

*Învățământul harghitean-
educație și patrimoniu cultural*

Miercurea Ciuc, 2021

Publicația s-a realizat cu sprijinul
Consiliului Județean Harghita

al Inspectoratului Școlar Județean Harghita

și al Asociației „Serenitas”.

La apariția acestei cărți au colaborat:

Hedwig Bartolf (coordonator)

Larisa Oanea

Aurora-Antonia Panaite

Cristina Popa

István Sipos

Manuela-Nicoleta Stîngă

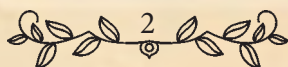
ISBN 978-973-0-35119-4

Tiparul executat la:

F&F INTERNATIONAL S.R.L. - Editură și tipografie

Gheorgheni

Director: Ambrus Enikő

Țineți în mână o publicație care este, de fapt, o culegere de evenimente, de date, de imagini, de descrieri, de opinii și care conține o bogăție de informații cum nu le-ați mai întâlnit într-un asemenea format. Aceste informații reprezintă oglinda învățământului de azi din județul Harghita. Citind-o sau răsfoind-o, veți putea afla cum se reflectă importanța școlii în viața localității, a elevilor, a cadrelor didactice și a părinților. Școala a reprezentat dintotdeauna o necesitate, rolul ei crescând de la un an la altul, de la un deceniu la altul și de la un secol la altul.

Echipele de redactare din unitățile de învățământ și echipa coordonatoare din cadrul Inspectoratului Școlar Județean Harghita s-au străduit, în limita timpului disponibil, să creeze o imagine de ansamblu a educației din județ. Materialele de prezentare obținute de la unitățile de învățământ au fost, uneori, prelucrate și adaptate, astfel încât cartea să conțină un limbaj coerent și fără echivoc. Aflăm informații utile nu numai despre starea și numărul clădirilor, ci și despre copiii care le populează, le respectă, le inspiră și le dau viață. Căci, ne întrebăm, ce ar însemna o școală frumoasă, dotată modern, fără copii? Ce ar însemna o grădiniță cu un ambient plăcut, dar fără glasurile cristaline ale preșcolarilor? Ce ar însemna un liceu de renume fără profesori competenți și elevi capabili și silitori? Cunoașteți răspunsul: nimic. Toate ar fi fără rost. De aceea, vrem ca această carte să fie un îndemn la studiu, la viață, la educație, la păstrarea valorilor și la respectul față de oameni.

Datoria noastră este să cunoaștem și să prețuim rolul școlii, să creăm o societate educată, oameni integri, valori perene în toate domeniile vieții și un cadru propice dezvoltării copiilor. Școlile, grădinițele și instituțiile care se prezintă în această carte fac tot posibilul să atingă aceste deziderate. Veți afla noutăți și detalii despre toate unitățile de învățământ din rețeaua școlară de azi, dacă veți avea curiozitatea și timpul să vă aplecați asupra acestei publicații, și veți putea constata că niciun efort al autorităților locale, al cadrelor didactice, al conducătorilor unităților de învățământ și al părinților nu este în zadar. Merită să investim în viitorul copiilor noștri!

*Levente Demeter,
inspector școlar general*

*Cristinel Fănel Glodeanu,
inspector școlar general adjunct*

„Bătrâna Doamnă”, metafora folosită de doamna director Georgeta Bucur, reprezintă nu numai o singură școală din județul Harghita, ci le reprezintă pe toate. Reprezintă școlile, liceele, grădinițele, cluburile școlare sportive, centrele de educație incluzivă, palatul și cluburile elevilor, unitățile de învățământ particulare, instituțiile care se ocupă de organizarea educației elevilor și preșcolarilor, de formarea cadrelor didactice și de consilierea copiilor și a cadrelor didactice. Câte și câte a văzut Bătrâna Doamnă de-a lungul anilor! Câte și câte ne-ar putea povesti Bătrâna Doamnă! Câte și câte nu s-au povestit, dar, poate, ar fi meritat a fi povestite!

De data aceasta, prezentăm ce este cel mai important de aflat despre unitățile noastre de învățământ, povestim despre efervescența cunoașterii, despre locul în care mii și mii de copii și tineri și-au petrecut o parte însemnată din viață. Este locul pe care îl frecventează copiii de pe aceste meleaguri și care va fi plin de viață și în anii care vor veni, în care vor avea loc nenumărate evenimente și care este atelierul făuritor de oameni și de vise.

De decenii și chiar de secole, școala este locul în care se creează personalități, se croiesc vieți și se decid destine. Ar fi păcat să nu ne oprim, pentru o clipă, să stăm și să chibzuim: unde am fost, unde am ajuns și încotro ne îndreptăm. Acesta este scopul acestei cărți: să arătăm un tablou al vieții școlii în anul școlar 2020-2021, dar fără a uita de trecut și cu gândul la viitor. Este o imagine pe care ne-au prezentat-o unitățile și instituțiile de învățământ, cărora le mulțumim pentru deschidere, onestitate și cooperare.

Am realizat această carte prin contribuția a 137 de unități și instituții, cu ajutorul inimos al unor inspectori școlari, directori și profesori, cu multă seriozitate și abnegație. Am făcut-o pentru ca Bătrâna Doamnă să rămână mereu vie în amintirile noastre și pentru ca generațiile viitoare să cunoască prin ce etape tulburi sau liniștite a trecut Ea, dar și pentru a putea compara ceea ce a fost cu ceea ce este și cu ceea ce va urma.

*Hedwig Bartolf,
coordonatoarea publicației*

Cuprins

Nr.	Unitatea de învățământ	Pagina
1	Grădinița „Aranyalma”, Miercurea Ciuc	9
2	Grădinița „Csillagvár”, Odorheiu Secuiesc	9
3	Grădinița „Eszterlánc”, Odorheiu Secuiesc	11
4	Grădinița „Csipike”, Miercurea Ciuc	13
5	Grădinița „Ficánka”, Odorheiu Secuiesc	13
6	Grădinița „Napocska”, Miercurea Ciuc	15
7	Grădinița „Micimackó”, Miercurea Ciuc	16
8	Grădinița „Kis Herceg”, Miercurea Ciuc	18
9	Grădinița „Kipi-Kopi”, Odorheiu Secuiesc	20
10	Grădinița „Voinicel”, Toplița	21
11	Grădinița „Villanytelep”, Odorheiu Secuiesc	22
12	Grădinița „Zsibongó”, Odorheiu Secuiesc	22
13	Școala Gimnazială „Jósika Miklós”, Atid	24
14	Școala Gimnazială „Benedek Elek”, Avrămești	26
15	Școala Gimnazială „Márton Ferenc”, Bancu	28
16	Școala Gimnazială „Bethlen Gábor”, Odorheiu Secuiesc	29
17	Școala Gimnazială „O.C.Tăslăuanu”, Bilbor	32
18	Școala Gimnazială „Márton Áron”, Brădești	34
19	Școala Gimnazială „Kriza János”, Căpâlnița	35
20	Școala Gimnazială „Mártonffy György”, Cîrța	38
21	Școala Gimnazială „Kájoni János”, Ciceu	39
22	Școala Gimnazială „Köllő Miklós”, Ciumani	41
23	Școala Gimnazială „Dr. Boga Alajos”, Cozmeni	43
24	Școala Gimnazială „János Zsigmond”, Dârjiu	44
25	Școala Gimnazială „Petőfi Sándor”, Dealu	45
26	Școala Gimnazială „Domokos Pál Péter”, Lunca de Sus	49
27	Școala Gimnazială „Fülöp Áron”, Feliceni	50
28	Școala Gimnazială „Fogarasy Mihály”, Gheorgheni	52
29	Școala Gimnazială „Fráter György”, Remetea	55
30	Școala Gimnazială „Dumitru Gafton”, Gălăuțas	56
31	Școala Gimnazială „Geo Bogza”, Bălan	57
32	Școala Gimnazială „Jókai Mór”, Băile Tușnad	59
33	Școala Gimnazială „József Attila”, Miercurea Ciuc	59
34	Școala Gimnazială „Kós Károly”, Gheorgheni	63
35	Școala Gimnazială „Bethlen Gábor”, Lăzarea	64
36	Școala Gimnazială „Székely Mózes”, Lueta	65
37	Școala Gimnazială „Majláth Gusztáv Károly”, Lunca de Jos	67
38	Școala Gimnazială „Kiss Ferenc”, Mădăraș	69
39	Școala Gimnazială „Román Viktor”, Mărtiniș	71

<i>Nr.</i>	<i>Unitatea de învățământ</i>	<i>Pagina</i>
40	Școala Gimnazială „Mártonffi János”, Vlăhița	72
41	Școala Gimnazială „Dávid Ferenc”, Merești	74
42	Școala Gimnazială „Miron Cristea”, Toplița	75
43	Școala Gimnazială „Nagy István”, Misentea	78
44	Școala Gimnazială „Móra Ferenc”, Odorheiu Secuiesc	78
45	Școala Gimnazială Mugeni	80
46	Școala Gimnazială „Nagy Imre”, Miercurea Ciuc	82
47	Școala Gimnazială „Nyirő József”, Satu Mare	84
48	Școala Gimnazială „Kelemen Imre”, Ocland	84
49	Școala Gimnazială „Orbán Balázs”, Odorheiu Secuiesc	85
50	Școala Gimnazială „Márton Ferenc”, Păuleni-Ciuc	87
51	Școala Gimnazială „Petőfi Sándor”, Miercurea Ciuc	88
52	Școala Gimnazială „Petőfi Sándor”, Cristuru Secuiesc	90
53	Școala Gimnazială Porumbenii Mari	93
54	Școala Gimnazială „Áprily Lajos”, Praid	95
55	Școala Gimnazială „Cserei Mihály”, Racu	97
56	Școala Gimnazială „Liviu Rebreanu”, Miercurea Ciuc	98
57	Școala Gimnazială Săcel	100
58	Școala Gimnazială „Andrei Șaguna”, Toplița	102
59	Școala Gimnazială „Márton Áron”, Sândominic	105
60	Școala Gimnazială „Endes József”, Sânsimion	108
61	Școala Gimnazială „Sfântu Andrei”, Sărmaș	110
62	Școala Gimnazială „Arany Janos”, Mihăileni	112
63	Școala Gimnazială „Bem József”, Secuieni	113
64	Școala Gimnazială „Gál Sándor”, Ciucsângeorgiu	116
65	Școala Gimnazială „Nyirő József”, Frumoasa	116
66	Școala Gimnazială „Dr. Lukács Mihály”, Plăieșii de Jos	118
67	Școala Gimnazială „Vitos Mózes”, Sâncrăieni	119
68	Școala Gimnazială „Sfântu Ilie”, Toplița	121
69	Școala Gimnazială „Zöld Péter”, Siculeni	124
70	Școala Gimnazială „Siklódi Lőrinc”, Ditrău	124
71	Școala Gimnazială „Marosi Gergely”, Șimonești	127
72	Școala Gimnazială „Elekes Vencel”, Suseni	128
73	Școala Gimnazială „Tamási Áron”, Lupeni	130
74	Școala Gimnazială „Bálint Vilmos”, Tomești	132
75	Școala Gimnazială „Tompá László”, Odorheiu Secuiesc	134
76	Școala Gimnazială Tulgheș	137
77	Școala Gimnazială „Imets Fülöp Jákó”, Tușnad	138
78	Școala Profesională Specială „Szent Anna”, Miercurea Ciuc	138

<i>Nr.</i>	<i>Unitatea de învățământ</i>	<i>Pagina</i>
79	Școala Gimnazială „Toró Tibor”, Ulieș	139
80	Școala Gimnazială Valea Rece	140
81	Școala Gimnazială „Kőrösi Csoma Sándor”, Vârșag	141
82	Școala Gimnazială „Vaskertes”, Gheorgheni	142
83	Școala Gimnazială „Teodor Chindea”, Voșlăbeni	145
84	Școala Gimnazială „Xantus János”, Miercurea Ciuc	146
85	Liceul de Arte „Nagy István”, Miercurea Ciuc	148
86	Liceul de Arte „Dr. Palló Imre”, Odorheiu Secuiesc	150
87	Colegiul Național „Márton Áron”, Miercurea Ciuc	152
88	Liceul Teoretic „Salamon Ernő”, Gheorgheni	155
89	Liceul Teoretic „Sfântu Nicolae”, Gheorgheni	158
90	Liceul Teoretic „O.C. Tăslăuanu”, Toplița	159
91	Liceul Teoretic „Tamási Áron”, Odorheiu Secuiesc	163
92	Liceul Teologic Romano-Catolic „Segítő Mária”, Miercurea Ciuc	166
93	Liceul Teologic Romano-Catolic „Szent Erzsébet”, Lunca de Sus	169
94	Colegiul Reformat „Baczkamadarasi Kis Gergely”, Odorheiu Secuiesc	170
95	Liceul Teoretic „Orbán Balázs”, Cristuru Secuiesc	173
96	Liceul Teologic Unitarian „Berde Mózes”, Cristuru Secuiesc	176
97	Liceul Teoretic „Kemény János”, Toplița	178
98	Liceul „Marin Preda”, Odorheiu Secuiesc	179
99	Liceul Pedagogic „Benedek Elek”, Odorheiu Secuiesc	182
100	Liceul „Miron Cristea”, Subcetate	184
101	Colegiul Național „Octavian Goga”, Miercurea Ciuc	187
102	Colegiul Național „Mihai Eminescu”, Toplița	189
103	Colegiul Tehnic „Batthyány Ignác”, Gheorgheni	191
104	Liceul Tehnologic Corbu	193
105	Liceul Tehnologic Corund	194
106	Liceul Tehnologic „Eötvös József”, Odorheiu Secuiesc	197
107	Liceul Tehnologic „Fogarasy Mihály”, Gheorgheni	198
108	Liceul Tehnologic „Gábor Áron”, Vlăhița	201
109	Liceul Tehnologic „Joannes Kajoni”, Miercurea Ciuc	204
110	Liceul Tehnologic „Kós Károly”, Odorheiu Secuiesc	207
111	Liceul Tehnologic „Kós Károly”, Miercurea Ciuc	208
112	Liceul Tehnologic „Liviu Rebreanu”, Bălan	211
113	Liceul Tehnologic „Petőfi Sándor”, Dănești	215
114	Liceul Tehnologic „Puskás Tivadar”, Ditrău	216
115	Liceul Tehnologic „Sövény Elek”, Joseni	218
116	Liceul Tehnologic „Székely Károly”, Miercurea Ciuc	221
117	Liceul Tehnologic „Bányai János”, Odorheiu Secuiesc	224

<i>Nr.</i>	<i>Unitatea de învățământ</i>	<i>Pagina</i>
118	Liceul Tehnologic „Tivai Nagy Imre”, Sânmartin	226
119	Liceul Tehnologic „Venczel József”, Miercurea Ciuc	228
120	Liceul Tehnologic „Zeyk Domokos”, Cristuru Secuiesc	230
121	Liceul Tehnologic „Zimmethausen”, Borsec	232
122	Liceul Teoretic „Dr. Boros Fortunat”, Zetea	233
123	Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă, Bilbor	234
124	Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă, Ocland	236
125	Grădinița de pe lângă Unitatea Militară Nr.01788, Lunca de Sus, „Prichindeii”	236
126	Grădinița de pe lângă Unitatea Militară Nr. 01165, Odorheiu Secuiesc	237
127	Grădinița „Nardini”, Odorheiu Secuiesc	237
128	Școala Postliceală „F.E.G. Education”, Filiala Odorheiu Secuiesc	238
129	Școala Postliceală „Louis Pasteur”, Miercurea Ciuc	239
130	Clubul Sportiv Școlar Gheorgheni	239
131	Clubul Sportiv Școlar Odorheiu Secuiesc	242
132	Clubul Sportiv Școlar Toplița	244
133	Clubul Sportiv Școlar Miercurea Ciuc	245
134	Palatul Copiilor, Miercurea Ciuc	246
135	Clubul Copiilor „Cimbora”, Odorheiu Secuiesc	247
136	Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională Harghita	249
137	Casa Corpului Didactic „Apáczai Csere János” Harghita	250
138	Inspectoratul Școlar Județean Harghita	251
	Lista cadrelor didactice care au elaborat prezentările unităților de învățământ	255

Grădinița „Aranyalma”

Miercurea Ciuc

1.

Adresa: Miercurea Ciuc, Alea Copiilor, nr. 6

Telefon- fax: 0266-313016, e-mail: gr.aranyalma@eduhr.ro, aranyalmaovi@yahoo.com

Numărul de copii înscriși: 251

Limba de predare: limba română, limba maghiară

Director: Miklós Réka

Viața unității a început cu decenii în urmă, în 1968 și în 1972, când au fost înființate, de către Inspectoratul Școlar Județean Harghita și autoritățile locale, Grădinița Nr. 2, cu program prelungit, și Grădinița

Nr. 4, cu program normal. În urma comasării din anul 2009, Grădinița „Aranyalma” a devenit una dintre cele mai mari unități preșcolare din localitate. Astăzi, funcționăm cu opt grupe cu program prelungit și o grupă cu program normal, tradițional, cu limba de predare maghiară, precum și cu două grupe cu program prelungit, cu limba de predare română. În anul 2020, cu sprijinul Primăriei Miercurea Ciuc, clădirea a fost reabilitată și termoizolată.

Colectivul de educatori lucrează ca o adevărată echipă, fiecare cadru didactic afirmându-se prin calitățile sale. Alternativa Step by Step, la care am aderat încă din anul 1996, își lasă amprenta în activitatea echipei noastre, sloganul programului nostru educațional alternativ fiind: „Fiecare copil este diferit; acest lucru este exact ceea ce îl face să fie special.”

Părinții sunt invitați să se implice în viața de zi cu zi a grădiniței, prin activități extracurriculare și extrașcolare, prin organizarea unor activități din grupe, având astfel posibilitatea de a urmări activitățile copiilor.

Munca educatoarelor este susținută de Asociația „Szív”, care contribuie la desfășurarea în condiții bune a actului educațional.

Grădinița „Csillagvár”

Odorheiu Secuiesc

2.

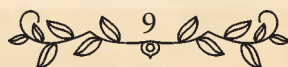
Grădinița Csillagvár a fost construită între 1975 și 1979, primind denumirea actuală cu ocazia celei de a 25-a aniversări, în data de 2 iunie 2000. Unitatea este situată în cartierul Taberei, pe strada Independenței, nr. 37. Curtea grădiniței ne oferă o priveliște care surprinde tot orașul. Clădirea propriu-zisă poartă amprenta stilului minimalist, caracteristic sistemului comunist, dar ambientul este unul miraculos, cu o curte spațioasă care oferă posibilitatea desfășurării atât unor activități de educare outdoor, cât și pentru jocul liber. Sălile au dimensiuni mari, sunt însoțite, iar noi ne străduim să le modernizăm permanent.

Unitatea de învățământ cuprinde 8 grupe mixte, cu 200 de preșcolari, dintre care una funcționează pe baza programului Step by Step. Cadrele didactice calificate asigură siguranța copiilor și anturajul ba-

zat pe armonie. Educatoarele au libertatea de a decide stilul adecvat, astfel, putem oferi copiilor o gamă variată de modele educaționale (ocrotirea tradiției, cel bazat pe arte, cel modern etc.)

Suntem conștienți de calitatea atmosferei în grădiniță, care întâmpină vizitatorii, în spiritul căreia planificăm comportamentul, stilul nostru de a preda, armonizăm spațiul înconjurător. Conceptul educațional este unul flexibil, întotdeauna corespunde nevoilor părinților și copiilor. Obiectivul nostru general este să oferim siguranță copiilor și să obținem, în consecință, încrederea părinților.

Dintre cele mai importante obiective și sarcini ale noastre enumerăm tendința de a servi ca un exemplu de viață sănătoasă, de a contribui la formarea unei lumi viabile, ce respectă legile naturii și care este, totodată, bazată pe relații reale, de iubire

între oameni. Ne bazăm pe moștenirea strămoșilor noștri, pe moralitatea lor, care poate fi utilă și în zilele noastre. În aceste condiții, nu ne restricționăm activitatea, realizăm un echilibru între tradițional și modern, între nou și vechi. Singura noastră sursă este tradiția pură, dezvoltăm simțul estetic și trăsăturile morale și apreciem că acest fapt nu este împiedicat de soluțiile contemporane, moderne. Organizăm programe diverse: întâlniri în vederea cunoașterii de cântece populare variate și de basme populare nemaiauzite, realizăm tabere de pictat mobilă etc. În cadrul unei grupe se organizează anual, la nivelul întregului oraș, un workshop cu ocazia sărbătorilor de Crăciun. O altă grupă decorează grădinița cu picturi nemaipomenite. Am inițiat și o festivitate a poeziei, pe baza textelor preferate de copii, dar am demarat și proiecte ample incluzând toți colegii.

Considerăm foarte importantă și sănătatea planetei noastre, formarea iubirii față de natură, din acest motiv menținem o legătură permanentă cu asociații din domeniul protecției mediului înconjurător. Împreună planificăm și ducem la bun sfârșit numeroase activități, proiecte: Ziua Pământului, Ziua Copacilor și Păsărilor.

Grădinița noastră dispune și de o mică grădină („Baboca”) în care devenim cu toții mici agri-

cultori, pe parcursul anului, și avem ocazia de a gusta produsele cultivate. În vederea îmbunătățirii activităților de grădinărit, menținem o legătură cu Fundația Iskolakertekért, am participat la cursuri din domeniu și am câștigat premiul pentru cea mai frumoasă grădină-hobby. Dorim să popularizăm grădinăritul ca activitate care leagă cultura umană cu natura, realizată prin intermediul pedagogiei bazate pe experiențe și a pedagogiei grădinii.

O grupă a educatoarelor noastre a înființat un teatru de păpuși, oferind distracție copiilor prin propriul spectacol, cu mențiunea că până și marionetele sunt făcute de ele. S-a format o orchestră, trupa numită *Csörgő-Börgő*, care folosește orice ocazie pentru a oferi copiilor recreere și bună dispoziție. Orchestra are apariții locale și județene, mulțumită renumelui dobândit.

Încercăm să creștem copiii pe linia permisivității și a oportunităților, folosim, cât mai mult posibil, orientări și reguli sănătoase în loc de interdicție. Oferim oportunitatea de a arăta individualitatea și creativitatea, pe care le dezvoltăm. Toate acestea pot fi realizate numai cu implicarea părinților, ne străduim pentru o coeducare eficientă, transmitem și sugerăm familiilor principiile noastre de educare. Pentru a realiza acest lucru, creăm oportunități de a participa la viața grădiniței. În urmă cu câțiva ani,

am început organizarea unui bal pentru părinți, care acum a devenit tradiție, unde comunitatea didactică le oferă participanților spectacole de calitate. A fost întotdeauna o tradiție organizarea de activități comune, activități de după-amiază, sărbători, unde vin cu mare plăcere și sunt implicați activ. Cu câțiva ani în urmă, am introdus evenimentul pentru sfârșitul anului școlar la nivel de grădiniță, în frumoasa noastră curte, unde copiii își pot arăta talentele, dar nu este vorba doar de actorie, ci și de divertismentul copiilor și familiilor, bucuria de a sărbători împreună.

nă. În acest fel, dorim să creăm o adevărată comunitate de părinți și de copii.

Pentru că

„Aici jocul are rolul principal,
Acesta este un loc pe care chiar și un adult îl iubește

Doar o clipă și, dacă intri aici, vei deveni un copil,
Și vei găsi totul în selecție ...”

(Trupa Bóbita – Játéksziget)

Grădinița „Eszterlanc”

Odorheiu Secuiesc

Denumire: Grădinița „Eszterlanc”

Structură: Grădinița „Szombatfalvi”

Localitate: Odorheiu Secuiesc

Adresa: Str. Nicolae Bălcescu, nr.2

Telefon/fax: Tel. 004-0266-212792,

Fax: 0266-218241

E-mail: gr.eszterlanc@isjhr.eduhr.ro

Director: Koncz Melinda

Personalul grădiniței:

Didactic: 1 – personal de conducere, 20 - educatoare, 2 - educator-puericultor

Didactic auxiliar: 2 - personal didactic auxiliar (1,00 - administrator, 0,5 - contabil, 0,5 - secretar)

Nedidactic: 7,5 - îngrijitoare, 1,5 - bucătar, 0,5 - muncitor pentru întreținere

Grupe: Grădinița „Eszterlanc”: 8 grupe omogene

Grădinița „Szombatfalvi”: 2 grupe mixte

Număr de copii: 275

Grădinița „Eszterlanc” din Odorheiu Secuiesc și-a deschis porțile în anul 1976, sub denumirea de Grădinița cu program prelungit nr. 15. Clădirea a fost construită în 1975, la inițiativa Fabricii de ață, iar inaugurarea a avut loc în 1976, cu o capacitate de 240 de copii la grădiniță și 100 de copii la creșă. Grădinița este așezată la marginea orașului, într-o zonă industrială. Copiii provin din mai multe categorii sociale, mai ales din cadrul muncitorimii.

La începutul anului 1990, creșa a fost desființată, iar locul său a fost luat de Grădinița nr. 4., cu 2

grupe cu program normal. De asemenea, grădinița noastră a făcut loc, în partea creșei, Grădiniței nr. 4. În anul 2000, Grădinița cu Program Prolungit nr. 15 a primit denumirea „Eszterlanc” și a fost înființată fundația cu același nume.

În 2005, Grădinița nr. 4 a fost desființată din cauza lipsei de copii.

Începând din septembrie 2017, Grădinița „Nap-sugár” își pierde calitatea de unitate de învățământ cu personalitate juridică și devine structură a Grădiniței „Eszterlanc”, cu cele 2 grupe mixte din str. Wesselenyi Miklós nr. 15, sub denumirea Grădinița „Szombatfalvi”. Din noiembrie 2015, la Grădinița „Eszterlanc” funcționează și o grupă antepreșcolară, cu angajați ai Primăriei Odorheiu Secuiesc.

Unitatea este dotată cu sală de sport și un cabinet de logoped și de consultanță psihologică.

Prin construirea unui colț de sare, climatul adevăratelor peșteri de sare este „adus” pentru a proteja și păstra sănătatea copiilor. În această cameră, încercăm să profităm de umiditatea relativ ridicată și de soluția salină evaporată în timpul procesului educațional.

Grădinița „Eszterlanc”, chiar și în timpul căutării de noi drumuri, a încercat să construiască un sistem educativ deschis spre modernizare, spre viitor, printr-o îmbinare a ideilor pedagogice tradiționale cu pedagogiile alternative moderne.

Principiile și obiectivele pedagogice au fost aceleași în perioada de găsire a căilor: dezvoltarea unei personalități iubitoare, sigure, înțelegătoare, armonioase din punct de vedere emoțional, dezvoltarea abilităților intelectuale, socio-emoționale și fizice care îl ajută pe copil să navigheze în această lume accelerată. Climatul organizației este unul stimulativ, de toleranță și cooperare, dinamic și inovator, incluziv. Spațiul este funcțional, sălile destul de luminoase și mari, benefice pentru realizarea unui învățământ optim.

Personalul din unitate se manifestă ca unul profesionist și se caracterizează prin atașamentul față de copil, creativitate, devotament, asumare de sarcini, receptivitate față de nou, entuziasm. Alternativa Step by Step este prezentă în oferta unității din anul școlar 1996, iar în prezent se aplică în trei grupe.

Fiind minoritate națională, punem accent pe formarea identității naționale și pe păstrarea tradițiilor noastre populare. După părerea noastră, tradițiile și valorile populare întăresc identitatea și încrederea noastră, determină rolul sarcinii noastre în colectiv. Am pus accent pe informare, înnoire, perfecționare continuă, deschidere spre ceea ce este nou, pe metode noi - Metoda Kett, „Mesét más-ként”, „Magyar féle Mosgáskotta”. Am constatat că în munca noastră instructiv-educativă avem nevoie să lucrăm în echipă, pentru un scop bine conturat. Suntem prezenți, atât ca participanți, cât și ca organizatori, în activitățile altor grădinițe din oraș.

Avem parteneri educaționali unități preșcolare din alte localități, dar și grădinițe de peste hotare: „Benedek Elek” óvoda-Tatabánya, Ungaria, Gră-

dinița „Manócska” -Târgu Secuiesc, județul Covasna, România. Prin aceste contracte de parteneriat, sunt organizate anual activități metodice, excursii în țara noastră și peste hotare.

Un obiectiv comun este de a avea o grădiniță în care copiii vin cu drag, unde se simt iubiți, unde sunt importanți, unde au ocazia să creeze, să descopere, unde există întotdeauna cineva care să le răspundă la întrebări, unde părintele este tratat ca partener în creșterea copiilor. Luând în considerare situația specifică, programul pedagogic al unității noastre este întocmit ținând cont de cerințele curriculumului național, dar și în conformitate cu ținta noastră de a păstra tradițiile și obiceiurile, cu elemente din metodologia alternativei Step by Step și a metodei „Magyar féle Mosgáskotta”.

Aprecieri:

Ce înseamnă pentru mine Grădinița „Eszterlanc”? O echipă, un miros, zumzet de copil, o provocare constantă, dorința de reînnoire continuă. - *Koncz Melinda, director*

Am vrut să lucrez în această grădiniță de când am primit diploma de profesor. Îmi plac mult curtea spațioasă, cu mulți copaci înalți, flori, plante, păsări, grupe familiale, interiorul - mediul care combină designul interior popular cu modernul - și orientarea spre folclor a unității. Coeziunea echipei de educatoare care lucrează în unitate este remarcabilă. - *Orosz-Pál Imola- Ildikó, educatoare*

În urmă cu 8 ani, tot în această perioadă, eram foarte îngrijorată pentru fiul meu, care își petrecea atunci primele zile la Grădinița „Eszterlanc”. El plângea înăuntru, eu plângeam afară și m-am rugat în fiecare seară ca despărțirea noastră să devină mai ușoară. Era înfricoșător și neobișnuit să intre pe poarta de fier a grădiniței, care părea imensă la acea vreme. Apoi au trecut câțiva ani, Zétény a crescut, poarta a devenit din ce în ce mai mică. A iubit grădinița, le-a iubit pe educatoarele Kati și Zsóka. - *Bán Kata, părinte*

Grădinița „Csipike”

Miercurea Ciuc

Grădinița cu program prelungit „Csipike” a fost înființată în anul 1973. Primul sediu a fost în imobilul din strada Petőfi, nr. 39. Grădinița a fost numită „Csipike” pe 8 iunie 1991, fiind prima grădiniță care a primit o denumire în Miercurea Ciuc. Sándor Fodor, autorul basmului *Csipike*, a fost prezent la ceremonie. El a scris următoarele rânduri în Cartea de memorii: *Mă simt onorat să pot să scriu primele cuvinte în cartea de memorii a Grădiniței „Csipike”. Îmi doresc ca Csipike să fie mereu mândru de copiii de la grădiniță (acum va fi, dacă îi voi spune ce am văzut) - micuții să iubească povestea „Csipike” - și să poată conversa cu florile, cu copacii, cu păsările.*

Din păcate, în 2004, din cauza stării în care se afla clădirea, grădinița a trebuit să fie mutată mai întâi la Școala Gimnazială „Liviu Rebreanu”, apoi, un an mai târziu, la parterul internatului de la Grupul Școlar „Székely Károly”, unde grădinița a trebuit să fie regândită și reamenajată.

În prezent, Grădinița „Csipike” funcționează în două clădiri bine dotate; sunt înscriși 210 copii, 6 grupe funcționează cu program prelungit, iar în două dintre aceste grupe se desfășoară educație alternativă Waldorf. Punctul forte al grădiniței noastre este educația artistică, pictura. Clubul de pictură a fost inițiat de artistul Árpád Márton în 1973. Aici aplicăm tot ce am învățat de la el.

Punem un accent deosebit pe satisfacerea nevoii de mișcare a copiilor, așadar, avem o sală de educație fizică bine echipată. Pentru noi, o importanță deosebită are acordarea de șanse egale tuturor copiilor, de aceea, în decursul anilor, am avut mai mulți copii cu dizabilități, cărora le-am oferit atenție sporită.

Suntem foarte mândri de relația noastră cu clubul pentru seniori „Providentia”, o relație de mai bine

de 15 ani, iar întâlnirile organizate de mai multe ori pe an au un impact benefic atât asupra persoanelor în vârstă, cât și asupra copiilor.

În cartea de memorii deja menționată, cu ocazia unei întâlniri cu fostele angajate, în prezent pensionare, *prima directoare a grădiniței noastre, Erzsébet Márton*, la vârsta de 80 de ani, a scris: Este o plăcere să fiu din nou aici. Apreciez activitatea aceasta veselă, tinerească, de nivel înalt. Îmi place foarte mult armonia aceasta. Vă mulțumesc că duceți mai departe ceea ce am început noi cu ani în urmă!

Directorul grădiniței, doamna Tünde Fodor, afirmă: Lucrez la Grădinița „Csipike” de 30 de ani, această grădiniță este a doua mea casă. Ca director al acestei unități, încerc să duc mai departe viziunea predecesorilor mei, deschiderea spre nou, inițiativa în acțiuni, toate pentru binele copiilor care vin la grădinița noastră.

Grădinița „Ficánka”

Odorheiu Secuiesc

„Omul este rodul educației pe care o primește.”
(*Helvetius*)

Deviza:

„Să ne dăm toată silința să facem din copil un om și un caracter”. (*Liviu Rebreanu*)

Grădinița este o mică societate, un loc unde se poate practica educația europeană, un loc unde se asigură nu numai un volum important de cunoștințe, ci se formează și mentalități moderne, deschise.

Motto: „Știi ce înseamnă să fii copil? Înseamnă să crezi în dragoste, să crezi în frumusețe, să crezi în

credință. Înseamnă să fii atât de mic, încât spiridușii să ajungă să-ți șoptească la ureche, înseamnă să transformi bostanii în calești și șoriceii în telegari, josnicia în noblețe și nimicul în orice, căci orice copil poartă o zână nașă în sufletul lui”.

Viziunea

- Putem oferi copiilor o lume minunată, o copilărie fără griji. Vă așteaptă curtea grădiniței cu aerul curat și proaspăt, unde toți copiii pot găsi locul potrivit pentru recreere și joacă. Scopul nostru este să vă oferim o grădiniță modernă, unde copiii pot simți căldura de acasă.

- Derivă din nevoile de educație identificate la nivelul societății și al comunității, vizând următoarele aspecte:

- Dezvoltarea individuală a copiilor pe toate planurile

- Stabilirea unui climat de muncă și învățare stimulativ și creativ

- Garantarea pregătirii pentru adaptarea la viața școlară, apoi la cea socială

Misiunea grădiniței noastre este:

- Ocrotirea – educarea – socializarea copiilor într-un climat familiar.

- Educarea copiilor pentru o viață sănătoasă prin programul educațional al grădiniței „Gândește sănătos!”

- Asigurarea unui act educațional de calitate care să contribuie la formarea unei personalități autonome și creative, la formarea unor copii sănătoși, creativi, eficienți, activi, cooperanți care să se adapteze ușor la regimul muncii școlare și la orice situație în viață.

- Însușirea cunoștințelor specifice, a valorilor naționale și universale.

- Educarea copiilor în spiritul respectării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, al demnității umane și toleranței, al schimbului liber de opinii.

- Asigurarea părinților că educația copiilor lor se face într-un mediu sigur, într-o formare personală permanentă.

Grădinița „Ficánka” este unitatea de învățământ în care se desfășoară activități specifice vârstei de 3-6 ani. Planul ei strategic constituie referința majoră în elaborarea și fundamentarea deciziilor în cadrul grădiniței, după cum urmează:

- formulează obiectivele și programele pentru atingerea acestora;

- definește mediul în care grădinița funcționează și serviciile pe care le aduce comunității.

Strategia grădiniței este concepută cu scopul de

a asigura funcționarea optimă a celor două domenii semnificative de activitate: învățământul și implicarea unității în activitatea socială, economică și culturală.

Funcțiile grădiniței noastre:

- de ocrotire

- socială

- de educare și dezvoltare a personalității

Scopul educațional: preșcolarii să se dezvolte multilateral, armonios, modelându-și propria personalitate, respectând particularitățile individuale și de vârstă ale copiilor

Criteriile educaționale:

- copilul să fie înconjurat de dragoste, respect, să fie primit cu empatie;

- prin activitățile noastre să facem posibilă dezvoltarea individuală a personalității copilului.

În acest sens, urmărim crearea mediului adecvat pentru stimularea continuă a învățării spontane, adecvarea conținutului la particularitățile de vârstă și individuale, asigurarea experiențelor care să țină cont de ritmul propriu al copilului, de nevoile sale afective și de activitatea sa fundamentală, jocul.

Grădinița noastră funcționează în Odorheiu Secuiesc din 1970, iar din 1990 este în permanență dezvoltare, însoțită de piedici mai mici sau mai mari. În grădiniță, educația și îngrijirea celor 180 de preșcolari este asigurată de 17 educatoare, la 10 grupe, precum și de 6 angajați ai personalului nedidactic și 2 din cadrul personalului auxiliar.

Clădirea grădiniței (sălile de grupă, sala de mese, dormitoare), curtea mare cu pajiște și ferită de zgomot, care cuprinde o groapă cu nisip și jucării de curte, satisfac nevoile de mișcare și de joacă ale copiilor.

Educația din unitatea noastră este centrată pe co-

pil, de aceea ne străduim să-i dezvoltăm personalitatea, ținând cont de formarea unei deprinderi de viață sănătoasă și de asigurarea educării socio-emoționale. Educația slujește, împreună cu familia, dezvoltării copilului. Condiția fundamentală a acestui proces este cooperarea cu familia.

Unitatea noastră a primit denumirea „Ficánka” în anul 2007, după numele prietenului lui Ariel. Tot în acest an s-a înființat și Asociația „Ficánka și prietenii”.

Principiile noastre educaționale:

- Atât familia, cât și grădinița sunt responsabile de educația copilului.
- Grădinița își poate îndeplini rolul educativ împreună cu familia, întărind funcția educațională a familiei.
- Cooperarea se realizează printr-un parteneriat bun.
- Baza acestei relații este încrederea și sprijinul reciproc.

Grădinița noastră este deschisă, în primul rând, familiei (prin relația grădiniță – familie), asigurării vizitării grupelor de copii (în cadrul unor activități interesante, în grupele mixte); cei interesați, după o înștiințare în prealabil, pot să privească viața din grădinița noastră; participării la munca educatoare-

lor (respectând limitele competenței profesionale); părinților.

Caracteristicile grădiniței noastre care funcționează cu un program multilateral:

- centrare pe copil (viziune centrată pe persoană)
- activitate centrată pe joc
- deschidere
- activități educative multilaterale
- în cadrul programului „Gândește sănătos!”, educarea pentru un mod de viață sănătos în parteneriat cu părinții

O grădiniță

- unde copilul, părintele, cadrul didactic se simt bine;

- unde copilul este înconjurat de respect, acceptare, dragoste și prețuire.

Activitățile variate ale grădiniței sprijină și oferă posibilitatea unei dezvoltări multilaterale a personalității copilului, precum și capacităților individuale. Grădinița, împreună cu familia, întregind și corectând educația din familie, ajută la dezvoltarea multilaterală a copilului. Personalitatea copilului se dezvoltă prin activitățile de joc. În interesul satisfacerii nevoilor psiho-fizice ale copilului asigurăm condiții materiale și umane corespunzătoare.

Grădinița „Napocska”

Miercurea Ciuc

6.

„Când copiii trăiesc în armonie și prietenie, ei învață să găsească iubirea în lume”.

(Doroty Low Nolte)

Grădinița „Napocska”, situată într-o clădire tip castel, aproape de centrul orașului Miercurea Ciuc, pe strada Mihail Sadoveanu, nr. 7, găzduiește 6 grupe cu predare în limba maghiară. Structura cu program normal „Csiga-Biga” este situată tot pe strada Mihail Sadoveanu, la nr. 6. Aceasta a fost prima

grădiniță din oraș, susținută de Cooperativa de credit, încă din anul 1940, sub numele de Grădinița nr.1, ulterior Grădinița „Csorgói óvoda”, de pe strada Forrás.

Programul nostru educațional este concentrat pe dezvoltarea educației complexe, individualizată, în care accentul este pus pe învățarea modernă în cadrul activităților interdisciplinare și integrate. În acest context, ne străduim să asigurăm copiilor o educație echilibrată și o personalitate armonioasă. Pentru atingerea obiectivelor educaționale, dorim să asigurăm dezvoltarea diferențiată a preșcolarilor.

Caracterul deschis al grădiniței noastre este dovedit de cunoașterii activităților într-un cadru extins: relația grădiniță-școală, mentorarea educatoarelor, zilele deschise pentru părinți, zilele familiei, zilele grădiniței, zilele sporturilor, zilele verzi și cele marcante.

Am organizat deja de patru ori în cadrul zile-

lor tradiționale „Sărbătorile toamnei – culesul viilor” o defilare în centrul orașului, cu aproape 300 de preșcolari din toate grădinițele, unde acești copii dansează împreună, cunoscând tradițiile legate de culesul viilor. Zilele grădiniței, zilele sportului, săptămâna verde și sărbătorirea mediului înconjurător prin păstrarea tradițiilor, a jocurilor de copii sunt zilele marcante ale anului educațional.

Încercăm să fie implementate în viața copiilor toate tehnicile actuale, metodele moderne și strategiile didactice actuale, asigurând preșcolarilor noștri activități colorate, complexe, interactive; astfel, organizăm vizite la muzeu, excursii cu scop educativ, experimente, proiecte. Ne dorim ca toți copiii să participe la învățare cu motivație, cu o stare intelectuală bună, cu o maximă siguranță emoțională. Ne străduim să construim parteneriate strânse cu organizații civice locale și cu alte instituții administrative.

În vederea atingerii țelurilor propuse, întregul corp didactic lucrează ca un grup încheiat. Cadrele noastre sunt deschise la nou, motto-ul grădiniței fiind: „Suntem pregătiți să învățăm”; astfel, educatoarele depun o muncă de calitate, activitatea instructiv-educativă fiind efectuată cu conștiințozitate, dorință de dezvoltare continuă și de auto-perfecționare.

De 18 ani, grădinița noastră are un plan local de dezvoltare a educației ecologice, de îngrijire a mediului înconjurător. Fiind „grădiniță verde”, proiectele noastre sunt planificate în domeniul cunoașterii, protejării și dezvoltării atitudinii pozitive față de mediul înconjurător. Organizăm anual Zilele verzi ale grădiniței, prin care dorim să punem și să dezvoltăm bazele atitudinii pozitive față de natură.

În anul 2019, prin finanțarea de către MOL România, în parteneriat cu Fundația pentru Parteneriat și Asociația „Zöld Székelyföld”, am plantat 70 de arbori și arbuști, reușind astfel să inaugurăm o curte care merită denumirea de „curte verde”.

Punctul de vedere al educației noastre este condus de un motto al Mariei Montessori: „Libertatea de dezvoltare a copilului mic nu înseamnă că pur și simplu îl lăsăm singur în rezolvarea problemelor, ci, cu dragoste, creăm în jurul lui mediul propice. Cu cât mediul înconjurător este mai bun, cu atât mai puțin are nevoie de intervenția adulților. Trebuie să ne străduim să lăsăm copilul să rezolve independent lucrurile de care este capabil”.

Pentru noi, toți copiii sunt valoroși, unici, cu un ritm de dezvoltare propriu, fapt pentru care este importantă dezvoltarea individualizată. Credem că un preșcolar poate ajunge la cel mai înalt nivel numai în următoarele situații:

- să-și poată satisface singur nevoile personale;
- să-și dezvolte singur competențele ascunse;
- să aleagă singur dintre posibilitățile oferite;
- să-și organizeze singur activitățile individuale, ajungând astfel la autoeducare.

De aceea, considerăm că pentru fiecare copil este nevoie de o „cheie” individuală, un mod particularizat de tratare.

„Un copil se poate educa după o carte, dar pentru fiecare copil este nevoie de o altă carte” (T. Gordon)

Suntem capabili de o reînnoire permanentă, urmărind cerințele și așteptările partenerilor noștri. Rezultatele confirmă că educația noastră este de succes. Suntem o colectivitate unde, pe lângă cunoștințele de calitate, sunt importante toleranța și conlucrarea.

Grădinița „Micimackó”

Miercurea Ciuc

7.

„Nu este de ajuns voința fiecărui om în parte. Este necesară voința tuturor, în ansamblu.”

(Koret)

• Grădinița cu program prelungit „Micimackó” se află în cartierul Patinoarului din Miercurea Ciuc. Funcționează în două clădiri, cea nouă fiind construită în anul 1974, cu funcția de cămin de zi, cea veche, o casă construită în anul 1930, fiind transformată conform cerințelor și dată în primire ca grădiniță în anul 1977. Vechea denumire este Grădinița Nr. 16.

• La propunerea corpului didactic, a copiilor și părinților, cu ocazia carnavalului din anul 1998, grădinița noastră primește denumirea „Micimackó”.

• Grădinița „Napralforgó” („Floarea soarelui”) se află în partea de vest a orașului. Este construită la începutul secolului, pentru copiii nevoiași, la inițiativa directorului de bancă Gál József, cu participarea Magyar Népi Szövetség (Federația Populară Maghiară). În 1920, clădirea funcționează ca școală generală, iar în anii 1946-1947, sub denumirea Grădinița nr. 1. În 1967, în clădire se mută Grădinița nr. 1 din strada Józsa Béla care, din 1972, funcționează cu patru grupe.

• Începând cu 1 septembrie 2012, Grădinița „Napralforgó” aparține administrativ Grădiniței „Micimackó”.

• În prezent, unitatea noastră funcționează cu zece

grupe mixte de vârstă, cu predare în limba maternă maghiară (dintre acestea, o grupă „Step by Step”), cu un total de 233 de copii.

- La propunerea corpului didactic, a copiilor și părinților, din anul 2005, și grupele primesc nume (ale personajelor din povești): Micimackó, Malacka, Tigris, Füles, Bagoly Kanga, Zsebibaba.

- Din septembrie 2012, și grupele grădiniței „Napratorgő” primesc nume: Napocska, Pillangó, Mazsola.

- Numărul angajaților din unitate este de 34, dintre care 21 activează ca personal didactic și 13 ca personal nedidactic și auxiliar.

Condiții materiale

- Săli de grupă spațioase, echipate modern, cu diferite arii (zone) de stimulare și posibilitate de transformare, ocazional, în funcție de obiective, temă sau interesul copiilor.

- Crearea mediului estetic al grădiniței: în sălile de grupă este dominantă folosirea materialelor naturale, atât în cazul mobilierului, cât și în activitățile de zi cu zi.

- Cabinet logopedic, terasă acoperită pentru activități sportive, bibliotecă, colecție de jocuri.

- Proiect de investiții: bucătărie modernă, conform cerințelor U.E., renovarea clădirii grădiniței, sălilor de grupă.

- Colțul viu – animale mici – terapie pentru copii.

- Înființarea Asociației „Micimackó” este menită explorării posibilităților de concurs, atragerii de fonduri în scopul îmbogățirii și îmbunătățirii continue a resurselor materiale, în vederea asigurării unor condiții optime copiilor.

- Publicația anuală „Revista Grădiniței Micimackó” („Micimackó óvodalapja”) - tricolor-uniformă cu emblema grădiniței.

- Concept educațional: dezvoltarea personalității copilului într-o grădiniță cu climat intim, ecologic, familiar.

- Denumirea programului local „Armonie” („Összhang”) reflectă viziunea comună a corpului didactic despre valori, copii, educație, viață, despre actul educațional, fiind centrat pe dezvoltarea personalității copilului. Astfel, actul educațional, având în vedere

necesitățile copilului, combină tot ce e bun și necesar pentru copii. Dorim să formăm o generație

o bogată în idei,

o realizată conform particularităților proprii,

o menită să ofere și să primească dragoste,

o onestă și de bună credință,

o neînfricată, dar cu stimă și toleranță pentru aproapele său,

o inspirată de tradiții, dar și de dorința de continuă reînnoire,

o echilibrată și fericită.

Sistemul de relații

Ca rezultat al deschiderii și transparenței, părinții primesc informații continue despre procesul de dezvoltare, activitățile zilnice ale copiilor, putând să-și formeze o părere obiectivă despre grădiniță, grupe, educatoare. – „Să educăm așa” - curs educațional pentru părinți.

Activități culturale

- Teatrul grădiniței, Grădicinema, teatru de păpuși, activități meșteșugărești, activități de limba engleză, Casa de dansuri.

- Activități opționale: *Ungherul ursulețului* (Mackó kuckó), *Grădinița muzicală* (Zene-ovi) *Stil de viață sănătos*.

- Gimnastică de înviorare, patinaj; organizare de excursii și drumeții, concursuri sportive împreună cu părinții.

- Activitate la alegere (opțională):

- o „Te dezvolti precum mănânci!” („Azzá leszünk, amit eszünk”) – alimentație sănătoasă.

- o „Natura, prietena mea” („Barátom, a természet”) – educație ecologică.

Tradiții, proiecte

- Sărbători, serbări: Ziua Sfântului Martin, Balul părinților, Ziua Luca, Sfântul Nicolae, Tărgul de Advent, serbare de Crăciun, Carnaval, sărbătoarea Zilei Naționale, Ziua mamei, Ziua copilului, serbare de sfârșit de grădiniță.

- Ziua familiei: Excursie cu părinții – „Dă-mi mâna, să-ți arăt lumea!” („Add a kezed, megmutatom a világot!”).

- Ziua familiei: Ziua copilului (Garden party de sfârșit de an, în curtea grădiniței).

- Sărbătorirea zilelor de naștere ale copiilor, după-amieze de familie, vizite la școli.

- Grădinița altfel: „De la cărți, la teatrul de păpuși...” („Könyvtől a bábozásig”).

- Proiecte educaționale: Parcul ecologic al lui Micimackó („Micimackó ökoparkja”)

- Lădița cu povești a lui Micimackó („Micimackó meseládikója”).

Date generale

Denumirea: Grădinița „Kis Herceg”

Adresa: Miercurea Ciuc, Alea Avântului, nr. 1

Tel/fax: 0266-317295

e-mail: kishercegovoda@gmail.com

www.kishercegovoda.ro

Structura arondată: Grădinița „Cimbora”,

Miercurea Ciuc, str. Tudor Vladimirescu, nr. 38

Tel./fax: 0266 312721

Documentul de înființare: 7/26 septembrie 1976
și Hotărârea nr. 160 din 27.07.2015 a Consiliului Local Miercurea Ciuc

Nr. locuri: 398, dintre care: secția română 98; secția maghiară: 264, la nivelul preșcolar, iar 30 de copii la nivelul antepreșcolar, respectiv 6 locuri în grupa de învățământ special, cu program normal.

Tipul grupelor: mică, mijlocie, mare, combinată, tradițională ori cu alternativa Step by Step

Limba de predare: limba maghiară și limba română.

Simbolul (logo-ul) grădiniței: două stelute – de dimensiuni diferite - care se țin de mână. Analogie: educatoarea conduce preșcolarul, pas cu pas, spre lumea adulților, fiecare fiind o stea la locul ei, prin unicitatea și valoarea lor, stelele provenind atât din lumea realului, cât și din cea a basmului (din „regatul Micului prinț”). Semnul distinctiv al grădiniței este o eșarfă de mătase, în culorile micului prinț: galbenă cu logo-ul albastru deschis; pentru Grădinița „Cimbora”, culorile se inversează. Ecusonul distinctiv utilizat de grădiniță este logo-ul acesteia, pe o insignă rotundă, în culorile grădiniței, adică albastru deschis cu galben, cu numele grădiniței inscripționat bilingv. Sloganul ales și asumat pentru sinteza idealului nostru educațional este „Educația înseamnă dragoste, nimic altceva.” (Fröbel). Motto-ul grădiniței, încă din anul școlar 1993-1994, este „... pentru dragoste, cu dragoste,

în dragoste...” și redă crezul nostru că dragostea, ca valoare umană generală, determină viața, existența la grădinița noastră.

Aceasta trebuie să fie o calitate a mediului educațional, un mijloc de realizare a scopurilor propuse, precum și un rezultat general al activității din grădinița noastră. Pictura, de o dimensiune mare, de la intrarea în grădiniță, este creația artiștilor plastici Csillag István și Rapolszky Imola.

Publicația grădiniței, „Kis Herceg lap”, apare anual, de aproape 20 de ani. Coperta anuarului nostru a fost creată de artistul Berszán Márkos Zsolt, fost preșcolar al grădiniței, de care suntem foarte mândri.

Zilele grădiniței se organizează în ultima săptămână a lunii mai, în fiecare an școlar. Grădinițe înfrățite sunt: „Belvárosi Óvoda”, Makó, Ungaria, „Festetics Karolina Központi Óvoda”, Kaposvár, Ungaria, Grădinița nr. 29, Brașov.

Scurt istoric

Grădinița „Kis Herceg” a fost înființată în anul 1976, de atunci funcționând cu program prelungit și cu două secții, maghiară și română, numărul grupelor de preșcolari, pe parcursul anilor, variind între cinci și șaptesprezece. Din anul școlar 2015-2016, ne-a fost arondată și Grădinița „Cimbora” din localitate. De atunci, capacitatea grădiniței s-a mărit la șaptesprezece săli de grupă. Din anul școlar următor, s-a înființat secția antepreșcolară, cu două grupe și 30 de copii, iar din anul școlar 2016-2017, și secția de învățământ special, cu o grupă care funcționează cu program normal, cu limba de predare maghiară. Din primăvara anului 1998, grădinița poartă numele „Kis Herceg”, adică „Micul prinț”. Atât figura micului prinț, cât și opera literară în sine sunt aparte, fapt ce ne-a influențat mult în alegerea denumirii, încercând ca activitatea noastră cu copiii să fie la fel de aparte ca și povestea micului prinț. Micul prinț este un personaj îndrăgit de adulți – fie ei părinți ori educatori - și de copii, mesajul lui adresându-se tuturor, iar idealul poveștii este asumat de toți angajații grădiniței.

Denumirea „Cimbora” este purtată de structura noastră arondată, fiind împrumutat de la marele povestitor și autor de povești din ținutul nostru. Suntem bucuroși să avem alături Grădinița „Cimbora” și ne asumăm cu drag mesajul idealist al numelui ales de această structură, împreună cu care reușim să avem

grijă de aproape patru sute de copii, de vârstă preșcolară și antepreșcolară și de învățământ special.

O realizare deosebită, credem noi, în istoria grădiniței este pornirea grupelor pregătitoare încă din anul școlar 1992-1993. Programul fostelor grupe pregătitoare (grupa celor de 7 ani, care a parcurs ciclul grupelor preșcolare) a fost stabilită, în premieră, de echipa catedrei grupei pregătitoare din grădinița noastră.

Idealul educațional l-am formulat prin slogantul „Educația înseamnă numai dragoste” (Fröbel), pe care grădinița și-l asumă pe deplin. Programul nostru educativ a împrumutat idei din filosofia „Montessori”. Acestea stau la baza modalităților, procedeele, strategiilor didactice selectate de colectivul grădiniței.

Grădinița noastră se bucură de popularitate în rândul părinților; solicitările de înscriere, în fiecare an școlar, sunt până la refuz, poate datorită ofertei educaționale și infrastructurii comode și conforme care, în anul școlar 2020-2021, s-a înnoit în totalitate, grație celor două proiecte de investiție mari, din fonduri internaționale și din fonduri structurale europene.

Grădinița „Kis Herceg”, pe lângă cele două proiecte europene de investiție în infrastructură, care se derulează în anul 2020-2021, a participat în anul 2018 și la un proiect Erasmus+, de formare prin bune practici, cu parteneri din Ungaria.

Părerii despre grădiniță:

Grădinița „Kis Herceg”, fosta Grădiniță nr. 20, mi-a devenit o a doua casă, căci toți cei 39 de ani de serviciu i-am petrecut acolo, la aceeași unitate. Cariera mea și grădinița au pornit împreună, în 1976. Multe am trăit și multe am văzut în acei ani! Amintirile, cu trecerea timpului, devin tot mai frumoase. Numai recunoștința a rămas în inimă pentru acele decenii! Am avut parte de foarte multe bucurii și am primit multă dragoste din partea copiilor, a părinților și a colegelor. Am fost un colectiv înche-gat, ne-am împărțit bucuriile și tristețile. Pe scurt: a fost frumos, a meritat să lucrez toată cariera mea la această grădiniță, atât de dragă multora dintre noi! (Silló Margit, pensionară)

Copilul meu a iubit foarte mult această grădiniță. Am știut de la început că este cea mai bună unitate de învățământ în ceea ce privește pregătirea pentru școală. Grădinița întru-chipează tot ce are nevoie un copil ca să fie echilibrat, fericit, sănătos în spirit și corp, ca, la sfârșitul grădiniței, să poată începe școala cu încredere în sine, cunoștințe și experiențe mult dezvoltate. (Miklós Magdolna Mónika, părinte)

Poate că o educatoare nu se gândește niciodată ce înseamnă pentru ea grădinița..., dar, când mi s-a pus această întrebare, cel dintâi gând al meu a fost că suntem cele mai norocoase, având în vedere că, intrând la locurile noastre de muncă, devenim și noi din nou copii, întinerind totodată. Din momentul în care sosesc la Grădinița „Kis Herceg” și intru la grupa mea, zi de zi, lumea de dinafară nu mai există pentru mine. Datorită copiilor, devine palpabilă vraja copilăriei, zi de zi. Grădinița, pentru mine, este a doua casă. Profesia noastră este foarte grea, dar, totodată, splendidă. Nu avem două zile la fel, întotdeauna se întâmplă ceva nou, ceva interesant, un altceva. Energia utilizată în fiecare zi este imediat compensată de ochi sclipitori, de dragostea primită din partea copiilor. Când Domnul nostru a creat educatoarea, a creat-o cu o vocație deosebit de importantă. Cred cu tărie acest lucru. Pentru mine, așa este, pe scurt, grădinița mea, Grădinița „Kis Herceg”. (Pál Judit, educatoare la grupa Step by Step)

Întreaga mea carieră de educatoare se leagă de Grădinița „Kis Herceg”. Aproape jumătate de secol. Grădinița „Kis Herceg” este, deci, parte din viața mea. Iubesc această grădiniță. Și am numai cuvinte de laudă pentru tot ceea ce a fost, pentru cum este acum și, sper, pentru cum va fi ea în viitor. Grădinița aceasta a trăit foarte multe tipuri de coordonări, a avut multe greutăți, a cunoscut pericolul desființării, dar a rămas în picioare. Știu că a reușit să facă față tuturor greutăților și a reușit să fie neclintită în a-și realiza, responsabil, obligația asumată: educația timpurie, timp de aproape un secol, ca unitate cu personalitate juridică. Momentan, este unitatea de învățământ de nivel de educație timpurie cu cea mai mare capacitate de școlarizare din Miercurea Ciuc, cu o ofertă educațională variată, cu o infrastructură în totalitate reînnoită, în 2020-2021, care a fost și va rămâne o unitate de învățământ de seamă în domeniul educației timpurii a municipiului nostru. (Kedves Ildikó, director)

Grădinița „Kipi-Kopi” este urmașa comună a Grădiniței din satul Beclean, înființată în 1952 (inițial cu nr. 4, apoi nr. 6), a grădinițelor și căminelor de zi din cartierul Beclean cu nr. 12, din 1973, și a celei cu nr. 8, desființată în anul 2001, fiind situată în zona periferică de nord-est a municipiului Odorheiu Secuiesc. Sediul nou construit al Grădiniței „Kipi-Kopi” este pe strada Beclean, nr. 134 (46,320298; 25,314368), respectiv, structura Grădinița „Betlenfalvi”, pe strada Recoltei, nr. 1. Circumscripțiile de școlarizare sunt: partea Beclean-Cădișeni, cartierele Beclean II și III ale municipiului, dar în fiecare an școlar sunt înscriși copii și din alte părți ale orașului, precum și din satele învecinate.

În prezent, funcționăm cu 13 grupe – 270 de preșcolari - dintre care 10 cu program prelungit și 3 cu program normal, 7 cu program educațional alternativ (4 Step by Step, 3 Waldorf), 5 cu program educativ tradițional, una - antepreșcolar - majoritatea fiind constituite omogen, după criteriul de vârstă (excepții apar la grupele alternative și cu program normal).

Alegerea denumirii „Kipi-Kopi” a fost inspirată de minunatele povești ilustrate ale scriitoarei Veronika Marék, despre experiențele unui omuleț-castan - Kippkopp - și de curtea grădiniței din strada Recoltei, mărginită de castani. Eroul basmului, Kippkopp, prin explorarea și descoperirea lumii înconjurătoare, își dă seama că viața își atinge adevărata valoare prin autocunoaștere și împreună cu semenii, printr-o familie fericită și crearea unui cămin care oferă siguranță. În fiecare toamnă, când din copaci cade printre copii mulțimea castanelor noi, revitalizăm personajele basmelor și, împreună cu ele, pornim din nou, odată cu debutul fiecărui an școlar, să ne descoperim pe noi înșine și mediul nostru înconjurător, pe drumul formării și dezvoltării personalității noastre, a tuturor - preșcolari, educatori, părinți. Obiectivul nostru e să avem o grădiniță cu un climat intim, asigurând copiilor condițiile optime pentru formarea și dezvoltarea lor permanentă, față de sine, într-un ritm propriu fiecăruia.

Grupele sunt denumite după figurile mititelor-kipikopi:

Grupa

Alună, Boabă, Frunză, Melc, Floare,

Kippkopp și Tippiopp, Buburuză, Pițigoi

Ciupercă, Bóbbita, Păpădie, Floare de Mac

Valorile-cheie pe care dorim să le transmitem copiilor/familiilor sunt:

- îngrijirea și ocrotirea mediului înconjurător, ca prieteni ai naturii
- beneficiere de un trai sănătos, aprofundarea armoniei fizice și psihice
- perpetuarea tradițiilor și a activităților meșteșugărești
- descoperirea și întărirea valorilor individuale prin activare

Dorim să funcționăm ca o grădiniță în care copilul beneficiază de climatul favorabil în care i se oferă condițiile necesare pentru dezvoltarea optimă și armonioasă a personalității sale individuale:

- unde dorim să sosim, pentru că știm că ne așteaptă

- unde e bine să fim, pentru că suntem importanți
- unde merită să creăm, să studiem, căci au încredere în noi
- unde putem să greșim și să ne corectăm greșelile
- unde avem prilejul să întrebăm și întotdeauna există o persoană care ne dă răspuns, care e atentă la noi, pentru că o interesează să ne simțim bine.

Motto:

„Să aducă copilului oricine ce poate:
joc, muzică, bucurie...
Dar să-i încredințăm decizia: ce acceptă!
Numai acea hrană sufletească îi va fi benefică,
care și de el însuși e dorită.”

Kodály Zoltán, 1937

10.

Grădinița „Voinicel”

Toplița

Grădinița „Voinicel” din Toplița, județul Harghita, este o grădiniță cu program prelungit care, încă de la înființare, a răspuns nevoii comunității locale de a sprijini dezvoltarea și educarea copiilor.

Începând cu anul 1963, grădinița a funcționat sub denumirea de „Cămin de zi”, aparținând și fiind administrată de Combinatul de Prelucrare a Lemnului, C.P.L. Toplița. În acele vremuri, 96% dintre preșcolarii înscriși erau copii ai muncitorilor din combinat. În anul 1983, grădinița a primit o nouă titulatură, „Grădinița de copii nr. 7”, iar din anul 2005 și până în prezent funcționează sub denumirea de Grădinița „Voinicel”. În urma reorganizării rețelei școlare, din anul 2010, unității de învățământ i-a fost arondată Grădinița „Micii Ecologiști”, grădiniță cu program normal.

În anul 2020, Grădinița „Voinicel” are 7 grupe cu program prelungit, 3 grupe cu program normal, 185 de preșcolari înscriși, 18 cadre didactice calificate și cu dăruire pentru munca pe care o desfășoară, precum și 11 angajați care se ocupă de administrarea și menținerea condițiilor necesare desfășurării activității. Grădinița funcționează în două clădiri reabilitate și dotate cu materiale suport care asigură desfășurarea unui act educațional de calitate.

Pornind de la misiunea că „Orice copil este născut liber și egal în drepturi și demnitate, iar copiii trebuie să aibă parte de un start bun în viață”, fiind ghidați de viziunea „O lume mai bună pentru copii este o lume în care toți copiii se vor putea bucura de anii copilăriei – un timp al jocului și al învățării”, Grădinița „Voinicel” se preocupă de promovarea proiectelor educaționale care oferă copiilor egalitate de șanse la educație, pilotând și derulând proiectul educațional „Un start bun în viață”, proiecte de voluntariat care se adresează copiilor din medii defavorizate și proiecte educaționale care răspund nevoii de cunoaștere și dezvoltare a copiilor.

Reacțiile copiilor la intrarea în grădiniță, dorința lor de a fi activi în viața grădiniței, deschiderea lor spre învățare și cunoaștere, evoluția lor socială, fizică

și emoțională reprezintă feedback-ul de valoare care poate încununa dăruirea și profesionalismul colectivului didactic.

Viața și experiențele ei ne formează ca oameni, mediul grădiniței, provocările anilor în funcția de director, colectivul competitiv de cadre didactice, aprecierile părinților și sclipirea din ochii copiilor care au trecut pragul grădiniței noastre m-au ajutat să mă dezvolt ca om, ca profesionist, să caut un sens și un echilibru în toate situațiile și experiențele. - *Ionela Adriana Buzilă, director*

Grădinița „Voinicel” mi-a oferit o comunitate bazată pe respect, încredere, responsabilitate, un mediu stimulat în care meseria de dascăl o poți desfășura cu drag, în care ai oportunitatea de a te dezvolta profesional și personal. - *Ana Adriana Vodă, educatoare*

Grădinița „Voinicel” nu a însemnat doar un loc de muncă, a fost un mediu în care menirea mea de dascăl m-a ajutat să modelez suflete, să formez primele deprinderi de viață, să îndrum primii pași ai copiilor. - *Adriana Eugenia Fichtel, educatoare pensionară*

Grădinița „Voinicel” a fost și este pentru copilul meu și familia mea un loc de poveste în care am găsit alinare, sprijin, deschidere și apreciere. - *Cristina Harpa, părinte.*

Grădinița „Villanytelep”

Odorheiu Secuiesc

Grădinița noastră se află în centrul municipiului Odorheiu Secuiesc și a fost construită în anul 1972. Educația se desfășoară în nouă grupe, dintre care opt grupe cu predare în limba maghiară și o grupă cu predare în limba română, într-o clădire de 1100 mp. Unitatea este frecventată de 180 de copii, aici lucrând 18 educatoare calificate. Activitatea instructiv-educativă este asistată de 5 îngrijitoare, două persoane responsabile de bucătărie și două persoane din domeniul administrativ.

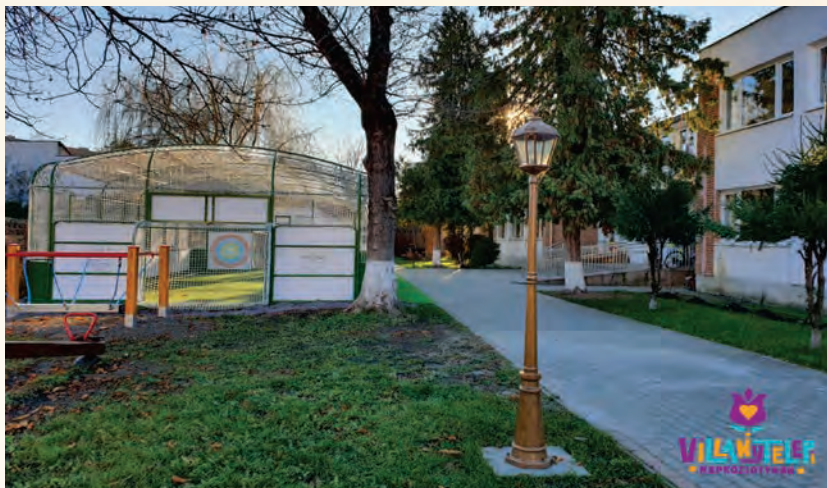
În grădiniță avem nouă săli de grupă, toate dotate conform cerințelor. Zona de joacă a copiilor cuprinde jocuri moderne și un teren (*Ovi-sport*) potrivit pentru handbal, fotbal, baschet, volei și tenis.

Oferta educațională a grădiniței noastre asigură preșcolarilor oportunitatea de a-și forma capacitatea de adaptare la schimbările ulterioare, permite un învățământ la standarde ridicate de calitate, armonizat cu valorile europene. Cu un curriculum diferențiat, un mediu educațional centrat pe nevoile curente și de viitor ale copiilor, respectând atât autonomia individuală, cât și pe cea instituțională, grădinița acordă șanse egale tuturor copiilor în formarea și dezvoltarea lor.

În programele noastre, axate pe învățare experiențială, oferim copiilor oportu-

nitatea de a lucra, de a crea și de a se autoexprima. Punem un accent deosebit pe dezvoltarea unui stil de viață sănătos și prevenirea dificultăților de învățare. Oferim dezvoltare logopedică și consiliere psihologică. O dată pe săptămână, educatoarele propun activități de gimnastică pentru prevenirea problemelor de ținută. Înotul și dansul sunt coordonate de instructori calificați. Programele de educație pentru stilul de viață sănătos și programele folclorice sunt realizate cu implicarea părinților.

Relațiile de parteneriat cu grădinițele din țară și din străinătate, precum și proiectele Erasmus+ contribuie la dezvoltarea profesională și la asigurarea unei activități la standarde europene, cu promovarea tradițiilor și obiceiurilor locale.

Grădinița „Zsibongó”

Odorheiu Secuiesc

Grădinița „Zsibongó” din Odorheiu Secuiesc este situată pe malul stâng al râului Târnava Mare, pe o străduță liniștită, aproape de centrul și de parcul orașului, de Sala Sporturilor și de Casa de Cultură. A fost înființată în 1979, ca grădiniță a Liceului Pedagogic, la acel moment fiind cunoscută drept Grădinița nr. 3. Din 1990, s-a mutat pe strada Morii, nr. 33; de-a lungul anilor, clădirea neadecvată a creșei a fost transformată într-un loc cu adevărat magic, având propria centrală termică.

Astăzi, grădinița noastră funcționează într-o clădire cu trei etaje, cu opt săli spațioase și luminoase, fiind frecventată de 220 de copii; aici lucrează 16 educatoare, o asistentă medicală, 5 dădace, un îngri-

jitor, un bucătar și avem un post didactic auxiliar, un administrator, un contabil, sub conducerea doamnei director Tot-Harsányi Éva.

Din 2017, ni s-a alăturat și Grădinița „Csicsergő”, care funcționează pe strada Tamási Áron, nr. 13, și are acum 4 grupe cu 82 de copii, 8 educatoare și două dădace. Și această unitate are bucătărie proprie, sufragerie și asistentă medicală.

Motto-ul comunității noastre este: „Fiecare copil se dezvoltă cel mai bine acolo unde se simte bine.” Când auzim cuvântul „zsibongó” („zumzet”), ne gândim la o viață plină de energie; pentru noi înseamnă voia bună și „zumzetul” zilnic al copiilor. Grădinița

noastră este interesantă, dinamică, un spațiu plin de distracție, în care fiecare copil își poate găsi o activitate pe placul lui, întrucât, pe lângă programul educațional național, proiectăm și desfășurăm o mulțime de proiecte colorate. Clădirea grădiniței este înconjurată de o curte spațioasă, cu mulți copaci, cu multe jucării: un cordon - preferatul copiilor, leagăne, balansoare, tobogane, locuri cu nisip, aparate pentru cățărare și un teren de sport acoperit. Grădinița noastră este bine echipată: avem în fiecare grupă proiector, laptop, tabletă, tablă inteligentă, care ne ajută în munca depusă. Creăm multe jocuri interactive, pe care le aplicăm cu rezultate bune.

Scopul nostru principal este de a crește copii încrezători, creativi, muncitori, activi, sănătoși, veseli, apti pentru școală. În acest scop încercăm să implicăm și părinții. Toate acestea pot fi realizate, într-adevăr, doar prin muncă sănătoasă și veselă. Cadrele noastre sunt bine instruite și cu voie bună. Este bine să aparții de „Zsibongó”!

Activitățile noastre sunt conduse de specialiști în sport, fotbal și tenis de masă, precum și în învățarea limbii engleze. Fiecare copil primește ziarul „Szivárvány”, ne ducem la teatrul de păpuși, dar evenimentul preferat este când vin actorii la noi. Sărbătorim zilele tradiționale: Ziua Sfântului Mihail, Balul strugurilor, Ziua Tuturor Sfinților, Ziua Sfântului Martin, Moș Crăciun, Crăciunul, Balul părinților, Carnavalul copiilor. Avem proiecte istorice: Strămoșii, Sf. Ștefan/Szent István, Sf. Ladislau/Szent László, Regele Matei/Mátyás király, Revoluția din 1848 și prelucrarea altor legende istorice. Sărbătorim Ziua Copilului. Suntem activi în domeniul protecției mediului: purtăm respectuos titlul de Grădiniță Verde (ROREC, Ce mănânc dacă am minte?). (Tot-Harsányi Éva, director)

Vorbesc despre Grădinița „Zsibongó” din experiențele mele personale. Am dus-o pe fiica mea la grădiniță la vârsta de doar doi ani și jumătate, într-o dimineață de septembrie. Și grădinița a devenit acel loc pentru ea și pentru noi, părinții, unde am devenit mai

bogați, cu sentimentul de a aparține de un loc, unde cu educatoarele, cu copiii și părinții, împreună, am simțit spiritul Crăciunului și la sfârșitul anului școlar am trăit împreună sentimentul de mândrie. Pentru fetița mea, Grădinița „Zsibongó” a fost locul unde a reușit să se deschidă; cu ajutorul educatoarelor, a reușit să ajungă acel copil de șase ani care este curios, deschis, pentru care este importantă comunitatea; fetița mea e stăpână pe sine și mândră de cunoștințele despre viață învățate la grădiniță.” (Szántó Bíborka, părinte)

Atmosfera în Grădinița „Zsibongó” este extraordinară. Există o legătură unică între copii-cadre-studenți. Nu degeaba am ales să studiez în cadrul departamentului PIPP (Pedagogia Învățământului Primar și Preșcolar) al Universității „Babeș Bolyai”, aici, la Odorheiu Secuiesc. Grădinița îmi este foarte aproape de inimă, pentru că am fost și eu aici, la grădiniță, am făcut aici practica pedagogică de liceu, iar, acum, și cea universitară se va desfășura tot aici. Un mediu frumos, curat, igienic îi așteaptă pe cei care vin aici. Vezi soluții ecologice, săli bine dotate; atmosfera printre educatoarele inteligente și conștiincioase este, de asemenea, fabuloasă. Ca fost învățacel și actual student, am o părere foarte bună despre această grădiniță.” (Aletta-Brigitta Szabó)

Educația în comuna Atid începe în anul 1598, an în care, în Arhiva Secuilor, este menționat numele Péter Deák, învățător al comunei. În fiecare sat al comunei există documente, încă din secolul al XVII-lea, în care sunt consemnate școlile eclesiastice, menționându-se numele învățătorilor, care erau și cantori, și în care apar informații detaliate despre numărul copiilor, salariul cadrelor didactice etc. În 1846, în Atid, se înființează prima „creșă” din satele zonei Odorhei. În 1888, se construiește o școală nouă, pentru că cea veche nu mai corespundea așteptărilor. În 1895, se pun bazele unei școli de fete care, mai târziu, pe 16 septembrie 1901, se unește cu școala de stat, nou înființată. Învățătorii entuziaști ridică nivelul școlii din Atid, aceasta ajungând să se situeze printre primele școli din zonă.

În secolul al XX-lea, pe teritoriul comunei, educația se desfășura în școlile satelor Inlăceni, Șiclod, Crișeni, Cușmed și Atid. Între anii 1970-1980, când în comună se putea studia până în clasa a X-a, numărul total al copiilor depășea 900, numărul cadrelor didactice fiind peste 50. În anii '70, se construiește noua școală, în Grădina Dömény, donată de Kendi Kandida, școală în care se desfășoară educația și în zilele noastre. După 1989, unitatea preia numele scriitorului Jósika Miklós, pe care îl cunoaștem drept creatorul romanului maghiar modern. Acesta era singurul maghiar dintre soldații imperiali, care a staționat în Atid, în timpul războaielor lui Napoleon.

În prezent, educația se desfășoară la Cușmed și Atid, în câte două clădiri, iar la Crișeni, într-o clădire.

Date ale anului școlar 2020-2021:

- Grădinițele sunt frecventate de 104 copii, în cinci grupe, sub îndrumarea a cinci educatoare (la Atid și Crișeni, câte 2 grupe, iar la Cușmed, o grupă mixtă).

- Numărul elevilor din clasele primare (clasa pregătitoare - clasa a IV-a) este de 203, educația desfășurându-se în 11 clase, sub îndrumarea a 11 învățători (Atid - 6 clase, Crișeni - 3, Cușmed - 2).

- 113 elevi frecventează clasele a V-a – a VIII-a, în 6 săli de clasă, cu ajutorul a 15 profesori calificați (Atid - 4 clase, Crișeni - 2 clase).

- Personal administrativ: o secretară, o contabilă, un mediator școlar.

- Personal nedidactic: 4 femei de serviciu, doi muncitori de întreținere, un șofer de microbuz școlar.

- Biblioteca școlii funcționează temporar cu 14.500 de volume.

- Clădirile școlii sunt într-o stare adecvată, s-a realizat sistemul de încălzire centrală la Atid, iar la Crișeni s-a finalizat terenul de sport.

Menținem o relație de înfrățire cu Școala Gimnazială de Artă și Liceul „Páduai Szent Antal” din Ungaria (Piliscsaba), cu Centrul Școlar Catolic „Marianum” din Slovacia (Komárom), cu Școala Gimnazială Laskó din Croația, cu Centrul Școlar „Aklihegy” din Ucraina și cu Școala Gimnazială „József Attila” din Serbia (Bácskertes).

Elevii iau parte, în mod regulat, la concursuri școlare și se implică în viața culturală a comunei. Merită subliniat faptul că elevii noștri au fost premiați, de mai multe ori, de-a lungul anilor, pentru rezultatele foarte bune pe care le-au obținut. Absolvenții noștri își continuă studiile la școli renumite, mulțumită muncii conștiincioase și eficiente a profesorilor.

Cadrele didactice ale comunei au înființat, în 2015, „Asociația pentru copiii din comuna Atid”, asociație care, de-a lungul anilor, a luat parte la mai multe programe de susținere a elevilor și a școlii. În fiecare an, absolvenții cu cele mai bune rezultate din Atid și Crișeni primesc câte un premiu în bani, oferit de această asociație.

Reflecții despre școala din Atid

Educația în comuna Atid datează de sute de ani și, în tot acest timp, a asigurat un mediu în care mulți oameni au avut posibilitatea de a descifra tainele scrisului și ale cititului. În prezent, este considerată cea mai populată școală comună a zonei Cristur, având peste 420 de elevi. Din păcate, în ultimii ani,

se observă o tendință de scădere a numărului de copii, ceea ce duce la desființarea școlilor din satele mai mici (Șiclod, Inlăceni). Copiii din cele două sate menționate sunt transportați la cea mai apropiată unitate de învățământ cu autobuzul școlar. Școlul nostru este să asigurăm o educație de calitate, să dezvoltăm educația și, prin asociația noastră, să îi ajutăm pe elevii noștri talentați. Motto-ul nostru este: „Nu pentru școală, ci pentru viață învățăm!”. Sperăm că, și în această lume grăbită în care trăim, ne vom putea atinge scopul și vom putea asigura educația prin unitățile noastre de învățământ, cu ajutorul căreia copiii noștri vor putea merge mai departe. (Tiboldi Sándor, director)

Clădirea școlii din prezent, cu zece săli de clasă, a fost construită între anii 1974-1978, în mare parte prin efortul comunității. Împreună, au muncit elevi și profesori, de la prepararea cărămizilor până la spălarea ferestrelor. În decembrie 1978, ne-am mutat în noua clădire a școlii. A existat o perioadă în care am funcționat ca unitate de învățământ cu zece clase. După schimbarea regimului, între anii 2000-2002, prietenii olandezi ne-au finanțat o nouă construcție, atașată de clădirea principală, pentru toalete și dușuri, cu tot cu canalizarea necesară. De asemenea, am primit bănci și calculatoare, prin amabilitatea acestora. Mulțumită lor, am devenit printre primele școli din județ cu un laborator de informatică.

Înainte de anul 1989 îndeplineam sarcinile primite. Nu prea aveam posibilități de inițiative. Am luat parte la „Cântarea României”, prin cântece, dansuri, poezii etc. Am participat, de asemenea, la concursuri școlare pe anumite discipline, am organizat excursii și drumeții în perioada vacanțelor. Schimbarea regimului din 1989 ne-a deschis drumul spre o lume nouă. Am dorit să trecem la fapte, dorință care zăcea în noi de atâta timp. Anul 1998 a fost un an decisiv în viața școlii noastre, care a împlinit 400 de ani, conform documentelor scrise. Cei 400 de ani ai școlii i-am sărbătorit în iunie 1999. Cu această ocazie, a fost publicată cartea memorială „A 400 éves iskola” (Școala de 400 de ani), iar în fața școlii a fost amplasat Copacul

memorial al Învățătorilor, care exprimă stima față de educatorii noștri din toți acești ani.

Elevii noștri au fost nelipsiți de la concursurile de recitat, de spus povești, concursuri sportive, festivalul de teatru pentru copii și, bineînțeles, de la numeroasele concursuri și olimpiade la diferite discipline. Totodată, s-au organizat anual Carnavalul copiilor și Serbarea de Crăciun. (*Menyhárt Tünde, cadru didactic pensionat*)

Mie, personal, școala mi-a dat multe lucruri bune și rele, deopotrivă. O Familie, pe care nu o voi uita niciodată. Da, pentru mine clasa este o familie, nu o comunitate impasibilă, al cărei membru aș putea fi zi de zi. În acești opt ani, am învățat că trebuie să luptăm, să ne susținem principiile și, dacă, totuși, nu reușim ceea ce ne-am propus, să știm să depășim această situație, să acceptăm că nu putem fi mereu învingători. Mi-aduc aminte de clasa a V-a, când am intrat cu frică pe poarta școlii. Mi-era teamă de profesori, de noii colegi de clasă, de noua școală. Privirea aspră a profesorilor mă îngrozea. După ce m-am împrietenit cu noua situație, nu a mai fost chiar așa de rău. Școala ne-a apropiat și am format un colectiv minunat. Școala este o gazdă primitoare, o comunitate plină de căldură. Profesorii ne-au crescut, ne-au învățat să trăim așa cum trebuie în această lume, cum să ne orientăm, cum să vorbim în situații necunoscute și, cel mai important lucru, să fim cinstiți. Nu pot să accentuez îndeajuns că școala, această unitate de învățământ, este ca o a doua casă pentru mine. Nu numai pentru faptul că acolo îmi petrec mare parte a zilelor, ci și pentru că acolo sunt prietenii mei. Mulțumesc pentru că am posibilitatea să merg la școală, mulțumesc pentru că pot învăța, că sunt învățată, mulțumesc pentru că fac parte dintr-o familie, pentru că mi-am făcut prieteni! Pentru toate aceste lucruri, mulțumesc profesorilor mei, dar, cel mai mult, școlii mele îi datorez mulțumiri! (*Major Fanni, elevă, clasa a VIII-a*)

Suntem mândri că avem aici, la Atid, o astfel de școală și că strămoșii noștri au creat un astfel de loc, prin muncă grea și prin sacrificii. Deși lipsește biblioteca, școala rezolvă problema acolo unde este nevoie, asigurând elevilor cărțile necesare. Ca unitate de învățământ, este un loc de transmitere a informației, a cunoștințelor. În ultima vreme, ne-am convins cu adevărat de importanța școlii, atunci când copiii noștri au fost nevoiți să învețe și să studieze acasă, între patru pereți, dobândind cunoștințe într-o oarecare măsură. Părerea mea este că prea puțini au reușit aprofundarea materiilor și, mai degrabă, au rămas la etapa de inițiere. Și în acest caz s-a dove-

dit faptul că este prea multă materie de aprofundat. Terenul educației se lovește uneori de greutăți și nu numai din cauza diferențelor de abilități individuale, ci și din cauza diversității etnice a elevilor. Din perspectiva educației, este greu să mă separ de atitudinea cadrului didactic și consider că este important ca școala noastră - și declar cu îndrăzneală școala noastră, pentru că aici se formează personalitatea, talentul copiilor noștri - prietenoasă, cu o aură de siguranță, trebuie să fie, mai presus de toate, un loc al cunoașterii, al înțelepciunii, al stimulării talentului. Este importantă organizarea și dezvoltarea „muncii colective”, a comunicării în trei: cadru didactic - părinte - copil, unde toate cele trei „zale ale lanțului colectiv” sunt foarte importante pentru dezvoltarea armonioasă, într-un ritm sănătos, a copiilor noștri. În încheiere, cred că prin Școala Gimnazială „Jósika Miklós” din Atid ne sunt date toate instrumentele materiale și intelectuale, cu ajutorul cărora copiii noștri se vor putea dezvolta, fiecare după capacitatea lui. (Nagy Éva, părinte)

Pentru ca cineva să-și practice meseria așa cum se cuvine, trebuie să aibă vocație, în primul rând, să-și formuleze ars poetica, după părerea noastră. Ce gândește despre această meserie, care îi este țelul și ce vrea să obțină prin ea. Țelul cadrelor didactice de la Școala Gimnazială „Jósika Miklós” din Atid este

același: să putem să ne luăm rămas bun, la sfârșitul clasei a VIII-a, de la elevi, tineri, care vor ști să-și găsească drumul în viață; să creștem, să educăm elevi care se pot considera valoroși; să dezvoltăm abilități care îi vor ajuta să practice cea mai potrivită meserie, să fie membri utili ai societății. Localitatea în care predăm se află la 8 kilometri de sfârșitul lumii. În decursul anilor, am avut elevi care, studiind mai departe, au devenit buni specialiști, întreprinzători privați, informaticieni, asistenți medicali, cadre didactice sau medici. Avem mulți elevi care provin din medii defavorizate, care sunt greu de motivat, chiar și pentru a frecventa școala. Sunt foarte mulți din clasele a V-a - a VIII-a aflați în pragul abandonului școlar. Unul dintre obiectivele noastre este să stopăm acest proces. Totodată, suntem conștienți de faptul că nu depinde doar de noi, căci formarea, educația este o îndeletnicire comună: copil - părinte - cadru didactic. Școala noastră are un trecut de 440 de ani. Așadar, avem posibilitatea de a educa într-o comună ai cărei locuitori cunosc conceptul de educație și importanța acesteia de foarte mult timp. Iar noi, cadrele didactice ale Școlii Gimnaziale „Jósika Miklós” din Atid, ne străduim să fim demni de copacul învățătorilor. (Kiss-Márton Rozália, profesor de limba și literatura maghiară)

Școala Gimnazială „Benedek Elek”

14.

Avrămești

În 1990, școala a primit numele lui Benedek Elek din considerentul că în persoana marelui povestitor cinstim valori morale fără de care nu ne-am putea imagina viitorul. Marele povestitor a considerat că dragostea față de neamul nostru devine mai profundă prin respectul și iubirea față de semenii. Generații întregi au învățat tot ce este drept și cinstit, pentru care merită să trăiască.

Școala noastră are și o fundație care poartă numele povestitorului.

Istoria școlii din Avrămești se poate măsura în secole. Școala noastră este amintită în scris, pentru prima dată, în documentele sinodului de la Gălățeni, pe 3 iulie 1672.

În statistica anului 1912 se arată faptul că în Avrămești nu exista niciun analfabet, ceea ce era un lucru excepțional în tot Ardealul.

Clădirea actuală a școlii datează din 1966.

Unitatea noastră are în structură patru grădi-

nițe, două școli primare și două școli gimnaziale. Anual, școlarizăm în jur de 315 elevi și preșcolari din șase sate (Cechești, Avrămești, Andreeni, Goagiu, Medișoru-Mic și Firtănuș) și două cătune (Laz-Firtănuș și Laz-Șoimuș). Copiii sunt educați de 31 de cadre didactice calificate și de trei preoți unitarieni. Resursa umană de care dispune școala cuprinde și personalul didactic auxiliar (secretară, contabilă, mediator școlar), dar și personalul nededidactic (șofer, muncitor, cinci îngrijitoare, împărțiți în mod egal în structuri).

În trecutul apropiat, școala din Avrămești a fost renovată și toate unitățile arundate au beneficiat de acoperiș nou și de grupuri sanitare interioare noi. Avem relații de înfrățire cu școlile din Répcelak și Ladánybene din Ungaria. În clădiri se continuă modernizarea. Cadrele didactice desfășoară activități de predare-învățare-evaluare cu elevi din medii defavorizate. Școala deține un mi-

crobuș școlar, un cabinet modern de informatică, o bibliotecă, elevilor noștri fiindu-le asigurată și posibilitatea de a face sport. Cei care intră pe porțile școlii pot simți spiritualitatea marelui povestitor atât în aspectele exterioare, cât și în cele interioare, sufletești. Generații de copii au crescut împreună cu brazii, mestecenii cu scoarță albă și cu arborii ornamentali din curtea școlii.

Cu ocazia excursiilor școlare, cutreierăm frumoasele meleaguri ale Transilvaniei, vizităm monumentele, cinstind memoria înaintașilor noștri. Zilele istorice tradiționale, serile culturale, balurile mascate, jocurile de ziua copiilor îi fac pe elevi să nu uite anii petrecuți la școală.

În memoria marelui scriitor, începând din 1994, organizăm un concurs unde se întâlnesc cei mai buni povestitori din Cristuru Secuiesc și împrejurimi. Evenimentul este organizat pentru elevii din ciclurile primar, gimnazial și liceal. Câștigătorii pot lua parte la Concursul Național.

Elevii noștri de odinioară au devenit oameni cinstiți și muncitori, printre ei fiind mulți meseriași, învățători, profesori, ingineri, arhitecți, medici, preoți, profesori universitari, artiști și oameni de știință. Bazele studiilor le-au pus în această școală.

Cu ocazia aniversării a 325 de ani de existență a educației, Dr. Rezi Elek, profesor universitar de teologie, elevul de odinioară al școlii noastre, a scris următoarele:

Cu câteva decenii în urmă, fiind copil timid, am plecat cu sufletul nerăbdător din strada Csiki, la îndemnul tatălui meu și ținând mâna mamei mele, spre școală. După festivitatea de deschidere, lăsând mâna mamei, am început stilul de viață pe care l-am continuat la Cristuru Secuiesc, Cluj-Napoca, Manchester. Acest drum poate fi numit lung, dar a fost unul binecuvântat. Îmi aduc aminte cu drag de învățătoarea mea, de profesorii mei, întrucât alături de aceștia atât familia mea, cât și preotul m-au învățat frumusețea scrisului maghiar. Mă liniștește ideea că satul natal și școala mereu mă așteaptă. M-am străduit și mă voi strădui să duc mai departe renumele școlii, să transmit valorile oferite... Mă rog lui Dumnezeu ca școala din satul meu natal să fie hrană spirituală și fiecare absolvent al acesteia să fie bun și bine-intenționat față de cei din jur și divinitate. Dumnezeu să-i binecuvânteze pe cei care intră și pe cei care s-au încărcat cu dragoste și loialitate în această școală și pleacă. (27 aprilie 2000, Cluj-Napoca)

Muzeolog și scriitoare, Demeter-Zsigmond Ibolya, afirmă despre școala ei de odinioară:

Suntem mândri de ea și o cinstim. Încă de la începuturi a marcat viața acestui sat, nu numai prin faptul că dascăli conștiincioși și de renume s-au străduit să educe generații întregi, ci și pentru că mereu erau câțiva care nu permiteau să se stingă flacăra și dorința de a învăța. Prin strădania lor au reușit să își ridice satul din anonim. (8 mai 2000, Cristuru Secuiesc)

Rezultatele la olimpiadele școlare, la concursurile de recitări, la întâlnirile trupelor de teatru, la concursurile sportive fac să fie bun și util să fii elev al Școlii Gimnaziale „Benedek Elek” din Avrâmești.

Școala Gimnazială „Márton Ferenc”

15.

Bancu

La Școala Gimnazială „Márton Ferenc”, educația se desfășoară în cinci clădiri, cu toate anexele unității de învățământ. La Bancu, preșcolarii, elevii claselor primare și cei ai claselor gimnaziale învață în trei clădiri separate. La Cinod, avem la dispoziție două clădiri separate, destinate preșcolarilor și elevilor. Clădirea cea mai veche a fost construită în anul 1740 pentru apărătorii graniței din Secuime. În anul 1842, Biserica romano-catolică a înființat școala germană, elevii având posibilitatea de a se înscrie la școala din Șumuleu-Ciuc, în clasa a IV-a. Pe 20 februarie 1846, apar și primii învățători de naționalitate maghiară. În această perioadă, cursurile se desfășoară deja în trei limbi: germană, latină și maghiară. În anul 1933, clădirea școlii a fost extinsă cu încă două săli de clasă. Începând cu anul 1948, școala funcționează ca unitate de învățământ de stat. Mai recent, în decembrie 2001, a fost inaugurată o nouă construcție; de atunci, educația se desfășoară în două clădiri, poziționate față în față. Școala noastră a primit, în 1991, numele lui Márton Ferenc (1884-1940), marele pictor, sculptor și grafician, născut în comună. Creațiile acestuia oglindesc viața cotidiană a secuilor, artistul afirmându-se prin tablouri pline de dinamism și pasiune. Erdőirtás Csikországbán și Csíki székelý gátkötők sunt cele mai renumite creații ale sale.

În prezent, școala noastră funcționează cu 12 clase și 4 grupe de preșcolari, în cinci clădiri, având un colectiv de 279 de elevi.

Datorită programului „Fără frontiere!”, elevii școlii noastre au avut posibilitatea de a cunoaște orașul Szeged și împrejurimile acestuia, s-au întâlnit cu alți elevi, au stabilit legături. Prin finanțarea venită din partea Consiliului de la Újpest, elevii au fost în mai multe tabere de vară, împreună cu elevii din Ungaria. Prin finanțările regulate în domeniul pro-

tecției mediului, școlii noastre i s-a atribuit titlul de „Școală verde”. Anual, organizăm tabere de limba engleză, în parteneriat cu organizația „Care2Travel”, la care participă nu numai elevii școlii noastre, ci și elevi din localități limitrofe. Școala noastră este finanțată și sprijinită de asociația „Pergőbázis” și de composesoratul satului. Dotarea școlii, activitățile realizate, obținerea de finanțări, rezultatele la diferite concursuri și examene demonstrează faptul că suntem o școală de succes, adaptată cerințelor vremii.

Predau matematica de 20 de ani la Școala „Márton Ferenc”, de aceea, nu consider ceva neobișnuit dacă afirm că această școală este ca a doua mea casă. Clasele la care predau se află în noua clădire. Avem cabinete pentru fiecare disciplină, ceea ce îi oferă fiecărui cadru didactic posibilitatea să-și organizeze clasa în mod personalizat. Fiecare clasă este dotată cu un calculator și un videoproiector, aceste echipamente facilitând, în mare măsură, munca noastră. Cabinetele au ieșire spre un hol spațios, loc în care putem organiza diverse evenimente, spectacole, carnavaluri, chiar și balul de absolvire al elevilor de clasa a VIII-a. Tot în hol se găsește o zonă pentru tenis de masă, care

se bucură de o mare popularitate în rândul elevilor. Terenul de sport, aflat în fața școlii, este un loc de relaxare pentru elevi, spre bucuria lor. În mod conștient, în școala noastră totul este amplasat și organizat în așa fel încât elevii și profesorii să se poată simți ca acasă. – afirmă *profesoara de matematică*.

Obiectivul muncii noastre de profesori/educatori poate fi considerat confesiunea celui al cărui nume îl poartă școala noastră: Prin multă muncă, cu o voință care suportă orice dificultate, putem să ne creăm o viață mai frumoasă. În ultima perioadă, an de an am avut o creștere a numărului elevilor. Două clase au funcționat în clădirea grădiniței. A crescut însă numărul preșcolarilor, de aceea, elevii nu au mai avut loc, clădirea școlii nu mai era de ajuns. Chiar

în acea perioadă se putea opta pentru finanțări de la Banca Mondială, ceea ce ne-a convenit mult, așa că am profitat de oportunitate și am cerut finanțare pentru extinderea clădirii vechi. Dat fiind faptul că această clădire era considerată monument, am întâmpinat multe greutăți. Până la urmă, s-a ajuns la decizia corectă: am construit o nouă clădire, cu șase săli de curs. Ca să rezolvăm problema spațiului, am optat pentru cabinete, acest lucru fiind benefic pentru creșterea nivelului de educație. Am continuat să cerem finanțări, am renovat și modernizat din fonduri centrale și locale atât clădirea veche și grădinița, cât și structura de la Cinod. - își amintește *fostul director al școlii*, profesor pensionar de limba și literatura maghiară.

Un părinte care cunoaște bine școala prin intermediul mai multor copii, elevi ai școlii, afirmă:

Copiii mei sunt foști și actuali elevi ai Școlii Gimnaziale „Márton Ferenc”. Ca părinte, pot să afirm că obiectivele fundamentale ale școlii sunt atmosfera plină de iubire față de copii, performanța, dezvoltarea

rea abilităților și aptitudinilor individuale și colective. Corpul profesoral are ca scop pregătirea cât mai bună a elevilor, pentru ca cei care își iau rămas-bun de la școală să devină niște tineri încrezători. Convingerea mea este că atâta timp cât aceste obiective se mențin, copiii noștri își vor termina pregătiți studiile în unitatea de învățământ.

Reprezentantul clasei a VIII-a vorbește cu bucurie despre cei 7-8 ani petrecuți în unitatea de învățământ:

Primele lucrurile care îmi vin în minte despre școală sunt coeziunea, simțul responsabilității și puterea care definește colectivitatea acestei școli. Din perspectiva rezultatelor mele excelente, în decursul celor opt ani de școală, pot să afirm că acestea se datorează înțelegerii, ajutorului, încurajării, empatiei, perseverenței, amabilității, simțului umorului și, nu în ultimul rând, afecțiunii de care dau dovadă profesorii noștri în procesul educativ.

Școala Gimnazială „Bethlen Gábor”

Odorheiu Secuiesc

16.

Motto: „Nu putem face mereu ceea ce trebuie, dar putem face mereu ceea ce putem.”
(Bethlen Gábor)

Școala noastră poartă numele lui Bethlen Gábor, principele Transilvaniei, care și-a demonstrat angajamentul față de educația transilvăneană în nenumărate rânduri.

El a recunoscut că este importantă ridicarea cunoștințelor la cel mai înalt nivel posibil, deoarece, astfel, adesea, se pot completa resursele interne și fondurile materiale. El s-a străduit să asigure cât mai multor tineri, nu numai din rândul nobililor, ci și din rândul iobagilor, posibilitatea de a învăța. A interzis restricționarea trimeriei la școală a băieților iobagi, a făcut posibilă chiar și continuarea studiilor în străinătate. A avut o relație deosebit de strânsă cu secuii. S-a născut la Ilia, la vest de Deva, dar a crescut în Lăzarea. De mic, apoi ca tânăr soldat, el a cunoscut secuii mândri,

statornici și harnici. Așezările din scaunul Odorhei îi datorau mult lui Gábor Bethlen. În 1619, el a dispus scutirea de impozit a orașului privilegiat Odorheiu Secuiesc. În urmă cu patru secole, el a trasat o cale pentru maghiarii și secuii din Transilvania. Prin urmare, îi purtăm numele cu mândrie.

Istoria școlii noastre

Școala noastră a început să funcționeze în 1978, fără clădire proprie. Actuala clădire a școlii a fost preluată de elevi, în anul 1979, pe jumătate terminată. În anii următori, datorită „muncii patriotice”, care astăzi s-ar numi voluntariat, clădirea a îmbrăcat, încet, o formă acceptabilă. Numărul elevilor a crescut rapid. La început, au existat două, apoi trei schimburi de predare. Școala și-a creat propria reputație: evenimentele mari care atrag participanți naționali și internaționali, precum și rezultatele remarcabile la olimpiade vorbesc de la sine. Începând din decembrie 1989, au urmat schimbări radicale în viața școlii. În ședința consiliului profesoral din 3 februarie 1990 s-a hotărât ca școala să aibă denumirea „Bethlen Gábor”. Decizia se leagă de numele directorului László Király. Suntem încântați și mulțumiți să amintim renovarea clădirii școlii, realizată în perioada octombrie 2014 - mai 2015. Sălile de clasă sunt dotate cu videoproiectoare și table interactive, mijloace ilustrative și mobilier nou. Activitățile sportive de calitate sunt posibile datorită noului teren de

sport, cu gazon artificial. De asemenea, echipamentul modern al sălii IT face posibilă aplicarea a noi metode de predare/învățare. În ultimii ani, personalul didactic a trecut, și el, prin schimbări. Profesorii sunt pregătiți pentru noile provocări, desfășurându-și activitățile cu experiență și cunoștințe profesionale temeinice.

Situația actuală a școlii

Școala noastră este frecventată de 505 elevi. Aici predau doar profesori calificați, numărul profesorilor netitulari pe post fiind de trei. Previzibilitatea cifrei de școlarizare va rămâne o prioritate și în viitorul apropiat. Pentru aceasta, este necesar să se mențină atât pregătirea înaltă, cât și exigența și impecabilitatea activităților profesionale ale cadrelor didactice. Transformarea mediului școlar și modernizarea infrastructurii sunt printre cele mai importante obiective ale noastre, dotarea sălilor de clasă realizându-se în conformitate cu așteptările secolului al XXI-lea. În viitorul apropiat, dotarea tuturor sălilor de clasă cu table interactive este prioritară. În prezent, folosim 11 table interactive, iar celelalte 7 săli sunt dotate cu videoproiectoare. Sala de sport și biblioteca se află în stare momentan necorespunzătoare și, prin urmare, trebuie renovate. Datorită proiectului câștigat de Primăria Municipiului Odorheiu Secuiesc, avem posibilitatea de a le renova, dintr-un buget de aproximativ 2 milioane de lei. Contractul bazat pe sprijinul Uniunii Europene a fost încheiat și sperăm că va fi pus în aplicare în 2020. Noua sală de sport ultramodernă va avea vestiare, dușuri, săli pentru profesori, mobilier și echipament sportiv. Noua clădire a bibliotecii va avea un exterior atractiv, iar interiorul și echipamentele vor permite activități de grup și individuale.

Viziunea școlii noastre

Ne străduim să dăm societății absolvenți bine pregătiți, operativi, conduși de voința de a face, care se pot integra cu succes în comunitate. De aceea, considerăm că este esențial să încurajăm inițiativa, creativitatea elevilor și să dezvoltăm o abordare sănătoasă a stilului de viață. În același timp, dorim ca elevii din școala noastră să înțeleagă că scopul lor în viață trebuie să fie unul activ, trăit într-un mediu familial. Fericirea, succesul și

patria sunt valori fundamentale promovate în educarea elevilor noștri.

Misiunea școlii noastre în comunitate

Dorim să oferim comunității noastre o activitate educațională de calitate, bazată pe dezvoltarea armonioasă a personalității elevului. Dorim să creăm un mediu de învățare și de lucru stimulat și condiții pentru asigurarea unor niveluri de performanță remarcabile la toate disciplinele. Promovăm importanța respectului față de ceilalți și a valorilor tradiționale, precum și necesitatea implicării active în restabilirea echilibrului ecologic. Educarea ca cititor joacă, de asemenea, un rol important în școala noastră.

Absolvenți renumiți ai școlii noastre

Nu oferim o listă completă, ci amintim doar câțiva dintre foștii elevi ai școlii noastre: Antal Lóránt - senator, Orsolya Arros - președintele Organizației Femeilor U.D.M.R. din zona Odorhei, Attila Ágoston - fost membru al Consiliului de Administrație al Federației Americane de Handbal; Ödön Balázs - fotograf, Éva Farkas Wellmann - poetă, Árpád Gálfi - primarul orașului Odorheiu Secuiesc, Szilárd Kányádi - director al Teatrului Csiki Játékszín, Zoltán Katona - jurnalist, Annamária Kovács - actriță, Tekla Magyari - actriță, jurnalist, Hunor Magyari - fotograf, Sándor Murányi Oliver - scriitor, Éva Nagy - flautistă, Zsolt Nagy Koppány - scriitor, Endre Ványolos - arhitect de artă.

Performanțele noastre

Performanțele excelente ale elevilor și profesorilor noștri au devenit cunoscute la nivel superior: elevii noștri au fost premiați de mai multe ori la concursurile naționale și județene. Rezultatele școlii noastre, în cifre: la olimpiade naționale - 34 de premii, la competițiile județene ne mândrim cu 48 de premii I, la competițiile sportive ne lăudăm cu locul I la 9 competiții naționale, 20 județene și 46 interjudețene. Totodată, foarte importante sunt și rezultatele elevilor noștri la Evaluarea Națională și la admiterea în liceu. Absolvenții noștri au avut rezultate foarte bune, mulți dintre ei învățând, în prezent, în cele mai bune școli din Odorheiu Secuiesc.

Opinii despre școala noastră

Pe baza tradiției sportive, interesele noastre s-au orientat către un stil de viață sănătos, excursii în natură, educație ecologică și cunoștințe despre patrie. Cultivarea tradiției populare a rămas parte din viața noastră de zi cu zi, prin cântece populare, dansuri populare, flaut, povești populare și corul „Gyöngyharmat”. Învățarea limbilor străine, literatura și educația digitală se află, de asemenea, în centrul activităților încurajate și susținute de școala noastră. Scopul nostru principal este succesul elevilor din clasa a VIII-a. În cele 11 săli de clasă, proce-

sul de predare este susținut de table interactive, în celelalte săli de clasă existând videoproiectoare. Construcția va continua pe tot parcursul anului 2020 și va permite refacerea și inaugurarea sălii de sport și a bibliotecii. Păstrăm o relație de înfrățire cu Școala Generală „Zimándy Ignác” din Törökbálint, Ungaria. Relația noastră va continua, pe baza multor experiențe și amintiri reciproce, și după anul 2020. (Barna Lukács, director)

Școala Gimnazială „Bethlen Gábor”, care este aproape de noi, este nu numai școala copiilor mei, ci și școala mea, deoarece am învățat și eu în această unitate. Mi-am petrecut aici ani de neuitat, frumoși și plini de amintiri. În ultimii ani, școala s-a transformat. Nu doar clădirea, sălile de clasă, ferestrele s-au înnoit, ci și dotările tehnice ale școlii sunt remarcabile. Toate sălile de clasă sunt dotate cu echipamente moderne. Mă bucur că li s-au oferit oportunități noi copiilor mei, că pot învăța cu ajutorul echipamentelor și metodelor de predare/învățare moderne. Activitatea coordonată a profesorilor cu cea a elevilor este evidențiată prin rezultatele obținute. Sunt foarte recunoscătoare profesorilor pentru munca lor, pentru exemplul lor. Cred că munca de la școală a contribuit la dezvoltarea fizică, spirituală și emoțională a copiilor mei. Și, nu în ultimul rând, mă bucur că școala este locul unde au mers/merg cu drag și unde s-au simțit/se simt bine. (Edit Szász-Bencze, părinte)

N-am îndrăznit niciodată să sper că voi ajunge și eu la Școala Gimnazială „Bethlen Gábor”, că voi preda aici. A fost un an în care toți patru (eu, alături de cei trei copii

de vârstă școlară ai mei) am intrat pe poarta școlii. A fost un sentiment înălțător. Acum, mai trec pragul școlii doar cu cel mic, dimineața, dar sentimentul este la fel de plăcut. Pentru mine, să fiu la școală înseamnă un fel de împlinire, siguranță. Fiecare zi petrecută aici reprezintă o nouă provocare, un fel de agitație pozitivă: situații neașteptate produse de o ceată de copii curioși, sarcini care urmează să fie rezolvate. Asta face ca profesia noastră să fie frumoasă și variată. Sunt fericită să fac parte dintr-o echipă care pornește la drum noua generație. Sper că toți se vor gândi cu drag la școala lor și la experiențele din anii de școală. (Réka Fekete, învățătoare)

Cei 8 ani pe care i-am petrecut în Școala Gimnazială „Bethlen Gábor” au fost cei mai de seamă ani din viața mea. Aici, a fi elev este stimulativ și distractiv. Numeroasele excursii istorice cu clasa, excursiile de teambuilding, ședințele din consiliul elevilor și diversele evenimente și programe mi-au îmbogățit viața de zi cu zi, numite zile gri, care, de fapt, nici nu erau deloc gri în această școală. Mă gândesc cu bucurie la programele școlii, unde, pe lângă drumeții, am învățat să protejăm natura cu Micii Protectori de Mediu, am vizitat biserici și muzee. Elevii și profesorii au lucrat mână în mână pentru a dezvolta școala și a organiza diverse programe. Vor rămâne o amintire de neuitat zilele petrecute la școala înfrățită din Törökbálint. Purtând cu noi succese și experiențe, ne vom aminti mereu cu bucurie de vechea noastră școală dragă. (Krisztina Feleki, fostă elevă a școlii noastre)

Școala Gimnazială „O.C. Tăslăuanu”

17.

Bilbor

Motto: „Educația este pur și simplu sufletul societății trecând de la o generație la alta.”

G.K. Chesterton

Cea mai veche atestare documentară potrivit căreia învățătura de carte începe la Bilbor, din anul 1790, în școală confesională româno-ortodoxă, este cea a eruditului Nicolae Albu, în *Istoria învățământului românesc din Transilvania* până la 1800, în care se menționează: „Din câteva indicii din arhiva mitropoliei Blajului, apar numele mai multor localități cu școli din Epoca Iosefină (1780-1790), între care este Bicaș, Bilbor, Corbu”.

În anul 1857, s-a construit la Bilbor prima școală confesională cu local propriu, de religie greco-catolică, funcționând cu predare în limba română, sub patronajul bisericii, iar primul învățător a fost Vasile Budurlean.

În 1936 s-a construit o nouă clădire, cu 5 săli de clasă, un laborator, spațiu pentru bibliotecă școlară, locuință de două camere pentru director, iar la demisol, un spațiu pentru internat și magazie, în anul 1968 începând construcția școlii pentru clasele V-X.

Patronul spiritual al școlii este publicistul și scriitorul Octavian Codru Tăslăuanu – născut în Bilbor, pe 1 februarie 1876 – fiu al preotului Ioan Tăslăuanu și al Anisiei Tăslăuanu. În baza Decretului Lege nr. 100/1990, prin care s-a propus atribuirea unei denumiri după numele unei personalități cultural-științifice din zonă, în anul 1993, Școala Generală nr. 1 primește numele celui

care „a fost o flacără vie”, arzând în slujba celor mai nobile sentimente: Octavian Codru Tăslăuanu.

Școala Gimnazială „O.C. Tăslăuanu” din Bilbor are în prezent 202 elevi și funcționează în patru structuri: structură cu personalitate juridică – Școala Gimnazială „O.C. Tăslăuanu”, nr. 117, unde funcționează ciclul gimnazial, precum și trei structuri arondate: Școala Primară „O.C. Tăslăuanu”, nr. 127, Școala Primară Suseni și Școala Primară Răchitiș, în care funcționează ciclurile preșcolar și primar. Colectivul didactic este format din douăzeci de cadre didactice calificate, dintre care nouăsprezece sunt titulare, toate interesate de autoperfecționare și continuă autodepășire. Deși timpul și-a pus amprenta pe unele clădiri, totuși, s-au conservat, iar baza materială este întreținută și modernizată, cu pași mărunți, dar siguri, de la un an la altul. Datorită motivației și efortului cadrelor didactice, în fiecare an școlar, unitatea noastră a înregistrat rezultate bune și foarte bune atât la concursuri și olimpiade școlare, cât și la examenele naționale, inserția absolvenților în licee sau școli profesionale fiind de 100%. Promovăm o educație incluzivă, încercând să valorizăm toți elevii, creându-le un mediu adecvat și prin implicarea în proiecte sau parteneriate naționale și internaționale, prin care i-am dat acestei școli o anvergură europeană.

Din băncile acestei școli s-au ridicat oameni importanți ai societății, dintre care l-am putea aminti pe Preasfințitul Ignatie, Episcopul Hușilor, declarat și premiat în calitate de „cetățean de onoare al satului” în anul 2018.

Născut pe 7 iulie 1976, în Bilbor, fiul lui Gheorghe și al Anei, Preasfințitul Ignatie a absolvit școala generală în comuna natală, în anul 1991. A urmat cursurile Colegiului „Mihai Eminescu” din Toplița, (1991-1992), ale Seminarului Teologic Ortodox „Mitropolit Simion Ștefan” din Alba Iulia (1992-1997) și ale Facultății de Teologie Ortodoxă din Alba Iulia (1997-2001). Pe 24 octombrie 2011 a fost ales, în ședința Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe, arhiereu-vicar al Episcopiei Ortodoxe Române a Spaniei și Portugaliei, cu titlatura Mureșanul. Hirotonia într-un arhiereu a avut loc pe 11 decembrie 2011, în Catedrala Mitropolitană „Sfinții Arhangheli Mihail, Gavril și Rafail” din Paris. Pe 5 octombrie 2017 a fost ales, cu majoritate de voturi, episcop titular la Episcopia Hușilor, de către Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române.

Ca profesor care i-am îndrumat pașii spre devenire pe băncile școlii, mă simt onorată să afirm că inteligența și simțul moral dezvoltate prin educație, disciplină și voință încă de mic l-au condus, așa cum spunea Goethe, „să ridice cât mai sus cu putință piramida existenței sale”. - *Profesor Marioara Angelica Stan*

Vom reda în continuare câteva impresii sincere ale celor care țin sau au ținut aprinsă flacăra jertfei pentru lumină, precum și ale câtorva beneficiari direcți sau indirecti ai educației oferite de Școala Gimnazială „O.C. Tăslăuanu”, Bilbor, de-a lungul timpului. Se spune că valoarea unei școli este dată de valorile umane pe care le formează și că acestea sunt, de fapt, rezultatul muncii profesorilor. Școala rămâne, alături de Biserică, unul din pilonii de bază ai societății românești. Ca absolvent al Universității Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca, m-am simțit îndatorat și, în același timp, fericit să mă întorc acasă și să profesez în satul meu natal. Pot să afirm cu certitudine acum, la anii senectuții, că o mare parte din energia ființei mele am dăruit-o școlii, mai întâi ca profesor, apoi ca director. Știam că pentru a fi un profesor bun trebuie mai întâi să ai o pasiune pentru materia predată, apoi să fii riguros și să ai simpatie pentru elevii tăi, așa că nu m-am abătut nicicând de la aceste percepțe. Școala a fost pentru mine a doua casă și am înțeles că numai dedicându-te trup și suflet generațiilor de copii poți înălța, aici, între munți, valoarea umană a neamului românesc. Alături de corpul profesoral format din dascăli cu vocație, școala din Bilbor a dat societății noastre oameni adevărați, plămădind chipuri de lumină și noi destine. Mulți dintre elevii școlii sunt, în prezent, ingineri, juriști, cercetători de prestigiu, medici, avocați, profesori, fermieri iscusiți. Cei care lucrează acum, în această unitate, aveți, în continuare, o misiune grea, care necesită răbdare și pricepere, dăruire și jertfă, dar și multă dragoste față de copiii pe care-i îndrumați. - *Profesor pensionar Vasile D. Stan, director al școlii în perioada 1978-2008*

Dintr-un suflet de dascăl, pentru dascăli...

În școala mea - o numesc așa deoarece aici am trăit 48 de ani, ca elevă și ca dascăl - trăiesc, deopotrivă în prezent și în trecut, în prezent, alături de elevii și profesorii actuali, în trecut, alături de cei care și-au înrămurat biografia la școala din Bilbor. Dacă

am devenit cadru didactic, o datorez LOR, părinților, dascălilor minunați, aleși să șlefuiască caractere, de care are nevoie societatea de azi și de mâine. Sarcina schimbărilor a revenit și dascălilor școlii noastre, „O.C. Tăslăuanu” din Bilbor, care s-au angajat firesc în acest demers, cu competență, cu flexibilitate, cu deschidere spre înnoire, modernizare și tehnologizare, fără ca discipolii lor să le simtă frământările. Efervescența și neobosita lor dorință de autoperfecționare a dat roade în formarea și devenirea generațiilor tinere.

Viitorul unei națiuni depinde, în mare măsură, de calitatea învățământului, iar calitatea acestuia depinde, în primul rând, de cei aleși să slujească, pe umerii lor atârând dulcea povară a luminii cunoașterii. - *Profesor inv. primar Maria Stan*

Este foarte greu să măsoară în câteva cuvinte tot ceea ce înseamnă dascălul și școala de la Bilbor în societatea prezentului, dar recunoștința trebuie să fie mare, dacă o raportăm la menirea acestei categorii profesionale. Considerațiile noastre, ale părinților, se îndreaptă astăzi către cei care înțeleg că activitatea didactică se ridică la rangul de artă în a-i învăța pe copiii noștri bine, de a le dăruia, mereu și mereu, din preaplinul sufletului lor, din pregătirea profesională, din eleganța spirituală și moralitatea lor. Așa este la Școala „O.C. Tăslăuanu” din Bilbor. - *Cosmina-Mariana Stoica, părinte*

Doar lucruri minunate pot spune despre școala mea. De la primele prietenii și dulcile amintiri cu colegii, până la o minte sclipitoare, totul îmi este oferit de școală. Aici îmi pun bazele învățaturii alături de colegii și profesorii mei. Sunt mândru că sunt elevul acestei școli, o școală modestă de la sat, de unde mulți elevi au devenit oameni renumiți. Sper să duc și eu mai departe cu mândrie numele acestei școli. - *Ioan Adrian Anghel, elev*

Așadar, având în vedere istoricul școlii, precum și afirmațiile actorilor implicați în procesul educației, formării și devenirii din comunitatea noastră, pot afirma că „omul sfințește locul”, iar eu voi continua să mențin aprinsă făclia cunoașterii pentru generațiile ce vor urma, deoarece în băncile acestei școli mi-am început formarea și tot aici îmi doresc s-o desăvârșesc. - *Director, profesor Mihaela Vilcan*

Comuna Brădești este situată pe malul stâng al râului Târnava Mare, de ea aparținând și satul Târnovița. Deja din 1866 există dovezi scrise care sugerează că 25 de băieți și 23 de fete au învățat la „școala populară” din Brădești.

Școala a fost construită, mai întâi, de-a lungul unui drum stâncos, către biserică, în jurul anului 1886, iar mai târziu, în 1910, comunitatea satului a construit școala confesională interioară, care găzduiește acum grădinița. În primăvara anului 1951 a fost construită noua școală, clasele I - a IV-a studiind în trei săli, apoi, din 1959, clădirea a fost extinsă și a fost înființată Școala primară pentru clasele I - a VIII-a. Mai apoi, școala interioară s-a transformat în grădiniță. Elevii de atunci participau la competiții sportive și culturale, iar școala avea și o echipă de handbal. Astăzi, copiii participă, mai ales, la competiții individuale.

Păstrarea obiceiurilor, a artei populare a fost întotdeauna importantă, elevii brodau huse pentru cataloage, fețe de masă, draperii. În acel moment, numărul elevilor din școală era în creștere, dar după schimbarea de regim din 1989, a început să scadă. Apropierea de oraș și mișcarea continuă a personalului didactic au condus la o dezintegrare treptată, prin urmare, mai mulți copii au fost înscriși în școlile urbane. Au apărut clase simultane. În zilele noastre,

tot mai mulți părinți consideră că în satul natal ar trebui să învețe copiii lor, să nu fie împovărați cu naveta. De aceea, este sarcina noastră, ca educatori, și a consiliului local să creăm condițiile potrivite pentru ca ei să poată învăța acasă. Avem nevoie de cadre didactice devotate. Începând de anul viitor, grădinița îi va aștepta pe copii într-o clădire frumoasă și nouă.

Școala Gimnazială din Brădești, denumită în 2013 „Márton Áron”, are în prezent 74 de elevi în ciclul primar și 40 în ciclul gimnazial. Grădinița noastră se numește, din 2002, „Csemeték”. Aici, 33 de copii învață în cele două grupe, una fiind cu program prelungit. În școala primară din Târnovița învață 17 copii repartizați în două clase simultane, precum și 10 copii de grădiniță, într-o grupă.

Un total de 4 educatoare în cele două grădinițe, 6 învățătoare în cele două școli și 9 profesori educă elevii și preșcolarii. Cele mai multe dintre cadrele didactice sunt titulare. Personalul auxiliar include o secretară, un contabil, un angajat pentru întreținere și trei pentru curățenie.

Condițiile necesare de funcționare sunt asigurate de autoritățile locale, iar fundația grădiniței noastre oferă școlii, de asemenea, un ajutor semnificativ.

Conform documentelor istorice, prima școală din comuna Căpâlnița a fost una romano-catolică. În anul 1758 școala funcționa cu două cadre didactice și era în subordinea școlii din Vlăhița. Din 1838 a început să funcționeze ca unitate școlară independentă, procesul didactic fiind asigurat de un dascăl (cantor bisericesc și învățător, în același timp) și de un ajutor de învățător. După separarea de școala din Vlăhița, multă vreme, doar ciclul elementar funcționa la Căpâlnița, elevii din clasele mai mari își urmau studiile la Vlăhița. După însemnările preotului Varga Sándor, din anul 1838, la venirea lui în comună, la Căpâlnița deja funcționa școala, dar procesul didactic lăsa de dorit, domnea o stare de dezordine și de analfabetism. Preotul a reorganizat învățământul din comună, a pus bazele materiale ale funcționării școlii și, începând cu anul 1839, procesul didactic a demarat cu un dascăl și un ajutor de învățător. Această școală a funcționat până în anul 1948.

În anul 1978 s-a construit o nouă clădire, unde au funcționat școala și grădinița până în anul 2020, când, printr-un proiect european, s-a construit o clădire nouă, modernă, pentru grădiniță, la nivelul cerințelor educaționale europene.

În semn de respect față de autorul culegerii folclorice „Vadrózsák” (*Flori de măceș*), în anul 1991 școala noastră a fost denumită Școala Generală „Kriza János”, încercând, și prin acest gest, să sensibilizăm generațiile tinere referitor la importanța cunoașterii și păstrării tradițiilor și creațiilor folclorice pentru a le feri de negura uitării. În spiritul acestui principiu ne-am formulat și crezul educațional:

- „Știm că orice creație populară, în simplitatea, puritatea și forța ei sugestivă este de neîntrecut,

că, de-a lungul secolelor, datorită forței creatoare a poporului s-au născut comori spirituale și materiale de inestimabilă valoare, că de viața strămoșilor noștri maghiari se leagă tradiții și obiceiuri pitorești cu sau fără funcție ritualică, făcându-le viața mai palpitantă și mai colorată, că marii noștri scriitori au creat opere valoroase având la bază izvorul nesecat al folclorului maghiar.

- Vedem cum această lume spirituală și obiectuală de odinioară se distruge din cauza modernizării vieții rurale, cum aceste comori sunt alterate de poluarea spirituală a sfârșitului de veac al XX-lea și observăm, cu regret, că tineretul de astăzi află despre acest tezaur doar de pe foile îngălbenite ale cronicilor.

- Credem că primul semn al revigorării este numele atribuit școlii noastre, că numele lui Kriza Janos este un memento, că, strecurând în sufletul copiilor noștri dragostea, stima și prețuirea pentru viața populară de odinioară, acest proces al devvalorizării se va opri și va lansa o nouă atitudine de apreciere a creațiilor populare în sufletul încă nepătat și sensibil al copiilor și suntem convinși că prin această activitate a noastră vom conștientiza elevii că numai acel popor care își cunoaște și și apreciază trecutul are prezent și va avea viitor.”

Unitatea noastră școlară funcționează cu trei cicluri de învățământ. Cei 97 de preșcolari sunt împărțiți în 5 grupe, 3 cu program normal, 2 grupe cu program prelungit, instruirea și educarea lor fiind asigurată de opt educatoare calificate. La ciclul primar avem 112 elevi, în cinci clase, cu câte un cadru didactic calificat. Cele patru clase din ciclul gimnazial sunt frecventate de 93 de elevi, de educarea și instruirea cărora se ocupă 13 cadre didactice calificate. Personalul nedidactic se compune dintr-o secretară, o contabilă, trei îngrijitoare și un muncitor de întreținere.

Disponem de o bibliotecă cu un fond de carte de peste 13000 de volume, acesta îmbogățindu-se, în fiecare an, cu cele mai noi exemplare. Îmbucurător este faptul că nu numai elevii, ci și părinții vizitează biblioteca școlii.

Avem și un cabinet de informatică bine dotat, care asigură un cadru optim de pregătire pentru multe discipline școlare. În acest cabinet își are sediul și echipa de redacție a gazetei școlare „Kriza Gyöngye”.

Merită ca un copil să frecventeze școala noastră pentru că, pe lângă o bună bază materială și un colectiv de cadre didactice bine pregătite profesional, asigură randamentul școlar necesar continuării studiilor în clasele liceale. Dar punem accent și pe posibilitățile de distracție a elevilor. Cei interesați pot activa în grupul de dansuri populare sau în trupa de teatru școlar, iar celor interesați de bricolaj le-am pus la dispoziție o sală separată. Elevii noștri își demonstrează îndemânarea și pregătirea la diverse concursuri zonale, județene și chiar naționale. Cei merituosi sunt răsplătiți cu o excursie la sfârșit de an școlar.

Atât elevii, cât și părinții acestora sunt mulțumiți de randamentul școlar, satisfacție dovedită și prin inexistența problemelor de școlarizare. Despre frecvența mai slabă la ore se poate vorbi doar în cazul copiilor din familiile de romi, cu un mod de viață migrator în țară sau în străinătate, în funcție de posibilitățile de muncă ale părinților. În cazul copiilor din familiile de romi cu domiciliul stabil în comună, putem afirma că frecvența la ore este satisfăcătoare. Absența nemotivată în școala noastră este un fenomen necunoscut. La drept vorbind, munca depusă de cadrele didactice pentru stimularea atitudinii părinților în direcția respectului față de școală nu a fost una ușoară. Este, de asemenea, necunoscut fenomenul abandonului școlar: toți elevii școlarizați finalizează clasa a VIII-a, însă, din cauza muncilor de acasă, din gospodărie, sau a tentației de a munci în străinătate, mulți tineri abandonează cursurile liceale sau ale școlilor profesionale. Elevii cu bune disponibilități intelectuale își continuă studiile în unitățile școlare de elită din județ: la Colegiul Național „Márton Áron”, Miercurea Ciuc, la Liceul Teoretic „Tamási Áron” sau la Liceul Pedagogic „Benedek Elek”, Odorheiu Secuiesc. În anii '90, a crescut simțitor numărul elevilor care s-au orientat spre cariera didactică, devenind învățători, profesori sau gazetari, dar avem și foști elevi care sunt astăzi medici. Chiar și un pilot a fost elev al școlii noastre.

Personalitatea emblematică a comunei Căpâlnița și a școlii din localitate este prozatorul, eseistul și socio-publicistul Lőrincz György, născut în anul 1946 într-o familie de țărani. Studiile primare și gimnaziale le-a făcut în satul natal, iar studiile liceale la Vlăhița. A fost profesor suplinitor, șef de tură într-o uzină, organizator de evenimente culturale, dar a rămas fidel pasiunii sale, scrisul. Operele sale au o tematică socială: dezvăluie destinul nu prea îndepărtat al secuilor. Are un stil original, bazat pe forța expresivă a limbajului secuiesc, ceea ce conferă scriitorului unicitate

în pleiada prozatorilor maghiari din Transilvania. Propozițiile și frazele sale sunt lapidare, corespunzătoare redării vieții launtrice și filozofiei de viață secuiască.

De școala din Căpâlnița se leagă numele și întreaga carieră didactică a învățătoarei Balázs Irén. Astăzi în vârstă de 94 de ani, învățătoarea Balázs Irén s-a născut la Căpâlnița, a fost elevă a școlii din localitate, după care a terminat cursurile Școlii Normale Reformate din Odorheiu Secuiesc. După obținerea diplomei, în anul 1948 s-a reîntors în satul natal și, de atunci, destinul ei este legat de școala din Căpâlnița. În septembrie 1959, autoritățile de atunci, fără niciun motiv, au îndepărtat-o de la catedră, iar în luna mai a anului 1961, fără nicio explicație, a fost repusă în drepturi și i s-a permis să lucreze la școală. A desfășurat o activitate didactică plină de abnegație și de responsabilitate.

În calitate de învățătoare, de director-adjunct, de director al căminului cultural, de președinte al consiliului local, de președinte al asociației femeilor, întotdeauna a servit interesele comunei. datorită stăruinței și spiritului organizatoric, a reușit ca, deja în anii '60, fiecare elev din școală să aibă un costum secuiesc specific localității. Cel mai mare merit al învățătoarei este însă identificarea, conservarea și sistematizarea obiectelor artizanale care constituie astăzi patrimoniul Muzeului Satului. Concomitent cu această activitate de colectare a obiectelor artizanale a început să cerceteze istoria localității, activitate ce a culminat cu editarea monografiei satului. Pentru întreaga activitate depusă în slujba comunității locale a fost decorată cu Medalia de Merit a Comunei Căpâlnița.

O altă personalitate marcantă a școlii din Căpâlnița este învățătoarea Both Rákhel, care, datorită „iubirii severe” cu care lucra de-a lungul carierei sale pedagogice, a devenit un exemplu pentru cadrele didactice. După terminarea Școlii Pedagogice de Fete din Odorheiu Secuiesc, și-a început activitatea didactică în anul 1953. În anul 1956 s-a stabilit la Căpâlnița, unde a construit o remarcabilă carieră didactică nu numai până la vârsta pensionării, ci și câțiva ani după aceea. Timp de 41 de ani a îndrumat studiul multor generații de tineri, cu mult tact pedagogic, cu spirit de responsabilitate și consecvență. A simțit mare atracție față de inițierea și îndrumarea muncii culturale din comună: a condus trupa de teatru a școlii, a tinerilor din sat, a fost bibliotecar școlar și comunal mulți ani la rând. A trecut în eternitate în anul 2013.

Aprecieri vizând climatul educațional al școlii

Deák Szabolcs, elev în clasa a V-a:

Cea mai mare siguranță, după familie, mi-o asigură școala. Îmi place să merg la școală pentru că sălile sunt spațioase, luminoase și bine dotate, unde întotdeauna mă-ntâmpină ordine și curățenie. În fiecare zi avem parte de noi și palpitante provocări. La școală mă întâlnesc zilnic cu colegii de clasă și cu prietenii mei, în compania cărora mă simt excelent. Îmi plac mult activitățile culturale, concursurile școlare și extrașcolare. Sunt convins că bagajul de cunoștințe și experiențele trăite aici mă vor însoți toată viața.

Balázs Enikő, învățătoare:

Școala Gimnazială „Kriza János” din Căpâlnița îmi este început și sfârșit în traiectoria carierei mele didactice. Această școală reprezintă pentru mine acea „vatră” unde de peste 40 de ani depun o activitate creatoare, apreciată de colectivitate. Nu-mi asigură doar spațiul de creație, ci și un climat propice pentru aceasta. Înseamnă o bună colectivitate didactică, muncă spornică, câteodată eșec, o luptă suprasolicitantă, mirajul zilelor și multe, multe surprize. Înseamnă zeci de generații de prichindei, tot atâtea generații de părinți respectuoși, mii și mii de succese instantanee și multe rezultate potențiale în viitor. Înseamnă o mare comunitate rurală unde și astăzi mă simt excelent.

Both-Bartalis Terézia, profesoară pensionară:

Spațiul și unealta formării idealului uman este școala, acolo unde multitudinea generațiilor se adapă la sursa nesecată a științei. Școala Gimnazială „Kriza János” din Căpâlnița este un Alma Mater în adevăratul sens nobil al cuvântului. Cadrele didactice se străduiesc să transmită elevilor cele mai bune și profunde cunoștințe, în care, pe lângă educația cognitivă, un important loc îi revine și educației emoționale. Conducerea școlii, în frunte cu directoarea unității, face tot posibilul pentru a ridica nivelul calitativ al procesului instructiv-educativ, pentru păstrarea și transmiterea culturii populare elevilor. Sunt mândră că am fost profesoară a acestei școli.

Elekes Hajnalka, părinte:

Am norocul să cunosc alma mater-ul comunei în triplă calitate: ca elev, ca fost cadru didactic și ca părinte, având astfel posibilitatea formării unei imagini complexe despre școală. Părinte a trei copii, am avut posibilitatea de a cunoaște activitatea preșcolară și primară a școlii. Pot afirma că toate cadrele didactice pun un accent deosebit pe transmiterea aprofundată a cunoștințelor, dar de aceeași apreciere se bucură și activitățile extracurriculare, extrașcolare: elevii obțin rezultate bune la diverse concursuri și/sau manifestări cultural-artistice și sportive. Chiar școala organizează multe activități pentru dezvoltarea deprinderilor și priceperilor artistice ale elevilor, pentru dezvoltarea sensibilității lor sociale. Merită remarcat și managementul școlar: în unitate domnește un spirit de ordine și disciplină, propice unei activități de calitate, există o relație bună, bazată pe respectul reciproc între școală și autoritățile locale și județene, dotarea școlii este una foarte bună. Copiii mei frecventează cu plăcere cursurile școlii și activitățile preșcolare, iar eu, în calitate de părinte, sprijin cu bucurie fiecare inițiativă a cadrelor didactice.

Bálint Irma, directorul școlii:

Continuând exemplul înaintașilor, în cei 28 de ani de conducere m-am străduit să slujesc școala și comunitatea locală cu cinste și onestitate, cu perseverență și abnegație. Întotdeauna am avut în vedere realizarea misiunii școlii: transmiterea către elevi a acelor cunoștințe de bază care să le permită continuarea studiilor la niveluri superioare de învățământ, să le dezvolte personalitatea, să devină adulți cu o moralitate sănătoasă și să-și păstreze identitatea, cunoscând și apreciind moștenirea spirituală și materială a predecesorilor noștri. Am încercat să transform școala într-un atelier de formare și de cizelare a intelectului elevilor, unde se conturează profilul lor etic și moral, pentru a deveni cetățeni de nădejde ai viitorului. Am convingerea că școala noastră asigură un climat corespunzător realizării obiectivelor educaționale propuse atât elevilor, cât și cadrelor didactice.

Rădăcinile educației organizate din comuna Cârța ajung până în Evul Mediu. Încă de dinainte de înființarea școlii, copiii erau educați de parohul comunității. Într-un act constitutiv din 1585 întâlnim numele unui dascăl, „Nagy Boldog asszonyi mester”, care lucrează împreună cu parohul Fabian. Dintr-un registru din 1614 aflăm că în Cârța erau deja doi dascăli. În anul școlar 1859-1860, în evidența școlii erau numai 34 de elevi, dintre care 18 băieți și 16 fete, iar într-un document din 1698 este notat că în Cârța există deja o casă a școlii.

La începutul secolului al XVIII-lea, episcopul Mártonffy György, născut în Cârța, oferă mult sprijin educației confesionale. El obligă biserica catolică din sat să angajeze dascăli bine pregătiți, să întrețină o clădire a școlii, iar părinților le cere să trimită copiii la școală.

Legea Eötvös, apărută în anul 1868, a înnoit bazele educației existente, la care s-a raliat și școala confesională din Cârța. În această perioadă, și în satul Ineu se întemeiază o școală. În 1874 s-a organizat consiliul școlii, al cărui președinte era parohul, iar sarcina cea mai importantă era rezolvarea absențelor mari și a problemelor legate de funcționarea școlii. În acele vremuri devine obligatorie educația de șase clase. În 1881, din cei 5204 de enoriași, 539 de copii sunt de vârstă școlară. În Cârța învățătorul

era Spaller József, iar în Ineu învățătorii erau Veress Péter și Ferencz József.

La sfârșitul secolului al XIX-lea, în „Descrierea Ținutului Secuiesc”, Orbán Balázs notează că acest sat s-a dezvoltat foarte mult, încât are șanse reale de a deveni oraș.

În timpul Primului Război Mondial educația din Cârța a suferit modificări esențiale și a început calvarul educației confesionale. Legea învățământului din 1948 a desființat educația confesională. Începând cu anul școlar 1974-1975, s-au înființat și clase liceale, cu profil mecanic. Elevii de aici fabricau piese de schimb pentru tractoare. Din toamna anului 1990 se înființează și școală de ucenici, cu profilurile mecanic auto și fierar.

În anul 2000, în cadrul zilelor Sfintei Maria („Nagyboldogasszony Napok”), școlii i se atribuie numele episcopului romano-catolic, născut la Cârța, Mártonffy György. (Pál - Antal Sándor: Karcfalva múltjából, Alutus nyomda, Csíkszereda, 2001, p. 71-74.)

Momentan, unitatea funcționează cu 20 de clase, având următoarele structuri: Școala Primară Ineu, Grădinița „Tapsifüles”, Ineu, cu grupe de grădiniță cu program normal și prelungit, precum și Grădinița „Kincskereső” din Cârța, cu două grupe cu program normal.

În anul școlar 2020-2021 școala are 336 de elevi și 38 de angajați. Pe lângă educație, viața școlii are un aspect puternic influențat de activitățile sportive, mai ales cele de hochei pe gheață. În locul terenului de hochei din curtea școlii, existent din 1984, acum se află patinoarul „Székelyföldi Jégkorong Akadémia”. Mulți dintre copiii pasionați de hochei din zona Ciucului de Sus, de la Sândominic până la Siculeni, sunt elevii unității noastre. Circa 80 de elevi practică hocheiul pe gheață, 15 elevi practică patinajul viteză, iar 4 elevi patinajul artistic.

Personalități renumite care au învățat în școală:

- Mártonffy György, episcopul romano-catolic al Transilvaniei din 1713. (Cârța, 1663 – Alba Iulia, 1721)

- Gidró Bonifác István (Cârța, 1869 – Győr, 1958), călugăr benedictin, profesor de matematică și fizică în Esztergom, director de gimnaziu în Komárom, iar din 1940, abate în Tihany

- Pál Antal Sándor (Cârța, 1939 -), istoric, arhivar, din 2010 membru exterior al „Magyar Tudományos Akadémia”, câștigător al premiilor „Pauler Gyula” în 2002 și „Magyar Érdemrend Lovagkeresztje” în 2020

- dr. Zágonyi Elemér (Cârța, 1941-), farmacist, scriitor farmacist, deținător de brevete

- dr. Marosfői László, medic veterinar, expert în literatura de specialitate, coautorul „Összehasonlító Hisztopatológiai Atlasz”

- dr. Szentgyörgyi László, epidemiolog

- Ádám Gyula (Cârța, 1961-), fotograf de renume, câștigător al multor premii: „Magyar Művészetért”, „Magyar Érdemrend Lovagkeresztje”, din

2019, „Magyar Művészeti Akadémia”, categoria arta fotografică și cinematografică, din 2020

- Kelemen Hunor (Cârța, 1967-) scriitor, politician

Fülöp László, director pensionar: „Școala din Cârța are o bază foarte bună, atât materială, cât și intelectuală. Am fost director într-o perioadă când școala avea un consiliu profesoral stabil, timp de aproape 40 de ani, ceea ce consider că este foarte important în funcționarea eficientă a școlii. Cred că și în zilele noastre sunt date toate condițiile pentru desfășurarea unor activități de predare-învățare de nivel înalt, deoarece elevii au capacități foarte bune și se bucură în totalitate de sprijinul părinților.”

Mészáros Melinda, părinte: „Cunosc foarte bine și din mai multe perspective activitatea cadrelor didactice din Școala Gimnazială „Mártonffy György”, deoarece am doi copii care sunt elevii școlii, unul în clasa pregătitoare, celălalt în clasa a VIII-a. Școala este dotată foarte bine, educația se desfășoară organizat, relația cadru didactic-părinte este foarte bună, iar elevii sunt sprijiniți în activitățile de sport și în practicarea muzicii instrumentale. Copiii noștri se duc cu mare plăcere la școală, sunt ajutați și au toate posibilitățile de a se dezvolta.”

Antal Apor, elev în clasa a VIII-a: „Îmi place școala mea pentru că aici s-a dezvoltat o adevărată comunitate, o relație strânsă între elevi și profesori. Elevii nu duc lipsă de nimic.”

Școala Gimnazială „Kájoni János”

21.

Ciceu

Pe 16 iunie 1991, școlii i s-a atribuit numele călugărului franciscan Kájoni János (Ioan Căianu), care avea o cultură generală vastă, poseda cunoștințe din diferite domenii, fiind muzician, constructor de orgi, tipograf, cronicar și pedagog, dedicându-și toată priceperea dezvoltării intelectuale a Secuimii, luptând întreaga sa viață pentru educația și progresul poporului. De atunci, școala noastră încearcă să contribuie la educația copiilor în spiritul lui Kájoni, pentru ca elevii să fie interesați, să respecte mediul înconjurător, tradițiile populare, iar în perioada maturității să depună eforturi pentru satul lor natal și colectivitate.

Primul document care atestă educația din Ciceu datează din anul 1728, când în sat exista o

școală confesională, aflată sub conducerea bisericii romano-catolice. Potrivit unei însemnări din 1765, comuna deținea o școală cu o singură sală. În 1847 s-a construit clădirea cu două săli de clasă, care, timp de un deceniu, a asigurat spațiul pentru educația confesională. În anul 1948 clădirea a fost naționalizată. În momentul de față, această construcție se află din nou în posesia bisericii. Învățăământul de stat își face apariția în anul 1927. În 1936, s-a construit, în colaborare cu Asociația compozesorală Ciceu clădirea școlii de stat, care în momentul actual este sediul școlii și găzduiește elevii de gimnaziu. În 1964, pe locul vechii primării, s-a finalizat o altă clădire, unde acum învață elevii din ciclul primar. Grădinița s-a înființat în 1938,

iar în prezent funcționează sub denumirea „Pillangó Óvoda” (Grădinița „Fluturile”), în fosta clădire a Asociației de agricultori. Din 2010, în grădiniță funcționează și o grupă cu program prelungit. La începutul anilor 1970 numărul total de elevi a fost în jur de 270, crescând până la mijlocul anilor '80 la 385. Din 2010, efectivul școlii variază între 310 și 320 de elevi.

Actualmente, în unitatea noastră funcționează: la grădiniță - trei grupe cu program normal și una cu program prelungit, cinci clase la ciclul primar, cinci clase la ciclul gimnazial, cu două clase a VIII-a. La grădiniță, efectivul unei grupe este de 21-25 de copii, în timp ce la școală acest număr variază între 17 și 28 de elevi. În unitate lucrează 24 de cadre didactice: 5 educatoare, 5 învățătoare, 14 profesori. Toți sunt calificați, douăzeci fiind titulari.

Printre planurile noastre, comune cu cele ale Primăriei Ciceu, figurează dezvoltarea clădirii cu o nouă aripă, ceea ce ar face posibil ca elevii din ciclul primar să se mute în clădirea centrală. În cadrul proiectului, clădirea veche va fi renovată, dotată cu echipamente electronice. Marele nostru vis este realizarea unei biblioteci, care, de asemenea, își va avea locul în clădirea cea nouă. În viitor se va ridica o clădire și pentru grădiniță, având în vedere că în clădirea actuală copiii sunt destul de înghesuiți.

Deja de 30 de ani școala întreține o relație de parteneriat cu Școala Generală din Bogyiszló, Ungaria, datorită căreia s-au legat prietenii ce se păstrează și astăzi. Consiliul reprezentativ al părinților din unitate organizează regulat carnavalul pentru părinți, dar și strângerea cadourilor în scopuri caritabile a devenit o tradiție la noi.

Ne mândrim cu toți elevii, în special cu cei care obțin rezultate excepționale la concursurile de recitat poezii, de teatru, la festivalurile naționale de muzică populară: Fodor Szilvia, Biró Boglárka,

Szabó Zsuzsanna, Becze Gellért, Becze Krisztina, Kósa Melánia, Cercul de teatru „Fenegyerek” (Teribilii), sub îndrumarea doamnei profesoare Tóth Andrea.

De ce e bine să înveți sau să lucrezi în școala din Ciceu?

În concepția doamnei director *Holló Edit*: Conducerea școlii este ușoară având un colectiv unit de profesori, o echipă bună de părinți, copii interesați și un consiliu local activ. Este bine să simți încrederea și respectul pe drumul progresului. Colegii profesori, deschiși către nou, își desfășoară activitatea cu însoțire, adoptând o atitudine tinerească. Munca noastră se bucură de sprijinul comitetului de părinți, este încântător gândul că putem conta pe ei. Pentru conducerea comunei și pentru asociația posesorilor și biserică unitatea noastră este o prioritate.

Potrivit părerii unui părinte, *Puskai Melinda*, mama lui Puskai Márton și Puskai Panna, copiilor le place să frecventeze școala din comună, pentru că atmosfera este plăcută, elevii învață în grupuri mici, de la profesori bine pregătiți profesional. Orelle de curs sunt interesante, presărate cu diferite jocuri didactice, elevii nu sunt epuizați, astfel, ei chiar își însușesc materia. În afara orelor de curs se organizează o mulțime de programe, activități extrașcolare bine gândite, facilitând dezvoltarea micuților. Este bine să fii elev al școlii din Ciceu!

În opinia elevei de clasa a opta, *Szabó Zsuzsanna*: Școala Gimnazială „Károni János” din Ciceu va fi întotdeauna un nume definitoriu în viața sătenilor, așa cum este și în a mea. Aici am învățat elementele de bază, ordinea și disciplina. Orelle incitante nu au lipsit niciodată. Sarcinile serioase, dar jucăușe au fost întotdeauna importante pentru noi, fiind în favoarea noastră. Atmosfera în care am trăit acolo era plină de bucurie, devotament, atenție. Nu vom uita numeroasele competiții la care am participat de-a lungul anilor. Uneori, pregătirea a fost obositoare, dar, în final, roadele muncii ne-au umplut de emoții pozitive, de un sentiment înălțător. Întotdeauna ne-am întors la școală cu nenumărate premii, acolo unde ne așteptau mereu ochi scilipitori și mândri. Să nu uităm de taberele organizate în cadrul activităților extrașcolare. Aici am câștigat experiență și ne-am făcut prieteni noi. Am trecut mereu fericiti pragul școlii, cu speranța de a trăi o altă zi minunată aici și nu am fost dezamăgiți nicicând.

Viziunea doamnei profesoare de limba și literatură maghiară, *Tóth Andrea*: Am ajuns profesor în această unitate de învățământ în anul 2015. Am fost plăcut surprinsă, deoarece m-am aflat într-o școală foarte bine dotată din punct de vedere tehnic, unde punctualitatea, ordinea și disciplina sunt importante. Profesorii școlii încearcă să țină pasul cu educația modernă. Am întâlnit aici elevi deschiși, cu inimi calde, cu intenții bune și cu abilități excepționale. Elevii provin din familii păstrătoare de tradiții și, la rândul lor, dau mai departe cu bucurie aceste obiceiuri. Am fost mulțumită de rezul-

tatele obținute la concursurile de recitare, la cele de ortografie, de premiile cercului de actorie la diferite festivaluri naționale. Munca mea este susținută atât de conducerea școlii, cât și de către primărie, inclusiv de părinți și familie. Obiectivul nostru, al tuturor, cred că este de a întări încrederea de sine a elevilor, încrederea lor în învățatură, cu scopul ca mai târziu elevul din zona rurală să aibă posibilitatea de a excela, dacă are perseverență, voință și sânguință. Ne străduim să le oferim elevilor noștri o bază solidă, pe care să își poată construi viitorul.

22.

Școala Gimnazială „Köllő Miklós”

Ciumani

Localitatea Ciumani este situată în Transilvania, în partea centrală a județului Harghita, la o distanță de 9 km de Gheorgheni. Conform celui mai recent recensământ, cel din 2011, populația comunei este de 4.334 de persoane, 99,7% fiind de naționalitate maghiară.

Școala noastră are o istorie de trei secole. Așezarea a avut un dascăl încă din 1730, iar satul, cu ajutorul bisericii, le-a construit case preotului și dascălului, chiar și o mică școală în curtea celui din urmă. De-a lungul anilor, ca urmare a creșterii populației, au fost ridicate mai multe clădiri pentru școală și grădiniță.

Școala centrală, cu 16 săli de clasă, a fost construită în 1982, având cele mai moderne dotări din perioada respectivă, săli specializate moderne pentru elevii din clasele a V-a - a VIII-a. Pe lângă laboratoarele de fizică, biologie și chimie, în clădire a fost amenajată și o sală de informatică, o sală de religie, una de limba română, una de limba maghiară și una de geografie. Sala de festivități găzduiește diverse comemorări și evenimente. În curte există o sală de sport modernă și un teren de fotbal cu gazon artificial, pentru diverse activități sportive. Nici

marea provocare a anului 2020, predarea online, nu reprezintă o problemă tehnică semnificativă, întrucât toate sălile de clasă sunt prevăzute cu camere de luat vederi, astfel încât elevii se pot alătura de acasă cursurilor care au loc în clasă.

În prezent, opt clădiri stau la dispoziția elevilor și cadrelor didactice. În ultimii ani, clădirile individuale au constituit obiectul unor renovări semnificative.

Pe 15 martie 1990, școlii noastre i s-a atribuit numele sculptorului Miklós Köllő, originar din Ciumani, unul dintre creatorii remarcabili ai epocii sale. Cele mai renumite sculpturi ale sale sunt: *Petőfi din Kiskunfélegyháza*, *Kossuth Lajos*, care locuia cândva în Târgu Mureș, *Béla al IV-lea*, care se poate vedea în Piața Eroilor, *Maria Terezia*, *Sfântul Ștefan* și *Pasărea Turul din Siculeni*. Arborele genealogic al sculptorului și o mică expoziție, prezentând activitatea acestuia, pot fi văzute în holul școlii.

Unitățile aparținând rețelei școlare din Ciumani în anul școlar 2020-2021 sunt: Școala Gimnazială „Köllő Miklós”: a V-a - a VIII-a, Școala Gimnazială „Köllő Miklós”: clasa pregătitoare - a IV-a, Școala „Szilágyi”: clasa pregătitoare - a IV-a, Școala „Fa”: clasa pregătitoare - a IV-a, Grădinița „Csalóka”, Gră-

dinița cu Program Prelungit „Csalóka”, Grădinița „Bóbita”. Un total de 422 de copii frecventează grădinița și școala, 40 de cadre didactice predau de la grădinița până în clasa a VIII-a, la activitatea didactică și pedagogică participând și un consilier, un profesor de sprijin și un logoped.

Porțile școlii noastre sunt deschise tuturor celor care doresc să devină membri activi ai unei comunități, care sunt deschiși spre un mod de viață responsabil și susțin tradițiile locale și valorile creștine. Cadrele noastre didactice consideră că este important să recunoască și să dezvolte diversele talente și abilități ale elevilor, să îi îndrume spre conștientizarea valorii muncii cinstitute, încât copiii să poată prospera într-o lume aflată într-o permanentă schimbare.

În fiecare an comemorăm, cu evenimente de mai mică sau mai mare amploare, Ziua Culturii Secuiești și a Culturii Maghiare, Execuția celor 13 Generali Martiri de la Arad, Ziua Limbii Maghiare, Ziua de 15 Martie, Ziua Poeziei Maghiare, Ziua Unității Naționale, Ziua Culturii Românești și participăm la diferite evenimente religioase, ecologice și sportive.

Annual, elevii școlii noastre obțin rezultate frumoase la olimpiade școlare, concursuri de recitare și lectură, evenimente sportive, iar cu dansurile lor populare adaugă culoare evenimentelor din zonă. Elevii participă adesea și la concursuri de scris povești sau povestiri scurte. Diplomele, premiile, desenele lor împodobesc pereții școlii, iar scrierile lor apar în ziarul publicat de Consiliul Local sau în ziarul școlii, „Tízórai”. Școlile cu care școala noastră este înfrățită sunt: Școala Gimnazială „Vasile Alecsandri” din Carei, Școala Generală „Szent Imre” din Erdőbénye, Școala Generală „Árpád Fejedelem” din Ráckeve și Școala Generală „Széchenyi István” din Dány.

Câteva rânduri și gânduri despre școala mea de odinioară

Arhitectul Miklós Köllő:

E straniu, dar îmi plăcea să merg la școală. În clasele primare mi-a plăcut mereu zâmbitoarea învățătoare Sajter Gizella, care m-a determinat să scriu frumos, lăsându-mi în pace urâtele mâzgălituri și, astfel, nici nu am observat, decât după ce ea mi-a

atras atenția în clasa a patra, cât de frumos a devenit scrisul meu de mână. În clasele a V-a–a VIII-a, profesorul meu preferat era Albert Harrach, care m-a determinat să gândesc. Ne-a învățat și fotografia, dar mai ales dragostea pentru carte. Vara a organizat excursii, înainte de care a trebuit să ne pregătim foarte bine din istoria locurilor de vizitat. Aceste excursii au fost decisive în viața mea, devenind parte și din verile mele de liceu și facultate. Mi-au plăcut și orele de muzică ale profesoarei Pál Ibolya. Am fost membru al corului și al cercului de flaut, unde dumneaei s-a ocupat de noi într-un mod extrem de consecvent și organizat. Sunt extrem de recunoscător pentru munca depusă pentru noi. Mi se pare aproape de necrezut că, datorită acelor activități, mai târziu, am avut ocazia să cânt în ansamblul de muzică veche Lyceum Consort, ca membru al ansamblului bucureștean condus de Öllerer Ágnes, colaborând cu Orchestra Națională Radio, unde am avut ocazia să văd din interior cum e un concert de orchestră. Profesorul Balogh Ákos a organizat echipa de fotbal a școlii, uneori am apărat poarta. Am jucat și hochei între clasa a treia și clasa a șasea. Nu am fost nicidecum vedeta echipei, uneori am putut juca doar ca portar înlocuitor. Dar, datorită antrenamentelor dure ale lui Kercsó Árpád, nu am avut probleme cu alergarea pe distanțe lungi, nici măcar în armată. Și ceea ce este și mai important, pe lângă disciplina tactică impusă cu strictețe, Kercsó Árpád m-a învățat să gândesc, să iau rapid decizii, să gândesc în echipă, nu individual. De atunci, abia dacă am avut patine în picioare. Observ că până la începutul anilor optzeci, Borsos Géza, directorul de atunci al școlii, reușise să adune o comunitate de cadre didactice proactive, entuziasate. Participarea la mișcarea de cercetași se leagă de numele profesoarei Antal Teréz, actuala directoare a școlii. Consider că vorbim despre o școală de succes, un număr mare dintre absolvenții ei și-au continuat studiile. Când m-am mutat acasă în Ciumani, la începutul anilor 2000, nu aveam nicio îndoială că îmi voi înscrie copiii la această școală și nu îi voi duce la popularele școli urbane. Mai mult, copilul meu mai mare a urmat clasele I - a IV-a la Școala „Szilágyi”, o școală situată departe de centrul comunei. Cel mic este acum în clasa a șaptea, iar cei doi mai mari au fost admiși la Colegiul Național „Márton Áron” din Miercurea Ciuc, la specializările pe care le-au ales. Trebuie să recunoaștem că această școală știe ceva...

Zita Szilágyi, profesoară:

Cândva, elevii mei m-au întrebat ce înseamnă să fii elev în școala din Ciumani. Ca și atunci, și azi

îmi vin în minte două amintiri definitorii. Una este că eram foarte mândră de clădirea nouă, modernă și frumoasă, cu două etaje și cu cabinete dotate cu aparatură modernă. Era o școală „la nivel de oraș”. Acest sentiment nu s-a schimbat. De aceea, consider importantă accentuarea acestui sentiment și pentru elevii actuali, ca și ei să fie mândri și să aprecieze locul în care își petrec mare parte a zilelor. Și întrucât o clădire, o instituție nu există fără oameni, fără legături umane, îmi amintesc cu mare drag de profesorii mei bine pregătiți și conștiincioși, pentru care am ales această profesie. Ceea ce îmi mai amintesc este că a trebuit să învățăm mult și că am fost foarte invidioasă pe cadrele didactice de atunci. Am crezut

că ele intră la ore, predau materia, ne ascultă și părăsesc sala. Astăzi, ca profesor, înțeleg că a fi cadru didactic nu înseamnă doar atât. În spatele aparenței există o pregătire, o mulțime de teme, muncă administrativă și birocratică, dar mai presus de toate, o responsabilitate imensă față de tinerii care ne sunt încredințați. Eu cred că un educator nu se înșală dacă toate faptele și cuvintele sale sunt determinate de un grad ridicat de responsabilitate față de copii. În cele din urmă, mi-a plăcut să fiu elevă într-o școală bine dotată și cu reputație, cu profesori calificați, iar astăzi îmi place să fiu profesor datorită elevilor bine intenționați, dornici să învețe.

Școala Gimnazială „Dr. Boga Alajos”

23.

Cozmeni

Satul Cozmeni este una dintre cele mai importante localități din zona Ciucului de Jos. Numele satului provine de la doi sfinți, Cozma și Damian. Ei sunt sfinții protectori ai satului și se regăsesc într-o pictură din interiorul bisericii romano-catolice. Satul este așezat în partea de sud-est a Depresiunii Ciucului, în apropiere de Pasul Nyerges, la 22 km de Miercurea Ciuc și 10 km de Băile Tușnad.

Potrivit documentelor din „Domus Historia”, prima școală atestată are o vechime de peste 400 de ani, mai precis din anul 1636, și-l avea ca învățător pe János, originar din Lăzarea. În anul 1875 s-a construit școala primară cu clasele I-a IV-a, care s-a numit Școala populară. În 1930 se înființează o școală într-o casă particulară, mai târziu, în 1936, se va construi școala nouă care va funcționa cu trei învățători. Tot în această perioadă începe și educația preșcolarilor. Din 1950, numele școlii este Școala Generală, iar mai târziu s-a transformat în Școala Generală cu clasele I-a VIII-a. Pe 20 octombrie 2000, a devenit Școala Gimnazială „Dr. Boga Alajos”, după numele unei personalități remarcabile.

Boga Alajos s-a născut în Cozmeni, în data de 18 februarie 1886. Devine preot în 1910, iar în 1914 este doctor în filosofie. În Primul Război Mondial va participa pe front ca preot, meritele sale fiind recunoscute prin decorații și medalii. După război a fost profesor, director de școală, iar în 1933 a devenit inspector general. După arestarea episcopului Márton Áron, Boga Alajos preia locul acestuia și devine episcop al bisericii romano-catolice din Alba-Iulia. În 1950 este arestat și dus la închisoarea Văcărești, iar mai târziu, la închisoarea din Sighetul Marmăției, unde se stinge din viață ca

un martir, în data de 14 septembrie 1954. Viața și activitatea acestei personalități au fost exemplare, iar școala va purta cu demnitate numele său.

Școala funcționează cu trei cicluri de învățământ: preșcolar, primar, gimnazial. Activitatea se desfășoară în patru clădiri aflate în cele două localități, Cozmeni și Lăzărești. Dintre cele patru clădiri, numai grădinița este recent contruită, restul clădirilor sunt vechi, din cărămidă, cu ziduri groase, care necesită lucrări de renovare atât în interior, cât și în exterior.

În acest an școlar (2020-2021) sunt înscriși 310 elevi, dintre care, la școala din Lăzărești, sunt 17 preșcolari și 43 de elevi în clasele I-a IV-a. Aceștia sunt îndrumați de trei cadre didactice. Din cauza numărului redus de elevi, sunt organizate clase cu învățământ simultan. La grădinița din Cozmeni sunt patru grupe, în care sunt înscriși 61 de preșcolari. În învățământul primar sunt 108 elevi, iar în clasele a V-a – a VIII-a sunt înscriși 58 de elevi.

Totalul angajaților școlii este de 34; personalul auxiliar și nedidactic este format din 9 persoane, cel didactic din 25 de cadre didactice.

În școală funcționează programul „A doua șansă”, în care sunt înscriși copii și adulți care nu au beneficiat de educație. În prezent, participă la program 23 de elevi. Aceștia își vor însuși elementele de bază ale educației pe parcursul celor doi ani de studiu.

La școlile din Cozmeni și Lăzărești, din totalul elevilor înscriși, 61,94% sunt de etnie rromă, iar în Cozmeni procentul elevilor rromi este 69,60%. Mul-

ți părinți își trimit copiii la școală doar pentru a beneficia de ajutoarele sociale, nu pentru educația și dezvoltarea armonioasă a copilului.

„Înainte de anii '90, totul a fost greu, însă după Revoluție calitatea și eficiența actului de predare au crescut semnificativ. Unitatea s-a dezvoltat foarte mult, s-a modernizat, iar acest lucru a fost posibil datorită sprijinului financiar din partea autorităților locale.” - *Prof. Balázs Imre, director*

Școala dispune de clase bine dotate, iar copiii au posibilitatea să se recreieze în curtea școlii, care este spațioasă și bine amenajată. - *Potyó Márta, părinte*

În urmă cu 14 ani am început să lucrez la această școală și, după părerea mea, există o colaborare bună între colegi, iar ajutorul reciproc este mereu prezent. În școala noastră organizăm periodic o serie de activități educative: serbări, excursii, întâlniri cu tematici diferite, toate acestea cu scopul de a sprijini elevul în dezvoltarea sa individuală. - *Prof. Birtalan Réka*

În școala noastră avem profesori fantastici, este un loc unde te simți bine, îmi face plăcere să particip la orele de curs, iar în pauze ne jucăm mult cu colegii de clasă. - *Borbély Biborka – elevă în clasa a V-a*

În unitatea noastră, fiecare catedră este ocupată de profesori calificați, iar procesul instructiv-educativ este de calitate. Profesorii, învățătorii și educatoarele, toți empatizează cu elevii care sunt tratați și educați cu dragoste, dăruire, iar condițiile create în școală sunt foarte bune. - *Prof. Csillag Ottó, director*

Școala Gimnazială „János Zsigmond”

24.

Dârjiu

Școala Gimnazială „János Zsigmond” este una dintre cele mai mici unități de învățământ din județul Harghita, Dârjiu fiind comuna cea mai mică din județ, formată din satele Dârjiu și Mujna.

În comună se poate ajunge pe DJ 137A, continuând pe DJ 133 dinspre orașul Odorheiu Secuiesc. Comuna are 1036 de locuitori. Majoritatea locuitorilor se ocupă cu agricultura și cu creșterea animalelor. Situația materială a familiilor elevilor noștri este destul de precară, mai ales a familiilor de rromi care au un nivel de trai foarte scăzut.

Primele acte scrise despre școala din Dârjiu datează din anul 1751 și se găsesc în arhivele bisericii unitariene din Dârjiu, dar, cu siguranță, în localitate a mai existat o școală, cu mult timp înainte de această dată. Învățământul gimnazial din satul Mujna a existat, pe baza dovezilor scrise, din anul 1910 până în anul 1976. În zilele noastre, acolo funcționează numai o parte a învățământului primar, elevii făcând naveta la Dârjiu.

În anii socialismului, numărul mare de elevi din Dârjiu a dus la construirea unei clădiri noi, care a fost inaugurată în 11 ianuarie 1981. Trebuie menționat și faptul că școala veche a fost ridicată în anul 1912. Acolo existau numai șase săli de clasă. Aceasta se află astăzi în administrarea bisericii unitariene din satul Dârjiu. Într-una dintre sălile vechi de clasă funcționează dispensarul medical.

Construirea clădirii noi a început în anul 1978. Banii necesari au fost alocați de mai multe instituții din acea vreme, de exemplu, de Consiliul Județean Harghita, Inspectoratul Școlar Județean Harghita, dar nu se poate neglija nici contribuția personală a locuitorilor comunei. Construcția s-a realizat prin munca voluntară a acestora, sub îndrumarea unui maestru constructor local.

Școala cea nouă are opt săli de clasă și asigură toate condițiile necesare procesului educațional. Începând cu data de 21 mai 2001, în cadrul unei festivități, i s-a atribuit denumirea „János Zsigmond”. János Zsigmond a fost primul principe unitarian din Transilvania. La această serbare au participat parlamentari, reprezentanți ai Inspectoratului Școlar Județean Harghita, invitați din zonă și de peste hotare, precum și conducătorii comunei, profesorii, părinții și elevii. Între anii 2007-2008, s-a făcut o reabilitare a clădirii, în valoare de 432 milioane de lei, finanțată de Guvernul României.

Pe parcursul anilor, mulți dintre elevii unității de învățământ au devenit dascăli, profesori, avocați, medici, preoți, ingineri, precum și personalități care au făcut o carieră importantă în viața so-

cială și culturală, recunoscuți acasă și peste hotare.

În prezent, școala își are activitatea structurată astfel:

- în clădirea centrală din Dârjiu funcționează clasele primare și cele gimnaziale;
- Grădinița Dârjiu, în prezent, cu o grupă mixtă, funcționează în clădirea căminului cultural;
- Școala Primară Mujna, cu clasele primare, se află în clădirea bisericii reformate din Mujna;
- Grădinița Mujna, într-o altă clădire a aceleiași biserici, cu o grupă mixtă.

La Mujna, curtea și terenul de joacă pentru copii sunt comune. Școala plătește chirie bisericii. Elevii navetiști parcurg zilnic drumul între Mujna și Dârjiu cu microbuzul școlar.

În unitatea de învățământ, în prezent, își desfășoară activitatea 12 cadre didactice: două educatoare, trei învățători și șapte profesori, un secretar-contabil și patru angajați ai personalului nedidactic: un șofer, doi îngrijitori și un muncitor.

Comuna se mândrește cu o școală frumoasă, cu clase spațioase, fiecare unitate având câte o curte dotată cu un teren de joacă separat. Totul este asigurat pentru o bună dezvoltare spirituală, socială și psihică a elevilor, dar este foarte trist faptul că, în fiecare an, tot mai mulți părinți își duc copiii la alte școli, mai ales la oraș, ceea ce pune în pericol existența unității de învățământ. (prof. Dénes Attila, directorul unității de învățământ)

Situația elevilor și preșcolarilor, în anul școlar 2020-2021, arată astfel:

Loc.	Preșcolari			Total preșc.	Clase primare					Total primar	Gimnazial				Total V-VIII.	Total elevi	Total copii
	Gr. mică	Gr. mijl.	Gr. mare		Preg.	I	II	III	IV		V	VI	VII	VIII			
Dârjiu	9	2	11	22	5	16	5	5	2	33	10	5	6	5	26	59	81
Mujna	6	4	4	14	7	-	3	3	6	19						19	33
Total				36						52					26	78	114

Școala Gimnazială „Petőfi Sándor”

25.

Dealu

Omul are o legătură strânsă cu satul natal, cu orașul natal, cu patria și cu familia, dar, nu în ultimul rând, și cu școala, pentru că bogăția sentimentală și mentală depinde în mare măsură de școală. Istoria este în permanentă schimbare, la fel și sistemul politic, dar școala este cea care rămâne. Între zidurile vechi, adeseori, generațiile de elevi pot face cunoștință cu lumea științei, a artei și cu

lumea moralei. Suntem mândri că, deja în secolul al XVI-lea, în satele noastre existau școli.

Istoria școlii

Între dealurile sudice ale Munților Gurghiu se ascunde comuna Dealu, cu satele ei: Sâncrai, Tămașu, Tibod, Ulcani și Fâncel. Pe parcursul secolelor s-a format o strânsă legătură între aceste comunități, datorită armatei, relațiilor de rudenie

și trecerii granițelor comune. Numai așa se poate supraviețui și evolua. Ei și-au dat seama că, învățându-se reciproc, pot trăi o viață mai ușoară și numai așa se poate dezvolta o societate durabilă. Prin urmare, era necesară dezvoltarea unei societăți mai educate, mai inteligente și mai autosusținătoare.

În societatea secuiască, din motivul stabilirii drepturilor și obligațiilor, în secolul al XVI-lea a devenit foarte necesar ca această societate să aibă o pătură intelectuală, iar învățarea scrisului a căpătat un rol important.

Deja în secolul al XVI-lea, în comuna Dealu au trăit autori renumiți: Kis Pál - născut în anul 1546, Balogh György - 1591, György Lukács - 1590, Kovács Demeter - 1592, 1597. Lukács Gergely (născut în anul 1592) a fost un procurator care a scris foarte frumos, cunoștea și limba latină. Probabil că a studiat în Odorheiu Secuiesc, la Gimnaziu, care a fost înființat în anul 1593.

În Dealu, primul maestru școlar amintit este Deak. La Sâncrai, într-o scriere, este menționat învățătorul Fülöp János Deák. În trecut, învățătorii erau numiți scholamester, rector sau clopotar, iar în limba latină - ludimagister, magister, rector scholae, instructor sau cantor, campanator.

În acele vremuri, măștrii școlari au avut mai multe atribuții, nu numai educația. Prima școală se afla în piața din fața bisericii. În 1783 era școala „trivialis”, în care învățau băieți și fete. Grădinița de azi a fost înființată în jurul lui 1810, pe parcursul anilor, suferind mai multe modificări și renovări. În 1900, elevii au învățat atât în casa de cultură, cât și în clădirea primăriei, până în anul 1978, când satul a construit o școală care funcționează și în zilele noastre.

Învățătorii cei mai vechi din Dealu - până în 1848:

- Máté Deák - 1591, 1592 - Mihăileni
- Fülöp János Deák, „Joannes Literati”: 1606 - 1614 - Miercurea Ciuc
- Demeter János Deák - în jurul anului 1626
- Fekete István Deák - 1630-1638
- Forró Benedek - 1651
- János Deák ifj. - 1654

- Oroszhegyi Bálint, Balint Deák - 1668, 1682 - 1700 - Dealu
- Vágási (Mártonfi Mihály) - 1681-1721
- Vágási János - 1721
- Koszta Balázs - 1727 - 1731 - Racu
- Mihályfi (Literati) Márton - 1731-1755 - Suseni
- Dobai János - 1743-1802, ludimagister, cantor din 1755 - Dealu

- András Ferenc: 1755-1763 - campanator - Sâncrai
- Egyed József: în jurul anului 1763 - Suseni
- Jakots Tamás: 1782-1809
- Magyari Mihály - 1796-1802, 1802-1830, învățător - Dealu
- Dombi János: 1805-1807 - la Diafalva, campanator - Dealu
- Nébel József: 1811-1813 - campanatoris et ludimagistri - Crăciunel
- Székely Ádám: până în 1818, clopotar - Peselnek
- Dénes Ferenc: 1818-1821 - învățător, clopotar ex-cantor - Dealu (înmormântat în cimitirul din Dealu)
- Magyari Ferenc: 1824-1830 cantor auxiliar, 1830-1870, profesor de cantor - Dealu
- Dobai János: 1832-1838 - ucenic și clopotar - Dealu
- Bálint Antal: 1840-1863 - ucenic, campanator - Dealu

- Dombi András: 1842-1854, profesor de cantor auxiliar, clopotar - Dealu

- Dombi Sándor: 1848 - învățător - Dealu

Documente scrise despre școlile și meșterii de școli (în celelalte sate)

25.11.1669:....Casa Shcola la Tămașu..

17.02.1683. - vizită la Tămașu „...Casa Schola....zidurile de piatră s-au prăbușit, cuptor nu este. Cad țigle de la acoperiș...” („...Az Schola haz... kofala egi darab heliet le omlot, kemenie nincz. A hazrol sendelek hulottak le.”)

În 19.02.1683, apare o comisie la Sâncrai, care constată faptul că „... Tencuiala și acoperișul casei Schola arată inacceptabil...” („...Schola haznak tapasza, fedele ros...”). În 1690 „...Starea scânderilor în casa Schola nu este acceptabilă ...” (2 „... Schola haz padlata ros...”)

În 10.03.1785, Fâncel primește un cadou de la familia Berze, un loc de școală lângă capelă. Pe 04.04.1795, episcopul Batthyányi Ignác dă locuitorilor permisiunea de a avea un profesor de cantor.

Manuale: Școlile catolice care aparțin Municipiului Odorheiu Secuiesc au primit cărți donate în anul 1683 de doamna Somorai și Antal János.

Abecedare:

Clasa I: Zetea, Lueta, Dealu, Tăietura,

Bisericiani și Satu Mare

Clasa a II-a: Lupeni, Atid, Corund, Cădișeni, Vlăhița, Sâncrai și Tămașu

Clasa a III-a: Crăciunel, Bezid, Remetea, Polonița și Păuleni

Învățători până în 1848: Sâncrai

- Mihály Deák: 1602
 - Fülöp János Deák: 1606 – 1665, „Rector scholae”
 - Fekete István Deák – 1630-1638
 - János Deák: 1674-1683 - Sâncrai
 - Oroszhegyi Bálint: 1683-1700 – „Sz: kirally Schola mester” – Dealu
 - Mihály Deák: până în 1718
 - Fancsali Zsigmond: 1718-1737, „Magister Scholae” (aici este înmormântat. S-a născut în 1690, la Fâncel, soțul lui Miklósi Borbála)
 - Becse András: 1725 ludimagister, 1726 - campanator
 - Sándor Ferenc: 1726, ludimagister, soțul lui Gáspár Borbála, 1728 - cantor
 - Kiss Máté: 1743-1745 soțul lui Jakab Katalin
 - Pálfi János - ludimagistro et cantore: 1743- 1750, Gheorgheni
 - Mártonfi János, „Joannes Literati”: 1745-1758, ludimagister
 - Bálint Ferenc „magistro”: 1750-1757
 - Gál János „campanator”: 1757-1758
 - Vass András: 1760, campanator
 - Gál (Gálffy) Elek „cantor”: 1758-1791 – Atid
 - Dombi János: 1809-1947, profesor de cantor – Dealu (aici este înmormântat)
 - Magyari Ferenc: 1815-1822 – clopotar, ucenic – Dealu
 - Dénes Ferenc: 1824-1825 - clopotar, excantor – Dealu
 - Bálint Antal: 1826-1839 – ucenic - Dealu
 - Dombi J János: 1839-1840 – campanator – Dealu
 - Székely András: 1841-1857 – cantor
 - Magyari F Mihály: 1850 – clopotar, ucenic– Dealu
- ### **Tămașu-Ulcani**
- János Deák: în jurul anilor 1600 (în 1640 avea 80 de ani)
 - Fekete István Deák: 1627 - meșter
 - Kandó Péter Deák – 1629 – Ulcani
 - Ozsvát Tamás Deák – 1700 – meșter la Tămașu
 - Mártonfi János Deák: 1717
 - Koszta Balázs: 1731-1738 – „Magister sen cantor et organista” – Racu
 - Bálintfi Antal: 1739-1755– ludimagister, cantor, organista – Miercurea Ciuc
 - Gál János: 1740 l - Bisericiani

- Mihályfi Sámuel: 1743 - Dealu
- Bálint István: 1748 – meșter județean
- Bálintfi Antal: între 1741-1755 – Miercurea

Ciuc

- Györfy Péter: - 1760
 - Bothár Imre: -1766 – ludimagister – Toplița
 - Major Gábor: 1766-1772 – cantor – Dealu
 - Egyed József: până în 1767
 - Botár Imre: 1767-1769 – ludimagister, învățător – Toplița
 - Gál Péter: 1768-1777 – ludimagister – Șumuleu-Ciuc
 - Andrási Mihály: 1768-1777 – pulsator
 - Mártonfi József: 1778-1790 - cantor
 - Orbán Ferenc: 1778-1782 - pulsator, clopotar, ucenic
 - Bartók Mihály: 1790-1802 – ludimagister, cantor – Valea Seacă
 - Szabó Mihály: 1801-1821 – campanator
 - Deák András: 1803-1827 – ludimagister și cantor – Tomești
 - Bencze István: 1807-1817 – campanator
 - Mátyás Ferenc: 1817 – campanator
 - Székely Ádám: 1817 – campanator - Petriceni
 - Kovács Elek: 1821 – campanator – Cașinu Nou
 - Gergely János: 1821-1824 - campanator - Sâncrai
 - Demjén Tamás: 1829 – cantor
 - Csíki Dávid: 1829 –1835 - cantor
 - Nagy Ferenc: 1842, învățător de cantor
- ### **Fâncel:**
- Dombi János: 1807-1809 – Dealu
 - Székely Ádám: 1819 – clopotar, ucenic - Petriceni
 - Dénes Ferenc: 1822-1825 - Dealu
 - Dombi István: 1826-1831 – Dealu
 - Dobai János: 1832 – Dealu
 - Hajdó Ferenc: până în 1858 - cantor

Elevi eminenți ai școlii

- Oroszhegyi Mihály Deák (1630?-1710) - în 1647, termină la Cluj studiile superioare. El a fost activ ca poet, meșter școlar, preot, procurător în satul lui și în împrejurimi.
- Oroszhegyi Bálint Deák (1653-1743) - termină studiile superioare la Cluj, în anul 1681, apoi lucrează la Dealu și la Sâncrai ca meșter de școală și licentia (lb.lat.).
- Oroszhegyi Balázs (1688-1747) - studiază la Nagyszombat (Ungaria) și devine preot la Alba Iulia.
- Dr. Tamási György (1709-1782) - studiază la Cluj-Napoca, apoi la Nagyszombat. Preot, devine directorul Teologiei din Alba Iulia. A înființat pa-

rohia pentru copii nevoiași, ca să poată învăța mai departe.

- *Dr. Szabó János (Román) (1784-1871) - doctor în teologie, profesor, director de instituție și autor.

- *Jánosi Elek (1796-1833) - studiază la Cluj-Napoca, apoi la Nagyszombat. Preot, profesor la Alba Iulia și la Odorheiu Secuiesc, este directorul Gimnaziului Romano-Catolic.

- *Tamási Márton (1809-1870) - studiază la Cluj-Napoca, apoi la Viena, este preot și profesor de gimnaziu.

- Dr. Bálint József (1901-1988) - preot, doctor în teologie și parlamentar între anii 1940-1944, la Budapesta.

Începând din septembrie 2011, școlile și grădinițele din celelalte sate sunt structuri ale Școlii Gimnaziale „Petőfi Sándor” din Dealu, astfel, elevii din comună au parte de un învățământ demn de luat în seamă, cât mai aproape de locuința lor. Școala are un microbuz pentru elevii care fac naveta.

Învățători și profesori calificați și foarte bine pregătiți își desfășoară activitatea într-o unitate bine dotată, utilizând mijloacele cele mai moderne. Noi, cadrele didactice, ne străduim să transmitem elevilor cunoștințele științifice de bază, valori etice, religioase și morale și, nu în ultimul rând, norme de comportament. Munca noastră nu constă doar în predare, ci, mai mult, e treaba noastră să dezvoltăm personalitatea elevilor și să-i îndrumăm în viață. Noi trăim, zi de zi, ca o familie mare, unde între frații mai mici sau mai mari există atenție, răbdare și dragoste reciprocă.

Pe parcursul anilor am reușit să modernizăm și să renovăm clădirile noastre. De asemenea, învățătorii și profesorii noștri participă la diferite cursuri pentru a-și dezvolta competențele profesionale, pentru a învăța cele mai noi metode pedagogice.

Momentan, în școala noastră sunt un director, un director adjunct, 37 de cadre didactice, un secretar, un contabil și 11 angajați ca personal auxiliar, care au grijă de confortul și dezvoltarea emoțională a celor 547 de elevi. În total, sunt nouă clădiri în care are loc procesul instructiv-educativ.

Cadrele didactice organizează diferite activități extrașcolare, pentru ca elevii să aibă posibilitatea de a cunoaște diverse activități și meserii. Noi trăim o viață variată, îmbogățind zilele elevilor cu activități precum: drumeții de toamnă, balul strugurilor, activități de comemorare a evenimentelor istorice și religioase, 8 Martie (Ziua Femeii), activi-

tăți artisanale, diferite concursuri, vizitarea teatrului de păpuși etc. Elevii noștri sunt prezenți în activitățile locale culturale și la alte concursuri, cum ar fi Cangurul, Zrinyi, Festivalul de teatru, Țară, țară, vrem ostași, Școala Verde etc.

Dar, în afară de aceste activități, mai sunt și altele. De exemplu, la Sâncrai, elevii de clasa a VIII-a învață tehnicile cusutului și sculptura în lemn de la bătrâni și de la specialiști. În 1997 a fost înființată și echipa de cercetași, care funcționează și acum cu mare succes. În același timp, școala pune accent pe protecția mediului, participând la diferite programe, precum Agora, Tref și Școala Verde. Elevii au posibilitatea de a-și dezvolta competențele muzicale prin participare la cursuri instrumentale. Ei pot învăța să cânte la fluier, chitară, vioară, cu ajutorul profesorilor calificați. Pentru dezvoltarea fizică, elevii pot participa la diferite concursuri sportive. Dansul popular este o activitate preferată în comunitatea noastră. Există trei grupe de dansuri populare, Urusos, Szilvamac și Gyöngyszemek, copiii încă din grădiniță întâlnindu-se cu lumea dansului popular.

Unitatea noastră găzduiește un număr mare de evenimente: concurs de povestiri și recitare, pentru clasele primare și clasele gimnaziale, concursuri sportive, Țară, țară, vrem ostași, Zilele prunelor, Festivalul narciselor, concurs de dans popular.

Sate înfrățite: Kárász, Vékény, Deszk, Kápolnásnyék

Organizațiile noastre:

Organizația Nonguvernamentală „Szent István”, Asociația „Petőfi” din Dealu.

Ce aduce viitorul? Încă nu știm.

Învățătorul, profesorul speră că elevul reușește să-și aleagă o meserie iubită și un drum pentru o viață fericită. În școala noastră, fiecare disciplină este importantă, pentru ca elevul să aibă o gamă largă de cunoștințe, pentru a-și găsi calea în viață. Scopul dascălilor este ca elevii să fie conștienți ce înseamnă învățarea și că învățarea este o muncă. Fiecare muncă poate să fie un joc, dacă facem totul cu bucurie și cu seriozitate. Noi sperăm că fiecare elev își dă seama că numai prin muncă cinstită poate dobândi cunoștințe noi și că fiecare om valorează cât știe.

Planul nostru: vrem să schimbăm denumirea școlii în „Oroszhegyi Mihály Deák”.

Unitatea de învățământ a fost denumită după cunoscutul profesor, istoric, etnograf, cercetător al culturii și istoriei ceangăilor, laureat al Premiului „Széchenyi”, Domokos Pál Péter (1901-1992). Ea își are sediul în comuna Lunca de Sus și are patru structuri: Școala Gimnazială Izvorul Trotușului, Școala Primară Păltiniș-Ciuc, Școala Primară Valea Ugra, sediul central aflându-se la Școala Gimnazială „Domokos Pál Péter”. Aceste structuri se află la distanțe destul de însemnate una față de cealaltă, dat fiind că zona Ghimeșului este una specifică în acest sens.

Școala are în administrare cinci clădiri:

- Școala Gimnazială Izvorul Trotușului - unde își desfășoară activitatea trei învățători și o educatoare. Această unitate dispune de apă curentă, centrală termică, grup sanitar, sală de sport, serviciu de internet și telefonie fixă.

- Școala Primară Păltiniș - funcționează cu două clase în regim simultan și o grupă de preșcolari. Parterul clădirii, folosit pentru nivelul primar, dispune de acces la internet și telefonie fixă, dar nivelul superior, în care se situează grupa preșcolarilor, nu are acces la aceste facilități. Clădirea este racordată la rețeaua de apă potabilă, deține centrală termică proprie, două grupuri sanitare, sală de sport și cancelarie. Copiii și personalul didactic au acces la biblioteca din comună, care își are sediul tot în această clădire.

- Școala Primară Valea Ugra găzduiește, de asemenea, două clase în regim simultan și o grupă de preșcolari. Această unitate dispune de apă potabilă, acces la serviciul de internet și telefonie fixă. Pe lângă spațiile educaționale, în clădire își au locul grupul sanitar, cancelaria și holurile.

- În sediul central funcționează patru clase de nivel primar și patru de nivel gimnazial. Aici se află secretariatul și direcțiunea. Această clădire este cea mai

modernă. Au avut loc mai multe investiții în ultimii ani, prin urmare, clădirea este dotată cu centrală termică, grupuri sanitare, săli de clasă renovate. Accesul la internet și telefonie fixă este asigurat, la fel și racordarea la apa potabilă. În curte se află și un teren de fotbal. Sala de sport și grădinița sunt situate vizavi de clădirea principală. Această clădire a fost recent renovată, modernizată conform ultimelor standarde. Pentru evenimentele care găzduiesc mai mulți invitați, elevii și dascălii au acces la Casa de Cultură a comunei.

În momentul de față, la Școala Gimnazială „Domokos Pál Péter” sunt înscriși 297 de elevi și preșcolari, care sunt instruiți de 28 de cadre didactice.

Rezultatele obținute la Evaluarea Națională au dovedit că școala se situează destul de bine în rândul unităților de învățământ din aceeași categorie. Rata de absolvire din ultimii ani este de peste 48%. Elevii noștri se regăsesc pe listele celor admiși în cele mai bune licee din județ și nu numai. Cei cu rezultate mai slabe la învățătură sau proveniți din medii defavorizate își găsesc locul în școlile profesionale, unde își pot perfecționa abilitățile. În acest fel, rata de abandon școlar este aproape nulă.

Opinia publică locală despre Școala Gimnazială „Domokos Pál Péter” este, cu precădere, bună.

Directorul unității declară că este mulțumit de munca depusă de angajați, de rezultatele obținute și de atitudinea de care dau dovadă elevii. Comunicarea cu părinții este, de asemenea, una foarte bună.

Un fost elev rememorează cu drag proiectele în care a fost implicat, experiențele și amintirile acumulate în timpul celor 11 ani în care a fost membru al acestei unități. Recunoaște că statutul său de elev al unui liceu cu renume se datorează și eforturilor profesorilor care l-au îndrumat în anii de gimnaziu.

Profesorii ne spun că munca lor este facilitată de atitudinea directorului unității față de problemele care necesită rezolvare. Dotarea unităților cu echipamente din ce în ce mai performante reprezintă o prioritate, precum și formarea unui spirit de echipă care ajută la obținerea unor rezultate mai bune în derularea actului educațional.

Cadrele didactice, cele auxiliare și nedidactice au amintiri plăcute despre activitatea desfășurată în școală. Chiar și după pensionare sunt invitate la diferite evenimente organizate de școală și onorează cu drag aceste invitații.

Părinții elevilor se declară mulțumiți de rezultatele obținute și de munca desfășurată la toate nivelurile de predare.

Școala Gimnazială „Fülöp Áron”

27.

Felice

„Portretul lui Fülöp Áron”,
desenat de Egyed Anita, eleva școlii

Satul Feliceni se situează la 4 km de Municipiul Odorheiu Secuiesc. În 1983 a fost construită actuala clădire a școlii, îndeplinind o veche dorință a locuitorilor. După Revoluția din 1989, consiliul profesoral și-a exprimat dorința de a denumi școala după o personalitate locală celebră.

Ideea a fost urmată de fapte și, în 1993, școlii i s-a atribuit numele lui Fülöp Áron.

Fülöp Áron s-a născut pe 21 martie 1861, la Feliceni, într-o familie de gospodari secui. Clasele primare le urmează în satul natal, după care se înscrie la Colegiul Reformat din Odorheiu Secuiesc. Încă din anii de colegiu descoperă dragostea pentru literatură și are primele încercări literare. În 1881, a câștigat 61 de forinți cu un discurs despre Iancu de Hunedoara.

Începând din 1893, este redactor-șef la ziarul „Sztármári Hírlap”, dar viața de zi cu zi în acel orașel nu-i dădea nicio satisfacție și, în februarie 1895, se mută la Budapesta.

În aprilie 1905 este numit bibliotecar al Camerei Deputaților de la Budapesta, începe să scrie epopeea „Csaba” (cel de-al treilea fiu al lui Attila), această operă fiind încununată de succes, primind aprecierea din partea Uniunii „Petőfi și Kisfaludy”.

Pe 29 ianuarie 1917 se întoarce definitiv acasă, la Feliceni. Moare pe 20 octombrie 1920, fiind înmormântat în grădina casei părintești.

Istoria școlii din Feliceni se împletește cu istoria localității. Primii locuitori ai satului aparțineau supremației Budvár, deoarece localitatea era așezată pe un teritoriu numit „Borzakő”, sub numele de „Czibrefalva”. Prima atestare documentară este din

anii 1331-1337, zeciuiala papală numind localitatea „Villa Mariae”, fiind o episcopie suverană. La recensământul din timpul domnitorului János Zsigmond, în 1567, așezarea apare sub denumirea „Felseo Boldogazonijfalva”, iar mai târziu, în inventarul lui Basta, alături de această denumire, apare și „Czibrefalva”.

Locuitorii satului, chiar și atunci, acordau o importanță majoră educației copiilor, dovadă fiind următoarea însemnare referitoare la existența unui dascăl: „Mihály Deak, Bodoghazonijfalwi Schola Mester...”

Pe baza unei alte însemnări, din 1698, citim despre construirea unei școli, probabil că prima clădire a fost distrusă de un incendiu. Locuitorii satului, în 1876, prin muncă obștească, au zidit o școală cu o sală de clasă, două camere și o bucătărie pentru locuință de serviciu, dată în folosință în 1877.

Proiectul construirii actualei clădiri s-a născut în timpul primarului Luka Vilmos, în 1978, și au fost necesari 6 ani ca să se finalizeze. Un rol important l-au avut primarul actual, Kuti Lázár, și viceprimarul, Lázár Árpád. Clădirea, în mare parte, s-a construit prin muncă obștească, contribuția statului fiind minimă, dar s-a primit ajutor și din partea primarului din Odorheiu Secuiesc, Ubonyi Mihály, care a sprijinit proiectul cu utilaje și cu materiale de construcții. Lucrările actualei clădiri s-au finalizat în 1983. De atunci, copiii celor unsprezece sate aparținătoare comunei își pun aici bazele culturii generale.

Revoluția din 1989 a adus o schimbare majoră în viața școlii. Numele poetului Fülöp Áron, atribuit școlii, nu însemna numai obligații, ci și crearea și înnoirea unor tradiții, care îi îndemna la o muncă grea atât pe profesori, cât și pe elevi.

La Școala Gimnazială „Fülöp Áron” și la școlile arondate, în anul școlar 2020-2021, sunt înscriși 366 de elevi, împărțiți în 22 de formațiuni de studiu. La Feliceni funcționează o grădiniță cu program normal, o grădiniță cu program prelungit, precum și clase de elevi - de la cea pregătitoare până la clasa a

VIII-a. Clădirea principală a fost renovată în exterior în 2018, iar clasele sunt dotate cu mijloace digitale moderne.

În prezent, 34 de cadre didactice se ocupă de educația elevilor.

Comuna Feliceni se compune din 11 sate; în unele dintre aceste localități încă mai funcționează grădinițe sau clase primare: Arvățeni, Tăureni (grădiniță, clase primare), Forțeni (grădiniță, clase primare), Hoghia (grădiniță, clase primare), Oțeni, Văleni (grădiniță, clase primare), Alexandrița, Cireșeni, Polonița (școală primară Waldorf), Teleac (grădiniță). Pentru transportul elevilor se utilizează trei microbuze școlare.

Putem afirma că educația fizică și morală a elevilor e asigurată într-o clădire dotată conform cerințelor actuale, de cadre didactice cu un prestigiu profesional recunoscut.

Școala Gimnazială „Fülöp Áron”, împreună cu Asociația Culturală „Fülöp Áron”, începând din 1996, în fiecare an, organizează un festival de teatru pentru copii. De-a lungul a 24 de ani, am avut ocazia să cunoaștem mai multe sute de elevi la festivalul „Játsszunk Együtt!” (în trad. Să ne jucăm împreună!). Scopul acestui festival e de a reînvia și de a menține nevoia de a vorbi corect, fluent în limba maghiară, prin diferite forme: jocuri populare, adaptări după basme populare, piese de teatru, recitări de poezii, proză, dramă etc.

Numărul elevilor crește an de an, o dovadă fiind că, în 2019, s-a înființat la Polonița o școală alternativă Waldorf, care funcționează în prezent cu două clase.

Elevii școlii noastre, în ultimii ani, au participat la mai multe concursuri, competiții, olimpiade școlare, obținând premii la fazele județene, naționale și internaționale. Aceste rezultate ne dau încredere și speranță în viitor.

Opinii despre școală

Marele povestitor secui Benedek Elek a scris despre Fülöp Áron: „Ca poet, și-a păstrat omenia dar și originea: era secui, un poet secui. Devotamentul față de neamul lui poate să fie o consolare celor care se întristează văzând contrariul.” Timp de 31 de ani, de când conduc eu această unitate școlară, ținând cont de sensul citatului de mai sus, entuziasta colectivitate a școlii a desfășurat o activitate conștiințioasă în toate școlile și grădinițele din cele 11 sate ale comunei. Cu toții suntem de acord cu vorbele lui Kányádi Sándor, care ne întâmpină în fiecare zi, fiind cioplite pe poarta de la intrare: „De aici se poate numai porni, și cel care pornește se poate întoarce”. Din partea mea, recunoștință tuturor. (*Tamás Zoltán, director*)

Din copilărie frecventez cursurile Școlii Gimnaziale „Fülöp Áron”, am trăit multe experiențe, nenumărate aventuri și mi-am exprimat opinia în legătură cu studiile mele. Am simțit frecvent amabilitatea și atenția profesorilor. Sincer, mă bucur foarte mult că se ocupă de elevi, se străduiesc a transmite cât mai multe informații în timpul orelor, creând o atmosferă plăcută, atractivă. După părerea mea, devotamentul cadrelor didactice este extraordinar, luând în considerare mediul rural în care se află școala. Cu siguranță, există și momente mai puțin plăcute în viața școlii, ca în oricare altă localitate, dar mă bucur că nu acestea sunt cele dominante și știu că primim tot ceea ce este mai bun ca să progresăm și să terminăm studiile gimnaziale. În ultimii ani, școala a reușit să cumpere mai multe televizoare și videoproiectoare moderne care largesc posibilitățile de predare, fiind foarte utile atât profesorilor, cât și elevilor. Mă bucur că școala a avut oportunitatea de a dota clasele cu această aparatură, contribuind la dezvoltarea unității. Concluzionând cele afirmate mai sus, am convingerea că școala de la Feliceni este capabilă de a progresa, lucru care e evident privind

rezultatele elevilor, totodată oferind o bună dispoziție și multe posibilități atât elevilor, cât și profesorilor. (*Farkas Balázs, elev*)

Școala se caracterizează printr-o colectivitate bună care, pe lângă menirea de dascăl, contribuie la buna noastră dispoziție de a începe munca în fiecare zi. Această colectivitate bună de-

pinde, pe de o parte, de exigență, pricepere, ordine, de o mare experiență organizatorică, iar pe de altă parte, de încredere în colegii de muncă. Datorită acestora, membrii comunității noastre își desfășoară activitatea cu responsabilitate, bunăvoință și sprijin reciproc, influențând pozitiv eficacitatea activității de predare-învățare. Acest fapt se transmite și copiilor, din manifestările lor reieșind că se simt la școală ca acasă. (*Kapusi Hajnal, profesoară*)

Timp de 25 de ani, fiind învățătoare la Feliceni și predând în clase simultane, am inițiat mai multe generații în taina cititului și scrisului, am fost ca „făclia” lui Gárdonyi Géza. Cu elevii mei frecventam regulat biblioteca școlii, citeam cu interes povești, nuvele, poezii, scopul meu fiind dezvoltarea competențelor de lectură. Terminând orele de studiu, am învățat multe dramatizări, pe care le-am prezentat în cadrul unor spectacole, oferind distracție atât părinților, cât și copiilor. Absolvenții Colegiului Pedagogic „Benedek Elek”, Odorheiu Secuiesc, mulți ani la rând, au efectuat aici practica pedagogică. Sunt pe deplin mulțumită că am fost și eu o participantă activă a acestui colectiv didactic. (*Péter Erzsébet, învățătoare pensionară*)

Sunt în contact de unsprezece ani cu Școala Gimnazială „Fülöp Áron” în calitate de părinte. Dintre cei trei copii ai noștri, unul a terminat deja școala, al doilea e în

clasa a VII-a, iar mezinul familiei e în clasa a II-a, deci o să am de-a face cu școala și în anii următori. Ceea ce prețuiesc cel mai mult la aceasta școală, ca părinte, este faptul că au reușit ca elevii să se ducă acolo cu bucurie, acesta fiind un lucru important, ținând cont că petrec foarte mult timp în băncile școlii. Dacă iubesc școala, cu siguranță vor îndrăgi și învățarea. Le sunt foarte recunoscătoare învățătoarelor, profesorilor pentru munca și răbdarea lor, pentru felul în care i-au îndrumat pe copii în lumea însușirii cunoștințelor, dându-le posibilitatea de a-și continua studiile cu aceste cunoștințe fundamentale. Pregătirea elevilor e una foarte bună și, cu siguranță, nu vor avea de suferit în liceu. Ca dezvoltarea personalității elevilor să evolueze în mod normal, este nevoie de trei factori: profesor-elev-părinte. Știu că școala, profesorii asigură partea lor, sunt deschiși și buni parteneri, având o atitudine pozitivă față de procesul de predare-învățare, vrând să îndeplinească cerințele actuale ale unei școli moderne. Pe lângă studiul de zi cu zi, în această școală ocupă un loc foarte important și educarea copiilor pe plan emoțional, social, ecologic, prin diferite activități extrașcolare. Un alt lucru important, pe care eu îl apreciez, este faptul că pe elevi îi așteaptă în școală o atmosferă familială. Fiecare învățător, profesor îi cunoaște personal pe elevi, le cunoaște situația familială și nevoile. Copilul se simte în siguranță în aceasta școală. (*Antal Enikő, părinte*)

Școala Gimnazială „Fogarasy Mihály”

28.

Gheorgheni

În anul 1990, omagiind memoria marelui episcop născut în orașul nostru, școala noastră a primit denumirea „Fogarasy Mihály”. Dorim să fim urmași demni ai acestei personalități proeminente care avea în centrul activității sale educația. În orașul Gheorgheni, a înființat o școală pentru fete și un azil pentru nevoiași.

În prezent, suntem cea mai mare școală gimnazială din Gheorgheni.

Pe parcursul anilor, a avut loc reabilitarea totală a clădirii, s-a efectuat mansardarea și s-a construit o sală de sport. În septembrie 2012, școala s-a extins cu nivelul preșcolar, preluând grupele de copii de la Grădinița „Százszorszép” și de la Grădinița cu program prelungit „Csodavilág” (Lume minunată). În clădirea grădiniței cu program prelungit s-a făcut o cantină, conform cerințelor U.E., pentru copiii din grădiniță și din clasele Step by Step.

Oferta educațională a școlii este generoasă și atent concepută, în așa fel încât procesul instructiv-educativ să fie centrat pe elev și să respecte particularitățile de vârstă, interesele și aptitudinile elevilor. Activitatea noastră instructiv-educativă este ajutată de un consilier școlar, un profesor itinerant și de sprijin și un logoped.

Din anul 2000 s-a introdus programul Step by Step, prin care încercăm să sprijinim nevoia de dezvoltare a copiilor, creând un spațiu în care pot învăța prin descoperire.

Unitatea noastră este cunoscută ca o școală care le oferă elevilor un climat și o atmosferă de studiu cu totul deosebită, cu programe și activități atractive și variate. Avem un colectiv de cadre didactice bine pregătite profesional și cu o mare dragoste pentru copii. Punem suflet în tot ceea ce facem, iubim copiii, ne ocupăm de fiecare în parte, îi pregătim pentru viață, iar legătura cadru didactic - elev este una deosebită. La aceasta contribuie și o echipă managerială competentă. Cadrele didactice din ciclul primar pun mare accent pe integrarea preșcolarilor în clasele primare, ceea ce este foarte important și poate influența întreaga viață școlară a elevilor. Încercăm să menținem o relație strânsă cu părinții, care este indispensabilă și care se bazează pe sinceritate, încredere reciprocă și respect. Cadrele didactice sunt caracterizate prin seriozitate; înseamnă că toate forțele se concentrează pe pregătirea elevilor, pe formarea lor, astfel încât ei să devină oameni adevărați. De aceea, punem mare accent pe păstrarea tradițiilor, pe dezvoltarea inteligenței emoționale.

Activitățile extracurriculare completează conținutul instruirii și educației și sunt organizate în funcție de interesele elevilor, având o influență benefică în dezvoltarea copiilor și un conținut științific, cultural-artistic, umanitar, ecologic, moral-civic, tehnico-aplicativ, turistic, sportiv, precum și caracter recreativ.

Credem că fiecare elev este un diamant a cărui strălucire depinde de noi. Cuvintele marelui compozitor și artist Kodály Zoltán „Numai un copil fericit poate deveni un adult fericit, și astfel putem avea o țară fericită.” reflectă foarte bine adevărul și spiritul care domnește în școala noastră.

Situația actuală a unității

Nr. săli de clasă obișnuite	30
Nr. săli de grupe	9
Nr. cabinete de informatică	1
Nr. săli de sport	1
Nr. teren de sport	1
Cabinet de psihopedagogie	1
Cabinet logopedic	1

Nivel preșcolar: 190 de copii – 9 grupe
Nivel primar: 408 elevi – 16 clase
Nivel gimnazial: 327 de elevi – 12 clase
Total: 927 de copii/elevi

Nr. cadre didactice: 68

Nr. personal didactic-auxiliar: 6

Nr. personal nedidactic: 18

Rezultate

Elevii din clasele a VIII-a au obținut rezultate bune la Evaluare Națională. În 2020, dintre elevi, 77,33% au promovat la Limba și literatura română, 94,66% la Limba și literatura maghiară și 86,66% la Matematică.

Participăm cu succes la scrierea proiectelor de finanțare pentru atragerea de fonduri:

- Educatoarele de la structura „Csodavilág” au implementat un proiect, în colaborare cu Uniunea Cadrelor Didactice Maghiare din România, pentru construirea unui teren de joacă în curtea grădiniței.

- În fiecare an am câștigat finanțare din partea Consiliului Județean Harghita, în cadrul Programului de finanțare a activităților de tineret din județul Harghita, pentru proiectul educațional „Gyémántcsiszoló” („Șlefuirea diamantului”).

- Am depus un proiect de finanțare la Betlehen Gábor Alapkezelő ZRT, pe care l-am câștigat, cumpărând softuri educaționale, instrumente muzicale pentru ciclul primar și calculatoare pentru cabinetul de informatică.

- Am participat la Concursul de proiecte și activități educative - Olimpiadele Kaufland -, organizat de Kaufland România, unde am obținut locul al III-lea și un premiu în valoare de 22.000 de euro. Astfel, am dotat fiecare sală de clasă cu laptopuri conectate la internet și cu televizoare smart.

- Pentru reamenajarea curții școlii, am câștigat o finanțare nerambursabilă de la Fundația pentru Parteneriat, în cadrul programului Spații Verzi.

În anul școlar 2018-2019 am editat o carte memorială cu ocazia aniversării a 50 de ani de existență a școlii.

Suntem mândri de rezultatele obținute de elevii noștri

Părerii despre unitate

Ca fostă elevă a acestei școli, din experiență vă pot spune că, de-a lungul anilor, aici au predat cadre didactice ale căror cunoștințe și conduită umană impun respect. Generații după generații au păstrat valorile oferite de școală, acestea dovedindu-se a fi o bună și stabilă bază, așa că ei, cu încredere și cu sufletul împăcat, ne încredințează pe mai departe propriii copii și nepoți. Care sunt valorile pe care le transmite școala noastră? Un climat de siguranță și de afecțiune, o atmosferă plină de încredere, întrucât școala este un atelier creativ comun al copilului și al educatorului, în care ambele părți ar trebui să se simtă bine. Lumea se schimbă. O școală poate satisface nevoile unei lumi în schimbare numai dacă își hrănește tradițiile, dar, în același timp, este, în mod constant, capabilă de reînnoire. Văd Școala Gimnazială „Fogarasy Mihály” ca pe o astfel de școală. (Lázár Nóra, director adjunct)

Au trecut nouă ani lungi de când pășesc în fiecare zi peste pragul școlii. În primii ani, doamna învățătoare ne-a ajutat să fim o adevărată echipă. Mai târziu, în fiecare an, am devenit câștigătorii programului educațional „Gyémántcsiszoló”. Școala m-a învățat că nici profesorii nu sunt atotputernici, că și ei sunt oameni, au puncte slabe, fac și ei greșeli. M-a ajutat să lucrez în echipă, m-a ajutat să socializez, să-mi găsesc prieteni. Mă bucur că am putut învăța în școala unde au învățat și părinții mei. (Benedek Dorka, elevă din clasa a VIII-a A)

Spiritul dominant al școlii era colegialitatea. El există nu doar între profesori sau între elevi, ci s-a format o legătură sufletească între tabăra elevilor și cea a profesorilor, care a fost mai presus de o legătură obișnuită elev-profesor. Dascălii noștri ne-au deschis porțile universului. Am învățat că pe vremea aceea, pe Pământ, trăiau 5 miliarde de oameni, dar am învățat să prețuim acele treizeci de persoane din preajma noastră. Luptă, știință, limbă maternă, neam, patrie și umanitate. Acestea au fost întipări-

la diverse concursuri, de performanța sportivilor noștri, de elevii din corul școlii, de cercul de țiteră, de elevii din cercul de actorie și de revista școlii, „Nagyszünet”.

te în sufletul nostru în cei opt ani petrecuți la Școala „Fogarasy”. Mii de mulțumiri pentru întreaga echipă. Cred că a fost șansa vieții mele/noastre să învăț/învățăm la această școală. Sper că vom profita de ea măcar în parte.

(Ősz Előd, preot reformat, fost elev al școlii)

Școala Gimnazială „Fogarasy Mihály” este o unitate modernă, având în vedere atât condițiile ergonomice, cât și atmosfera sau spiritul acesteia. Elevii acestei școli provin din diverse medii sociale, au ritm propriu de dezvoltare și văd lumea din diferite perspective, iar prin diverse experiențe personale, succese și dificultăți, fiecare se străduiește să se dezvolte pentru a deveni o personalitate individuală cu spirit critic, creativă, curajoasă, conștientă și autonomă, care, în același timp, poate fi un membru activ, util și responsabil al comunităților cărora le aparține. Pe acest drum de descoperire îi însoțește o comunitate profesorală dinamică, deschisă la minte, care nu crede în adevăruri absolute, ci în puterea dialogurilor și a experimentelor, se ajută, se motivează și se completează reciproc, până la găsirea soluțiilor optime și a echilibrului dintre tradiție și progres, ordine și libertate. (Bartalis Boróka, profesoară de limbă și literatură maghiară)

Evenimentele din 1989 au adus o schimbare și în viața mea, am putut concura pentru o catedră din Gheorgheni. Decizia nu a fost dificilă: am ales Școala Primară nr. 1 (azi Școala Gimnazială „Fogarasy Mihály”), a cărei spiritualitate am cunoscut-o prin intermediul copiilor mei, care erau deja elevi ai școlii în acel moment. Pe 1 septembrie 1990 am pășit la noul meu loc de muncă de parcă aș fi fost de mult timp membru al acestui corp profesoral. M-am simțit ca acasă din primul minut. M-am pensionat în toamna anului 2009. Dar asta însemna doar o despărțire fizică de școală. Din punct de vedere spiritual, mă simt în continuare parte a acestei comunități. Poate că este neobișnuit ca șapte dintre foștii profesori ai școlii noastre să se întâlnească în mod regulat. Întâlnirile noastre includ momente vesele, dar conțin grijile noastre zilnice. Atașamentul nostru față de școală este, de asemenea, consolidat de conducerea și corpul profesoral de azi. În fiecare an, în decembrie, suntem invitați, cu căldură, la un

mic preludiu al Crăciunului și suntem bucuroși să participăm. (*Somodi Enikő, profesoară pensionară de limba și literatura maghiară*)

Noi, ca părinți a două fete, una de clasa întâi, cealaltă în grupa mică, cunoscând activitatea unității de cinci ani, suntem pe deplin mulțumiți de procesul instructiv-educativ, atât la grădiniță, cât și la școală. Copiii se simt aici foarte bine. Este important pentru noi, ca părinți, faptul că unitatea de învățământ îi pregătește pentru mai multe concursuri, chiar și pe copiii de grădiniță. De la aceste concursuri, copiii se întorc cu impresii foarte bune, dar și cu rezultate, ceea ce ne confirmă că fetele noastre sunt pe mâini bune. Unitatea de învățământ comunică per-

manent, cu informații la zi, nu numai cu părinții, ci și cu elevii. În situația actuală, de pandemie, ne-a fost de mare ajutor că am primit informații din timp, legate de organizarea activității instructiv-educative. Unitatea de învățământ se străduiește continuu să-i aducă aproape pe elevii cei mici de cei mari; cu ocazia festivității de deschidere a anului școlar, cei din clasa a VIII-a îi conduc pe cei mici și le pun în signa școlii; părinții și profesorii organizează anual Carnavalul pentru părinți, unde avem ocazia să ne cunoaștem și să discutăm. Această atitudine ne sugerează că părinți, copii și profesori facem parte dintr-o mare familie, în care ne simțim bine și în siguranță. (*Györfy Eszter și László, părinți*)

Școala Gimnazială „Fráter György”

29.

Remetea

Prima atestare documentară a școlii din Remetea (Gheorgheni) datează din anul 1763, când preotul Csergő Ferenc amintește de o școală care a funcționat pe lângă biserică. Limba de predare a fost germana. Deoarece școala depindea direct de biserică, preotul era și directorul școlii. Alături de preot, predă în școală și cantorul. În 1818, sunt menționați învățătorul Laczkó József și cantorul-învățător Deák Ádám. Numărul elevilor în acest an a fost 160. În perioada Reformei, în 1826, școala a fost reconstruită, clădirea având trei săli de clasă și o locuință pentru învățător. În 1874 a fost înființată școala din Ciutac-Sat. În primii ani, aceasta a funcționat într-o casă privată. În 1877 a fost construită școala, pe un teren cumpărat de la un localnic.

La răscruce de secol, școala s-a confruntat cu grave probleme, precum lipsa de învățători și lipsa sălilor de clasă. Acest lucru a afectat și frecventarea școlii de către copii. În 1895, din 1237 de copii de vârstă școlară, doar 962 au frecventat școala. Pentru a remedia situația, conducerea comunei a apelat în mai multe rânduri la Ministerul Educației. Ca urmare a insistențelor conducerii comunei, au fost înființate două școli cu patru clase de predare, în Bernád și Alszeg, pe Dealul Hadnagy.

După naționalizarea din 1948, școlile private și cele ecleziastice au trecut în proprietatea statului. Odată cu obligativitatea școlii generale a crescut și numărul elevilor, dar și dotarea material-didactică a școlii. În 1949 a fost înființată școala din Mártonka,

iar în 1953, școala din partea de sus, din Ciutac-Sat - o școală primară, cu clasele I – a IV-a. Construirea fabricii de lapte praf, în 1954, și dezvoltarea infrastructurii zonei au dus la înființarea unei noi școli primare, în 1956. O schimbare calitativă în istoria școlii din Remetea a adus-o anul școlar 1962-1963, când s-a finalizat noua clădire a școlii, cu două etaje. Directorul școlii în această perioadă a fost Füstös Károly. Tot în acest an a început și procesul educațional liceal, derulat până în anul 1973. Aici au absolvit 140 de elevi, care și-au continuat studiile în diferite instituții superioare din țară. 1960-1980 este perioada dezvoltării bazei material-didactice a școlii. Geografia, istoria, educația civică, orele de dirigenție au fost ținute în limba română. Promovarea ateismului a dus la ruptura dintre școală, biserică și părinți.

Anul 1989 a deschis noi perspective în dezvoltarea școlii. În 1991, școlii din centru i s-a atribuit denumirea „Fráter György”, iar școala din Ciutac-Sat a

fost numită „Balás Jenő”. Cele două școli au fost dotate cu materiale moderne, a crescut numărul volumelor din bibliotecă, s-au legat prietenii cu localități din străinătate. Ambele școli sunt sprijinite de localitatea elvețiană Avully. Procesul educațional pentru cei aproape o mie de copii este asigurat de 60 de cadre didactice. Din 1998, Școala „Fráter György” a devenit o unitate de învățământ reprezentativă, ceea ce a dus la creșterea prestigiului și lărgirea autonomiei sale. (Laczkó Szentmiklósi Endre, profesor de istorie)

Școala din Remetea are o vechime de 250 de ani, dar cea mai mare clădire are o vechime de doar 50 de ani, fiind construită în anii 1961-1962. De atunci,

a suferit mai multe modificări. În 2012 au fost adăugate câteva săli de clasă. În anul școlar 2020-2021 sunt înscriși 668 de copii.

Procesul educațional se desfășoară în mai multe clădiri: în centru, în trei clădiri (în clădirea mare, clădirea cu poarta de fier), școala de la biserică, grădinița din Alszege, grădinița cu program prelungit din Tulamaros, în Ciutac-Sat - Școala „Balás Jenő”, grădinița din cadrul Casei de cultură. Toate aceste unități, din punct de vedere administrativ, sunt coordonate de Școala „Fráter György”.

Școala Gimnazială „Dumitru Gafton”

30.

Gălăuțaș

„Noi suntem o familie care nu pierde și nu îmbătrânește, ci transmite viitoarelor generații sentimentul lucrului bine făcut cu răbdare și temeinicie”

E bine să nu uităm pe drum izvorul de unde am plecat și să ne întoarcem mereu la el, e bine să nu uităm istoria, pentru că atunci când vrem să știm ce suntem, de unde venim și unde mergem, dacă o întrebăm, ne răspunde.

Așa cum ne spune istoria, începuturile învățământului românesc în comuna Gălăuțaș, școală atestată documentar din anul 1768, sunt legate de anul 1906. Școala de centru s-a ridicat după 30 de ani, ca un arbore din adâncurile și realitățile vremii. În anul 1937, s-a ridicat, cu ajutorul locuitorilor comunei, un nou templu al învățământului, al științei, al modelării sufletului uman, locul în care generațiile tinere se pregătesc pentru întâlnirea cu viitorul - Școala Generală Nr. 1, cu clasele I - VIII-a. În anul școlar 1999-2000, denumirea școlii s-a schimbat în Școala Gimnazială „Dumitru Gafton”, după numele învățătorului care și-a început apostolatul aici. Învățătorul Dumitru Gafton a

ajuns mai apoi preot militar, în timpul Primului Război Mondial, deputat, parlamentar regal, senator de drept, din partea județului Mureș.

În prezent, activitatea instructiv-educativă se desfășoară în cinci corpuri de clădiri. Școlii Gimnaziale „Dumitru Gafton” îi aparțin trei structuri: Structura Pârâu, cu o clasă în regim simultan și o grupă de grădiniță, Grădinița cu program prelungit „Prichindel” și Grădinița cu program normal.

Spațiul școlar este unul generos - 5 săli de grupă, 11 săli de clasă, un laborator de fizică-chimie, un cabinet de informatică, dotat recent cu 20 de calculatoare și o tablă interactivă, un cabinet multimedia, o bibliotecă, o sală de sport și un teren de sport multifuncțional. Activitatea instructiv-educativă este susținută de 22 de cadre didactice și se desfășoară în trei grupe de ciclu preșcolar, cinci clase de învățământ primar și patru clase de învățământ gimnazial. Dacă astăzi toate cele cinci corpuri de clădire dețin autorizații sanitare și autorizații pentru securitate la incendiu, totul se datorează lucrărilor de renovare și reabilitare derulate pe parcursul anilor, pentru crearea celor mai bune condiții pentru

desfășurarea procesului instructiv-educativ.

Mă simt legată de acest spațiu geografic inefabil, care și-a pus pentru totdeauna pecetea pe sufletul meu și cred că școala este instituția care se află în serviciul comunității și trebuie să fie cu adevărat un loc generator de progres, fundamentat pe competență, comunicare, management eficient, creativitate, umanism. O astfel de școală a fost - și credem că este încă - Școala Gimnazială „Dumitru Gafton”, o instituție-reper, o unitate de învățământ cu un statut și o activitate bine conturate în peisajul învățământului din zonă. (Groza Ileana, director)

Școala noastră este una dinamică, în plină ascensiune, după cum o dovedesc rezultatele din ultimii ani, dar și premiile, medaliile, rezultatele deosebite obținute de generații de elevi. Absolvenții, care astăzi sunt cetățeni de vază ai comunei – profesori, ingineri, medici, economiști, juriști - conferă școlii, dascălilor și elevilor acestei unități un loc deosebit în istoria prezentă și viitoare a Gălăușului. (Antal Monica)

Voi fi mereu mândru să spun că am fost elevul Școlii Gimnaziale „Dumitru Gafton”, Gălăuș. Această școală este cel mai bun loc unde poți învăța și întotdeauna îmi va fi dor de tot ce am trăit aici. (Elev)

Mulțumim cadrelor didactice pentru exigența și seriozitatea de care dau dovadă în munca la catedră, pentru calitatea actului educațional, dar și pentru felul cum arată astăzi școala din Gălăuș. (Părinte)

Școala Gimnazială „Geo Bogza”

31.

Bălan

Situată în Bălan, oraș izolat geografic, Școala Gimnazială „Geo Bogza” este precum Oamenii care au făcut ca ea să răzbată și să se conecteze cu lumea în ciuda tuturor obstacolelor, este ca muntele la poalele căruia se află, șlefuită, dar tot mai puternică în timp, este ca lumina din sufletele celor ce au fost și sunt parte din ea.

În anul 1971 a fost inaugurată Școala Generală Nr. 2 Bălan, alcătuită dintr-o clădire cu opt săli de clasă și două laboratoare. Numărul mare de oameni veniți din țară să lucreze la mină a făcut spațiul insuficient, iar acesta s-a tot extins. Azi, școala are două corpuri mari de clădire. Pe 30 aprilie 1998, școlii i s-a atribuit denumirea „Geo Bogza”, după numele singurului scriitor român care, în „Cartea Oltului”, a relatat aspecte ale vieții orașului de mineri.

Până în anii '90 această școală era una dintre cele mai mari din județ, cu 2000 de elevi, care învățau în limbile de predare română și maghiară, și peste 60 de cadre didactice.

Restructurarea mineritului, principala activitate economică a orașului, a dus la scăderea continuă a populației și, implicit, a numărului de elevi și de cadre didactice. În prezent, aici învață 250 de elevi, în 15 formațiuni de studiu, toate cu limba de predare română, 8 la ciclul primar, tradițional, și 7 la gimnaziu. În anul școlar 2020-2021, aici își desfășoară activitatea 25 de cadre didactice, printre aceștia și profesori asociați.

Un mare avantaj al școlii este spațiul care a permis amenajarea unor spații suplimentare pentru desfășurarea activității școlare și extrașcolare: bibliotecă, centru de documentare și informare, ludotecă, trei săli de sport, cu acces la dușuri și o saună amenajată, cabinet de informatică. Școala are apă caldă și rece, electricitate, încălzire cu centrale termice pe gaz și acces la internet, în toate spațiile de învățământ și în curtea școlii, supraveghere video, în interior și exterior. Baza materială este foarte bine pusă la punct, cu mobilier modular nou și videoproector în fiecare sală de clasă. Prin donațiile făcute de

cadrele didactice, sălile au fost dotate cu echipamente care contribuie la eficientizarea actului de educație. Rezultatele elevilor la concursuri și olimpiade, festivaluri și examene naționale sunt bune și foarte bune.

În timp, această școală a format Oameni de ispravă care au contribuit la dezvoltarea comunității locale și nu numai: muncitori, mineri, cadre didactice, doi primari ai orașului, directori de școală, preoți, personal medical, juriști, sportivi. Cea mai cunoscută personalitate dată acestei țări este din lumea sportului, Ioan Timaru, căpitan de echipă la echipa națională de hochei a României, astăzi Cetățean de Onoare al orașului.

Un alt domeniu cu care această școală se mândrește îl constituie participarea și implicarea în numeroase proiecte, la toate nivelurile. Este aproape imposibil să prezinti, într-un spațiu limitat, toate activitățile și proiectele de succes derulate, dar vom scoate în evidență proiectele internaționale pentru că au fost și cel mai greu accesibile. Uneori, succesul vine după eșec, dar pentru noi nereușitele nu au constituit un motiv de renunțare, ci experiență câștigată pentru noi încercări. Au spart gheața cadrele didactice care, în anii 2000, au participat la cursuri de formare în alte țări, prin programul *Comenius*. Au urmat parteneriate internaționale, pe platforma *eTwinning*, prin *People to People International* și serviciile oferite de voluntarii de la Corpul Păcii. În anul 2016, în noul Plan de dezvoltare instituțională, cea mai îndrăzneată țintă strategică viza dezvoltarea dimensiunii europene a școlii prin participarea la proiecte derulate prin Programul *Erasmus+*. Părea un obiectiv foarte greu de atins, nici azi nu știm în ce măsură am crezut că este realizabil, dar știam că este cea mai mare oportunitate pentru a crește calitatea serviciilor de educație oferite de școală, o șansă extraordinară pentru elevi și cadre didactice, dar și pentru comunitate. „*Engagement Equals Inclusion For All*” a fost primul proiect de Parteneriat Strategic finanțat prin Programul *Erasmus+*, (2016-2019), cu parteneri din Belgia, Marea Britanie și Polonia. Acest proiect a

înlesnit participarea a 25 de elevi și 3 cadre didactice la activități de învățare în școlile partenere. Schimbul de experiență a întărit și mai mult convingerea că, indiferent de unde sunt, copiii au aceleași preocupări, interese, pasiuni, bucurii, iar ceea ce îi leagă cel mai tare este apartenența la Europa. Au urmat alte două proiecte finanțate prin Programul *Erasmus+*, Axa KA101, Educație școlară: „Dascăli pregătiți și dăruți pentru o școală europeană în care copiii sunt fericiți, prietenoși și valorizați” (2017-2019) și „Învățarea digitală crește egalitatea de șanse și succes”, încă în derulare. Acestea au însemnat 24 de mobilități ale cadrelor didactice la cursuri de formare în țări din Uniunea Europeană și au deschis calea spre dezvoltarea competențelor digitale, astfel încât cadrele didactice de la Școala Gimnazială „Geo Bogza” să pornească cu dreptul în învățarea online și să aibă deja deschiderea spre învățare continuă în beneficiul elevilor.

Toată activitatea a urmărit să împlinească misiunea școlii: asigurarea educației pentru toți, promovarea egalității de șanse, a valorilor individuale, acceptării, cooperării, interculturalității, a parteneriatului școală-familie-comunitate, într-un mediu educațional sănătos. Toate eforturile și dăruirea, profesionalismul și sacrificiul pe care o întreprinde echipă le-a pus în slujba Școlii Gimnaziale „Geo Bogza” au avut ca scop promovarea unei educații incluzive în care toți copiii să fie recunoscuți, apreciați și motivați.

Se spune că Școala Gimnazială „Geo Bogza” este locul

... în care m-aș întoarce cu mare drag. Mă bucur că băiatul meu a avut șansa să întâlnească în această școală dascăli bine pregătiți și dispuși la colaborare cu părinții. (Ioan Ciobotă, părinte)

... primitor, în care copiii sunt ca într-o mare familie (Alain Tănăsă, părinte)

... care, cu multă migală și răbdare, clădește încrederea în sine, te ajută să te descoperi și să te reinventezi. Te încurajează să deschizi uși ferecate și să pășești cu încredere pe cărări neumblate. (Magdalena Gall, profesor învățământul primar)

... care ne-a oferit posibilitatea de a ne construi o carieră de succes, de a ne dezvolta profesional... Misiunea școlii spune că toți copiii sunt valorizați, dar sentimentul este același și pentru cadrele didactice. (Minodora Nechifor, profesor)

...în care poți învăța multe, în care fiecare profesor și elev are calități grozave. Nu contează etnia, religia, culoarea pielii, școala aceasta vă va primi și promit că vă veți integra! (Rareș Pipirigeanu, elev)

...în care am predat după facultate: primele ore, prima dirigiență, primele clase cu predare în limba

maghiară, dascăli dăruți cu har și modestie îi îndrumau pe începători. Principii care m-au călăuzit: răbdarea este cea mai mare virtute, iar când copilul a greșit, a muncit! Provoacă: frigul din clase, retroproiectorul, primul televizor color. Bucurii: elevi foarte

buni la olimpiade, gimnastică, muzică veche, tabere școlare. Și... colegii, o familie frumoasă de care îmi este dor mereu! (Elena Soare, profesor pensionar, fost director)

32.

Școala Gimnazială „Jókai Mór”

Băile Tușnad

Din anul 1990, școala noastră poartă numele lui Jókai Mór, scriitor și jurnalist maghiar. Scriitorul a vizitat Lacul Sfânta Ana și masivul Ciomad în 1853.

În orașul Băile Tușnad, școala a jucat un rol important în viața locuitorilor și este amintită deja din 1852, funcționând în vila Schweiz până în anul 1929. Ulterior, a funcționat în diferite vile, iar din 1974, în clădirea actuală. Momentan, în clădirea

școlii învață opt clase, cu 125 de elevi, iar în clădirea grădiniței sunt două grupe, cu 36 de preșcolari. Aici își desfășoară activitatea 17 cadre didactice, două din cadrul personalului didactic auxiliar, trei la ne-didactic. Școala se compune din două spații: Școala Gimnazială „Jókai Mór” și Grădinița „Szivárvány”, ambele aparținând Primăriei orașului care, împreună cu statul român, asigură baza materială a unității.

Școala Gimnazială „Jókai Mór” asigură mediul necesar pentru elevii din clasele pregătitoare până în clasa a VIII-a și pune bazele educației fundamentale. După terminarea ciclului gimnazial, majoritatea elevilor își continuă studiile în licee și școli profesionale, apoi în centre universitare. Pe parcursul anilor, unii dintre ei au devenit și profesori la această școală, având ocazia să-și exprime punctul de vedere, care corespunde viziunii și misiunii școlii noastre: „Să te simți bine în școala ta!”, viziune și misiune cu care sunt de acord elevii școlii și părinții acestora.

33.

Școala Gimnazială „József Attila”

Miercurea Ciuc

Str. Miron Cristea nr. 1, Miercurea Ciuc

Motto:

„Unde libertatea este ordinea, întotdeauna simt nemărginirea.” (József Attila)

Simbol: Mărul pădureț

Scurt istoric al unității de învățământ:

„Istoria școlii este scrisă și formată de noi!” – sunt cuvintele doamnei Borbáth Erzsébet, directorul fondator al unității de învățământ, în discursul din 2 martie 1990, susținut cu ocazia întemeierii școlii. Dacă ne gândim bine, cuvintele caracterizează cel mai bine trecutul, istoria școlii, formarea colectivității școlii, prezentul și viitorul acesteia. Întemeierea Școlii Gimnaziale „József Attila” din Miercurea Ciuc reprezintă o pată de culoare aparte în rândul școlilor fondate după '89 în orașul și regiunea noastră.

După schimbarea anticomunistă din 1989, fosta secție maghiară a școlii cu predare în două limbi, numărul 11, ajutată de regretatul primar Pál László, a pus stăpânire pe cabinetul de partid, jefuit și răscolit în urma

evenimentelor din decembrie, încă din 25 ianuarie 1990. Sediul fostului cabinet de partid a fost renovat, curățat și transformat în unitate de învățământ, prin efortul comun al părinților și al cadrelor didactice.

„În 25 ianuarie 1990 a început activitatea de întemeiere a școlii, în urma căreia părinți, cadre didactice și copii au transformat fostul cabinet de partid

într-un loc adecvat pentru învățatură, bazat pe dragoste, o școală care oferă cunoștințe palpitate, care dezvoltă capacități, spirit inovator, familial. S-a născut o școală aparte, care nu numai că a preluat numele poetului József Attila, ci îi și urmează învățăturile, îi continuă spiritualitatea, îi re trăiește versurile, creează, se joacă, muncește. (*Borbáth Erzsébet: Responsabilitatea numelui. În loc de alocuțiune la cea de-a 25-a aniversare a Școlii Generale „József Attila” - fragment*)

Pe 9 februarie 1990, s-a cerut, cu semnătura tuturor cadrelor didactice, de la conducerea orașului, atribuirea numelui lui József Attila: „Școală în două săptămâni” – a scris gazetarul Borbély László, în 24 februarie 1990, în ziarul Hargita Népe. De aici putem afla că în noua clădire, școala având numărul 8 și denumită „József Attila”, pe data de 1 februarie a pornit procesul didactic cu șase clase elementare, după care, din 12 februarie, și-a continuat activitatea cu toate clasele. În clădirea fostului sediu de partid, în opt săli de clase, în două schimburi, au învățat în total 490 de elevi.

Pe 2 martie 1990 a avut loc festivitatea oficială de inaugurare a școlii, care s-a ținut în sala de festivități a fostului cabinet de partid județean, considerat teritoriul oprimării și al propagandei comuniste, în prezența prelaților, părinților și elevilor. Astfel, Școala Gimnazială „József Attila” a intrat în istoria orașului și a educației minorității maghiare ca prima școală cu predare în limba maghiară și prima școală cu denumire maghiară după evenimentele din decembrie 1989.

„Nu ocolim provocările veacului nostru!” – au afirmat fostele cadre didactice și elevii școlii noastre. Școala noastră și-a propus ca misiune chiar din primul an școlar, 1990-1991, ca procesul de educație să corespundă necesităților comunității, să fie original, creativ și să conțină soluții responsabile. Corpul didactic, părinții copiilor din școală erau deschiși la tot ce este nou, tot ce este centrat pe copil.

„A fost odată în Miercurea Ciuc, în anii '90, o școală care a fost numită „școala ceangăilor”, iar directoarea acesteia a fost numită „mămica ceangăilor”. Acest lucru s-a întâmplat deoarece între anii 1990-1998 au fost primiți în școală acei copii care au venit din satele ceangăiești îndepărtate, din Moldova, a căror singură posibilitate de a învăța în limba lor maternă, în limba maghiară, a fost să studieze în Secuime.” (*Borbáth Erzsébet: A fost odată o școală - fragment*)

În unitatea noastră de învățământ, în toamna anului 1990, pornește primul program de educație a ceangăilor, cu treizeci de elevi din Moldova, al cărui coordonator a fost Borbáth Erzsébet, profesoară de limba maghiară, ajutată de Kurta Terézia, profesoară de matematică, și Mihály Etelka, profesoară de biolo-

gie. De programul educativ dintre anii 1990-1998 au beneficiat mai multe sute de copii ceangăi din Moldova, printre care și Laura Iancu, poetă, etnografă și scriitoare maghiară, laureată a premiului „József Attila”, și scriitoarea Diósi (Gábor) Felicia.

„Colectivul didactic al școlii a atras atenția de mai multe ori de la întemeierea școlii. Nu demult a avut o nouă idee inovatoare care va servi atât interesului părinților, cât și al copiilor...” – ziarul Hargita Népe, 10 ianuarie 1991, Takács Éva, ziaristă și părinte.

Începând cu anul școlar 1991-1992, pentru prima oară în oraș și în zonă, la o școală generală, profesoara de matematică György Emőke a pornit un program de promovare a talentelor la matematică-informatică, în cadrul căruia elevii talentați nu numai că și-au putut dezvolta capacitățile la matematică, ci și-au însușit și din ce în ce mai necesarele cunoștințe de informatică. Programul de informatică s-a derulat până la sfârșitul anilor '90, în cabinetul de informatică amenajat în spatele sălii de festivități, în fosta sala de proiectie, dotată cu calculatoare performante IBM. Tot în această perioadă s-au derulat diferite cercuri formate la inițiativa colegilor. S-a înființat cercul de ecologie „Harmatfű”, fondat de doamna profesoară de biologie Mihály Etelka, care a funcționat aproximativ două decenii, timp în care colega noastră i-a învățat și educat pe elevi prin metode activ-participative pentru o atitudine ecologică, punând și bazele educației sanitare a elevilor. Dintre aceștia, mulți au devenit medici, medici veterinari, biologi, cercetători. S-a înființat și „Alfa Sportszövetség”, la inițiativa profesorului de educație fizică Fekete Gyula, care a avut ca scop popularizarea sportului, mai ales a jocurilor cu mingea, tenisul de masă și a sporturilor de iarnă; a promovat modul de viață sănătos, îndrăgirea sportului. Mulți sportivi de elită au fost elevii școlii noastre, cum este și cunoscuta biatlonistă Tófalvi Éva.

Între timp, a avut loc amenajarea și modernizarea curții școlii din clădirea aflată în strada Miron Cristea, nr. 1. În această perioadă, în partea stângă a

clădirii a fost amenajat un teren de baschet. De asemenea, au fost amenajate curțile din fața și din spatele școlii, iar curtea a fost îngrădită. După ce a luat ființă cabinetul de informatică, s-a modernizat pentru prima dată sala de festivități.

La începutul anilor '90, clădirea școlii a fost înscrisă în cartea funciară pe numele orașului. Celelalte două clădiri ale complexului cabinetului de partid, cantina și hotelul, au fost donate de stat arhiepiscopiei ortodoxe.

Nicio școală nu poate ocoli provocările veacului în care funcționează. Omul viitorului este capabil să gândească singur și provine din rândurile elevilor care sunt deschiși la provocările lumii înconjurătoare. Și Școala Gimnazială „József Attila” a sesizat această provocare și, din anul școlar 1999-2000, a pornit alternativa Step by Step și prima clasă de acest fel. În școala noastră funcționează de mai mult de 20 de ani clase în care se predă în această alternativă.

„Inițiativa noastră a reușit! A reușit deoarece suntem înconjurați de copii buni care vor să învețe, cadre didactice înțelepte care trăiesc pentru profesia lor și părinți ajutători și omenoși.” (*György Emőke, director inițiator: O nouă eră... fragment*)

Prima jumătate a secolului al XXI-lea a adus schimbări importante în viața școlii noastre, atât ca imobil, cât și ca dezvoltare. Doamna director György Emőke a amenajat în holul școlii două birouri, ceea ce a dus la înființarea unor săli de clasă noi.

În prima parte a activității domnului director Ferencz-Salamon Alpár, în pod s-au amenajat noi săli de clasă și s-a efectuat prima renovare importantă a clădirii. Lucrările de investiție dintre anii 2005-2007 din podul școlii, prin care s-au înființat 5 săli de clasă noi, au avut drept rezultat organizarea într-un singur schimb a procesului de învățare. Datorită acestei investiții am reușit să modernizăm rețeaua electrică a sălii de festivități și toate dependențele școlii. S-au amenajat de două ori terenuri de joacă în curtea școlii. Tot în această perioadă, ca activitate extracurriculară, a fost inițiat de domnul profesor de istorie Ferencz-Salamon Alpár cercul „Leonardo da Vinci”, precum și revistele școlii „SulilapJA” și „SuliRikkancs”, radioul școlii, acțiunea caritabilă „Jocóka angyalai”.

Vara anului 2008 a însemnat o nouă provocare pentru colectivul nostru. Fosta Școală de arte nr. 10, devenită „Ady Endre” – ceea ce a mai rămas din ea – funcționând pe Bulevardul Frăției nr. 20, a fost alipită școlii noastre. Din septembrie 2008, școala noastră și-a extins suprafața cu încă o clădire și a primit 250 de elevi. Noua provocare a constituit-o modernizarea „clădirii de sus” și a curții acesteia, extinderea ofer-

tei educaționale, precum și stabilizarea efectivului de elevi. Ca rezultat, până în toamna anului 2010, am reușit să terminăm și să facem funcțională sala de sport, să modernizăm curtea clădirii din cartierul Tudor și terenul de sport al acesteia. Astfel, am obținut cea mai modernă bază sportivă a județului.

În 2009 am întâmpinat o nouă provocare. La inițiativa părinților care au înființat Asociația „Authelp”, care se ocupă de nevoile copiilor autiști, am înființat Centrul „Puzzle” în cadrul unității noastre de învățământ. „Centrul Puzzle este pentru copii, funcționează de mai mult de 10 ani, dar nu numai pentru copiii autiști. Aici, cu ajutorul lor, putem vedea cât de diferiți suntem, cât de colorată este societatea noastră. Așa este bine, așa este în regulă să fie; colectivitatea noastră, astfel, este mai puternică, mai deosebită. Din 2009, școala noastră este o școală primitoare, putem spune o școală a tuturor copiilor.”

(*Ferenc-Salamon Alpár, fost director*)

Între timp, în perioada când doamna Lőrincz Juli a fost directoarea școlii (2010-2016), a fost modernizată fațada clădirii de pe strada Miron Cristea, nr. 1, s-au renovat curțile clădirii, s-a modernizat din nou sala de festivități, s-au continuat sistematic lucrările de modernizare și înnoire a clădirilor și anexelor școlii. Tot în această perioadă a fost reînființat corul elevilor din clasele primare „Csicsergő”, condus de domnul învățător Kovács István, și corul cadrelor didactice din școală, „Zenebona Tanoda.”

În 2016 a început înființarea și dotarea a două cabinete de informatică și două cabinete de științele naturii cu sprijinul părinților și al consiliilor județean și local. În 2018, școala a contribuit cu o nouă inițiativă la oferta educațională a orașului și a regiunii. Domnul director Ferencz-Salamon Alpár și învățătoarele Borcsa Timea și Derzsi Éltthes Pirooska au propus clase în care să se aplice metodele pedagogiei Montessori.

În 2020, cu sprijinul Consiliului Județean Harghita, am pornit modernizarea energetică a clădirii de pe Bulevardul Frăției nr. 20. În această perioadă, cadrele didactice, prin intermediul proiectelor Erasmus+, au participat la călătorii de studiu inovative în Ungaria, Italia și Finlanda. Prin simpozioane, școala noastră a devenit un centru important al dezbaterilor privind importanța schimbării de paradigmă în învățământ.

Ajunși la sfârșitul deceniului, în 2020, în al 30-lea an de funcționare, putem spune că școala noastră este bine dotată, modernă din punct de vedere material, are o perspectivă deschisă, creativă în ceea ce privește pregătirea cadrelor didactice, este o unitate care pune accentul pe binele copilului, o școală primitoare care îmbrățișează pedagogia alternativă și metodele moder-

ne ale pedagogiei în atingerea scopurilor propuse. Depotrivă, este capabilă, datorită forței unei colectivități unite, solidare, să înlăture cu ușurință barierele procesului educațional, cauzate de o lume schimbătoare.

Situația actuală a unității: (formațiuni, elevi, cadre, baza materială, starea clădirilor)

Numărul claselor/grupelor din școală: - 34 de clase și 4 grupe speciale cu predare integrată

Numărul de elevi în total: 757 de elevi

- clase elementare tradiționale: 12

- clase elementare tradiționale cu adaptare Montessori: 2

- clase elementare cu predare alternativă Step by Step: 5

- clase gimnaziale: 15

- grupe speciale integrate, grupele Centrului „Puzzle”: 4

Numărul de cadre didactice

- numărul celor care predau la clasele elementare: 24

- numărul celor care predau la clasele gimnaziale: 28

- numărul celor care predau la grupele speciale: 7

Cadre didactice auxiliare: 6 persoane

Secretariat: 2 persoane, contabil, bibliotecar, informatician, administrator

Personal nedidactic: 12 persoane (personal pentru curățenie și întreținere)

Personal din altă categorie: asistent medical de școală, consilier școlar, logoped

Personalități marcante:

Foști elevi – muncitori, profesori, învățători, educatori, medici, asistenți, agricultori, fermieri, brutari, oameni de serviciu, vânzători, scriitori, poeți, polițiști, pedagogi, militari, farmaciști, întreprinzători, traducători, lingviști, avocați, funcționari în administrația publică, distribuitori de marfă, cercetători, șoferi, asistenți sociali, politicieni, ingineri, economiști, redactori, designeri, liber-profesioniști, secretari, actori, psihologi, terapeuți, artiști, dansatori, pădurari, sportivi, voluntari, elevi și studenți, tați și mame, părinți foștilor, actualilor și viitorilor elevi – toți cu simț de răspundere, toți activi în a-și asuma un rol important în societatea noastră, toți oameni harnici, cinstiți și dreți. Și toți sunt personalități de excepție ai școlii noastre.

Părerea despre unitate:

Director

În prima zi când am intrat pe porțile școlii m-au întâmpinat colegi cu fețe zâmbitoare. Am simțit că sunt într-un loc bun, iar această senzație nu s-a schimbat nici până azi. Cu timpul, am cunoscut corpul ca-

drelor didactice, colegii care sunt cadre didactice cu o pregătire superioară, care îi ajută cu drag pe elevi în afirmarea lor, ghidați de reguli etice profunde. Sunt atenți la fiecare copil, fiecare elev este important pentru ei. Promovarea talentelor și ajutorarea elevilor mai slabi sunt, în egală măsură, importante pentru ei. Sunt foarte fericit că pot fi membrul acestei colectivități pentru care cel mai important aspect este educația centrată pe elev. Am ajuns într-un mediu în care omul merge vesel în fiecare dimineață la muncă și de unde se întoarce zâmbind acasă. Pentru mine, acesta nu este numai un loc de muncă, ci și o familie uriașă în care copiii, cadrele didactice și părinții se sprijină și se ajută reciproc. Văd spiritul procesului de învățământ de aici din perspectiva a 12 ani. Cel mai important este faptul că noi îi pregătim pe elevi pentru viață, în sensul cel mai nobil al cuvântului. După părerea mea, în procesul de învățare și educare din școala noastră se îmbină valorile conservatoare cu cele liberale, pe lângă păstrarea tradițiilor, cadrele noastre aplică metode moderne. Nu ocolim provocările veacului nostru, deci le asigurăm elevilor noștri toate condițiile să-și dezvolte personalitatea într-o colectivitate în care „norma este libertatea” (József Attila). (*Kedves Tihamér*)

Elev

Nu trebuie să mă gândesc mult ca să-mi dau seama ce înseamnă pentru mine școala mea, deoarece sentimentele sunt încă vii în mine, fără a ține cont de timpul care a trecut. Cel mai valoros lucru în mica noastră școală este faptul că am reușit să creăm o comunitate care a însemnat pentru noi, timp de 8 ani, și poate și mai mult, o a doua familie, astfel, ne-am simțit ca acasă și în școală. Acesta a fost locul unde am legat primele prietenii adevărate, unde ne puteam trăi cotidianul copilăros, unde am fost într-o continuă schimbare, dezvoltare și unde ne-am împlinit. Aici am cunoscut pentru prima dată iubirea, reușita și eșecul. Aici am cunoscut primul adult care în interior a fost și el copil ca noi, și, pe lângă faptul că ne-a fost diriginte, ne-a devenit prieten adevărat, era deschis la noutăți, juca hochei cu noi, fotbal, baschet, era dispus la orice, în interesul nostru. De obicei, se zice că personalitatea omului se formează în anii liceului și mai târziu, la facultate, dar eu pot să zic cu certitudine că personalitatea mea s-a conturat aici, la Școala Gimnazială „József Attila”. (*Szikszai Péter, absolvent în anul 2003*)

Cadru didactic activ

Mă joc cu gândul – un gând nu neapărat original – ce aș lua cu mine din Școala Gimnazială „József Attila”? Numele, cu siguranță. Tot ce înseamnă acest nume aici: libertatea dată de ordine și ordinea dobândită prin libertate, aplecarea capetelor în fața puterii

poeziei, porunca, uneori peste măsură de ambițioasă, alteori dureros de chinuitoare a versurilor: „Măsoară-te cu infinitul!” Și așa mai lua cu mine agitația de dinaintea sărbătorilor întrețesută cu dorința de frumos, cu așteptarea de miracol și zilele obișnuite ascunse în eternul aparent. Creațiile născute din acestea: Gazeta școlii, Concursul „Többsincs”, spectacolele pentru sărbătorirea celor care se pensionează, afișele, lacrimile și râsetele sincere, din inimă. Și așa lua cu mine parfumul florii de nu-mă-uita care mă întărește în adevărul meu, că, totuși, merită, că nu sunt singură, că aparțin unui loc, cuiva. Și așa lua cu mine privirea învățăcelilor mei, privire care mă obligă: sunt datoare lumii cu aceasta: „a-i învăța pe alții”. (Bogács Nóra-Ágnes)

Cadru didactic pensionar

Totul, sensul vieții mele, munca, hobby-ul, familia. Da, și familia, deoarece, după împlinirea în viață a copiilor mei, mi-aș fi petrecut, cu cel mai mare drag, fiecare clipă în școală, împreună cu elevii cercului „Iarba de rouă”. Nu voi uita niciodată atmosfera euforică a anilor 90, munca de echipă, fără odihnă a întemeierii școlii, amenajarea curții, grădinaritul, planificarea și aranjarea sălii de biologie, copiii ceangăi, a căror dirigiență am acceptat-o mereu, școala din pădure... Împreună cu școala a crescut, s-a dezvoltat și diversitatea activității mele pedagogice: corelarea orelor de curs cu activități de ocrotire a naturii și a

mediului, cursuri de prim-ajutor, concursuri multiple cu rezultate bune. Gândindu-mă acum, ca pensionară, la anii petrecuți aici, cred că a meritat, chiar dacă m-am îmbolnăvit de atâta efort: am luat parte, împreună cu directorii mei, cu colegii mei, la înflorirea unei școli deosebite, centrate pe copil. (Mihály Etelka)

Părinte

Școala înseamnă altceva dacă îi ești elev, înseamnă altceva dacă îi ești profesor și înseamnă iarăși altceva dacă te afli în rolul de părinte. Ca elevă, nu o pot compara cu alte școli, pentru că nu i-am fost elevă. Ca profesor – eu însămi fiind profesoară – am privit din depărtare, cu puțină invidie, viața desfășurată aici. Am participat cu mare bucurie la Concursurile „Többsincs”, simțindu-mă iarăși copil, împreună cu mulți alți colegi, fiind recunoscătoare totodată că acești oameni creativi, originali și plini de umor mă onorează cu compania lor. Ca părinte care și-a încredințat copilul acestei școli, iau parte la viața școlii ca „membru cu drepturi depline”. Ședințe cu părinții, petreceri cu profesori și părinți, excursii cu corțul, jocuri colective, învățare comună, prietenii noi și vechi – toate acestea înseamnă pentru mine azi Școala Gimnazială „József Attila”. Am sperat că va fi o alegere bună și nu am regretat. (Lajos Katalin)

34.

Școala Gimnazială „Kós Károly”

Gheorgheni

535500 – GHEORGHENI,
str. KOSSUTH LAJOS nr.124
ROMÂNIA – HARGHITA
tel./fax: 00-40-266-364905
e-mail: koskaroly@yahoo.com

Școala Generală nr. 2 a fost construită între anii 1936-1937, fiind prima școală din zonă, construită din bugetul propriu al orașului, sub îndrumarea consiliului inginerilor orașenești și sub conducerea personală a inginerului László Antal. În acea perioadă, unitatea a purtat denumirea „Angelescu”, având 7 cadre didactice. În perioada 1967-1968, vechii clădiri i-a fost anexată o nouă construcție, de două etaje, devenind astfel o școală mare, luminoasă și încăpătoare. Evenimentele din 1989 au fost cele care ne-au inspirat în alegerea numelui școlii, acela al unei personalități remarcabile, Kós Károly, romanțier, literat, proiectant, arhitect, grafician, ilustrator

de cărți, a cărui activitate, precum și întreaga viață, ținută morală pot fi exemple pentru întreaga comunitate.

În prezent, aceasta este o școală dotată cu materiale didactice și auxiliare moderne, care contribuie, în mare măsură, la bunul mers și la succesul activității instructiv-educative. În școală sunt 16 săli de clasă, dintre care 7 cabinete de specialitate, o sală de sport, o bibliotecă, un cabinet de informatică, dotat cu calculatoare și aparatură modernă, acces la internet, totul la dispoziția și în folosul elevilor. În același timp, spațiul verde, curtea mare și terenul de sport al școlii fac posibilă recreerea elevilor.

Școala dispune de centrală termică și sistem de încălzire propriu.

Munca susținută, grija permanentă față de copii ne caracterizează activitatea zilnică. În școală domnește un climat familial, încercăm să fim înțelegători față de copii, să îi ajutăm în problemele, grijile lor zilnice. Cadrele didactice din școala noastră își asumă întreaga responsabilitate pentru pregătirea

elevilor, le cultivă spiritul competitiv, civic, de conviețuire socială.

Numele școlii este cunoscut de opinia publică, a intrat în conștiința oamenilor. Școala poartă cu mândrie numele unui om care a iubit pământul natal, care nu și-a uitat rădăcinile, chiar dacă a trăit mult timp departe de casă, de țară. La vârsta de 90 de ani, a afirmat că viața trăită de el a fost „cea mai frumoasă viață pe care am putut să mi-o închipui”.

35.

Școala Gimnazială „Bethlen Gábor”

Lăzarea

Școala din Lăzarea poartă, din 1990, numele principelui Transilvaniei, care și-a petrecut anii copilăriei în castelul contelui Lazar.

Documente atestă că în Lăzarea a existat o parohie datată 1235.

Începând cu anul 1642, au venit în comună călugării franciscani, la invitația contelui Lazar. Joannes Kajoni a fost cel care a înălțat zidurile mănăstirii, în anul 1670. Pe lângă mănăstire, călugării franciscani au întreținut și o școală care a funcționat până în 1908.

Școala parohială avea o sală de clasă și un dascăl, până în anul 1890. Între anii 1890 și 1893 au fost clădite școlile „Felső Népiskola” și „Alsó Népiskola”. Clădirea din centrul comunei a fost ridicată între anii 1966 și 1969, iar aici învață acum elevii din ciclul gimnazial.

În anul școlar în curs avem înscriși 365 de copii. Avem 18 formațiuni de studiu: 4 grupe de grădiniță, 7 clase în ciclul primar și șapte clase în ciclul gimnazial. Ca angajați, avem 5 educatoare, 7 învățătoare și 18 profesori.

Școala Gimnazială „Bethlen Gábor” din Lăzarea este renumită pentru activitățile sale sportive, fiindcă am avut rezultate foarte bune la handbal fete și la fotbal.

În fiecare an organizăm serbări cu ocazia sărbătorilor creștine, drumeții, participăm la diferite concursuri și competiții, olimpiade școlare, unde elevii noștri au succes și obțin rezultate foarte bune.

Cadrele didactice realizează cu profesionalism actul educațional. Avem rezultate bune și foarte bune la examenele naționale. În școala noastră, avem relații strânse între colegi și între elevi. Scopul nostru este să oferim șanse egale tuturor. În anul școlar curent avem înscriși și 10 elevi rromi. Totodată, aici învață și elevii din Centrul de plasament „Joannes Kájoni”.

Școala noastră este implicată în proiecte Erasmus. Din păcate, din cauza pandemiei, activitățile proiectului așteaptă să fie realizate.

Nu avem date exacte despre începutul educației religioase din Lueta, dar putem presupune că, în mod similar cu celelalte localități din Secuime, în prima parte a secolului al XVII-lea, pe lângă parohia locală, a funcționat o școală catolică.

În 1886, Ferenc Lönhárt, episcopul romano-catolic al Transilvaniei, a decis construirea unei noi școli moderne în Lueta, având în vedere numărul de copii. Doi ani mai târziu, construirea clădirii era terminată. În secolul al XX-lea, educația a avut loc în mai multe clădiri din comună, o caracteristică a comunei fiind existența școlilor de cătun. Au existat școli în Lueta, în Vlăhița, în Băile Chirui, în Piatra Colibei, în Vészmező, în Minele Lueta și în Posfalu. În anii 1970, numărul elevilor a depășit 1000, având peste 40 de dascăli.

După Revoluție, școlii i s-a atribuit numele lui Székely Mózes, principele Transilvaniei, care avea în sat o moșie și o mină. În prezent, procesul de învățământ se desfășoară în trei clădiri, dintre care două se află în școala centrală, precum și o grădiniță din Posfalu.

Datele pentru anul școlar 2020-2021:

- 91 de preșcolari sunt înscriși la grădiniță, în 4 grupe, cu 4 educatoare;
- 105 elevi sunt în școala primară (clasa pregătitoare - clasa a IV-a), în 6 săli, cu 6 învățători;
- 105 elevi sunt în clasele V-VIII, în 5 săli, cu 13 profesori;
- personalul administrativ: o secretară/administrator, o contabilă;
- personalul auxiliar: 3 îngrijitoare, un muncitor pentru întreținere, un șofer pentru microbuzul școlii;
- biblioteca școlii este deschisă temporar, cu 18.777 de volume;

- clădirile școlii sunt renovate; a fost finalizat sistemul de încălzire centrală și terenul de sport cu gazon artificial, iar amenajarea curții este în desfășurare.

În 2006 ne-am înfrățit cu Școala „Szentistván-telepi” din Budakalász, în 2014, cu Școala Generală „Kiskunlacháza” din Áporka, în 2019, cu Școala Generală și de Artă „Egressy Béni” din Mezőcsát.

Elevii noștri participă în mod regulat la concursuri și la viața culturală a satului. Aș evidenția că școala noastră a fost premiată de două ori pentru rezultatele bune la concursul internațional de matematică, la București. Absolvenții noștri își continuă studiile în licee renumite datorită muncii conștiincioase a elevilor și a profesorilor.

Parlagi Endre, cetățean de onoare al satului, a inițiat, în 2000, „Premiul pentru elevii maghiari din Lueta”. Acest premiu este acordat celui mai bun absolvent într-un an școlar la disciplinele limba și literatura maghiară și istoria minorității maghiare, respectiv folclorul satului.

Impresii despre școala din Lueta

Educația din Lueta datează de sute de ani, oferind un mediu pentru a învăța misterele alfabetizării pentru multe generații. În prezent, este cea mai populată școală comună a Homorodului, cu peste 300 de elevi. Din păcate, numărul copiilor din Lueta a scăzut în ultimii ani, astfel încât, încetul cu încetul, dispar clasele paralele. În școală vin elevi sânguincioși care vor să studieze și să participe activ la viața culturală. În lumea actuală, incertă și accelerată, rolul școlii este în continuă creștere, deoarece trebuie să le ofere elevilor o formare și cunoștințe care asigură condiții necesare pentru continuarea educației și mai târziu, în viața cotidiană. Aș dori să vă urez sănătate și mult spor în toate!

(Demeter Csanád, directorul școlii)

Sunt elevă a clasei a VIII-a a Școlii Gimnaziale „Székely Mózes” din Lueta. Am avut o mulțime de experiențe deosebite în acești ani: lecții variate, concursuri școlare, balul mascat, balul cartofilor, excursii... În ultimii ani, școala noastră s-a înfrumusețat atât în interior, cât și în exterior, a căpătat o formă elegantă. S-a renovat școala primară, s-a finalizat terenul de sport cu gazon artificial și s-a amenajat un nou trotuar. Fiind un sat catolic,

școala are o relație strânsă cu biserica, participând în fiecare an la numeroase evenimente, sub îndrumarea profesoarei de religie. În plus, elevii pot lua parte la activități extrașcolare, care includ lecții de dans popular, cerc de desen sau de flaut și la cercuri meșteșugărești. În această dezvoltare continuă joacă un rol important coeziunea comunității, munca tenace a profesorilor și entuziasmul elevilor.

(András Szandra, elevă, clasa a VIII-a)

E școala mea. E a mea pentru că am trăit și mi-am petrecut 51 de ani din cei 64 de ani din viață aici, la această școală. Aici am fost preșcolar, școlar și pe urmă învățător. Întotdeauna mă gândesc la ea ca la școala mea iubită. Am avut educatori, învățători și profesori care m-au învățat după reguli stricte, dar utile, astfel încât am putut dezvolta aceste capacități, pentru a mă întoarce, cu drag, după cei 5 ani petrecuți la liceul pedagogic. Aici am fost, la un moment dat, pionier și membru UTC (Uniunea Tineretului Comunist), dar, în același timp, un copil harnic, care mergea la orele de religie. Regulile de educație din vremea aceea erau foarte stricte, dar mi-au format personalitatea. Am petrecut aproape 40 de ani frumoși în această carieră. Cei peste 400 de copii cu ochii strălucitori și interesați față de tot ce este nou mi-au aurit viața cu îmbrățișări. Le sunt recunoscătoare, dar nu numai elevilor mei, ci și colegilor mei dragi, cu care am petrecut atâția ani buni și frumoși. Consider ca fiind cel mai mare succes al carierei mele când unul dintre foștii mei elevi a început să citească în clasa a treia. Îți mulțumesc, școala mea!

(Márton Margit, învățătoare pensionară)

Școala din Lueta se află într-un mediu frumos, liniștit, ordonat. Educația este centrată pe copil. Între aceste ziduri, copilul se poate simți ca într-o școală tradițională. Oferă numeroase activități extrașcolare, astfel, copiii își pot descoperi propriile

abilități în mai multe domenii. Ei participă la o mulțime de concursuri, unde obțin rezultate bune. Școala este foarte bine dotată, educația se desfășoară la un nivel înalt, elevii primesc cunoștințele de bază pentru continuarea studiilor. Sunt formați de profesori bine pregătiți profesional, care îi ajută, cu dragoste și cu morală, pe elevi să-și dezvolte abilitățile. Lucrează atât cu copii excepționali, cât și cu elevi rămași în urmă, iar aceste lucruri se pot vedea în munca lor. Atmosfera este armonioasă, familială, există o legătură bună între părinți și profesori. Personal, sunt foarte mulțumită că toți cei trei copii ai mei au învățat în această școală.

(András Enikő, părinte)

Școala Gimnazială „Székely Mózes” din Lueta este o unitate care oferă cadrului didactic posibilitatea de a se dezvolta pe plan profesional. În ultimii ani, s-au înregistrat investiții în infrastructura școlii: săli renovate, toalete noi, un nou sistem de încălzire, pavarea curții, un teren de sport cu gazon artificial. Toate acestea le oferă copiilor confort. Numărul elevilor din clase este adecvat pentru o predare eficientă, deși, din păcate, există foarte puține clase paralele. Dotarea sălilor nu acoperă încă toate așteptările, dar acest aspect este completat de colegi, din resurse proprii, pentru a-i întâmpina pe elevi în săli confortabile și decorate. Există o atmosferă armonioasă în cadrul comunității, avem încredere unul în celălalt, ne ajutăm cu idei sau cu experiențe. Cunoaștem problemele și succesele celorlalți, cunoaștem aproape fiecare elev. Ne înscriem la cursuri de formare continuă, ale căror experiențe le împărtășim cu toții. Părinții copiilor au o atitudine pozitivă față de școală, oferă condițiile de bază pentru ca ai lor copii să realizeze ceea ce ne-am imaginat. Sunt fericiți să participe la programe școlare comune, sunt implicați când trebuie să ne ajute, dar, în același timp, formulează și posibilele lipsuri. Avem posibilitatea să lucrăm cu un număr deloc neglijabil de copii capabili, cu un model de comportament pe care îl aduc de acasă și care presupune respect pentru adulți și educatori. Pe scurt: e bine să fii învățător la Lueta!

(Mag Ottília, învățătoare)

Unitatea de învățământ poartă numele lui Gusztáv Károly Majláth, menționat ca episcop al tinereții.

Istoria școlii

Ceangăii din Ghimeș reprezentau un grup de păstori, pentru care, chiar marele călător secui, Balázs Orbán, a remarcat că, nici școala, nici învățatul, nu erau de apreciat. Primul elev ceangău înregistrat a fost Mihály Tankó, în 1777, în registrul de naștere al liceului din Șumuleu-Ciuc. Prima școală din Lunca de Jos a fost construită în 1824, încă folosită astăzi ca unitate de învățământ. În această școală, primul dascăl (cantor-profesor) a fost Ignác Bachman. Primul copil din această școală a fost din Valea Boroș, Gábor Blága. Gábor a fost un elev excelent, a absolvit la Șumuleu-Ciuc în 1836, urmându-și activitățile din Ordinul „Sfântul Francisc”, iar după terminarea teologiei a devenit preot. În 1836, întâlnim și numele lui Imre Blága, care era, probabil, fratele mai mic al lui Gábor. În 1840, există însemnări ale lui István Blága și György Bodor în registrul din Șumuleu-Ciuc. După terminarea studiilor, Bodor a fost notarul comunei Lunca de Sus. În 1837-1838, conform relatării parohului din Ghimeș, la școală au fost înscriși 84 de elevi, dintre care numai 30 au avut mediile încheiate. Acești ani școlari durau 4 luni, din 1 decembrie până la sfârșitul lunii martie.

La începutul anilor 1900, clădirea de la vremea respectivă s-a dovedit a fi neîncăpătoare, așa că a fost construită o altă clădire școlară, datorită generosului episcop Gusztáv Károly Majláth. Episcopul tinerilor a donat comunității noastre 7000 de coroane în acest scop. Și în prezent partea centrală a școlii funcțio-

nează în această clădire. Din 1948, în Lunca de Jos, odată cu introducerea reformei educației, a început o epocă total diferită pentru educație. Clădirile școlilor bisericești romano-catolice au fost naționalizate, au fuzionat cu școala publică existentă și au fost adăugate și școlile mici, cu clasele I-a IV-a, care funcționau dincolo de pârâu. Toate clădirile au intrat sub o conducere centrală.

În septembrie 1960, la școala centrală au fost înființate clase paralele, iar la sfârșitul anilor 1960 a fost înființată și o clasă cu învățământ fără frecvență. În 1970, școala, construită în 1900, trebuia extinsă datorită numărului mare de copii. Noua aripă include 5 săli de clasă, un atelier și un depozit la subsol.

Situația actuală a școlii noastre:

Astăzi, școala noastră are în total 24 de formațiuni de studiu și 450 de copii. Dintre acestea, cinci sunt grupe de grădiniță, 11 sunt clase primare și 8 clase de gimnaziu. Aici lucrează 32 de profesori.

Dezvoltarea infrastructurii școlii este continuă, clădirile moderne și echipamentul tehnic stând la dispoziția copiilor. Activitatea educațională se desfășoară în patru locuri. În satele din jur există grupe de grădinițe și clase primare, în timp ce, în partea centrală, funcționează clasele de nivel gimnazial.

Unitatea este finanțată din bugetul de stat.

În ceea ce privește rezultatele din ultimii ani la evaluările naționale, elevii noștri se situează în poziția de mijloc. 10% dintre elevii noștri sunt admiși la cele mai bune licee, 60-70% la diferite licee teoretice și tehnologice, iar restul de 20-30% beneficiază de for-

mare profesională. Școala noastră integrează în mod eficient copiii cu nevoi educaționale speciale în educația de masă.

Persoane renumite:

- Péter Veress - născut în Lunca de Jos, economist și ministru al comerțului exterior în Ungaria
- János János - actor, născut în Lunca de Jos, din Timișoara, în prezent, pensionat
- Gizella Molnár - născută în Lunca de Jos, actriță în Sfântu-Gheorghe, în prezent, pensionată
- Tankó Erika - actriță, născută în Lunca de Jos, a trăit la Timișoara, acum, la Budapesta
- Imre Antal - profesor și director, născut în Lunca de Jos, a predat la școala centrală, ulterior, la Colegiul Național „Áron Márton”, trăiește, în prezent, în Suedia
- Gábor Holló - profesor, director cultural, fondator și lider al celebrului cor din Lunca de Jos
- Béla Bilibók - profesor, director cultural
- Barna Holló - artist în Oradea
- Attila György - scriitor și jurnalist, premiat de József Attila. În prezent, locuiește în Miercurea Ciuc
- Tünde Fülöp - fizician, cercetător științific la Universitatea din Göteborg
- Károly Blága - maestru al artei populare
- Antal Pál - profesor, alias „tatăl ceangăilor”
- Géza Bilibók - preot catolic, se află, în prezent, la Tușnad
- Gyula Tankó - profesor, regizor, etnograf
- István Nyika sr. - artizan, poet
- János Hidegkúti, Mihály Gál, Imre László, Péter Mihók - avocați, judecători
- János Molnár - profesor, director al orfelinatului din Șumuleu-Ciuc
- István Lukács - cercetător la Universitatea din Oxford
- Antal Mónika - medic specialist la Spitalul Județean Miercurea Ciuc
- Vitos Etelka - medic veterinar local

Am putea continua lista cu educatoare, profesori, ingineri, dascăli, preoți, medici, politicieni, antreprenori sau artiști, care lucrează aproape sau departe.

Conducerea unității face tot posibilul pentru a se asigura că școala își poate menține buna reputație în rândul școlilor din Ghimeș, atât în ceea ce privește calitatea activităților didactice și educaționale, cât și în domeniul păstrării și transmiterii tradițiilor noastre. Lucrăm în fiecare zi pentru a educa generații tinere. În lumina rezultatelor noastre, suntem încrezători că putem rămâne parte a fiitului din istoria Ghimeșului. (Măria-Edit Tankó, director)

Școala Gimnazială „Majláth Gusztáv Károly” este o unitate de învățământ plină de profesori și elevi amabili, pricepuți și veseli. Pot spune că, an de an, școala se dezvoltă uniform. Sunt mândru că sunt elev la o astfel de școală. Profesorii noștri sunt amabili, de ajutor, chiar dacă ne plictisim de lecțiile lor, ne acordă note proaste sau este posibil să fie nevoiți să ne avertizeze. Comportamentul menționat este cumva natural la un elev, cred. Fiecare profesor este diferit, dar sunt gata să ne ajute sau să discute cu noi chiar și în pauze. Îi putem contacta, indiferent dacă avem o problemă legată de școală sau una personală, ei ne stau la dispoziție. Există o relație bună elev-profesor, ceea ce cred că este foarte important. Se asigură că ne simțim bine, acest lucru este asigurat de diverse excursii și evenimente școlare. Este important ca toată lumea să poată să colaboreze atât cu profesorii, cât și cu elevii. Elevii se ajută reciproc. Ne reprezentăm școala, în fiecare an, la competiții în care reușim întotdeauna să obținem rezultate bune. Sunt mândru de școala noastră, de colegii mei. Mă bucur că suntem o comunitate unită. Îmi place să învăț. (Baliga Romuáld-András, elev)

Ca fostă elevă a școlii și actual profesor, cred că școala noastră a jucat și continuă să joace un rol important în a se asigura că generațiile care cresc aici să fie încrezătoare, adecvate pentru a intra în lume cu valori și cu o morală sau pentru a-și trăi mult mai confortabil viața de zi cu zi. Un obiectiv important al muncii noastre de zi cu zi este cunoașterea abilităților elevilor noștri, dezvoltarea și îmbunătățirea personalității lor. Pentru noi, școala nu este doar un manual, ci și o aventură. Prin multe activități școlare și extracurriculare, ne străduim să le oferim elevilor noștri posibilitatea de a-și deschide aripile mici, pentru a se cunoaște pe ei înșiși și pe semenii lor. (Emőke-Mária Mihók, profesoară de limba maghiară)

Părinții și cunoscuții mei mi-au spus că încă din perioada celor două războaie mondiale profesorii care predau aici creau piese de teatru și organizau cursuri de gătit pentru săteni. Una dintre sălile de clasă a fost dotată cu o scenă permanentă unde se țineau spectacolele. După război, aceste activități au continuat. La școală au venit profesori entuziaști. Se poate spune că, în întreaga vale a Ghimeșului, aici s-a format cel mai unit colectiv educațional. În calitate de elev de gimnaziu, am avut parte de o conducere a unei comunități educaționale excelente. În acea perioadă (sfârșitul anilor 1950), foarte puțini oameni știau despre Lunca de Jos și Ghimeș, în general. Printre alții, Pál Antal (nenea Pali) a fost profesorul care a

făcut tot ce a putut pentru a convinge părinții copiilor cu abilități mai bune – și nu doar pe ei – să-și continue studiile. Nenea Pali a lucrat neobosit pentru a aborda problemele de angajare ale locuitorilor din Ghimeș. A devenit un adevărat funcționar al oamenilor de aici. După terminarea studiilor, m-am întors la vechea mea școală ca membru al respectivei comunități educaționale. La început, a fost ciudat să fiu coleg cu foștii mei profesori, dar aceștia m-au acceptat imediat, m-au încurajat, m-au ajutat. Astfel, au trecut peste 40 de ani cu succese, uneori cu eșecuri, în vremuri de încercare, de formare a personalității mele. Cu toate acestea, vechea școală mi-a arătat întotdeauna calea corectă, calea supraviețuirii, atașamentul față de patrie și limba maternă, în spiritul lui Gusztáv Károly Majláth. După pensionarea directorului școlii, Gyula Tankó, am fost ales

director în anul 2000. Am ocupat această funcție până la pensionarea mea, în 2011. Sunt încrezător că actuala comunitate a școlii va continua aceste frumoase tradiții și că va rămâne centrul spiritual al satului nostru. *(Tibor Blága, profesor pensionar, fost director)*

Când vine vorba despre viața și dezvoltarea copiilor noștri, cu fiecare vibrație ne concentrăm pe a face totul, în mod optim și benefic pentru ei. Cred că această școală oferă o bază excelentă și o motivație potrivită pentru continuarea studiilor copiilor noștri. Multe mulțumiri colectivului de cadre didactice pentru capacitatea de transmitere a valorilor și pentru dragostea lor necondiționată față de copiii noștri. *(Magdolna Molnár, părinte).*

38.

Școala Gimnazială „Kiss Ferenc”

Mădăraș

Comuna Mădăraș se află în estul Transilvaniei, în Depresiunea Ciucului. Comuna este situată între Munții Ciucului și Munții Harghitei, fiind vegheată de vârful Harghita-Mădăraș (1801 m). Comuna este traversată de râul Olt și de pârâul Mădăraș. În anul 2002, prin reorganizarea comunei Dănești, comuna Mădăraș reprimește vechiul statut, cel de comună, pe care îl pierduse în anul 1962.

Învățământul din Mădăraș este consemnat în documente încă din anul 1742. Procesul de învățământ s-a desfășurat în clădirea parohiei până la construirea școlii parohiale. Între anii 1930-1937 s-a construit clădirea școlii actuale, ca școală de stat. În anul 1993, unitatea devine Școala Generală „Kiss Ferenc”. Kiss Ferenc s-a născut în comuna Mădăraș

și a fost ofițer și scriitor militar în timpul Revoluției din 1848–1849.

Procesul de învățământ se desfășoară în trei clădiri: grădinița „Cinege” (Pițigoi), cu program normal și prelungit, școala elementară, cu clasele pregătitoare și I-IV, și clădirea principală, cu ciclul gimnazial. Grădinița funcționează cu patru grupe, 78 de copii și 7 educatoare. În cele cinci clase ale ciclului primar sunt 88 de elevi și 5 învățătoare. În ciclul gimnazial sunt 78 de elevi în patru clase, la care predau 12 profesori. Clădirea ciclului primar s-a înființat între anii 2015-2016, este dotată cu mobilier nou și un sistem IT modern. Dezvoltarea continuă este o prioritate pentru comunitate și școală. În acest spirit, s-a construit clădirea After school, unde ele-

vii și cadrele didactice au posibilitatea de a desfășura activități extracurriculare. Elevii participă, cu rezultate excepționale, la diferite activități în domeniul fiecărei arii curriculare. Au posibilitatea de a participa la activități de muzică și dans popular și la diferite programe culturale. Sportul are un rol important în viața elevilor, cel mai îndrăgit sport fiind floorball-ul, dar mulți dintre ei participă și la programele de fotbal, hochei, patinaj și înot.

Unitatea participă la numeroase proiecte naționale și internaționale care vizează asigurarea bazei materiale a școlii. Comuna Mădăraș se situează la 39 de km de orașul Gheorgheni și la 18 km de municipiul Miercurea Ciuc. Din cauza acestor distanțe, școala a fost nevoită să întemeieze un proces educativ de calitate. Pe parcursul istoriei, școala și-a format viitorii dascăli și nu numai, deoarece mulți foști elevi sunt prezenți în domenii importante în fiecare regiune a țării. Unii absolvenți ai școlii au înființat mici întreprinderi, care funcționează în comună, formând astfel o bună bază de dezvoltare durabilă și continuă.

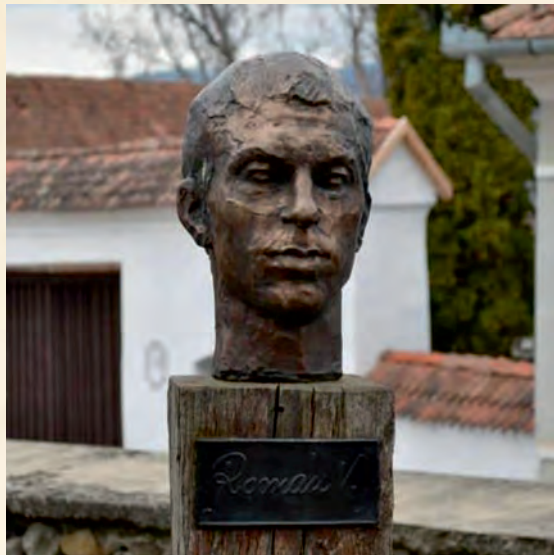
În 2017 am fost numită în funcția de director al unității de învățământ. Având experiență de funcționar public, am cunoscut bine această comunitate din care făceam parte și eu însămi. Am avut ca scop definirea menirii școlii noastre, formularea concretă a scopurilor noastre, realizarea acestora, transparența activităților și asigurarea condițiilor necesare pentru activitățile educaționale care vor aduce ca rezultat pregătirea adecvată a elevilor noștri. Noi

am primit această misiune, aceste valori de la strămoși și nu ne putem permite să le risipim. Școala noastră este una bună, cu elevi talentați, sănătoși, cu capacități bune, cu profesori bine pregătiți. Școala bună este aceea în care elevii și cadrele didactice se simt bine, la fel și părinții. Dacă susținerea școlii se limitează doar la cadrele didactice, ar semăna cu o pasăre care are o singură aripă. Școala bună se realizează și se susține concomitent de elevi, cadre didactice și părinți, care simt coeziunea, dar și interdependența. Procesul de predare-învățare poate fi eficace doar dacă relația părinți-cadre didactice-școală funcționează bine. Școala este a comunității, susținerea și dezvoltarea acesteia este rolul tuturor. *(Biró Éva, director)*

Sunt educatoare de treizeci și opt de ani. Mă simt norocoasă că m-am născut la Mădăraș. Aici mi-am petrecut anii preșcolari, cu evenimente frumoase, roditoare și hazlii. În această școală mi-am însușit scrisul și cititul, aici m-a călăuzit domnul meu învățător în lumea cifrelor și a științelor. Aici am învățat să fiu cinstită, omenoasă și să iubesc copiii. După absolvirea Liceului Pedagogic din Odorheiu Secuiesc, am simțit menirea să mă întorc în satul meu natal. Este foarte interesant să educ copiii, cărora le cunosc bunicii și părinții din copilărie, le cunosc familiile. Astfel, pot să înțeleg mai ușor comportamentul și personalitatea fiecărui copilăș. Îmi desfășor activitatea cu multă dăruire, la fel ca și colegii mei. Sunt onorată că pot să lucrez la Școala Gimnazială „Kiss Ferenc”. Suntem o comunitate grozavă, unde se respectă valorile umane și unde merită să fii conștiințios. *(Bálint Emma, educatoare)*

În calitate de profesoare care fac naveta la Mădăraș, considerăm că Școala Gimnazială „Kiss Ferenc” este o provocare pozitivă pentru noi, deoarece localitatea funcționează ca o comunitate organică. Copiii și localnicii, de obicei, colaborează activ și cu plăcere în cadrul programelor școlare și al celor extracurriculare. Unitatea de învățământ susține în mod proactiv dezvoltarea cunoștințelor angajaților. În consecință, tranziția de la învățământul clasic la cel actual (la distanță) s-a derulat fără probleme majore. Cu toate că ne-am adaptat la predarea, respectiv învățarea online, toți actorii principali (elevi, părinți și cadre didactice) suntem de acord că educația clasică, în incinta școlii, este mai eficientă și mai plăcută.” *(Incze Réka și Vad Katalin, profesoare)*

Școala din Mărtiniș este, din 1996, mândra purtătoare a numelui lui Román Viktor, cel despre care doamna învățătoare Bodor Klára scria: „La data de 12 martie 1937, ritmurile viguroase ale Marșului Rákóczi străpungeau liniștea satului, vestind minunea familiei lui Román Ferenc, un tată fericit care dădea astfel lumii de știre că i se născuse cel de-al doilea copil. Acest copil era Román Viktor. Dumnezeu a îndrăgit acest băiețel și l-a înzestrat cu nebănuite comori. Dar copilul modest și altruist a împărțit aceste comori, dăruind lumii cenușii adevărate raze de lumină. Strălucirea lor a pornit din satul natal, prin Târgu-Mureș, de aici la București, găsindu-și destinația unde altundeva decât în orașul luminilor, Paris.” Copilul care odinioară se juca și modela lutul pământului natal - muza sa - va deveni cel mai mare sculptor al secolului al XX-lea. „Până și franceza o vorbesc cu accent secuiesc” - declara mândru cel care nu a uitat niciodată leagănul de unde a pornit. Mărturie stă și ultima lui dorință: să fie condus pe ultimul drum pe acordurile muzicii populare secuiești, muzică interpretată de un taraf țigănesc. Dovadă a succesului său artistic sunt și cele 22 de sculpturi aflate în Franța.

Spiritul școlii noastre este animat de prețioasa moștenire culturală reprezentată de sculpturile acestui mare artist și gânditor, care a purtat în tăcere și cu demnitate povara unei lumi, modelând astfel misiunea unității noastre: „Școala noastră are ușile deschise pentru toți copiii, indiferent de religie și etnie, deoarece educația nu este un privilegiu pentru câțiva, ci este un drept al tuturor.”

Misiunea școlii noastre a fost formulată ținând cont și de binevenita diversitate etnico-confesională a comunităților din cele 12 sate: Mărtiniș, Sânpaul, Comănești, Aldea, Ghipeș, Călugăreni, Chinușu, Locodeni, Bădeni, Rareș, Petreni și Orășeni, sate care păstrează și valorifică propriile tradiții și obiceiuri populare.

Biserica Unitariană înființa în urmă cu 300 de ani primele școli satești. Mărturie stau primele atestări, din 1721 - școala din Mărtiniș, iar din 1764 - Școala Gimnazială „László Gyula” din Sânpaul. Dar, urmare a legii din 1923, aceste școli confesionale s-au desființat și au apărut școlile de stat, urmând ca după 1945 să redevină școli cu predare în limba maghiară.

Comunitățile satești devin martore triste ale emigrării tineretului și ale scăderii natalității, ceea ce a dus la închiderea a tot mai multe școli. Astfel, doar 6 sate se mai pot mândri azi cu școală proprie.

Satul	Efective de copii		
	Preșcolari	Ciclul primar	Ciclul gimnazial
Mărtiniș	22	51	50
Sânpaul	15	17	40
Aldea	19	34	-
Comănești	10	17	-
Petreni	21	18	-
Orășeni	-	16	-
Total copii	87	153	90

Lipsa unităților de învățământ a dus la introducerea navetei școlare: 128 de copii, dintre care mulți de vârstă preșcolară, fac naveta cu ajutorul celor două microbuze școlare din dotare, al căror parcurs zilnic însumează 280 de km.

Cu toate că, pe alocuri, condițiile nu se ridică la standardele secolului al XXI-lea, copiii învață în medii primitive, având încălzire centrală, toalete interioare, o atmosferă familială, iar înalta pregătire, experiența și abnegația cadrelor didactice compensează lipsurile inerente. Astfel, putem afirma cu tărie că elevii termină școala cu baze solide și sunt pe deplin pregătiți pentru următoarea etapă a vieții lor, pentru că fiecare copil contează pentru noi!

Din punct de vedere al dotării, elevii au la dispoziție conexiune la internet, calculator/laptop, imprimante, proiectoare, săli de informatică la ciclul gimnazial, precum și o tablă interactivă la școala din Mărtiniș.

Succesul educațional se reflectă și în rezultatele obținute la olimpiadele de limba și literatură română, la concursurile școlare de fizică, chimie, recitări de poezie, orientare în natură și la competiția „Adj király katonát” (Rege, dă-mi soldați!).

Pe lângă procesul educațional, elevii au posibilitatea de a-și dovedi talentul în cadrul diferitelor activități extrașcolare: competiții de handbal/fotbal, serbări de Crăciun, comemorări artistice, carnavali, diverse activități meșteșugărești și de îndemânare etc.

Atât la școala din Sânpaul, cât și la cea din Mărtiniș avem cursuri de dans popular, ansamblul „Csillagvirág” de la Școala Gimnazială

„Laszló Gyula” din Sânpaul având un trecut de 10 ani. Din domeniul activităților culturale trebuie să amintim și abonamentele de care dispun elevii ciclului primar, cu ajutorul cărora copiii pot viziona anual 3-4 spectacole de teatru în Odorheiu Secuiesc. De asemenea, la școală organizăm spectacole de teatru de păpuși, foarte apreciate de copii.

În sprijinul procesului educativ, organizăm anual și excursii tematice, elevii având oportunitatea de a vedea, experimenta și acumula noi cunoștințe, în diferite medii științifice: cetăți medievale, muzee, expoziții etc.

Continuarea studiilor după absolvirea clasei a VIII-a:

Licee			Școli profesionale	Nu continuă studiile
Teoretice	Tehnice	Vocaționale		
5 %	35 %	10 %	35 %	15 %

Valea Homorodului Mare, leagănul și oaza de liniște a școlii noastre, a copiilor și a părinților lor, cu toate că nu a dăruit lumii mulți oameni faimoși, ne oferă imboldul de a păstra valorile fundamentale și, totodată, ne îndeamnă să dăm mai departe, cu mândrie, spiritul școlii și moștenirea lăsată de străbuni generațiilor viitoare, căci lutul modelat azi va străluci în viitor.

Școala Gimnazială „Mártonffy János”

40.

Vlăhița

Orașul Vlăhița este situat la poalele Munților Harghita, la o altitudine de 770-925 m (850 m). Este parcurs de pârâul Homorod-Mic, pe un traseu de șase kilometri, definind direcția orașului. Școala noastră se situează pe drumul național DN13A, care leagă municipiile Miercurea Ciuc și Odorheiu Secuiesc.

Școala Gimnazială „Mártonffy János”, fiind cea mai veche unitate de învățământ din localitate, cu predare în limba maghiară, își desfășoară activitatea în următoarele spații: grădinița, într-o clădire separată, aproape de clădirea principală, clasele primare în două clădiri, la o distanță de 2 km între ele, și clasele gimnaziale în clădirea principală.

Istoricul școlii

Istoria școlii noastre începe în secolul al XVIII-lea, în anul 1746, fiind în administrația bisericii romano-catolice, conform unui document oficial păstrat în arhiva bisericii. Elevii învățau în

diferite încăperi până în anul 1881, când se construiește o școală vizavi de biserică, folosită și azi pentru clasele primare.

În anul 1937 se construiește încă o clădire pentru gimnaziu și școală profesională; în anul 1976 este dat în folosință și un atelier școlar. În anul școlar 1959-1960, clasele școlii profesionale sunt transferate într-o nouă clădire, construită aproape de uzina de fier (azi, Liceul Tehnologic „Gábor Áron”). A treia clădire datează din 1951, fiind construită pentru clasele primare, la o distanță de 2 km de clădirea principală.

Începând cu anul 1990, școala primește o nouă denumire: Școala cu clasele I-VIII „Mártonffy János” Nr.1, Vlăhița, iar în anul 1993 devine Școala Gimnazială „Mártonffy János”, Vlăhița. Sala de sport este construită în anii 2003-2004. Grădinița „Nárcisz” face parte din unitatea noastră începând cu anul școlar 2012-2013.

Viziunea școlii:

„Să formezi o echipă este doar începutul,
Să rămâi împreună înseamnă progresul,
Să lucrezi împreună aduce succesul.”

(Henry Ford)

Misiunea școlii: Școala Gimnazială „Mártonffi János” își propune să devină o școală care respectă și promovează tradițiile comunității locale, o școală europeană, de referință, care aderă tot mai mult la educație ca „atitudine creatoare și unică, proprie fiecărui elev”.

Prin munca în echipă:

- Oferim un învățământ diversificat, individualizat și stimulat, care promovează autodisciplina, autonomia, spiritul critic și creativitatea.
- Respectăm nevoile individuale ale elevilor.
- Asigurăm protecția învățării într-un mediu favorabil, bazat pe valori morale pozitive, în care fiecare este încurajat să-și cunoască și să-și dezvolte potențialul și aptitudinile, conform cu aspirațiile proprii, dar și cu cerințele societății.
- Promovăm valorile și principiile democratice, implicarea mai largă a comunității în viața școlii și extinderea serviciilor școlii pentru comunitate.

Structura unității școlare

În anul școlar 2020-2021, unitatea școlară se structurează astfel:

- nivelul preșcolar: 7 grupe cu program pre-

lungit (137 de copii) și 2 grupe cu program normal (42 de copii)

- nivelul primar: 10 clase - 185 de elevi
- nivelul gimnazial: 8 clase - 161 de elevi.

În total, aici învață 524 de elevi.

Avem elevi foarte talentați, care participă la diferite concursuri naționale și internaționale; de aceea, datoria noastră este să-i sprijinim în a deveni tot mai buni.

În fiecare an, cu ajutorul asociațiilor înființate de cadrele didactice, Asociația „Kis Nácisz” și Asociația „Mártonffi János”, elevii școlii participă la nenumărate proiecte în parteneriat cu Consiliul Local Vlăhița, cu Consiliul Județean Harghita, Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt., precum și cu două unități educaționale din Ungaria și Serbia, în cadrul unui proiect Erasmus+. Proiectele cele mai însemnate, de care suntem foarte mândri, sunt Serbarea strugurilor și Plantarea puieților de brazi pe Harghita.

Corpul profesoral este stabil, format în proporție de 75% din titulari. Relațiile sunt bune, există o permanentă comunicare și respect reciproc, cadrele didactice se implică activ în activitățile extracurriculare, manifestându-și dorința de formare continuă și perfecționare, fiind deschise spre noutățile din domeniul învățământului. Cadrele didactice urmăresc modernizarea actului de predare-învățare prin orientarea lui spre formare de capacități și aptitudini, utilizând strategii participative. Relațiile interpersonale sunt bazate pe colaborare, deschidere, comunicare, așa cum subliniază și directorul unității, Fekete-Bartos Kinga: „Școala noastră se caracterizează printr-un ethos profesional foarte bun. Trăsăturile dominante sunt cooperarea, munca în echipă, respectul reciproc, atașamentul față de copii, respectul pentru prietenie, libertatea de exprimare și multă-multă dragoste...”

Végh Albert, profesor pensionar, subliniază și el că punctul forte al școlii noastre este munca în echipă: „colectivul actual al școlii noastre îl consi-

der un pic urmașul colectivului din vremea mea, având o pregătire psiho-pedagogică mai bogată. Ei, îndrumătorii elevilor noștri, au reușit atât de bine, încât putem fi mândri. Și, în sfârșit, sunt mândru de faptul că știu care este menirea lor în slujba locului și a oamenilor”.

Profesoara de matematică Tamás Éva-Rita formulează astfel: „Acum o vreme voiam să părăsesc această școală. Lipsea acel ceva din cauza căruia am devenit profesor, și anume posibilitatea de a preda și educa armonios copiii, conform cunoștințelor și pregătirii mele. Acum, când toate acestea sunt posibile la Școala Gimnazială „Mártonffy János”, cea mai mare dorință a mea este de a putea rămâne, de a preda cât mai mult, de a educa generațiile viitoare.”

Părerea elevilor contează cel mai mult; Tamás László declară: Sunt un elev din clasa a VIII-a a

Școlii Gimnaziale „Mártonffy János”. Iubesc tare mult această școală. Avem tot ce ne trebuie nouă, elevilor: putem învăța, putem face sport. De la profesorii noștri, în afara asimilării materiei obligatorii, învățăm multe lucruri noi și interesante. Fiecare profesor este strict în felul lui, își face bine treaba și așteaptă de la noi ordine și învățătură. Astfel, la sfârșitul clasei a VIII-a, cei mai mulți elevi reușesc să-și continue studiile în școli foarte bune.

Școala noastră se mândrește cu Filarmonica de copii, care a fost înființată cu peste 35 de ani în urmă, cuprinzând copiii talentați ai Școlii Gimnaziale „Mártonffy János” din Vlăhița. Din 1983, formația compusă din 140 de copii oferă frecvent spectacole în orașele transilvănene, iar din 1990, în fiecare vacanță de vară, are turnee de concerte și în străinătate; în 2017 au ajuns și în Canada.

Fekete-Bartos Kinga, director
Farkas Ildikó, director adjunct

Școala Gimnazială „Dávid Ferenc”

41.

Merești

În comuna Merești, mai demult, activitatea instructiv-educativă din școală a fost organizată și întreținută de parohia unitariană, aici predând două cadre didactice. Avem izvoare istorice ce atestă procesul educativ din primii ani ai secolului al XVII-lea.

Școala poartă numele lui Dávid Ferenc, fondatorul religiei unitariene. În unitatea noastră învață 38 de preșcolari și 102 școlari, limba de predare fiind maghiara. Două educatoare, patru învățători și zece profesori calificați sunt angajații școlii. Activitatea

preșcolară se desfășoară în două grupe, iar cea școlară în opt săli de clasă.

Școala este dotată cu un laborator de fizică și chimie, cu un cabinet de informatică și o bibliotecă. Activitățile sportive se desfășoară în sala de sport nou construită de consiliul local. Biblioteca școlii este înzestrată cu 15.000 de volume, cu o sală de lectură dotată cu televizor și proiector. Cabinetul de informatică dispune de 17 calculatoare, cu rețea de internet, iar în fiecare sală de clasă găsim videoproiectoare sau televizoare.

Începând cu anul școlar 2005, școala noastră întreține un parteneriat cu Școala Gimnazială din Géberjén, Ungaria, prin organizarea taberelor de schimb pentru elevi.

Elevii noștri, în cadrul activităților extracurriculare, participă la pregătiri pentru examenul de Evaluare Națională, la activități sportive (handbal), activități cultural-educative: fanfară, dans popular și un cerc de învățare a diferitelor instrumente muzicale, în special fluierul.

În cadrul programului Săptămâna Școlii omagiem, în fiecare an, personalitatea al cărei nume îl poartă școala noastră, Dávid Ferenc, cu activități culturale la nivelul școlii, cu sprijinul bisericii unitariene și al consiliului local.

Elevii noștri participă la diferite activități, devenite tradiționale în cadrul comunității noastre: concursuri școlare la diferite discipline, Tătika, Kenguru, „Adj Király katonát” (Rege, dă-mi soldați!), Zrinyi, serbări de Crăciun, carnavaluri, balul bobocilor, comemorarea zilei de 15 Martie, Ziua Femeii, Ultimul clopoțel, concursuri sportive de handbal și fotbal, concurs de recitat poezii.

Director, Imecs-Gáll Izabella

Școala Gimnazială „Miron Cristea”

42.

Toplița

Ne vom referi la câteva date relevante, începând cu prima jumătate a secolului al XX-lea. Conform actului întocmit în aprilie 1936 de către Serviciul Arhitecturii către președintele Comitetului de Construcții al Școlii Primare de Stat Nr. 1 din comuna Toplița, aflăm că în această perioadă exista planul și un caiet de sarcini cu devizul lucrărilor de continuare și terminare a clădirii Școlii Nr. 1 „Patriarhul Miron Cristea”. Se face cunoscut că se aprobă proiectele acestei construcții, concepută numai cu parter. Din adresa din 14 mai 1936 a Ministerului Instrucțiunii Cultelor și Artelor către primarul comunei Toplița aflăm că s-a aprobat cedarea terenului comunei pe care urmează să construiască localuri de școală primară. Din procesul-verbal din 12 iunie 1936 aflăm că obiec-

tul ședinței era: *edificarea școalei din centru „Miron Cristea”*. Astfel, a început construirea clădirii.

Școala devine, treptat, cea mai importantă școală elementară din oraș. Pe 1 septembrie 1945 s-au înființat și a funcționat, până la reforma învățământului din august 1948, Gimnaziul în limba română.

Anul 1958 a marcat saltul calitativ în dezvoltarea învățământului din Toplița prin înființarea, pe 1 septembrie, a Liceului Teoretic „Vasile Roaită”, cu predare în limbile română și maghiară. După mutarea liceului într-un nou spațiu, în clădirile existente au funcționat clasele I-a VIII-a.

În perioada 1962-1973, Școala Generală Nr. 8 „Miron Cristea” a funcționat cu 317 elevi la secția română și 243 de elevi la secția maghiară. După anul 1989, secția maghiară s-a separat de secția română. În anul 1995, Școala Generală Nr. 8 a fost denumită

„Miron Cristea”, după numele primului patriarh al României, născut pe aceste meleaguri.

Din 1936, respectiv 1960, de când școala a funcționat în spațiu propriu, populația școlară a fost atrasă în principal de patru factori decisivi:

- a) dezvoltarea continuă a bazei materiale;
- b) creșterea competenței profesionale a colectivului didactic;
- c) rezultatele deosebite obținute în actul instructiv-educativ;
- d) creșterea continuă a prestigiului școlii pe plan județean și național.

Anul 2008 a adus cu sine o serie de transformări benefice, printre care și reabilitarea clădirilor școlii. Este anul de când găzduim și un spațiu modern, destinat activităților cultural-artistice, o sală de spectacol cu 100 de locuri. De asemenea, au fost amenajate laboratorul de chimie și fizică, biblioteca, cu peste 16.000 de volume, cabinete - de matematică, limba română, engleză, religie, de pian, vioară, arte vizuale, de asistență psihopedagogică - o sală de sport de tip A.

Școala Gimnazială „Miron Cristea” are o unitate-structură: Școala Primară Moglănești.

Anul 1932 - Școala nu avea spațiu propriu, funcționând într-o casă cu chirie.

Anul 1935 - În luna septembrie, Primăria Toplița se angajează să înceapă lucrările de construire a unui spațiu pentru școală, propriu.

Situația actuală a unității de învățământ

Octombrie 2020 - Școala Gimnazială „Miron Cristea” numără 20 de clase: o grupă mixtă de grădiniță, 12 clase de nivel primar, care cuprind învățământ tradițional, „A doua șansă”, Step by Step și arte muzicale în program suplimentar; 7 clase de gimnaziu și învățământ de arte vizuale și muzicale (pian și vioară). Numărul de elevi este de 363, iar cadre didactice sunt 35, calificate.

Unitatea are în administrare cinci clădiri (patru la unitatea cu personalitate juridică și o clădire a structurii), destinate programului educațional. Deși au o oarecare vechime, începând cu cea ridicată la inițiativa Primului Patriarh al României, în 1935, celelalte (din 1960, 1961 și 1962) sunt în stare bună și pentru că au fost reabilitate în 2008.

Specificul unității

Școala Gimnazială „Miron Cristea” este singura școală din zonă care asigură învățământ alternativ Step by Step și program suplimentar de arte vizuale și muzicale (pian și vioară). În cadrul structurii, am pus accent pe integrarea elevilor proveniți din medii

defavorizate, solicitând, prin numeroase proiecte, sprijinirea acestora, oferindu-le oportunitatea prin programul „A doua șansă”, să încheie un ciclu de învățământ.

Rezultate

Elevii școlii au participat și au obținut nenumărate premii la concursuri internaționale (PROLECTURA, Concurs Internațional de pictură pentru elevi Jiang-su, China, „Cu poluarea nu-i de joacă”, Shakespeare School Essay Competition), concursuri naționale („Micii Exploratori”, „Comunicare. Ortografie. RO”, „Micul matematician”, „Cultură și spiritualitate românească”, „Hristos: sufletul satului meu”, Festivalul de film BOOVIE, „Alege! Este dreptul tău!”, SNAC), la olimpiade școlare, concursuri județene, regionale sau locale de creație literară, desen, muzică, istorie. Au participat la Concursul Național Creatori de educație, ediția a II-a, 2020, unde au avut 5 profesori finaliști ai selecției, dintre care 3 câștigători: Ianoși Anda Elena, Bucur Carmen Mariana și Ionescu Doina.

De-a lungul timpului, s-au implicat și au implementat diverse proiecte, printre care amintim proiectul de parteneriat educațional „Ambasadorii limbii și culturii române” – 2018, împreună cu elevii și cadrele didactice de la Liceul Teoretic „Lucian Blaga”, Telenești, Republica Moldova; proiectul inițiat de Asociația Centrul Cultural Ardealul - „Centenar 2018 - ducem România mai departe prin cultură, tradiție și spiritualitate”, proiectele culturale Tineret transilvănean 2018 – idealuri și perspective și Experiențe culturale în comunitățile multietnice - 2019, inițiate de Asociația „Orizont 2050”.

În Școala Gimnazială „Miron Cristea” s-au implementat, până în prezent, patru proiecte de parteneriate strategice „Erasmus+”: „Sustainable consumption and production in social”, „Working with movies – moving people and their ideas”, „Smart Tools In Schools”, „Fall For Water”.

În școală s-a creat un mediu de calitate, care răspunde nevoilor tuturor categoriilor de copii, inclusiv ale celor cu cerințe educaționale speciale.

Despre școală:

E vremea poveștilor, a poveștilor adevărate, a poveștilor pe care le-am trăit, în felul nostru, fiecare dintre noi, a poveștilor ascunse în cotloanele minții și pe care le scuturăm din când în când de praful uitării și încercăm să le readucem în prezent. A fost odată un locșor care a devenit, în timp, liniștit, confortabil și călduros. Dar asta nu era totul ...

Se simțea de departe nevoia ca spațiul să fie în-suflețit. Și, astfel, au apărut personajele care au dat viață, muzicalitate, culoare. Cuprinse de vraja bas-mului, au pășit peste prag înăuntru și au descoperit tainele copilăriei, au explorat cărări nebănuite, au depășit încercări și au privit înainte cu încredere, știind că „școala e tot ce vezi și tot ce auzi”. (N. Iorga).

În vecinătatea neliniștilor noastre, am durat cu toții altarul întâmplărilor vieții, izbândind împotriva timpului, a trecerii și irosirii. Omul cuprinde un loc în vreme și rămâne cu ceea ce a dat altora. Am fost chemați a ne adăposti sub acoperișul acestei unități de învățământ, dezvoltând și desăvârșind valori spirituale, culturale, morale. Școala aceasta e un bun netrecător și a adăpostit chipuri de lumină, păstrând valori identitare în modul curat în care și-a zidit temelii. Anii s-au succedat, zidind imaginea de ansamblu a unui spațiu aflat în continuă formare, ce a dat naștere unui climat care a definit comunitatea și spiritualitatea ei.

(Director, prof. Anda-Elena Ianoși)

O unitate de învățământ cu tradiție din zona de nord a județului Harghita! În decursul deceniilor, a dat generații valoroase de absolvenți, elevi care au fost și sunt olimpici la diferite obiecte de studiu sau în competițiile sportive și artistice. Echipa managerială, condusă de peste douăzeci și cinci de ani de prof. Ianoși Anda Elena, a dus destinele acestei școli ce poartă cu demnitate numele primului patriarh al României spre un loc de cinste pe podiumul excelenței educaționale. (Nistea Floarea, profesoară)

Reușite, întâlniri cu oameni deosebiți, momente speciale, dascăli dragi și inimoși, colegii mei, depășirea propriilor limite, recunoștință și respect pentru îndrumare și sprijin, aprecierea muncii mele de către colegi, conducerea școlii și Inspectoratul Școlar Județean, desăvârșirea formării profesionale, seriozitate, o prietenie trainică! Toate acestea și multe altele înseamnă pentru mine școala în care am predat educația

fizică cu mult drag și responsabilitate! Mulțumesc tuturor!

(Maria Pană, profesoară pensionară)

Consider că orice părinte ar fi fericit ca propriul copil să poată beneficia de toate avantajele unei școli cum este Școala Gimnazială „Miron Cristea”. O definiție mai frumoasă ca aceea dată de echipa proiectului CRED nu poate fi mai potrivită: „Ce școală minunată este cea care îi ajută pe elevi să învețe cu drag și să își îmbogățească orizontul cultural prin contactul cu lumi diferite, precum și cu situații de învățare diverse!”. Mă bucur că și fiica mea a avut parte de tot ce e mai creativ, educativ și stimulat, începând de la cunoștințe și până la încrederea în forțele proprii. Le mulțumesc tuturor pentru tot efortul depus, în special doamnei director Ianoși Anda Elena, un cadru didactic strălucit, dar și un adevărat sprijin al elevilor și părinților.

(Bucur Carmen, mama elevei Bucur Alexia)

Singurul moment în care prețuiești ceva este atunci când îți lipsește. Așa se va întâmpla când voi părăsi școala în care am evoluat ca persoană și care mi-a fost ca o a doua casă. Pentru mine, școala aceasta este o trambulină, un spațiu în care îmi pot exprima liber părerile și le pot îmbogăți. Profesorii mi-au răspuns la fiecare întrebare, dar m-au ajutat să îmi găsesc și singură răspunsurile. În această școală m-am cunoscut pe mine însămi pentru că am cunoscut aici oameni buni!

(Cotfas Raisa, elevă în clasa a VIII-a)

Școala Gimnazială „Nagy István”

Misentea

Școala de la Misentea este una dintre cele mai vechi școli din Ardeal. Prima mențiune scrisă despre școală i se datorează principelui Sigismund Báthory, pe 1 februarie 1590, la Brașov, și poate fi găsită într-o diplomă în care este pomenit un cantor-învățător pe nume Gergely: „Gregorius rector scholae is possessionem secularis Mindszent”. În anul 1930, școala de stat a funcționat paralel cu școala religioasă. În anul 1937 a început construirea clădirii cu clasele V-VIII și a fost predată în anul 1961. Clădirea cu grădinița și clasele primare a fost luată în folosință în anul 2020.

În prezent, școala noastră se numără printre cele mai mici școli din județ, numărul elevilor fiind sub 200. Efectivul elevilor din clase este cuprins între 10 și 18 elevi. În anul școlar 2020-2021 avem 30 de preșcolari, 68 de elevi în clasele primare și 60 de elevi în clasele gimnaziale. Pentru o bună educație a elevilor, aici își desfășoară activitatea 18 profesori calificați, la care se adaugă personalul auxiliar. Activitatea didactică se desfășoară în clădiri separate. La școala noastră,

în ultimii 15 ani, s-au produs mai multe renovări. Clădirea grădiniței și școlii primare este nouă. Sala de informatică reînnoită ajută la o bună desfășurare a activității didactice, la fel și biblioteca școlii. Elevii se pot bucura petrecând timpul liber în spațiul verde din curtea școlii.

Unitatea noastră se caracterizează printr-un mediu plăcut, familial. Scopul activității noastre de predare și de educare este cel de a forma persoane deschise, cu gândire critică, întreprinzătoare, respectând valorile morale și păstrând tradițiile. Aspirația comunității noastre pedagogice este de a perfecționa procesul educațional și de a îmbogăți instrumentele printr-o muncă precisă și asiduă. Asigurăm o educație în care dezvoltarea intelectuală și emoțională a copilului se află în centrul atenției. Munca bine planificată și consecventă dă roade. Elevii noștri se pregătesc și participă cu dăruire și mare sârguință la concursuri, atât la cele de nivel regional, cât și la cele de nivel județean.

Școala Gimnazială „Móra Ferenc”

Odorheiu Secuiesc

Motto: „Iubirea înseamnă viață.” - Móra Ferenc

Noua clădire a școlii a fost inaugurată în 1996, apoi, în 2000, Școala Generală nr.7 a devenit Școala Gimnazială „Móra Ferenc”. L-am ales pe scriitorul Móra Ferenc ca model pentru noi toți, deoarece cuvântul său este cea mai pură vorbire maghiară, raționamentul său este cea mai adevărată gândire maghiară și iubirea sa înțeleaptă este cel mai profund sentiment maghiar.

La Școala Gimnazială „Móra Ferenc” ne ocupăm de educația a 593 de copii, în 13 clase primare și 11 clase gimnaziale, în cele 24 de săli de clasă. În prezent, 40 de profesori predau în săli de clasă bine dotate, care au o tablă interactivă și un videoproiector, ce servesc educația modernă. Școala noastră are o bază sportivă bine dotată, unde echipa de juniori de handbal are antrenament, sprijinită de antrenori profesioniști.

Scopul nostru este să ne educăm copiii în condiții moderne, cu conținut clar definit, instrumente adecvate și profesori instruiți. Într-o atmosferă iubitoare, familială, dorim să ne asigurăm că toți copiii primesc activități în conformitate cu abilitățile și interesele lor.

La Școala Gimnazială „Móra Ferenc”, pe lângă dobândirea cunoștințelor de bază, oferim copiilor posibilitatea să își dezvolte și să-și extindă cunoștințele pe mai multe planuri (meserii, dans popular, flaut, cerc de păpuși, cor, handbal și baschet). Prin intermediul proiectelor, implementăm programe de educație privind mediul cultural și un stil de viață sănătos.

Copiii cu dificultăți de învățare sunt ajutați de logopezii școlii, iar profesorii pentru dezvoltare și itineranți îi ajută să țină pasul cu ceilalți elevi. Munca noastră este, de asemenea, susținută în mod eficient de un psiholog.

Dezvoltarea unei abordări centrate pe parteneriate este unul dintre țelurile noastre cheie: cooperarea strânsă a profesorilor cu părinții, elevii, instituțiile partenere ale școlii, organizațiile neguvernamentale și consiliul local.

Vrem să-i educăm pe elevii noștri să fie fericiți, respectuoși față de semenii lor, toleranți, capabili să-și continue educația - chiar și pentru o viață întreagă - să fie oameni. Școala noastră deține titlul de „Școală fericită” încă din anul școlar 2016, deoarece ținem „lecții de fericire” o dată pe lună, pentru a dezvolta

inteligența emoțională a elevilor noștri. Temele noastre principale sunt iertarea, recunoștința, strategiile de autoapărare, bucuriile mici etc.

Evenimentele noastre școlare tradiționale includ călătoriile de studiu de toamnă, evenimentele de Moș Crăciun, Adventul, Crăciunul școlar, Carnavalul, Săptămâna „Móra”, cu programe bogate și variate, Ziua porților deschise, Concursul de talente, Ziua mamei, Ziua copiilor, ceremoniile de deschidere și de încheiere a anului școlar.

În activitățile noastre pedagogice ne axăm pe educația centrată pe oameni. În unitatea noastră este important să oferim cunoștințe solide și sigure, să stabilim și să încurajăm învățarea pe tot parcursul vieții, să dezvoltăm competențe-cheie, să transmitem și să cultivăm valorile, tradițiile și cultura. În acest scop, organizăm activități extracurriculare pentru elevi, pe care le implementăm prin fundația școlii noastre, Fundația „Sikerkulcs”. Proiectele noastre remarcabile sunt: Szépteremtő Kaláka (Claca Creatoare de Frumuseți Kaláka), A ködmön kincsei (Comorile cojocului), Ide lábam, ne tova (Calcă aici, nu acolo), Mátyás király apródjai (Aprozii regelui Mátyás), Egészség magas fokon (Sănătatea la înălțime), Madárbarát iskola (Școală prietenoasă cu păsările), az Ősz csodái (Minunile toamnei) și organizarea excursiilor de recompensare a elevilor cu rezultate excelente.

Considerăm că este o prioritate să dezvoltăm nevoia unui stil de viață sănătos și a valorilor pentru un mediu sănătos în rândul elevilor noștri. În acest scop, elevii școlii noastre participă la diverse proiecte: Școala Pădurii Minunilor de Toamnă, Micii ecologiști, Ziua păsărilor și copacilor, Colectarea selectivă a deșeurilor etc. Este important ca educatorii noștri să dezvolte dragostea de învățare, să dezvolte și să cultive continuu dezvoltarea personală și abilitățile individuale.

Școala Gimnazială „Móra Ferenc” este școala în care profesorii, elevii și părinții sunt parteneri, unde profesorii își desfășoară activitățile pedagogice într-o atmosferă de familie, oferindu-le posibilitatea de formare continuă. Putem conta întotdeauna unul pe celălalt, ne ajutăm reciproc. Educatorii noștri lucrează eficient cu părinții, deoarece toți doresc ca elevii noștri să învețe și să-și dezvolte individualitatea. În acest scop, oferim elevilor noștri oportunități de a face sport, de a învăța despre tradițiile noastre și de a citi multe lucruri interesante. - *Tifán Irén, director*

În calitate de fost profesor, încă îmi place să mă gândesc la anii de școală. La acea vreme, am intrat într-o comunitate, venind din mai multe locuri, nu ne cunoșteam prea bine, dar într-un timp scurt am

devenit un colectiv foarte bun. Nu a fost ușor, am predat în patru clădiri, în două sau trei schimburi. Așteptam cu nerăbdare finalizarea noii clădiri, care la acea vreme avea doar fundația. Când am reușit să ne mutăm în noua clădire, am simțit că acesta este paradisul. Atmosfera de la școală a fost întotdeauna foarte bună; asta nu înseamnă că nu au existat dispute, dar au fost întotdeauna constructive. Eram ca o familie numeroasă, unde uneori mergeam să uităm de problemele proprii. Simt că sunt o persoană norocoasă pentru că sunt membru al acestei comunități de 29 de ani. - *Mester Zsuzsanna, profesor pensionar*

Cum și eu am fost elev la școala „Móra Ferenc”, în urmă cu 25 de ani, am o grămadă de amintiri frumoase; în copilărie, noi îi spuneam doar „școala 7”. În prezent am o familie cu patru copii, dintre care trei copii sunt elevii acestei școli! Îmi amintesc când l-am înscris pe cel mare la clasa pregătitoare: nici măcar nu-i cunoșteam pe profesori, dar am avut doar experiențe bune. Curtea e mare, clasele sunt bine dotate. Am fost foarte mulțumită de învățătoare, pentru că a lucrat la maximum cu copiii noștri, fiind foarte sufletistă, înțelegătoare și profesionistă. Fiul meu cel mare este deja în clasa a VIII-a, ceilalți doi școlari sunt mai mici. Școala a câștigat o mulțime de proiecte, copiii au participat la o mulțime de excursii și evenimente. S-au organizat foarte multe evenimente pentru părinți și copii, acestea ne vor lipsi cel mai mult. Școala are o relație bună cu părinții. Copiilor mei le place să mear-

gă la școală și mulțumită profesorilor, care fac tot ce le stă în putință pentru ca elevii să îndrăgească învățarea, ei primesc multe încurajări. Profesorii sprijină elevii, diriginta este mereu prezentă și operativă, pentru a-i ajuta la toate lucrurile și problemele cu care se confruntă; îi informează pe părinți despre tot. Școala este condusă de o directoare foarte bună. Pentru ea, școala și elevii sunt cei mai importanți, se pune accent mare și pe elevii defavorizați, cărora li se oferă cel mai bun sprijin. Atmosfera din școală și de la cursuri este bună. Sunt fericită să am copiii la această școală. - *Istvánfi Melinda, părinte*

Anul acesta am devenit elev de clasa a VIII-a și am ajuns „mare” în ochii celorlalți elevi. Profesorii noștri au fost cei care m-au însoțit pe această cale, m-au susținut și tot ei au fost cei care m-au scos din contemplația copilărească; și, deodată, tot ceea ce însemna școală a devenit clar pentru mine: sârguință, muncă, voință de a munci. Profesorii mei m-au ajutat foarte mult în acest sens, mi-au oferit cunoștințe și m-au ajutat să trec peste toate obstacolele. Am învățat pur și simplu să râd cu ei, să fac față oricăror dificultăți, să mă bucur de lucruri mici și să apreciez munca lor și a mea. - *Nemes Szironka, elev*

Școala este a doua mea casă, locul în care sunt apreciată profesional, sunt ajutată de profesioniști și sunt acceptată ca om. Mă bucur că această școală mi-a oferit atâtea oportunități. - *Balázs Réka, profesoară*

Școala Gimnazială

Mugeni

45.

Școala Gimnazială Mugeni reunește întreaga rețea școlară a comunei Mugeni, încercând să asigure copiilor comunității primii pași în domeniul științei și al culturii. Comunitatea de aici este mândră nu numai de trecutul său istoric, ci și de școala sa, deoarece școala a fost leagănul cunoașterii și al culturii.

Începutul educației în comună este legat de răspândirea reformei religioase, precum și de dezvoltarea rețelei de școli populare din Scaunul Odorhei; cea mai veche sursă scrisă despre înființarea școlii în satul Mugeni datează din 1633, când numele János Enyedi este menționat într-un protocol ca magister scholae din Mugeni. Conform literaturii de istorie educațională, funcția de învățător rural a fost considerată o ocupație temporară în secolele al XVI-lea – al XVIII-lea, oportunitate de a strânge bani pentru „studentii” colegiilor tran-

silvănene, care și-au continuat studiile după câțiva ani de predare (un student nu putea să predea într-un sat mai mult de trei ani). Un astfel de student ar fi putut fi și János Enyedi, despre care, în afară de nume și funcție, nu cunoaștem nimic.

Prima clădire școlară s-a aflat în locul parohiei reformate de astăzi, includea o sală de clasă și un apartament pentru cantor-învățător, dar în anul 1870 se deteriorase atât de tare, încât conducătorii satului au decis să construiască o nouă clădire școlară. Condițiile economice și sociale din perioada dualismului au avut, de asemenea, un efect pozitiv la sfârșitul secolului al XIX-lea și la începutul secolului al XX-lea asupra școlii din Mugeni, deoarece s-au produs mari schimbări în ceea ce privește elevii, profesorii și clădirile. La începutul secolului, numărul elevilor a ajuns la 200, au predat trei și apoi patru

învățători, iar după clasele elementare, obligatorii, au început să funcționeze și clasele a V-a și a VI-a.

În 1912, școala din Mugeni a fost îmbogățită cu o nouă clădire, folosită și astăzi, care includea cinci săli de clasă, locuința directorului și clădiri anexe. Această clădire s-a extins în anii 70, când au funcționat clasele I - a X-a la școala din Mugeni.

Educația din Lutița începe în secolul al XVI-lea, primul dascăl cunoscut al școlii de aici fiind tot un student-învățător, Deák Pál, în 1638, al cărui nume a fost păstrat în vechile documente. Predarea, până în 1872, s-a desfășurat în locuința învățătorului-cantor, iar în acest an va fi construită o clădire nouă a școlii, cu sprijinul Parohiei Reformate, în care au funcționat clasele I – a IV-a, cu doi învățători.

Prima mențiune scrisă despre școala din Tăietura datează din 1786, dar în școlile renumite din împrejurimi apar numele școlarilor din Tăietura și Dobeni încă de la începutul secolului al XVII-lea; așadar, putem presupune că educația a început mai devreme de 1786. În anul 1889 a fost ridicată clădirea școlii care este folosită și astăzi și în care predau doi învățători. Aceasta a asigurat bune condiții pentru educația a 160-170 de școlari. Aici funcționează și în prezent Școala Gimnazială „Márton Áron” din Tăietura.

Și așezările mai mici ale comunei s-au străduit să ofere educație copiilor; astfel, au funcționat școli elementare la Beta, Mătișeni, Aluniș și Dejuțiu.

În prezent, 350-400 de copii sunt înscriși în unitățile de învățământ ale comunei, de la vârsta preșcolară până la clasa a VIII-a. În patru sate ale comunei există grădiniță: Mugeni, Lutița, Beta și Tăietura. În Grădinița din Lutița funcționează o grupă cu program prelungit. În anul școlar 2020-2021, educatoarele calificate încearcă să gestioneze activitățile copiilor în 5 grădinițe cu program normal și într-o grupă cu program prelungit, lucrând cu aproximativ 100 de copii. În școala elementară sunt 150 de elevi care încearcă să-și însușească baza

scrisului și cititului și să se familiarizeze cu minunata lume a numerelor. În satul Mugeni există clase elementare (de la clasa pregătitoare până la clasa a IV-a), în Beta - a II-a - a III-a, clasă simultană, în Dobeni - clasă pregătitoare. Clasele școlii din Lutița, Mugeni și Tăietura sunt frecventate de 116 elevi. Profesorii calificați care predau în comună încearcă să ofere copiilor lăsați în seama lor tot ce este mai bun. Străduința profesorilor a avut ca urmare rezultate bune, chiar foarte bune, ale elevilor noștri la competiții locale, naționale sau chiar internaționale. Majoritatea elevilor noștri își continuă studiile în liceele teoretice, în colegiile tehnice și în școlile profesionale din Odorheiu Secuiesc.

După mărturisirea directorului:

Unitatea noastră oferă un cadru plăcut și prietenos profesorilor, personalului auxiliar, elevilor și părinților. Pe lângă predarea curriculumului obligatoriu, considerăm foarte importante următoarele aspecte: educarea elevilor într-o comunitate unită, păstrarea tradițiilor satului, educația pentru sănătate și, nu în ultimul rând, valorizarea talentelor tuturor elevilor în științe, arte și sport. Luând în considerare aceste aspecte, organizăm competiții locale și regionale și participăm cu succes la concursuri internaționale și tabere tematice. Relația de înfrățire cu școlile din Serbia și Ungaria, care există de 15 ani, ne ajută în mod semnificativ în activitățile școlare. Unul dintre principiile de bază ale școlii noastre este acela ca toți elevii să găsească activități interesante și utile în timpul petrecut la școală, să participe cu bucurie atât la activități școlare, cât și la activități extrașcolare. Iată părerea unuia dintre elevii noștri de clasa a VI-a despre școală: „Se organizează activități extrașcolare; în același timp, îi duc pe elevii școlii la o mulțime de competiții. Îmi plac și pauzele pentru că toată lumea își poate ocupa timpul cu ceva în curtea frumoasă a școlii. Colectivele claselor sunt, de asemenea, bune. Îmi place să merg la această școală.”

Este important ca școala noastră să rămână în legătură cu foștii profesori, așa că îi invităm în mod regulat la evenimentele noastre. „Sunt profesoară pensionară care merge deseori la școală pentru a suplini. Astfel, urmăresc activitatea desfășurată acolo. La Școala Gimnazială Mugeni există un colectiv de cadre didactice ai cărui membri sunt bine pregătiți profesional, entuziaști și talentați, care consideră soarta copiilor încredințați o chestiune de inimă.”

Pentru ca activitatea școlară să fie eficientă este nevoie și de ajutorul părinților, motiv pentru care este important ca școala să mențină o legătură cât mai strânsă cu părinții. „Îmi exprim părerea despre educația din Lutița în calitate de părinte cu trei copii; am putut observa munca conștiincioasă și condițiile de muncă în grădiniță, clasele primare și gimnaziale. După o experiență de 15 ani, pot

spune că infrastructura școlară s-a dezvoltat extraordinar, de la grădiniță până la școală, datorită colaborării dintre conducerea școlii, consiliul local și părinți, pentru a ne ajuta copiii să învețe într-un mediu modern, cald, familial și sănătos. Pot să-mi exprim satisfacția deplină față de calitatea educației. Cadre didactice bine pregătite și conștiincioase îi ajută pe copiii noștri să se dezvolte. Cu această ocazie, doresc să mulțumesc conducerii școlii și cadrelor didactice pentru munca depusă.”

Școala Gimnazială „Nagy Imre”

46.

Miercurea Ciuc

(...) Faptul că Școala Gimnazială „Nagy Imre” are 20 de ani este doar o aparență. În realitate, este o unitate de învățământ renumită, un atelier educațional, de aproape 40 de ani, cu rădăcini ce se întind pe sute de ani (...), este succesoarea de drept a Colegiului Romano-Catolic din Miercurea Ciuc. Fondatorii adevărați ai Școlii sunt călugării franciscani, membrii Ordinului franciscan de la poalele Șumuleului, care își dedică viața, de secole, lui Dumnezeu și nouă. Școala „Nagy Imre” este școala renumitului pictor atât prin denumire, cât și prin faptul că el a fost elevul acesteia. Ca atare, actualii elevi, împreună cu elevii de altădată ai Școlii Generale Nr. 12, pot afirma cu mândrie: am făcut aceeași școală cu pictorul din Jigodin, Nagy Imre. (Ráduly Róbert Kálmán, 2011)

Școala Gimnazială „Nagy Imre” a fost înființată în toamna anului 1990, prin comasarea claselor cu predare în limba maghiară din Școala Generală Nr. 9 din cartierul Patinoarului și din Școala Generală Nr. 12 din str. Toplița, în urma schimbărilor din 1989. Astfel, s-a înființat școala cea mai populată din județul Harghita: au învățat în această școală, care încă nu dispunea de o clădire proprie, peste 1700 de elevi, organizați în 64 de clase. Activitatea didactică s-a desfășurat în șase locuri diferite, în trei schimburi, în condiții aspre, fiind privată și de materiale didactice. Greutățile întâmpinate au fost depășite de comunitatea școlii cu credință și cu umor.

Învățătorul Sántha Jenő a fost cel care a propus numele pictorului Nagy Imre pentru denumirea

unității de învățământ. Profesorul și artistul plastic Zsigmond Márton a conceput stema și emblema școlii.

Clădirea școlii a fost ridicată cu o viteză nemaîntâlnită în zona noastră, totul datorită primarului László Pál, directorului Mandel László, directorilor adjuncți Orbán László și Téglás Sándor, șefilor de șantier și muncitorilor.

Activitatea didactică a debutat în primăvara anului 1991, în clădirea cu 28 de săli de clasă, neavând la momentul respectiv gard și sală de sport. Dotarea școlii s-a dezvoltat între timp datorită donațiilor suedeze, germane, elvețiene și franceze. Profesorii de biologie, laboranții și elevii au amenajat treptat spațiul verde ce înconjoară școala. Ca efect al muncii perseverente și îndrăznețe a conducerii școlii, s-a finalizat noul corp de clădire ce găzduiește sala de sport și alte săli specifice. În același an, doamna profesoară de muzică Kacsó Márta a conceput imnul școlii.

Din cauza lipsei de spațiu, între anii 2012-2020, o clasă pregătitoare a funcționat în clădirea Grădiniței „Napralforgó”, iar o altă clasă în clădirea „Grădiniței Csipike”.

În anul 2020, clădirea școlii a fost supusă unor ample lucrări de reabilitare: pereții exteriori, acoperișul cu mansardă și subsolul au fost izolați termic, a fost renovat sistemul de electricitate și de încălzire, sala de sport a fost dotată cu un sistem modern de ventilație, au fost montate ferestre termopan, sisteme solare de producere a energiei electrice și a apei calde, sistemul de apărare împotriva incendiilor și rețeaua de apă caldă. Coridoarele și casa scărilor au fost amenajate cu pardoseli noi.

Din informațiile noastre, în condițiile unei reduceri continue a numărului de elevi, școala noastră rămâne cea mai populată unitate de învățământ de nivel

gimnazial din județ, cu 876 de elevi și 72 de angajați.

Dotarea școlii este excepțională: fiecare clasă are echipamente IT, dispunem de o bibliotecă bogată, cu publicații moderne; la parter este o bucătărie completă.

Specificul școlii constă și în modul de predare în clasele a V-a – a VIII-a a limbilor străine și a disciplinelor opționale. Până nu demult, fiecare elev din clasele gimnaziale a învățat câte două limbi străine (engleză și germană). Mai nou, există clase în care se învață două sau o singură limbă străină, potrivit opțiunilor exprimate de părinți.

În fiecare an școlar, oferim elevilor posibilitatea de a opta pentru o anumită disciplină opțională din lista pregătită, iar activitatea didactică se organizează pentru grupele de elevi astfel formate.

Încă de la înființare școala a avut o situație privilegiată, atrăgea numeroși elevi, iar colectivul de lucru din școală era și este preocupat în mod permanent în a răsplăti această încredere: educăm și învățăm copiii după cele mai bune cunoștințe ale noastre, ne străduim să le creăm condiții optime și să organizăm activități atractive, încât elevii noștri să vină la școală cu plăcere.

Școala se poate mândri cu rezultate deosebite. Numeroși elevi participă cu succes, an de an, la etapele județene și naționale ale diferitelor concursuri, olimpiade școlare și concursuri sportive. Absolvenții noștri, în mod frecvent și în număr mare, obțin rezultate excepționale la Evaluarea Națională.

Ar fi imposibil să enumerăm aici numele și faptele tuturor celor care, prin munca lor, au contribuit la faima școlii noastre. Eforturile, speranțele și omenia lor se reflectă în climatul școlii, obligându-ne pe noi, cei de astăzi, să ne străduim pentru a îndeplini angajamentele asumate. (Portik Judith, 2011)

Școala Gimnazială „Nyirő József”

Satu Mare

Școala cu predare în limba maghiară, care poartă numele scriitorului Nyirő József din 1996, este astăzi membra rețelei unităților de învățământ de stat din județul Harghita. Activitatea educațională se desfășoară în trei clădiri, cu 13 săli de clasă și trei laboratoare. Grădinița funcționează într-o clădire separată. A treia clădire este dată în chirie primăriei, iar primăria a dat-o în folosință școlii. Clădirea aparține parohiei romano-catolice și a fost ridicată, în 1882, de comunitatea satului. Clădirea principală a școlii a fost construită între anii 1935-1937, ca școală de stat.

În anul 2000, administrația locală a realizat renovarea clădirii romano-catolice, care, în anul 2017, și-a recăpătat forma finală, în care acum sunt ținute orele de sport și activități sportive. În anul 2007 au fost începute reamenajarea, renovarea și dezvoltarea infrastructurii clădirii principale. Astfel, a fost finalizată clădirea nouă a școlii, în 2012, din fonduri locale și guvernamentale.

Directoarea școlii este doamna Bogos Rozália. În anul școlar 2020-2021, aici învață 253 de elevi, dintre care 117 elevi sunt în ciclul primar, la clasele a V-a – a VIII-a sunt 69 de elevi, iar la grădiniță sunt 67 de copii. La cererea părinților, din anul 2011 funcționează și o grupă cu program prelungit.

Componenta corpului didactic este următoarea: 4 educatoare, 5 învățătoare, 12 profesori. În munca de zi cu zi, profesorii sunt susținuți de personalul didactic auxiliar (3 angajați) și de personalul nedidactic (4 angajați).

Elevii care termină clasa a VIII-a își continuă studiile la liceele din Odorheiu Secuiesc, Miercurea Ciuc și Zetea.

Contact: scg.nyirojosef@eduhr.ro

www.marefalviiskola.ro, Tel.: 0040-266-245020

Școala Gimnazială „Kelemen Imre”

Ocland

Procesul educațional din comuna Ocland se desfășoară în mai multe spații, în cele trei sate ale comunei, în 5 clădiri separate. Astfel, istoria fiecărui spațiu va fi prezentată separat. În momentul de față, la Crăciunel funcționează o grădiniță și 2 clase primare simultane, la Ocland, o grădiniță, 2 clase primare simultane și încă 4 clase din ciclul gimnazial, la Satu-Nou, o grădiniță și o școală primară, tot cu clase simultane.

Istoria școlii din Ocland

Prima atestare documentară a școlii datează din anul 1744, găsindu-se în registrele arhivelor bisericii unitariene. Școala veche se afla lângă clădirea bisericii, funcționând ca școala confesională unitariană până în anul 1851. Mai târziu, în anul 1856, a început construirea unei noi clădiri de școală, lucrările fiind terminate în anul 1862. Noua clădire se afla pe malul stâng al râului Homorodul-Mic și avea două săli de clasă, precum și o locuință pentru dascălul școlii. Din cauza solului insta-

bil, mlăștinos, această clădire a fost dărâmată, în anul 1902 fiind construită o nouă clădire, cu o fundație mai solidă, tot cu două săli de clasă și cu locuință de serviciu pentru dascăli. În anul 1938 clădirea a fost extinsă cu încă două săli de clasă, iar după anul 1948, la începutul epocii comuniste, unele săli de clasă au fost separate cu ziduri. În anul 1980 a fost construită o nouă aripă, care găzduia noul laborator de chimie și fizică. Începând din anul 1994, școala se numește Școala Gimnazială „Kelemen Imre”, purtând numele unui preot unitarian renumit din sat. În prezent, școala funcționează cu două clase primare simultane, cu un efectiv de 24 de elevi, precum și cu 4 clase din ciclul gimnazial, cu 49 de elevi. Școala are 26 de angajați, dintre care 21 reprezintă personalul didactic, iar 5 personalul nedidactic și/sau auxiliar. Grădinița actuală funcționează într-o clădire separată, veche, construită în anul 1909; mai demult, a servit ca locuință de serviciu conducătorilor comunei. La grădiniță sunt înscriși 18 copii, cu o singură educatoare.

Istoria școlii din Crăciunel

Procesul educațional se desfășoară în două clădiri mai vechi, separate. Grădinița funcționează cu un efectiv de 21 de copii, iar școala primară cu două grupe simultane, cu 36 de elevi. Prima atestare a școlii datează din anul 1789, găsită tot în documentele din arhivele bisericii unitariene. După anul 1846, clădirea veche a fost extinsă cu două săli de clasă, iar din anul 1874 funcționează ca școală primară de stat. După o vreme, educația s-a desfășurat în clădirea veche a primăriei satului, dar în anul 1892 a fost construită o nouă clădire școlară, urmând ca în jurul anului 1910 să fie construită încă o clădire separată, tot pentru nevoile școlii. Grădinița din sat a fost înființată tot în jurul anului 1910, la început funcționând în clădirea veche a primăriei din sat. După o perioadă,

grădinița a fost desființată, iar după reînființare, educația preșcolarilor s-a desfășurat în case private, luate în chirie de conducerea satului.

Istoria școlii din Satu-Nou

După primele relatări scrise, înainte de anul 1744, în sat n-a existat o clădire școlară. Dar în anul 1789 registrele arhivelor menționează deja existența unei școli primare, confesionale. În anul 1794 a fost înălțată noua clădire a școlii, care a fost renovată de mai multe ori, iar în anul 1823 a fost construită o clădire nouă. În anul 1883, clădirea ajunge în proprietatea statului, dar în 1892 a fost necesară construirea unei noi clădiri cu scop educațional. Din cauza inundațiilor repetate, clădirea a fost distrusă parțial; astfel, educația elevilor s-a desfășurat în case private, din cauza lipsei unei clădiri adecvate pentru școală. În cele din urmă, în anul 1925, statul român a înălțat o nouă școală, cu mai multe săli de clasă și cu o locuință de serviciu pentru familia dascălului. În prezent, în această clădire veche funcționează o grădiniță cu 10 copii și o grupă simultană de clase primare, cu un efectiv de 17 elevi.

49.

Școala Gimnazială „Orbán Balázs”

Odorheiu Secuiesc

Școala noastră, cu un gard sub formă de creioane colorate, este situată în cartierul Taberei din Odorheiu Secuiesc. Școala datează din anii '70, fiind construită în perioada comunistă, când populația municipiului Odorheiu Secuiesc a crescut de patru ori datorită procesului de industrializare; astfel, unitatea noastră se află „în floarea vârstei”, având 49 de ani. În trecut, clădirea Școlii Bisericii Catolice a găzduit școala, unde au funcționat șapte clase, iar elevii o frecventau în două schimburi. Desigur, după ce a fost nevoie de mai multe spații, conducerea orașului a alocat un teren în cartierul Taberei pentru a se construi o școală nouă, Școala Generală nr 2. În prezent, unitatea noastră funcționează cu 16 săli mari de clasă, laboratoare dotate și alte spații. Școala a beneficiat de două tere-

nuri de sport, dar nu a avut o sală de sport generoasă. După inaugurarea noii școli, în 1972, clasele au avut un efectiv de 42-44 de elevi, cursurile desfășurându-se în trei schimburi. Situația s-a schimbat când în cartierul apropiat s-a construit o altă școală.

Clădirea în formă de U se înalță mândră în vârful Cartierului Taberei, privind semet la orașelul străbătut de Târnava Mare. În depărtare se văd Băile Szejke, unde își doarme somnul veșnic, aproape de

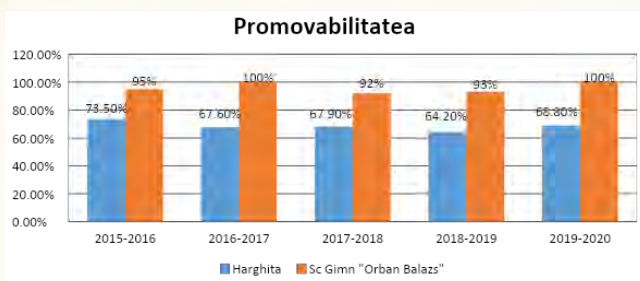

porțile secuiești, marele scriitor Orbán Balázs, al cărui nume îl poartă școala noastră. Simbolul școlii de azi este poarta cu creioane colorate.

În anul școlar 2020-2021 sunt înscriși 538 de elevi, atât în clasele primare, cât și în cele gimnaziale, iar la dezvoltarea lor contribuie 34 cadre didactice și 7 cadre auxiliare. Baza materială a școlii a fost semnificativ îmbunătățită cu echipamente educaționale, tablă interactivă, calculatoare, videoproiectoare. În prezent, se construiește o sală de sport generoasă și bine dotată.

Școala noastră oferă tuturor copiilor șanse egale la educație, asigură un mediu educațional prietenos, acest lucru observându-se și în rezultatele obținute la concursurile la care participă elevii noștri. De reținut este faptul că rezultatele elevilor la Evaluarea Națională sunt peste media județului, în ultimii cinci ani, iar efortul cadrelor didactice este apreciat, având scopul ca elevii noștri să obțină performanțe excepționale.

În urma repartizării, elevii noștri au ocupat cele mai bune locuri în clasele din școlile de elită, bazându-se pe rezultate, nu pe voia întâmplării.

Școala Gimnazială „Orbán Balázs” este o unitate performantă, în care profesorii sunt pregătiți pentru crearea unui ambient potrivit educării și formării elevilor la standarde înalte.

Elevul G.R. din clasa a VII-a declară că „Pot spune cu mândrie că sunt elevul Școlii Gimnaziale „Orbán Balázs”; acest loc pentru mine este un loc excepțional, pe care îl frecventez cu inima deschisă. Aici este locul unde învățătura mea a fost călăuză și pilonul principal de sprijin; apoi, în clasele

gimnaziale, diriginta, pe care o admir pentru perseverența ei, ne ghidează și ne motivează pentru a ajunge oameni de nădejde ai societății. Am parte de profesori excepționali și bine pregătiți profesional”.

Un profesor pensionar (SZ. K. I.) afirmă; „38 de ani am predat la această școală care pentru mine a fost a doua casă și unde am venit cu mare drag să lucrez. Aici, părinții, profesorii, elevii au luptat împreună pentru un scop comun. Este locul de care îmi e dor, care m-a întărit și m-a învățat să colaborez și să-mi păstrez elanul de altădată.”

Cităm și un părinte (B.A.): „Copiii noștri sunt în cel mai bun loc. Este locul în care se îmbină profesionalismul cu profesia, cadrele didactice sunt devotate meseriei lor, creând legături care durează o viață. Jocul reprezintă una dintre cele mai importante forme de predare, elementele de joc conferă copilului satisfacție și bucurie în timpul activităților. Copiii noștri sunt norocoși să fie aici!”

Profesorul de geografie N.E. susține că în această școală a ajuns în punctul culminant al carierei didactice, obținând performanțe școlare extraordinare. Și fiica domnului profesor a fost eleva acestei școli; ca părinte apreciază efortul depus de cadrele didactice, competența profesională și performanțele atinse de elevii lor. La rândul lui, ca profesor de geografie, se străduiește să-și pună amprenta asupra dezvoltării elevilor săi și să fie capabil să colaboreze cu ceilalți profesori.

Toate aceste susțineri nu analizează în mod nejustificat pozitiv munca noastră școlară. Este, de fapt, strădania actualului director al școlii (G.A.) ca Școala Gimnazială „Orbán Balázs” să fie o mică perlă printre unitățile de învățământ din Odorheiu Secuiesc. O adevărată perlă care le arată tinerilor adevăratele valori și calea cea dreaptă. Acolo unde procesul de învățare-predare este eficient, prin efort comun, toate dificultățile pot fi depășite.

Comuna Păuleni-Ciuc se compune din trei localități: Păuleni-Ciuc, Delnița și Șoimeni. La începutul secolului al XVII-lea, locuitorii din Delnița și Păuleni-Ciuc și-au construit împreună școala la Delnița. Aceasta se afla sub conducerea bisericii până în 1880, iar din 1909 a funcționat ca școală de stat. Pe măsură ce fosta școală a devenit inutilizabilă, până în 1940, clădirea primăriei a fost transformată în școală. Unitatea a funcționat în această clădire învechită până în 1965, când a fost construită școala actuală prin contribuția sătenilor. Apoi, între 1972-1973, s-a construit și grădinița satului. Pe parcursul anului școlar 2017-2018 a fost inaugurată o nouă grădiniță, construită din fonduri europene.

Primul document oficial despre școala din Șoimeni datează din anul 1859. Inițial, în absența clădirii de școală, predarea avea loc tot la primărie. Clădirea actuală a școlii rurale a fost construită în 1909, aici funcționând clasele I - a IV-a.

Locuitorii din Păuleni-Ciuc au construit școala actuală în 1870, în piața de lângă biserică. Inițial, aici se desfășurau cursurile învățământului primar; apoi, după reforma educației, din 1951, a început să funcționeze și învățământul gimnazial. În 1970, în Păuleni-Ciuc a fost construită o grădiniță, iar în 1977 școala a fost reabilitată și extinsă.

Ferenc Márton și soția sa Erzsébet au jucat un rol major în domeniul educației elevilor din Păuleni-Ciuc. Ambii fiind învățători, au lucrat perseverent și eficient în acest domeniu, între 1949 și 1985. Respectând activitatea excelentului profesor Ferenc Márton, pe 11 noiembrie 2003, unitatea a fost denumită Școala Gimnazială „Márton Ferenc”.

În prezent, Școala Gimnazială „Márton Ferenc” funcționează în clădirea centrală, incluzând școlile primare și grădinițele din Delnița și Șoimeni, precum și grădinița din Păuleni-Ciuc.

În anul școlar 2020-2021, în unitatea noastră învață 65 de preșcolari, 78 de elevi în școala primară și 52 de elevi în ciclul gimnazial. Există câte o grupă de grădiniță în fiecare sat; în Delnița sunt clasele I, a II-a, a III-a și a IV-a, în Șoimeni este o clasă pregătitoare, iar elevii din clasele a V-a – a VIII-a învață la școala din Păuleni-Ciuc. În 2018, am reușit să eliminăm clasele simultane din școala primară.

În școala noastră lucrează 4 educatoare, 5 învățătoare și 12 profesori; ei realizează activitatea pedagogică și didactică, toți fiind foarte bine pregătiți; astfel, le oferim copiilor numeroase activități extrașcolare și extracurriculare, atât în timpul anului școlar, cât și în timpul vacanțelor.

Între 2016 și 2019, unitatea noastră a participat la proiectul Erasmus+ „Înapoi la natură - Educație ecologică transfrontalieră într-un mod inovator”. Prin intermediul acestui proiect am reușit să stabilim o relație strânsă cu Centrul Școlar Bisericesc „Marianum” din Komárom și cu Centrul Cultural General al Atelierului Maghiar din Mezöörs (Ungaria). Menținem și cultivăm aceste relații de parteneriat și în prezent.

Din 2014, păstrarea tradițiilor în școala noastră a căpătat o atenție deosebită, inclusiv învățarea dansurilor și a cântecelor populare, preluarea obiceiurilor populare din regiune și transmiterea lor într-un mod activ. Activitatea ansamblului de dansuri populare se desfășoară în două grupe, în funcție de vârstă, și îmbogățește viața culturală a satului, ca organizator al mai multor evenimente.

Un alt eveniment important organizat de 8 ani este Concursul de recitări din Depresiunea Ciucului, găzduit și coorganizat de școala noastră. Acest eveniment atrage în fiecare an peste 100 de tineri iubitori de poezii din Depresiunea Ciucului.

În același timp, școala noastră se mândrește cu personalități precum István Ferenczes, poet, scriitor și jurnalist maghiar, care a primit Premiul „Kossuth” în 2019 și care s-a născut în Păuleni-Ciuc, fost elev al școlii primare în acest sat.

Primul an școlar a fost deschis pe 3 noiembrie 1880, sub conducerea subprefectului Lázár Dénes, prima directoare a școlii fiind Lakatos Jánosné Pintye Karolina. După ceremonia de inaugurare, școala a primit numele oficial de Școala Civilă de Fete din Ciuc. Unitatea a funcționat în fosta cazarmă a Gărzii de Frontieră Secuiești (desființată după Revoluția din 1848-1849, aflată lângă biserica romano-catolică); clădirea actuală a fost dată în folosință pe 31 august 1891 și, începând din anul școlar 1892-1893 până în prezent, școala funcționează în această clădire. Construcția a fost finanțată din averea Fondurilor Private din Ciuc.

Tratatele de pace de după Primul Război Mondial aduc schimbări majore în funcționarea Școlii de Fete. În vara anului 1927, se desființează Școala Civilă de Fete și va funcționa ca școală mixtă (fete și băieți), cu predare în limba română, sub denumirea Școala „Petru Rareș”. Liceul Pedagogic, înființat în anul 1858, este mutat de la Șumuleu-Ciuc în această clădire, iar în perioada 1949-1955 școala funcționează sub această denumire, fiind și centru pentru practica pedagogică. În anul 1955 este desființat Liceul Pedagogic, iar școala funcționează, în continuare, ca Școala Generală nr. 1. Începând cu anul 1966, în cadrul ciclului primar, sunt înființate, treptat, clase cu predare în limba română, iar din 1985 funcționează clase cu predare în limba română și la ciclul gimnazial.

Primul rezultat al Revoluției din 1989 a fost reînființarea Școlii Generale nr.1, cu limba de predare maghiară, care, pe 14 martie 1990, a devenit Școala

Generală „Petőfi Sándor”, sub conducerea directorului Sándor Dénes.

Cu ocazia celebrării celor 120 de ani de existență a școlii, Consiliul Local al Municipiului Miercurea Ciuc a oferit școlii premiul Pro Urbe pentru realizările în formarea spiritualității orașului. Pe data de 3 noiembrie 2005, în cadrul sărbătoririi a 125 de ani de existență a școlii, a fost inaugurată o placă de marmură pe fațada unității, iar pe coridorul profesorilor, artistul Imets László a realizat un perete memorial, în formă de bufniță, care conține numele tuturor cadrelor didactice care au predat de-a lungul anilor în această școală. Din anul 1998, școala are și un drapel propriu.

Școala noastră a lansat numeroase personalități de valoare, cercetători științifici, cadre universitare și preuniversitare, medici, specialiști în diverse domenii tehnice, politicieni. Momentan, școala noastră funcționează cu 27 de clase (câte 3 clase/an de studiu) și are două clase la penitenciarul din oraș. În școala noastră sunt înscriși 693 de elevi, 49 de cadre didactice și 11 persoane care fac parte din personalul didactic auxiliar și nedidactic. Clădirea școlii a fost renovată în perioada 2008-2010, prin urmare, activitățile didactice se desfășoară într-un mediu plăcut și confortabil.

Școala Gimnazială „Petőfi Sándor” din Miercurea Ciuc, în concordanță cu principiile sale de bază, pe lângă procesul educativ, pune un accent major pe educarea elementelor din tradiția și cultura populară. Activitățile extrașcolare sunt parte integrantă a vieții școlare, prin intermediul cărora elevii au ocazia să se

implică în numeroase proiecte, să-și exerseze virtuțile și să îmbogățească palmaresul școlii cu multitudinea de distincții și rezultate. Fără a atinge totalitatea acestor aspecte, dorim să amintim Proiectul de voluntariat derulat de elevii școlii împreună cu Asociația Ornitologică Română, prin intermediul căruia unitatea școlară a primit denumirea de „Școală prietenoasă cu mediul”. Un aspect deosebit de important este devotamentul pe care îl manifestă școala față de colectarea selectivă a deșeurilor. Totodată, elevii școlii obțin an de an rezultate frumoase la diferite concursuri naționale și internaționale, fapt care a adus unității școlare consecvent, în ultimii ani, Diploma de Excelență acordată de Ministerul Educației.

Expresia „Nomen est omen” înseamnă „numele este destinul”. Cel care are nume există, se vorbește despre el, are chiar un destin predeterminat. Așa gândeau și fondatorii școlii noastre acum 140 de ani, când au înființat această unitate de învățământ, numind-o Școala Civilă de Fete. În ciuda încercărilor istorice, școala noastră și-a purtat numele cu mândrie: Școala Civilă de Fete, Școala „Petru Rareș”, Liceul Pedagogic, Școala Generală nr. 1, Școala Generală/Gimnazială „Petőfi Sándor”. Indiferent de numele avut, școala a rămas fidelă expresiei „numele este destinul” și a rămas Școală. Uitându-ne la ferestrele vechi, călcându-i pragul, urcându-i scările uzate, simțim că această clădire este Școală, un atelier spiritual și al doilea cămin al multor oameni, pe parcursul secolelor. Școala noastră nu înseamnă numai o unitate de învățământ, o clădire frumos renovată, cu o atmosferă plăcută, ci mult mai mult: o adevărată comunitate. - László Károly, director

Școala Gimnazială „Petőfi Sándor” este un loc sigur pentru copiii noștri, unde sunt susținute valorile familiale. Sistemul de valori promovat de școală le oferă o bază solidă elevilor în dezvoltarea lor spirituală și a conștiinței naționale. Cadrele didactice se

pregătesc în mod conștiincios în vederea predării materiei; astfel, cei dornici să învețe pot achiziționa cunoștințele în vederea învățării continue și a largirii culturii generale. Aș sublinia și faptul că, în majoritate, cadrele didactice, pe lângă predarea materiei, îi pregătesc pe copii cu multă dragoste și pentru viață, atât prin discuții și întâlniri personale, cât și prin activități

extrașcolare. Prin activitățile comune, elevii școlii experimentează bucuria unității. Spiritul de echipă „Petőfi” înseamnă o comunitate unde revin cu mare plăcere, chiar și după mulți ani, foștii elevi ai acestei școli. - Nagy Ildikó, părinte

Mă simt legată de școală ca fostă elevă, ca părinte și ca învățătoare. Cei 27 de ani petrecuți în această școală înseamnă pentru mine satisfacție profesională. Foștii mei profesori, dar și ceilalți colegi m-au primit fără niciun fel de reținere. Am avut de la cine să învăț omenie și profesionalism. Aici există o permanență concurență, dar și preocupare pentru inovație și perfecționare. Această aspirație se reflectă în rezultatele elevilor mei. Pe lângă acestea, m-am străduit să le fiu elevilor nu numai o învățătoare, ci și o persoană care are grijă și de dezvoltarea lor sufletească. Rezultatele nu s-ar fi obținut fără ajutorul părinților. Le mulțumesc colegilor, elevilor, părinților elevilor pentru zilele frumoase de școală și pentru amintiri.” - Albert Márta, învățătoare pensionară

În fiecare dimineață așteptam să mă duc la școală. Eram fericită aici. Acum totul a devenit altfel. Stând acasă, mi-am adus aminte ce bine ne era acolo, în clădire, ce bine s-a distrat și a râs împreună clasa! Școala noastră, ce bună ai fost!” - Bakcsi Réka-elevă în clasa a VIII-a

„Slava Ta, să rămână numele tău!”
(Sándor Petőfi: Omul)

Istoria școlii noastre este legată de istoria Școlii Populare Reformate, a cărei datare însă nu o cunoaștem. După o perioadă de 300 de ani, plină de obstacole și dificultăți, în data de 10 septembrie 1896 școala devine în mod oficial o școală publică de stat. Această școală cu cinci cadre didactice este una dintre cele 400 de școli înființate în noul mileniu în interiorul arcului carpatic. În anul 1898, educația începe la parterul unei clădiri cu zece ferestre. Pe lângă procesul de predare, profesorii își petrec timpul transmițând cultură, înființează un cénacu literar cu seri de lectură, cântece, poezie, canto și prelegeri educaționale. În anul 1962 clădirea școlii este extinsă cu patru noi săli de clasă, prin efort comunitar, urmând ca până în anul 1969 să se adauge încă un etaj și cinci noi săli de clasă, iar în 1976 să fie extinsă cu o nouă structură, pe strada Timafalvi. În anul 1980, datorită creșterii numărului de elevi (948 de elevi), procesul educațional se desfășoară în două schimburi. Schimbările sociale care au loc în anul 1989 stabilesc o nouă direcție în viața școlară. Pe 15 martie 1990, numele poetului Petőfi Sándor este preluat de fosta școală elementară, pe atunci Școala Generală Nr. 1. Statuia poetului Petőfi din fața unității, opera sculptorului András Márkos, a devenit proprietatea școlii, prin amabilitatea Muzeului Orășenesc, și a fost dezvelită în 1992. Școala „Petőfi Sándor”, singura școală gimnazială din oraș, este o unitate de învățământ cu personalitate juridică, având două structuri, iar din anul 2011, ca structură arondată, Grădinița cu Program Prelungit „Napsugár”.

Activitatea școlară se desfășoară în trei cicluri de învățământ: preșcolar, primar și gimnazial. În 2016, unitatea noastră a fost extinsă cu o nouă clădire, care include o sală de mese modernă, un cabinet de psihologie, logopedie, dar și un cabinet medical. În plus față de implementarea educației de calitate și dezvoltarea competențelor formulate în curriculum, școala noastră este organizată în jurul următorilor trei piloni ai cunoașterii: a) achiziționarea instrumentelor de cunoaștere, b) atitudinea față de mediul nostru, (c) relațiile interumane. Școala noastră are o ofertă educațională diversificată, asigurând un nivel maxim de educație fiecărui elev, prin formarea com-

petențelor de bază necesare trecerii într-o treaptă superioară de educație, organizarea unor demersuri educative și experiențe de învățare stimulative și variate, desfășurate în clasă și în afara ei; oferă oportunități de a participa la activități artistice, culturale, sportive (cercuri, programe de agrement, evenimente pentru adulți, sărbători tradiționale) și de a lucra cu o varietate de materiale, resurse și echipamente.

Determinanții culturii noastre organizaționale sunt componentele imaginii școlii: (1) Simbolurile noastre, semn de recunoaștere, chemare la unire: stema școlii, steagul, antetul și sigla documentelor noastre, uniforma cu cravată, culoarea principală a școlii noastre, burgundy închis; (2) Elemente materiale: ecusoane, fluturași, calendare de buzunar, invitații, felicitări, afișe, bază materială, decorațiuni școlare; (3) Imaginea interfeței media, relația cu media; (4) Continuitate prin tradiții, prin evenimentele noastre: Balul bobocilor, Sărbătoarea de Advent, Balul părinților, Zilele „Petőfi”, Cupa „Petőfi”, ateliere de creație desfășurate la grădiniță; (5) Organizarea de competiții, implementarea diferitelor proiecte.

Evenimentele din 2016 au fost organizate pentru a celebra 120 de ani de la înființarea școlii, iar în 2020 am marcat cei 30 de ani de când școala poartă numele marelui poet. 120 de ani reprezintă o perioadă memorabilă chiar și în viața unei instituții; în același timp, a fi în slujba educației, formării, a culturii și a îndeplinii sarcinile cu onoare și perseverență reprezintă mai mult decât îndeplinirea unei datorii. Este un punct de plecare, un indicator pentru a ne aminti, a celebra evenimente, a ne îndeplini sarcinile zilnice la un nivel înalt. - *Dr. Ildikó Simó, director*

Clasele, elevii, cadrele

Școala Gimnazială „Petőfi Sándor” este singura școală gimnazială din Cristuru Secuiesc, cu ambele secții funcționale, având înscriși 506 elevi la secția maghiară și 10 elevi la secția română. Totodată, organigrama școlii se mândrește cu 44 de cadre didactice, 10 cadre didactice auxiliare, 5 grupe de grădiniță, 12 clase primare și 10 clase gimnaziale.

Misiunea școlii

Vorbele rostite de doamna director, prof.dr. Simó Ildikó, în anuarul școlii publicat cu ocazia jubileului de 120 de ani, ilustrează perfect bazele menirii

școlii noastre: „Pe lângă un proces de învățare-predare de calitate și atingerea tuturor competențelor din programa școlară, unitatea noastră se bazează pe cei trei piloni ai cunoașterii, în speranța că omul prezentului găsește, rapid și în mod eficient, soluțiile concrete pentru toate provocările vieții de zi de zi...”

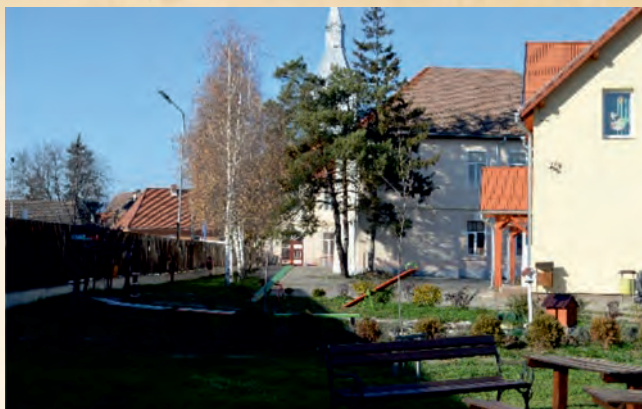
Rezultate

Printr-o dezvoltare și administrare eficientă a calităților și a talentelor, fiecare elev descoperă domeniul în care poate excela. Privind doar rezultatele ultimului an școlar, 2019-2020, elevii noștri s-au întors premiați de la nu mai puțin de un concurs internațional, 12 concursuri naționale, 6 concursuri regionale, 13 concursuri județene, concursuri culturale, educaționale și sportive. În școala noastră frecventează cursurile 15 elevi cu nevoi speciale care, de asemenea, datorită planurilor personalizate, se regăsesc și se integrează cu mult succes în comunitate. Datorită proiectelor noastre regionale și județene, cum ar fi Erasmus+, ne-am lărgit parteneriatele educaționale, oferind fiecărui elev ocazia de a-și arăta talentul și de a-și dezvolta cunoștințele aferente menirii școlii. - *Jakab Enikő, director adjunct*

Gânduri despre școală

„Școala lui Petőfi”

Pe vremea când mergeam la grădiniță, deseori mă uitam la statuia din fața școlii: cine ar putea fi acel nene serios? Cu siguranță, trebuie să fie renumit, dacă este pus aici... Îmi închipuiam că este un recitator talentat. Apoi am aflat cine este: Petőfi. Îi plăcea să recite, asemenea mie. În sinea mea, am numit această școală „Școala lui Petőfi”. Tata mi-a povestit de multe ori că și el a mers la această școală. Am fost bucurată când am intrat prima dată pe poarta cea grea, ca elevă în clasa pregătitoare. Am ajuns într-o grupă excelentă, având o doamnă învățătoare care inventa multe lucruri hazlii. Într-o zi l-am invitat ca jurat pe domnul administrator. Dumnealui a gustat din prăjiturile făcute în clasă și a susținut cu un zâmbet larg:

„sunt excepționale”. Totuși, cel mai mult așteptam pauzele. Am inventat multe lucruri secrete. Ne-am jucat de multe ori „de-a v-ați ascunselea”, încât lambriul de pe pereții holului râdea în hohote cu noi sau plângea din cauza nenumăratelor lovituri primite... Mai erau și acele flori frumoase din curte... Într-adevăr, nu erau mereu drepte din cauza mingilor de fotbal care se rostogoleau întotdeauna spre ele. Viața este mereu colorată în școala noastră. Se organizează nenumărate excursii, diferite spectacole, întâlniri, evenimente, serbări... Nu și acum, din cauza pandemiei. Profesorii sunt interesați într-un fel sau altul. Ador acele ocazii când toată școala se adună pentru a sărbători o zi sau ceva important. Atunci, toată lumea este fericită. Doamna directoare spune mereu lucruri frumoase, iar învățătorii și profesorii ne privesc cu mândrie. În drum spre casă, ne oprim în fața lui Petőfi, tragem fericiti cu ochiul și ne luăm rămas bun: „Ne revedem în curând”. - *Zsidó Ágota, elevă în clasa a V-a B*

Ce înseamnă pentru mine Școala Gimnazială „Petőfi Sándor” din Cristuru Secuiesc?

Când mi s-a pus această întrebare, m-am gândit un pic la răspuns. Ce înseamnă pentru mine această școală? Înseamnă stabilitate, dar totodată și schimbare/inovație. Înseamnă școala reformată din vremuri, clădirea frumoasă de vizavi de biserică. Reprezintă școala copiilor mei, unde ei au primit baza temeinică pentru învățarea ulterioară, pentru care sunt profund recunoscătoare. Azi, reprezintă unitatea de învățământ de care aparțin. Grădinița „Napsugár” este o structură a acestei unități de învățământ, unde activez ca educatoare de mulți ani. După unirea cu școala, am învățat cum funcționează un sistem de învățământ dezvoltat, am devenit partenerii unei unități cu o activitate bine definită și multilaterală. Am devenit partenerii unui proces educațional bine constituit și profesionist/dedicat. Totodată, ne-am putut păstra imaginea proprie, tradițiile noastre desfășurate pe parcursul mai multor ani, evenimentele și modalitățile proprii de învățare-

re-predare. Și, da, asocierea noastră cu școala a însemnat și multe schimbări. Avem o colaborare foarte bună cu învățătorii ciclului primar, realizăm multe proiecte și evenimente comune. Ne ajutăm reciproc, iar beneficiarii direcți ai acestei munci sunt elevii noștri, astfel facilitând trecerea lor la învățământul primar. Copiilor le este deja familiară școala, ajung să cunoască cadrele, pe cele care lucrează aici, căci venim de nenumărate ori în vizită. Evenimentele se țin în sala festivă, în biblioteca școlii sau pe terenul de sport. Totodată, cunoaștem mai bine activitatea colegilor profesori, eforturile lor profesionale. Evenimentele, serbările comune, consiliile profesionale, susținerea lucrărilor finale de la examenele de grad ne-au apropiat unii de ceilalți și constituie baza unei munci construite pe respect și ajutor reciproc. Ca educatoare la Grădinița „Napsugár”, pot afirma că grădinița este ca o a doua casă pentru mine, locul unde m-am putut perfecționa. Fac parte, cu mândrie, dintr-o colectivitate bine definită, profesionistă și cu multă dăruire pedagogică. - *Demeter Ilona, educatoare*

Îmi amintesc....

Îmi amintesc... Îmi amintesc cu mult drag de bătrânul străjer, bătrânul brad din fața unității, care a fost acolo și în septembrie 1958, când am început clasa I la Școala Gimnazială Nr. 1 de atunci. Îmi aduc aminte cum bătrânul martor a stat acolo și în septembrie 1989, când am pășit din nou în incinta școlii. Mă întorsesem ca profesoară la școala mea mult iubită. Întotdeauna mi-a plăcut școala, ca elevă și ca profesoară. M-am întors cu bucurie acolo, unde colegi săritori și câțiva foști profesori m-au întâmpinat cu mult drag. Pe parcursul celor 20 de ani, m-am gândit de multe ori că prezența mea aici este o binecuvântare, căci prin munca depusă mi-am putut exprima respectul și admirația față de foștii mei învățători și profesori. Ei au fost aceia care nu numai că mi-au îndrumat pașii spre cunoaștere, ci m-au învățat și despre onoare, sinceritate, modestie, bunătate și compasiune. Simt că am devenit parte a unei continuități, dat fiind faptul că mai mulți elevi ai

noștri au pășit pe urmele noastre, devenind dascăli, la rândul lor, fapt ce mă încântă. Mulțumesc din suflet! Îmi amintesc de strictețea orelor de română, de captivantele ore de dirigenție, de emoțiile concursurilor și ale evenimentelor organizate, de după-amiezile cu ceai și de bucuria carnavalurilor. În calitate de cadru pensionar, susțin că se ajunge la un copil prin inima acestuia... M-am străduit să desfășor o muncă profesională onorabilă, m-am apropiat prietenește de copii. Și în prezent mă aflu în relații foarte bune cu foștii mei elevi și cu părinții. Mă duc și mă voi duce mereu fericită la întâlnirile cu clasa, acolo unde sunt invitată. Îmi aduc aminte cu mândrie de ceremonia de numire a școlii, când i-a fost atribuit numele marelui poet Petőfi Sándor, după care mă saluta respectuos nu numai bătrânul brad, ci și bustul cunoscutului liric realizat de Márkos Albert. L-am salutat și eu, la rândul meu, de multe ori: „Bună dimineața, Sándor!” Apoi, într-o dimineață, străjerul bătrân a încetat să mă mai salute cu crengile sale uscate... Când, rareori, trec pe acolo și îi zâmbesc misterios bustului poetului, mă gândesc că cei doi brazi tineri plantați de curând vor fi mult timp de acum încolo martorii multor generații de elevi fericiți! A fost o onoare să fiu un „Petőfi”! - *Márton Magda, profesor pensionar de limba și literatura română*

Școala mea mult adorată

Am fost extrem de bucuroasă și onorată când mi s-a cerut să scriu câteva rânduri despre Școala Gimnazială „Petőfi Sándor”, unde am fost elevă între

anii 1984-1992 și unde învață acum copiii mei. Încă din acea vreme, aceasta a reprezentat o școală de prestigiu, fiind recunoscută în tot județul, unde au predat mereu cadre cu o pregătire profesională desăvârșită, fapt ce se reflectă și în rezultatele elevilor care i-au trecut pragul de-a lungul anilor. Pe vremea aceea, școala a avut atât de mulți elevi în ciclul gimnazial, încât ne-am dus la cursuri și după-amiaza. Au fost organizate diferite cercuri, ca și în prezent. Mă leagă multe amintiri frumoase și sunt mândră că am fost eleva acestei școli. Nu pot uita nicicând excursiile cu clasa, excursiile la Sósút, organizate în

fiecare toamnă, după începerea anului școlar, prestațiile în corul școlii. Mă umple de mândrie gândul că noi am fost prima clasă a opta care a defilat sub numele de Școala Gimnazială „Petőfi Sándor” și că tabloul nostru a fost cel dintâi agățat pe peretele coridorului. Acum se găsește acolo și tabloul fiului meu... Mă gândesc cu mult drag la foștii mei învățători și profesori minunați, simt o mare onoare că unii dintre ei i-au predat și fiului meu și sper că îi vor preda și fiicei mele. - Gyarmathy Ildikó, mama unei eleve din clasa a IV-a

Traducere: Bíró Izabella, Popa Noémi

53.

Școala Gimnazială

Porumbenii Mari

Motto: „De aici, doar să pornești poți. Și de pleci, poți să te și întorci.” (Kányádi Sándor)

Școala Gimnazială din Porumbenii Mari este leagănul educației de peste o jumătate de mileniu, fiind întruchiparea setei de cunoaștere a comunității care dorește să învețe și să se dezvolte. Copilul, după ce lasă în urmă băncile școlii, devine agricultor cinstit, specialist într-un anumit domeniu sau chiar

educator, doctor, conducător. La mijlocul celui de-al doilea mileniu funcționa deja o școală în sat, acest lucru fiind demonstrat și de matricolele studenților din Porumbenii Mari, care studiau la diferite universități din Europa, dar, mai ales, de consemnările ulterioare din arhivele bisericești, care menționează deja un învățător în comuna Porumbenii Mari în 1566. Școala, de-a lungul anilor, a fost școală de stat, școală elementară și chiar populară, până a devenit școală confesională și, mai târziu, generală.

Existența unităților școlare în secolele trecute este menționată, în principal, în documentele bisericești, începând cu secolul al XV-lea. Probabil, școlile ce funcționau pe lângă biserică sunt printre primele unități școlare din sate, așa cum este menționat mai sus, în consemnarea din anul 1566. De la mijlocul secolului al XVIII-lea datează lista detaliată a directorilor de școli; de asemenea, în procesele-verbale sunt amintite și clădirile renovate, locuința profesorului, grădina școlii. Așa s-a putut construi prima școală de piatră, „kőoskola”, în anul 1846, sub îndrumarea Bisericii Reformate, apoi școala comună, în 1886, fiind și astăzi „școala mare”. Din cauza naționalizării de la începutul secolului trecut, Biserica este nevoită să construiască o școală confesională, cu două clase. Datorită creșterii continue a numărului de copii, vechea școală de stat existentă a fost extinsă de mai multe ori, dar, în ciuda tuturor eforturilor, a fost necesară folosirea mai multor spații, a fost nevoie de sălile școlii bisericești și de sălile căminului cultural.

Din acest motiv, construirea noii școli cu opt clase devine din ce în ce mai urgentă la începutul anilor optzeci. În anul 1981 au fost demarate lucrările de construire a școlii care este în uz și în zilele noastre. Fondurile locale și cele județene au fost insuficiente, trebuind completate prin aport local și muncă obștească. Sunetul clopotului, auzit pentru prima oară pe 15 septembrie 1984, a însemnat sfârșitul muncii trudnice. Școala funcționează și în ziua de azi în această clădire și în clădirea numită anterior „școala mare”. În prezent, sunt în curs de desfășurare lucrări ample de renovare și de modernizare, iar la sfârșitul acestor lucrări, în anul 2021, școala va primi numele lui Kányádi Sándor.

În școala noastră, spiritul poetului Kányádi Sándor are o importanță deosebită. Satul nostru este, pe bună dreptate, mândru de poetul său de talia literaturii universale, acest fapt fiind motivat de organizarea anuală a concursului de recitare „Fától fáig, verstől versig” („Din copac în copac, din vers în vers”). Deși este numit concurs, noi ne concentrăm pe importanța întâlnirii: întâlnirea cu poemul, cu lumea lui Kányádi, cu ceilalți participanți, cu noi înșine. În același timp, vizitatorii ajung să cunoască comorile din Porumbenii Mari: celebrele fresce medievale ale bisericii reformate, mormântul poetului, fântâna bătrână de la gura străzii... și, nu în ultimul rând, ospitalitatea locală. În anul 2020 competiția s-a desfășurat online și s-a bucurat de popularitate, având peste 500 de participanți.

În 2016, cu ocazia celebrării celor 450 de ani de la prima menționare scrisă, am publicat cartea *Memento 450* și am înălțat o coloană cioplită în memo-

ria tuturor cadrelor didactice de odinioară. În 2019, la un an de la moartea lui Kányádi Sándor, în curtea școlii am dezvelit bustul poetului.

Un alt fost elev faimos a fost actorul și regizorul de teatru Miklós Feleky (1818-1902), care a uimit nu numai publicul transilvănean, ci și vizitatorii de teatru din Budapesta prin performanța sa actricească. Casa de Cultură din Porumbenii Mari îi poartă numele.

În prezent, la Școala Gimnazială din Porumbenii Mari învață 165 de copii, într-un singur rând de clase, începând de la clasa pregătitoare până la clasa a VI-II-a. Structurile noastre sunt Grădinița „Rigófüty” din Porumbenii Mari și Școala Primară „Vékás Domokos” din Porumbenii Mici. Grădinița „Rigófüty” funcționează într-o clădire spațioasă, modernă, inaugurată în 2018. Cei 51 de preșcolari învață în 2 grupe, una cu program normal și cealaltă cu program prelungit. În satul Porumbenii Mici, 20 de preșcolari și 34 de elevi studiază la școala reabilitată în 2008 și denumită după Domokos Vékás, ultimul consul maghiar din Cluj-Napoca. Elevii care termină clasa a VIII-a își continuă studiile în licee teoretice și licee tehnologice din Odorheiu Secuiesc și Cristuru Secuiesc. Cele mai mari provocări ale celor care lucrează aici este să țină pasul cu școlile din oraș și să integreze comunitatea de romi.

„Este bine să fii elev la școala din Porumbenii Mari, deoarece școala este foarte bine dotată, profesorii sunt amabili și predau foarte bine, comunitatea clasei este bine încheată.” (*un elev de clasa a VI-a*)

„Dacă ar fi nevoie de un cuvânt-cheie, acesta ar fi următorul: o comunitate adevărată. Pentru mine, școala bună înseamnă acest lucru, dincolo de toate competențele profesionale și standardele educaționale; într-o comunitate cu ai cărei membri mă întâlnesc astăzi, după 22 de ani, mă pot bucura în același mod, fie că este vorba de un profesor sau un fost coleg de clasă. N-am simțit niciodată că cineva nu se bucură când mă întâlnește.” (*Gábor Nagy, pastor reformat, fost elev al școlii*)

„Școala, asemeni unui gardian piperat,/ cu mâna-n șold, îmi apără în față deodată,/ (...) umbra a doi tei somnoroși mă primea în dulcea-i îmbrățișare,/ (...) și așa mă alintă mereu de atunci/ învelindu-mă în ale bucuriei panglici/ în primăveri plâpânde cu larmă de copii,/ de răsună cântecul și se-nvâрте acel roș-negru dans,/ Doamne, ce m-aș arunca în toiu-i chiar și azi!”

(*Derzsi Pál, învățător pensionar, creatorul coloanei memoriale*)

Structuri: Școala Gimnazială „Székely Mózes”, Ocna de Sus; Școala Gimnazială „Sükösd Ferenc”, Ocna de Jos

Date de contact:

Școala Gimnazială „Áprily Lajos”,

Adresa: Praid, Județul Harghita, str. Pietii, nr 9

Tel: 0266/240013, E-mail: sc.aprilylajos@isjhr.ro

Despre școală

Inițial, școala a aparținut parohiei reformate. Din păcate, nu există nicio mărturie scrisă în legătură cu fondarea acestei școli, dar un document din 1709 menționează numele dascălului. Conform decretului dat de Maria Tereza, Oficiul Salinei era obligat să sprijine parohia romano-catolică; astfel, s-a înființat și o școală catolică, deoarece oficialii erau catolici. În 1886 a fost construită o școală conform standardelor vremii, de către consiliul școlar municipal, în care educația a fost preluată de stat în 1897. Cinci decenii mai târziu, în urma naționalizării, s-au desființat școlile confesionale. Pe 21 octombrie 1990, școala a adoptat numele poetului Lajos Áprily, devenind, astfel, Școala Gimnazială „Áprily Lajos”.

Áprily Lajos, cu numele de familie Jékely (Brașov, 14 noiembrie 1887 - 6 august 1967, Budapesta), a fost poet și traducător. Și-a petrecut o parte din copilărie în Praid, a cărui amintire rămâne etern imprimată în poetica sa. Frumusețea munților, văilor și a apelor din jur ocupă un loc însemnat în versurile sale.

Rețeaua școlară

În comună, educația este asigurată în 12 clădiri: în Praid - 6, în Ocna de Jos - 2, în Ocna de Sus - 3, iar în Cătunul Becaș - o clădire. În anul școlar 2020-2021, 793 de elevi învață în școlile comunei, fiind distribuiți astfel: în Praid - 402, în Ocna de Sus

- 195, în Ocna de Jos - 176, iar în Cătunul Becaș - 20. În Praid, educația are loc în 17 clase și 5 grupe de grădiniță, în Ocna de Jos - în 9 clase și 2 grupe de

grădiniță, în Ocna de Sus - în 9 clase și 2 grupe de grădiniță, iar în cătunul Becaș - într-o clasă și o grupă de grădiniță. Educația copiilor este asigurată de 66 de cadre didactice. Fiecare disciplină este predată de cadre didactice calificate. Munca acestora este asistată de un psiholog școlar.

Materiale didactice

În Praid, resursele și materialele școlare sunt bune; avem la dispoziție: săli de clasă cu profil specific (informatică, fizică, chimie, media), o bibliotecă bine dotată, o sală de sport. De asemenea, structurile dețin resurse materiale școlare adecvate. Fiecare clasă are propria sală, săli de clasă cu profil specific și bibliotecă. În Ocna de Sus, orele de educație fizică se desfășoară în propria sală de sport, iar în Ocna de Jos, în lipsa sălii de sport, acest lucru este mai anevoios. Transportul elevilor este asigurat de microbuzul școlar.

Activități pedagogice și didactice

În școala noastră se desfășoară o activitate extrașcolară bogată. Elevii participă cu mare drag la aceste activități. Școala o considerăm unitate prestatoare de servicii destinate copiilor. Din acest motiv, ne străduim să creăm o atmosferă în care atât copilul, cât și adultul să se simtă confortabil, în care relațiile sociale se bazează pe respect reciproc. Suntem o școală deschisă, ținem cont de efectele mediului înconjurător, transmitem valori, iar familia, copilul, părintele sunt tratați ca parteneri. Activitățile școlare centrate pe elev servesc dezvoltării personalității, cel mai important scop fiind orientarea elevilor către învățarea pe tot parcursul vieții.

Kiss Odette, profesor de engleză-franceză, pensionar

În 1979, ca profesor, proaspăt absolventă de engleză-franceză și fată metropolitană, m-am trezit într-o lume cu totul nouă, într-un sat, între oameni noi, într-un mediu nou. Spre marea mea surprindere, m-am trezit într-o comunitate în care respectul și cinstea erau cuvintele-cheie. De-a lungul anilor, am fost membră a unei colectivități de profesioniști excelenți.

Cum i-aș descrie pe colegii mei? Sunt bine pregătiți, entuziaști, dedicați. Acest lucru s-a reflectat în rezultatele din toate domeniile, în competența elevilor, în dezvoltarea vieții lor sportive, culturale, precum și în viața satului. Mulți ani la rând, școala din Praid a fost un model pentru școlile din județul Harghita.

Rezumatul experiențelor mele:

1. Copii iubitori care azi, ca adulți, își aduc aminte cu mare plăcere de anii petrecuți împreună și care își exprimă recunoștința.

2. Colegi excelenți care au organizat și au participat cu tragere de inimă la o gamă largă de evenimente.

3. Părinți devotați care au fost întotdeauna parteneri și un real sprijin.

Sunt cu adevărat recunoscătoare sorții pentru cei 36 de ani frumoși și plini de realizări pe care i-am petrecut la școala din Praid.

Horváth Anna Liliom, elevă în clasa a VIII-a

Pentru mine, școala este un loc în care, în același timp, ne putem dezvolta și ieși din mediul familial. Ca elevă a Școlii Gimnaziale „Lajos Áprily”, am propriile păreri despre școala mea. Ea nu diferă de restul școlilor, dar totuși are atmosfera ei unică. Acest lucru se datorează, probabil, eponimului școlii noastre, poetul Lajos Áprily. În școală, după părerea mea, predarea este corespunzătoare, regulile sunt înțelese de toți elevii. Profesorii se străduiesc să creeze o atmosferă cât mai plăcută. Activitățile extrașcolare le oferă elevilor divertisment pe tot parcursul anului. E excelent că la școală este o sală de sport; astfel, avem posibilitatea de a organiza diverse evenimente sportive. Curtea este spațioasă, avem suficient loc pentru recreație și cei

mici, pentru jocurile în aer liber. După părerea mea, cel mai bun lucru este sfârșitul anului școlar, când elevii claselor a VIII-a sunt în centrul atenției. Atmosfera sigură a școlii este dovedită și de faptul că unii dintre elevii săi revin ca profesori.

I.K.T., mamă a doi copii:

Ca părinte, pot spune că Școala Gimnazială „Áprily Lajos” din Praid le oferă elevilor săi o educație de calitate. Pentru cadrele didactice, nu doar studiul este important, ci și educarea și îngrijirea sufletului copilului.

Elevii pot studia în sălile de clasă modernizate, bine dotate, unde există toate condițiile pentru a desfășura o activitate didactică și educativă eficientă. Cadrele didactice tinere sunt reprezentante ale noilor și actualelor cunoștințe și metode, iar cele în vârstă transmit elevilor experiența lor acumulată de-a lungul deceniilor. Copiii mei, în anii de grădiniță, s-au îmbogățit cu o mulțime de experiențe. Sălile colorate și jucăriile oferă un mediu prietenos copiilor. Educatoarele sunt pline de dragoste și bunătate. Și fiica mea, ca elevă a claselor primare, își îmbogățește experiențele pe zi ce trece. Pentru ea, dobândirea de cunoștințe este un adevărat experiment, absoarbe informațiile ca un burete. Cred cu adevărat în securitatea emoțională care îi înconjoară în comunitatea clasei. Relația dintre școală și părinți este una bună. Școala acordă atenție nevoilor părinților și elevilor; de asemenea, și comitetul de părinți sprijină școala. Ne putem adresa cu încredere unul altuia, pentru a soluționa problemele care apar. Solidaritatea comunității părinților este dovedită și de balul caritabil, organizat cu succes în fiecare an. Încasările sunt folosite în beneficiul copiilor. Pentru mine, ca părinte, este important ca elevii să se afle într-un mediu în care merg cu bucurie și se întorc acasă cu zâmbetul pe buze, unde, pe lângă cunoștințe, dragostea și înțelegerea îi așteaptă pe toți. Mă bucur că fiicele mele studiază la această unitate unde valorile reale le sunt transmise copiilor și unde sunt asigurate toate condițiile pentru buna dezvoltare a unei personalități echilibrate.

Néma Judit-Eszter, profesor de limba și literatura maghiară

În calitate de profesori ai Școlii Gimnaziale „Áprily Lajos”, considerăm că programul nostru educațional merită să urmărească spiritul moștenirii literare a lui Áprily Lajos. Opinia mea este că elevii din Praid participă foarte cooperativ și cu rezultate frumoase la această activitate de păstrare a culturii. În fiecare an se organizează concursul de recitare „Poem ești și Tu”, festivitatea de comemorare a

lui Áprily Lajos, sărbătorirea Zilei de 15 Martie și spectacole de jocuri dramatice „Visul de sub castel”. Mulți dintre elevii noștri sunt membri proeminenți ai unor ansambluri de dansuri populare, ai fanfarei, chitariști. Cooperarea dintre dascălii noștri bine pregătiți este una de succes. Cu toate acestea, rezultatele obținute an de an la Festivalul Internațional al Sarmalelor nu ar fi fost atinse fără sprijinul părinților. În unitatea noastră, axa triplă elev-părinte-profesor funcționează bine în scopul realizării nobilei obiectiv al educației (de exemplu, succesele acțiuni-

lor de strângere de fonduri de la balul de caritate de Crăciun și Un milion de stele). Programul nostru comun este, de asemenea, o plăcere a învățării: editarea periodică a ziarului școlar Söder, cu o echipă de „jurnaliști” recrutați dintre elevii mai mari, precum și participarea la taberele școlare, școala din pădure (de la Visegrád și Kalibáskő). În fiecare an, elevii noștri excelează la multe alte competiții din domeniile științelor mediului, științelor naturii, literaturii, etnografiei, educației fizice și atletismului.

55.

Școala Gimnazială „Cserei Mihály”

Racu

Conform unor date neoficiale, la Racu a funcționat o școală încă din anul 1580. Existența școlii este confirmată și de faptul că prima carte de cântări maghiare din Ciuc, apărută între 1630 și 1663, a fost scrisă de dascălul Réti János, împreună cu colegii lui din Sâncrăieni. Această operă a fost folosită ca sursă și de Joannes Kajoni. Cele două sate, Racu și Gârciu, formează împreună o comună. Din arhiva parohiei romano-catolice din localitate reiese că, începând din 1712, a existat la Racu o școală confesională privată. Activitatea didactică a fost realizată de un dascăl care era și cantorul satului. În clădirea școlii din Gârciu, doi învățători se ocupau de copiii din cele patru sate din jur (Racu, Gârciu, Văcărești și Siculeni). Această clădire a fost construită între anii 1803 și 1805.

În 1914, cu sprijinul inspectorului școlar Császár Nándor, originar din Racu, pe terenul oferit de învățătorul Császár László, a început construirea școlii de stat. Lucrările au fost finalizate în decursul unui an; astfel, clădirea a fost inaugurată în august 1915. Din 1916, aici se realizează activitatea instructiv-educativă. Pe vremuri școala funcționa cu 6 clase; pe lângă acestea funcționa o școală re-

medială economică, cu un curs de doi ani. În 1950 a fost înființat și un internat pentru 75 de elevi (cu cantină, cazare și cu posibilitatea de a învăța după-amiaza). În această școală și-a început educația Sárosi Bálint (1 ianuarie 1925, Racu), etnomuzicolog, laureat al Premiului „Széchenyi”, doctor academician în muzicologie, membru titular al Academiei de Literatură și Artă „Széchenyi”. Tot în Racu a studiat și Zöld Péter, personalitate de renume din timpul Masacrului de la Siculeni (1764), el fiind cel care i-a îndrumat în Moldova pe secuii aflați în căutare de refugiu.

Pe 1 aprilie 1990, școala noastră primește numele actual: Școala Gimnazială „Cserei Mihály”, în onoarea unei personalități remarcabile. Cserei Mihály s-a născut în satul nostru și a devenit un important istoriograf, autor al Istoriei Transilvaniei din ultimul sfert al secolului al XVII-lea și începutul secolului al XVIII-lea, această lucrare fiind o sursă istorică importantă și, totodată, o capodoperă literară. Ca parte integrantă a școlii noastre este și Grădinița „Gyöngyvirág”, situată într-o clădire nouă și frumoasă. În Gârciu funcționează Școala Primară cu două clase, momentan cu 30 de elevi. Grădini-

ta este frecventată de două grupe, una cu program normal, cealaltă cu program prelungit. În clădirea principală din Racu învață trei clase primare (35 de elevi) și clasele a V-a – a VIII-a (60 de elevi).

În școala noastră lucrează o echipă bine instruită de cadre didactice. Misiunea noastră este de a oferi elevilor o educație de cea mai bună calitate; totodată, scopul nostru este ca și comunitatea, satul,

părinții și elevii să simtă că fac parte din acest colectiv. Credem în importanța sprijinirii cognitiv-emoționale a elevilor noștri, îi îndrumăm spre valori precum respectul, toleranța, păstrarea și transmiterea tradițiilor. Credem că o școală bună înseamnă forța care poate menține unitatea comunității și a generațiilor viitoare.

56.

Școala Gimnazială „Liviu Rebreanu”

Miercurea Ciuc

Cine suntem noi?

Dascăli, copii și părinți care, împreună, realizăm lucruri minunate sub ocrotirea spirituală a marelui scriitor Liviu Rebreanu. Călăuziți de îndemnul acestuia „sufletul să fie totdeauna la fel cu gândul, gândul cu vorba și vorba cu fapta...”, nădăjduim ca faptele să fie o mărturie despre credința noastră, a dascălilor, în ceea ce considerăm a fi misiunea sacră a școlii, pe care ne-o asumăm clipă de clipă: educarea copiilor într-un adevăr, bine și frumos.

Privind în trecut, nu putem trece cu vederea schimbările care au avut loc din anul 1974 - când au pășit în noul lăcaș de învățământ, Școala Generală Nr. 9 din Miercurea Ciuc, cei 425 de elevi - până astăzi.

Începând din anul școlar 1990-1991, ca urmare a schimbărilor intervenite în țara noastră, Școala Generală Nr. 9 a devenit școală cu predare în limba română, prin unificarea claselor de secție română de la această școală, Școala Generală Nr. 1 și Școala Generală Nr. 12. Cei peste 900 de elevi învățau în schimburi, spațiul disponibil fiind insuficient. Ca urmare, în 1994 s-a dat în folosință o aripă nouă a școlii, cu 9 săli de clasă, condițiile pentru desfășurarea activităților instructiv-educative îmbunătățindu-se simțitor. În 27 noiembrie 1995, la 110 ani de la nașterea lui Liviu Rebreanu, Școala Generală Nr. 9 a primit și numele marelui scriitor, nume sub care s-a afirmat și s-a impus în toți acești ani printre cele mai importante și mai respectate unități școlare ale învățământului harghitean. Un moment deosebit în viața școlii a reprezentat anul 1998, când s-a finalizat construcția sălii de sport și a fost aprobată înființarea primei clase în alternativa educațională Step by Step.

La împlinirea unui deceniu de existență sub denumirea Școala Generală „Liviu Rebreanu”, în 2005, i-am primit cu sufletul deschis în mijlocul nostru, pentru a se alătura rebrenienilor, pe cei 127 de preșcolari, împreună cu doamnele lor educatoare, de la grădinițele din cartier. La sărbătorirea celor

20 de ani de când școala se află sub patronajul marelui scriitor ardelean Liviu Rebreanu, pe 27 noiembrie 2015, se primește în dar, prin efortul comun al multor oameni de bine și apropiați ai școlii, bustul scriitorului. Sfințirea monumentului va rămâne în memoria elevilor și a dascălilor ca o zi de Sfântă Sărbătoare.

An de an, din motive obiective, numărul elevilor a scăzut, astfel încât, începând cu anul școlar 2006-2007, numărul claselor, atât în învățământul primar, cât și în cel gimnazial s-a redus la două clase pe fiecare nivel.

În prezent, în școală învață 424 de elevi, cuprinși în 23 de clase, structurate în 3 cicluri de învățământ:

- preșcolar: 4 grupe de grădiniță cu program prelungit, cu 84 de copii, o grupă de grădiniță cu program normal, cu 23 de copii;
- primar: 5 clase în alternativa educațională Step by Step, cu 93 de elevi, și 4 clase de învățământ tradițional, cu 66 de elevi, o clasă de învățământ simultan „A doua șansă”, cu 5 elevi;
- gimnazial: 7 clase de învățământ tradițional, cu 143 de elevi, și o clasă de învățământ simultan „A doua șansă”, cu 10 elevi.

Procesul instructiv-educativ este condus de 44 de cadre didactice competente, cu pregătire în specialitate: 80% cu gradul didactic I și II, cărora li se alătură o echipă de profesioniști alcătuită din consilier școlar, logoped și profesor de sprijin, care oferă servicii de sprijin începând din perioada preșcolară și până la terminarea gimnaziului.

La fel de importantă s-a dovedit a fi, de-a lungul timpului, și calitatea bună a managementului la ni-

velul unității de învățământ și preocuparea permanentă a oamenilor școlii de a valorifica la maximum posibilitățile de dotare și reamenajare a mediului educațional, astfel încât să primeze nivelul ridicat al activității didactice. În acest sens, preșcolarii și elevii au la dispoziție: 24 de săli de clasă spațioase, curate, primitive, 2 laboratoare (fizică-chimie, biologie), laborator de informatică, având acces permanent la internet, unde elevii au posibilitatea să utilizeze computerele și în afara orelor de curs, pentru pregătirea unor teme; cabinet de consiliere și asistență psihopedagogică, cabinet de logopedie, toate dotate cu mobilier și echipamente noi; sală modernă de sport; bibliotecă, însumând un număr însemnat de volume; cabinet medical.

Cadrele didactice s-au remarcat în munca la catedră, precum și prin rezultatele deosebite obținute de-a lungul anilor la Evaluarea Națională și concursurile școlare. Procentul de promovare de peste 90% la Evaluările Naționale și de 100% la limba și literatura română, începând din anul 2013 și până în prezent, a făcut ca școala noastră să fie apreciată la nivel județean.

Începând din anul școlar 1990-1991, elevii școlii au obținut rezultate remarcabile la concursurile și olimpiadele școlare, concursuri cultural-artistice și sportive recunoscute de Ministerul Educației, materializate an de an în premii I, al II-lea, al III-lea și mențiuni la fazele județene, dar și la nivel național și chiar internațional. Amintim premiul special la faza națională a Concursului de biologie, 4 mențiuni la faza națională a Olimpiadei de Limba și literatura română „Mihai Eminescu”, 2 premii III, 2 mențiuni, diplomă de onoare, medalie de bronz la Olimpiada de fizică, mențiune la faza națională a Olimpiadei de educație civică, mențiune și medalie de argint la faza națională a Olimpiadei de matematică, participarea la probele de baraj ale Concursului European de Matematică Aplicată „Cangurul”, cu obținerea premiului I și a unei excursii în Grecia, premiul III la faza națională a Olimpiadei „Lectura ca abilitate de viață”, premiul special la Olimpiada națională de religie ortodoxă, locul al II-lea la Olimpiada Internațională de matematică a Gimnaziilor Maghiare, 2 premii III la Concursul Național „Cangurul Lingvist” – limba engleză.

Dascălii școlii, prin cooperare și încurajarea inițiativei individuale, prin inovație didactică, urmăresc dezvoltarea fiecărui elev, susțin egalitatea de șanse și formează oameni, fapt cunoscut și în afara granițelor județului, doi dintre dascălii școlii fiind profesori MERITO.

Conștienți că învățarea este un proces activ de cunoaștere, cu atât mai valoros cu cât se realizează prin efort propriu, au fost inițiate și s-au desfășurat proiecte educative și parteneriate educaționale cu numeroase instituții: Asociația Învățătorilor Harghiteni, Muzeul Mureșului și Oltului Superior, Centrul de Prevenire, Evaluare și Consiliere Antidrog Harghita, Centrul Cultural „Miron Cristea”, Asociația Proeducație Rebreanu, I.P.J. Harghita, Biblioteca Județeană „Károni János”. Prin participarea la aceste proiecte, elevii și-au format o imagine de sine pozitivă și au câpătat încredere în forțele proprii, și-au dezvoltat abilitățile de a se exprima prin desen, cântec, dramatizare, de a comunica mai eficient cu ceilalți colegi, dar și cu cadrele didactice, de a lucra în echipă, respectându-se imaginația și spiritul creator al fiecărui copil.

Dintre proiectele de anvergură, amintim câteva desfășurate la nivel interjudețean și local :

- 2001: „SAMUEL VON BRUKENTHAL - PERSONALITATE ISTORICĂ DE SEAMĂ DIN TRANSILVANIA”, proiect finanțat de Centrul de Resurse pentru Diversitate Etnoculturală, în parteneriat cu Liceul „Brukenthal”, Sibiu;
- 2004: „EUROPA – FAMILIE DE POPOARE” – parteneriat cu Școala „Georgeta Mircea Cancicov”, Bacău;
- 2005: „NOI ȘI EUROPA” – parteneriat cu Școala Generală Nr. 17 din Brașov și Școala Generală Nr.8 din Botoșani;
- 2005: „PENTRU UN MEDIU CURAT ȘI SIGUR” – parteneriat cu Școala Generală Nr. 8 din Piatra Neamț;
- 2006: „PERSONALITĂȚI ALE LITERATURII ROMÂNE - MIHAI EMINESCU ȘI LIVIU REBREANU” – parteneriat cu Școala cu clasele I-VIII „Mihai Eminescu” din Sibiu;
- 2008-2010: proiectul MOZAIC „Comunicare și educație interculturală în comunitățile multietnice”, derulat cu sprijinul financiar al Fundației Pestalozzi;
- „Rebrenienii în sărbătoare” – 2015
- „Primul Război Mondial reflectat în operele lui Liviu Rebreanu” – 2016
- „Copilăria-trecut, prezent și viitor” – 2017

- „Costum popular autentic, pilon de păstrare a identității naționale” – 2018
- „Ne jucăm, învățăm, educăm” – 2019

De asemenea, am avut șansa de a participa la proiecte multilaterale internaționale:

- „Copii, jucării și jocuri”, desfășurat în perioada septembrie 2003-august 2006, cu parteneri din Italia (coordonator proiect) și Austria;
- „Toate realitățile și visele împreună”, desfășurat în perioada septembrie 2008-august 2010, cu parteneri din Italia (coordonator proiect), Turcia, Portugalia, Anglia, Spania, Germania și Suedia;
- „eCLIL4you – Environment and Language Integrated Paths for Young Learners”, desfășurat în perioada septembrie 2012-august 2013 – proiect eTwinning, cu parteneri din Italia, Spania, Franța, Polonia, Finlanda, Germania, Grecia, Turcia.
- proiectul internațional „United in diversity-Europe seen by children” 02-05.2016, organizat de Centrul Europe Direct Lombardia – Italia
- Proiectul JOBS – proiect al Centrului Internațional de proiecte în domeniul educației (IPE) al University of Teacher Education (PH ZURICH) – 2016
- „Ambasadorii limbii române” – proiect de suflet cu parteneri din Republica Moldova – 2018
- „Change The Human Mindset. The World Is Not Only Ours”, ce se va desfășura în perioada septembrie 2020 - august 2022, proiect cu parteneri din Germania, Spania, Polonia, Turcia.

„Târziu ne dăm seama cât de importante sunt colectivitatea, școala, clasa, colegii... prea târziu, când nu mai putem da timpul înapoi. Dar mi-au rămas amintirile. Și toate-mi sunt la fel de dragi și atât de frumoase! Foarte multe dintre ele, poate cele care m-au orientat în drumul ce l-am ales eu pentru viață, sunt din Școala Gimnazială „Liviu Rebreanu”.

„Este minunat și în folosul copiilor noștri să putem să ne asumăm responsabilitatea pentru ceea ce vor deveni, pentru ceea ce le vom lăsa moștenire. Dacă mai mulți părinți s-ar alia cu cadrele didactice, viitorul multora dintre copii ar fi mai vesel.”

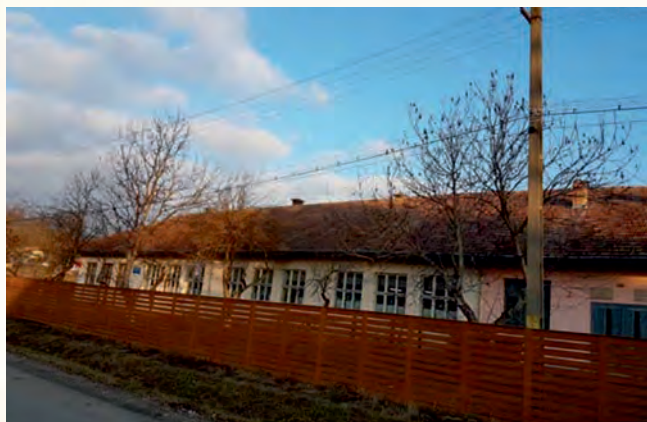
Vreau să cred că școala noastră va însemna și pe viitor performanță și prestigiu, va rămâne o școală în care dascălii dăruiesc din preaplinul sufletului și al cunoașterii, iar elevii sunt ajutați să-și găsească drumul spre viitor, să învețe să câștige, dar și să depășească o înfrângere, să fie ei înșiși, să-și atingă idealurile și să se bucure de copilărie.

Școala Gimnazială

Săcel

57.

(<http://ngmarket.ro/seva/scsacelhr/>)

Comuna Săcel este situată într-un mediu natural foarte frumos. Centrul comunei este satul Săcel; aici se află Școala Gimnazială Săcel, construită în anul 1947. În prezent, aici învață 40 de copii, începând de la grădi-

niță până la clasa a opta. Predarea este în limba română. Școala Gimnazială Săcel are patru structuri arundate.

În satul Vidacut funcționează Școala Primară Vidacut cu grădiniță, clasa pregătitoare și clasele I- a IV-a, cu predare în limba română, având 36 de copii. Clădirea școlii e cea mai veche din comună, fiind construită în anul 1900.

În satul Șoimușu-Mare funcționează Școala Primară Șoimușu-Mare, având 23 de copii, de la grădiniță până la clasa a patra, predarea făcându-se în limba maghiară.

În Șoimușu-Mic, grădinița funcționează în clădire separată, cu 9 copii, predarea fiind în limba maghiară.

În Școala Gimnazială „Augusztinovics Pal” din Șoimușu-Mic predarea este în limba maghiară, de la clasa pregătitoare până la clasa a opta. În această școală

învăță 57 de copii. Actuala clădire a școlii a fost construită în anul 1936 și poartă numele lui Augusztinovics Pal. El s-a născut la Avrămești, în anul 1763, și a terminat clasele primare în satul Șoimușu-Mic. A fost avocat în Guvernul Transilvănean timp de 30 de ani. Întreaga sa viață a fost legat sufletește de satul Șoimușu-Mic, fiind înmormântat acolo, conform dorinței lui, în cimitirul unitarian.

În prezent, în cadrul Școlii Gimnaziale Săcel lucrează 4 educatori, 7 învățători și 11 profesori. Clădirile școlilor se află în proprietatea primăriei, în stare bună, fiind renovate. Fiecare clădire dispune de autorizație sanitară. La Școala Gimnazială din Șoimușu-Mic încălzirea se face cu o centrală pe gaz, iar în celelalte școli cu lemne. În acest an școlar am reînnoit mobilierul școlar, achiziționând bănci și dulapuri noi.

În unitățile noastre învață elevi de etnie română, maghiară, romă. Ne străduim să-i oferim fiecărui elev șanse de dezvoltare. Ajutăm cu proiecte pentru prevenirea abandonului școlar, integrarea copiilor romi și a copiilor dezavantajați. Momentan, suntem într-un proiect finanțat de Uniunea Europeană, „Șansa la educație, viitor asigurat” - SEVA. Mulți dintre elevii noștri au ajuns în licee teoretice și au absolvit facultatea. - *Director: Kardos Ibolya*

Mă numesc Kovács Ágota, sunt elevă în clasa a IV-a la Școala Gimnazială Săcel, structura Șoimușu-Mic. Eu ador să merg la școală în sătucul meu; nu trebuie să urc în mașină, doar fac o plimbare liniștită până la școală. La școală suntem o comunitate mică. În clasă ne înțelegem bine. Îmi place să mă joc cu colegii, râdem și ne distrăm. Avem o învățătoare devotată, fapt care mă bucură foarte mult. Admir și apreciez munca tuturor profesorilor. Cred că tot ce învăț la școală îmi va fi folositor când voi crește. Când voi fi mare, îmi doresc să lucrez cu copiii sau pentru copii. - *Elevă: Kovács Ágota*

Numele meu este Ida Barabás și sunt învățătoare de 30 de ani la Șoimușu-Mic. Aceasta este școala în care mi-am început cariera ca profesor suplinitor, apoi am absolvit colegiul de formare a profesorilor din Békescsaba. De atunci lucrez aici ca profesor calificat pentru învățământul primar. Este vorba despre o școală din zona rurală, dar eu acest fapt îl interpretez complet diferit față de alții. A fi din zona rurală nu înseamnă a pleca de aici cât mai repede posibil, deoarece această școală oferă aceleași oportunități ca oricare altă școală pentru cei care vor să învețe. De-a lungul anilor am avut ocazia să observ dezvoltarea procesului educațional, pentru a obține rezultate mai bune. Desi-

gur, acest lucru necesită și o comunitate în care toată lumea lucrează și se străduiește să atingă același scop, un obiectiv comun. Am avut ocazia să lucrez cu colegi devotați meseriei. Împreună cu ei ne-am desfășurat activitatea școlară și cea extrașcolară; toți am participat cu dăruire la întâlnirile și evenimentele organizate de biserică și de primărie, care au servit interesele comunității locale. Munca profesorilor se poate măsura prin rezultatele elevilor. În fiecare an, elevii noștri, îndrumați de cadrele didactice, au participat cu succes la diferite concursuri sau competiții zonale, de unde s-au întors cu premii și diplome. Totodată, ne mândrim și cu absolvenții noștri care au intrat la licee teoretice și au terminat și facultatea. Nu în ultimul rând, doresc să-i amintesc și pe acei absolvenți care au învățat o meserie și au devenit membri de vază ai comunității. În toate acestea, un rol important l-a avut conducerea școlii. În ultimii 10 ani, sub conducerea doamnei director Ibolya Kardos și cu ajutorul primăriei, unitatea noastră a fost dotată cu o instalație de încălzire centrală; școala a fost dotată cu mobilier nou; s-a instalat internetul, s-au achiziționat echipamentele necesare pentru a oferi o educație de calitate. Participăm la diverse proiecte, la care profesorii și elevii dobândesc noi cunoștințe valoroase, importante. Sunt mândră că sunt membră a acestei școli, a acestei comunități de lucru și înconjurată de copii atât de minunați.” - *Învățător: Barabás Ida*

Am cunoscut localitatea Săcel și școala în anul 1969, fiind numită ca profesoară de matematică aici. Am lucrat ca profesoară și apoi am fost numită director din anul 1973 până la pensionare. La această școală, limba de predare a fost și este limba română. De-a lungul anilor au fost elevi proveniți și din alte sate precum: Șoimușu-Mare, Șoimușu-Mic și Vidacut. La școală, de-a lungul anilor, s-au perindat profesori calificați, dar, de multe ori, catedrele au fost acoperite cu absolvenți de liceu. Aceștia și-au dat mereu silința să facă față cerințelor învățământului. Că s-a lucrat cu sârguință, că s-a muncit bine la această școală o dovedesc rezultatele elevilor la învățătură; au ajuns să termine diferite facultăți, să învețe diverse meserii. De asemenea, ca apreciere a activității din această unitate școlară și a muncii personale, de la școala Săcel a plecat profesorul de istorie Costea Constantin Ion, care a îndeplinit mulți ani funcția de inspector general adjunct la Inspectoratul Școlar Județean Harghita. Astăzi sunt mai puțini elevi, deoarece și populația localității este îmbătrânită. Totuși, se desfășoară un învățământ de calitate, activitatea fiind condusă de persoane devotate muncii de dascăl. - *Profesor pensionar: Pipaș Viorica*

Sunt o mamă mulțumită și fericită că ambii copii pe care-i am învățat la Școala Gimnazială „Augusztinovics Pal” din Șoimușu-Mic, structură a Școlii Gimnaziale Săcel. Pentru mine reprezintă o siguranță că actul educațional se desfășoară într-un climat echilibrat și de pace. Acest sentiment de siguranță este și mai necesar în situația actuală, plină de incertitudini, atât pentru părinți, cât și pentru elevii care trebuie să se adapteze noilor condiții de învățământ online. Ca părinte, sunt de părere că atât comunitatea, cât și conducerea școlii au găsit calea ce trebuie urmată în situația actuală. Copiii mei, încă de la vârste fragede, au avut posibilitatea să participe la

diferite competiții organizate în regiune, să-și verifice, să-și compare cunoștințele și competențele prin concursuri școlare, atât individual, cât și în echipe, cu alți elevi din zonă. Ca mamă, mă mândresc cu numeroasele premii și diplome primite de copiii mei la diferitele competiții la care au participat; mai nou, și cu cele obținute în mediul online. Prin participare la activitățile extrașcolare, copiii își cultivă interesul pentru păstrarea tradițiilor comunității. Sunt bucuroasă și sunt recunoscătoare școlii pentru progresul pe care l-au făcut copiii mei. Ca părinte, sunt recunoscătoare cadrelor didactice și le mulțumesc pentru munca depusă. *Părinte: Kovács Ilona Etelka*

Școala Gimnazială „Andrei Șaguna”

58.

Toplița

Scurt istoric

Școala Gimnazială „Andrei Șaguna” își desfășoară activitatea în localitatea Toplița, situată în nordul județului Harghita, la 100 km de municipiul reședință de județ (Miercurea Ciuc), la granița cu județul Mureș. Ar fi nedrept să nu menționăm și o parte din istoria celeilalte locații, adică cea situată în cartierul Vale, la o distanță de aproximativ 4 km de centrul municipiului, pe drumul ce face legătura între Toplița și Borsec, o școală încărcată de istorie.

Școala Primară Nr. 2 Toplița - Vale, așa cum s-a numit la început, beneficiază de clădire proprie, construită în jurul anului 1900, prin contribuția unor localnici înstăriți și a baronului Urmanczi, clădirea fiind din lemn și dispunând de trei săli de clasă.

La început existau două corpuri de clădire, unul situat la circa 3 km de actualul sediu, înspre satul Secu, purtând și denumirea de Școala „Valea de Sus”, unde funcționau 3 clase primare cu un învățător. Apoi, se mărește clădirea din centrul satului, prin adăugarea unui nou corp. Ia ființă astfel Școala Primară nr. 1 cu clasele I-IV, care funcționează în acest mod până aproximativ în anul 1945, după care se formează și ciclul gimnazial. Școala se dezvoltă în continuare, astfel că, în anul 1965, se construiește un nou corp de clădire în care va funcționa ciclul preșcolar. În anul 1994 a fost dată în folosință noua clădire, modernă, dotată cu 4 săli de clasă și un laborator, unde se desfășurau cursurile ciclului gimnazial.

Școala primară Nr. 4 Toplița-Călimănel începe să funcționeze din 1 septembrie 1923. Școala nu are sediu propriu, cursurile se desfășoară într-o casă

închiriată, proprietatea locuitorului Ioan a Fârțului, situată pe pâraul Călimănel, lângă „Moara lui Balaj”, la o distanță de 1,5 km de Drumul Național 15. Clasele I - a IV-a își desfășurau activitatea în aceeași sală. Elevii din clasele a V-a - a VII-a frecventau cursurile la Școala primară Nr. 1 Centru. În toamna anului 1927 începe edificarea unui local propriu pentru școala din Călimănel, la „Gura Călimănelului”, în apropiere de drumul național. În acea toamnă s-a realizat numai o sală de clasă, netencuită în exterior. Din 1 septembrie 1935, este continuată lucrarea de edificare a școlii, începută în 1934. Inaugurarea noii clădiri are loc pe 25 octombrie 1936, dată ce coincide și cu primul cerc cultural al învățătorilor din anul școlar 1936-1937.

Pe 11 septembrie 1940 școala este preluată de un comandant militar maghiar, care afirma că era cea mai frumoasă școală „de la Satu Mare încoace până aici”. Reconstrucția școlii se desfășoară între anii 1962-1963, atunci adăugându-se și etajul clă-

dirii. Începând cu 1 ianuarie 2005, Școlii Generale Nr.1 i se atribuie, în urma restructurării învățământului din județul Harghita, ca altă structură, Școala Generală cu clasele I-VIII din cartierul Călimănel. În vara anului 2008, s-a renovat structura din cartierul Călimănel, mutându-se acolo și centrul administrativ. De asemenea, școala a devenit Școala Generală „Andrei Șaguna”, după numele marelui mitropolit al Transilvaniei. Din anul școlar 2012-2013, unitatea de învățământ a preluat grădinițele „Dumbrava Minunată” și „Dealului”, schimbându-și denumirea în Școala Gimnazială „Andrei Șaguna”, Toplița.

Situația actuală a unității de învățământ

Școala își desfășoară activitatea în 4 spații, situate în cartiere diferite ale localității, la distanțe relativ mari unul față de celălalt. În cadrul acesteia funcționează 9 grupe de grădiniță, 6 clase de învățământ primar, 5 clase de învățământ gimnazial, dintre care o clasă cu predare în regim simultan, 2 clase de învățământ special integrat pentru elevi cu cerințe educaționale speciale și o clasă „A doua șansă”, învățământ secundar inferior, pentru persoanele care nu au reușit să finalizeze ciclul gimnazial. În prezent, aici sunt școlarizați 322 de elevi, îndrumați de 33 de cadre didactice, calificate, majoritatea cu grad didactic I.

Specificul unității

Principala activitate este oferirea unei educații de calitate copiilor și elevilor din învățământul preșcolar, primar și gimnazial, elevilor cu cerințe educaționale speciale și adulților care nu au finalizat studiile gimnaziale, în cadrul programului „A doua șansă”, prin respectarea programelor școlare în vigoare și organizarea de activități extracurriculare. Este o școală de tip mozaic, incluzivă, deschisă către comunitate. Misiunea școlii este să oferim educație tuturor copiilor, prin colaborare, comunicare eficientă și toleranță, respectând valorile individuale și interculturale, prin oferta educațională centrată pe elev.

Rezultate

Procesul educațional, atât cel școlar, cât și cel extracurricular, se desfășoară prin implicarea tuturor actorilor: profesori, elevi, părinți, prin colaborare, comunicare, cooperare, cu relații bazate pe încredere și respect, într-un mediu optim. Acesta este motivul pentru care și rezultatele sunt pe măsură. Școala noastră a fost implicată în desfășurarea

a două programe Comenius, iar în perioada 2017-2019 am inițiat și coordonat activitățile proiectului transfrontalier „Hai să dăm mână cu mână, hai la Toplița Română!”, un proiect de educație interculturală și de promovare a principiilor europene, în parteneriat cu Republica Moldova, fiind implicați și în proiectul similar, derulat la nivelul Asociației Învățătorilor Harghiteni, „Ambasadorii limbii și culturii române”. De asemenea, am derulat un proiect în domeniul educației ecologice și protejării mediului, în parteneriat cu o organizație nonguvernamentală, în urma căruia a rezultat amenajarea unui parc pentru copii din grădiniță.

Preșcolarii și elevii au participat la numeroase concursuri, dintre care amintim: concursul regional de creație artistică „Copil-copilărie” - concurs internațional de activități integrate, TimTim - Timmy, ProEducația, diferite concursuri în cadrul SNAC, Festivalul-concurs de colinde „Florile dalbe”, Olimpiadele prieteniei, Concursul „Uniți în cuget și simțiri”, „Cu viața apăr viața!”, „Și tu poți salva o viață”, „Fii inteligent la matematică!”, „Ortografie.ro”, „Cambridge English Penfriends”, Festivalul de teatru școlar, Festivalul de teatru „Confesiuni despre viață și artă”, „Micii grădinari”, la numeroase competiții sportive, dar și la olimpiadele școlare, la limba și literatura română, cultură civică și educație tehnologică, obținând rezultate foarte bune.

Personalități marcante, elevi ai Școlii Gimnaziale „Andrei Șaguna”

Lista ar fi foarte lungă, deoarece de pe băncile școlii noastre au ieșit mulți oameni remarcabili, oameni politici, profesori, avocați, ofițeri, medici, dar ne vom limita doar la câțiva: Dumitru Olariu, inginer, primarul Municipiului Toplița, Carol Schnakovski, profesor doctor inginer, rector al Universității „Vasile Alecsandri” din Bacău, Mircea Moldovan, judecător la Tribunalul București, Andrei Vodă, președinte al Societății de Geografie din România, filiala Harghita, consilier local, Marian Olaru, membru fondator al Centrului Socio-Educațional Călimănel.

Gânduri despre școală...

Școala Gimnazială „Andrei Șaguna” din Toplița este o școală cu dascăli profesioniști, dedicați, inimoși, care mereu și-au pus elevii mai presus de toate. Nu considerăm că e datoria noastră să formăm caractere, ci este menirea și vocația noastră! Pentru că a fi dascăl nu poate fi niciodată o datorie sau o obligație, totul trebuie să vină de la

sine, în mod firesc și natural, iar ceea ce facem din pasiune și cu drag devine parte din noi... Pot spune, cu sinceritate, că școala mea e casa mea. Colegii mei sunt familia mea. Elevii mei sunt copiii mei. Părinții lor sunt partenerii mei în munca mea. Mi-am petrecut mai bine de jumătate din viață în această școală, 28 de ani, astfel că am crescut, m-am format, m-am dezvoltat, m-am maturizat aici, în locul unde am întâlnit oameni deosebiți și copii minunați. Mă bucur că am avut privilegiul să-i cunosc și sunt mândră că, la rândul meu, fac parte din istoria acestei școli pe care o reprezint. - *director, prof. Nemțoc Mirela*

Școala Gimnazială „Andrei Șaguna” are o semnificație mai profundă, ea inundă granițele betonate ale unei institutii și se întrepătrunde cu viața. Dorința de dezvoltare și de autodepășire trebuie să fie, în primul rând, a elevului, să vină din interior, din înțelegerea scopului pe care îl urmărește în activitate și a sensului sacrificiului pe care îl face. Acest lucru încercăm să-l facem noi. Sunt obiective pe care le urmărim. - *prof. Bucur Carmen*

Dincolo de date și cifre, sufletul școlii sunt elevii și profesorii, necunoscute într-o ecuație al cărei rezultat îl reprezintă formarea. Elevul vine în această școală, la început pentru că trebuie, iar mai apoi pentru că descoperă ce bine se simte. Cadrele didactice sunt și dascăli, dar, în primul rând, părinți. Sunt primii la care apelează cei aflați în nevoie și de la care primesc atenție, grijă și învățătură. Profesorul este acea persoană care îl călăuzește printr-un univers complicat, dar seducător, care îi

propune un model și îl ajută să descopere și să se descopere. - *părinte, Căliman Ileana*

Este o școală în care mi-am petrecut o mare parte din viață. Amintirile, poveștile, colegii, toate îmi sunt aproape. Nimic nu se compară cu afecțiunea, căldura unui colectiv, atât de elevi, cât și de colegi, cadre didactice. Și dincolo de acestea... „omul sfințește locul”. Școala Gimnazială „Andrei Șaguna” din Toplița e un astfel de loc binecuvântat. - *prof., director, pensionar, Mîndru Simion*

Un lucru important pe care școala noastră îl promovează este faptul că putem învăța ce este democrația, nu doar ca pe un ideal patriotic, ci ca pe un mod de viață și de gândire, libertatea de a alege ce vrem să fim. Noi, elevii, suntem ajutați să ne alegem și să ne planificăm munca pe care o avem de făcut, în cooperare cu ceilalți. Așa vom cunoaște țelul muncii noastre, pașii de urmat pentru a-l atinge. Sunt mândră că sunt elevă a acestei școli și am asemenea dascăli. Imnul școlii noastre surprinde sufletul, dar și forța ei; de aceea voi încheia, redând câteva versuri din acesta: „Andrei Șaguna e școala în care, mereu, te reîntorci cu drag./ În orice parte, Călimănel sau Vale, oameni buni te-așteaptă-n prag!/ Nu suntem genii, dar nici oarecare, suntem copii obișnuiți./ Suntem doar una, Andrei Șaguna/ Suntem iubiți și fericiți!” - *Kecseti Nicola, clasa a VII-a*

Din 6 mai 1990, școala noastră poartă numele lui Márton Áron, episcopul romano-catolic al Diecezei din Alba Iulia între 1939-1980. Episcopul s-a născut în Sândominic, apoi a învățat la școala primară din satul natal. Începând cu anul 1990, pe 6 mai, organizăm în fiecare an ziua școlii. Anul acesta, cu ocazia sărbătoririi a 30 de ani, comunitatea școlii a publicat o carte comemorativă.

Cele mai vechi date ce confirmă existența educației organizate în Sândominic sunt oferite de înregistrările unei cărți din Biblioteca Muzeului Secuiesc al Ciucului (deținută de fosta Colecție franciscană din Șumuleu-Ciuc, Muckenhaus E. 1992.4). Această carte de istorie a religiei a fost tipărită în anul 1548, în Antwerpen (Anvers), și conține lucrările lui Eusebius Pomphilius și a lui Bufimus, având coperti de piele șagrinită. În această publicație, pe pagina a doua, se găsește următorul înscris, precum și data: Nicolae Zen Damokosy 1597 Senior Rectoru. Așadar, diacul Nicolae poate fi considerat primul dascăl cunoscut din școala din Sândominic. Probabil că el era cel mai în vârstă membru dintre învățătorii din Ciucul de Sus, având în vedere sintagma „senior Rectoru”.

Între anii 1667-1669, învățătorul satului era Szentmihályi Barla János. În același timp, Szentdomokosi Péter este paracliser și diac în sat, cel care introduce în carte: „Dum fui componator in Szent Domokos in anno 1667” (Mészáros Uo.). În 1670, Szentdomokosi Péter este deja maestru de școală.

Următorul înscris este din anul 1671: „...de Szent Domokos Rector scholae... Petrus Bálint 1671.” (Dr. Mészáros I. Uo.). În 1700, maestrul de școală este Lakatos Tamás, și el amintit în 1711-1712, „Thomae Lakatos, alias Literati”. Acești învățători și dascăli erau cei ce știau să scrie; datorită lor

au rămas în istorie evenimentele cele mai importante din viața satului. Parohia i-a plătit, dar au primit răsplată materială și de la localnici. În secolele al XVII-lea – al XVIII-lea, acești maștri de școală și ajutoarele lor, care erau și clopotari, s-au ocupat mai mult de băieții dornici de învățătură. Au învățat și ei, ca în celelalte școli din Ardeal, scrisul, cititul, socotitul și catehismul. Nu a existat manual sau orar.

Cea mai veche clădire ce funcționa ca școală în comună este cea de lângă biserică, clădirea principală fiind construită în 1856 (partea de lângă drum, celelalte părți fiind construite între anii 1890-1900). Aici, primul maestru de școală era dascălul Székely Lajos, până în 1870, care era și paracliserul satului (Mijea Aranka 1972, manuscris). Numărul elevilor este mare comparativ cu numărul învățătorilor: pentru un învățător erau 50 de elevi. Educația a avut caracter religios până în 1910.

Din anul 1901, ca director al școlii este numit Xantus Dávid, dascălul-cantor născut la Toplița-Ciuc. Numărul copiilor cu vârsta pentru învățământul obligatoriu este de 643 în anul 1903, dintre care 347 învață la școală. Dascălul Császár Dónát din Racu este desemnat ca director în 1907. La începutul secolului, documentele școlii și procesele-verbale atestă că în clasele I - a IV-a au fost predate, treptat, următoarele materii: cititul în limba maghiară, gramatica, ortografia, citirea continuă, rezumarea, compunerea, practica de vorbire, religie și morală, aritmetică, geometrie, geografie, istorie, drepturi și obligații civice, istorie naturală, științe fizice și chimice, caligrafie, cântec, desen, cunoștințe economice (teorie, practică), abilități practice, mișcare, purtare. Clasificarea se realiza cu numere de la 1 la 5, precum și cu următoarele calificative: laudabil, excelent, foarte bine, bine, satisfăcător, nesatisfăcător. Raportul școlar privind rezultatele elevului a fost întocmit de Crăciun și de Paște.

În anul 1910 numărul copiilor este așa de mare, încât clădirea devine neîncăpătoare; așadar, începe educația în case închiriate în diferitele părți ale satului. Așa-numite „școli” funcționau pe străzile Garadosalja, Carina, Cseralja și lângă grădinița centrală de azi. În același an, școlile deveneau proprietăți de stat.

În timpul Primului Război Mondial educația a fost întreruptă: nu au fost învățători, nici copii care să meargă la școală. Majoritatea localnicilor au fu-

git. În anii '30 foarte puțini au absolvit clasa a VII-a, majoritatea lor în școli bisericești. După război, efectivul de copii începe să crească: clădirea școlii nu este suficient de mare; elevii de la marginea satului trebuie să vină de departe. Așadar, în 1957 se construiește școala primară din strada Cseralja, apoi, în 1961, și cea din Sárosút. Școala din centru este dezvoltată între anii 1971-1975, prin construirea unei aripi noi. Numărul elevilor, în anul școlar 1981-1982, la nivel de comună, atinge aproape 1050. Vechea casă de sănătate din sat este transformată în școală în 1981. După schimbările din anul 1989, profesorii încep cu entuziasm să reorganizeze activitatea din școală. (sursă: *Monografia comunei Sândominic*, 227-243, conspecte)

Directori și directori adjuncți între 1990-2020 au fost :

- ianuarie-august 1990: Nagy Árpád, director; Csapár Jolán, director-adjunct;
- 1990-1992: Nagy Árpád, director; Gáll Jenő, director-adjunct;
- 1992-2010: Gáll Jenő, director; Veress Anna-Aranka, director-adjunct;
- 2010-2011: Veress Anna-Aranka, director; Szabó Ida, director-adjunct;
- 2011-2020: Veress Anna-Aranka, director, Kalamár Mária, director-adjunct.

Școala Gimnazială „Márton Áron” a început anul școlar 2020-2021 cu 670 de copii înscriși. În grădiniță sunt 164 de preșcolari, cu două grupe de grădiniță cu program prelungit și șapte cu program normal. La ciclul primar sunt 287 de elevi, care învață în 15 clase, iar la nivelul gimnazial sunt în total 219 elevi, în 9 clase. În unitatea noastră lucrează în total 48 de persoane, dintre care sunt 11 educatoare, 15 învățătoare și 22 de profesori. Activitatea de predare-învățare se desfășoară în șapte clădiri. Munca noastră de zi cu zi

este ajutată de 4 persoane auxiliare și 11 persoane ne-didactice. Elevilor care reușesc să obțină media anuală peste 9,50 le acordăm premii la recomandarea colectivului de profesori din școala noastră. În anul școlar 2019-2020, din clasele a V-a – a VIII-a au fost premiați în total 59 de elevi. La nivel primar și gimnazial sunt 12 elevi cu nevoi educaționale speciale. Activitățile noastre cu acești elevi sunt sprijinite atât de psihologul școlii, cât și de un profesor itinerant și de sprijin.

Erasmus+, parteneriat strategic pentru școală și grădiniță

Proiectul Erasmus+ „Activitățile Eszterlanc pentru păstrarea obiceiurilor în educația din grădiniță” se realizează în parteneriat cu trei unități de învățământ: Grădinița „Eszterlanc” din Hajdúsámson, Grădinița din comuna Ludas și Școala Gimnazială „Márton Áron” din Sândominic. Din școala noastră, la acest proiect, au participat în total 10 educatoare, directorul și directorul adjunct. Durata proiectului este cuprinsă între 1 octombrie 2018 și 30 septembrie 2019. Pe parcursul acestui an au fost planificate șase întâlniri, câte două în fiecare unitate. Cele învățate la întâlnirile din cadrul proiectului Erasmus+ au fost valorificate cu succes de profesorii noștri în grupele lor de preșcolari. Planficările activităților primite de la parteneri au fost foarte utile, pentru că educatoarele le-au putut folosi în activitățile zilnice. La întâlniri, educatoarele au avut ocazia de a vorbi despre oportunitățile dezvoltării materiei educaționale; proiectul a asigurat posibilitatea de a împărtăși experiențele și exemplele de bună practică. Îi mulțumim pentru ocazie Grădiniței „Eszterlanc” din Hajdúsámson!

Proiectul Erasmus+ „Pe locuri, fiți gata, i-verde!” se realizează tot între trei unități de învățământ: Grădinița „Eszterlanc” din Hajdúsámson, Grădinița Reformată (cu profil muzical) „Csillagocska” din Oradea și Școala Gimnazială „Márton Áron” din Sândominic. La proiect, din școala noastră participă directorul, directorul adjunct și 11 educatoare. Perioada de derulare a proiectului este 1 octombrie 2020 - 30 septembrie 2022.

Profesorii din școala noastră au inițiat și au organizat numeroase proiecte:

- Măzgălituri – proiect de desen
- Să nu lăsăm cântecul! – concurs de cântece
- Neprotejat – proiect de istorie locală
- Erou de basm preferat – concurs de desene
- Lupta împotriva traficului de persoane
- Bucuria de a dăru
- Eu și telefonul meu – lumea reală și cea virtuală

În parteneriat cu Palatul Copiilor din Miercurea Ciuc, în școală este în desfășurare programul de educație de dansuri populare și de instrumente muzicale. Profesorii din școala noastră consideră ca fiind foarte importante proiectele ce cuprind mai multe domenii de învățare, iar elevii participă la acestea cu din ce în ce mai mare entuziasm.

„Nu știu ce înseamnă pământul de-aici pentru alții, această țară mică îmi e patrie, cuprinsă de flăcări, lumea copilăriei de odinioară.”

(Radnóti Miklós)

Versurile scrise de poet se referă și la noi, deoarece ne-am născut în Sândominic, aici am învățat să scriem, să citim și să numărăm, iar apoi, după finalizarea studiilor, ne-am întors în fosta noastră școală ca profesoare. De atunci au trecut mai mult de 30 de ani, dar credem că sufletul fiecăreia dintre noi a fost format în această școală.

În zilele acestea, evenimentele au devenit mai accelerate. Activitatea cu elevii este un proces educativ serios. Educația online și formele noi și moderne de educație ne pun în fața unei responsabilități destul de mari. Cu toate puterile noastre încercăm să încurajăm și să sprijinim elevii din școală, întrucât viitorul lor depinde și de noi. Avem convingerea că cea mai bună investiție este formarea unor personalități sincere, sănătoase, empaticе, ajutătoare și conștiente. Știm că rolul școlii este educarea oamenilor inteligenți, cinstiți, responsabili și dedicați. Din punctul nostru de vedere, am devenit o echipă și o comunitate bine unită datorită respectului, încrederii față de ceilalți și muncii realizate cu succes. Îi mulțumim comunității noastre pentru munca generoasă și conștiincioasă. La intrarea școlii, pe o plachetă de marmură, putem citi gândurile lui Márton Áron: „Cei care stau la un post de pază sunt obligați să aibă o atenție vigilentă și de muncă înmulțită”. Să dea Dumnezeu ca și după mai mulți ani școala noastră să fie „post de pază” și să fim demni de spiritul și testamentul episcopului! - Veress Anna-Aranka, director și Kalamár Mária, director adjunct

Mă numesc Szabó Anna, elevă în clasa a VII-a A, la Școala Gimnazială „Márton Áron” din Sândominic. După experiențele personale la școala primară, la școala „mare”, dar și la grădinița „Vihancka”, pot afirma că unitatea este bine dotată și încearcă să ne dea totul pentru învățare eficientă. Avem diverse laboratoare cu tot felul de instrumente aferente disciplinelor. În fiecare clasă este asigurat un laptop, precum și un proiector, ca să putem

participa la ore cât mai bune și interesante. Pe lângă acest aspect, trebuie menționată echipa excelentă de profesori care încearcă să ne predea, dar și să ne ducă la diferite concursuri, unde putem dobândi experiențe și practici noi. Conducerea și comitetul de elevi transformă zilele obișnuite în momente pline și colorate, organizând numeroase programe. Școala ne asigură totul pentru o învățare bună, eficientă și de succes în orice împrejurare. „Niciodată n-a fost așa, ca să nu fie cumva.” - un „gimnazist”

Am trecut niște teste când am dat și am primit sarcini provocatoare, am atins țelurile sau am eșuat. Am lucrat cu sârguință, am făcut copii xerox, am fost iscusiți. Dar cel mai important este că am putut conta mereu unul pe celălalt. Spectrul anului trecut este plin de culori și am reușit să-l colorăm împreună cu elevii. Am luat aripi de păsări pe Hășmașul Mare, am fost într-o drumeție de toamnă, am mers cu idei creative la târg, am sărbătorit Ziua Mondială a Animalelor, i-am comemorat pe cei fără apărare în Gábor-kert (Grădina Gábor). Am avut elevi premiați la nivel județean, național și internațional. Am organizat o lectură-maraton cu poezii puse pe muzică, pregătiri pentru Crăciun, petreceri în școală. Coronavirusul a rescris scenariul. Educația digitală ne-a deschis noi oportunități. Admir rezistența, perseverența colegilor mei, faptul că în aceste condiții schimbate mai au răbdare față de ceilalți, tratează situațiile cu demnitate și calm, nu se plâng de problemele lor. Prezentul are un alt spectru, unul mai sărac. Experiența înseamnă o prezentare realizată de copii, o poveste, un exercițiu provocator, platforme digitale, cunoașterea și practicarea posibilităților unei aplicații, formularea unei idei bune, sentimentul de satisfacție al copiilor. Și acum există clipe petrecute împreună, zâmbete, chiar dacă este adevărat că nimic nu ne poate compensa experiența superbă a relațiilor vii. - Mezei Erika, profesor de limba și literatura maghiară

Sunt un fost elev al Școlii Gimnaziale „Márton Áron” din Sândominic. În această unitate am lucrat 45 de ani și timp de 20 de ani am fost directorul acesteia. Acum sunt pensionar și recunosc cu plăcere că în fosta mea școală se asigură continuu, fără probleme, procesul de învățare și educare la toate nivelurile. Măreția spirituală a episcopului Márton Áron îi obligă tot timpul pe profesorii din școală și văd că ei încearcă să facă tot posibilul, pornind de la vorbele episcopului. Cuvintele lui sunt și azi actuale: „...și merită să ne asumăm rolul, să ne

unim, așa ca niciodată, ca și în prezentul apăsător să muncim cu încredere, fără descurajări și să facem totul pentru scopul sfânt și pentru cei care ne vor urma.” Comunitatea actuală de profesori din școală continuă cu succes munca începută de înaintașii lor. - *Gáll Jenő, cadru didactic pensionar*

Părintele din mediul rural nu prea are posibilitatea de a „alege” școala. Prin urmare, rar ne punem întrebarea „Ce ne place în școala copilului nostru?”; totodată, știm că depinde și de noi, de părinți, cum formăm și noi școala prin: comportamentul copiilor noștri, formularea sinceră a propriei păreri, contribuția voluntară, sprijinirea învățătorilor și profesorilor cu o vorbă bună. Școala din Sânsimion se evidențiază, mai întâi, prin dotarea ei; poate

concura cu celelalte școli din împrejurime privind echipamentele și materialele didactice. Sunt câteva clase cu echipamente personalizate, decorațiuni ce reflectă interesul elevilor; așa se face că spațiul dedicat învățării devine confortabil. Mulți dintre profesori strălucesc prin îngrijirea talentelor, asigură abundant sarcini și experiențe de succes pentru elevii capabili de muncă intensă, dar, totodată, sunt atenți și la cei care rămân în urmă și îi sprijină și pe cei care au nevoie de ajutor. În școala noastră se simte că nu există doi copii identici, dar nu există niciunul care să nu fie valoros în felul său. Există elevi care ies în evidență la muzică, la sport, la arte sau la o materie teoretică ori la o meserie, la muncile agricole, dar cu toții au posibilitatea de a fi primii la ceva. - *Lázár Csilla, părinte*

60.

Școala Gimnazială „Endes József”

Sânsimion

Încă din februarie 1991, școala noastră poartă numele maiorului din armata maghiară de honvezi din 1848, Endes József, originar din localitatea Sânsimion.

Prima atestare documentară cunoscută de noi până la ora actuală,

în legătură cu școala din Sânsimion, datează din anul 1598. Într-un contract încheiat la Sâncrăieni, în acest an, printre martori este amintit „grămăticul Lőrincz, dascăl din Sânsimion”. În anul 1868, la Sânsimion a fost construită o școală și o locuință pentru învățător-cantor. În 1908, educația a început într-o nouă clădire. Clădirea a fost construită de comunitatea locală și de composesoratul recent înființat.

În toamna anului 1944, armata germană în retragere a ars clădirea școlii din comună. Mobilierul și arhiva școlii au fost distruse. În decursul mai multor ani, clădirea arsă a fost reconstruită. Pe 1 februarie 1947 a fost semnat un acord între conducerea comunei și composesoratul local, potrivit căruia școala reconstruită și extinsă de composesorat va fi folosită parțial de școala de stat și parțial de școala confesională.

După naționalizarea din 1948, întreaga școală a fost întreținută, administrată și controlată de stat. În acel an, în comuna noastră a funcționat doar o școală

elementară de 6 clase. Aici veneau și elevii de gimnaziu din Cetățuia. Clădirea deteriorată în timpul războiului este renovată și redată în folosință pe 12 ianuarie 1949. Începând cu anul 1964, școala generală a devenit școală cu 8 clase obligatorii. Astfel, era nevoie de noi clase și în Sânsimion; de aceea, între anii 1965-1968 s-a construit, lângă Fabrica de amidon, o școală cu 5 săli. În toamna anului 1974 a fost introdus învățământul cu 10 clase. În anul 1980 începe construirea unei noi clădiri, care este terminată în 1986. În prezent, această construcție este clădirea principală a școlii. După schimbările din 1989, școala a redevenit școală cu 8 clase. În 2008 este construită, prin finanțare de la stat, o nouă clădire, cu 4 clase.

În prezent, activitatea didactică se desfășoară în șase clădiri. În clădirea centrală a școlii, pe lângă elevii claselor a V-a – a VIII-a, învață atât elevii din clasa pregătitoare, cât și cei din clasele a II-a, a III-a și a IV-a. În școala „mică”, inaugurată în 2008, urmează cursurile elevii din clasele pregătitoare, I și a II-a. În grădinița „Katicabogár” funcționează trei grupe cu program prelungit. În clădirea restaurată în 2015, care este denumită după medicul Dr. Gernárd Jenő, funcționează încă două grupe cu program normal.

În satul Cetățuia funcționează o grădiniță și o școală primară. În Grădinița „Mesevár” învață două grupe de preșcolari, iar în Școala Primară „Benedek Elek”, elevii claselor I – a IV-a. Elevii din clasele a V-a – a VIII-a învață în clădirea centrală din Sânsimion, transportul lor fiind asigurat cu microbuzul școlii.

În anul școlar 2020-2021 sunt înscriși 118 preșcolari, în șapte grupe, educația lor fiind realizată de 10 cadre didactice. În 13 clase, sub îndrumarea a 13 învățători calificați, învață 205 elevi în clasele pregătitoare și clasele I-a IV-a. În clasele gimnaziale a V-a – a VIII-a, în prezent, sunt înscriși 166 de elevi, de educația lor răspunzând 18 profesori. Întreg personalul didactic dispune de pregătire profesională corespunzătoare, majoritatea cadrelor fiind titulare pe post.

Școala funcționează în șase clădiri, dispune de 29 de săli de clasă bine dotate și de un cabinet de informatică. Toate cele șase unități au sisteme de încălzire cu centrală termică; totodată, fiecare clădire dispune de grupuri sanitare corespunzătoare normelor igienico-sanitare. Momentan, sunt în plină desfășurare lucrările la sala de sport, pe care sperăm să o putem lua în folosință la începutul următorului an școlar.

Performanțele școlare ale unității noastre tind spre nivelul mediu-bun; majoritatea absolvenților noștri își continuă studiile în licee teoretice, respectiv în școli profesionale. Cei mai mulți dintre ei trec cu succes examenul de bacalaureat, devenind apoi studenți. La concursurile școlare și la olimpiadele organizate, elevii noștri ating performanțe laudabile. De doi ani participăm în proiecte U.E., Erasmus+, deocamdată în calitate de partener.

Lőrincz Zoltán, directorul școlii:

Școala noastră îi oferă fiecărui copil șanse egale la educație și ne asigură un ambient flexibil, de cordialitate, în care aplicăm variate modalități de realizare cât mai optimă a procesului de predare-învățare. Baza materială s-a ameliorat semnificativ, rezultând din reabilitarea clădirilor, dotarea birourilor și a sălilor cu mijloace multimedia: laptopuri, proiectoare. Scopul tuturor este și va rămâne asigurarea educației de calitate, prin urmare, suntem implicați în relații de parteneriat cu alte unități școlare. Cadrele didactice ale școlii sunt deschise la nou, la inovație, participând continuu la cursuri de perfecționare. Cooperând cu

părinții și cu toată comunitatea locală, muncim pentru dezvoltarea elevilor noștri. Conducerea școlii susține orice inițiativă care pune în lumină activitățile școlare și extracurriculare. Totodată, aș dori să menționez că avem o relație de colaborare excelentă cu primăria și consiliul local al comunei.

Veress Sára, elevă din clasa a VIII-a B:

Revelații, aventuri, râsete. Auzind aceste cuvinte, îmi aduc aminte numai de un singur lucru... de școala mea dragă. Școala este, poate, spațiul decisiv în viața mea de până acum..., unde, ameliorând setea mea de cunoaștere, am primit răspunsuri la atâtea și atâtea nelămuriri. În amintirile mele apar imaginile sugestive ale sălilor în care am avut ocazia să trăiesc atâtea clipe minunate, fericite. De asemenea, un loc memorabil îmi va rămâne și curtea școlii, mereu animată de larva noastră voioasă, de joaca noastră, de glasurile noastre. Sunt sigură că niciodată nu voi uita fețele voioase ale profesorilor, ale învățătorilor mei, cum ne explicau însuflețiți o materie nouă, îndemnându-ne la învățare mereu. Sunt fericită că pot învăța în această școală, mă simt foarte recunoscătoare pentru tot ce mi-a oferit și îmi mai oferă și în continuare.

Vidám Beáta, învățătoare:

Școala Gimnazială „Endes József” din Sânsimion este locul unde predau de 23 de ani, dar care înseamnă pentru mine mult mai mult decât un loc de muncă. Este o școală care se reînnoiește zi de zi, se adaptează nevoilor elevilor. Mediul de învățare contribuie la starea de bine a tuturor, se bazează pe cooperare și creativitate. Lucrez aici într-o comunitate bazată pe respect reciproc; condițiile oferite de școală, dotările moderne, tehnologia digitală facilitează progresul elevilor, sprijină efortul cadrelor didactice.

Danalizi-Eröss Éva, profesoară pensionară:

În calitate de profesoară pensionară, aș dori să vă împărtășesc câteva idei, impresii despre școală,

despre școala mea. Nu e simplu să sintetizez experiențele, luptele și biruințele a patruzeci de ani petrecuți la catedră. Nu e simplă despărțirea de locul îndrăgit, de oamenii dragi. Îmi place și, totodată, sunt mândră de această școală. Chiar dacă sunt pensionară, susțin oricând și oriunde școala aceasta, pe acești copii și pe aceste cadre didactice. Toți vor rămâne mereu parte a vieții mele.

Szép Zsuzsánna, părinte:

Sunt un părinte fericit fiindcă ai mei copii pot învăța în această școală. Este una dintre școlile cele

dotate din zonă, care le oferă elevilor nu numai o educație de calitate, ci și o învățare remarcabilă. Școala degajă o atmosferă prietenoasă, este locul unde copiii noștri se pot simți în siguranță. Copiii sunt educați de cadre didactice foarte bine pregătite. Sincer, niciodată nu mi-a venit în gând să-i înscriu pe copiii mei la o altă școală. În ultimii ani am fost martorii unui progres impresionant ce va servi la bunăstarea copiilor noștri. Copiii mei, copiii noștri se duc cu plăcere la această școală, ceea ce e o bucurie, o destindere pentru un părinte.

Școala Gimnazială „Sfântu Andrei”

61.

Sărmaș

Școala Generală Nr.1 a fost construită în anul 1920 și sfințită în anul 1926, așa cum reiese de pe placa de pe coridorul școlii. Terenul a fost donat de Dumitru Suci. La acea vreme, primarul localității era Ioan Suci, notar - Iacob Pop, director - Ioan Batențianu, preot - Virgil Codarcea. Școala avea trei săli de clasă, o sală de materiale, care fusese la început locuință pentru director, sală profesorală și un coridor. O parte din activitate se desfășura într-o altă clădire din apropierea școlii.

În anul 1968, conducerea Primăriei Sărmaș a luat decizia de a construi o școală mare, să nu mai fie nevoiți elevii să se plimbe de la o clădire la alta. Primar era Ioan Moldovan, iar director - Ana Mîndru-Mureșan. Conducerea școlii a hotărât ca și cadrele didactice, dar și elevii să participe la ridicarea noii clădiri. Au venit și părinți ai elevilor, în frunte cu președintele Comitetului de părinți, Gheorghe Platon. În anul 1975, școlii i s-au mai adăugat opt săli și o spațioasă sală de sport.

Astăzi, școala are 30 de încăperi, cu destinații diferite: săli de clasă, laboratoare, cabinete, birouri, vestiare. În anul 2004, de sărbătoarea „Înălțarea Dom-

nului”, școala a trăit o zi istorică, „botezul”: De azi, 20.05.2004, Școala Generală Nr.1 se va numi Școala Generală „Sfântu Andrei”, Sărmaș (text aflat pe placa de marmură din interiorul școlii). „Începând de astăzi, un sfânt va veghea Valea Mureșului și școala din Sărmaș, Sfântu Andrei”, a subliniat Preasfinția Sa Ioan Selejean. Aducem mulțumiri pentru acest eveniment măreț doamnei director Tarcău Ileana, doamnei director adjunct Țăran Doina-Dorina, doamnei director Liliana, secretar al școlii, preotului cantor Gavril și domnului primar Mîndru Mișu. Importantul eveniment al „botezului” școlii a făcut ca Sărmașul să fie vizitat de oameni importanți precum: doamna Ecaterina Andronescu, la acea vreme președintele Comisiei de Învățământ și Cultură a Camerei Deputaților, Preasfinția Sa Ioan Selejean, Episcop al Covasnei și Harghitei, domnul Stelian Busuioc, inspector școlar, I.Ș.J. Harghita, domnul Constantin Costea, inspector școlar general adjunct, I.Ș.J. Harghita, doamna Elena Mîndru, inspector școlar, I.Ș.J. Harghita, și, nu în ultimul rând, părinții și elevii școlii. (Ileana Tarcău, *Micul meu univers*, Editura Fe&F International S.R.L., Gheorgheni, 2011, p.151-152)

Școala Gimnazială „Sfântu Andrei” este o unitate de învățământ cu personalitate juridică, având clasele pregătitoare – a VIII-a și cinci structuri arondate, fiecare cu nivel preșcolar și primar, după cum urmează: Școala Primară Hodoșa-Gară, Școala Primară Fundoaia, Școala Primară Platonești, Școala Primară Hodoșa-Sat și Grădinița cu Program Normal Sărmaș. Procesul instructiv-educativ se desfășoară în 5 clădiri distincte, recent renovate și modernizate cu sprijinul domnului primar Valentin Mîndru, domnului viceprimar Gelu-Gavril Țepeluș și al Consiliului Local Sărmaș.

La nivelul preșcolar sunt înscriși 92 de copii (6 grupe combinate la secția română și o grupă mixtă la secția maghiară); la nivel primar sunt înscriși 93 de elevi, iar la nivel gimnazial sunt 76 de elevi: 8 clase la ciclul primar, secția română; 2 clase la ciclul primar, secția maghiară; 4 clase la ciclul gimnazial, secția română; 2 clase la ciclul gimnazial, secția maghiară.

Pentru buna desfășurare a activităților, în școala noastră lucrează 7 educatoare, 10 învățătoare, 20 de profesori, un secretar, un contabil și 10 angajați ca personal nedidactic. Directorul școlii este doamna profesoară Liliana Țăran, grad didactic I, absolventă a Facultății de Litere din cadrul Universității „Transilvania” din Brașov și a Facultății de Litere din cadrul Universității din Oradea, unde a obținut titlul de master în același domeniu; director adjunct este domnul profesor Benedek Botond, grad didactic I, absolvent al Facultății de Geografie-Istorie din cadrul Universității „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca, unde a obținut și titlul de master în domeniu.

Anul 2018 este unul de suflet pentru elevii și cadrele didactice din două unități școlare înfrățite: Gimnaziul „D. Cantemir” din s. Mîndrești, r. Telenesti, Republica Moldova, și Școala Gimnazială „Sfântu Andrei”, precum și pentru cele două comunități. Acesta a fost un prilej în plus de a reveni la rădăcini, de a căuta în lada de zestre a neamului și a-i conferi strălucirea de altădată, grație implicării în Proiectul de parteneriat educațional „Ambasadorii limbii și culturii române”, la inițiativa doamnei inspector școlar Elena Mîndru, președinte al Asociației Învățătorilor Harghiteni.

Reușita activităților incluse în proiectul-cadru se datorează deschiderii și bunăvoinței celor două echipe de proiect, reprezentate de director Ludmila Bosii și director Liliana Țăran.

O școală tradițională trebuie să-și genereze și să își activeze forțele proprii prin care să se dezvolte instituțional, să se reinventeze pentru a deveni o unitate de învățământ performantă, în care se face

educație de calitate. Scopul învățării unui copil este ca acesta să meargă mai departe fără profesorul său. Pentru aceasta, așa cum se spune și s-a dovedit, chiar dacă avem copii buni, părinții sunt buni și e bun și profesorul, dacă ei nu lucrează împreună, puterea pe care ar avea-o ca părți ale unui întreg se pierde și rezultatele nu sunt cele așteptate. Prin urmare, cu toții trebuie să urmăm metafora „Fă Rai din ce ai!” - *director, profesor Liliana Țăran*

La ce folosește școala? Ei bine, școala în sine nu înseamnă doar o clădire, ci înseamnă un loc în care venim zi de zi pentru a ne pregăti pentru viitor. Între pereții acestei clădiri se află ziua de mâine. În calitate de elev, am simțit că menirea acestei școli nu este de a ne furniza informații pe care, cu trecerea timpului, să le uităm, ci de a deștepta în noi dorința de a învăța mereu lucruri noi, pentru tot restul vieții. Școala are acea putere de a ne înălța undeva, de unde să ne fie rușine să mai coborâm. - *Cu deosebită recunoștință, un elev eminent*

Ca fiu al „satului”, m-am născut „pe un picior de plai, pe-o gură de rai”. Școala Gimnazială „Sfântu Andrei” este locul unde m-am format ca elev și ca om, o școală vie, activă, dispusă la schimbări și încercări ale contemporaneității, o școală cu profesori de înaltă măiestrie și dărnicie spre formarea elevilor, o unitate de învățământ în care am învățat, învăț și m-a ajutat să devin educat, responsabil și patriot. - *profesor Vasile-Daniel Alb*

Mă bucur și am o deosebită plăcere să vorbesc despre Școala Gimnazială „Sfântu Andrei” din Sărmaș. Cuvintele mele însumează profunde mulțumiri și intense trăiri din două perspective: una a „fostului elev”, iar cealaltă a „actualului părinte”. Țin să subliniez faptul că în cadrul acestei școli, încă din timpul în care am fost elevă, profesionalismul a fost cel care a ghidat întreg demersul didactic și pot afirma cu tărie că și în prezent școala noastră stă sub deviza profesionalismului, inspirând încredere și devotament. Scopul întregului personal al școlii este unitar, respectiv buna desfășurare a demersului didactic din toate punctele de vedere: climat favorabil și cadre didactice profesionale, implicate, dedicate, care urmăresc îndeaproape evoluția fiecărui elev. Mă bucur că am avut șansa de a exprima cuvinte de recunoștință școlii care oferă copiilor noștri un set de repere valorice și culturale și de principii etice care să le asigure dezvoltarea unei identități complexe, acest lucru fiind îndeplinit de cadre didactice competente. Mulțumesc școlii, doamnei director Țăran Liliana, domnului director adjunct Benedek Botond și tuturor cadrelor didactice pentru ceea ce înseamnă astăzi „școala noastră-educație de calitate”. - *Cu deosebită considerație, un părinte*

Azi, Mihăileni este comuna din care fac parte satele Nădejdea, Livezi, Văcărești, situându-se la 13 km de Miercurea Ciuc, pe valea pârâului Racu. Și-a primit denumirea, Szentmihály, după Arhanghelul Mihail, nume pe care îl poartă biserica medievală din localitate. În anul 1332, apare în documentele istorice sub numele de S. Michael. În anul 1694, satul a avut foarte mult de suferit în urma invaziei tătarilor. Atunci, satul Cibre a fost distrus în totalitate.

În 1910, aici trăiau 2453 de maghiari, iar în 1992, doar 1604.

Istoricul unităților de învățământ din comună:

Școala din Mihăileni a fost construită în anul 1903, iar din anul 1920 funcționează ca școală elementară de stat. În anii '50 a fost extinsă cu două săli de clasă, iar în anii '70 i-a fost adăugată încă o clădire cu etaj, construită prin munca voluntară a sătenilor. A fost renovată în 2002-2003, printr-un program Phare. În anii '50 a fost construit un alt corp de clădire, cu o altă destinație, depozit de cereale, mai apoi, adăpost pentru animale. Ulterior, în această incintă a funcționat Grădinița din Mihăileni, până în 2012, când a fost renovată cu fonduri europene, iar de atunci este Școală Primară.

În Nădejdea, prima școală a fost construită pe amplasamentul actualului cămin cultural. Actuala școală a fost ridicată în jurul anului 1910. Până în 1920 a funcționat ca școală catolică, iar în anul 1930 a devenit Școală Elementară de stat.

În satul Văcărești, școala datează din anul 1913, la început, ca școală elementară, mai apoi, ca școală primară, așa cum funcționează și în prezent.

După absolvirea claselor primare, elevii din Nădejdea și Văcărești urmează ciclul gimnazial la școala din Mihăileni.

La Livezi, sat cu populație de etnie română, prima școală a fost construită în anul 1907, ca o baracă cu două odăi, iar mai apoi, în locul acesteia a fost construită o altă școală, în 1929, cu limba de predare română. Între anii 1948 și 1951 a fost construită o altă clădire a școlii unde a funcționat și un internat școlar. Aici învățau și alți copii români din zonă, din mediul rural.

Aceste școli au fost modernizate între anii 2005-2009, astfel, condițiile de desfășurare a actului didactic au fost foarte mult îmbunătățite.

Regimul de funcționare actual:

În anul 1993, școala din Mihăileni devine Școala Gimnazială „Arany Janos”, la propunerea directorului de atunci și cu acordul tuturor cadrelor didactice.

Pesonalul angajat: Numărul total al angajaților este 43, dintre care 30 de cadre didactice, 2 ca personal didactic auxiliar și 9 ca personal nedidactic. Unitatea de învățământ este condusă de un director și un director adjunct. Dintre cadrele didactice titulare, 13 au gradul didactic I, 10 au gradul didactic II și 5 au definitivare în învățământ.

Unitățile de învățământ, în prezent:

În anul școlar 2020-2021, în comuna noastră, unitatea de învățământ este alcătuită din școala de centru și cinci structuri, funcționează cu 339 de elevi, dintre care 90 de preșcolari, 137 de elevi la ciclul primar și 112 elevi la nivel gimnazial.

Distribuția pe sate este următoarea:

- Mihăileni: Școala Gimnazială „Arany János”, ni-

vel primar și gimnazial, secția maghiară, și Grădinița cu program prelungit „Babszem Jankó”, secția maghiară

- Nădejdea: Grădinița și Școala Primară, secția maghiară

- Văcărești: Grădinița și Școala Primară, secția maghiară

- Livezi: Grădinița și Școala Gimnazială, secția română

La Școala Gimnazială „Arany János”, directorul și toate cadrele didactice sunt motivate de același scop: să colaboreze într-o unitate de învățământ unde profesorii și elevii se simt bine împreună. Motto-ul școlii noastre este: „Educă-i cu blândețe, dar lasă-i și să se joace...” (József Attila). Astfel, cu toții ne străduim să creăm un climat educativ cald, pozitiv, în care fiecare copil să se simtă important și apreciat pentru ce este el ca persoană și pentru ce poate el să facă. Ne străduim să-i pregătim pe elevii noștri pentru viață, să le arătăm drumul drept, să fie responsabili, cinstiți, pentru că suntem conștienți că viața lor se va clădi, în mare parte, pe fundamentul construit de noi. Trebuie să luăm în considerare că personalitatea fiecărui copil este diferită, starea socială diferă de la o persoană la alta, de aceea, nu întotdeauna reușim să obținem rezultate deosebite cu toți.

Suntem mândri că, de la an la an, tot mai mulți elevi ai școlii noastre au obținut rezultate remarcabile la olimpiade și concursuri școlare. Dintre acestea amintim: concursuri literare, de istorie, de geografie, de protecție a mediului și de matematică. De asemenea, în unitatea noastră a fost organizată doi ani consecutivi faza județeană a Olimpiadei Naționale Universul cunoașterii prin lectură, pentru elevii din mediul rural. Nu în ultimul rând, elevii noștri au participat la numeroase activități extrașcolare.

La examenele naționale, în ultimii 7-8 ani, procentul de promovare este de peste 75%. Ei își continuă studiile liceale la Miercurea Ciuc, dar și la Odorheiu Secuiesc sau la Brașov.

Ne bucură faptul că foștii noștri elevi devin oameni responsabili, se integrează bine în societate și pe piața muncii ca profesori, medici, farmaciști și buni meseriași, fiind recunoscători foștilor profesori care le-au arătat calea de urmat în viață.

Școala Gimnazială „Bem József”

63.

Secuieni

Școala Gimnazială „Bem József” este unitatea de învățământ cu personalitate juridică din comuna Secuieni, care funcționează împreună cu următoarele structuri: Școala Gimnazială „Pécsi Simon”, Eliseni, Școala Primară „Benedek Elek”, Bodogaia, Grădinița Eliseni, Grădinița Bodogaia.

În anul școlar 2020-2021, în unitatea noastră sunt 21 de formațiuni de studiu, 307 preșcolari și elevi, 29 de cadre didactice. Unitățile noastre școlare

se află în trei localități: Secuieni, Eliseni și Bodogaia.

Istoria școlii noastre în localitățile comunei, de-a lungul anilor, s-a desfășurat astfel:

La Secuieni, în secolele al XVII-lea, al XVIII-lea și la începutul celui de-al XIX-lea, la parohia reformată și unitariană a funcționat, separat, câte o clasă primară pentru elevii religiilor respective, cu câte un învățător. În anul 1873 au fost unite aceste clase, precum și cadrele didactice. Parohia unitariană a pus la

dispoziție o sală din casa cantorului, iar cealaltă sală de clasă era asigurată și plătită de comună. În anul 1897 a fost construită clădirea veche a școlii. Școala a funcționat cu patru clase, până pe 1 septembrie 1950. Începând din 1950, în școală s-a predat până la clasa a VII-a. În anul 1965 a fost construită clădirea nouă. Predarea s-a desfășurat până în clasa a VIII-a. În anul 1987 se finalizează construirea sălii de sport, iar în anul 1993 școala primește denumirea Școala Generală „Bem József”. La începutul anului 1950 începe să funcționeze grădinița, mai întâi în clădirea veche a cooperativei, apoi în casa cantorului unitarian, ulterior, în partea de jos a școlii vechi, unde funcționează și în zilele noastre. În prezent există 2 grupe în grădiniță, 4 clase la nivelul primar, 4 clase gimnaziale.

La Eliseni, după Benkő Elek, între secolele al XVI-lea și al XVII-lea funcționa deja școala. În timpul sâmbetistului Eősi, Pécsi Simon a fost rectorul școlii. Orbán Balázs vorbește despre excelenta școală unitariană, Gimnaziul „Sfânta Elisabeta”, fondat de Balázs István, judele Scaunului Secuiesc din Odorhei. În anul 1878, comitetul creștin decide construirea unei școli, care se și finalizează. În locul clădirii vechi a Școlii Populare, în anul 1970 a fost ridicată clădirea nouă a școlii, cu etaj, denumită „Pécsi Simon”. Aici funcționează 4 clase la nivelul primar și 3 clase la nivelul gimnazial. În această clădire a funcționat și grădinița până în anul 2016, când a fost construită clădirea nouă, modernă, în care, din 2018, se desfășoară activitatea instructiv-educativă. În prezent, aici funcționează două grupe de grădiniță.

Școala Gimnazială „Pécsi Simon”, Eliseni

În Bodogaia, în anul 1847, într-o „colibă” acoperită cu trestie, aflată în posesia Bisericii Unitariene, a început predarea constantă în cele patru clase primare. În această clădire s-a predat până în 1900. Construirea clădirii actuale a început în 1895 și a durat cinci ani. În anul 1900 a început instruirea în noua clădire. Din 1951 până în prezent, funcționează doar

cu clase primare. În 1992 devine Școala Generală „Benedek Elek”. În prezent, această școală funcționează doar cu o clasă simultană. Activitatea preșcolară este continuă din 1947, a funcționat și cu program prelungit, dar din 1986 funcționează doar cu program normal. În prezent, aici este o singură grupă.

În viziunea noastră, școala este o unitate de învățământ care, printr-o educație de calitate, îl ajută pe copil să se descopere pe sine și să devină util. Misiunea școlii este schimbarea mentalității negative într-o gândire pozitivă, permisivă, creativă, atât la elevi, cât și la dascăli, considerând elevul ca partener în educație și subiect al autoeducației. Scopul școlii noastre este de a crea o școală comunitară deschisă, credibilă în fața părinților și a comunității locale, care să răspundă nevoilor de educație. Printr-o ofertă curriculară atractivă și diversificată, prin formarea unui corp profesoral stabil, titular și bine pregătit profesional, prin derularea de proiecte și programe educaționale specifice, vom forma o personalitate umană complexă. Valorile pe care le promovăm sunt: comunicarea, spiritul de echipă, toleranța, educația pentru drepturile omului.

Clădirile școlilor sunt dotate corespunzător; de-a lungul anilor, am încercat să dezvoltăm cât mai mult baza materială, să creăm condiții fizice bune pentru elevi și cadrele didactice. Clădirile au primit „haine noi”, au devenit mai atractive, contribuind astfel la scopul de a oferi elevilor un climat favorabil, o educație de calitate și siguranță. Conform părerilor exprimate de elevi, de cadre didactice și părinți, putem afirma că școala noastră este locul unde ne ajutăm reciproc, unde suntem atenți unii la ceilalți, unde factorii principali ai educației contribuie la rezolvarea problemelor, unde oferim un climat plăcut tuturor participanților la educație.

„Mie îmi place să studiez la această școală. Comunitatea clasei este foarte bună. Ne distrăm foarte mult și avem multe activități comune. E adevărat că în trecut școala noastră a avut și copii care în pauze au creat anumite probleme, dar acum aceste situații sunt amintiri. Ne simțim bine la școală, profesorii sunt înțelegători și plăcuți. Ne ajută foarte mult, mai ales acum când învățăm online. Comunitatea școlii noastre este una foarte mică, ne cunoaștem foarte bine. E plăcut să știu că învăț într-o școală unde oricând pot să opresc pe oricare dintre profesori pentru că am o problemă la una dintre materii. Mediul este familial. Curtea școlii este foarte mare și ceea ce este foarte important e că avem un teren de fotbal și chiar o sală de sport. Suntem mult mai uniți decât elevii din

alte școli. Să nu uit, nu-mi place culoarea școlii, mi-ar plăcea mai mult dacă ar fi mov. Ceea ce îmi place la această școală este că se organizează foarte multe festivități și excursii.” - *Lakatos István, clasa a V-a*

„Școala noastră este perfectă. Îmi place să merg la școală, pentru că acolo învăț foarte multe. Profesorii sunt foarte drăguți și dedicați. Răspund cu drag la orice întrebare și nu trebuie să-mi fac griji că voi fi luată în derâdere. Nu vorbesc cinic, sarcastic. Singurul lucru care lipsește este o sală de sport. Elevii au nevoie să facă sport. Mai lipsește și o tablă interactivă. Scriem cu cretă pe o tablă verde. Îmi plac toți colegii de clasă, este o atmosferă bună, totul e în regulă. Diriginta clasei este drăguță și înțeleghătoare. Îmi place că învăț lucruri noi, interesante”. - *Kóré Barbara, clasa a VI-a*

„Profesorii din această școală sunt foarte atenți cu toți copiii, îi educă și le îndrumă pașii pe drumul cel bun. Au ce învăța de la profesori, mai ales de la diriginți. Sunt foarte fericită că fiica mea studiază în această școală; în această comunitate mică, profesorii sunt foarte bine pregătiți profesional și copilul meu are de la cine învăța. Sunt foarte mulțumită. Și cel mai important pentru mine este că fetița mea merge cu plăcere la școală, unde se simte foarte bine. Avem multe lucruri pentru care trebuie să fim recunoscători profesorilor care au creat o comunitate unită în școală și în fiecare clasă. Conducerea școlii muncește foarte mult pentru a îmbunătăți calitatea învățământului, iar copiii să poată beneficia de un mediu modern și plăcut.” - *Csapai Júlia, părinte*

„Am venit aici ca profesor debutant și de atunci mi-am îmbogățit cunoștințele profesionale pe care nu-i sigur că le-aș fi dobândit în alte locuri. Școala s-a modernizat și a devenit tot mai frumoasă. A fost construită o grădiniță nouă, dar și clădirile existente au fost renovate, îmbunătățite, modernizate, atât în interior, cât și în exterior, ca predarea-învățarea să se desfășoare în cele mai bune condiții. Înzestrarea școlii este continuă, cu echipamente IT care sunt indispensabile pentru activitatea didactică actuală. Aș evidenția două lucruri importante, pe care le-am învățat de la colegii mei: empatia și lucrul în echipă. Mă simt mândră de experiențele pe care le-am acumulat aici, că școala evoluează și fațada este estetică, că pot fi educatorul unor elevi cu o situație materială precară și le pot oferi ajutorul meu.” - *Mátyás Helga, profesor*

„Sunt profesor al unității noastre din 1997, iar din 2012 sunt director. Lucrăm în colaborare cu co-

legii mei profesori, de multe ori peste puterile noastre, ca școala să fie sprijin, ajutor, ghid și partener atât pentru copii, cât și pentru părinți, care, în multe cazuri, trăiesc în circumstanțe dificile și caută siguranța și acceptarea sub aripile școlii. Am sacrificat și sacrificăm multă energie pentru crearea unui mediu școlar sigur; ne străduim să dezvoltăm continuu baza materială a școlii, în care sprijinul și partenerul nostru este consiliul local. Suntem o școală deschisă, incluzivă, ne educăm elevii să poată face față, cu demnitate, în societatea viitorului, să-și facă viața mai bună și mai frumoasă, folosind valorile pe care le promovăm: onoare, respect, acceptare, iubire.” - *Orbán Erika-Gabriella, director*

„Noi, profesorii din vechea generație, am trăit în armonie cu mediul înconjurător, cu elevii și părinții. Noi nu ne plângem și nu aveam sentimente negative, pe noi ne îndruma voința de a-i ajuta pe cei din jur. Am fost ca o familie mare. Foloseam metode interactive ca să-i ajutăm pe elevii cu probleme de învățare. Între anii 1990-2006, am încercat să mențin acest spirit. Profesorii de azi folosesc alte metode, aliniindu-se la o nouă orânduire, ceea ce a schimbat și fața, și spiritul învățământului de azi. În ciuda greutăților, profesorii își fac treaba foarte bine, chiar dacă acum trebuie să fie incluși și părinții în procesul de învățare, nu numai elevii. Nu va fi ușor, nu a fost ușor niciodată, dar a meritat. Și am credea că efortul depus va da roade.” - *Szakács Amália, cadru didactic pensionar*

„Sunt profesor la Școala Gimazală „Bem József” Secuieni, structura Eliseni, din anul 1995. În acești 25 de ani, atât clădirea școlii, cât și personalul s-au schimbat și s-au dezvoltat. Clădirea școlii a fost renovată, s-au pus geamuri și uși termopan, s-a instalat centrală termică, s-au instalat camere de supraveghere, rețeaua electrică a fost refăcută. Clasele au fost dotate cu mobilier nou. Școala dispune de internet și are câte un calculator în fiecare clasă, precum și un laborator de informatică. La această structură lucrează personal calificat. Cadrele didactice sunt în relații bune. În cancelarie este o atmosferă plăcută. Profesorii discută și găsesc rezolvare, împreună, la dificultățile pe care le întâmpină unii elevi. Sunt în bune relații cu părinții și comunitatea locală. Elevii școlii noastre au diferite vulnerabilități, provin din medii sociale defavorizate. Pentru a-i ajuta, avem un mediator școlar și un profesor de sprijin. Copiii vin cu drag la școală, deoarece sunt tratați egal, fără să se țină cont de diferențele sociale. Școala noastră poate fi un exemplu de toleranță, integrare și bune practici.” - *Szabó Ibolya, profesor*

Comuna Ciucsângeorgiu este situată în Depresiunea Ciucului, la 22 de km de municipiul Miercurea Ciuc, pe malul pârâului Fișag. Este una dintre cele mai mari comune din județul Harghita, cu o suprafață de 140 km² și cu aproximativ 5000 de locuitori. Complexitatea comunei este sporită de faptul că este formată din zece sate care diferă ca populație, tradiții, structură.

În prezent, în comună există două unități de învățământ: Școala Gimnazială „Gál Sándor”, în Ciucsângeorgiu, și Școala Gimnazială „Márton Ferenc”, în Bancu.

În 1990, școlii noastre i s-a atribuit numele lui Gál Sándor, erou al Revoluției din 1848–1849 și al Războiului de Independență, născut în Ciucsângeorgiu.

În administrarea Școlii Gimnaziale „Gál Sándor” din Ciucsângeorgiu sunt și unitățile de învățământ din satele Armășeni, Armășenii-Noi, Potiond și Eghersec. Datorită distanțelor dintre sate și a naturii în formă de fâșie a satului Ciucsângeorgiu, și rețeaua școlară a fost formată din unități complexe și ramificate. Scăderea constantă a numărului de copii din ultimul deceniu a forțat școala noastră, de mai multe ori, să regândească rețeaua școlară și să închidă sau să realizeze fuziuni ale unităților mai mici. În prezent, activitatea didactică se desfășoară

în patru clădiri separate ale Școlii Gimnaziale „Gál Sándor”, cu aproximativ 350 de elevi și 40 de cadre didactice și nedidactice.

Clădirea Școlii Gimnaziale „Gál Sándor” din Ciucsângeorgiu a fost construită în anul 1980, în stil realist-socialist. Este clădirea centrală a școlii noastre, care a fost renovată și modernizată. Aici sunt 175 de elevi, în 9 clase.

Școala din Armășeni, fosta Școala Gimnazială „Xántus Keresztes”, în 1990 a primit numele fostului lider local al Ciucului Inferior, Xántus Keresztes. Din 2005 funcționează sub administrarea școlii din Ciucsângeorgiu, având patru clase primare și trei clase gimnaziale, cu aproximativ 95 de elevi.

Activitatea didactică și educativă preșcolară în Ciucsângeorgiu s-a desfășurat în două clădiri separate. În anul 2016, clădirea grădiniței din partea de „sus” a satului a fost renovată și a primit denumirea „Háromtízési óvoda”. În 2020, prin fuzionarea grupelor de grădiniță, a devenit posibilă funcționarea a trei grupe de vârstă, cu aproximativ 55 de preșcolari, în clădirea renovată. În prezent există două grupe mixte, cu 25 de preșcolari, în clădirea grădiniței din Armășeni.

Provocarea viitorului este de a construi o școală modernă, în ciuda numărului scăzut de copii, păstrând particularitățile satelor din Valea Fișagului.

Au trecut 168 de ani de când a sunat pentru prima dată clopoțelul în școala din comuna Frumoasa.

Despre unitatea școlară a comunei Frumoasa găsim o descriere mai amplă într-un proces-verbal din 1869, aflat în arhiva Arhiepiscopiei din Alba-Iulia. Din acest proces-verbal aflăm următoarele

informații legate de școala din Frumoasa:

- Școala bisericească a comunei Frumoasa a fost construită în 1852, în mijlocul comunei (nu departe de Biserica „Sf. Ladislau”). Înainte de construirea acestei școli, copiii din comuna Frumoasa învățau la școala bisericească din satul Nicolești,

precum și în școala armenească.

- Înființarea școlii a fost supravegheată de preotul catolic Sânta Imre din satul Nicolești.

- În acea perioadă, clădirea școlii era compusă din două încăperi, care erau dotate cu bănci, mese, sobe, iar pe pereți se aflau table. Între cele două încăperi se afla locuința învățătorului. Acest document mai pomeneste și de un clopoțel de 10 livre așezat pe acoperișul școlii (din care n-a mai rămas nicio urmă).

- În școală se desfășura activitate didactică nu numai iarna, ci până la sfârșitul lunii iunie. Acest document ne transmite și niște date surprinzătoare legate de numărul copiilor de vârstă școlară: 225 de băieți și 152 de fete, dar dintre acești elevi frecventau școala regulat numai 32 de băieți și 15 fete.

La începutul anilor 1900, s-a constatat că vechea clădire școlară a devenit prea mică, din acest motiv conducerea comunei a hotărât, pe baza procesului-verbal din 1 aprilie 1901, construirea unei clădiri noi. În final, în anul 1906, după mulți ani, au plănuit construirea unei clădiri școlare noi, pe terenul Pujikál, unde au primit loc patru clase, o clasă mare, două locuințe pentru învățători, cu bucătărie și pivniță. În toamna anului 1907 a fost predată noua construcție. Chiar de la început, limba de predare în această unitate de învățământ a fost cea maghiară.

De-a lungul anilor, denumirea școlii s-a schimbat de mai multe ori: în 1945 - Gimnaziul Unic, mai târziu, Școala Generală de 10 clase. Astăzi, școala poartă numele scriitorului Nyirő József. Istoria denumirii este foarte simplă: la începutul anilor 1990 fiecare școală și-a ales un nume. Directorul și, în același timp, profesorul Bíró Lujza, sub o mare presiune, a ales numele scriitorului Nyirő József, considerând că nimeni altcineva nu exprimă mai adecvat viitorul unei școli: „Putem înainta, cu calm, deoarece-

ce calea mea nu va avea sfârșit. (...), dar eu nu mă voi opri până ce trupul meu nu va contribui la înălțarea acestui pământ.”

În școală a funcționat cândva și un internat pentru elevii din Coșnea, Pajiștea și Nădejdea. Până în anul 1954, la școală erau doar învățători. Primul profesor calificat a fost Nagy Sándor, profesor de geografie și geologie (potrivit însemnărilor domnului Miklós Géza, fost director al școlii), după care a urmat Puskás Attila, profesor de biologie, care au activat ca profesori în comunitate, dar, în același timp, au contribuit și la organizarea activităților culturale (cerc de teatru).

În anii '50-'60 școala a rămas adeseori fără profesori calificați, dar, în anii ce au urmat, această problemă s-a rezolvat, așadar, școala a putut oferi un învățământ de calitate. De pe băncile școlii au ieșit elevi bine pregătiți, care au dat dovadă de pricepere în varii domenii: medici, ingineri, avocați, economiști, profesori, funcționari, muncitori de înaltă calificare.

Din august 2011, cele trei școli ale comunei (Frumoasa, Nicolești și Bârzava) au un singur secretariat, centralizat la Frumoasa. De acest centru aparțin atât grădinițele, cât și școlile, astfel, activitatea didactică se desfășoară în cinci clădiri, după cum urmează: la Frumoasa, grădinița și grădinița cu program prelungit, școală gimnazială (clasa pregătitoare - a VIII-a); la Nicolești, grădinița și grădinița cu program prelungit se află în aceeași clădire cu clasele a V-a - a VIII-a, clasele primare fiind în altă clădire, iar la Bârzava, grădinița și clasele primare sunt în aceeași clădire.

Cadrele didactice din unitatea noastră au o strânsă legătură, atmosfera de lucru se caracterizează prin colaborare, prietenie și înțelegere reciprocă (atât în trecut, cât și în prezent).

În anul școlar 2020-2021, în școală își desfășoară activitatea didactică și pedagogică 35 de cadre calificate, iar în domeniul nedidactic, un personal de sprijin cu patru membri asigură buna funcționare a școlii noastre. În anul școlar curent sunt înscriși 443 de elevi, 106 preșcolari, 191 de elevi în clasele primare și 146 de elevi în clasele gimnaziale.

Cadrele didactice acordă o atenție specială diferitelor competiții, concursuri, pentru a descoperi talentele din mediul rural: concursuri de matematică, ortografie, concursuri de recitare de poezii și povești, olimpiade la diferite discipline, dar considerăm că întărirea spiritului de echipă, colaborarea activă și eficientă între membrii comunităților din satele comunei sunt la fel de importante. De pildă, în 2017, școala noastră a participat și a câștigat

Concursul Național „Aranyfesz” demonstrând că și dintr-o școală din mediul rural poți visa la scară înaltă dacă muncești din greu.

În 2017 școala a sărbătorit o triplă aniversare:

- a 165-a aniversare a educației din Frumoasa;
- cea de a 110-a aniversare a clădirii școlii;
- a 25-a aniversare a denumirii școlii.

Cu această ocazie, școala a publicat și un anuar, care se încheie cu o afirmație a lui Albert Szentgyörgyi: „Școala este pentru ca oamenii să învețe învățarea, să ne trezească dorința de cunoaștere, să pricepem bucuria unui lucru bine făcut, să savurăm emoția creației, să învățăm să iubim ceea ce facem și să găsim munca pe care o vom îndrăgi.”

Toată echipa școlii își dă osteneala pentru a atinge acest scop.

66.

Școala Gimnazială „Dr. Lukács Mihály”

Plăieșii de Jos

Plăieșii de Jos se situează într-una dintre cele mai mici depresiuni locuite din Carpații Orientali, în partea sudică a Munții Ciucului, în sud-estul județului Harghita. Depresiunea are o suprafață de 320 km² și se întinde la nord de orașul Târgu Secuiesc, la o altitudine medie de 700 m deasupra nivelului mării, în vecinătatea județelor Covasna și Bacău.

În registrul de recensământ din 1614, la subcapitolul Imper, este notat numele lui Istvan Czyky, având ca ocupație educarea copiilor. Acest document este prima dovadă scrisă referitoare la educație.

Pe fațada celei mai vechi unități de învățământ din depresiunea Casinului, construită în anul 1874, este menționat: „Pentru știință și virtute”. Strămoșii noștri au formulat, astfel, misiunea școlii: pentru cunoaștere, pentru înțelegerea sistemelor corelate de adevăruri, pentru îmbunătățirea faptelor oamenilor. Pentru aceste valori a fost construită cu sacrificii și efort clădirea școlii. Idealul școlii noastre este exprimat de citatul din poezia lui Attila József, gravat în lemnul porții secuiești de la intrare: „Merită a lucra exact, frumos, așa cum steaua merge pe cer.” („Dolgozni csak pontosan, szépen, ahogy a csillag megy az égen, úgy érdemes.”).

... Pentru că „Nu putem face lucruri mari pe acest Pământ, putem face doar lucruri mici cu multă dragoste.” (Maica Tereza).

Din analizele pe care le-am efectuat, punctele forte ale școlii noastre, cu care ne putem mândri, sunt următoarele:

– profesorii sunt calificați, au pregătirea didactică necesară;

– calitatea procesului didactic este dovedită de rezultatele elevilor noștri care sunt admiși în liceele cele mai renumite din zonă, într-un număr considerabil;

– există o bună colaborare între factorii responsabili pentru buna funcționare a școlii și pentru asigurarea bazei financiare;

– unitatea noastră oferă copiilor programe pentru timpul liber și activități extrașcolare potrivite particularităților de vârstă;

– școala noastră a participat la proiecte educaționale cu rezultate foarte bune;

– elevii noștri participă la olimpiade și concursuri sportive cu rezultate remarcabile, sporind renumele școlii;

– avem clădiri bine amenajate.

În anul 2020, numărul locuitorilor din comună a fost 3114, iar numărul copiilor de vârstă școlară a fost 498. În anul școlar 2020-2021, 498 de elevi au frecventat școala noastră: 128 de preșcolari, 209 elevi în ciclul primar, clasa pregătitoare - a IV-a, 161 de elevi în ciclul gimnazial, clasele a V-a - a VIII-a.

După terminarea clasei a VIII-a, copiii învață într-o școală aflată în altă localitate.

Din totalul de 56 de angajați ai școlii, 40 reprezintă personal didactic, dintre care 6 educatoare și 15 învățători. 12 cadre didactice au obținut gradul didactic I, 5 au obținut gradul didactic II și 18 au obținut definitivarea în învățământ.

Numărul elevilor din familii defavorizate din punct de vedere socio-economic este mai mare în comparație cu alte localități din județul Harghita.

În prezent, în depresiune funcționează o singură școală cu personalitate juridică, care include nouă structuri:

Nr. crt.	Localitate	Denumirea unității	Pre-școlari	Ciclul primar	Ciclul gimnazial	Total
1.	Plăieșii de Jos	Grădinița „Csipkerózsika”	32	0	0	32
2.	Plăieșii de Jos	Școala Gimnazială „Dr. Lukács Mihály”	0	66	95	161
3.	Plăieșii de Sus	Grădinița Nr. 3	32	0	0	32
4.	Plăieșii de Sus	Școala Gimnazială Nr. 4	0	57	41	98
5.	Casinu Nou	Grădinița „Hóféherke”	43	0	0	43
6.	Casinu Nou	Școala Gimnazială „Tuzson János”	0	42	25	67
7.	Iacobeni	Grădinița „Dr. Kovács Irén”	21	0	0	21
8.	Iacobeni	Școala Primară „Dr. Pataki József”	0	38	0	38
9.	Imper	Școala Primară Nr. 5	0	6	0	6
TOTAL			128	209	161	498

Școala cu personalitate juridică, din august 1990, poartă numele distinsului preot și profesor dr. Lukács Mihály, personalitate care a făcut sacrificii enorme pentru organizarea învățământului din zona Ciucului. Conform documentelor din arhivele parohiei romano-catolice, dr. Lukács Mihály s-a născut în satul Plăieșii de Sus, deși, în unele documente, apare ca loc natal satul Casinu Nou, pe 25 iulie 1678; părinții săi au fost Lukács Gergely și Veress Anna. Tatăl său a fost menționat în registrul de recensământ din anul 1702, fiind mic nobil. Între anii 1700-1702 a studiat filosofia în localitatea Szombathely, apoi și-a continuat studiile în domeniul teologiei, obținând doctoratul în Viena. A murit pe 17 ianuarie 1730, în casa părinților. Prin testamentul din 1725, a creat o fundație și a numit moștenitor tineretul studios din regiune. Din averea donată fundației s-a înființat primul gimnaziu cu internat, cel din Șumuleu-Ciuc. Averea donată a avut o valoare de 12.000 forinți. Trebuie menționat faptul

că, în conformitate cu documentele din epocă, în anul 1721, cu 10 forinți s-au putut cumpăra o pereche de boi și unelte necesare în agricultură: căruță, plug etc. Averea fundației, în 1929, a fost trecută în proprietatea statului român.

În anul 2014 am sărbătorit 400 de ani de la prima atestare a învățământului din depresiune. Cunoștințele acumulate azi sunt suma experiențelor din trecut, în aceste cunoștințe fiind îmbinate mari descoperiri și experiențe de viață. Cel care azi învață din faptele trecutului, prin însușirea și conservarea valorilor, îmbogățește viitorul. - *András Ignác*

Școala Gimnazială „Vitos Mózes”

Sâncrăieni

67.

Localitatea Sâncrăieni este situată pe malul Oltului, în Depresiunea Ciucului, la șapte kilometri de Miercurea Ciuc. Școala noastră este singura unitate de învățământ din comuna Sâncrăieni susținută de administrația locală.

Dovada scrisă a activității educative din Sâncrăieni împlinește, în 2021, 450 de ani. În urmă

cu 450 de ani a fost menționat, pentru prima oară în zona Ciucului, un învățător din Sâncrăieni, într-un document în limba latină. Pe 25 februarie 1571, principele transilvănean János Zsigmond îl numește, ca martor, într-un document legal emis la cetatea din Gyalu, cu privire la familiile Andrassy și Bors, pe învățătorul localității Sâncrăieni: „Paulum Literatum

Rectorem Schole dicte possessionis Zenthkyral”.

În anul 1993, unității de învățământ i se atribuie numele preotului și publicistului Vitos Mózes. Acesta s-a născut pe 5 ianuarie 1847, la Sâncrăieni, într-o familie de infanteriști. În 1861, Vitos Mózes învață la gimnaziul din Șumuleu-Ciuc, unde se remarcă prin silința lui, setea de cunoaștere și interesul nestăvilit față de lucrurile și scrierile vechi. Își continuă studiile la Alba Iulia. După terminarea studiilor superioare, își începe activitatea de preot. În 1893, la Miercurea Ciuc, apare în variantă tipărită o carte de rugăciuni scrisă de Vitos Mózes, cu titlul „Balsamul vindecător din Lourdes sau rugăciuni și cântece pentru nouă zile”. Pe lângă multiplele manuscrise și lucrări tipărite, de cele mai multe ori de ordin publicistic, ne-a lăsat ca moștenire și capodopera lui (scrisă în timp record), care cuprinde treizeci și patru de caiete (tipărite ulterior într-un volum), capodoperă de 1022 de pagini, purtând titlul „Caiete din județul Ciucului. Date despre istoria și descrierea zonei Ciuc”. Vitos Mózes a părăsit lumea celor vii pe 19 iulie 1902. Acest om, care nu doar a propovăduit adevărul, ci a și muncit pentru neamul lui și cot la cot cu el, care a cunoscut cusururile consătenilor lui, acest vrednic preot a fost înmormântat în grădina bisericii din Sâncrăieni.

În acest an școlar, unitatea noastră de învățământ este frecventată de 83 de preșcolari și 155 de elevi, în învățământul primar și gimnazial, repre-

zentând trei grupe de grădiniță și nouă clase. Cei mai mulți elevi provin din localitate, dar avem și elevi din Miercurea Ciuc și din satele apropiate. Diversitatea familială ne aduce copii cu situații sociale și comportamentale diferite.

Activitatea instructiv-educativă se desfășoară în două clădiri separate. Preșcolarii studiază în Grădinița „Méhecske” („Albinuța”), aflată în clădirea Școlii Populare, înființată în 1892. Elevii din învățământul primar și gimnazial au la dispoziție 11 săli de clasă în clădirea relativ nouă de lângă biserică, clădire cu acces la utilități (apă potabilă, încălzire centrală, toalete moderne). Școala este bine dotată, sala de sport fiind una de excepție, iar cabinetul de informatică reprezintă una dintre mândriile noastre. Rețeaua de calculatoare oferă elevilor nenumărate posibilități de învățare și dezvoltare.

Cadrele didactice sunt niște profesioniști, cu mai mulți ani vechime în învățământ, înzestrați cu aptitudini instructive desăvârșite. Rezultatul calitativ al muncii lor este vizibil, având în vedere și faptul că generația prezentului este dovada reușitei procesului instructiv-educativ. De-a lungul celor 20 de ani ai activității mele manageriale, m-am străduit, chiar și folosind resurse proprii, ca elevii noștri să studieze într-un spațiu plăcut și civilizat. Comemorăm cele mai importante evenimente istorice și culturale. Accentuăm importanța statorniciei pe meleagurile noastre. Totodată, promovăm educația religioasă,

respectul față de mediul înconjurător, stilul de viață sănătos, importanța sportului. Elevii noștri participă la diverse competiții școlare, dansurile populare prezentate de ei dând culoare evenimentelor locale. Am participat la mai multe proiecte Erasmus+, însușindu-ne modele de bună practică, deschizând copiilor noștri lumea largă. Școala noastră este înfrățită cu Școala Gimnazială „Szent István” („Sfântul Ștefan”) din Sâncrai, cu Școala Gimnazială și Grădinița „Veress Zoltán” din Berekfürdő (Ungaria) și cu grădinița „Mesevár” („Cetatea Basmelor”) din Gödöllő (Ungaria). Circumstanțele din prezent, mă gândesc la legislația țării, situația economică și greutățile provocate de pandemie, nu ne sunt de mare ajutor. Pot spune, totuși, că problemele menționate anterior, nu dăunează activității directe cu elevii, provocarea fiind doar o parte a pregătirii și a sarcinii noastre. Abecedarul tot abecedar rămâne, tabla înmulțirii nu se schimbă, așadar, predarea și conexiunea cu elevii și părinții rămân constante în ceea ce ne privește. Pot surveni schimbări rapide și multiple în sistemul educativ și legislativ, însă un cadru didactic desăvârșit planifică pe o durată mult mai lungă, menținând pe locul suprem interesele elevilor, astfel ca părinții să nu aibă niciun motiv de îngrijorare. - Szabó-Mező László, director

Mi-am început cariera didactică în anul 1980, la Școala Gimnazială „Vitos Mózes” din Sâncrăieni, ajungând la sfârșitul activității mele în 2017, când m-am pensionat. Îmi amintesc cu bucurie în suflet de anii petrecuți acolo. Mulți dintre foștii mei elevi au terminat facultăți, toți devenind adulți bine educați și cinstiți, care ocupă un loc onorabil atât în societate, cât și în familie. A meritat să fiu profesoară, copiii în-

vățând de la mine o mulțime de lucruri, ajutându-mă să-mi îndrăgesc meseria și mai mult. Mulțumesc elevilor mei că și acum mențin o legătură strânsă cu mine, înfrumusețând astfel anii de după pensionare. - Daró-Márton Vilma, profesoară de matematică

Este o onoare pentru mine ca, în calitate de fostă elevă, să aștern câteva gânduri despre iubita mea școală, care, din 1993, poartă numele renumitului nostru compatriot Vitos Mózes. Vremuri fericite, copilărie frumoasă, întoarceți-vă pentru o vorbă!” – această cugetare îmi răsare în minte, rememorând acei ani, când, copii fiind, am pornit spre ținutul învățării plini de visuri și dorințe. De-a lungul anilor, această a doua casă a însemnat pentru noi cunoștințe, iubire, respect, cinste. În acele vremuri, ne bucuram sincer pentru toate lucrurile. Păstrează oare coridoarele amintirea pașilor noștri, păstrează sălile de clasă amintirea năzdrăvăniilor? Nu. Lucrurile sunt nestatornice, se înnoiesc, se micșorează și dispar pe teritoriul eternei schimbări. Amintirile noastre însuflețite sunt cele care străjuiesc anii petrecuți la școala din Sâncrăieni, perioada în care nici nu ne puteam imagina viața fără colegii noștri. Anii în care diminețile începeau cu „Trei culori”, iar uniformă era obligatorie trăiesc în noi, prin noi. După patru decenii, rememorarea vremurilor, deja istorice, când aripile noastre fragede începeau să prindă gustul zborului, ne umple cu o stare de bine. Pe atunci nu deranja pe nimeni școala de după-masă, orele suplimentare erau gratuite, profesorul era respectat. Le urez colegilor ca munca lor conștiințioasă să se ridice deasupra greutăților întâmpinate, să-și poată desfășura activitatea educativă și instructivă într-un mod exemplar. - Gál Mária, fostă elevă

Școala Gimnazială „Sfântu Ilie”

68.

Toplița

Dintr-un document datat 1842, aflăm că frații Bodor au construit în Toplița o clădire în care funcționa o școală „greco-orientală”. Școala este amintită, într-un raport din anul 1858, de Aron Boieriu, protopopul Gheorghenilor, care era și inspector districtual al școlilor din protopopiat. Raportul menționează că la Toplița funcționa o școală în „local propriu”, învățător fiind Marcu Briciu. 161 de elevi, băieți și fete, învățau aici tainele cititului și scrisului.

Între anii 1875-1877, aici a fost elev primul Patriarh al României, Miron Cristea. S-a născut în Toplița, urmând două clase primare în această școală, celelalte

clase primare absolvindu-le la Năsăud. Mai târziu, în anul 1964, clădirea vechii școli a fost demolată pentru a face loc actualei clădiri care adăpostește Școala Gimnazială „Sfântu Ilie” – structura centru, construită între anii 1964-1966. Clădirea avea opt săli de clasă, laborator de fizică-chimie și un atelier. Denumirea școlii în această perioadă era Școala Generală Nr.7, cu secție română și maghiară.

În anul școlar 1976-1977, Școala Generală Nr.7 își pierde personalitatea juridică. Clasele au fost împărțite între alte două școli din localitate, până în anul 1984, când se reînființează sub denumirea de Școala Gene-

rală Nr. 4. În anul 2003, școala a primit denumirea „Sfântu Ilie”, după numele mănăstirii ctitorite de dr. Elie (Ilie) Miron Cristea. Se pare că pământul pe care a fost construită școala a aparținut, în trecut, Mănăstirii Sfântu Ilie din Toplița.

Școala Gimnazială „Sfântu Ilie” își desfășoară activitatea în trei spații distincte. În Centru își desfășoară activitatea o clasă primară și opt clase gimnaziale. Structura Cornișa este constituită din șapte clase primare, iar structura Zencani găzduiește o grupă mixtă de preșcolari și trei clase de învățământ primar (două clase de simultan). Clădirile au fost reabilitate în totalitate și dotate: calculatoare conectate la internet, videoproiectoare, camere web, table magnetice etc.

În acest an școlar, 2020-2021, numărul elevilor înscrși în școală este de 388, repartizați în 20 de formațiuni: o clasă de preșcolari, 11 clase în ciclul primar și opt clase în ciclul gimnazial. Școala noastră oferă oportunitate pentru studii tuturor elevilor din ciclul preșcolar, primar și gimnazial. Calitatea pregătirii elevilor este asigurată de un colectiv de cadre didactice calificate, cu o bună pregătire profesională, care beneficiază de o bogată experiență, pasiune, dăruire, dornice de perfecționare continuă. Corpul profesoral este format din 29 de cadre didactice calificate, având gradul didactic I și II, iar cel administrativ cuprinde patru persoane care fac parte din personalul didactic auxiliar și opt persoane din personalul nedidactic.

Școala Gimnazială „Sfântu Ilie” din Toplița oferă șanse egale de învățare, incluzând și elevi cu cerințe educaționale speciale sau elevi cu dificultăți de învățare.

Școala s-a remarcat printr-o intensă participare la concursuri și olimpiade școlare, obținând numeroase premii și distincții. Începând din 13 februarie 2007, școala noastră se remarcă prin derularea Programului Internațional Eco-Școală, program pentru managementul mediului și certificarea școlilor care-l implementează, coordonat la nivel internațional de Fundația de Educație pentru Mediul Înconjurător (FEE). Acesta reunește circa 10 milioane de elevi, cadre didactice, părinți și repre-

zentanți ai comunității locale din 48 de țări, implicându-i în activități educative complexe. Din 12 noiembrie 2010 până în prezent, suntem singura școală din județul Harghita care deține certificatul Eco-Școală și Steagul Verde - simboluri ale dezvoltării durabile. Școala Gimnazială „Sfântu Ilie” continuă cu mândrie și responsabilitate acest program, deoarece menținerea Steagului Verde înseamnă calitate în educație, formare de valori etice, resurse bine gestionate, consecvență, transfer de idei și schimbare de mentalități.

În vederea creșterii prestigiului unității au fost derulate diverse proiecte. Dintre ele poate fi amintit Proiectul Erasmus+ „Young Europeans Active & Healthy”, în care România a fost implicată prin școala noastră ca partener alături de școli din Polonia, Letonia, Lituania, Spania și Portugalia. Obiectivul proiectului a fost orientarea tinerilor spre un stil de viață sănătos. Între anii 2017-2019, elevii implicați în proiect au avut ocazia să își îmbunătățească cunoștințele cu privire la adoptarea unui stil de viață sănătos. Metodele de educație non-formală folosite s-au bazat pe implicarea activă, munca în echipă și dezvoltarea abilității de comunicare în limba engleză. Toate activitățile din cadrul proiectelor derulate au avut menirea de a contribui atât la dezvoltarea relațiilor interumane, cât și la dezvoltarea profesională a cadrelor didactice. Realizările școlii sunt reflectate nu doar în statistici și documente, ci și în mărturiile celor care o slujesc sau o urmează.

Începând cu luna decembrie 2016, am preluat conducerea școlii, aflată într-un trend pozitiv de educație la nivelul municipiului. Mi-am propus să continui dezvoltarea instituțională, asumându-mi obiective de modernizare a sălilor de clasă, de implicare a școlii în proiecte, de consolidare a relațiilor de echipă între cadrele didactice și de creștere a gradului de satisfacție a beneficiarilor direcți ai educației. Prin eforturi comune, în prezent, școala noastră oferă spații bine dotate, potrivite pentru desfășurarea activităților didactice, ca-

dre didactice profesionale, implicate în proiecte și permanent receptive la nevoile elevilor. Datorită calității actului didactic oferit, elevii și părinții apreciază școala noastră, oferindu-ne suport și implicându-se activ în viața școlii. - *Prof. Daniel-Liviu Tun, director*

Timpul trece, iar omul devine nostalgic. Noi, profesorii, privim înapoi cu nostalgie, încercând să dăm glas amintirilor. Păstrăm în minte și în suflet, dascăli și învățăcei deopotrivă, prima zi de școală, prima carte, chipul învățătoarei, imaginea școlii, mirosul toamnei. Ne păstrăm amintirile în fotografii, în foldere, în mesaje, în cuvinte rostite, în ecouri ale unor lecții memorabile. Ne păstrăm amintirile în suflet. Sufletul unei școli constă în dascălii care își iubesc meseria și în elevii întotdeauna deschiși și curioși care învață, dar și primesc acolo lecții de viață. Iar Școala Gimnazială „Sfântu Ilie” are un suflet mare și o inimă vie, pe măsura celor pe care îi formează, sperând că-i va forma mulți ani de acum înainte, cu profesionalism și cu multă iubire. Ce a contat pentru mine, ca dascăl, este faptul că am reușit să le insuflu elevilor mei credința în reușită, în performanță, în prietenie și în solidaritate. Cred că am dăruit acestei școli tot ce am avut mai bun de la bunul Dumnezeu: pasiunea pentru matematică, dragostea față de elevi și respectul față de părinții acestora. Acum, după o viață de om trăită din plin într-un colectiv minunat, nu știu ce anume aș putea așterne pe hârtie. Tot ce am făcut, în fiecare moment, a fost ceea ce trebuia. Ne-am perfecționat cunoștințele, am dăruit necondiționat elevilor noștri bogăția minții și a sufletului, pregătindu-i pentru viață, în așa fel, încât fiecare să-și găsească, în mod exemplar, rostul; altfel spus, misiunea școlii a fost îndeplinită. Astăzi, ca profesor pensionar, sunt mândră și fericită că fac parte din marea familie a Școlii Gimnaziale „Sfântu Ilie”: dascăli, învățăcei și părinți. Chiar dacă pentru mine clinchetul clopoțelului a amuțit, mă înclin în fața școlii și îi urez: „Veșnică să-ți fie tinerețea și numele să-ți dăinuiască în renume. - *Csatlos Blaga Maria, director între anii 1996 - 2016, profesor pensionat*

De-a lungul anilor am fost parte a reformelor educaționale, a evoluției școlii noastre, a primilor pași ai elevilor noștri în drumul spre a deveni oameni. Am fost și suntem un colectiv în care decidem împreună și acționăm unit pentru demersurile noastre, cu mintea și cu sufletul. Credem în elevii noștri, dăm valoare și importanță relațiilor umane, reușind, de cele mai multe ori, să facem ca predarea și învățarea să aducă bucurie. Prin lucrurile simple pe care le facem, căutăm să în-

țelegem, să fim înțeleși și să ajungem la sufletul fiecărui copil. Copiii învață de la oamenii pe care îi iubesc și îi respectă. Atunci când foștii elevi se întorc, unii ocazional, alții să profeseze la catedră, primim recunoștința menirii noastre de a clădi vieți. Pentru mine, școala nu înseamnă doar locul de muncă. Mi-am petrecut întreaga viață fie la școală, fie pe drumul spre școală, fie vorbind despre ce se întâmplă la școală. Școala reprezintă nucleul în jurul căruia gravitează celelalte componente ale vieții. - *Hîrlav Maria, profesor învățământ primar*

Pentru mine, aceasta școală este a doua casă. De mică, această școală m-a primit cu brațele deschise. Toți profesorii, domnul director, bibliotecara, au fost și sunt amabili cu fiecare elev. Au reușit să ne învețe și să ne motiveze pentru a evolua. Și în această perioadă grea școala a fost alături de elevii ce nu dețin gadget-uri. Alături de colegii mei, ador activitățile extrașcolare la care particip în fiecare an. Această școală m-a făcut să învăț și să dobândesc foarte multe cunoștințe și informații, m-a ajutat să mă maturizez, iar prin intermediul ei am cunoscut multe persoane cu un suflet minunat și mi-am creat multe prietenii, momente și amintiri frumoase. - *Coțan Raluca, elevă în clasa a VIII-a*

Școala Gimnazială „Sfântu Ilie” este o unitate cu prestigiu în comunitate, fiind apreciată atât de elevi și părinți, cât și de autoritățile locale. În această unitate, performanța nu este un scop în sine, ci este rezultatul eforturilor și dăruirii tuturor celor implicați în actul educațional. Cheia succesului este munca în echipă, iar, în acest caz, echipa are în componența ei elevi, dascăli și părinți. Astfel, școala își asumă oferirea unor servicii de calitate pentru elevi și pentru comunitate. Dotarea școlii este corespunzătoare procesului instructiv-educativ, iar interesul, dăruirea, implicarea și nivelul ridicat de pregătire al cadrelor didactice îi determină pe elevi să vină cu drag la școală, să învețe și să obțină rezultate deosebite. - *Vodă Dana, părinte*

Școala Gimnazială „Zöld Péter”

Siculeni

Școala Gimnazială „Zöld Péter” se află în centrul comunei Siculeni, în satul Siculeni, din zona Ciucului de Sus.

Această școală a funcționat, încă din anul 1867, cu clase primare. Numele i-a fost dat, în mod oficial, pe 16 decembrie 1993, având în vedere hotărârea consiliului de administrație al unității de învățământ, în baza Decretului–Lege nr. 100/1990 și a Hotărârii Guvernului României nr. 940/1990, a consiliului de administrație al Inspectoratului Școlar Județean Harghita, la propunerea comisiei județene pentru atribuirea și schimbarea denumirilor unităților de învățământ. Născut în acest sat, preotul Zöld Péter a fost conducătorul secuiilor din comuna Siculeni, în anul 1864.

În prezent, școala noastră funcționează cu clase primare (126 de elevi) cu program normal, cu Grădinița „Törpiké”, o grădiniță cu program normal și clase gimnaziale (88 de elevi).

Derulăm un program after-school, iar unității noastre îi aparține o grădiniță cu program prelungit, „Micimackó” (103 preșcolari), așadar, 317 copii în total (efectivul minim pentru funcționarea unei școli), ceea ce este foarte îngrijorător, pentru că fondurile din bugetul de stat, conform legilor în vigoare, se repartizează în funcție de numărul de elevi. Căutăm modalități de a crea condiții mai adecvate pentru desfășurarea activităților, pentru ca școala să atragă mai mulți copii.

Școala noastră dorește să fie un susținător și catalizator al comunității, prin implicarea activă a tuturor mem-

brilor ei în activitatea școlară și în promovarea tradițiilor locale. Asigurăm un climat favorabil dezvoltării personalității. Dorim să satisfacem nevoia fiecărui elev de a fi competent, pentru a deveni capabil să-și aleagă viitorul cel mai potrivit.

Dorim pentru elevii noștri:

- o educație în conformitate cu standardele europene;
- adaptare la situațiile de schimbare specifice unei societăți în dezvoltare;
- un procent crescut de elevi promovați la examenul de Evaluare Națională;
- capacitate de a comunica în limba maternă și într-o limbă străină internațională;
- performanțe înalte la toate disciplinele de învățământ.

Ne propunem să oferim șanse egale la educație și cultură fiecărui elev, indiferent de etnie, proveniență socială sau religie.

Școala Gimnazială „Siklódi Lőrinc”

Ditrău

Școală de excelență: TP 101002216

537090 Ditrău, str. Libertății, nr. 3,
jud. Harghita

Tel./fax: (+4)0266-353215

siklodilorinc.uv.ro

e-mail: sc.siklodilorinc@eduhhr.ro

Școala noastră poartă numele sculptorului Lőrinc Siklódi începând din anul școlar 1994-1995. Lucrările sculptorului pot fi găsite pe altarul bisericii mari a satului, ca simboluri ale supraviețuirii. Unul dintre scopurile școlii noastre este cooperarea între biserică și școală. Astfel, educația și formarea copiilor secui îndeplinește atât așteptările pieței muncii, cât și valorile creștine.

La fel ca sculptorul, noi, profesorii, vedem în fiecare copil un diamant neșlefuit care poate deveni o piatră prețioasă, sclipitoare, sub îndrumarea și cu ajutorul nostru.

Începutul educației în comuna Ditrău datează din secolul al XV-lea, când, pe lângă școala religioasă, în localitate a început predarea periodică. Printre cărturarii din Ditrău, izvoarele istorice îl menționează pe György Deák, din 1614. Prima clădire a școlii a fost construită în anul 1640. Educația religioasă, reprezentând în vremea aceea educația instituțională, a început cu introducerea educației primare, când Ditrău a devenit parohie independentă, în 1711. În 1806 învățământul primar a devenit obligatoriu. Până în 1868, elevii participau la cursuri, formând o singură clasă, numărul lor ajungând de multe ori la 200. Până în 1895, aproape 700 de elevi frecventau școala în care au predat 15 profesori. Pe 8 ianuarie 1878 începe educația școlară civică. Elevii care au terminat cele patru clase ale

școlii populare din localitate au avut posibilitatea de a se înscrie la studii suplimentare. În 1907, așa-numita „școală de la parter” a fost construită ca proprietate a bisericii.

După ce regimul comunist a ajuns la putere, ca urmare a reformei educaționale din 1949, zilele școlii civice au fost numărate. Liceul din Ditrău a fost inaugurat în 1956, denumit Liceul Real în 1968, iar școala primară a devenit parte a acestuia. În 1977, când liceul este transformat într-o școală cu profil de industria lemnului, școala primară este separată și funcționează ca unitate independentă, numită Școala Generală nr. 5. Elevii din clasele I-a IV-a învață în așa-numita „școală de la parter”. În noua clădire cu două etaje, construită în 1980, studiază elevii claselor a V-a - a VIII-a.

Copiii din Ditrău învață în școala noastră de la vârsta de 3 ani până la finalizarea clasei a VIII-a. Căminul de zi „Eszterlanc”, cu trei grupe, aparține Școlii Gimnaziale „Siklódi Lőrinc”. Astfel, educația are loc în cinci clădiri. Clădirile sunt în stare bună, renovate complet sau parțial, având condiții bune și foarte bune. Sălile oferă un climat propice desfășurării activității didactice, unele fiind dotate cu echipament modern. Dispunem și de o sală IT. Dotarea sălilor cu instrumentele necesare a fost realizată din sponsorizări și donații.

Nimic nu dovedește mai bine o educație de calitate decât rezultatele bune și chiar foarte bune obținute la concursurile și la examenele naționale. Menirea școlii este de a descoperi și de a sprijini copiii talentați, de care locuitorii comunei sau o întreagă regiune pot fi mândri, cum sunt și de renumitul fiu al satului, Lőrinc Siklódi. În cadrul școlii, punem accent pe managementul talentelor, iar copiii au rezultate remarcabile în fiecare an școlar, la competiții de nivel zonal, județean și național. Putem aminti concursurile și olimpiadele de limbă maternă, limba română, matematică, geografie, biologie și competițiile sportive. Atât profesorii, cât și elevii se străduiesc să obțină cele mai bune rezultate. Pe parcursul activității noastre educaționale, acordăm atenție maximă copiilor proveniți din medii defavorizate, reducând și compensând aceste dezavantaje. Școala noastră oferă elevilor cunoștințe valoroase, pe care le pot folosi în ciclul liceal. A devenit o tradiție să organizăm anual faza județeană a concursului de povești și povestiri „Benedek Elek”.

În același timp, suntem implicați în toate proiectele de protejare a mediului înconjurător, prin care dezvoltăm sensibilitatea elevilor față de natură. În prezent, este în desfășurare un proiect Erasmus+,

al cărui scop este dezvoltarea profesională a cadrelor didactice și schimbul de experiență. Partenerii noștri sunt școli din Franța, Polonia, Turcia și Macedonia de Nord. Avem o relație de parteneriat cu Școala Gimnazială „György Dózsa” din Veszprém, o relație care funcționează bine și este foarte importantă, atât pe plan profesional, cât și pe cel al relațiilor umane.

Pe baza sondajelor din domeniul educației, școala noastră este clasată printre unitățile cu cele mai bune rezultate în rândul școlilor maghiare din zonă. Dacă vorbim despre clasament, școala se află pe locul 5 în rândul școlilor sătești din județul Harghita, având în vedere rezultatele obținute la Evaluarea Națională, în perioada 2011-2018. Pe baza rezultatelor din anul școlar anterior, școala noastră a fost pe locul trei în rândul școlilor rurale din zonă. Absolvenții noștri își continuă studiile în formarea duală la școala profesională, liceu profesional, liceu teoretic și vocațional.

După cum se poate observa din analiza situației de mai sus, educația în Ditrău are un trecut de aproximativ 400 de ani și este foarte bogată în tradiții și rezultate măsurabile. Acest parcurs influențează definirea misiunii școlii și formularea obiectivelor.

În anul școlar 2020-2021 sunt înscriși aproape 400 de copii, care sunt împărțiți astfel: în patru grupe de grădiniță - 100 de copii, în 8 clase primare - 153 de elevi, iar în cele 8 clase de gimnaziu sunt înscriși 143 de elevi. Alternativ, funcționează și clasa Step by Step; am lansat și programul After school pentru clasele pregătitoare. În acest an școlar, educația este asigurată de 37 de profesori calificați, bine pregătiți.

Personalități de seamă care au studiat în școala noastră:

- Mátyás Bajkó (1925-1999) - doctor în educație, profesor universitar. A predat 50 de ani la Facultatea de Arte a Universității „Lajos Kossuth” din Debrecen.

- Lőrinc Csiby (1849-1903) - inginer forestier. Din 1895 a fost profesor la Departamentul de Utilizare a Pădurilor al Academiei Selmec.

- Lőrinc Siklódy (1876-1945) - sculptor la Colegiul de Arte din Budapesta, apoi student al lui Rodin, la Paris. Lőrinc Siklódy a declarat: „Sunt un copil al Ținutului Secuiesc. Nu pot să-

mi exprim recunoștința altfel... Mă angajez în proiectarea și modelarea statuilor în mod gratuit.”

- Aladár Vendl (1886-1971) - geolog, a obținut premiul „Kossuth”, profesor universitar. Între anii 1926-1960 a fost șeful Departamentului de Mineraogie și Geologie și membru al Academiei Maghiare de Științe.

Rolul școlii este acela de a oferi copiilor cunoștințele de care au nevoie pentru a trăi, pentru a cunoaște lumea din jurul lor. Rezultatele și succesele devin eficiente în activitățile educaționale doar prin cooperarea dintre părinți, copii și profesori. În această unitate există o colaborare fructuoasă care se manifestă prin succesul, realizarea și performanța elevilor. Educația de calitate, comunicarea bună, relațiile bune, rezolvarea problemelor sunt acele valori pe care fiecare elev le primește și prin care poate fi caracterizată Școala Gimnazială „Siklódi Lőrinc”. La școala noastră, educația de înaltă calitate este asociată cu o relație prietenoasă, armonioasă între profesor și elev. Un lucru important în viața unui copil este școala; noi vrem să asigurăm copiilor o viață fericită, colorată și echilibrată. De aceea îi înconjurăm cu grijă, încercând să le oferim securitate emoțională și socială. Sunt mândră că aparțin acestei școli și fac parte din această echipă minunată. - *Anna Puskás, director*

Lucrez de 30 de ani la Școala Gimnazială „Siklódi Lőrinc”. Un loc de muncă este potrivit dacă îl poți considera al doilea cămin, dacă mergi acolo cu gânduri bune, dacă te simți bine acolo. Toate acestea le pot spune despre școala noastră. Aici, întotdeauna, am putut lucra într-o atmosferă minunată, cu colegi pregătiți, de la care pot învăța mereu. Poate de aceea nu m-am

gândit niciodată că aş putea predă într-o altă şcoală. În această şcoală am terminat primele opt clase şi este o onoare pentru mine să predau aici.
- *László Mezei, profesor*

Am fost elevă a acestei şcoli timp de nouă ani. Această perioadă va fi definitorie în viaţa mea. Am avut multe succese şi îmi amintesc cu drag de concursurile, excursiile şi de activităţile extraşcolare care au avut loc în această perioadă. Profesorii mei au fost întotdeauna alături de mine, arătându-mi valorile adevărate. Cu multă muncă şi perseverenţă, profesorii reuşesc să transforme copiii interesaţi doar de joacă în elevi interesaţi de educaţie şi civilizaţie. Pentru mine, această şcoală va însemna întotdeauna un leagăn al cunoaşterii. Sunt mândră că am fost elevă a acestei şcoli. - *Tímea Szőcs, elevă, clasa a VIII-a*

Există o spiritualitate avansată între pereţii Şcolii Gimnaziale „Siklódi Lőrinc”. Acest lucru ne-a fost lăsat de strămoşii noştri, an după an, deceniu după deceniu. Am avut experienţe determinante aici, în cei patruzeci şi unu de ani de carieră. Am avut succese în cariera mea, succese datorate

mediului familial, înţelegerii şi sprijinirii reciproce, ceea ce caracterizează şi caracteriza întotdeauna atât profesorii, cât şi directorii acestei unităţi. A fost o plăcere să lucrez aici, să fiu membru al acestei echipe. Întotdeauna mă voi gândi la timpul petrecut aici cu dragoste şi cu bucurie. Sunt mândră de şcoala mea. Dacă profesorii şi părinţii vor continua să lucreze conştiincios, cu responsabilitate, această şcoală va rămâne în continuare o şcoală bună, iubită şi apreciată şi de generaţiile următoare. - *Edit Köllő, profesor pensionar*

În calitate de preşedinte al comitetului de părinţi, mamă a trei copii care învaţă la această şcoală, sunt foarte mulţumită de calitatea educaţiei, de responsabilitatea şi atitudinea profesorilor şi de programele extraşcolare organizate. Personalul administrativ îşi face treaba în mod corespunzător, elevii sunt aşteptaţi în fiecare dimineaţă în săli de clasă curate şi calde. Personalul de la secretariatul şcolii stă atât la dispoziţia elevilor, cât şi a părinţilor; îi putem adresa doamnei director orice cerere, dumneaei dând dovadă, întotdeauna, de o atitudine pozitivă. - *Edit Csibi, părinte*

Şcoala Gimnazială „Marosi Gergely”

71.

Şimoneşti

Şcoala Gimnazială „Marosi Gergely” este o unitate de învăţământ cu personalitate juridică, de care aparţin toate structurile din comuna Şimoneşti: Şcoala Gimnazială „Makkai András” din Rugăneşti, Şcoala Gimnazială „Gálfi Sándor” din Cobăteşti, Şcoala primară Mihăileni, Grădiniţa Rugăneşti, Grădiniţa Şimoneşti, Grădiniţa Cobăteşti şi Grădiniţa Mihăileni. În aceste unităţi, la acti-

vităţile didactice participă 375 de elevi. Numărul angajaţilor este de 59 de persoane, dintre care 45 sunt cadre didactice. Limba de predare este maghiara, iar în ceea ce priveşte populaţia, instruiem în proporţie de 50-50% elevi de etnie maghiară şi rromă.

Din punctul de vedere al pregătirii cadrelor didactice, putem afirma că toate sunt calificate, gestionând cu pricepere problemele ivite ca urmare a diversităţii. Cea mai gravă problemă o reprezintă riscul de abandon şcolar, fenomen cauzat de emigrarea părinţilor şi absenţele nemotivate ale elevilor. O altă problemă o constituie numărul copiilor (20%) proveniţi din familii cu dezavantaje numeroase. Participarea în învăţământul preşcolar nu este obligatorie; de aceea mulţi dintre elevii noştri intră în învăţământul primar cu multe lacune.

Dintre punctele tari putem aminti: infrastructura la standarde europene, cadrele didactice calificate şi cu experienţă didactică, numărul mare de evenimente şi concursuri, în total, peste optzeci de evenimente şi concursuri pe an. Tradiţiile şi păstrarea acestora ocupă un loc deosebit în viaţa şcolii.

Suntem o unitate de învățământ incluzivă unde fiecare elev își are locul dacă respectă regulamentul intern al școlii; sunt bineveniți și copiii din centrele de plasament de tip familial. Punem un accent deosebit pe predarea practică, în urma căreia elevii vor fi înzestrați cu experiențe utilizabile atunci când se vor confrunta cu provocările vieții. Atmosfera în unitățile noastre este plăcută, ne ocupăm foarte mult și de educarea elevilor.

Cu ajutorul proiectelor europene s-au construit și s-au renovat clădirile școlare. În anul 2014, a luat sfârșit proiectul finanțat din fonduri structurale cu 1.000.000 de euro. Găsirea și urmărirea tuturor elevilor din comună este sarcina constantă a conducerii școlii și a cadrelor didactice. Îndeplinim această datorie în mod continuu.

Mulțumită evaluărilor noastre și a relațiilor bune, cunoaștem exact nivelul de pregătire al elevilor, potrivit vârstei acestora. Cu ocazia derulării proiectelor putem identifica ușor grupul-țintă și putem urmări dezvoltarea acestuia.

Școala Gimnazială „Elekes Vencel”

72.

Suseni

Este foarte greu să răspundem la întrebarea de când există școală și educație în Suseni, deoarece nimeni nu ne poate oferi informații precise. Totuși, din sursele disponibile putem deduce câte ceva.

Bajkó Péter, căpitan și primar, născut în sat, scrie în Însemnările lui: „În secolele al XIV-lea-al XV-lea, satul Suseni a avut biserică și școală.” Parohul Dénes Dávid, născut tot în satul Suseni, a scris următoarele: „satul avea în anul 1567 o parohie înfloritoare.” Datele despre numele de familie din sat confirmă acest lucru, de exemplu, numele Deák este foarte răspândit, iar acest fapt poate fi dedus și din prima Lege a satului, scrisă în 1581. Aceste informații sunt importante, deoarece confirmă faptul că în secolele al XV-lea - al XVI-lea satul era locuit de oameni alfabetizați.

Din cauza evenimentelor istorice de la sfârșitul secolului al XVI-lea și începutul secolului al XVII-lea (luptele secuilor cu János Zsigmond și cu familia Báthory, turcii, seceta, ciuma etc.), populația satului a scăzut. Totuși, în vremea principelui Bethlen Gábor, putem vorbi despre înflorirea culturii și a educației.

Prima mențiune despre educație în comuna Suseni a fost consemnată într-un proces judiciar din anul 1638, de către Stephanus Litteratus, primul învățător cu diplomă din localitate. De la începutul

anilor 1600 și până la sfârșitul anilor 1900, învățătorii, așa-numiții „mesteri schola” sunt schimbați continuu. În acești ani, pe lângă educația cu caracter religios, a existat deja și educația globală, populară. Școala din Suseni avea peste o sută de elevi la sfârșitul anilor 1700 și la începutul anilor 1800.

În monografia „Istoria și nomenclatura satului Suseni”, scrisă de Farkas Aladár și Janitsek Jenő, putem găsi date autentice despre educație. Putem afla, de exemplu, că în 1818 învățător a fost Csató Gáspár, iar învățător-cantor a fost Barabás József. Odată cu intrarea în vigoare a Legii educației naționale din anul 1872 a început educația cu șase clase. Atunci, pe lângă cei doi învățători, a fost angajat încă unul. La sfârșitul secolului al XIX-lea, în Suseni au predat următorii profesori: Szabó Imre (științe ale naturii, matematică, geografie), Csergő Gyula (comunicare), Gál Gergely (citire, gramatică, lectură), Ferencz Balázs (matematică), Simon Ádám (scriere-citire), Borbáth János (matematică), László Antal (istorie) și Tamás István (religie). În anul 1896, în Suseni erau deja 591 de copii de vârstă școlară. Prin urmare, numărul mare de elevi a determinat construirea unei clădiri școlare noi. Anterior, școala și casa cantonului de vizavi de biserică, precum și casa gărzii militare erau folosite ca spații școlare.

Cea mai veche clădire școlară, folosită și astăzi, a fost construită în anul 1891 și a funcționat ca școală confesională, fiind susținută de biserica romano-catolică. După cum reiese din registrul matricol nr.1 din anul școlar 1908-1909, denumirea completă a școlii din acea perioadă a fost „Római-katolikus Népiskola” (Școala Populară Romano-Catolică). Această școală a funcționat până la reforma învățământului din anul 1948, după care a devenit școală elementară de stat.

În jurul anului 1930, s-a înființat în comună o școală cu denumirea „Școala Primară de Stat”, care funcționa în aceeași clădire cu școala confesională, având o conducere proprie. Începând cu sfârșitul secolului al XIX-lea, aici a funcționat și o grădiniță.

Educația s-a desfășurat în mai multe unități, de exemplu, clasele I – a IV-a în Mureș-Sat (reconstruită în 1965) și în Liban. În anul 1964 a fost construită noua școală din Suseni (extinsă în 2002 cu șase săli de clasă), iar în 1981, sala de sport.

În decembrie 1990, unitatea de învățământ a devenit Școala Generală „Elekes Vencel”, iar mai târziu, Școala Gimnazială „Elekes Vencel”.

Elekes Vencel, patronul spiritual al școlii, s-a născut pe 17 iulie 1917, în Suseni, și a fost un colecționar de artă de valoare națională și europeană, preocupat și de educația copiilor aflați în situații precare. S-a stins din viață în 1981 și a fost înmormântat la Gheorgheni. Școala noastră poartă cu mândrie, de 31 de ani, numele său.

În anul 2011, Școala Gimnazială „Tarisznyás Márton” din Valea Strâmbă și Școala Primară Chileni au fost comasate cu Școala Gimnazială „Elekes Vencel”, odată cu reorganizarea rețelei școlare din comună.

În prezent, la Școala Gimnazială „Elekes Vencel” există elevi de la clasa pregătitoare până la clasa a VIII-a. Școala are trei structuri. În Școala Primară din Mureș-Sat și în Școala Primară din Chileni, educația se desfășoară de la grădiniță și până la clasa a IV-a, iar în Școala Gimnazială „Tarisznyás Márton” din Valea Strâmbă, de la grădiniță până la clasa a

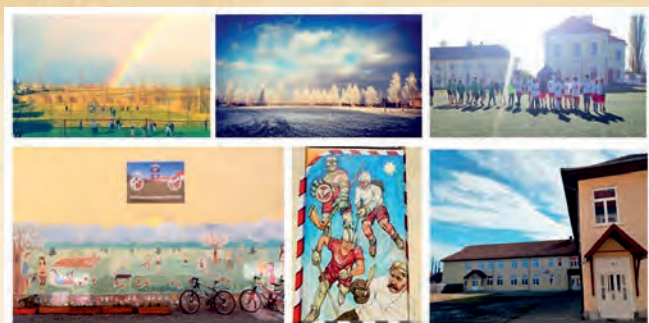
VIII-a. Educația se desfășoară în zece clădiri modernizate datorită conducerii școlii și primăriei. Trebuie să menționăm faptul că avem un laborator modern de informatică, laboratoare de geografie, biologie, fizică și chimie, dotate cu aparatură modernă și materiale didactice corespunzătoare.

Cadrele didactice - 9 educatoare, 15 învățători, 23 de profesori - se ocupă cu mare dragoste și devotament de îmbogățirea cunoștințelor și de formarea caracterului elevilor. În prezent, în grădiniță sunt înscriși 134 de copii, în școala primară - 211 elevi, iar în școala gimnazială - 166 de elevi. Cadrele didactice sunt ajutate de personalul nedidactic (14 persoane).

Directorul școlii este Elekes-Köllő Tibor, profesor de matematică-informatică, cu gradul didactic I. Domnul director și-a terminat studiile la Universitatea „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca. Directorul adjunct al școlii este Simon Katalin, profesoară de limba engleză-limba și literatura română, cu gradul didactic I. Dumneaei și-a terminat studiile la Universitatea „Petru Maior” din Târgu-Mureș, iar diploma de master a obținut-o la Universitatea „Transilvania” din Brașov.

Școala organizează în fiecare an programe interesante pentru elevi, cum ar fi Ziua școlii, când elevii participă la diferite concursuri și jocuri organizate de profesori. În fiecare an, înainte de Crăciun, este organizat concursul de recitare. Nu uităm să sărbătorim carnavalul și organizăm diferite spectacole.

În 2006 s-a înființat Asociația „Katorzsa”, care ajută școala permanent la activitatea școlară și la depunerea de proiecte pentru achiziționarea unor materiale și echipamente didactice sau la organizarea și participarea la excursii sau tabere.

Avem și o echipă de fotbal care participă la campionate naționale. În fiecare an, asociația sportivă a școlii organizează și cupa „Katorzsa kupa” la care participă echipe din diferite școli.

Școala noastră are mai multe relații de parteneriat; de exemplu, cu școala Gimnazială „Géza fejedelem” din Mende, Ungaria, avem o relație de prietenie de 30 de ani, iar cu Școala Gimnazială „Szent János Apostol” din Budapesta, Școala Gimnazială „Tarisznyás Márton” din Valea Strâmbă are o relație de parteneriat de 11 ani. Relațiile de parteneri-

at funcționează foarte bine, elevii și profesorii din aceste școli se întâlnesc în fiecare an, iar aceste întâlniri sunt mereu foarte plăcute și constructive.

Elevilor le place să vină la școală, deoarece comunitatea noastră se bazează pe iubire, prietenie și respect reciproc. În școala noastră, elevii au toate posibilitățile de a se dezvolta și de a atinge performanțe maxime. Motto-ul școlii exprimă foarte bine misiunea și viziunea noastră: „Școala este despre a învăța să înveți, pentru a trezi dorința de cunoaștere, pentru a cunoaște bucuria unui lucru bine făcut, pentru a gusta emoția creației și pentru a găsi un loc de muncă pe care el sau ea îl va iubi.” (Szent-Györgyi Albert)

Școala Gimnazială „Tamási Áron”

73.

Lupeni

Comuna Lupeni este situată în valea pâraului Nicoul Alb, la poalele dealului Gordon, fiind formată din nouă localități.

Prima mențiune scrisă despre educația din Lupeni datează din 1785. Școala din acea perioadă funcționa ca o școală catolică. Această clădire există și astăzi, este renovată și este administrată de biserică, găzduind evenimente bisericești și culturale.

Ideea construirii unei noi școli a apărut în anii 1930, idee urmată de fapte, iar în anul 1936 a fost dată în folosință clădirea în care se desfășoară și în prezent activitatea didactică și educativă. Elevii claselor a V-a – a VIII-a din Lupeni, Firtușu și Păuleni învață în această clădire. Tot aici se află și sediul administrativ al școlii.

În anii '70, școala a fost îmbogățită cu o clădire nouă care găzduiește clasele elementare și sala de sport. Clădirea a fost complet renovată de administrația locală, în 2019, prin urmare, activitățile educaționale din această clădire se desfășoară în condiții care îndeplinesc așteptările secolului al XXI-lea.

Visul comunității de părinți s-a împlinit în 2020: s-a construit clădirea care adăpostește grădinița. Din anul școlar 2020-2021, grădinița funcționează, cu trei grupe, și în comuna Lupeni.

Și după cine ar putea fi numită școala dacă nu după marele fiu al satului, perla literaturii maghiare, scriitorul Tamási Áron, care a vorbit despre sat astfel: „Am un sat. Uneori, când îmi înfășor sufletul în jurul meu, simt că l-am construit eu când trăiam încă în voia lui Dumnezeu. Alteori, îl simt ca părintele meu care m-a conceput într-o seară înstelată, după o poveste trist-amuzantă.”

În Școala Gimnazială „Tamási Áron” sunt înscriși 138 de copii de grădiniță și 406 elevi.

În comună, pe lângă școala din Lupeni, există școli în alte șase localități, în opt clădiri. În Bisericiani, prima clădire pentru școală a fost construită în 1764; școala cu șapte săli de clasă a fost construită între anii 1965 și 1968 și poartă numele călugărului franciscan Benedek Fidél, născut în Bisericiani, care, pe lângă studiile teologice, a obținut și o diplomă în

istorie și geografie. Școala și-a pierdut personalitatea juridică în 2011. De atunci funcționează ca structură a Școlii Gimnaziale „Tamási Áron”.

Există școli primare și grădinițe în Morăreni, Bulgăreni, Păltiniș, Păuleni și Firtușu. Fiecare sat din comună ține la propria școală, deoarece fiecare comunitate are propriile tradiții, pe care încearcă să le mențină și să le transmită noilor generații.

Elevii școlilor primare sunt transportați la școlile din Lupeni și Bisericiani cu două microbuze școlare. A devenit obișnuință ca absolvenții clasei a IV-a din Firtușu și Păuleni să-și continue studiile la școala din Lupeni, în timp ce elevii din Morăreni, Bulgăreni, Păltiniș și Satu Mic, la școala din Bisericiani.

Numărul de elevi și clase pe localități:

Localitate	Grădinițe		Clasele primare – a IV-a		Clasele a V-a – a VIII-a	
	Nr. de preșcolari	Grupe	Nr. de elevi	Clase	Nr. de elevi	Clase
Lupeni	61	3	97	5	88	4
Bisericiani	17	1	33	2	84	4
Morăreni	21	1	38	2		
Bulgăreni	10	1	16	1		
Păltiniș	10	1	23	2		
Păuleni	9	1	15	1		
Firtușu	10	1	12	1		

În anul școlar 2020-2021, 41 de profesori cu normă întreagă și 5 cu normă parțială, calificați și bine pregătiți din punct de vedere profesional educă elevii comunei. Condițiile de funcționare sunt asigurate de 12 angajați, pe posturi nedidactice sau didactic-auxiliare.

Datorită dezvoltării și întreținerii continue, clădirile care găzduiesc școlile sunt conforme cu cerințele

secolului al XXI-lea. Toate unitățile de învățământ au conexiune la internet, calculatoare, laptopuri, fotocopiatoare, proiectoare care ajută munca profesorilor și fac învățarea mai atractivă. Școlile din Lupeni și Bisericiani au, de asemenea, o sală de informatică, dotată cu 20 de calculatoare, precum și o bibliotecă.

Elevii noștri participă cu succes la concursurile de matematică, fizică, limba și literatura maghiară, recitări și cântece populare, la festivaluri de teatru. Datorită muncii pedagogice consecvente, consistente, datorită atitudinii elevilor și părinților, elevii noștri de clasa a VIII-a obțin rezultate acceptabile la examenul național. Absolvenții clasei a VIII-a își continuă studiile la una dintre unitățile de învățământ ale județului. Dintre cei 50 de elevi care au absolvit în anul școlar 2019-2020, 26% și-au continuat studiile într-un liceu teoretic, 6% într-un liceu vocațional, 34% într-un liceu tehnologic și 34% într-o școală profesională. Printre foștii noștri elevi se numără mulți adulți cu studii superioare și mulți profesioniști care se descurcă bine oriunde în lume.

Pe lângă activitățile educaționale, este important ca elevii noștri să se distreze bine și să-și încheie anii de școală cu experiențe de durată. De aceea, organizăm în mod regulat activități extrașcolare. În școlile tuturor localităților, profesorii, cu sprijinul comunității părinților, organizează balul strugurilor, carnavaluri, comemorează evenimente istorice. Aceștia participă consecvent la spectacolele Teatrului „Tomcsa Sándor”, 70% dintre elevi având abonamente. De asemenea, organizăm spectacole de teatru de păpuși în școli și grădinițe.

În fiecare an organizăm excursii cu clasa și excursii școlare în țară, prezentând elevilor obiectivele culturale și istorice, respectiv minunile naturale ale Transilvaniei.

ei. Printr-un program am reușit să ajungem în Ungaria cu elevi din patru clase.

Datorită concursului câștigat de administrația locală, există, de mai bine de cinci ani, cursuri de instrumente de suflat în școlile din Lupeni și Bisericani. Suflătorii noștri cântă frecvent la evenimente care au loc la școală și în comună. În școlile din toate localitățile au loc săptămânal cursuri de dansuri populare. Trupa de dans popular „Virgonc” (Plini de viață) a Școlii Gimnaziale „Tamási Áron” a reprezentat satul de mai multe ori la evenimentele locale: la sărbătorile „Tamási Áron”, Szenes Napok (Zilele cărbunelui), evenimente organizate pentru persoane vârstnice, Ziua culturii secuiești, Ziua culturii maghiare, festivitatea de încheiere a anului școlar etc. De asemenea, au dansat de mai multe ori în Odorheiu Secuiesc, în localitățile înfrățite din Un-

garia: Ajak, Lengyeltóti, Kemence, Isaszeg, Nyíradony, dar și la Bruxelles, Aheloy în Bulgaria etc.

Care sunt avantajele școlilor din comuna Lupeni?

Elevii sunt în siguranță, există reguli; fiind comunități relativ mici, copiii se cunosc încă din perioada preșcolară.

Școala Gimnazială „Bálint Vilmos”

73.

Tomești

Comuna Tomești este situată la 22 de km nord de municipiul Miercurea Ciuc. Din anul 2004 este o comună independentă. Conform recensământului efectuat în anul 2011, populația numără 2563 de locuitori, dintre care 99,4% sunt de naționalitate maghiară.

Cele mai vechi documente care se referă la educația școlară datează din anul 1856. Din perioada anterioară au rămas cunoscute doar numele a doi învățători: în anul 1592, Lőrincz, iar între anii 1779-1820, Mihály Fogarasi.

Clădirea școlii a fost construită în anul 1937, iar grădinița în anul 1976. Prin lucrările de modernizare din ultimii 15 ani, prin programe și proiecte guvernamentale și cu sprijinul administrației locale, s-au creat condiții adecvate pentru organizarea activităților educaționale.

Începând din 1 septembrie 2003 școala poartă numele lui Bálint Vilmos, preotul satului între anii 1921 și 1945. El s-a ocupat de educația copiilor și a tinerilor, a organizat cursuri de dezvoltare a satului, a ajutat tinerii să-și continue educația, a condus o fanfară, a scris piese de teatru și a predat.

În anul școlar 2020-2021, unitățile aparținând Școlii Gimnaziale din Tomești sunt: sediul central, Școala Gimnazială „Bálint Vilmos”, și unitatea din structura sa, Grădinița din Tomești. În vecinătatea școlii se află o sală de sport modernă și un teren de fotbal, cu iarbă artificială, care oferă spațiu pentru diverse sporturi. În sediul unității există șase clase primare și patru clase de gimnaziu; structura găzduiește

4 grupe de grădiniță. În total, grădinița și școala sunt frecventate de 266 de copii, iar 21 de profesori predau de la grădiniță până la clasa a VIII-a.

Cel mai important obiectiv al activității din unitatea noastră este de a asigura educația generală a elevilor, ca să-și dezvolte abilitățile și cunoștințele, precum și de a le asigura pregătirea cu succes pentru continuarea studiilor. Considerăm că este important să transmitem un set de valori în care respectul față de ceilalți, respectul față de cunoștințe și de creativitate, față de cultivarea tradițiilor noastre joacă un rol central. Oferim programe variate în școală, dar și în afara școlii. În afară de munca în clasă, elevii noștri își pot îmbogăți cunoștințele prin diferite activități artistice și sportive, prin activități extracurriculare și excursii. Programele asociației elevilor din școală sporesc activitățile extracurriculare ale unității noastre.

Opinii despre școală

În anul 1982, după absolvirea facultății, am fost repartizat la Tomești, unde am lucrat până în septembrie 1990, cu o pauză de trei ani. În ultimii patru ani am fost director. Repartizarea absolvenților de facultate semăna cu cea a absolvenților clasei a VIII-a în clasa a IX-a, din prezent, dar fără a fi realizată pe calculator. Centrele universitare comunicau între ele prin radio, iar repartizarea profesorilor era făcută pe baza rezultatelor. Studentul cu rezultatele cele mai bune avea șansa să aleagă primul, urmat de ceilalți absolvenți, pe baza performanțelor universitare. În comparație cu situația actuală, circumstanțele

au fost destul de diferite. Aș menționa două exemple: Tomești, Ineu și Cârța erau o singură comună, Cârța era centrul, iar școala din Cârța era așa-numită „școală coordonatoare”. Nu era telefon mobil sau internet, așa că am ținut personal legătura cu școala coordonatoare, cu inspectoratul școlar sau consiliul local. Pentru o comunicare rapidă, a existat telefonul cu fir.

Pe vremea aceea, iarna era rece și destul de lungă, cu multă zăpadă și cu temperaturi scăzute. Școala nu avea încălzire centrală și niciodată nu avea rezerve de lemne pentru foc. În acea perioadă, școlile nu aveau bugete proprii, consiliul local avea sarcina să asigure condițiile financiare. De foarte multe ori, lemnele pentru foc trebuiau scoase de sub zăpadă. Astăzi, încălzirea centrală asigură o temperatură constantă, nimănui nu-i este frig la început de săptămână. Numărul copiilor a fost mult mai mare decât este acum, funcționau clase paralele. Comunitatea didactică era, de asemenea, mai mare, cu câte doi profesori la mai multe discipline. Câțiva dintre profesori făceau naveta din Cârța, Dănești sau Miercurea Ciuc. Stabilitatea a fost asigurată de învățători, câțiva profesori locali și educatoare. În fiecare an veneau profesori noi, întotdeauna existau discipline predate de profesori suplinitori. „Mulțumită” repartizării ghidate, de-a lungul anilor am avut colegi din Reșița, Buzău, Galați și Timișoara. Colegii noi au fost bine primiți de comunitate, atmosfera generală a fost bună, toată lumea a încercat să-și facă treaba bine și, atunci când era nevoie, s-au reunit pentru un scop comun. Anii petrecuți în Tomești sunt întotdeauna o amintire plăcută pentru mine. - *Hodgyai László, inspector școlar*

Am început școala în anul 1998 și am terminat clasa a VIII-a în anul 2006. Dacă trebuie să-mi amin-

tesc de acea perioadă, pot spune că am avut noroc să fim elevi atunci, chiar dacă nu au existat posibilități de a practica diferite sporturi, nu a existat programul de înot, de patinaj, dar am avut profesori excepționali. Cine a vrut să învețe și să se dezvolte a putut să o facă. Pauzele erau cele mai importante, pentru că jucam fotbal și, de foarte multe ori, am intrat împreună cu profesorii în clasă. Atunci „ne-am întâlnit cu faimosul băț galben”. Nu existau geamuri termopan, încălzire centrală, wifi, iar elevul de serviciu era responsabil cu încălzirea clasei. Școala a organizat ziua copiilor, când aveau loc diferite concursuri, meciuri de handbal și de fotbal, iar meciurile profesori-elev au fost legendare. Ne-am pregătit deseori chiar și un an pentru a-i învinge pe profesori. Pentru mine, școala a fost o experiență extraordinară, mi-a plăcut mereu să învăț și să obțin rezultate bune, iar uneori am participat la organizarea păcălelilor din școală. Dar eram copii. Acum, 14 ani mai târziu, în calitate de viceprimar, pot spune că educația, dezvoltarea sunt singurele lucruri care pot îmbunătăți societatea, viața de zi cu zi, ne pot ajuta la găsirea unor rezolvări ale problemelor satului nostru și să contribuim la un viitor mai bun pentru copiii noștri. Sunt convins

că nu toată lumea trebuie să meargă la facultate, dar cine merge la facultate ar trebui să fie cel mai bun în profesia lui. Cel mai bun medic, cel mai bun profesor, cel mai bun economist, inginer sau antreprenor. Cine nu merge la facultate și învață o meserie ar trebui să fie cel mai bun tâmplar, cel mai bun zidar, cel mai bun bucătar sau cel mai bun coafor. Pentru ca satul nostru să nu fie un sat mediu, avem nevoie de elevi, intelectuali, profesori și muncitori calificați peste medie. Pentru a obține acest lucru, trebuie să înveți zilnic. - *Mákszem Hunor, viceprimar*

Când mă gândesc la școala mea, îmi vine în minte cuvântul „toamna”. Nu pentru că școala începe în acest anotimp, ci pentru că îmi amintește de o pădure colorată ce reflectă comunitatea noastră diversă. Fiecare elev are o altă personalitate, un alt stil. Profesorii noștri sunt diferiți și de aceea îi iubim. Dacă aș putea, nu aș merge în pauză niciodată, pentru că îmi place foarte mult să fiu în clasa mea. În fiecare dimineață este curățenie, clasa mea este spațioasă, luminoasă și confortabilă, pereții sunt decorați. Școala mea oferă multe oportunități elevilor care doresc să-și măsoare cunoștințele cu elevi din alte școli, în domeniul literaturii, al științei sau chiar al științelor sociale. Nu spun că fiecare zi este ușoară, pentru că sunt elev și uneori sunt zile „supraîncărcate”, dar în fiecare zi există ceva bun și amuzant, ceea ce mă face fericit. Îmi iubesc școala pentru că m-a învățat să nu renunț niciodată, m-a învățat cum să mă descurc în diferite situații. Mi-am găsit prieteni adevărați, fac parte dintr-o comunitate minunată care mă face să mă simt valoroasă. - *Imecs Orsolya, elevă*

75.

Școala Gimnazială „Tompa László”

Odorheiu Secuiesc

Trecutul și prezentul școlii noastre se leagă de partea orașului numită Sâmbătești. Satul cu același nume a fost legat de oraș în anul 1895. Acest lucru a adus schimbări semnificative nu numai în viața satului în sine, ci și în cea a orașului. În anul școlar 1896-1897, unitatea de învățământ a devenit o școală de băieți. La început, procesul de învățământ s-a desfășurat în clădirea de lângă biserica din Sâmbătești, iar după mărirea efectivelor de elevi, a fost necesară închirierea unor săli. Clădirea din zilele noastre a fost construită în anul

1935, apoi a fost extinsă, în anul 1965. Atunci a primit numele de Școala Populară Primară de Stat. Până în anul școlar 1918-1919 a funcționat cu clasele I – a VI-a; din 1919 până în 1940, cu clasele I - a VII-a; între anii 1940-1944, cu clasele I - a VIII-a, iar între anii 1944-1949, din nou, cu clasele I - a VII-a. În anul școlar 1956-1957 a încetat să mai fie școală de băieți și s-a transformat în școală mixtă. În acel an școlar, numărul elevilor s-a dublat; astfel, a fost necesară introducerea programului în două schimburi.

Cel al cărui nume îl poartă școala, renumitul poet Tompa László, s-a născut la Betești, pe 14 decembrie 1883. Anii de școală i-a petrecut la Sighișoara și la Sibiu, apoi a urmat Dreptul la Cluj-Napoca. A fost numit stagiar de administrație publică la Odorheiu Secuiesc. El a considerat anii petrecuți la Odorheiu Secuiesc provizorii, dar aceștia s-au dovedit a fi pentru toată viața. A devenit funcționar, apoi, din anul 1918, arhivar-șef. A publicat primul volum de poezii la 38 de ani. A devenit personalitatea de marcă a noii generații de poeți din Ardeal. Întotdeauna a avut o viziune progresistă. Poetica sa este caracteristică zonei rurale, zonei Ardealului și Europei. A murit pe 13 mai 1964. Amintirea lui va fi mereu vie.

Școala Gimnazială „Tompá László” se găsește nu departe de centrul orașului, pe strada Tamási Áron, nr. 19. În școala noastră sunt 37 de cadre didactice care îi îndrumă pe cei 424 de elevi. Procesul de învățământ este sprijinit de cei 8 membri ai personalului auxiliar. În cadrul școlii, în clădirea principală, există 15 clase și săli de specialitate, două săli de sport de dimensiuni mai mici, un laborator de informatică dotat corespunzător, o bibliotecă, un cabinet de logopedie-psiologie și un centru de integrare. Într-o parte a clădirii din strada Budvár s-a mutat structura Budvár a Școlii Gimnaziale „Tompá László”. La Fundația „Orbán” și la Fundația „Szent Ferenc”, care sunt tot structuri ale școlii noastre, realizăm dezvoltarea copiilor cu multiple deficiențe, pentru a le oferi ajutor în integrarea în societate. Și în clădirile acestor structuri, elevii se bucură de dotări moderne. Alături de conducerea orașului Odorheiu Secuiesc, am câștigat un proiect care prevede extinderea clădirii principale, precum și renovarea întregii școli, care trebuie să fie terminate până la sfârșitul lunii decembrie 2023.

Ne străduim să oferim un învățământ de calitate. Profesorii de la clasele de gimnaziu aplică metode variate, centrate pe elev, pentru a ajunge la eficiență maximă. Rezultatele claselor paralele nu se pot compara, deoarece componența claselor este diferită. În școala noastră am reușit să integrăm 68 de elevi cu cerințe educaționale speciale.

Suntem renumiți și pentru proiectele noastre. A devenit o tradiție proiectul nostru legat de Școala după școală, finanțat de Primăria Odorheiu Secuiesc. Ne străduim să luăm parte și la proiecte internaționale. În anul 2019 am câștigat premiul I la nivelul întregii Europe cu proiectul Fii deștept, dacă circuli, premiu pe care reprezentanții școlii noastre l-au primit la Bruxelles. În acest an școlar am luat parte, cu succes, la un proiect legat de climă, în care s-au implicat școli din 136 de țări. Cu activități sincron și asincron, două clase din școala noastră

s-au implicat în activitățile de ocrotire a mediului.

Evenimentele noastre tradiționale sunt: excursiile școlare, târgul de toamnă, spectacolul de Crăciun, balul strugurilor, balul mascat, concursul de Ziua Pământului, comemorarea lui Tompa László. Luăm parte, în mod regulat, la olimpiadele școlare, la Concursul de matematică „Zrinyi Ilona”, la concursurile sportive locale, regionale, județene și naționale, concursuri de artă, concursul de circulație, unde elevii noștri au avut rezultate deosebite de-a lungul anilor, atât individual, cât și pe echipe. Suntem organizatorii și gazdele mai multor concursuri locale și județene. Din anul 1990, suntem înfrățiți cu Școala Gimnazială „Lenkey János” din Eger, atât cu elevii, cât și cu profesorii și părinții acestora. Anul acesta am sărbătorit 30 de ani de legătură cu școala înfrățită. Din anul 2014, suntem înfrățiți cu elevii și profesorii de la Școala Gimnazială „Várkonyi István” din Cegléd.

Personalul de predare din școala noastră ia parte la programe de formare, pentru a putea ține pasul cu noutățile și pentru a putea transmite cât mai multe cunoștințe elevilor; nădăjduiesc că aceștia vor găsi preocuparea care le va aduce bucurie și că vor avea succes. În școala noastră, toate disciplinele sunt importante, iar fiecare copil poate găsi dezvoltarea necesară abilităților sale. Scopul școlii noastre este ca elevii să experimenteze și să înțeleagă: învățarea este muncă. Și jocul este muncă, doar că este o muncă făcută cu plăcere. Orice muncă poate deveni joc dacă o facem cu drag, cu bucurie, dacă recunoaștem forța ei, prin care putem deveni oameni valoroși. Nădăjduim că elevii noștri vor înțelege faptul că prin muncă cinstită pot acumula cunoștințe și că fiecare om valorează atât cât știe.

Cei 125 de ani nu marchează doar trecerea timpului, ci cuprind acea neobosită muncă, luptă, care au făcut această școală să fie ce este azi. Timp de 12 decenii, școala noastră nu a constatat doar în pereți, elevi, profesori, reguli. Toate acestea au fost impregnate de dragostea față de semeni, de stimă, de o strălucire interioară prin care cei care au intrat aici au devenit oameni. Cei care lucrează aici s-au străduit să realizeze o școală în care îi învățăm pe elevi să fie omenoși, să muncească perseverent, să iubească munca, să prețuiască munca și cunoștințele celui alt. Ne-am străduit să realizăm ceva durabil, iar toată această strădanie a presupus o muncă asiduă. Mai mulți dintre foștii noștri elevi sunt profesori, medici, ingineri, avocați, sportivi, cântăreți de operă, antreprenori, viceprimari, profesori universitari, cercetători. Formarea și păstrarea tradițiilor a întărit legătura cu școala, sentimentul de solidaritate. Doresc în mod sincer ca școala noastră să fie în continuă păstrătoare tradițiilor, care duc la îmbogățirea

spirituală a oamenilor, a valorilor realizate cu efort comun. - *Libik Győző, director*

Gânduri despre școala mea

În fiecare dimineață, când intru în școală, căldura îmi pătrunde în inimă. Mă uit în jur. Ce forfotă! Zidurile clădirii strălucesc de râsetele copiilor, ceea ce umple toată școala cu pace și iubire. În urmă cu șapte ani am ajuns în această școală care, după unele păreri, nu aparține școlilor de „elită” din oraș. Totuși, pentru mine aceasta este cea mai bună școală. Aici mi-am făcut foarte mulți prieteni și, nu în ultimul rând, am primit cunoștințe pe care le pot îmbogăți și mai târziu. Mereu îmi voi aminti că, la început, m-am antrenat din greu, am învățat să merg cu bicicleta în curtea școlii ca să particip și eu la concursurile de circulație. Mărturisesc faptul că nici aceasta nu a fost în zadar. Mă gândesc, cu recunoștință, la profesorii mei care ne transmit toate cunoștințele cu generozitate, cu efort, ca să putem deveni membri demni ai societății. - *Péterfi Dávid-József, elev, clasa a VIII-a A*

ȘCOALA noastră ...

„Eu, până când totul se surpă, se prăbușește,
cu rădăcinile mele pe acest vârf sterp
- trist brad secuiesc - mă agăț,
și stau încăpățânat, singur.”

Versurile lui Tompa László, al cărui nume îl poartă școala, nu sunt scrise pe fațada școlii noastre vechi (fondată în 1896), dar știu că profesorii își desfășoară activitatea zilnică în acest spirit. Trebuie să știm că fără morală omenirea este ca un butoi fără cerc. Cu inima stricată, nici cel mai isteț om nu va face o muncă binecuvântată. Cu suflet bun și nobil, chiar și cel mai limitat om va fi un membru folositor societății. Nu cunoaștem viitorul, dar noi, cadrele didactice, sperăm că elevii noștri vor afla activitatea în care găsesc bucurie și vor avea succes. Asta au demonstrat, de-a lungul anilor, elevii plecați din școala noastră în toată lumea. Pentru secui este deosebit de importantă ridicarea alfabetizării la cel mai înalt nivel posibil. Școala și toți educatorii sunt însuflețiți de speranța, credința că după milioane de eșecuri vor reuși, în cele din urmă, ceea ce vor să realizeze.

Motto-ul nostru este: Nimic nu este imposibil pentru cine crede, nimic nu este greu pentru cine iubește. - *Nagy Mária Enikő, profesoară aici de 30 de ani, fost director adjunct și director*

Suntem o școală primitoare. Asta înseamnă că școala noastră este plină de culoare. Ca o orchestră simfonică. Această diversitate recunoaște și apreciază naturalețea. A trebuit să mă confrunt cu prejudecă-

țile, cu dependența mea de recunoaștere, instinctele mele de selecție personală, comportamentul meu de judecată, neputința de a controla fața și limbajul corpului, constrângerile mele de a mă conforma, utilizarea obișnuită a cuvintelor. Simțul nostru de identitate este determinat de diferențe vizibile și tangibile. Incluziunea înseamnă grija față de cel mai mic. Grija este cea mai mare responsabilitate pentru a ajunge la miracolul care este ascuns acolo, în fiecare copil. Este un ciclu etern al acestei învățări armonizate. Noi avem doar relații auxiliare: copil-profesor-profesor itinerant și profesor de sprijin-profesor-părinte. Toate procedurile metodologice, jocurile de dezvoltare a abilităților, practicile și ideile se întăresc reciproc. Accentul este pus pe căutarea și pe găsirea soluției. Dar fiecare zi a noastră este mai grea, mai versatilă, mai interesantă. Trebuie să devenim linii de sprijin. Este doar o singură linie, dar lasă o amprentă și sprijină o literă, un cuvânt, o propoziție și apoi un mesaj. - *Tamás Mária-Terézia, profesor pensionar*

Școala numărul unu

Deseori am sentimentul că nu prețuim anumite evenimente și întâmplări din viața noastră, în momentul apariției lor, iar mai târziu tânjim după ele. Așa mi s-a întâmplat și mie cu anii de școală. Cum este un elev? Să recunoaștem, mai ales când este la școala primară, nu-i este importantă școala. Ar prefera s-o ungă cu slănină – așa cum spun unii – ca s-o mănânce câinele. Și eu am fost o astfel de elevă, nu neg; o elevă care aștepta pauzele, având încredere în rolul de salvare al excursiei cu clasa, cea care suferit la orele de matematică și română, dând cu picioarele melancolic în castanele din parc, cea care se dădea în leagăn până la cer, dar purtând militărește chinurile copilărești ale școlii. Astăzi privesc în urmă la aceste întâmplări cu un alt suflet. Mă uit cu recunoștință și mulțumiri la perioada dintre 1996-2004, care acum mi se pare că a fost una foarte fericită. Am avut o viață de aur! Și acest basm, așa cum se întâmplă de obicei, a durat doar o vreme, iar astăzi sunt un părinte îngrijorat care-și ia fiica la amiază de la școala numită plictisitoare, ca să dea cu piciorul în castane și să se dea în leagăn până la cer. Lumea s-a transformat. Am devenit Cineva despre care profesorii mei vorbeau foarte mult și, după părerea multora, nu am devenit Oricine, pentru că sunt preoteasă. A fost o mare plăcere pentru mine s-o pot însoți pe fiica mea de opt ani, ca în povești, când a intrat pe poarta școlii în septembrie, la școala numărul unu, deoarece pentru mine, într-adevăr, este prima școală din oraș care se află într-un excelent loc, și sper că basmul continuă fericit pentru toți. - *Tőkés-Bencze Zsuzsánna, părinte, preoteasă*

Cele mai vechi informații despre școala din Tulgheș datează din așa-numită „epocă iosefină”, adică din vremea împăratului Iosif al II-lea (1780-1790). În Ținutul Giurgeului, documentele atestă prezența unei școli în limba română la Tulgheș. (*Șandru, Ilie, „Tulgheș. File de monografie”, Editura Constant, 2000*)

Școlile existente în acele vremuri erau școli confesionale, aflate în administrarea bisericilor. În 1841 exista o școală confesională, cu clădire proprie, sub coordonarea bisericii greco-catolice. Perioada interbelică a fost una înfloritoare pentru școala tulgheșeană. Existau opt școli primare, o școală confesională romano-catolică și o grădiniță. În anul 1963 se dă în folosință o nouă clădire, care astăzi adăpostește clasele primare, iar în 1981, clădirea principală școlii. Ambele clădiri au fost reabilitate în anul 2009.

Astăzi, școala noastră, pe lângă unitatea centrală cu două clădiri și sală de sport, are 5 structuri: Școala Primară Putna, Școala Primară Valea Frumoasă, Grădinița cu program prelungit „Piticii și Voinicii”, Grădinița „Dumbrava Minunată” și Grădinița Poiana Veche. Sunt 4 grupe de grădiniță, 7 clase primare și 5 clase gimnaziale, la secția română, precum și o grupă, 2 clase primare și 2 clase gimnaziale, la secția maghiară. Starea clădirilor este una bună, clasele fiind dotate cu materiale necesare, mobilier nou și aparatură IT (calculator, plasmă TV, videoproiector, imprimantă, internet). Avem 344 de elevi și 28 de cadre didactice.

Proiectele de suflet sunt: „Bucurie în tinda bisericii”- tabără de vară, „Dăruind vei dobândi”- proiect

caritabil de ajutorare a copiilor din categorii sociale defavorizate, „Clasa multimedia”- amenajarea unei săli de informatică cu calculatoare de ultimă generație, „Școala on-line”- dotarea de către Primăria Tulgheș a fiecărui elev cu o tabletă cu acces la internet, programul „Masa caldă”- pentru elevii care provin din medii defavorizate.

Școala Gimnazială Tulgheș este locul drag unde m-am format ca elevă și unde am revenit să slujesc pe altarul educației. - *director, prof. Mihaela Rusu-Curcă*

Școala Gimnazială Tulgheș este a doua mea casă, locul unde pot să-mi fac meseria cu dăruire. - *prof. Ionela Cornelia Rugină*

Profesorul este cel care vorbește în visul unui copil, spunea Henry Brook Adams, iar școala este locul de unde visurile prind aripi. Îmi place să cred că am reușit și eu să „vorbesc” în visul multor copii cărora soarta le-a hărăzit ca eu să le fiu învățătoare în cei peste 40 de ani de activitate la Școala Gimnazială din Tulgheș. Aici am fost elevă și am revenit după finalizarea studiilor, având onoarea de a-mi desfășura activitatea într-un colectiv de cadre didactice cu o temeinică pregătire profesională. Ce poate umple mai mult inima unui dascăl decât bucuria pe care o simte atunci când un fost elev a ajuns om mare, și-a împlinit un vis îndrăzneț, croit încă de pe vremea când era copil, că și-a găsit rostul și rolul în societate, că este de folos semenilor și face cinste școlii prin care a trecut? E minunat să privești cum diamantul șlefuit ieri, cu mare grijă, azi strălucește, spunând „și eu am fost elevul Școlii din Tulgheș”. - *Viorica Ungureanu, învățătoare pensionară*

Părinții au fost și sunt parteneri ai școlii în numeroasele activități și proiecte desfășurate cu și pentru copiii noștri. Colaborarea dintre părinți și școală s-a bazat pe încredere reciprocă și comunicare eficientă. - *Marius Moldovan, președintele Comitetului reprezentativ al părinților.*

Școala Gimnazială „Imets Fülöp Jákó”

77.

Tușnad

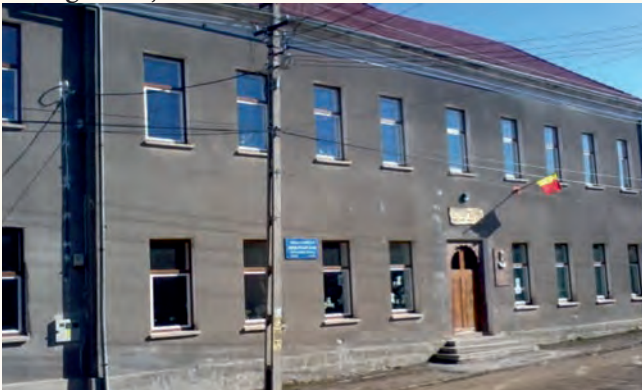

„Gloria școlii înseamnă elevi harnici, morali și cinstiți”. (Imets Fülöp Jákó)

Imets Fülöp Jákó (1837-1912) a fost preot, profesor, director de liceu, fondator de bibliotecă, scriitor, traducător și cercetător. În calitate de profesor, a acordat mare atenție predării și a subliniat importanța folosirii materialelor ilustrative. Ca director al Școlii Gimnaziale Romano-Catolice din Șumuleu-Ciuc, a ridicat școala de patru

clase la rangul de liceu, ceea ce însemna pe atunci opt clase și o diplomă de liceu pentru absolvenți. Prin activitatea și modul lui de viață, prin comportamentul și prin dragostea pentru copii, Imets Fülöp Jákó este un exemplu etern și demn de urmat pentru toate generațiile.

Un scurt istoric al școlii

Tușnad a devenit parohie independentă în 1726, împreună cu filiala Vrabia/Verebes, ceea ce avea ca rezultat înființarea unei școli independente în localitate. În incendiul din 1822 a fost deteriorată și clădirea școlii, după cum aflăm de la episcopul Miklós Kovács. Introducerea învățământului obligatoriu și creșterea populației au făcut necesară construirea unei clădiri școlare cu o capacitate mai mare, între anii 1874 și 1877. În această perioadă a fost construită și școala din Tușnadu Nou, care a fuzionat mai târziu cu școala din Tușnad.

Situația actuală

Clădirea principală este situată în Tușnad, având clasele I – a VIII-a, iar grădinița se află într-o clădire separată. În Tușnadu Nou, grădinița, clasele primare și gimnaziale funcționează în clădiri separate. Ambele localități au sală de sport, teren de sport, bibliotecă, laborator de chimie și fizică, materiale didactice. În școala noastră, în anul școlar 2020-2021, învață 259 de copii. Sub conducerea directorului Erzsébet Urkon, în această unitate de învățământ lucrează 22 de profesori. Viața școlară se completează cu activitățile extrașcolare: una dintre cele mai frumoase este activitatea de Ziua școlii, organizată an de an, completată de o excursie comună.

Rezultate și opinii

În școala noastră, accentul cade pe dezvoltarea personalității depline a elevilor, pe dezvoltarea și extinderea cunoștințelor și abilităților copiilor. Rezultatele elevilor care au absolvit școala noastră, dar mai ales feedback-ul ulterior, formulat ca adult, arată că elevilor li s-a pus aici, prin cunoștințele înșușite, piatra de temelie pe care își pot clădi viitorul.

Școala Profesională Specială „Szent Anna”

78.

Miercurea Ciuc

Unitatea noastră a fost înființată în data de 1 decembrie 1955, pe baza Hotărârii nr. 100/1955.11.28, la Miercurea Ciuc, sub denumirea de Școala Profesională Agricolă Specială nr. 16, al cărei scop a fost integrarea biologică și socială a tinerilor tuberculoși vindecați, prin dobândirea de profesii agricole.

De-a lungul anilor, unitatea a primit mai multe clasificări, în funcție de profilul său; astfel, din anul școlar 1955-1956 funcționează ca școală profesională, iar din anul școlar 1980-1981 se ocupă de tinerii care necesită metode educaționale speciale. Din septembrie 2014, unitatea poartă denumirea Școala Profesio-

nală Specială „Szent Anna” din Miercurea Ciuc.

În prezent, unitatea noastră oferă instruire profesională de nivelul 3, în trei domenii, pentru 61 de elevi cu nevoi educaționale speciale care, după absolvire, pot să obțină calificarea ca tâmplar universal, confecționar produse textile și recepționar marfă. Profesorii care predau aici – 22 de cadre didactice - au pregătire în psihopedagogie specială, iar munca lor este sprijinită de 6 cadre auxiliare și nedidactice, precum și de două educatoare.

În ultimii patru ani s-au realizat investiții care au încercat să îmbunătățească condițiile procesului de învățare, astfel încât elevii noștri să aibă posibilitatea de a stăpâni profesia în ateliere și săli de clasă bine echipate, folosind instrumente didactice moderne.

Considerăm important de menționat că unitatea noastră este singura școală specială din țară cu predare în limba maghiară, dar este și singura opțiune

ne din județ pentru copiii de limba maternă română care sunt orientați spre învățământul special.

Cu puțin mai mult efort, elevii noștri pot învăța în condiții din ce în ce mai moderne, iar scopul meu rămâne să schimb starea respectivă doar într-una și mai bună! (*Kristó Kinga, director*)

Mi-am iubit și mi-am respectat elevii! Lecțiile au fost petrecute într-o dispoziție veselă. Am învățat tehnica cusutului de haine cântând și folosind metode ludice. (*Becze Ildikó, profesor pensionar*)

Fiecare profesor ar trebui să încerce predarea în această școală pentru a-și trata cunoștințele și abilitățile pedagogice din perspectiva potrivită! (*Molnár Szilvia, profesor psihopedagog*)

Pentru noi, această școală a fost un adevărat ajutor. Copilul nostru a învățat aici multe lucruri despre care am crezut anterior că la el nu vor funcționa. (*Szabó Enikő, părinte*)

Școala Gimnazială „Toro Tibor”

79.

Ulieș

Ca în orice sat, istoria începe în arhiva bisericii locale, unde găsim descrieri din anii 1780 despre școala noastră. Locația exactă nu este specificată, dar presupunem că funcționa ca o școală parohială, cu un învățător și un program adecvat timpului.

Mai târziu, clădirea școlii a fost mărită. Din documentele de la biserică, dateate din 1810, reiese că a existat o locuință pentru țârcovnic și o școală, care în secolul al XIX-lea a mai fost extinsă, funcționând cu 4 clase și cu 3 învățători. În 1920 începe construirea noilor școli în satele vecine, Daia, Petecu, Ighiu și Nicoleşti. În 1928 a fost construită o parte din clădirea de azi, cu 3 săli de clasă, cancelarie și bibliotecă. Această clădire a fost extinsă în anii '70, iar între anii 2008-

2010 a fost renovată și modernizată. Au fost construite grupuri sanitare moderne și clădirea pentru centrala termică, s-a realizat canalizarea și s-a asigurat încălzirea școlii, cu două cazane, au fost schimbate uși și ferestre, a fost reparat acoperișul, a fost reînnoit sistemul de electricitate și a fost înființat un cabinet de informatică. Sala de sport a fost construită în anul 2016, în continuarea unei aripi a clădirii. În acest an școlar, au fost schimbați 50 de metri de gard, au fost amplasate porți noi, a fost renovat, din nou, acoperișul, a fost modernizată intrarea în curte cu 110 m² de pavaj.

Școala, având trei clase primare și clase gimnaziale, poartă numele fizicianului nuclear Toró Tibor, ale cărui rămășițe pământești sunt înhumate în grădina bisericii vecine. Mai aparțin școlii Grădinița „Naprforgó” din Ulieș și Școala Primară din Daia, unde există o grupă de grădiniță și o școală primară cu 3 clase simultane. Din nefericire, din cauza scăderii numărului de copii, s-au închis școlile și grădinițele din Petecu și din Nicoleşti.

Școala Gimnazială

Valea Rece

80.

Comuna Lunca de Jos se situează în zona de mijloc a Văii Ghimeșului, fiind traversată de râul Trotuș, care izvorăște din versanții estici ai Carpaților Orientali, unde județul Harghita se învecinează cu județele Bacău și Neamț. Principala cale de acces spre Lunca de Jos, comună aflată la o distanță de 38 de kilometri de reședința de județ, o reprezintă DN 12 A.

Datorită numărului mare de pâraie afluate ale râului Trotuș, zona este deseori numită și „Țara pâraielor”. Datorită acestei caracteristici geografice și a distanțelor mari dintre unitatea centrală a Școlii Gimnaziale Valea Rece și structurile acesteia, rețeaua școlară este ramificată.

Clădirea școlii centrale se află la nord de râul Trotuș, în Valea Rece, la o distanță de 5,5 kilometri de centrul comunei Lunca de Jos, la numărul 1166, fiind succesorul legal al fostei școli primare din localitate. Aici funcționează șapte clase: trei clase primare, patru clase gimnaziale,

precum și biblioteca școlară. La aceeași adresă se află și clădirea grădiniței „Fonócska”, la etajul căreia se află biroul directorului, secretariatul și contabilitatea școlii, precum și o locuință de serviciu. La parterul clădirii se află sala de informatică și sala de sport pentru preșcolari.

În Valea Rece, la numărul 897, se află una dintre structurile școlii, Școala Gura Văii Reci, cunoscută în sat sub denumirea „Școala Süket”, cu două săli pentru elevii din clasele primare și o sală pentru preșcolari. La capătul

văii se află o altă structură, Școala Poiana-Fagului, unde învață preșcolari și elevi din clasele primare, în câte două săli. Pe valea Barațcoș, la numărul 1514, funcționează o altă structură, Școala Barațcoș, cu o clasă primară. La o distanță de 25 de kilometri de unitatea centrală, în satul Trei Fântâni, la numărul 1686, se află Școala Trei Fântâni, cu două clase primare și o grupă de preșcolari.

În septembrie 2020, două grupe de la Grădinița „Fonócska” și o grupă de la grădinița din Școala Gura Văii Reci au fost mutate în clădirea modernă (cu spații largi și cu un teren de joacă) a Grădiniței „Árpádházi Szent Margit”, construită de parohia romano-catolică din fonduri alocate de statul maghiar. Lansarea serviciilor de grădiniță cu program prelungit este planificată pentru luna septembrie 2021.

Elevii noștri au început anul școlar 2020-2021 în șapte clădiri: șase grupe de grădiniță, cu 105 copii, 11 clase primare, cu 172 de elevi, 4 clase gimnaziale, cu 92 de elevi, în total fiind înscriși 369 de copii. Copiii sunt edu-

cați de 27 de cadre didactice, dintre care două cadre sunt necalificate. Majoritatea cadrelor didactice sunt titulare.

La funcționarea unității contribuie o secretară, o contabilă, șapte îngrijitoare (două sunt angajate cu câte o normă întreagă, trei cu câte o jumătate de normă și două cu câte un sfert de normă), doi fochiști și un șofer de microbuz (cu jumătate de normă).

În școala noastră, dorința de a menține vie tradiția în această zonă bogată în obiceiuri, datini, este definitorie. Astfel, elevii noștri participă la cursuri de dansuri populare și învață să cânte la diverse instrumente (flaut, vioară). Prin implicarea copiilor în diverse programe sau spectacole, contribuim, alături de ei, la asigurarea continuității tradițiilor.

Pentru buna funcționare a unității, conducerea școlii cooperează cu membrii Consiliului local, și se menține o relație strânsă cu școlile înfrățite „Sajnovics János” din Tordas și „Damjanich János” din Zagyvarékas.

Școala Gimnazială „Kőrösi Csoma Sándor”

81.

Văřșag

Rădăcinile educației instituționalizate din comuna Văřșag se găsesc în anul 1875, pe vremea monarhiei austro-ungare. În acest an a fost înființată prima școală oficială. După crearea infrastructurii inițiale și rezolvarea lipsei acute de cadre didactice, sunt înființate două școli primare și gimnaziale, una denumită școala din „Központ” (școala situată în centrul comunei), iar cealaltă unitate, „Nagykút”. Aceste două locații școlare funcționează chiar și în zilele noastre, având clasele I – a VIII-a. Cele două școli au funcționat ca entități separate până în anul 2005.

Întrucât distanțele sunt considerabile, comuna fiind dispersată pe o arie de peste 30 de km², în decursul anilor a fost nevoie de punerea în funcțiune, în diverse locații, a unor mici unități de învățământ, uneori chiar și cu utilizarea unor case de locuit particulare.

În perioada socialismului, pentru dezvoltarea nivelului calitativ al învățământului din comună, în zona centrală s-a construit o clădire școlară modernă, cu mai multe etaje, dotată corespunzător cerințelor socio-culturale din acele vremuri.

Din cauza faptului că localitatea se situează la o distanță de circa 30 de km de cel mai apropiat oraș, Odorheiu Secuiesc, naveta zilnică fiind istovitoare, începând cu anul 1975, în sediul central de învățământ s-au înființat și clase liceale, respectiv nivelul inferior al acestora, clasele a IX-a – a X-a, până în anul școlar 1990-1991.

În prezent, educația se desfășoară în trei clădiri școlare diferite: la „Tisztás”, la „Központ” și la „Nagykút”. În decursul anilor precedenți, clădirile principale au fost renovate și au fost predate spre folosință o nouă sală de sport și un teren de fotbal cu gazon artificial.

În anul 1993, școala din centru a primit numele marelui călător-cercetător și lingvist de origine secuiască Kőrösi Csoma Sándor, iar școala din „Nagykút” a fost denumită după marele poet maghiar József Attila.

Actualmente, Școala Gimnazială „Kőrösi Csoma Sándor” are în componență și trei grădinițe, acestea funcționând cu patru educatoare. Școala primară, începând cu clasele preșcolare până la clasa a IV-a, funcționează cu șase învățătoare; în același timp, clasele gimnaziale își desfășoară activitatea cu un număr de 13 profesori de specialitate. În acest an școlar, în unitățile de învățământ de pe raza comunei Vârșag, învață, în total, 248 de copii.

82.

Școala Gimnazială „Vaskertes”

Gheorgheni

Adresa: str. Kossuth Lajos, nr. 2

Structură: Grădinița cu Program Prelungit „Scânteiuța” (bld. Frăției, nr. 2)

Nr. tel./fax: 0266-362.075

E-mail: sc.vaskertes@gmail.com

Pagina web: www.vaskertesiskola.ro

Facebook: https://www.facebook.com/vaskertes

Disponând de o clădire impunătoare în centrul orașului Gheorgheni, Școala Gimnazială „Vaskertes” oferă condiții adecvate de învățare, creație și sport. Suntem o școală centrată pe nevoile elevilor, având în vedere că, pe lângă activitățile de predare-învățare, ne preocupă latura educativă a activităților complexe desfășurate în cadrul unității. Acordăm atenție dezvoltării competențelor-cheie, educăm elevii în spirit competitiv și îi sprijinim pe cei cu dificultăți de învățare. Rezultatele elevilor demonstrează complexitatea activităților educaționale desfășurate, creatoare de valoare.

Retrospectivă istorică

În Gheorgheni, în a doua jumătate a secolului al XIX-lea, a apărut nevoia de a înființa o școală civică de băieți, unde pot studia acei elevi care nu se pregătesc pentru o carieră științifică, dar își pot însuși cunoștințe de cultură generală. Deciziile specifice privind înființarea școlii au fost luate în cursul anului 1875, apoi, pe 22 noiembrie 1875, a fost deschisă școala civică de băieți, cu 17 elevi, care inițial au fost educați de 5 profesori. La sfârșitul Primului Război Mondial, școala civică de băieți a devenit o școală cu limba de predare română. Din 1945 a fost și sediul școlii de ucenicie, până în 1968, când clădirea școlii a fost transformată

în cazarmă militară. Clădirea, începând cu anul școlar 1980-1981, a redevenit unitate de învățământ pentru elevii din clasele primare. În 1990, elevii vorbitori de limbă română și de limbă maghiară studiau împreună, în această clădire, cu program alternativ de dimineață - după-amiază.

În 1992, Școala „Vaskertes” a fost atașată Liceului „Salamon Ernő”. Pe 1 septembrie 2006, școala a început anul școlar, din nou, ca unitate de învățământ separată, sub denumirea Școala Gimnazială „Vaskertes”. În anii '90, starea școlii s-a deteriorat constant; în 2006 a fost posibilă obținerea unui sprijin financiar pentru a efectua lucrări complete de extindere și renovare. Începând cu anul școlar 2008-2009, clădirea veche, cu 8 săli de clasă, a devenit o clădire cu 20 de săli de clasă, sală de festivități și sală de sport. Din anul 2012, Grădinița cu Program Prelungit este structură arondată a Școlii Gimnaziale „Vaskertes”.

Prezentarea unității

Unitatea noastră are în prezent 520 de elevi (în clasele pregătitoare și clasele I – a VIII-a) și 130 de preșcolari (șase grupe în Grădinița cu Program Prelungit „Scânteiuța” și o grupă mixtă). Personalul didactic este compus din 69 de cadre, toate calificate. Activitatea didactică este sprijinită de un psiholog școlar, un logoped, un contabil, un secretar, un administrator și un specialist IT, precum și de personalul nedidactic format din 13 membri.

Dotarea materială a școlii noastre s-a îmbunătățit mult în ultimii ani, datorită utilizării resurselor din proiecte: săli de curs modern dotate, o sală de sport, un loc de joacă, o sală IT, o bucătărie, un studio echipat, o tablă interactivă, acces la internet, instrumente didactice și software modern, care eficientizează activitățile instructiv-educative.

Din 2017, școala noastră a devenit un centru de încurajare a talentelor, ca membră a rețelei de susținere a talentelor din cadrul Programului Maghiar Genius. Sarcina noastră este de a descoperi tineri talentați, de a le oferi consiliere, îndrumare în carieră și sprijin personalizat. Oferim elevilor noștri posibilitatea de a participa la olimpiade și la alte competiții (la nivel orășenesc, județean, național), fiind pregătiți de profesorii noștri competenți. Pe lângă cultivarea talentelor, organizăm și sesiuni de recuperare și de pregătire pentru examene.

Prin educația de protecție a mediului, dorim să oferim le copiilor „instrumente” cu ajutorul cărora să poată remedia, cel puțin parțial, problemele de mediu și astfel să-și îmbunătățească propria viață.

Activitățile sportive sunt, de asemenea, variate și nu se limitează la orele de educație fizică și sport, elevii noștri putând participa, săptămânal, la lecții de patinaj și la activități organizate în cadrul cluburilor sportive.

Fiind o „Școală fericită”, pentru a-i ajuta pe elevi, prioritatea noastră este să ne bazăm pe rezultatele psihologiei pozitive, cu impact asupra dezvoltării autocunoașterii, a realizărilor și a relațiilor interpersonale. După-amiaza, prin proiectul After-school, le oferim elevilor noștri o pregătire eficientă pentru lecții, punem accent pe însușirea tehnicilor eficiente de învățare independentă și petrecerea utilă a timpului liber.

Activitățile noastre tradiționale sunt numeroase: sărbători naționale, Balul bobocilor, Ziua Familiei,

Ziua Mondială a Muzicii, „Adio, toamnă”, aprinderea lumânărilor de Advent, așteptarea lui Moș Crăciun, concert și târg de Crăciun, „Așteptăm școala”, carnaval, „Bine ai venit, primăvară!”, expoziții, Zile de Proiecte, Ziua Sănătății, Ziua Sportului, concerte, vizite la teatru, excursii.

Din 1998 încoace, pe lângă clasele tradiționale, școala noastră oferă și educație artistică (muzică și arte plastice); suntem singura unitate care oferă educație artistică în bazinul Giurgeului. Scopul principal al introducerii educației artistice a fost ca, prin instrumentele specifice, să educăm tinerii creativi, să-și descopere abilitățile, să-și dezvolte stilul, valorile și deprinderile de autoexprimare. Le oferim o mulțime de oportunități de a se prezenta publicului, de exemplu, la festivitatea de deschidere a anului școlar, la sărbătorile naționale și bisericești, la concertele școlare și orășenești, la expoziții, cu ocazia absolvirii și sărbătorilor de sfârșit de an. Micii artiști ai școlii noastre au participat la proiecte, concursuri și expoziții în străinătate și în țară, cu rezultate excelente. Realizările frumoase din ultimii 22 de ani demonstrează viabilitatea educației artistice în școala noastră.

Începând cu anul școlar 1998-1999, școala noastră a pus un accent deosebit pe educarea copiilor rromi. În anul școlar curent, în unitatea din strada Fabrica de cărămidă, sunt înscriși 20 de copii în grădiniță, 69 elevi în clasele primare și 27 elevi în clasele a V-a – a VIII-a. În ultimii 22 de ani, în școală au fost înscriși peste 250 de elevi rromi, dintre care 119 au absolvit cu succes clasa a VIII-a, iar unii și-au continuat studiile în clasele profesionale sau de liceu. Pentru prevenirea analfabetismului, școala noastră, în cadrul programului A doua șansă, a oferit posibilități atât tinerilor, cât și celor mai în vârstă de a-și finaliza studiile de școală primară. În cadrul acestui program,

24 de participanți au reușit să învețe elementele de bază ale alfabetizării – afirmă *profesorul de limbă rromă, Kari Attila*.

Parteneriatele unității noastre

Cheia succesului și a bunei funcționări a școlii noastre este colaborarea armonioasă cu administrația locală, cu Inspectoratul Școlar Județean Harghita, cu alte unități de învățământ, reprezentanții Poliției, Centrul Cultural, biblioteca, muzeul,

reprezentanții bisericilor și ai organizațiilor nonguvernamentale. Menținerea legăturii cu părinții este fundamentală pentru eficiența muncii educaționale. Prin vizite de familie, ședințe cu părinții, audiențe și programe comune, părinții și cadrele didactice se cunosc mai bine și pot desfășura o activitate educațională mai eficientă. Considerăm importantă relația de parteneriat cu Școala de Artă „Dr. Ferenc Hepp” din Ungaria. Această colaborare s-a concretizat în prietenii transfrontaliere și participări la evenimente comune.

Proiectele noastre cele mai importante

Unitatea noastră acordă atenție specială monitorizării și participării la oportunitățile de proiecte locale, județene și internaționale.

Proiectele noastre internaționale:

- 2015-2017- Erasmus+ KA2 – TALÁLD MEG ÖNMAGAD – (Cunoaște-te pe tine însuți) program de orientare profesională
- 2020-2021 - POWER PROJECT - We discover the beauty and diversity of Europe
- 2020-2022- Erasmus+ KA229- OUT OF THE BOX - Ready to use classroom tools for non-violent communication and creative thinking
- 2020-2022- Erasmus+ -KA229-WIN-WIN CONFLICT

Părerii despre școala noastră

Fosta elevă a școlii noastre, *Kinga Ráduly*, acum inginer forestier, spune despre școala noastră: cei 8 ani petrecuți aici ni s-au părut ca solul bogat pentru copacul care crește în el. Școala ne-a oferit ocazia să ne recunoaștem și să ne dezvoltăm abilitățile, talentele, să luptăm și să devenim tineri onești și cu un scop în viață.

Balázs Miklós Benedek, fost elev, în prezent student al Academiei de Muzică „Gheorghe Dima” din Cluj-Napoca:

Școala Gimnazială „Vaskertes” mi-a oferit cea mai potrivită pregătire de bază pentru studiile ulterioare în domeniul muzical și, de asemenea, și pentru cei care nu doresc să-și continue studiile în domeniul artei. Personal, pot spune că am avut ocazia de a învăța de la profesori foarte buni care au predat nu numai muzică, ci și viață. Cu această atitudine, profesorii au creat atmosfera perfectă care ne-a făcut pe noi, copiii, să mergem fericiți la școală. Meritul profesorilor este, de asemenea, organizarea programelor colorate, diversificate, precum ritualul aprinderii lumânărilor de Advent sau activitățile săptămânii Școala altfel. Prin aceste programe, au creat o atmosferă familială

la școală. Pe lângă acestea, este demn de menționat faptul că Școala Gimnazială „Vaskertes” organizează în fiecare an Ziua cadrelor didactice din oraș, în cadrul căreia își iau rămas bun de la cadrele didactice care ies la pensie și îi sărbătoresc pe cei activi cu un program de gală.

Gândurile despre școală ale doamnei profesoare pensionare *Varga Gyöngyi*:

După ani lungi de activitate instructiv-educativă desfășurată în cadrul Școlii Gimnaziale „Vaskertes”, cu încordare în suflet, mi-am luat rămas bun de la cei care mi-au fost dragi. După un an școlar de inactivitate, am reușit să descopăr motivul suflătesc al neliniștii care m-a cuprins: mi-a lipsit cu adevărat școala în care m-am simțit acasă, alături de colegii mei prietenoși și generoși și de elevii creativi, dornici de cunoaștere. În conturarea profilului și spiritualității specifice școlii, un rol decisiv, desigur, l-au avut directorii de odinioară ai școlii. Aceeași responsabilitate și-au asumat-o și liderii de azi ai unității de învățământ, doi tineri profesori, cu personalitate dinamică și cu idei inovatoare, care, în colaborare cu colegii lor, creează un mediu prielnic pentru o activitate didactică variată și conferă procesului didactic un aspect palpitant, multicolor. Scopul primordial al acestei școli este promovarea talentelor și sprijinirea inițiativelor creative. O altă latură pozitivă a activității educative desfășurate aici este urmărirea zborului tinerilor, a drumului parcurs de elevii de odinioară. Iată câteva activități specifice prin care se modelează personalitatea elevilor: concursuri pe discipline școlare, spectacole muzicale și literare comemorative, expoziții de artă, spectacole de teatru, programe culturale variate dedicate Zilei cadrelor didactice, activități sportive-distractive etc. Mă bucur din suflet că am făcut parte din acest vast proces educațional ca profesor de limba și literatura română - limba și literatura maghiară și ca dirigintă a multor generații de elevi studioși.”

Școala Gimnazială „Teodor Chindea”, situată în comuna Voșlăbeni, comună considerată drept o „minune” între comunele din Giurgeu, așa cum susținea O. C. Tăslăuanu, primește în anul 1995 numele lui Teodor Chindea, personalitate marcantă a ținuturilor harghitene, pe tărâm cultural, pedagogic și social, care devine patronul spiritual al școlii.

Prima școală din comună este atestată în descripția episcopului Rednic, din anul 1765, școală ce se afla sub îndrumarea dascălului Dumitrașcu.

Proiectul actualei școli este susținut de învățătorul Nicolae Lateș, promovat între timp în funcția de inspector, iar inaugurarea noului spațiu al școlii, în care funcționează unitatea coordonatoare în prezent, a avut loc în anul 1935.

În prezent, învățământul în comună se desfășoară la nivel de unitate coordonatoare - Școala Gimnazială „Teodor Chindea” - și la nivelul celor patru structuri: Grădinița cu program normal din Voșlăbeni, Școala Primară „Heveder”, Școala Primară „Ion Creangă” și Școala Primară „Ebner Jenő”, având atât clase cu predare în limba română, cât și în limba maghiară, și cuprinzând, ca niveluri educaționale, învățământul preșcolar, primar și gimnazial.

Școala noastră dezvoltă un mediu favorabil învățării, bazat pe valori certe, fiind deschisă tuturor celor care au nevoie de educație. În opinia noastră, educația nu este un privilegiu pentru câțiva, ci este un drept al tuturor. Prin urmare, satisfacem nevoia elevului de a se simți competent, integrat în colectiv și independent. Respectăm fiecare elev, oricât de modeste ar fi rezultatele școlare, identificând atuurile și aptitudinile fiecăruia pentru a le putea valorifica.

Rezultatele obținute de elevii noștri atât la examenele naționale, cât și la concursurile școlare, modul în care sunt integrați și implicați în proiecte educative și pregătirea intelectual-moral-civică pe care le-o asigurăm reprezintă cartea de vizită a unității noastre de învățământ.

Personalități ilustre ale societății românești s-au format și au evoluat din punct de vedere intelectual și spiritual în această unitate de învățământ. În prezent, acești absolvenți ocupă funcții importante la nivel de județ, de țară și, desigur, și la nivel internațional.

„Școala din Voșlăbeni - Bătrâna Doamnă - cum îmi place să-i spun, este locul în care dascăli minunați au pus bazele formării mele, locul în care mă simt împlinită profesional acum, locul unde fiecare perete poartă gravura unei amintiri frumoase din anii de școală, dar și stoicismul unei strădanii neobosite de a te dărui cu spiritul și rațiunea unei virtuți nobile, modelarea de suflete și minți”. (prof. Georgeta Bucur, director)

În 1809 a început învățământul religios la Toplița-Ciuc, într-o clădire care a fost ridicată înaintea construirii bisericii, situată în curtea școlii de azi. Primul învățător a fost Major József; el a predat aici aproape 30 de ani. Pe baza unei însemnări din 1863, 45 de băieți și 38 de fete au învățat în această școală discipline precum știința creștină, explicarea evangheliei, cunoașterea literelor, alcătuirea cuvintelor și despărțirea lor în silabe, citire, text scris și tipărit, calligrafie, ortografie, matematică.

În 1879 a fost construită clădirea școlii de azi, care funcționa atât ca școală, cât și ca primărie. În acei ani, localnicii susțineau că nu sunt dispuși să fie înghesuiți în aceeași unitate administrativă cu orașul. Dar, așa cum știm cu toții, în 1959, prin presiune politică, satul a fost „încorporat” în oraș, iar școala de la Toplița-Ciuc a devenit cea mai veche unitate de învățământ din Miercurea Ciuc. În 1883 au funcționat separat clasele pentru băieți și fete, 75 de elevi fiind înscriși în acel an școlar.

În 1920, după Primul Război Mondial, unitatea a rămas în posesia bisericii, iar în 1948 a trecut în proprietatea statului. Școala a avut următoarea componență: 7 clase, 10 cadre didactice, un educator și un secretar.

În 1989, schimbarea sistemului a pus capăt perioadei comuniste. A urmat căutarea incertă a unor noi orizonturi. Clădirea școlii a fost revendicată de biserica romano-catolică, dar nici până azi nu s-a realizat restituirea. În 1990, școala noastră a primit denumirea de Școala Generală „Tamási Áron”. În 1995, în urma unor solicitări din partea comunității, nume-

le școlii a fost modificat în Școala Generală „Xantus János”.

În 2005, în urma reformelor, unitățile care aveau mai puțin de 200 de elevi au fost comasate. Școala Generală „Xantus János” din Toplița-Ciuc a devenit centrul, cu următoarele structuri: Grădinița de la Toplița-Ciuc, Școala Primară de la Șumuleu-Ciuc, Clasele Waldorf de la Ciuboteni, Școala Primară de la Sub Pădure, Școala Primară de la Harghita-Băi și Școala Primară de la Jigodin.

În 2013 se înființează Școala Waldorf din Miercurea Ciuc, în clădirea școlii desființate de la Ciuboteni. Prima generație care își începea activitatea în perioada respectivă este acum în clasa a VII-a. Pe lângă clasa a VII-a, școala se mândrește cu încă 4 clase de nivel primar (CP, I, a II-a, a III-a) și o clasă de nivel gimnazial (a V-a).

Anul școlar 2020-2021

În momentul de față, directorul școlii noastre este prof. Székely Adél, iar directorul adjunct - prof. Páll-Tankó Kinga. În structurile enumerate mai sus funcționează grupe de preșcolari, clase primare și gimnaziale; prin urmare, putem afirma că activitățile didactice se remarcă prin varietate, culoare și maximă responsabilitate.

Comunitatea noastră este compusă din 499 de elevi, iar activitatea instructiv-educativă e realizată de 53 de cadre didactice: 7 educatoare, 17 învățătoare, 24 de profesori, un kinetoterapeut, un psiholog și 3 psihopedagogi speciali. Totodată, din comunitatea noastră mai fac parte 19 persoane care desfășoară diferite activități administrative.

Opinii, idei, gânduri

Anul trecut am sărbătorit 140 de ani de existență a clădirii școlii din Toplița-Ciuc. Când biserica din Toplița-Ciuc nu era încă ridicată, clădirea actuală a școlii, cu zidurile sale albe, exista deja. Această unitate este cunoscută doar ca o școală suburbană, deși clădirea sa este cea mai veche din oraș. Anul acesta, școala noastră împlinește 141 de ani. Eu însămi predau la această școală de 18 ani. Când am ajuns aici, am constatat că atmosfera era foarte prietenoasă, mediul era familial, ceea ce nu s-a schimbat de atunci. Am văzut doar o schimbare în faptul că, de-a lungul anilor, am avut din ce în ce mai multe structuri și mult mai mulți profesori. Dar ce înseamnă această școală astăzi în viața comunității Toplița-Ciuc și a orașului? E locul în care ne-am angajat nu numai să-i învățăm pe copiii din această zonă, ci și să educăm copiii defavorizați din oraș, pentru a asigura supraviețuirea școlii noastre. Îmi amintesc de cuvintele lui Sándor Reményik: „Nu neglijați biserica, biserica și școala!” Le datorăm mulțumiri acelor colegi, vechi și noi, care își desfășoară activitatea școlară cu spor și perseverență, iar țelul lor este ca omul viitorului să fie deschis la schimbări. - Székely Adél, director

În ultimii doi ani am fost în multe excursii. Mi-au plăcut muzeele din Târgu Secuiesc și Sfântu Gheorghe, dar a fost un loc de neuitat și parcul de animale sălbatice din Izvoare. Am vizitat Grădina Zoologică din Târgu-Mureș și m-a atras vizitarea fermei din Ciba. Aceste activități comune au avut un rol pozitiv asupra clasei noastre, am devenit o echipă. - Cilip Nóra, elevă în clasa a III-a

Îmi amintesc cu drag și cu recunoștință de anii mei de școală, de primele opt clase în cadrul școlii care, în acele timpuri, purta numele „Tamási Áron”. Fiind o fetiță care locuia în zona Toplița-Ciuc, era de la sine înțeles că voi învăța în această școală. În 1984, alături de 15 elevi, am pășit pentru întâia oară în această școală, cu o oarecare frică. Doamna învățătoare Bartha Dalma ne-a primit cu mult drag și cu multă iubire, ne-a încurajat cu multă răbdare. Clasele primare au avut un impact puternic asupra dezvoltării mele personale; am început să iubesc foarte mult activitățile didactice propuse de învățătoarea mea. Le plăceam atât de mult, încât le făceam și în timpul meu liber; predam lecții păpușilor mele și am decis că voi urma profesia doamnei Dalma, voi deveni și eu învățătoare. Am avut noroc și în clasele gimnaziale; profesori conștiincioși au avut ca scop să ne pregătească foarte bine la materia pe care au predat-o. Am participat la concursuri și olimpiade, astfel, am avut ocazia să ne măsurăm cunoștințele cu cele ale altor copii. Diriginții noștri – Raffain Enikő și Péter László – au făcut tot posibilul să devenim oameni. Ne-au învățat să fim perseverenți, să iubim munca, să fim independenți. Dintre colegii mei de clasă, unii au ieșit doctori, alții profesori sau angajați la diferite firme, dar cel mai important e că am devenit oameni cinstiți. Acum, când sunt adult și mă gândesc la acele vremuri, îmi vin în minte cuvintele lui Ady Endre: „Școala mea, acum îți mulțumesc...pentru toată grija, toată atenția și toată iubirea pe care le-am primit de la tine.” - Kinda Szidónia, învățătoare

Am început să predau în această școală pe data de 1 septembrie 1985 și am rămas aici până în anul 2006. Această școală a fost, timp de 24 de ani, prin trudă, prin speranță, prin succes și prin eventualele eșecuri, locul unde m-am simțit acasă. Aici a fost mereu o atmosferă plăcută și prietenoasă, chiar familială. Am lucrat împreună cu colegii, mereu am discutat despre diverse probleme și am luat împreună fiecare decizie. Am muncit cu cea mai mare seriozitate și pricepere. Iar elevii ne-au dat de înțeles că ceea ce facem chiar are rost și că munca noastră nu este zadarnică. După ce m-am pensionat, mi-au lipsit foarte mult elevii, colegii, școala, pentru că acolo mereu m-am simțit tânără și plină de viață. Au ieșit din școala

noastră mulți oameni de valoare în diferite domenii: profesori, învățători, ingineri, veterinari, muncitori calificați și cred că în formarea lor am avut și eu și colegii mei un rol important. După 1989, predarea în această școală a devenit o provocare. În afară de predare și educare, trebuia să facem față unor cerințe care, de multe ori, ne depășeau, dar împreună am trecut peste aceste greutăți și am reușit să păstrăm destinația primordială a școlii. De 141 de ani este al doilea cămin pentru foarte mulți copii și sper că va fi așa și pentru generațiile următoare. - *Ferencz Erzsébet, fost cadru didactic*

În urmă cu 38 de ani au început anii mei de școală în această unitate. Mi-a plăcut să vin în această

școală pentru că m-am simțit bine aici. Așa se simte și fetița mea, care este în clasa a IV-a. Învățătoarele sunt foarte drăguțe și ne dau o mână de ajutor oricând avem nevoie. O altă latură pozitivă a acestei școli este că pune accent pe diferite evenimente sportive, pe educația religioasă a elevilor, pe sărbători, pe diferite activități organizate împreună cu părinții. Cadrele didactice mereu susțin și motivează elevii ca să-și depășească propriile bariere și să devină mai buni. Mulțumesc în special învățătoarei fetei mele, Páll-Tankó Kinga, care, în această situație specială, face tot posibilul ca dezvoltarea personală și intelectuală a elevilor săi să nu aibă de suferit. - *Szép Gabriella, părinte*

85.

Liceul de Arte „Nagy István”

Miercurea Ciuc

În anul școlar 1969-1970 a debutat în Miercurea Ciuc învățământul artistic cu clasa I, la muzică, și clasa a V-a, la arte vizuale. Timp de 20 de ani, clasele primare și cele gimnaziale și-au urmat cursurile în mai multe spații din oraș. După 1990, s-a extins cu clase liceale, apoi, în 1993, a primit numele pictorului Nagy István, născut în Misentea. În data de 1 august 2008 a fost inaugurată noua clădire a școlii, în cadrul unei festivități. Această zi a însemnat un moment semnificativ în existența unității de învățământ; ar putea fi considerată o zi de sărbătoare în istoria Liceului de Arte „Nagy István”. Importanța acestei date a constat în faptul că, în sfârșit, după decenii de speranță, elevii și tot colectivul de muncă al unității de învățământ și-au putut desfășura activitatea într-o clădire proprie.

Liceul nostru are în medie 100 de profesori, personalul administrativ este format din 15 angajați, aproape 700 de elevi studiază aici, de la clasa

pregătitoare până la clasa a XII-a. Elevii din clasele primare de muzică pot alege instrumente precum pianul, flautul și vioara. Toate acestea

sunt extinse din clasa a V-a cu următoarele specializări: violă, violoncel, contrabas, clarinet, flaut, oboi, instrumente de percuție; din clasa a IX-a poate fi ales și canto clasic. De asemenea, se studiază teorie muzicală și solfegii, iar elevii participă la cor sau orchestră. Din clasa a V-a, la profilul de arte plastice, disciplinele de specialitate de bază sunt desenul, pictura și sculptura. Începând cu clasa a IX-a, elevii pot studia, la alegere, arhitectura sau artele plastice, apoi, din clasa a XI-a, cei de la profilul de arte plastice se pot specializa în grafică, pictură, textile, sculptură sau ceramică.

În timpul unui an școlar, pe lângă programul încărcat, viața elevilor și a cadrelor didactice din liceul nostru este colorată de zile semnificative. Aceste zile pot fi deja menționate ca tradiții importante pentru toată lumea. Prin menirea lor, îi fac pe copii și pe adulți să simtă că aparțin unei comunități; aceste activități dau un sentiment înălțător, ajută la construirea unei colectivități, astfel, viața școlară devine mai frumoasă pentru noi toți.

La Liceul de Arte „Nagy István” se poate spune că noi, profesorii, suntem norocoși, deoarece mulți dintre elevii noștri, în timpul anului școlar, în ciuda

faptului că dobândirea valorilor artistice înseamnă un efort suplimentar de muncă și energie, excelează în mai multe domenii. Ei participă la diferite concursuri și ne reprezintă școala cu demnitate, fie la o competiție de artă, concursuri de cultură generală, fie la competiții sportive, care au loc atât la nivel național, cât și internațional.

Am avut privilegiul de a observa evenimentele acestui liceu, care este foarte aproape de inima mea, mai întâi ca elev, apoi ca profesor, iar în prezent urmăresc palpitarea unității ca membru al conducerii. Este convingerea mea și, sper, și opinia unanimă a colegilor mei că școala noastră joacă un rol-cheie în regiunea noastră, iar activitățile instructiv-educative care au loc aici ne întăresc capacitatea și intenția de a observa, a cerceta și a crea lucruri valoroase. În ultima jumătate de secol, în Miercurea Ciuc, generații întregi au reușit să simtă efectele activităților artistice: dezvoltarea personală, sensibilitatea la frumos, întărirea simțului identității, găsirea unei voci individuale. Viața de zi cu zi a profesorilor și a elevilor nu a fost adesea ușoară; de fapt, primii 40 de ani pot fi numiți dificili. Dar întotdeauna au existat directori, cadre didactice, elevi și părinți dedicați, care au susținut dezvoltarea școlii noastre și în anii mai dificili. Ne putem inspira din faptele, realizările, succesele și dificultățile lor și să continuăm povestea pe care au început-o, pentru a transmite sentimentul „de a fi de la Liceul de Arte” într-un mod autentic, plin de entuziasm și suflet. - *Nagy Zsuzsanna, director*

O școală care este diferită de celelalte școli, care nu poate fi numită un loc de muncă. Este spațiul unde omul trăiește pentru profesia sa, în ciuda tuturor dificultăților. De-a lungul anilor, nu m-am dus niciodată la muncă, am mers la școală. Pentru noi, iubitorii de artă, acest liceu este o desăvârșire. Predarea disciplinelor de artă este o onoare. Nu toți vor deveni muzicieni, cântăreți sau artiști, nu trebuie să fie așa, dar cine ne-a trecut pragul a fost atins de adierea artei, care te însoțește de-a lungul vieții. Când ne plimbăm prin școală, este imposibil să nu observăm pereții plini de picturi, desene ale copiilor, nu se poate să nu auzim sunetul pianului, cântecul scurgându-se din clasă, splendidele sculpturi stând de pază pe coridoarele noii clădiri. Sunt recunoscătoare destinului că m-a călăuzit aici, unde, zi de zi, predau și învăț, mă pot dezvolta și pot câștiga experiența pe care să o transmit generațiilor noi.” - *Mihály Melinda, prof. de muzică – canto clasic*

„În 2005, după ce am absolvit universitatea de artă, m-am întors aici și am început să predau, iar foș-

tii mei profesori mi-au devenit colegi. A fost un sentiment ciudat, dar înălțător. În 2008 ne-am mutat în noua clădire a școlii, una dintre cele mai impresionante clădiri din centrul orașului. Aici, zilnic, vin la școală elevii de la clasele pregătitoare până la cele terminale. Lucrăm cu mai mult de o sută de colegi. Muzica se aude în orice moment al zilei, operele de artă se nasc fără oprire. Sute de lucrări expuse indică talentul elevilor care doresc să creeze continuu. Mai multe etaje, mai multe săli de clasă, mai multe ateliere, mai mulți elevi și profesori. Dar aceeași bună dispoziție predomină și acum în școală, exact ca atunci când eram elevă. Suntem ca o familie mare și sunt foarte mândră că aparțin acestei tabere a artiștilor. Este o comunitate în care toată lumea este îmbogățită spiritual, cultural și sufletește: atât elevul, cât și profesorul. M-am întors să lucrez și să-mi transmit cunoștințele acolo de unde am plecat odată. - *Krizbai Györgyi, prof. de desen și de istoria artei*

Sunt mândru de activitatea versatilă a profesorilor din Liceul de Arte „Nagy István”, performanța lor artistică impunând respect. Această mândrie se intensifică, profesorul simțindu-se laudabil când se gândește la performanțele de vârf ale foștilor săi elevi. E înălțător să te lauzi că foștii tăi elevi dau spectacole în locuri cu renume mondial, știind că lucrează ca artiști respectați chiar la Moscova sau în Coreea. Cu toate acestea, simt și cred că menirea școlii este mai mare decât începerea carierei pentru cei care au ajuns la vârf, deoarece majoritatea foștilor elevi nu sunt artiști profesioniști, nu se prezintă pe scenele de concert sau în sălile de expoziții, dar au reușit să-și organizeze viața în așa fel încât arta să fie prezentă în ea. - *Túros Endre, prof. pensionat de limba și literatura maghiară*

În acest loc fabricăm minuni. Trăim minunea împreună. Aici ne putem exprima liber în toate privințele. Studiind artele, avem ocazia să privim diferit ceea ce ne înconjoară. Ni se oferă oportunitatea să ne ocupăm de ceea ce ne place, iar în viața noastră accentul e pus pe artă, prin care, pe lângă dezvoltarea practică, primim o bogăție spirituală și sufletească. Aceasta este școala care ne învață un alt tip de procesare a imaginii, prin care putem vedea lumea dintr-o perspectivă complet diferită și, în același timp, ne oferă toate formele de autoexprimare. Aici suntem impregnați de ideea unei vieți de calitate, ne făurim o existență mai precis definită și mai frumoasă. - *Gânduri ale elevilor de clasa a XII-a*

Liceul de Arte „Dr. Palló Imre” din Odorheiu Secuiesc s-a înființat în luna septembrie a anului 1970. Denumirea provine de la numele unui cântăreț de operă, originar din Mătișeni, un sat din zona Odorhei. La începutul anilor 1900, Palló Imre se află sub mentoratul doamnei profesoare de muzică Dobó Dimény Mária, de la Colegiul Reformat din Odorheiu Secuiesc. Mai târziu, învățăcelul a devenit cunoscut la nivel mondial; Kodály Zoltán l-a numit maestru cântăreț al melodiilor populare maghiare.

La începutul secolului trecut, ziarul „Știrile” din Odorhei a abordat, pentru prima oară, ideea înființării unei școli de muzică, întrucât activitățile muzicale necesitau existența unor specialiști în domeniu (06.01.1908).

Prima școală privată de muzică a funcționat grație soților Dobó: doamna Dobó Dimény Mária și domnul Dobó Zoltán și-au început activitatea, în orașul nostru, în 1905. Soțul a fost profesor de educație fizică, însă cânta bine la vioară și violoncel. Între anii 1906-1911 a acompaniat Corul școlii din învățământul real. Doamna Dobó a absolvit Academia de Muzică din Budapesta, specializarea Interpretare muzicală – pian. Dintre elevii dumneaei, câțiva au devenit profesori de pian în Odorheiu Secuiesc: Marát Aranka, Molnár Margit, soția poetului Tompa László și Szabó Ilus (Debreczeni Károlyné). Într-un articol al ziarului „Viața publică din Ținutul Secuiesc” (22 mai 1921) se abordează, din nou, necesitatea educației muzicale:

„În atenția elevilor dornici de muzică! Se urmărește înființarea Conservatorului de Muzică: prezen-

ta școală și-ar desfășura activitatea după o programă ce corespunde celor mai înalte exigențe ale educației muzicale, asigurând o treaptă spre absolvirea centrului din Cluj-Napoca. Cei interesați se pot adresa directorului școlii de învățământul real Bányai János.”

Înființarea unei asemenea școli a întârziat să apară. Nici după război nu s-a putut realiza; de aceea, conducerea Casei de Cultură, ca soluție temporară, a înființat cenacluri muzicale, în cadrul cărora s-au desfășurat cursuri la diverse instrumente: pian, vioară, acordeon, sub coordonarea lui Hadnagy Gabriella, Erőss Júlia, Balázs Ferenc și dr. Káizler László, între anii 1962-1970.

Într-un final, pe 1 septembrie 1970, Școala Generală de Muzică și Arte plastice și-a deschis porțile: profilul de muzică a funcționat începând cu clasele primare, iar profilul de arte plastice, începând cu nivelul gimnazial. Sub această formă a funcționat doar până în 1974, iar ulterior a devenit „școală profesională”: elevii au urmat cursurile școlii generale în funcție de reședințele lor. Disciplinele școlii de muzică erau: muzică instrumentală, teoria muzicii. S-a înființat orchestra școlii și, pentru câțiva ani, a funcționat și corul elevilor. Având în vedere că orele s-au desfășurat în două schimburi, programul era astfel: clasele a V-a – a VIII-a - schimbul de zi, clasele I - a IV-a - schimbul de după-amiază. Inițial, nu a funcționat într-o clădire proprie; sediul școlii s-a schimbat: în primii patru ani școlari, cursurile teoretice se desfășurau la actuala Școală Gimnazială „Tompa László”, în timp ce cursurile de specialitate, la Casa de Cultură. Din 1974, unitatea

școlară a beneficiat de clădirea mănăstirii, iar în 1977 sediul a fost stabilit pe strada Kossuth Lajos, unde se desfășoară și în prezent activitățile școlii.

Schimbările post decembriste din 1989 au afectat și unitățile școlare, implicând Școala de Muzică din Odorheiu Secuiesc. Începând cu anul 1990, funcția de director al școlii a fost ocupată de domnul Bodurian János, iar în noiembrie 2015, funcția a fost preluată de doamna Porsche Éva. Unitatea și-a dobândit statutul de liceu în 1992, întrucât a corespuns tuturor cerințelor educaționale. Imediat după regimul comunist, profilul de arte plastice, des-

foto Biró Mihály

ființat în anii '80, și-a reînceput activitatea. Din moment ce și-a dobândit statutul de liceu, școala noastră a intrat în posesia clădirii Școlii Nr. 4, așa cum era odinioară denumită, din strada Petőfi. Din acest moment, infrastructura unității s-a dezvoltat pe două planuri: în clădirea din strada Petőfi s-au desfășurat cursurile teoretice și activitățile claselor de arte plastice, în timp ce clădirea din strada Kossuth a devenit o „cetățuie” a instruirii muzicale. De atunci, activitatea s-a extins la nivelul claselor I-a – XII-a.

În prezent, demersul didactic se desfășoară în trei clădiri. Instruirea muzicală are loc în clădirea A din strada Kossuth Lajos, care funcționa inițial ca și Casă de economii, construită la sfârșitul secolului al XIX-lea, în stil eclectic. Clădirea A are o capacitate de 100 de persoane, este multifuncțională, asigurând și o galerie pentru expoziții, concerte susținute de formații mai mici. Această clădire este în permanentă renovare, obiectivul fiind sporirea numărului de săli unde se pot desfășura activități de curs sau recitări. Clădirea B (str. Petőfi Sándor, nr. 24) s-a construit în 1893, ca Grup Școlar Industrial. În prezent, aici se desfășoară cursurile teoretice și instruirea elevilor de la profilul arte plastice, în 25 de săli de clasă, 5 cabinete (istoria artei, cabinet de geografie, laborator de fizică-chimie, cabinet de informatică), o sală de sport renovată și 7 ateliere. Atelierele sunt amenajate cu toate materialele necesare desfășurării activității de specialitate (de exemplu, teasc, șevalet). În această clădire funcționează și biblioteca școlii, cu aproximativ 16.000 de volume și cu o sală de lectură. Tot în această clădire, pentru specializarea arte plastice, în 2019, am realizat un studio foto modern.

Din 2005, școala s-a extins cu a treia clădire, C. Situată în curtea școlii din strada Petőfi, am reușit renovarea și modernizarea integrală a acestei clădiri dărpănite. Astfel, elevii claselor I-a – IV-a își desfășoară aici cursurile, în 8 săli, cu o curte separată. În anul școlar 2011-2012, clădirea s-a extins cu o nouă aripă, asigurându-le claselor pregătitoare două săli noi.

Având filieră vocațională, școala noastră are orientare artistică. Demersul didactic se desfășoară la profilul de muzică și de arte plastice. Specializările profilului de muzică sunt: pian, orgă, vioară, violă, violină, chitară, flaut, clarinet, oboi, trompă, trompetă, trombon, tubă, instrumente membranofone, canto.

În cadrul școlii funcționează trei coruri:

- corul primar (clasele I – a IV-a)
- corul gimnazial (clasele a V-a – a VIII-a)
- corul liceal (clasele a IX-a – a XII-a)

Pe lângă orchestra școlii, există mai multe orchestre de cameră. Soliștii, corurile și orchestrele au

obținut rezultate remarcabile la diverse competiții, festivaluri naționale și internaționale.

La profilul de arte plastice există trei specializări fundamentale: desen, pictură, sculptură, dar elevii pot dobândi cunoștințe și din domeniul arhitecturii.

Discipline opționale: grafică (publicitară), sculptură, pictură, ceramică, textil.

Anual, fiecare profil are activități specifice: concerte și expoziții. De exemplu, Concertul de Moș Nicolae și de Crăciun, Festivalul coral al tinerilor soliști Bárdos Lajos, concertul de încheiere a anului școlar, seri de recitaluri organizate din două în două săptămâni. Cei de la arte plastice organizează anual Expoziția de toamnă, de Crăciun (în deschiderea Concertului de Crăciun), de Ziua Copilului, când prezintă lucrările elevilor din clasa I, precum și expoziția de încheiere a anului școlar, unde sunt expuse creațiile anului respectiv, dar și lucrările absolvenților.

Admiterea se face și pe baza unei probe de aptitudini, anticipate de o sondare a tinerelor talente la nivel primar, gimnazial și liceal, la ambele profiluri. Pentru clasele I-a – IV-a, respectiv clasele a V-a – a VIII-a, aceste demersuri au loc în lunile noiembrie-decembrie, iar pentru liceeni, în cursul lunii aprilie. Examenul de admitere se desfășoară în intervalul desemnat de Ministerul Educației.

După promovarea examenelor și a probelor de aptitudini, urmează o activitate de instruire educativă, cu o durată de patru ani, timp în care elevii pot dobândi, concomitent, cunoștințe teoretice de cultură generală și cunoștințe practice de specialitate.

Calificări oferite: diplomă de bacalaureat, de specialitate, care permite angajarea într-un domeniu de muncă (diverse formațiuni culturale) sau continuarea studiilor.

Personalități marcante care au fost elevii școlii

Artiști:

• Prof. dr. habil. Jakab Csaba - DLA profesor universitar, arhitect

• Miklósi Dénes - profesor universitar, grafician

• Török Ferenc - pictor

• Elekes Gyula - artist

• Lakatos Gabriella - artist grafic

Muzicieni:

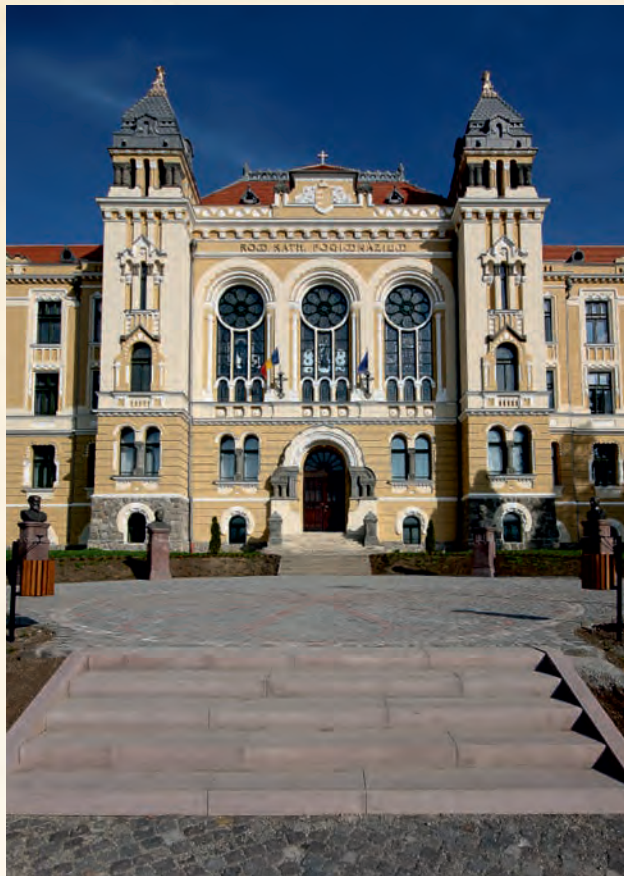
• Puja Andrea - cântăreață de operă

• Sándor Árpád - cântăreț de operă

• Zerkula György - primul violonist al Orchestrei Simfonice din Berna

• Szász Magor - prim contrabasist al Orchestrei Simfonice din Berna

• Cári Tibor – compozitor

Școala considerată predecesoarea Colegiului Național „Márton Áron” a fost înființată pe la mijlocul secolului al XVII-lea, datorită activității călugărilor din ordinea franciscanilor stabiliți la Șumuleu-Ciuc. În urmă cu doi ani, pe 26 octombrie 2018, a fost celebrată a 50-a aniversare a festivităților dedicate tricentenarului liceului din anul 1968; organizatorii nu au declarat fără echivoc sărbătorirea a 350 de ani de la întemeierea școlii, întrucât, după opinia istoricilor de azi, prima atestare documentară este mai timpurie, premergătoare anului 1668. Decizia de transferare a școlii din Șumuleu la Miercurea Ciuc a fost luată la sfârșitul secolului al XIX-lea, piatra de temelie a noii clădiri fiind așezată pe 27 mai 1909, iar festivitatea de inaugurare având loc pe 5 iunie 1911, în prezența episcopului Majláth Gusztáv Károly. Pierzându-și identitatea inițială, liceul romano-catolic a fost naționalizat în anul 1948, căpătând diverse denumiri în deceniile dictaturii comuniste; în timpul valului de represalii ce a urmat revoluției ungare din 1956, numeroși elevi și profesori au fost condamnați la mulți ani de închisoare, însă amintirea lor se păstrează vie în memoria colectivă locală. În perioada anilor '70 și '80 ai secolului al XX-lea, sub denumirea de Liceu de

Matematică-Fizică, unitatea și-a dobândit un renume de nivel național, ca urmare a performanțelor școlare obținute mai ales la profilul real de către corpul didactic profesionist de atunci, adept al unui program pedagogic eficient, meritocratic. După prăbușirea regimului comunist, școala a devenit Liceul Teoretic „Márton Áron”, pe baza opțiunii unanime, liber exprimate a consiliului profesoral. Márton Áron (1896-1980), episcop romano-catolic de Alba-Iulia, originar din comuna Sândominic, a fost elev al acestui liceu în perioada premergătoare Primului Război Mondial. Simbol al rezistenței anticomuniste, personalitate cu un destin marcat de suferințe, în prezent se bucură de aprecierea unanimă și de respectul profund al minorității naționale maghiare, indiferent de religie. Tăria de caracter, credința nezduncinată, celebra deviză aleasă „Non recuso laborem” (Nu refuz truda) reprezintă o busolă morală și o încurajare permanentă și pentru generațiile de azi.

Recent, în perioada iunie 2010-octombrie 2012, liceul a beneficiat de un important proiect de reabilitare generală, realizat de Primăria Municipiului Miercurea Ciuc, în cadrul Programului Operațional Regional cofinanțat de Uniunea Europeană, datorită căruia a ajuns printre cele mai frumoase și bine dotate unități de învățământ din țară. Clădirea școlii a constituit de la început un element definitoriu al imaginii urbanistice de ansamblu a orașului, impresionează prin dimensiuni și frumusețe: „Când m-am dus să mă înscriu în clasa a IX-a, îmbrăcat în haina simplă, rustică, țesută de mama, o bună vreme nici nu am îndrăznit să intru pe imensa poartă forțată a liceului, ci mă plimbam în sus și în jos pe strada Coșbuc (azi, strada Márton Áron), până ce am prins, în final, un pic de curaj”. (*etnologul Tanczos Vilmos, 2009*).

Directorul liceului a anunțat oficial, în data de 22 mai 2015, cu prilejul festivității de celebrare a 25 ani de la atribuirea noii denumiri a liceului, depunerea documentației justificative în vederea obținerii titlului de Colegiu Național. Pe baza acestei documentații, Ministerul Educației și Cercetării Științifice i-a acordat titlul începând cu 1 septembrie 2015. În conformitate cu prevederile legale în vigoare, pot primi acest titlu numai acele licee care obțin, pe parcursul unei perioade considerabile, rezultate deosebit de bune la învățătură, performanțe remarcabile la concursurile școlare și care au o contribuție specială la dezvoltarea

învățământului, științei, culturii și sportului la nivel local, regional, național și internațional. În vara anului 2020, pe baza analizei rezultatelor obținute la examenele de bacalaureat, la admiterea în învățământul superior și la concursurile specifice naționale/internaționale din ultimii cinci ani, Ministerul Educației și Cercetării a confirmat statutul, titlul și denumirea Colegiului Național „Márton Áron”.

Misiunea de bază a școlii a rămas neschimbată de-a lungul istoriei: o fortăreață importantă în formarea intelectualității de naționalitate maghiară în Ardeal. Astfel, în perioada 1990-2020, aproape șase mii de tineri și-au finalizat studiile liceale la Colegiul Național „Márton Áron” (cifra exactă este 5879), în cele 207 clase terminale. În aceste ultime trei decenii,

numărul mediu pe an al absolvenților a fost de 184, un an de studiu a avut, în medie, șase clase, iar efectivul mediu de elevi pe clasă a fost de 28. Practic, sută la sută dintre absolvenți au promovat la examenele de bacalaureat național și peste nouăzeci la sută dintre ei și-au continuat studiile în învățământul superior. În acești treizeci de ani, numărul total al elevilor participanți la etapa națională a olimpiadelor școlare a fost 670, concurând la douăzeci de discipline de studiu, ceea ce înseamnă în medie 22 de elevi pe an. În prezent, în colegiu funcționează 24 de clase, cu aproape 700 de elevi. Școala de azi se caracterizează printr-o viziune pedagogică și o strategie de școlarizare echilibrată, modernă. Oferta educațională a colegiului cuprinde patru specializări principale: filologie, științe sociale, matematică-informatică și științele naturii. În ultima perioadă, planul de școlarizare prevede în fiecare an șase clase cu 168 de locuri, câte două clase la profilul uman și câte patru clase la profilul real: o clasă de filologie, o clasă de științe sociale, două clase de științele naturii și două clase de matematică-informatică (dintre care una cu predare intensivă a informaticii și una cu predare intensivă a limbii engleze). În ceea ce privește corpul didactic, optzeci la sută dintre profesori au gradul didactic I și șase cadre didactice au titlul de doctor, ceea ce arată talentul, vocația și experiența profesională a acestui colectiv.

Colegiul Național „Márton Áron” este o școală primitoare, care îi așteaptă cu porțile deschise pe elevii dornici să învețe și să evolueze. Școala are ca obiectiv principal dezvoltarea personalității tinerilor prin educarea și cultivarea talentelor, în scopul îndeplinirii misiunii stabilite, punând un accent deosebit pe învățământul diferențiat și educația elevilor capabili de performanță. În calitate de adevărat centru de pregătire a talentelor, Colegiul și-a asumat, pe

lângă alte manifestări, organizarea, în decembrie 2013, a Sesiunii de comunicări științifice în limba maghiară ale elevilor de liceu „TUDÉK”, ediția a XII-a, iar în martie 2013, organizarea ediției a XXIII-a a Olimpiadei de Matematică a Liceelor Maghiare din Europa. Funcționarea permanentă în colegiu a Centrului de Documentare și Informare

(CDI), a Centrului ECDL și a Centrului de examen DSD (Deutsches Sprachdiplom) servește, de asemenea, pregătirii optime a elevilor. Trăsăturile fundamentale ale culturii organizaționale sunt pluralismul valorilor, libertatea de gândire indiferent de concepția despre viață, integrarea religiei în educație, promovarea toleranței și a deschiderii, combaterea prejudecăților și a excluderii de orice fel. Dezvoltarea competențelor și a personalității este inseparabilă de afirmarea creativității, a spiritului inovator, dar, în același timp, și de rolul acordat păstrării identității, respectării tradițiilor și susținerii continuității temporale. În acest sens, identitatea unității include și funcționarea muzeului școlii, a diferitelor simboluri școlare prețioase: drapel, imn, tablourile promoțiilor succesive, precum și editarea periodică a valorosului anuar al școlii.

Fără a ne propune o enumerare exhaustivă, dintre absolvenții de seamă ai școlii îi amintim pe: Bálint Lajos - arhiepiscop de Alba Iulia, Ábrahám Ambrus - neurobiolog, Csedő Károly - farmacolog, etnografi Domokos Pál Péter și Tanczos Vilmos, scriitorii Fodor Sándor și Kozma Mária; Székedi Ferenc - jurnalist, Kiss Elemér - matematician, Kristó András - geolog și geograf, Sárosi Bálint - muzicolog, Venczel József - sociolog, Eigel Ernő - profesor de matematică, director al liceului, Barabási Albert László - fizician de renume mondial, fondatorul științei rețelelor.

Citatul următor provine din prefața celebrei cărți „Linked - noua știință a rețelelor”, ediția din 2009, apărută la Miercurea Ciuc: „Să-mi fie permis să de-

dic această ediție transilvană așa: Profesorilor mei. Profesorilor noștri. Profesorilor fostului Liceu de matematică-fizică din Miercurea Ciuc, actualul Liceu „Márton Áron”, locul unde am zărit pentru prima oară frumusețea fizicii și a științei, stârnindu-se acel foc care mă hrănește până astăzi. Să-i salutăm, așadar, cu această carte, pe cei fără de care înțelegerea acestei lumi incredibil de complexe, profund întrepătrunsă de rețele, ar fi o încercare lipsită de speranță.”

Începând din anul 1991, Colegiul Național „Márton Áron” și Liceul Teologic Romano-Catolic „Segítő Mária” folosesc împreună clădirea superbă și împărtășesc misiunea comună moștenită din trecut.

În încheiere, cităm din cuvântarea directorului Varga László, rostită la festivitatea dedicată împlinirii a 100 de ani de la inaugurarea clădirii școlii, în data de 5 iunie 2011: *„Vorbind metaforic, fundația acestor ziduri nu se află în sol, ci în istoria și cultura creștină occidentală. În acest sens, Colegiul nostru este o dovadă minunată a apartenenței noastre la Europa, a angajamentului poporului nostru față de adevăratele valori ale științei, culturii și artei universale. În acest fel, Colegiul nostru este, în același timp, formă și conținut, simbol și funcție, expresia și sursa valorilor transmise. Colegiul ocupă un loc aparte pe harta spirituală a meleagurilor natale, un loc în care s-a desfășurat și se desfășoară neîntrerupt, în ciuda vicisitudinilor și dificultăților dintotdeauna, educația necesară formării minților strălucite ale neamului nostru.”*

Despre denumirea liceului

Unitatea noastră primește denumirea de Liceul Teoretic „Salamon Ernő” în 1968, la cea de-a 25-a comemorare a morții elevului de odinioară, Salamon Ernő, devenit poet, reporter, redactor. Salamon Ernő s-a născut la Gheorgheni, pe data de 5 mai 1912, într-o familie evreiască săracă. De la vârsta de 17 ani i se publică poeziile a căror temă dominantă este viața mizerabilă a coloniilor muncitorești. S-a implicat în mișcările proletare ilegale, sperând în scăparea neamului din ghearele sărăciei. Poetul influențat de militantismul comunist a fost intimidat de multe ori, iar originea evreiască i-a îngreunat și mai mult viața: după apariția legilor evreiești, nu se poate angaja în mod oficial, poeziile lui nu sunt publicate în revistele literare ale vremii. În primăvara anului 1942 este deportat în lagărul de muncă din Ucraina, unde îi reappare tifosul, iar pe 27 februarie 1943 este împușcat de soldați italieni. Trei volume au fost publicate în timpul vieții poetului.

O scurtă istorie a liceului

Pe 11 august 1908 a fost fondată oficial școala secundară, Liceul Regal de Stat Maghiar. Consilierul ministerial Barkóczy Nándor, primarul Orel Dezső și notarul-șef Puskás Adolf au jucat un rol important în munca administrativă. Construirea școlii a costat 2.000.000 de coroane, dintre care 300.000 de coroane au fost donate de Consiliul municipal din Gheorgheni, de Consiliul județului Ciuc și de locuitorii zonei.

În 1912 au fost aprobate planurile acestei clădiri de mari dimensiuni, întocmite de arhitecții din Budapesta, Ambrus Orth și Somló Emil. Lucrările au fost realizate sub conducerea arhitectului principal Koch Károly și au fost finalizate în 1915. Datorită

evenimentelor istorice, natura școlii și limba de predare s-au schimbat de mai multe ori. După Primul Război Mondial a funcționat ca liceu cu predare în limba română, în timpul celui de-Al Doilea Război Mondial, ca liceu cu predare în limba maghiară, după aceea, ca liceu mixt.

În 1968, Școala Gimnazială a primit numele fostului său elev, poetul Salamon Ernő. Reforma curriculară din 1977 a anulat profilul teoretic real-uman al liceului și a transformat Școala Gimnazială în Liceu Industrial, rămânând cu o singură clasă de matematică-fizică. În perioada 2001-2003, clădirea școlii a fost renovată cu sprijinul Băncii Mondiale, iar în 2004 a fost renovată clădirea internatului. În 2005 a fost finalizat iluminatul exterior al clădirii, iar în 2007 a fost construită sala de sport. Fațada școlii a fost readusă la starea inițială în 2011. În curtea școlii a fost plasată o placă în amintirea episcopilor Dr. Jakab Antal și Márton Áron. Dr. Jakab Antal a fost elev și director al școlii noastre, iar Márton Áron a predat la școala noastră în anul școlar 1926-1927.

În 2008, Rokaly József, profesor de istorie, a publicat o valoroasă lucrare intitulată „Monografia Școlii Gimnaziale din Gheorgheni”, sub îngrijirea editurii Mark House, iar în 2018, cadrele didactice au adunat informații despre evenimentele din ultimii zece ani, pe care le-au publicat într-un volum memorial. În 2016, sala de religie a școlii a primit numele de Sala „Márton Áron”, din respect pentru marele episcop, iar cabinetul de geografie, numele lui Erőss Zsolt, deoarece alpinistul de renume mondial a susținut examenul de bacalaureat în această sală. Aici a fost înființată o expoziție permanentă. În 2017 a avut loc deschiderea festivă a unui muzeu al școlii. Obiectele expuse, colectate în decurs de zece ani, au fost obținute din donațiile fostilor profesori, elevi, părinți și din școlile din zonă. În 2019, cu ajutorul Consiliului Județean Harghita, au fost finalizate lucrările de amenajare a Sălii de înregistrări muzicale și sonore a liceului, iar orchestra școlii a fost dotată cu echipamente muzicale valoroase. În 2020, școala a fost conectată la conducta de gaze naturale, cu sprijinul Consiliului Local Gheorgheni.

Situația actuală

Fiecare an de studiu cuprinde cinci clase paralele, dintre care trei la profilul real, două la cel umanist. Specializările sunt: matematică-informa-

tică (informatică-intensiv), matematică-informatică, științe ale naturii, filologie, științe sociale. Locurile se repartizează uniform, anual fiind admiși câte 28 de elevi în fiecare clasă.

Resursele umane sunt asigurate de: 31 de profesori titulari și 14 suplinitori calificați, repartizați în șase catedre. În școală predau profesori bine pregătiți profesional, cu experiență. Majoritatea au gradul didactic I. Personalul auxiliar este format din 22 de angajați.

Activitățile instructiv-educative, bogate și variate, se desfășoară în săli de clasă renovate și moderne. Pe lângă acestea, sala de sport, cantina, curtea școlii, respectiv Casa Municipală de Cultură asigură loc de desfășurare pentru numeroase evenimente.

Specificul unității

Viața și spiritualitatea școlii sunt determinate de multe evenimente. Dintre acestea, evidențiem cinci evenimente tipice, specific „solomonice”.

- Capcana bobocilor este un eveniment caracteristic școlii noastre, având o tradiție de 16 ani. Este organizat de Consiliul elevilor, la mijlocul lunii octombrie, pentru elevii claselor a IX-a. Scopul este ca, înainte de Balul bobocilor, elevii claselor a IX-a să se cunoască, să practice jocuri în echipe și să cultive sentimentul de apartenență la clasă.

- Concursul de recitare a fost inițiat de profesoara de limba și literatura maghiară Patek Mária și de directorul unității, prof. Lakatos Mihály, în 1987. La concurs participă elevi din țară și din Ungaria. Până în toamna anului 2015 au fost alese poezii cu tematică autumnală, dar din 2016, creații ale poezilor din Ardeal.

- În cinstea poetului național al românilor, în luna ianuarie a fiecărui an, se desfășoară spectacolul-concurs „Mihai Eminescu”, inițiat de profesoara de limba și literatura română Strasszer Doinița și organizat de profesorii de limba și literatura română ai

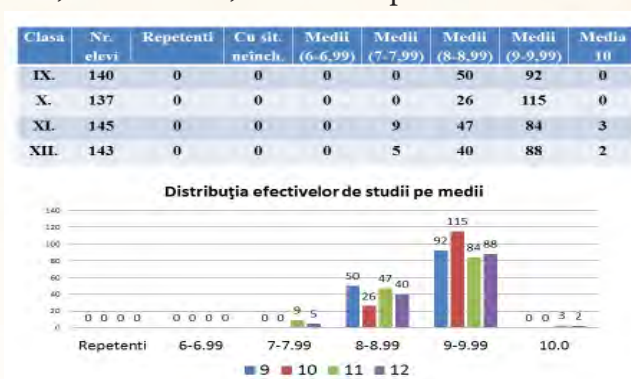
liceului. În prima parte se derulează concursul propriu-zis, iar în a doua parte, spectacolul literar-muzical pe versurile marelui poet.

- Ziua tradiției, intitulată „Pe urmele lui Tarisznyás Márton”, este considerată cel mai însemnat eveniment al liceului, care are ca scop păstrarea și promovarea valorilor tradiționale și culturale secuiești. Principalele momente sunt: alegerea celei mai secuiești clase, dansul tradițional din fața liceului, prezentarea muzeelor claselor și concursul între localități.

- Orchestra liceului, Salamon's Jam Orchestra (SJO), s-a înființat în primăvara anului 2018 și are în componența sa elevi talentați, pasionați de muzică, dintre care unii au terminat școala de arte, secțiunea muzică, iar alții sunt membri ai fanfarei orașului. Orchestra a participat la numeroase festivaluri și a susținut concerte apreciate de public.

Rezultate, proiecte

Majoritatea elevilor obțin rezultate deosebite la învățătură: în anul școlar 2019-2020, din cei 563 de elevi ai liceului, 163 au terminat cu medii între 8-8,99, iar 384 cu medii între 9-10. Rata de promovare a examenului de bacalaureat național (sesiunea iulie, sesiunea august) este de 96,29, adică din cei 135 de elevi au promovat 130. 80% își continuă studiile într-o instituție de învățământ superior din țară sau străinătate. Elevii noștri participă la numeroase concursuri locale, județene, naționale sau internaționale, unde obțin premii importante. Sunt remarcabile, de asemenea, rezultatele sportive.

Liceul colaborează cu mai multe școli renumite din țară și de peste hotare, cu scopul de a sprijini schimbul de experiență, cunoașterea reciprocă și participarea la activități comune. Astfel, din 2015 s-au semnat acorduri de parteneriat și înfrățire cu 6 licee din Ungaria. În anul 2019, Liceul Teoretic „Salamon Ernő”, a început să implementeze proiectul european Erasmus+ „Maths alive”, un Parteneriat strategic K229, drept coordonator pentru alte 3 țări: Polonia, Portugalia și Slovenia.

Părerii despre unitate

„În vederea funcționării optime a unei unități școlare, consider că trebuie să fie îndeplinite o serie de condiții. Este nevoie de un colectiv de cadre didactice bine pregătite, pasionate de instruirea și educarea elevilor, care se comportă cu fiecare elev în parte ca și cum ar fi propriul copil. Este nevoie de elevi voioși, hotărâți, silitori, creativi, bine pregătiți de cadrele didactice din ciclul gimnazial, dar și de părinți care sunt gata să colaboreze cu școala. Sunt necesare o bază materială stabilă, dotare cu echipamente, instrumente adecvate, un mediu plăcut, personal auxiliar sufletist. Când toate aceste elemente sunt pătrunse de o atmosferă plăcută, voioșie, disciplină și bucurie, în urma succeselor obținute împreună, atunci școala este capabilă să-și împlinească menirea.

Sunt convins că în Liceul Teoretic „Salamon Ernő” aceste condiții au fost îndeplinite dintotdeauna. De aceea, suntem mândri de reușitele elevilor noștri, de rezultatele deosebite obținute la examenul de bacalaureat și la diferite concursuri școlare, de festivitățile organizate, de colectivitatea noastră închegată. Eu, ca director al acestei unități școlare, sunt recunoscător sorții că am plăcerea să conduc un colectiv atât de valoros.” (*Lakatos Mihály, directorul liceului: Concepția mea legată de școală*)

„Am făcut primul pas în școală acum trei ani, cu nesiguranță, dar acum știu că au început cei mai frumoși ani din viața mea. M-am îmbogățit aici cu șanse și cu experiențe foarte frumoase, pe care o să mi le amintesc și după niște ani: e vorba despre Capcana și Balul bobocilor, concertul orchestrei școlii sau programul Erasmus. Am avut profesori care ne-au predat lecții și pentru viață. Încă nu știu unde mă duce viața, dar sunt sigură că nu voi uita anii mei ca salamonistă.” (*Vargyas Boglárka, elevă din clasa a XI-a C*)

Prima mea întâlnire ca elev cu Liceul Teoretic „Salamon Ernő” a fost o experiență de neuitat: m-am fascinat clădirea monumentală și profesorii autoritari care impuneau disciplină. Era ușor să te îndrăgostești de el, să fii mândru că faci parte dintr-un colectiv; era o adevărată onoare să aparții celor care mențin reputația școlii prin muncă, cunoștințe și realizări. La terminarea liceului, cu grea inimă, mi-am luat rămas bun de la el, dar după mulți ani, cu o imensă bucurie în suflet, m-am întors aici ca profesor. Pentru mine, a fost ca o întoarcere după o lungă călătorie în jurul lumii și am constatat că sentimentele, motivațiile și atitudinea fostului elev pentru „alma mater” nu s-au

schimbat în timp. Ca profesor, mă impresionează această comoară a orașului; dimineața, apropiindu-mă de clădire, am senzația că mă îndrept spre a doua mea casă. Este o plăcere și o mândrie să aparții unui colectiv pregătit și cooperant, pentru care educația copiilor este o adevărată responsabilitate, iar păstrarea reputației liceului prin cunoștințele, munca și talentul tău constituie o datorie morală. (*Barabás Gyöngyvér, profesoară de filosofie-istorie*)

Am devenit profesor la „Salamon” începând cu data de 1 septembrie 1990. Predarea în gimnaziu, care devenise liceu teoretic, a reprezentat cadrul strălucitor pentru cariera mea didactică. Dorințele și visurile mele ca profesor de limba maghiară pluteau aici nestingherite. Alături de colegii și elevii talentați, entuziaști, am reușit să împlinesc multe dintre ele. (Concurs de recitat poezii de toamnă, Zilele tradițiilor, Ziarul școlar „Stafilokopé”, Cercul de analiză literară, Concursul școlar „Gyémántcsiszoló” etc.) Am fost un profesor și o persoană fericită, mulțumită și împlinită, într-o comunitate în care m-am identificat total cu moștenirea spirituală dezvoltată timp de 100 de ani și pe care, la rândul meu, m-am străduit să o transmit mai departe elevilor mei. (*Patek Mária Anna, profesoară pensionară, fost director adjunct*)

Am doi copii mari care au învățat la Liceul Teoretic „Salamon Ernő” și știu că le-a plăcut mult să meargă la școală. Nu cred că acest lucru ar fi fost doar o întâmplare... Ca părinte, am fost și sunt fericit că ei au făcut parte din acest colectiv, că au fost elevii acestei școli de renume, unde profesorii, prin activitățile lor, prin munca depusă, încearcă să planteze în sufletul copiilor ideea că această școală le aparține și că pot fi mândri de ea. Cred că Liceul Teoretic „Salamon Ernő” nu este doar o școală unde se poate învăța, ci este ȘCOALA, cu litere mari, un loc unde copilul este pregătit pentru următoarele trepte ale vieții. Colaborarea dintre cele trei elemente esențiale, elevi-părinți-conducerea școlii, este eficientă pentru că se bazează pe sinceritate și respect. Semnificative sunt, în acest sens, evenimentele culturale organizate împreună: balul bobocilor, concursul de recitări care dăinuie de peste 30 de ani, festivități reușite ale corului și orchestrei liceului, spectacolul-concurs organizat în memoriam Mihai Eminescu, performanța sportivă, Ziua Tradiției, eveniment cultural de mare amploare, care încântă inima și sufletul participanților, de care noi, locuitorii orașului Gheorgheni, putem fi cu adevărat mândri. (*Kopacz Zoltán, părinte*)

Liceul Teoretic „Sfântu Nicolae” funcționează în clădirea aflată pe Bulevardul Lacu-Roșu, nr. 3-5, și poartă, începând cu anul 1919, numele patronului spiritual al orașului Gheorgheni. Această denumire i-a fost acordată prin Ordinul nr. 19772/6 noiembrie 1919, emis de Consiliul Dirigent de la Alba-Iulia. Pe parcursul anului școlar 1920, românii din Valea Mureșului Superior au cerut, printr-un memoriu adresat Resortului Cultelor și Instrucțiunii, ca la Gheorgheni, pe lângă secția maghiară, să se înființeze și o secție română. Memoriul a fost susținut de proto-popul Ilie Câmpeanu, originar din localitate, și a fost primit cu bunăvoință. Astfel, în anul școlar 1920-1921, a luat ființă prima clasă de liceu cu predare în limba română din județul Ciuc, ea având 19 elevi. Din acel moment, Liceul Român de Stat „Sf. Nicolae” a funcționat până în anul 1940, directori în această perioadă fiind prof. dr. Szócs Géza (1919-1925), prof. Alexe Mănciulescu (1925-1928) și prof. Teodor Chindea (1928-1940).

Perioada celui de-Al Doilea Război Mondial a adus schimbări majore în evoluția evenimentelor. Rând pe rând, aici și-au desfășurat activitatea Gimnaziul Regal Maghiar de Stat (limba maghiară), Liceul Coeducativ de Stat (limba maghiară), Liceul „Sf. Nicolae” (limba română), în paralel cu Liceul Teoretic de Stat (limba maghiară), pentru ca, din 1948, denumirea liceului să fie Liceul Mixt Român. În 1956, Liceul Mixt Român s-a contopit cu Liceul Teoretic de Stat (limba maghiară), formă sub care a funcționat până în 1990, an în care s-au format două licee care funcționează ca unități de sine stătătoare, Liceul Teoretic Român și Liceul Teoretic „Salamon Ernő” (H.G. nr. 521/12 mai 1990). În anul 1995 s-a revenit la denumirea tradițională, atât de îndrăgită, Liceul Teoretic „Sf. Nicolae”.

În această perioadă, în care liceul și-a recăpătat prestigiul, directori au fost prof. Dezső Emilia (1990-

1996), prof. Baricz Ana (1996-2019) și prof. Nan Cosmina-Maria (2019-prezent). Prin strădania acestora, a colectivului de profesori și cu sprijinul comunității locale, Liceul Teoretic „Sf. Nicolae” a devenit una dintre cele mai apreciate unități de învățământ din județul Harghita, fiind azi o școală modernă, bine dotată cu material didactic și cu un corp profesoral foarte bine pregătit. Liceul asigură servicii de educație pentru elevii din zona Gheorgheni, Lacu Roșu și Bicaș, oferind instruire în domeniile științe ale naturii și filologie. Corpul profesoral își desfășoară activitatea în 17 săli de clasă, majoritatea cu mobilier modular, 4 laboratoare și 3 cabinete. Școala dispune și de o bibliotecă cu peste 12 800 de volume și o sală de sport pentru ciclul primar.

Azi, renumele liceului este purtat peste hotare de elevii și profesorii participanți la mobilitățile din cadrul proiectelor europene din care școala face parte. Astfel, în perioada 2009-2012 s-a desfășurat proiectul Comenius „Eurostart - Solutions Through Tales and Art”, având ca parteneri școli din Lituania, Anglia, Cehia, Ungaria, Turcia și Italia. Au urmat apoi Proiectele Erasmus+: „Technology for education” (2017-2018, alături de școli din Turcia, Suedia, Portugalia, Italia), „Birds without borders” (2019-2020, cu școli din Slovenia, Turcia, Portugalia și Lituania), „Incubator for future European entrepreneurs” (2019-2020, cu școli din Polonia, Grecia, Portugalia și Lituania) și „Science is All Around Us” (2020-2021, cu școli din Turcia, Portugalia, Croația și Polonia).

Nivelul înalt de pregătire de care se bucură elevii Liceului Teoretic „Sf. Nicolae” este oglindit de rezultatele excelente obținute la concursuri, olimpiade școlare și examenele de Evaluare Națională sau Bacalaureat. Doar în ultimii 10 ani, aproximativ 70 de elevi ai liceului au reprezentat renumele școlii la etapele naționale ale olimpiadelor școlare, obținând rezultate deosebite. Dăm doar câteva exemple: 2010-2011, Mazilu Andrei și Amariei Diana (mențiune specială la etapa națională a Olimpiadei de Chimie, prof. Suciu Elena), 2011-2012, Dandu Simona (mențiune la etapa internațională a Olimpiadei de Cultură și spiritualitate românească, prof. Nan Cosmina Maria), 2013-2014, Boissy Logan (locul I la etapa națională a Olimpiadei de limba franceză, prof. Hermeniuc Ionela) etc. De altfel, acești elevi continuă generațiile de absolvenți care s-au remarcat prin prestigiul obținut în carierele urmate după absolvirea liceului, precum: Gârbea Cornel (actor),

Buzoianu Eugen (inspector școlar), Miha Cerchez (matematician), Ion Micu (silvicultor și cinegetician), Dușa Traian (director al Casei de Cultură din Târgu-Mureș), Suci Petru (inginer), Pinte Vasile (artist contemporan), Urzică Marius Daniel (sportiv de performanță, a participat la trei ediții ale Jocurilor Olimpice, medaliat cu aur la Jocurile Olimpice de la Sidney, 2000).

Prof. Ana Baricz - fost director - Perioada de 23 de ani, cât am fost director, a rămas în memoria mea ca o perioadă de mari transformări și realizări notabile. În toată munca pe care am depus-o cu pasiune la acest liceu am fost ajutată de minunatul colectiv de cadre didactice, personalul didactic auxiliar și nedidactic. Liceul Teoretic „Sfântu Nicolae” va rămâne întotdeauna o parte din inima mea sau, dacă vreți, o parte din inima mea va bate întotdeauna pentru acest liceu.

Prof. Ducu Carmen, fostă elevă a școlii, actualmente profesor și inspector școlar - Recunoștință este cuvântul care definește cel mai bine ceea ce simt față de școala care este parte din viața mea de mai bine de 40 de ani. Școala Generală Nr. 6, Liceul Teoretic „Salamon Ernő”, Liceul Teoretic Român sau Liceul Teoretic „Sfântu Nicolae”, indiferent cum s-a chemat, a

fost de-a lungul vieții mele parte din mine și martoră a devenirii mele ca om, ca profesor, ca director adjunct și ca inspector. Astăzi sunt ceea ce sunt pentru că oameni dăruți vocației de dascăl au crezut în mine, mi-au fost modele de viață, au fost cei care m-au ajutat să mă descopăr și să-mi găsesc vocația.

Prof. Cosmina Maria Nan - director - Locul unde am devenit profesional, locul unde am întâlnit oameni, locul care mi-a cizelat, prin întâlniri de elită, devenirea. E acasă. Locul unde mi-am schimbat perspectiva de a mă raporta la oameni. Locul care trebuie să rămână peste timp. În foarte puține situații folosesc acest cuvânt, Trebuie. Acum îi acord un rol esențial al existenței noastre în aceste locuri, devenite pentru mulți Acasă. Îl îmbrac în speranța continuității, a acordului cu rostul pământului și al ideii de neam.

Simona Dandu - promoția 2012 - Liceul e despre devenire. Despre profesori care te învață să zbori singur, despre unii care te îmbrățișează și îți devin model. Liceul e o poveste despre modul în care ne-am depășit frica zilnică de eșec și am intrat pe porțile acelea și am trăit. Cred cu tărie că, dincolo de porțile liceului, am lăsat lecțiile cele mai importante. Rămâne doar să le mulțumim celor care ne-au răbdător tinerețea.

Liceul Teoretic „O.C.Tăslăuanu”

90.

Toplița

Liceul Teoretic „O.C.Tăslăuanu” este o unitate de învățământ din municipiul Toplița, reprezentativă pentru învățământul harghitean.

Viziunea: Loialitate, Toleranță, Onestitate, Competență, Tradiție

Misiunea școlii: Ne propunem furnizarea serviciilor educaționale de calitate, pentru a forma elevi bine pregătiți teoretic, demni și toleranți,

originali și creativi, deschiși spre valorile umaniste și științifice, angrenați în realitate, orientați profesional, integrați social. „Școala noastră promovează identificarea și dezvoltarea aptitudinilor elevului și realizează educația pentru colaborare și lucru în echipă; oferim șansă fiecărui elev să-și construiască viitorul și să se adapteze unei societăți dinamice.”

Numele actual al liceului este cel al patronului spiritual - Octavian Codru Tăslăuanu - patriot născut pe 1 februarie 1876, în comuna Bilbor, județul Harghita. A fost cel de-al doilea dintre cei unsprezece copii ai preotului Ion Tăslăuanu din Toplița și al Anisiei (născută Stan). Și-a început studiile în anul 1880, la școala primară din sat, unde a învățat „buchiile chirilice”, apoi a urmat cursurile Școlii Primare din Sînmiclăuș (Gheorgheni). Și-a continuat studiile liceale la Năsăud și la Brașov și le-a finalizat la Blaj, iar în anul 1902 și-a susținut examenul de bacalaureat la Liceul din Năsăud. În perioada 1898-1902, a urmat cursurile Facultății de Litere și Filosofie ale Universității din București, având ca profe-

sori cărturari renumiți: Titu Maiorescu, Nicolae Iorga, Ovid Densusianu, Simion Mehedinți. Ca student, s-a distins prin studiile sale, obținând premiul „Hiler” al Fundației Carol I pentru lucrarea „Originea Huniadeștilor”. Din 1902, ocupă postul de secretar al Consulatului Român din Budapesta, venind în contact cu revista „Luceafărul”, moment de referință în viața sa, biografia suprapunându-i-se cu cea a „Luceafărului”. A participat la Primul Război Mondial, ca ofițer, fiind rănit în lupte. Pe 1 Decembrie 1918 este ales membru al Marelui Sfat Național din Ardeal. Tăslăuanu s-a manifestat ca publicist, scriitor, istoric literar, conducător de publicații literare, editor și organizator de instituții culturale, luptător național, memorandist. Scrisul său a fost o flacără ce a luminat drumul românilor din Ardeal, dar și al celor de dincolo de Carpați, spre întruparea visului secular de unitate și libertate.

Lucrări publicate:

- 1910: Informații literare și culturale
- 1915: volumul „Trei luni pe câmpul de război”
- 1916: „Hora obuzelor - scene și icoane din război”
- 1924: „Studii politice”, „Producția” - lucrare cu caracter economic
- 1924: Statele Unite ale Orientului (tradusă în limba franceză)
- 1929: studiul intitulat „Generația Luceafărului”
- 1931: volumul „Politica economică a României, 1930”
- 1933: volumul „Valuri politice”
- 1935: volumul „Sub flamurile naționale”
- 1936: volumul „Amintiri de la Luceafărul”
- 1939: volumul „Octavian Goga - Amintiri și contribuții la istoricul revistei „Luceafărul”, partea I, Epoca budapestană 1902-1906”

Seria de memorialistică, un volum selectiv al „Spovedaniilor”, a fost publicat la București în 1976, la 30 de ani de la moartea autorului. S-a stins din viață pe 22 octombrie 1942, la București, fiind înmormântat în cimitirul Bellu.

Liceul Teoretic „O.C.Tăslăuanu” este primul liceu înființat în fostul raion Toplița, începând cu anul școlar 1955-1956. A funcționat în diferite locații și sub diferite denumiri: la Subcetate, în perioada 1955-1957, sub numele de Școala Medie „Vasile Roaită”, continuând tradiția Școlii Comerciale din Toplița (1927), devenită ulterior Gimnaziu Unic (1945). Începând cu anul școlar 1957-1958, liceul a funcționat în clădirea ce găzduiește astăzi Școala Gimnazială „Miron Cristea” din Toplița, iar din '70 funcționează în actuala locație din Toplița, strada Dealului nr. 9. De-a lungul celor peste șase decenii

de existență, denumirile pe care le-a purtat liceul s-au schimbat, după cum urmează:

- 1955-1967: Școala Medie de 11 ani, Școala Medie „Vasile Roaită”
- 1967-1970: Liceul (Mixt) Toplița
- 1970-1975: Liceul de cultură generală
- 1975-1978: Liceul Real-Umanist
- 1978-1982: Liceul de Matematică Fizică
- 1982-1990: Liceul Industrial nr. 2
- 1990-1994: Liceul „O.C.Tăslăuanu”
- 1994-2004: Grup Școlar „O.C.Tăslăuanu”
- 2004- prezent: Liceul Teoretic „O.C.Tăslăuanu”

Încă de la începutul existenței sale - indiferent de denumirea purtată - în zonă s-a impus sub numele de „liceul de sus”, datorită nu doar poziției topografice („pe deal”), ci și grație calității actului didactic, performanțelor și rezultatelor foarte bune obținute de elevi. Spiritul de echipă, climatul de colaborare, dar și spiritul competițional s-au manifestat dintotdeauna, personalul didactic fiind preocupat de perfecționare și formare continuă, centrat pe obținerea performanței. Dragostea pentru profesia didactică și dorința de a contribui la creșterea prestigiului școlii au determinat numeroși absolvenți să revină în calitate de profesori ai liceului în care s-au format. Astfel, peste 40 dintre absolvenții deveniți profesori au predat sau predau în prezent la liceu, iar 8 dintre cei care fac parte din personalul didactic auxiliar sunt, de asemenea, foști elevi ai liceului.

În prezent, liceul nostru școlarizează 701 elevi, în cele trei cicluri de învățământ preuniversitar: primar (5 clase), gimnazial (4 clase) și liceal (16 clase). Personalul didactic numără 41 de cadre, dintre care 35 sunt titulare; 30 de profesori dețin gradul didactic I, 6 gradul didactic II, iar 5 au definitivare în învățământ, 2 titluri științifice de doctor și 2 doctoranzi. În ceea ce privește personalul didactic auxiliar, avem 6,5 posturi (contabil șef, secretar-șef, secretar, analist programator, administrator patrimoniu, bibliotecar, laborant). Personalul nedidactic numără 11 angajați (muncitori, îngrijitori, paznic, fochist).

Baza materială este adecvată unui act educațional de calitate. În ultimii ani ne-am preocupat serios de modernizarea școlii, de achiziționarea mobilierului școlar și a materialelor didactice, pentru toate disciplinele de învățământ, însă cea mai mare problemă rămâne proiectul de investiții Campus școlar, început în 2008, dar nefinalizat, iar starea bazei sportive, a cantinei și a internatului școlar este total necorespunzătoare.

Tradiția școlii este aceea de liceu teoretic, găzduind încă de la început specializarea matematici-

că-fizică, ai cărei elevi au obținut rezultate remarcabile la concursuri și olimpiade școlare. Numeroși absolvenți ai liceului au urmat cursurile facultăților din țară, devenind specialiști în domenii, precum: medicină (peste 200), politehnică (peste 500), economiști (300), juriști (200), profesori (100). De-a lungul timpului, au funcționat clase de nivel liceal, filieră teoretică (real și uman), clase de nivel gimnazial, iar în perioada comunistă, profilul industrial și profesional. Începând cu anul 1997, ca urmare a reorganizării învățământului românesc, renunțând la clasele liceale de filieră tehnologică și la învățământul profesional, s-a optat pentru continuarea tradiției și redobândirea statutului de liceu teoretic. În același spirit, de continuare a tradiției, pentru valorificarea optimă a resurselor umane și materiale existente, începând cu anul școlar 1999-2000, s-a reorganizat învățământul de nivel gimnazial, iar din 2006-2007, școala noastră găzduiește - după mulți ani de întrerupere - ciclul primar.

Rezultatele obținute de elevii liceului, pregătiți cu profesionalism și dăruire de dascălii lor, ne îndreptătesc să ne simțim mândri la gândul că numele liceului este cunoscut în județ și în țară, iar absolvenții noștri devin membri activi ai societății, specialiști recunoscuți.

Astfel, în ceea ce privește rezultatele la învățătură, procentul de promovați a crescut continuu, fiind apropiat de 100%, iar mediile elevilor sunt foarte bune. Totodată, la examenele naționale, elevii noștri obțin rezultate foarte bune, care ne propulsează în topul județean; în ultimii ani, 3 eleve ale liceului au reușit să obțină media 10 (zece) la bacalureat, fiind singura școală din județ cu o astfel de performanță.

Rezultatele obținute la olimpiadele școlare ne îndreptătesc, de asemenea, să fim bucuroși și să dorim să le evidențiem:

An școlar	Faza județeană					Faza națională					
	P. I	P. II	P. III	Menț.	Total	Participări	P. I	P. II	P. III	Menț.	P. spec.
2018-2019	18	11	18	16	63	15	-	-	-	-	1
2017-2018	15	10	9	11	45	15	-	1	-	1	2
2016-2017	15	16	11	17	59	10	-	-	-	-	-
2015-2016	25	20	12	9	66	15				1	3
2014-2015	17	14	10	17	58	16					3
2013-2014	14	11	17	29	70	16					2
2012-2013	12	13	7	13	45	14					
2011-2012	10	10	10	25	55	10				1	1
2010-2011	13	15	10	20	58	8					
2009-2010	10	17	6	16	49	12				4	
2008-2009	5	10	5	21	41	5					
2007-2008	15	8	6	14	43	12				2	
2006-2007	9	7	8	12	36	5					
2005-2006	6	10	15	9	40	5				2	
2004-2005	11	10	2	3	26	4				1	
2003-2004	10	8	9	13	40	9				2	
2002-2003	12	11	10	10	43	7					
2001-2002	8	13	9	15	45	6					
2000-2001	8	7	8	20	43	7					
1999-2000	9	6	4	12	31	7					
1998-1999	5	6	5	18	34	5		1		2	
1997-1998	13	15	9	13	50	14		1	1	2	
1996-1997	11	8	3	11	33	12		1		3	
1995-1996	11	4	7	10	32	9				6	
1994-1995	8	8	6	7	29	11				5	
1993-1994	13	7	5	4	29	10				2	1
1992-1993	6	6	2	10	24	6				4	1
1991-1992	5	?	?	?	?	5			2	1	
1990-1991	6	3	2	2	13	6				3	
1989-1990	?	?	?	?	?	4	1		1	2	
Total	320	284	225	377	1206	280	1	4	4	44	14

Rezultate foarte bune au fost obținute la Olimpiada națională a sportului școlar, în mod special la volei, dar și la alte discipline (baschet, fotbal).

Numărul premiilor și al mențiunilor este impresionant:

- La faza județeană s-au obținut 67 de premii și mențiuni (36 P. I, 9 P. II, 6 P. III, 16 M.)

- La faza interjudețeană s-au obținut 28 de premii (7 P. I, 11 P. II, 10 P. III)

- La faza națională s-au obținut 1 loc I, 1 loc II, 2 locuri III, 2 mențiuni.

De asemenea, în școală au fost și sunt implementate numeroase proiecte de nivel local, județean, național și internațional (Comenius, Erasmus+, transfrontaliere, transcontinentale), în care sunt implicați foarte mulți elevi și profesori.

Pentru mine, Liceul Teoretic „O.C. Tâslăuanu”, înseamnă simplu: școala mea! Și nu greșesc spunând asta, deoarece este școala în care m-am format ca elevă, începând cu clasa a II-a, continuând ca elevă de gimnaziu și, în final, absolventă; aici au învățat părinții mei, soțul meu, copiii mei. Iubesc școala, mă identific cu ea, întrucât aici mi-am împlinit menirea profesională pe parcursul celor aproape trei decenii de carieră didactică, iar rezultatele muncii nu au întârziat să apară: numeroase premii la olimpiade și concursuri școlare, rezultate de excepție la bacalaureat și admitere la facultățile de profil. Ca director, mărturisesc că mă încearcă sentimente de bucurie și de mândrie de fiecare dată când primim semne ale recunoașterii școlii, iar acestea vin dinspre elevi, părinți, dinspre comunitate. Cu fiecare reușită, cu fiecare premiu, cu fiecare rezultat, cu fiecare proiect câștigat, mă simt mai bogată, mai împlinită, mai fericită și îi mulțumesc Bunului Dumnezeu că mi-a călăuzit pașii înspre ceea ce mi-e dat să trăiesc! - *Camelia-Mirela Petruț, director*

Liceul Teoretic „O. C. Tâslăuanu” a fost dintotdeauna recunoscut în județ, datorită rezultatelor excepționale ale elevilor și datorită profesorilor, fără de care școala nu ar fi aceeași. Este un loc în care fiecare generație și-a lăsat amprenta, făcându-i pe toți să se simtă confortabil și în siguranță, într-un mediu colorat și modern. A participat la multe proiecte, precum EPAS, ERASMUS+ și multe altele, fapt pentru care este o școală apreciată de toți. Mă bucur că fac parte din acest colectiv, deoarece am avut parte de o mulțime de oportunități! - *Andreea Stoian, președintele Consiliului Școlar al Elevilor*

Pentru mine, ca părinte al unor copii ce învață la „O.C.T”, acest fapt înseamnă o bucurie și o garanție. Bucuria că poartă cu drag uniforma unei școli de prestigiu, așa cum sunt marile licee din țară și, în același timp, garanția că vor avea parte de o educație de vârf, care le va asigura un viitor bun. - *Prof. dr. Costel-Cristian Lazăr, părinte*

„O.C.T.” este locul în care suntem lideri, suntem puternici, suntem motivați, suntem o echipă! - *Prof. Sorin-Gavril Stan, președinte Asociația Părinților LTOCT*

Activitatea la catedră e mai mult decât o profesie de credință și presupune muncă, dăruire, pasiune și vocație. Toată viața m-am dedicat acestui deziderat care a atins apogeul la LTOCT din Toplița, unde am predat 27 de ani, cei mai frumoși din toată activitatea mea profesională. Am trăit aici clipe minunate, alături de un colectiv competent, educând multe generații de elevi, care au dus faima acestei unități școlare în țară și în lume. Liceul a fost decenii întregi etalon pentru învățământul din zona Topliței și era o mândrie să fi absolvent al acestei școli (liceul „din deal”, cum, de altfel, e cunoscut în zonă). Activitatea la „Tâslăuanu” a fost ca un vis frumos, care s-a încheiat poate prea devreme odată cu pensionarea, dar au rămas faptele și amintirile. Acestea nu pot fi pierdute și vor dăinui mereu. Fie ca tradiția lăudabilă de la „Tâslăuanu” să dăinuiască multă vreme de acum înainte, spre folosul generațiilor ce vor veni. Sunt mândru că am făcut parte din familia Liceului Teoretic „O.C. Tâslăuanu”! - *Prof. Dionisie-Pompei Șerban, fost director, profesor pensionar*

Școala își pune amprenta asupra multor generații. Majoritatea absolvenților au devenit tineri cu un bagaj de cunoștințe necesare pentru a privi spre viitor cu încredere și a deveni oameni cunoscuți și apreciați de societate. Și toate acestea nu ar fi posibile fără prezența lor, a dascălilor, în a căror vocație se disting implicarea, știința, harul, acel ceva care te face să înțelegi la ce ești chemat, ca mai apoi să îți dorești să deții aceeași frumusețe. Credem că procesul instructiv-educativ și baza materială conferă calitate înaltă procesului educațional, într-un climat care încurajează elevii să-și dezvolte potențialul. - *Carmen-Elena Braic, profesor pentru învățământ primar*

Pentru mine, Liceul Teoretic „O.C. Tâslăuanu” din Toplița reprezintă a doua familie, întrucât consider că am o foarte puternică legătură spirituală cu

această unitate școlară. Sunt absolventă a LTOCT, astăzi, cadru didactic și director adjunct al unei școli de prestigiu pe plan local, județean, național și internațional. Este ceea ce a contribuit la formarea mea ca om, este locul în care mă aflu zi de zi, alături de un colectiv

didactic de calitate, alături de elevi interesați să descopere adevăratele valori și care să se ridice la nivelul cerințelor societății actuale. Formăm o echipă care, zi de zi, își unește forțele pentru a fi cei mai buni. -
Prof. Maria-Cristina Mureșan, director adjunct

91.

Liceul Teoretic „Tamási Áron”

Odorheiu Secuiesc

Scurt istoric al unității de învățământ:

Liceul a fost fondat, în 1593, de iezuiții care promovau cultivarea științelor și exercitarea pietății. Tradiția l-a reținut ca prim-fondator pe călugărul Gergely Vásárhelyi, unul dintre cei mai instruiți și educați membri ai ordinului. La început, una sau două odăi ale parohiei romano-catolice erau folosite în scopuri educaționale. Din cauza situației precare de la sfârșitul secolului al XVI-lea, activitatea educațională în liceu a încetat. În 1651, ordinul iezuit a reușit să reorganizeze mănăstirea din Odorheiu Secuiesc, astfel, s-a reluat și activitatea educativă în liceu. În acest sens, al doilea fondator al școlii a fost preotul iezuit Mátyás Sámbar, un reprezentant de seamă al literaturii baroce. De asemenea, el a inițiat construirea primei clădiri independente a liceului și a internatului. În 1666, școala iezuiților funcționa deja într-o clădire separată.

„Lăcașul de învățătură” a fost construit în anul 1660. Era o clădire cu un singur etaj, cu opt săli de clasă și o odaie a pedelului. Clădirea era acoperită cu șindrilă, decorată cu un mic turn la mijloc. O scară acoperită, așa-numita „scară a iezuiților”, o lega de parohie, însă a fost demolată în 1909.

Din cauza lipsei de spațiu, în 1871, lângă această clădire, pe strada Școlii, a fost construit „lăcașul de învățătură supliment”, cu trei săli de clasă. Aceasta însă a fost demolat în 1990, deoarece construcția era destul de ruinată. În locul său a fost construită casa de tineret „Márton Áron” de astăzi. Iezuiții au condus școala până în 1773, când ordinul a fost

dizolvat. Întreținătorii școlii din 1773 până la naționalizarea ei din 1948 au fost Biserica Romano-Catolică și Statusul Romano-Catolic.

Pe locul clădirii liceului de astăzi a fost construită, în 1735, o școală de băieți (un convict) care era, de fapt, un internat pentru elevii fundației, sau „Nutriția”, așa cum se numea odinioară. Aceasta a fost demolată în 1909.

Construirea unei alte clădiri școlare (internatul de astăzi) a început în 1890 și a fost finalizată în 1892.

La cheltuielile bisericii romano-catolice privind construcțiile, care depășeau 100.000 HUF, au contribuit și satele catolice din zona orașului Odorheiu Secuiesc. Clădirea neoclasică, acoperită cu tablă, cuprindea 24 de camere, 8 săli de clasă cu preparatoare, 2 cancelarii, o bibliotecă, o sală de conferințe, o locuință pentru director, cu 4 camere, o sală de sport și o sală festivă. Vechiul „lăcaș de învățătură”, respectiv școala de băieți au fost demolate în 1909. În locul celei de-a doua, între anii 1909-1910, a fost construită, pe cheltuiala Statusului Romano-Catolic din Transilvania, impozanta clădire cu 3 etaje, care cuprindea și o sală de sport și o locuință pentru director. Sándor Pápai, faimosul arhitect al epocii, a fost însărcinat să construiască clădirea în stil eclectic Art Nouveau.

Noua clădire a școlii a fost sfințită pe 20 noiembrie 1910, de contele Gusztáv Károly Majláth, episcopul romano-catolic al Transilvaniei.

Perioada dintre cele două războaie mondiale a adus o serie de încercări grele pentru școlile mino-

rității maghiare. Statusul Romano-Catolic, care întreținea și finanța liceul, și-a pierdut cea mai mare parte a resurselor financiare, așa că foștii elevi ai școlii au înființat o asociație pentru a sprijini întreținerea școlii. Între 1940 și 1944, liceul a purtat numele fostului său elev, celebrul Dávid Baróti Szabó, astfel, cu multă însuflețire, și-a continuat activitatea, stabilind relații de înfrățire cu mai multe școli din patria-mamă. După cel de-al Doilea Război Mondial, în 1948, școlile bisericești au fost naționalizate.

Numele Colegiului Național Romano-Catolic din Odorheiu Secuiesc, fondat de iezuiți, a fost schimbat pe 9 ianuarie 1948, prin ordinul Ministerului Educației, în Liceu Teoretic cu predare în limba maghiară, apoi, între 1958 și 1990, a primit numele liderului comunist român, devenind Liceul Industrial „Petru Groză”. Conducerea comunistă a comasat școlile; astfel, în școlile maghiare au fost incluse clase cu predare în limba română, ceea ce făcea din ce în ce mai dificilă formarea elitei intelectuale maghiare minoritare. Între 1960 și 1977, liceul a funcționat ca un liceu real-uman, iar din 1977 până în 1984, ca un liceu cu profil de matematică-fizică. În 1984 a fost declarat liceu industrial. Ca urmare a măsurilor de austeritate, în anul școlar 1985-1986, clasele cu profilul matematică-fizică aveau ca limbă de predare limba română. A devenit clar că scopul statului comunist român era desființarea și asimilarea completă a minorității naționale maghiare.

În 1990 i s-a atribuit numele fostului său elev Tamási Áron. Astăzi, denumirea sa oficială este Liceul Teoretic „Tamási Áron”, dar în limba maghiară folosim denumirea Liceul „Tamási Áron”. În anii de după schimbarea regimului comunist, viața școlii a fost reorganizată; au fost înființate, din nou, doar clase teoretice, cu predare în limba maghiară, precum și câte o clasă romano-catolică la fiecare nivel

de studiu. În 2004 au fost retrocedate Arhiepiscopiei Romano-Catolice din Alba-Iulia cele trei proprietăți imobiliare: clădirea principală a școlii de pe Dealul Sf. Nicolae, clădirea veche a școlii din piața Márton Áron, care azi este internatul școlii, și clădirea veche a mănăstirii de pe strada Școlii, unde, actualmente, funcționează ciclul primar și cel gimnazial.

În aceste trei clădiri își desfășoară școala activitatea educațională. În registrul oficial al județului Harghita, toate cele trei edificii sunt înregistrate ca monumente istorice. Clădirile au intrat în administrarea Fundației Statusului Romano-Catolic din Cluj-Napoca, relansată în 1990.

Situația actuală a unității școlare: formați-uni, elevi, cadre, baza materială, starea clădirilor:

În anul școlar 2020-2021, liceul nostru este frecventat de 998 de elevi: 133 de elevi în ciclul primar, 121 de elevi în ciclul gimnazial, iar în ciclul liceal sunt 584 elevi. Școala postliceală sanitară este frecventată de 160 de cursanți.

La profilurile ciclului liceal, distribuția elevilor este următoarea:

- 119 - matematică-informatică (informatică intensiv)
- 115 - științe ale naturii (bilingv-engleză)
- 118 - științe ale naturii
- 118 - filologie
- 114 - teologie romano-catolică

În unitatea noastră școlară își desfășoară activitatea instructiv-educativă 62 de cadre didactice.

Specificul unității școlare:

Unitatea noastră are două entități:

1. La Liceul Teoretic „Tamási Áron”, activitatea instructiv-educativă se desfășoară pe mai multe niveluri; astfel, există învățământ primar, gimnazial și liceal. Învățământul liceal are filieră teoretică, profilurile real, umanist și teologic, cu următoarele specializări: matematică-informatică intensiv, științe ale naturii-bilingv (engleză), științe ale naturii, filologie și teologie romano-catolică.

2. Școala postliceală sanitară cu durata de 3 ani.
Calificare profesională: asistent medical generalist.

Rezultatele elevilor (învățătura, integrarea copiilor, proiecte etc.):

Rezultatele obținute în unitatea noastră în anul școlar 2019-2020:

Media generală a examenului de final de clasa a VIII-a a fost 8,47. Media generală la bacalaureat: 8,25. În procente exprimat, acest rezultat înseamnă 95% admiși la bacalaureat. 79,1% dintre absolvenții Liceului Teoretic „Tamási Áron” au fost admiși la diferite instituții postliceale sau universitare.

Participăm la mai multe proiecte naționale și internaționale, dintre care amintim:

- Proiecte internaționale ERASMUS+
- Proiecte internaționale
- Proiecte naționale de colaborare
- Proiecte organizate în parteneriat cu Programul Regional de Dezvoltare IT

Elevii au participat la foarte multe concursuri, la unele discipline chiar și la fazele naționale sau internaționale. Dintre ele amintim pe cele la care elevii noștri participă în fiecare an școlar:

- Olimpiade naționale, fazele județene și naționale
- Olimpiade internaționale
- Diferite concursuri de matematică: Olimpiada națională de matematică, Concursul de matematică „Bolyai János”
- Concursul de informatică „Nemes Tihamér”
- Concursul de ortografie „Implom József”
- Diferite concursuri de fizică: Concursul de fizică „Fizikavalkád” („În vârtejul fizicii”), Concursul de fizică „Ez gáz” („E gaz”)
- Concursul profesional de chimie „Candin Liteanu”
- Concursul de admitere la biologie „Apáthy István”
- Diferite concursuri de economie, etapele naționale și internaționale: „Pénzsztár” (Vedeta bani-

lor), „Álmom a vállalkozásom” (Visul meu-afacerea mea), Concurs de studii de caz „Pegazus” (Pegas)

• Diferite concursuri de istorie: CivitasFortissima, Gimittud etc.

Unității noastre școlare i-a fost acordată de către Ministerul Educației și Cercetării, de 9 ori, Diploma de excelență/ Diploma de onoare pentru rezultatele deosebite obținute la olimpiadele și concursurile naționale și internaționale.

Personalități marcante care au fost absolvenții școlii:

- Zöld Péter - scriitor, preot romano-catolic, erou secui, unul dintre conducătorii opoziției de la Siculeni
- Keserű Mózes - episcop, stareț-canon, astrolog
- Baróti Szabó Dávid - poet și traducător literar, promotorul versificației antice în literatura maghiară
- Orbán Balázs - scriitor, etnograf, membru corespondent al Academiei Maghiare de Științe,
- Demeter Endre - prepost
- Boros Fortunát - scriitor și istoric
- Kadicsfalvi Török Ferenc - preot
- Nyíró József - scriitor
- Tamási Áron - scriitor
- Tomcsa Sándor - scriitor, caricaturist, personalitate marcantă a vieții culturale a orașului Odorheiu Secuiesc
- Mihály László - poet, scriitor, jurnalist
- Szemlér Ferenc - poet
- Ugron Gábor - politician, publicist
- Jodál Gábor - compozitor
- Márton János - actor
- Tompa Miklós - regizor, director de teatru
- Balogh Ferenc - violonist, profesor de muzică
- Petelei István - scriitor

Părerii despre școală:

Conducerea de două decenii a uneia dintre cele mai prestigioase unități de învățământ din județul Harghita este o sarcină onorabilă. Trecutul șco-

lii, prezentul, pregătirea elevilor îi obligă pe toți cei care lucrează aici să muncească cu dăruire și profesionalism. Să înveți într-o clădire impozantă, recent renovată, să porți cu mândrie uniforma școlii, cred că pentru fiecare elev este o onoare și sunt mândri că sunt liceenii acestei școli. - *Laczkó György, director*

De ce iubesc această școală?

Principalul motiv pentru care îmi iubesc școala este prezența simultană a învățării și a unei bune companii. Pot obține răspunsuri la aproape toate întrebările de la profesorii mei, pot vorbi cu ei despre orice, deoarece mulți dintre ei sunt deschiși cu noi, elevii. Îi pot mulțumi școlii mele pentru prietenii adevărate și sincere pe care le-am legat aici, îi sunt recunoscător pentru numeroasele activități organizate în școală. În anii petrecuți acolo am reușit să aprofundez aceste relații, am putut cunoaște oameni noi, toate acestea într-o școală care este în continuă dezvoltare, creștere și evoluție. - *Mátyás Andrászek, elev*

La fel ca pe mulți oameni din Odorheiu Secuiesc, mă leagă mai multe de Liceul „Tamási Áron”, iar această legătură multiplă mă face, ca pe mulți alții din Odorheiu Secuiesc, să simt că această școală este o importantă și simbolică piatră de hotar în viața mea. Tatăl meu, unchiul, frații mei, eu însămi am fost elevii acestei unități prestigioase și minunate; aici lucrez de când am terminat facultatea. Aici am putut să fiu profesor debutant, ceea ce însemna acea binecuvântare că am avut multe satisfacții, mulțumită elevilor deosebiți cu care lucram și toate acestea mi-au dat putere să fiu perseverentă și devotată meseriei. Am fost aici pentru prima dată dirigintă și am putut experimenta acel sentiment când nu doar copiii se uită la mine cu încredere, ci și părinții mă însărcinează cu acea credință responsabilă, dar și înălțătoare, că voi avea grijă maximă de copiii lor. Acum și copilul meu este

elevul acestei școli și pot vedea prin ochii unui părinte viața complicată de zi cu zi a liceului. Indiferent din ce perspectivă privesc Liceul „Tamási Áron”, ca fost elev, ca profesor sau ca părinte, pot afirma că mă gândesc la el cu mândrie, dragoste și recunoștință. - *András Ágnes Krisztina, profesoară de limba engleză*

Liceul „Tamási Áron”, Odorheiu Secuiesc. Simbolistica acestei clădiri indică precis esența școlii. Masivitatea clădirii, numeroasele elemente interesante Art Nouveau proclamă puterea cunoașterii solide, formată din multe și mici detalii. Liceul încununează dealul care se ridică deasupra orașului, este un efort să ajungi acolo, sus, dar priveliștea este uluitoare, la fel de impresionantă ca puterea cunoștințelor dobândite prin muncă grea. Forța inexplicabilă cu care clădirea atrage atenția este asigurată de coeziunea comunității care lucrează în ea. Ca profesor care s-a retras după zeci de ani de muncă, pot afirma că oricine a fost al liceului, indiferent în ce calitate, va fi al liceului meu. - *Sándor Mária, profesoară de limba engleză, pensionară*

Sunt István Márton Bekő, locuitor al orașului Odorheiu Secuiesc, și îmi exprim opinia în calitate de părinte despre Liceul „Tamási Áron.” Consider că activitatea educațională din școală este excelentă. Profesorii sunt bine pregătiți și lucrează cu devotament. Consiliul de administrație conduce și dezvoltă școala cu pricepere, dăruire și profesionalism. Școala are secole de tradiții și de experiență în domeniul educației, pe care profesorii, împreună cu directorii și cu părinții, o valorifică în beneficiul elevilor. Comunitatea părinților sprijină activitatea conducerii și activitatea instructiv-educativă. Afirm cu tărie că Liceul „Tamási Áron” din Odorheiu Secuiesc este o școală remarcabilă a orașului, a județului și a țării. - *dr. Bekő István Márton, președintele Comitetului de părinți*

Liceul Teologic Romano-Catolic „Segítő Mária”

92.

Miercurea Ciuc

Succesoarea fostului gimnaziu romano-catolic, fondat la Șumuleu-Ciuc, este una dintre cele mai vechi unități de învățământ din Transilvania. Sursele istorice relevă existența învățământului liceal în zona Ciuc, încă din cea de-a doua jumătate a secolului al XVI-lea. Școala noastră a fost fondată de călugării franciscani la Șumuleu-Ciuc, loc considerat sfânt de comunitatea noastră. Denumirea școlii o onorează pe mult respectata Fecioara Maria, a cărei

protecție s-a resimțit în rândul catolicilor secui de-a lungul istoriei.

În existența școlii, care a îndurat greutățile istoriei, unul dintre cele mai decisive momente îl reprezintă stabilirea sediului în Miercurea Ciuc. Actuala clădire a școlii a fost sfințită de episcopul Majláth-Gusztáv Károly, în 1911. După perioada grea a celor două războaie mondiale, în anul 1948, Liceul Romano-Catolic a fost naționalizat. După 40

de ani, în urma schimbării regimului politic, instituția s-a întors în lăcașul său original.

După mai mult de un sfert de secol, școala, reînviată în 1991, strălucește în lumina sa de odinioară, oferind neconținut tinerilor săi știință, credință și valori morale stabile. Activitatea de educare se desfășoară în două clădiri aflate în proprietatea bisericii:

- În clădirea impozantă a liceului, simbol emblematic al orașului, învață aproape 500 de elevi în clasele gimnaziale și liceale. Nivelul liceal are câte trei clase pe promoție, cu profil diferit: teologie, științe sociale și științe ale naturii. Ciclul gimnazial funcționează cu o clasă pe promoție. Înscrierea în clasele gimnaziale nu depinde de circumscriptiile școlare.

- Un alt spațiu pentru desfășurarea procesului educațional este clădirea internatului și a cantinei școlare, complet renovată până în anul 2020. Internatul oferă cazare celor 130 de elevi din alte localități. În această clădire este amenajată capela-sală festivă, cu o capacitate de 450 de locuri, care asigură un spațiu adecvat sărbătorilor școlare și religioase.

Pe lângă toate condițiile excepționale de care dispune unitatea de învățământ, provocarea adevărată rămâne capacitatea de a oferi un plus elevilor.

- În ce constă diferența în conceptul de educație la Liceul Romano-Catolic „Segítő Mária”?

- Ce plus le oferă școala elevilor săi în timpul celor patru sau opt ani petrecuți aici?

- Ce fel de drum sunt invitați să parcurgă în timpul anilor școlari elevii și părinții lor?

Activitatea noastră instructiv-educativă este determinată de concepția potrivit căreia Dumnezeu iubește pe fiecare om în parte. Cele mai importante obiective ale noastre se referă la trezirea acestei credințe în tinerii noștri, în speranța că această revelație

va pune în mișcare reacția omului cu toată ființa sa.

Aprofundarea cunoștințelor în domeniul teologiei, al științelor sociale și al științelor naturii evidențiază, aparent, un caracter pur teoretic. Mai mult decât îmbucurător este feedback-ul ce reiese din ierarhia unităților de învățământ realizată anual de Ministerul Educației. Astfel, pe baza mediilor de admitere în clasa a IX-a, a mediilor evaluării naționale din clasa a VIII-a și a celor de bacalaureat național, a rezultatelor obținute la olimpiade și la concursuri, a procentului de continuare a studiilor în instituțiile de învățământ superior, școala noastră ocupă un loc remarcabil, aflându-se printre primele trei unități de elită ale județului. Aceste realizări ne întăresc în intenția de a le oferi elevilor noștri o bază sigură și șanse reale în reușita carierei profesionale și a vieții personale.

Sălile moderne de curs și cabinetele specializate reprezintă locul unei munci intelectuale consecutive și exigente, unde elevii sunt pregătiți atât pentru examenele de final de ciclu, cât și pentru numeroase concursuri de specialitate, cum ar fi olimpiadele, concursurile la diferite discipline, examenele de competență lingvistică etc.

Dintre parteneriatele școlare, le amintim pe cele mai însemnate: înfrățirea cu Liceul Benedictin din Pannonhalma, Ungaria, precum și parteneriatul Comenius cu alte școli teologice vest-europene.

Pregătirea teoretică este însă doar una dintre numeroasele aptitudini pe care dorim să le dezvoltăm tinerilor noștri. Ne dăm toată silința să le întărim voința și spiritul, să conectăm știința cu evoluția conștiinței, a virtuții, deoarece omul numai astfel poate deveni o valoare adevărată pentru societate. Avem convingerea că școala noastră educă

și în direcția prețuirii semenilor noștri și a lui Dumnezeu. De asemenea, ne preocupă și dorința să trezim în elevii noștri interesul pentru asumarea responsabilității și unei atitudini proactive în folosul comunității. Un rol important îl are spiritualitatea și, prin urmare, liturghia catolică prin care se marchează începutul unui an școlar sau al unei noi săptămâni, dar și sfârșitul unei etape din viața școlii. Aceasta scoate în evidență și sfințește evenimente precum Serbarea Majoratului (Maturandusz) sau cea a absolvirii: Ultimul clopoțel. În cursul anului oferă clipe de neuitat și contemplările ce precedă diferitele momente în perioada de Advent, slujbele din satele din împrejurimi sau sfințirea sălilor de curs la începutul noului an. În sfânta perioadă a Postului de Paște, fiecare clasă se pregătește de sărbătoarea Învierii cu un program spiritual care se bazează pe o temă adecvată vârstei și nivelului de dezvoltare a elevilor. Aceste exerciții spirituale explorează raportul individ-comunitate din perspectivă creștină, problematica aprecierii de sine, raportarea la dependențe, interpretarea propriilor imagini ale divinității, relațiile afective, căsătoria creștină etc. În Vinerea Mare, elevii și profesorii participă împreună la „drumul patimilor”, profesorii prezintă Oratoriul Patimilor. Sărbătoarea noastră iconică este participarea la liturghia și pe-

lerinajul de Rusalii din Șumuleu-Ciuc. În timpul anului școlar putem evidenția și alte evenimente: rugăciunile săptămânale în capela școlii, adorația euharistică sau spovedaniile premergătoare marilor sărbători creștine. Congregația „Maria”, o echipă compusă în majoritate din fete, servește ca un fundament spiritual permanent pentru activitatea cotidiană, dar și Grupul de cercetași nr. 126 „Kájoni János”. În Consiliul elevilor se desfășoară o activitate permanentă și multilaterală, care dezvăluie atât bucuria, cât și dificultățile muncii organizatorice, depuse în folosul întregii comunități.

În ritmul alert al anului școlar obișnuit, avem parte și de câteva momente de răgaz. Balul Bobocilor, Serbarea Majoratului (Maturandusz), Balul de Fărșang, Starul liceului sau Maratonul de film reprezintă atracții speciale atât pentru tineri, cât și pentru cadrele didactice. Sfârșitul anului școlar este, de asemenea, marcat de drumeții tematice cu bicicleta, care au o componentă spirituală, dar și obiectivul de a cunoaște mediul natural și social în care trăim. În fiecare seară, sosirea la parohiile de pe tot teritoriul Secuimii oferă o senzație profundă de apartenență. Prin urmare, dezideratul școlii noastre este ca, în loc de o simplă unitate de învățământ, școala să devină pentru elevii săi o răscruce între instruire și educare.

Printre obiectivele noastre se numără însoțirea elevilor pe drumul însușirii unei utilizări responsabile a libertății, dorința de a le fi alături în procesul de cunoaștere a lumii și în cel de autocunoaștere, să îi îndemnăm la evitarea scufundării în indiferență și să îi motivăm să se angajeze cât mai profund în munca pentru Dumnezeu și pentru comunitatea pe care o vor alege.

Fondatorul școlii: Berszán Lajos
Director: Bálint Róbert

Scurtă istorie a școlii

Pe 15 septembrie 1994, în incinta bisericii parohiei din Lunca de Sus, a avut loc o sărbătoare deosebită. Sfânta liturghie a fost oficiată de arhiepiscopul Bálint Lajos, iar biserica a fost arhiplină, deși nu a fost duminică. La început s-au rostit treizeci de nume și de treizeci de ori s-a auzit cuvântul „prezent”. Așa a început viața Liceului Teologic Romano-Catolic „Szent Erzsébet”.

La început, școala nu a avut clădire proprie. De aceea, educația elevilor s-a desfășurat în clubul comunei. Între timp, „Asociația Creștinilor Intelctuali” (Keresztény Értelmiségiek Szövetsége) din Debrecen a pornit o strângere de fonduri pentru realizarea construcției. Au ajutat mulți voluntari și, spre bucuria noastră, am ajuns să fie pusă crucea bizantină pe turnul clădirii. În a doua lună din semestrul al III-lea clădirea școlii a fost în stadiul în care deja trei clase s-au mutat în noua construcție. Este adevărat că mai era mult de lucru în interior, dar bucuria că ne putem desfășura activitatea în propria clădire ne-a dat un nou avânt spre dezvoltare.

În anul 1998 s-a văzut rodul muncii: de Rusalii a avut loc prima festivitate de absolvire, Ultimul clopoțel. Mare a fost bucuria, această sărbătoare fiind dovada faptului că școala noastră este vie.

La trecerea în secolul al XXI-lea, trebuia să ne gândim deja la dublarea claselor (așa există și azi, două profiluri, unul vocațional și unul de științe ale naturii). Proiectul pentru dezvoltarea construcției înaintat către Ministerul Culturii și Cultelor din Ungaria a avut succes. Suprafața necesară construcției am cumpărat-o cu ajutorul Fundației Publice „Apáczai” (Apáczai Közalapítvány); de asemenea, și Fundația Publică „Illyés” ne-a ajutat, de mai multe ori, pentru ca școala să funcționeze cu succes. Abia s-a terminat construirea primei clădiri și a început a doua. În noua clădire, care s-a ridicat în doi ani, paralel, au pornit cele două profiluri. O bucurie specială a fost momentul în care, în noua clădire, au intrat primii elevi de clasa a V-a, apoi au fost anexate școlile primare din Valea Ugra, Comiat și Valea Gârbea.

În toamna anului 2007, școala noastră a primit o nouă culoare prin prezența elevilor de la învățământ-

tul seral, care au dorit să-și îmbogățească cunoștințele și să obțină diplomă de bacalaureat. În anul 2014, în unitatea noastră a început funcționarea școlii profesionale, cu profil agroturism. Astfel, paleta noastră educațională a devenit mai colorată.

Credem că absolvenții școlii noastre, prin stilul lor de viață, vor reprezenta valorile morale creștine. Suntem mândri de medicii, preoții, profesorii și asistenții noștri medicali. Suntem mândri, de asemenea, și de cei care, după bacalaureat, din anumite motive, nu și-au continuat studiile, iar bunăvoința și cunoștințele și le-au folosit în întemeierea unei familii.

În prezent avem 317 elevi, ceangăi din Moldova, ceangăi din Ghimeș și secui. Funcționarea unității este posibilă cu ajutorul a 47 de angajați, dintre care 28 sunt cadre didactice.

Dumnezeu să-i binecuvânteze pe toți cei care au sprijinit dezvoltarea școlii prin rugăciunile și munca lor! Să binecuvânteze viața fiecărui profesor care a predat la școala noastră, pe toți cei care au lucrat aici, pe toți absolvenții noștri, cât și pe cei care studiază în prezent în școala noastră.

Bobul de muștar a început să se dezvolte și devine din ce în ce mai puternic. Slava e a lui Dumnezeu! Slavă lui Dumnezeu!

Relatările elevilor noștri

În Casa Construită pe Stâncă (Sziklára Épített Ház) cred că am găsit acel fundament, pe Iisus Hristos, pe care îmi puteam construi viața. În anii de liceu s-a adâncit și s-a întărit în mine chemarea de a deveni preot. Rugăciunea și învățătura comună ne-au arătat calea cea bună, cum trebuie să trăiești: rugându-te și muncind. Pilda, credința, curajul, dragostea față de Dumnezeu și față de semenii a Sfintei Elisabeta, cea după care și-a primit școala numele, au avut un efect considerabil asupra vieții mele. Pe elevi, pe cei din clasele terminale, îi încurajez ca în situațiile aparent descurajatoare să își păstreze speranța și credința în Dumnezeu. Viața noastră este în mâinile Lui și „știm că pentru cei care-L iubesc pe Dumnezeu toate lucrează împreună spre binele lor” (Rom 8,28) - *Ambrus Ábel-István, preot-paroh, Cavnice*

Pentru mine, Liceul „Szent Erzsébet” e ȘCOALA! Mi-am petrecut cei mai frumoși ani ai vieții mele acolo; îmi saltă inima mereu când mă gândesc

la ea. A fost cea mai bună decizie să studiez acolo. O experiență incredibilă, și nu o spun doar după ce am terminat, deoarece fiecare minut pe care l-am petrecut acolo a fost o plăcere. Prietenii extraordinari, prietenii pe viață, colegii de școală, dragostea, atenția și interesul pe care le-am primit din partea profesorilor și din partea celor care lucrează acolo sunt ceva înălțător pentru mine. Sunt recunoscătoare pentru sfintele liturghii, pentru rugăciunile rostite împreună, pentru programe, pentru toate. Nici nu se poate spune în câteva enunțuri cât de mult am primit în timpul celor opt ani pe care i-am petrecut acolo. Le transmit elevilor care învață acolo că sunt în locul cel mai potrivit! - *Fábián Emília, lucrător în industria alimentară*

Ani de-a rândul, seara, lângă pat, când nimeni nu mă vedea, L-am rugat pe Dumnezeu să-mi pregătească un loc unde să pot merge la școală. Și El

mi-a ascultat rugăciunile; deși am fost săraci și nu am avut posibilitatea să merg la școală, totuși, la timpul potrivit, la locul potrivit, m-a dus Dumnezeu la Liceul Romano-Catolic „Szent Erzsébet”, unde mi-am putut petrece patru ani ai tinereții mele. Primul lucru care mi s-a părut frumos a fost capela, parte a internatului, și, într-adevăr, m-am bucurat că putem locui împreună cu Iisus. Am putut să cunosc colegii de clasă și mulți prieteni buni. Cred că pot spune, cu mâna pe inimă, că asemenea prietenii trainice se pot lega doar în timpul anilor de liceu, poate, datorită faptului că partea cea mai mare a zilei o petrecem împreună; împreună am avut emoții, ne-am bucurat, ne-am întristat, am fost neastâmpărați. Slăvit să fie bunul Dumnezeu, care a ascultat rugăciunea unui suflet simplu, pentru că am avut posibilitatea să merg la școală și pentru că am primit o vocație frumoasă! - *Baricz Jonella, medic primar interne, Târgu-Mureș*

Colegiul Reformat „Baczkamadarasi Kis Gergely”

94.

Odorheiu Secuiesc

Scurt istoric

1670. Un an răzvrătit și dezastruos. În primăvara aceluia an, rășcoala anti-habsburgică izbucnește în Sárospatak, sub conducerea lui Francisc Rákóczi I, iar în toamnă începe procesul împotriva principalilor inculpați ai conspirației Wesselényi. O lună mai târziu, moare părintele pedagogiei moderne, Comenius. Cu toate acestea, anul 1670 este semnificativ pentru noi din alt motiv. Conte Bethlen János, reprezentant al nobilimii transilvănene, absolvent al Universității din Frankfurt, cancelarul Transilvaniei și comisar-șef la Sca-

unul Odorhei, a donat o mie de galbeni pentru a promova școala din Odorheiu Secuiesc la rangul de colegiu. Prin urmare, școala și-a început călătoria istorică. Între 1670 și 1900, colegiul a avut 43 de administratori, dintre care 15 membri erau ai familiei Bethlen, fondatori ai colegiului, iar al 43-lea a fost Ugron János, vicecomite al județului Odorhei. Cei cincisprezece membri Bethlen au fost mecenai darnici. Doi dintre ei trebuie menționați: contele Bethlen Dávid, care în 1716 a dăruit colegiului un sigiliu pe care erau gravate cuvintele „Per spinas ad rosas”, în jurul unei tufe de trandafir, iar împrejur era

încolăcit un șarpe cu o carte în gură, împreună cu inscripția „sigillum gymnazii ref. Bethleniano-Udvarhelyensis”. Celălalt este contele Bethlen János senior, care în 1848 a fost un conducător marcant al Secuimii.

În secolul al XVIII-lea, colegiul făcea parte dintre cele mai prestigioase școli, având profesori renumiți. Dintre aceștia, Baczkamadarasi Kis Gergely se remarcă prin credință, spirit organizatoric și o puternică personalitate. El este considerat al doilea fondator al școlii noastre. Reconstruiește clădirea școlii, care va avea 45 de încăperi. De numele său se leagă și construirea bisericii reformate. Pe acoperișul bisericii se află înscris cu țiglă colorată: „K.G.1781”, drept cinstire a amintirii sale. În ultimul sfert al secolului al XIX-lea numărul elevilor a sporit, astfel, spațiul colegiului s-a dovedit a fi, iarăși, neîncăpător. Au început, din nou, acțiunile de colectare a donațiilor. Locuitorii Odorheiului au participat cu însuflețire la strângerea de fonduri pentru construirea noii aripi a colegiului. S-a hotărât însă înălțarea vechii clădiri cu încă un etaj. Între 1886 și 1887 a avut loc transformarea atât a exteriorului, cât și a interiorului ei. Au dispărut camerele de la mansardă și turnulețul clopotului, ferestrele au fost mărite. Astfel, școala capătă forma pe care o are și astăzi.

Un demn urmaș al lui Kis Gergely este Gönczi Lajos, cel care a realizat un nou lăcaș al școlii. După terminarea clădirii, biserica reformată a adus din Viena material didactic inovativ, care poate fi admirat și apreciat și în zilele noastre. Procesul instructiv-educativ a fost perturbat de Primul Război Mondial.

Școala își păstrează caracterul confesional reformat până în 1948, apoi va funcționa ca școală normală de stat. Schimbarea din 1989 a dat școlilor posibilitatea să iasă din acea stare impersonală și să aibă numele unei personalități renumite.

Liceului Reformat, reînființat în anul 1994 și devenit independent financiar în 2001, la festivitatea de decernare a denumirii, organizată în anul 2002, i s-a atribuit numele „Baczkamadarasi Kis Gergely”, pentru a onora marea personalitate a Colegiului Reformat de odinioară.

Personalități marcante ale școlii

- Szigethi Gyula Mihály (1759-1837) – scriitor de istorie locală
- Baczkamadarasi Kis Gergely (1737-1787) – constructor de școli și biserici
- Szakács Mózes (1828-1894) - editor de ziar (Udvarhelyi Híradó), scriitor pedagogic
- Gönczi Lajos (1852-1929) – scriitor de științe naturale și istoria literaturii
- Haáz F. Rezső (1883-1958) – etnograf, artist

- Haáz Sándor (1912-2007) – coregraf, etnograf
- Orbán Balázs (1829-1890) – scriitor, colecționar etnografic, fotograf, „cel mai mare secu”
- Benedek Elek (1859-1929) – scriitor, jurnalist, editor

- Fülöp Áron (1861-1920) – poet secu
- Szegődi János (1874-1923) – muzicolog, scriitor, colecționar de cântece populare
- Ravasz László (1882-1975) – scriitor biserciesc
- Rajk László (1909-1949) – politician
- Palló Imre (1891-1978) – cântăreț de operă
- Csanádi György (1895-1952) – poet, jurnalist, autorul versurilor imnului secuiesc
- Dávid Gyula (1928-) - istoric literar, jurnalist, editor
- Dr. Dávid László (1932-2007) – preot, istoric de artă
- Kányádi Sándor (1929-2018) – poet, traducător de literatură beletristică

Specificul școlii

Noi, cei care lucrăm la „Refi” din Odorhei, credem că, prin relațiile personale, elevii se simt mai bine, în mai mare siguranță între zidurile școlii și au un atașament mai puternic față de școală. Suntem mândri de atmosfera familială din școală, care poate fi trăită, dar nu poate fi descrisă. Scopul nostru este de a educa elevii în spirit creștin, de a dezvolta personalități armonioase, de a educa elevi care sunt atașați de școală, oraș, patrie, biserică și care au capacitatea de a învăța în mod independent. Alfa și Omega existenței noastre instituționale este spiritualitatea creștină. Biserica Reformată din centrul orașului este aproape de noi nu doar din punct de vedere fizic, ci și din punct de vedere spiritual. Aici avem slujbe religioase în fiecare luni, aici începem școala, în septembrie, și aici închidem anul școlar, în iunie. De asemenea, regândim sărbătorile bisericesti în stilul propriu: în perioada de Advent, de exemplu,

avem o săptămână dedicată iubirii aproapelui, organizăm târgul de Crăciun, iar în cadrul carnavaulului, profesorii petrec împreună cu părinții. Rezultatul acestor evenimente este că ne raportăm unii la alții ca membri ai unei familii numeroase.

Situația actuală a unității noastre

Grădiniță: 4 grupe; nivel primar: 10 clase, nivel gimnazial: 8 clase; nivel liceal: 8 clase. În liceu, distribuția claselor, în funcție de profilul lor, este următoarea: Teologie – Engleză intensiv/ Științe sociale - Engleză intensiv și Științe ale naturii - Matematică-Informatică. În prezent, în școala noastră învață 803 preșcolari și elevi, iar comunitatea cadrelor didactice este alcătuită din 53 de membri. Această comunitate este sprijinită de un personal auxiliar alcătuit din 11 membri. Personalul din grădiniță este format din 7 educatoare și un personal de sprijin entuziast, alcătuit din 5 persoane. Administrația are 8 angajați (secretare, contabil, laborant, administrator, administrator de sistem, pedagogi)

Rezultate la învățătură

Mediile de admitere ale școlii noastre în anul școlar 2019-2020 sunt următoarele:

Bacalaureat: procentajul de promovare în sesiunea de vară a fost 82,14%, ceea ce înseamnă locul al treilea în rândul școlilor cu cel mai mare succes din oraș. Media notelor de trecere înainte de contestații a fost 7.7, cea mai mare medie fiind 8.91. La examenul din toamnă, 7 din cei 11 elevi înscriși au reușit să obțină nota de trecere, ridicând media de bacalaureat a școlii la 92.98%.

Evaluarea Națională: Media celor trei discipline de examen a fost 7.35, fiind 57 de elevi înscriși. Acest rezultat ne-a poziționat pe locul al patrulea în oraș.

Resurse financiare

Clădirile școlii noastre sunt proprietatea Eparhiei Reformate din Ardeal. Prin urmare, școala are oportunități suplimentare de dezvoltare. De asemenea, primește subvenții bisericești și de stat. În ultima perioadă, statul maghiar a sprijinit unitatea cu peste 100 de milioane de forinți, iar Eparhia Reformată din Ardeal a avut o contribuție semnificativă la restaurarea clădirii și la suplimentarea dotărilor. În același timp, nu trebuie să uităm susținătorii noștri americani entuziaști, persoane cu legături transilvănene.

Avem o școală relativ bine dotată; în perioada 2007-2020 am reușit să renovăm, în totalitate, clădirile din exterior, bucătăria, cantina, laboratoarele, sala de sport, băile căminului. Planurile noastre includ (sprijinul financiar este deja oferit) construirea unui nou spațiu școlar, care va include o sală de sport și 13 săli de clasă.

Părerii despre Colegiul Reformat

„Baczkamadarasi Kis Gergely”

Îl comemorez cu grație pe fondatorul școlii noastre, contele Bethlen János, care acum 350 de ani a scris următoarele rânduri despre zestrea fiicei sale decedate: „Eu, Bethlen János, având în fața ochilor deșertăciunea bunurilor pământești pe care Dumnezeu mi le-a dat în custodie, am lăsat prin testament 1000 de galbeni școlii drept credincioșilor din Odorhei”. Trebuie să avem în vedere aceste gânduri, să creștem tineri responsabili pentru familie, biserică, țară și popor. Pentru ca acest lucru să se întâmple, cer binecuvântarea lui Dumnezeu pe efortul comun al profesorilor și al elevilor. - *Tőkés Zsolt, directorul școlii*

În urmă cu 18 ani, când am trecut pragul Colegiului Reformat din Cluj-Napoca, nu m-aș fi gândit că, în calitate de unitate de învățământ, colegiul va avea un astfel de impact asupra vieții mele. În ultimii șase ani am trăit aceeași experiență în interiorul Colegiului Reformat „Baczkamadarasi Kis Gergely” din Odorhei Secuiesc. Școala are suflet. Poate că nu există o școală perfectă pe lume, dar există una în care omul merge cu plăcere, fie că e profesor, fie că e elev. Există o școală unde a fi profesor nu este o profesie, ci este mai degrabă creație și provocare. Este o provocare adevărată să păstrăm în viață moștenirea intelectuală și religioasă maghiară din Transilvania. Întărit în binecuvântarea lui Dumnezeu, sper că Colegiul Reformat „Baczkamadarasi Kis Gergely” va rămâne școala care oferă puțin mai mult. - *Szász Lóránt-Levente, profesor*

Amintire

Mi-aș dori să fiu tânără, din nou, trăind în mijlocul

evenimentelor petrecute în anii '90. Au fost ani înflăcărați și nemaipomeniți din viața școlii, plini de schimbări și speranțe. Evenimentul în cadrul căruia școala Eparhiei Reformate din Ardeal a fost redată proprietarului său de drept a fost o adevărată sărbătoare. Anii reînființării au fost dinamici și plini de evenimente. Educația reformată și viața școlară au fost construite din mici piese de mozaic. Multe mulțumiri pentru încrederea elevilor noștri și a părinților lor în educația religioasă din anii reînființării! Au fost stabilite primele clase; o comunitate modestă, amabilă, apropiată de profesori și elevi. În pădurile foioase ale toamnei, a fost bine să-mi aduc aminte, să evoc spiritul special al școlii, mă bucur că am fost profesoară la Refi. ... și de fiecare dată când trec pe lângă școală, simt că am lăsat o bucată din viața mea aici. A meritat. - *Sándor Judit, profesor pensionar*

A deveni părinte este un lucru minunat, o provocare și, în același timp, o mare responsabilitate. Trebuie să iei o mulțime de decizii până când copilul tău își începe propria cale, apoi îți pui la îndoială toate aceste decizii: oare am luat decizia corectă? Una dintre cele mai importante decizii pentru mine a fost să aleg o școală în care copiii mei pot învăța și se pot pregăti pentru viață. Știm foarte bine că, pe lângă familie, școala joacă un rol important în viața unui copil. A fost important pentru mine să-i îndrept spre o școală în care nu numai că dobândesc cunoștințe aprofundate, ci sunt și

educați în spiritul valorilor creștine, unde învățătorii, profesorii și diriginții acordă la fel de multă importanță atât spiritualității, cât și cunoștințelor lexicale. Am ales Colegiul Reformat „Baczkamadarasi Kis Gergely” și nu am regretat, cred că am luat decizia corectă. În școală, credința, cunoașterea și cultivarea tradițiilor, atenția reciprocă joacă un rol la fel de important. Sunt parte a unei comunități care are o atmosferă familială. Programele organizate în școală, sărbătorile petrecute împreună, relația cu clasele înfrățite îi aduc din ce în ce mai aproape de colegii lor și, prin urmare, sunt învățați și educați să fie preocupați nu numai de propriul progres, ci să aibă grijă și de alții, să-și ajute colegii și să meargă împreună pe această cale comună cu Dumnezeu. - *Dénes Andrea, părinte*

Școala înseamnă ceva diferit pentru părinți, profesori sau elevi, chiar și pentru femeia de serviciu. Școala „Refi” ocupă un loc special în viața, mentalitatea și spiritualitatea fiecărui elev. Pentru unii este o pacoste, pentru alții aduce vitalitatea efervescentă.

Sună clopoțelul, clădirea este inundată de mulțimea de elevi, găsind înăuntru surprize, secrete, labirinturi, întrebări fără răspuns, răspunsuri neașteptate, o grămadă de glume și farse, momente plictisitoare sau palpitate, străini și prieteni. Cu alte cuvinte, o mare harababură, nu-i așa?

Spiritul unic al școlii este evidențiat de lumea colorată a internatului, vocile corului și ale orchestrei, de agilitatea consiliului elevilor, de perseverența echipei de baschet, de activitățile cercetașilor, de relațiile umane excepționale.

Sună clopoțelul în curtea interioară, ne luăm rămas-bun. În cei patru, opt sau chiar doisprezece ani parcă nu am înțeles nimic din această harababură, doar ne-am simțit bine în ea. Când va sosi clipa în care trebuie să intrăm în lumea adulților, ne vom agăța de aceste experiențe și, astfel, vom avea curajul să înfruntăm orice obstacol. - *Iszlai Virág Júlia, XII. B*

Liceul Teoretic „Orbán Balázs”

Cristuru Secuiesc

95.

Școala noastră a fost fondată în 1793, când Sinodul din Merești a hotărât înființarea Școlii Populare la Cristuru Secuiesc. De-a lungul celor peste 225 de ani de existență a purtat mai multe denumiri, au avut loc schimbări în situația juridică, dar mereu și-a îndeplinit rolul de instruire-educație la standarde înalte. În urma reorganizării claselor cu profil teologic unitarian, în anul 2006,

școala s-a transformat; s-a reînființat Liceul Teologic Unitarian, prin urmare, Liceul Teoretic „Orbán Balázs” s-a mutat în sediul actual, unde ciclul liceal a primit o clădire nouă, modernă.

În prezent, unitatea noastră funcționează în mai multe structuri: ciclul preșcolar, cu 175 de elevi, în Grădinița „Ugri-bugri” din Filiași, respectiv Grădinița

„Mesevár” din Cristuru Secuiesc; ciclul primar, cu 5 clase în sistemul alternativ Step by Step, cu 102 de elevi; ciclul gimnazial, cu 4 clase și 87 de elevi; ciclul liceal, cu 203 elevi în 8 clase, având filieră teoretică, cu profil real-matematică-informatică, respectiv profil uman-filologie.

Școala noastră asigură atât educația centrată pe elevi, cât și pe cea orientată spre performanță. Credem în importanța folosirii metodelor educaționale alternative și a inovației în actul pedagogic. Elevii noștri au avut rezultate frumoase, de-a lungul anilor, la concursuri școlare și examene naționale. Depunem eforturi pentru asigurarea unei instruiți teoretice la standarde înalte, astfel încât elevii noștri să facă față așteptărilor atât în timpul studiilor universitare, cât și în viața de adult.

Numele baronului Orbán Balázs, pe care unitatea noastră îl poartă începând cu anul 1990, ne obligă să arătăm elevilor noștri importanța iubirii plaiului natal, precum și a respectului pentru valorile tradiționale.

Gânduri despre școala mea

Este o provocare deosebită să prezint în doar câteva rânduri Liceul Teoretic „Orbán Balázs”. Sunt convinsă că școala noastră este una foarte bună, o unitate de învățământ unde copiii pot învăța să gândească și să învețe. Principiul nostru de bază este învățarea centrată pe elev; astfel, asigurăm o atmosferă calmă, familială, unde profesorii sunt atenți la elevi, unde elevii vin cu plăcere la școală și se reîntorc pentru câte o scurtă vizită chiar și după terminarea școlii. În corpul profesoral avem colegi bine pregătiți, care asigură o educație la standarde înalte. Îmi doresc ca toți elevii noștri să-și găsească locul în familia „OBG”, să fie mândri că fac parte din acest colectiv. - *Dr. Szatmári Ilona, director*

În calitate de absolventă a liceului, am multe amintiri care se leagă de această unitate. Îmi aduc aminte că acum patru ani, când eram în clasa a opta, pentru mine a fost evident unde îmi voi continua studiile. Cu toate acestea, la început, fiind bobocă, am pășit cu frică pragul școlii, am ajuns în necunoscut. Totul îmi era străin: atât clădirea, cât și profesorii. Însă atmosfera prietenoasă, precum și amabilitatea profesorilor, zâmbetul lor încurajator mi-au alinat încordarea. Am început un drum lung care, din păcate, este pe sfârșite. Nenumărate amintiri ne-au îmbogățit sufletele în acești patru ani: excursiile, evenimentele culturale, evenimentele distractive, concursurile. Îmi aduc aminte cu drag de tabăra

bobocilor, de lucrurile haioase din săptămâna bobocilor, de vorbele încurajatoare ale dirigintei când nu știam încotro să ne îndreptăm, fiind elevi de clasa a noua puțin debusolați. Apoi, la balul bobocilor, la târgurile de dulciuri și prăjituri, organizate de consiliul elevilor, în excursiile școlare, profesori și elevi am învățat împreună cum să scăpăm de frică și de nesiguranța inițială. Amintirea care m-a marcat cel mai mult a fost proiectul Erasmus, organizat de școală. Am fost printre cei norocoși, aleși să participăm la acest proiect. Am ajuns la Debrețin, dar și în Italia, devenind mai bogată cu multe amintiri, am cunoscut oameni minunați. Mulțumesc școlii pentru această experiență superbă! Ce mi-a oferit această școală? Dorința de performanță, de succes, de luptă, ambiție, ridicarea după eșec. Acești patru ani nu au fost simpli. Au fost și perioade mai grele, cu dezamăgiri, dar a fost nevoie să fim puternici, căci nu întâmplător suntem elevii școlii. Întotdeauna eram îndrumați să pășim pe drumul cel bun, datorită severității și consecvenței profesorilor noștri. Acum, în ultimul an, ne confruntăm cu greutăți mari. Simt în mine emoție, frică și nesiguranță. Însă sunt sigură că munca serioasă depusă în acești ani nu e inutilă. Cu ajutorul și sub îndrumarea dascăliilor noștri, noi, discipolii, muncim zi de zi pentru a ne finaliza studiile liceale. Dacă ar trebui să aleg din nou o școală, aș alege-o tot pe aceasta. Știu că sunt pe mâini bune. Pe cravata școlii noastre se află, ca simbol al anotimpului toamna, o frunză de castan și, cum e nevoie de patru anotimpuri ca această frunză să fie minunată, așa și noi, elevii, avem nevoie de patru ani plini de conținut, înțelepciune, știință și experiență pentru a avea bazele necesare. Pot spune cu certitudine că privesc cu drag la cei patru ani petrecuți aici. Îți mulțumesc, „OBG”! - *Páll Réka, elevă din clasa a XII-a A*

Al 32-lea an

Pe 1 februarie 1990 am intrat pentru prima dată, ca profesor, pe poarta Liceului Teoretic „Orbán Balázs”. Mai devreme am mai fost o singură dată în unitate, dar, cu diploma de profesor în mână, m-am gândit de mai multe ori că ar fi bine să mă pot angaja aici. A fost nevoie de o revoluție ca acest lucru să se întâmple. M-a cuprins și pe mine emoția începătorilor, dar nu a ținut mult. Am găsit un colectiv de muncă ce m-a primit imediat, mi-a dat sarcini de rezolvat, a avut încredere în mine. Școala a devenit al doilea cămin pentru mine. Pe lângă activitatea de învățare, au urmat numeroase concursuri, evenimente, dezveliri de statui, festivitatea de

atribuire a școlii, festivități școlare, întâlniri cu delegații din școlile înfrățite, proiecte, excursii. Multă, multă muncă! Cum am avut forța, elanul, rezistența necesare? Răspunsul este simplu: cu ajutorul colectivului. Am avut perioade foarte grele. Am fost puși la încercare, poate, mai mult decât alte unități. Dar, datorită efortului comun, suntem aici, am rămas și vom avea tăria de a rămâne în picioare în continuare. Am încredere că din acest spirit putem să transmitem ceva bun celor care vin după noi. - *Zsigmond Viola, profesor de limba maghiară*

Ce înseamnă această școală pentru mine? Ca profesor, pentru mine, școala este unică. Unica mea școală. Școala mea. Nu pereții, spiritualitatea este cea care o face fără pereche. Cavalcada de chipuri pulsează spre mine. Chipuri de elevi atenți își dau cu părerea, vorbesc înțelept sau prostesc. Se apleacă asupra caietelor, își scutură mâna pentru că au mult de scris. Amestecăm tocana de cartofi la Sósút, facem tabere. În timpul carnavalurilor fastuoase dansăm în cerc, la balul recruților punem buchețele de flori pe vestele băieților, stăm pe scenă, aplauzele ne încălzesc sufletul. Multe provocări cu succes: premieri fericite în studioul Duna Tv, se realizează Visul lui Emese, aducem premii cu recitatorii: premiul mare, premiul de excelență. La olimpiade, ne ținem de mâinile transpirate în așteptarea rezultatului. În drum spre casă, în microbuz, cântăm, ne jucăm. Participăm la paradă. Pășim la unison. Suntem împreună. Timp de patruzeci de ani, în trei cancelarii. Chipul colegilor, de aici și de dincolo. Cele zece minute, când ne dăm seama că vorbim din nou despre elevi. Râsete, discuții, poante, consolări. Revelionul petrecut împreună, excursii. Suntem împreună. Ca pensionară, se schimbă peisajul. Postări pe Facebook: Am întemeiat o familie. El este băiețelul meu. Am terminat facultatea. Am luat doctoratul. Sunt profesor de maghiară, medic, cercetător. De ziua mea, actrița mă felicită cu poezia cu care a câștigat concursul. Trec pe la mine doar așa, să vorbim puțin, din Canada, Elveția, Austria, din lume și de acasă. Pe stradă mă salută și acum cu mâna scoasă din buz-

nar. Zâmbesc atunci când ne întâlnim în magazin, la medic, în service. Prin aceste zâmbete și cuvinte frumoase ne transmite un mesaj școală: „Cinste lor!” - *Illyés Izabella, profesor pensionar*

Liceul Teoretic „Orbán Balázs” oferă învățare și educație în adevăratul sens al cuvântului. Fiul meu este elevul unității de 11 ani, iar fiica de 6 ani, timp în care au avut șansa unei dezvoltări permanente. Amândoi au urmat clasele primare în sistem Step by Step. Am fost foarte mulțumită de munca și atitudinea învățătoarelor, fiind de un real folos copiilor mei. Aș sublinia competența corpului profesoral, dar, dincolo de aceasta, pot să afirm că profesorii manifestă o deosebită empatie pentru copiii cu cerințe educaționale speciale. Ca părinte, am putut observa că „OBG” reprezintă un adevărat centru de instruire atât pentru elevii foarte talentați, cât și pentru cei cu capacități mai modeste. Pentru noi, părinții, este, de asemenea, foarte important că primim feedback despre nivelul de dezvoltare al copiilor noștri. În această privință, am numai experiențe pozitive despre școală; profesorii sunt atenți atât la elevi, cât și la părinți. Pe lângă activitatea pedagogică din școală, sunt organizate numeroase programe, evenimente care contribuie la dezvoltarea copiilor noștri. În opinia mea, adevărata valoare a școlii este reflectată cel mai bine prin rezultatele obținute de elevi la diferite concursuri, la examenele naționale, la bacalaureat, dar și de modul cum fac față absolvenții provocărilor din timpul studiilor universitare și, mai apoi, în viața de adult. În lumina celor prezentate, în calitate de părinte, dar cu limbajul caracteristic elevilor, pot să afirm: „OBG” e super! Nu e numai o școală, este al doilea cămin! - *Orbán Adél, părinte*

Informații despre denumirea unității de învățământ

Liceul Teologic Unitarian „Berde Mózes” este școala cu cele mai vechi rădăcini istorice din orașul Cristuru Secuiesc. Școala, fondată de Sinodul Bisericii Unitariene în anul 1793, își are rădăcinile în școala elementară unitariană, existentă deja din anul 1568. Pe parcursul secolelor, unitatea a avut diferite denumiri oficiale. După căderea regimului comunist din România, școlile fondate de biserici, ale căror activități au fost sistate de stat în 1948, au putut fi repornite. După ce școala și-a recăpătat personalitatea juridică, consiliul de administrație a decis redenumirea după marea personalitate a istoriei Bisericii Unitariene, fostul elev al școlii, juristul, politicianul și filantropul Berde Mózes, cel care este pomenit de istorici ca fiind „prințul binefăcătorilor unitarieni”. Începând cu anul 2008, școala unitarienilor din Cristur poartă denumirea Liceul Teologic Unitarian „Berde Mózes”.

Scurt istoric al unității de învățământ și personalități marcante care au absolvit și/sau au condus unitatea de învățământ

Ideea dezvoltării unei unități școlare de nivel secundar, de interes regional, de către Biserica Unitariană datează încă din secolul al XVIII-lea, când primul curator principal al bisericii, nobilul Samuel Biró, printr-o scrisoare adresată centrului ecleziastic din Cluj-Napoca, a emis ideea realizării unui proiect de școală, care viza, în primul rând, ridicarea prin educație a comunității unitariene din Secuime. Ideea și propunerea curatorului nu au putut fi fructificate în secolul al XVIII-lea, în contextul politicii regimului habsburgic, cunoscut a fi ostil față de confesiunea unitariană. Într-un final, mulțumită evoluției pozitive a situației politice, pe 10 iulie 1793, Sinodul Bisericii a decis fondarea unei școli secundare în orașul Cristur. La început, directorul Sámuel Szabó, cu toate că a întâmpinat multe dificultăți în realizarea proiectului, a reușit construirea primelor săli, realizate din trestie și nămol. Activitatea educațională a pornit cu ajutorul donațiilor primite din partea comunităților unitariene și nu numai. József Koronka, cel de-al doilea director, preluând conducerea școlii, a contribuit semnificativ la continuarea dezvoltării școlii prin începerea construcției unei

noi clădiri din piatră și cărămidă, construcție finalizată abia în 1826.

În urma reformei educaționale propuse de istoricul unitarian Sámuel Brassai, adoptată de Sinodul Bisericii în 1841, în școli s-a trecut la predarea în limba maternă. În această perioadă, numărul elevilor a ajuns la circa 180 de copii, din mai multe zone ale Transilvaniei. Activitatea școlii a fost oprită în perioada revoluției din 1848-1849, când mai mulți dintre elevii școlii s-au înrolat în armata condusă de Iosif Bem. Printre liderii revoluției regăsim și foști elevi ai școlii, precum omul politic Mózes Berde, preotul profesor Domokos Simén sau istoricul și academicianul Elek Jakab. Activitatea didactică a fost reluată în 1850, cu 88 de elevi. În condițiile absolutismului austriac, în sistemul școlar a fost introdusă obligativitatea predării limbii germane.

Din perioada imediat următoare trebuie menționat episcopul János Kriza, personalitate care, în calitate de fost elev, a fost un susținător al dezvoltării școlii unitariene din Cristur. De asemenea, menționăm numele filantropului unitarian de origine britanică John Fretwell Jr., care, după o vizită făcută în Cristuru Secuiesc, în iulie 1875, a organizat o acțiune amplă de colectare a unor donații, în Anglia, pentru susținerea unor lucrări de extindere și dezvoltare a imobilului destinat educației. Datorită dezvoltării treptate a vieții educaționale și instituționale până la sfârșitul secolului al XIX-lea, școala organizată sub motto-ul latin „Mysis et virtutibus” a devenit supraaglomerată. În consecință, la inițiativa școlii, s-a decis construirea unei noi clădiri care să corespundă cerințelor de sfârșit de secol.

În 1912, Consistoriul Bisericii Unitariene a achiziționat un nou teren și a început construirea unei noi clădiri. Construcția a fost realizată în doi ani, pe baza planurilor marelui arhitect clujean Lajos Pákei, în perioada directorului Mózes Pap. Acest proiect de dezvoltare a permis obținerea unui nou statut educațional, prin suplimentarea numărului de grupe de elevi (8 clase), prin suplimentarea numărului de cadre didactice și prin obținerea avizului pentru organizarea primului examen de bacalaureat, în anul școlar 1915-1916.

Între anii 1940 și 1948, școala s-a numit Liceul Unitarian „Baronul Orbán Balázs”. Imobilul construit în anii 1820 a fost completat cu un al doilea

etaj, în perioada 1944–1945, însă ca urmare a „reformei educaționale” din 1948, politicienii comuniști au decis eliminarea școlilor confesionale. În urma procesului de naționalizare forțată, clădirile și biblioteca au fost confiscate de stat, iar procesul de educație a fost complet restructurat, prin înlăturarea vechilor cadre didactice și eliminarea fiecărui amănunt care ar putea lega școala de ideologia bisericească. În perioada comunismului, tradiția de mai bine de 150 de ani a suferit un exil umilitor și duros de 45 de ani.

Printre multiplele donații care au stat la temelia dezvoltării acestei unități de învățământ, cea mai semnificativă este cea oferită prin testament de juristul și omul politic Mózes Berde. În paragrafele testamentului se regăsesc fonduri de burse, fonduri de susținere a cadrelor didactice și o donație referitoare la legendara „pâine Berde” (Berde-cipó), oferită zilnic unui număr de 200 de elevi ai școlilor unitariene din Transilvania. Din nefericire, toate aceste donații și fonduri cu scop de ajutor social au fost desființate de sistemul politic comunist.

După căderea regimului comunist, Sinodul Bisericii Unitariene, în baza noilor legi din România, în decembrie 1992 a decis redeschiderea școlilor închise abuziv în 1948, începând cu anul școlar 1993-1994. Repornirea activității de educație confesională s-a realizat sub conducerea regretatului profesor János Fekete, primul director din perioada postcomunistă. Unitatea, repornită inițial cu doar patru clase de liceu, a funcționat sub denumirea de Liceul Unitarian din Cristuru Secuiesc, iar din 17 mai 2008 școala se numește Liceul Teologic Unitarian „Berde Mózes” din Cristuru Secuiesc.

Pe parcursul deceniilor postcomuniste, școala a reușit să se dezvolte treptat. Într-o primă fază, pe lângă clasele liceale cu profil teologic, liceul a reușit pornirea unei clase paralele cu profil de științe ale naturii. Internatul și cantina au revenit în administrația liceului unitarian, iar colectivul profesoral a fost reorganizat sub conducerea directoarei Margit Varró, devenită liderul unității începând cu anul 2004. Între anii 2006–2018, ciclul primar și cel gimnazial, apoi și grădinița cu program prelungit, au completat structura instituțională a școlii. Cel mai recent proiect major de dezvoltare infrastructurală, realizat din fonduri guvernamentale din Ungaria, a fost construirea unui imobil destinat grădiniței.

Situația actuală a unității

Liceul Teologic Unitarian „Berde Mózes” este o școală cu patru cicluri consecutive, de la grădiniță până la liceu, cu limba de predare maghiară, cu un colectiv de 40 de cadre didactice, cu 20 de grupe și clase de elevi, cu un total de 490 de copii înscriși, elevi care sunt educați conform curriculumului oficial, de stat. Sălile de clasă, laboratoarele de specialitate sunt bine dotate. Clădirea cea veche găzduiește, pe lângă grupele din ciclul primar, cantina și internatul. În cea de-a doua clădire se află direcțiunea, secretariatul și administrația școlii, aula, biblioteca refondată, cu un număr de 18000 de volume, laboratoarele de informatică, biologie, chimie și fizică, geografie, istorie și laboratorul de limbi străine. În anexa acestei clădiri se află și o bază sportivă: sala de gimnastică, terenul cu zgură, terenul cu gazon artificial și un parc. A treia clădire a fost proiectată conform celor mai noi standarde și cerințe necesare pentru preșcolari.

Specificul unității: Educația, una dintre valorile de bază ale unitarienilor

Pe lângă dotările de infrastructură, valoarea vieții instituționale constă în vasta ofertă de programe educative și extracurriculare, program construit în amănunt pe parcursul anilor, pe baza valorilor autohtone și conform experienței dobândite. Motto-ul școlii este cel folosit de toate unitățile de învățământ unitariene din Transilvania. „Mysis et Virtutibus” - „Școala Muzelor și a Virtuților” - definește valorile de bază ale unei comunități

confesionale care și-a servit membrii prin susținerea, de-a lungul secolelor, a unui model de educație care a vizat întotdeauna ridicarea și dezvoltarea celor care au scopul de a descoperi creația lui Dumnezeu prin conlucrarea reală dintre educație, istorie, cultură și religie.

Valorile de bază ale școlii sunt cele ale culturii creștine, ale familiilor și comunităților tradiționale. Promovăm educația pe tot parcursul vieții, implicarea în acțiuni comunitare și programele de voluntariat. În cadrul ofertei educaționale există multiple grupuri de creație, de autocunoaștere și de artă, cu rezultate vizibile și realizări serioase: cerc de teatru, corul școlii, dans, muzică și artă populară etc. Promovăm respectul față de mediul înconjurător prin drumeții, programe organizate în natură, programe de conservare a mediului, prin acțiuni de plantare, program de protecție a păsărilor, prin amenajarea parcului, îngrijirea cimitirului orașenesc, colectarea de deșeuri etc.

Considerăm că șansa egală la educație, atitudinea de respect reciproc și de cooperare dintre elevi sunt valorile unei comunități viabile. Elevii care provin din medii defavorizate pot beneficia de diferite burse și sprijin financiar printr-un sistem complex care este menit să încurajeze implementarea valorilor declarate. Scopul nostru este să obținem cea

mai eficientă cooperare între elev, profesor și părinți prin programele noastre educaționale. Pe lângă programul de învățământ obligatoriu, oferim posibilitatea aprofundării limbilor străine și a formării competențelor digitale, prin programele europene ECDL și ECL. Participăm la diferite programe ale Uniunii Europene, proiecte Erasmus+ ș.a. În orarul săptămânal al elevilor sunt incluse diferite programe religioase și evenimente bisericești. Pe lângă orele de religie, elevii participă la evenimente liturgice dedicate grupelor de vârstă. Temele atinse cu aceste ocazii sunt abordate într-un spirit ecumenic, centrate pe cunoașterea de sine, însușirea unui comportament tolerant, al spiritului comunitar și, în general, pe deschiderea față de lumea cunoașterii.

Liceul Teoretic „Kemény János”, Toplița

97.

Maroshévíz

Liceul Teoretic „Kemény János” din Toplița a fost înființat în septembrie 2003. Predecesorul lui juridic a fost Școala Generală Nr. 6, înființată în anul 1990, care, începând cu anul 1993, a purtat denumirea „Kemény János”. Unitatea este succesorul educației în limba maghiară maternă, care funcționa din anul 1870. Începând din 18 octombrie 2019, școala noastră s-a îmbogățit cu o clădire nouă destinată preșcolarilor, construită de Uniunea Cadrelor Didactice Maghiare din România, în cadrul programului „Kárpát-medencei Óvodaprogram”.

Școala poartă numele baronului Kemény János din Brâncovenesti, un eminent reprezentant al literaturii și al teatrului maghiar transilvănean și protectorul scriitorilor din comunitatea Helikon. Grădinița a primit denumirea „Napsugár” – „Rază de soare”, exprimând dorința de a deveni „raza de soare” a învățământului maghiar.

În anul școlar 2020-2021, unitatea de învățământ funcționează cu o grupă cu program normal și o

grupă cu program prelungit, la nivelul grădiniței, cuprinzând în total 39 de preșcolari, cu 5 clase la nivelul primar, 4 clase la nivelul gimnazial și 4 clase la nivelul liceal, însumând 180 de elevi. Numărul cadrelor didactice este 26, dintre care 3 educatoare, 5 învățătoare și 18 profesori. Numărul total al personalului didactic auxiliar și nedidactic este 9.

În anul 2007, unitatea s-a întregit cu o sală de sport și un microbuz școlar. În incinta școlii sunt 15 săli de clasă/cabinete pentru fiecare disciplină, un la-

borator de chimie, un laborator de fizică, un cabinet de informatică, o sală festivă și o bibliotecă. Grădinița cuprinde trei săli de grupă, o sală multifuncțională, două dormitoare, un cabinet medical și o sală de mese.

În unitatea noastră învață copiii maghiari din oraș și din împrejurimi, de la grădiniță până la obținerea diplomei de bacalaureat. Oferim educație de înaltă calitate, cu multe și variate activități educative. Dotarea materială este în continuă dezvoltare, din surse externe, prin diferite proiecte. Elevii fac față evaluărilor naționale și au rezultate bune la concursurile școlare.

Rădăcini și aripi le oferim elevilor noștri: ca să își cunoască rădăcinile, îi învățăm datinile, comoriile limbii materne și valorile culturii maghiare; vor prinde aripi prin însușirea limbilor străine, a cunoștințelor informatice, prin activitățile educative variate: comemorări, concursuri sportive și școlare, zile de școală deosebite, excursii cu amintiri semnificative. *(Deme Gabriella, director)*

Liceul Teoretic „Kemény János” are un rol important în viața comunității, oferă posibilitatea de a învăța în limba maternă toate disciplinele, iar viața școlară se poate desfășura într-un mediu favorabil. Astfel, fiecare elev are șansa să-și însușească și să dezvolte cunoștințe durabile pentru viață. *(Strasszer Ingrid, elevă în clasa a XII-a)*

Școala are o echipă dinamică de cadre didactice; este importantă pentru noi crearea valorilor moder-

ne, contemporane și, în același timp, durabile. Știm cât de valoros este fiecare elev și că factorul educației de calitate este dezvoltarea continuă. *(Rabya Edith, cadru didactic)*

Liceul Teoretic „Kemény János” a fost locul unde visurile mele au devenit realitate. E o lume fermecătoare, unde larma veselă de copii mi-a oferit orizontul dragostei, încrederii și cooperării, creând astfel unirea eternă și adevărată a relațiilor umane. Mi-a oferit spațiul pentru o muncă responsabilă: formarea și educația sufletelor de copil. Voi păstra în inima mea această amintire pentru totdeauna. *(Újfalvi Anna, cadru didactic pensionat)*

În Liceul Teoretic „Kemény János” se acordă o atenție deosebită fiecărui elev, cadrele didactice se comportă în mod adecvat și înțelegător față de problemele elevilor și părinților, iar relația elevi-părinți-director funcționează bine. Școala acordă atenție deosebită educației de calitate, sălile sunt dotate cu materiale didactice. *(Csűrös Emese-Noémi, părinte)*

Liceul „Marin Preda”

Odorheiu Secuiesc

98.

teni”, este considerat o critică violentă a comunismului și, probabil, acest lucru i-a adus un sfârșit fulgător în anul publicării.

În anii de școală a fost atras de cărți, iar un librar îl înscrie la Școala Normală din Abrud, unde reușește la examenul de bursă cu nota 10. În toam-

Scriitor român postbelic și director al editurii Cartea Românească, Marin Preda a fost un opozant public al regimului comunist. Ultimul său roman, „Cel mai iubit dintre pământeni”,

na lui 1939 este transferat la Școala Normală din Cristuru Secuiesc, pentru un an școlar, timp în care a manifestat un interes deosebit pentru istorie și limba română. Aici a început să scrie, iar la întâlnirile „Societății literare” din școală a fost remarcat de profesorul Justin Salanțiu, care prezice: „va ajunge un mare scriitor”. Acești ani de viață transilvăneană vor fi evocați în „Viața ca o pradă” și în „Cel mai iubit dintre pământeni”.

Liceul „Marin Preda” este o școală deosebită, înființată în anul 1990, cu o istorie specială, determinată de contextul în care își desfășoară activitatea, fiind singura școală cu predare în limba română pe o rază de 50 de km și un pilon de bază

al comunității românești din Odorheiu Secuiesc și din zonă. Aflat într-un loc în care se întretaie convingeri etnice, religioase, profesionale, lingvistice diferite, liceul a încercat să satisfacă nevoia de educație a comunității, construindu-și oferta educativă în spiritul orizontului de așteptare al elevilor și părinților. El asigură o bună pregătire generală și de specialitate tuturor celor care doresc să studieze în limba română, fundamentându-și activitatea pe transparență și deschidere, promovând buna înțelegere, schimbul de valori, dorința de comunicare și de compatibilitate cu tot ce înseamnă realitatea specifică a locului.

Unitatea școlară găzduiește 330 de elevi, incluși în 19 formațiuni de lucru, aceștia fiind coordonați de 32 de cadre didactice competente. Fiind o clădire nouă, amenajarea și starea acesteia stimulează desfășurarea procesului instructiv - educativ în peste 25 de săli, cabinete, laboratoare, sală de sport, teren de sport, bibliotecă, Centrul Mozaic, inclusiv spații verzi. Sălile dispun de aparatura necesară unui învățământ modern: 43 de calculatoare conectate la rețeaua de internet, 4500 de volume în bibliotecă, videoproiectoare, camere de filmat, table interactive și o instalație de amplificare.

Liceul „Marin Preda” are o structură funcțională complexă, determinată de statutul său special. De la înființarea liceului, au existat trei cicluri de învățământ (primar, gimnazial, liceal) și mai multe filiere, profiluri și specializări. Din anul 2000, școala s-a personalizat pe doua filiere: vocațională, profil pedagogic, și teoretică.

Școala noastră este membru fondator și face parte din Asociația Națională a Colegiilor și Liceelor Pedagogice. Prin școlarizarea elevilor din clasele cu profil pedagogic, de 25 de ani, liceul formează învățători, educatoare și instructori de educație extrașcolară care fie își continuă studiile în învățământul superior, fie ocupă posturi conform specializării, în învățământul preuniversitar sau în centre private (în ONG-uri) sau rezidențiale pentru copii.

Promovarea examenului de bacalaureat din ultimii 5 ani este de 100% la clasele de învățători și educatoare, de peste 80% la clasele de instructori de educație extrașcolară și de peste 65% la clasele de științe ale naturii. Elevii din liceul nostru au obținut rezultate foarte bune la etapele naționale ale olimpiadelor școlare: premiile I și al II-lea la Olimpiada de pedagogie, premiile I, al II-lea și al III-lea la Olimpiada Animatorilor, premiul al III-lea la Olimpiada de religie catolică, mențiune la olimpiada de istorie etc. Avem absolvenți care au intrat primii la facultăți, au obținut note de 10 la examenele de admitere în învățământul superior sau au fost șefi de promoție la facultate.

Liceul nostru este școală-resursă, evidențiată în rapoarte de către evaluatori externi ca fiind model de interculturalitate - prin funcționarea Centrului de educație interculturală „Mozaic”, în parteneriat cu Fundația „Pestalozzi” din București. Suntem un centru de resurse pentru activități de timp liber, liceul nostru fiind inițiator al unei olimpiade de specialitate - Olimpiada Animatorilor - pentru licee pedagogice - și organizator de cursuri de formare în acest domeniu pentru profesori, prin Asociația Națională a Colegiilor și Liceelor Pedagogice. (facebook: Liceul Marin Preda Odorhei și Olimpiada Animatorilor, www.anclp.ro)

Prin parteneriatul educațional cu Casa „Sf. Iosif”, care găzduiește 150 de copii aflați în dificultate, contribuim la progresul în învățare și la integrarea lor în societate. Fiind o școală tânără, personalitățile ei sunt copiii - toți aceia care înving greutățile cu care se confruntă, prin efort zilnic, nevăzut, pentru că se educă frumos, în spirit creștin, civilizat, devenind utili societății. Biografiile multor copii de la noi sunt presărate cu adevărate minuni.

De la înființarea lui în 1990, liceul a fost condus de următorii directori: Colceriu Cornel, Vieriu Mihai, Mănăsoi Stana, Mátyás Constanța, Nuț Ștefan. Directori adjuncți au fost: Cezar Eugenia, Ghiță Apostol, Șerban Florin, Vaipan Renilda, Axinte Simona.

Oamenii scriu istorie, așadar, părerile lor contează:

Este o onoare să conduc acest liceu, să construim împreună o echipă cu care ne străduim să fim mai buni și să facem lucrurile mai bine pentru comunitate și pentru fiecare copil din școală, fie că este din oraș sau din zonă, fie că vine să învețe din alte regiuni ale țării, asemenea elevului Marin Preda, iar acum, în zilele noastre, primește găzduire la Casa „Sf. Iosif”, într-un oraș al școlilor și într-un județ pitoresc. - *Nuț Ștefan, director*

Liceul „Marin Preda” este o oază de liniște, un mic patrimoniu intercultural, ale cărui coordonate sunt elevii și profesorii proveniți din diverse zone ale țării, care fac astfel posibilă întâlnirea nordului cu sudul, a câmpiilor cu munții. Acesta este liceul în care m-am titularizat și în care mă specializez continuu, alături de colegi competenți și elevi luminați. Liceul „Marin Preda” nu este o școală perfectă, însă este o școală care învață, care crește odată cu oamenii ei și ale lor aspirații. Acesta este locul în care, prin vocația dascălilor, disciplinele de studiu ating cote înalte, activitățile extracurriculare se înnobilează cu rezultate remarcabile, elevii vin cu drag la școală și, într-un final, oamenii devin oameni. Școala noastră utilizează caligrafia iubirii, pentru că acolo unde dragoste nu e, nimic nu e! - *Cioloa Anastasia-Mălina, prof. inv. primar*

Emoția și amintirile extraordinare sunt cuvintele perfecte pentru a descrie anii de liceu. Școala mea reprezintă un loc în care îmi pot dedica timpul cunoașterii și formării, un loc în care prietenii au un rol crucial în viața unui elev. În primul rând, liceul nostru are rolul de a ne crea un mediu ambiant cald și securizant, optim pentru învățare. Pe lângă teh-

nologia și aparatura modernă de care beneficiem, liceul nostru este bogat în oferta laturii artistice. Fiind un tânăr fotograf, mereu am apreciat implicarea liceului în programe artistice. Fiecare sală de curs are un motto la intrare, reprezentativ pentru materia predată în sala respectivă. Pe lângă sloganul de la intrarea în școală, avem și un loc special amenajat, numit Colțul pozitiv, refugiul care ne oferă energie pozitivă. - *Țerbea Valentin, elev*

În anul 1998, în urma terminării construcției liceului, ne-am mutat într-o clădire adecvată desfășurării muncii noastre. Părinții elevilor ne-au susținut, ne-au ajutat și încurajat. Nu uit străduința, bunăvoința, zbuciumul, puterea de convingere a preotului Gheorghe Mareș, care a fost mereu alături de noi. Acum elevii noștri învață într-un liceu respectat, cu rezultate remarcabile. După 42 de ani de activitate în învățământ și 10 promoții, sunt mândră de ceea ce am realizat alături de foștii mei elevi și colegi, de acest liceu în care am îndeplinit, o perioadă, și funcția de director adjunct. Mi-am desfășurat activitatea cu drag față de elevi, cu respect pentru cei care mi-au încredințat vârstarele lor, care s-au răspândit în lumea largă. - *Cezar Eugenia, învățătoare pensionară*

Sunt încântată de școala căreia i-am încredințat copilul pentru a continua educația de acasă, pentru a-l ajuta să se dezvolte din punct de vedere cultural, social și emoțional. Liceul „Marin Preda” este o comunitate frumoasă, interculturală, deschisă și prietenoasă, care îi ajută pe toți copiii să se simtă ca acasă, să se dezvolte armonios. Cadrele didactice pregătite, creative și serioase, care se apleacă asupra nevoilor tuturor elevilor, spațiile largi ale școlii, curtea generoasă, toate sunt atuuri care fac din liceul acesta un loc unic. - *Axinte Simona, părinte*

În centrul orașului Odorheiu Secuiesc, în Piața Márton Áron – numită de localnici „Patkó” (potcoavă) – se află clădirea impozantă, monument istoric, Maria Valeria, și școala modernă din spatele acesteia, care găzduiesc Liceul Pedagogic „Benedek Elek”. De aproape un secol, unitatea asigură formarea de cadre didactice, la nivel liceal, strâns legată de școala primară de practică, și de nivel gimnazial. Adaptându-se cerințelor epocii noastre, pe lângă profilul pedagogic vocațional, școala și-a lărgit oferta educațională cu mai multe specializări teoretice. Astăzi, elevii care aleg să-și continue studiile liceale în unitatea noastră pot să opteze pentru profilul științele naturii – bilingv.

Istoria școlii începe în prima jumătate a secolului al XX-lea. În viața Colegiului Reformat din Odorheiu Secuiesc, fondat în 1670, în 1927 a avut loc o schimbare fundamentală. Din cauza circumstanțelor nefavorabile, conducerea ecleziastică și cea a colegiului au hotărât ca în locul colegiului reformat, care temporar și-a suspendat activitatea, se va strămuta Colegiul Pedagogic Reformat din Aiud. Prin această decizie, a luat ființă formarea de cadre didactice, la nivel liceal, din Odorheiu Secuiesc. Între 1940 și 1948, colegiul reînființat și formarea de învățătoare au avut loc în cadrul aceleiași unități.

În urma naționalizării instituțiilor de învățământ ecleziastice din 1948, școala a fost transformată în liceu pedagogic de stat, funcționând într-o anumită parte a complexului anterior. În anul școlar 1954-1955 a fost desființată școala secundară de cadre didactice din Cristuru Secuiesc, iar foștii elevi ai acesteia și-au putut continua studiile la Odorheiu Secuiesc. Ca succesor de drept al colegiului reformat, în 1970, în contextul unei serii de evenimente notabile, a avut loc celebrarea celor 300 de ani de la întemeierea școlii.

În deceniile comunismului, de multe ori s-au schimbat durata formării și structura instituțională. Între 1971 și 1978, la liceul pedagogic a fost inițiată formarea de maiștri institutori de menaj, iar în 1974, aici a fost mutată formarea educatoarelor din Miercurea Ciuc. Începând cu 1980, în cadrul unității a fost organizată o grădiniță de practică și, în același timp, unitatea a devenit centru de perfecționare. În anii '80, a intrat, treptat, și aripa veche a colegiului reformat de odinioară în administrarea liceului pedagogic.

În urma evenimentelor din 1989 a început o epocă nouă în viața liceului pedagogic. Pe 8 decembrie 1990, unității i s-a atribuit numele scriitorului Benedek Elek, fiind inaugurat bustul acestuia care decorează spațiul din fața școlii. Necesitatea formării de

cadre didactice este semnalată și de faptul că, în anul școlar 1990–1991, în cele 5 clase paralele au candidat 730 de elevi pe cele 210 locuri scoase la concursul de admitere.

Începutul secolului al XXI-lea a pus liceul cu profil pedagogic în fața unor noi provocări. În 2002 a intrat în posesia unei noi clădiri, dar în anul școlar 2005–2006, când clădirea fostului colegiu în care și-a desfășurat activitatea a fost restituită bisericii, Liceul Pedagogic „Benedek Elek” a ajuns într-o situație neplăcută, fiind în pericol de evacuare. Din cauza problemelor imobiliare, conducerea școlii din acea vreme a luat în considerare posibilitatea fuzionării cu Colegiul Reformat. Atunci s-a impus necesitatea renovării clădirii Maria Valeria, aceasta aflându-se în administrația liceului pedagogic, dar care, de la sfârșitul anilor '90, s-a degradat și a devenit periculoasă. Situația s-a complicat și datorită faptului că, timp de câțiva ani, Ministerul Educației nu a aprobat clase cu profil pedagogic. Oferta educațională a școlii s-a transformat, au fost lansate noi modalități de formare unice în acea vreme: educația alternativă Step by Step, la nivelul primar, iar la nivelul liceal, specializarea științe ale naturii – limba engleză intensiv și specializarea științe ale naturii – engleză bilingv.

La începutul anilor 2010, situația s-a stabilizat. După ani de tergiversări, Liceul Pedagogic „Benedek Elek” își desfășoară activitatea în clădirea Maria Valeria și în cea construită în 2002. În anul școlar 2020–2021, în aceste două clădiri învață 462 de elevi, fiind ajutați în procesul instructiv-educativ de 42 de cadre didactice, 7 specialiști în pedagogie și un personal auxiliar format din 5 persoane. Școala este dotată cu un cabinet de limbi străine, cu unul de științe ale naturii, precum și cu un cabinet de informatică.

Nivelul primar este unic la nivelul municipiului prin sistemul alternativ Step by Step. Copiii învață în săli de clasă bine dotate, în care mobilierul modern și materialele didactice sunt ideale pentru a facilita procesul instructiv-educativ. În clasele primare, activitățile sunt desfășurate de câte doi învățători. În astfel de condiții, cadrul didactic poate să fie mai atent la particularitățile individuale. Programul de lucru al elevilor continuă după-amiază, când ei recapitulează, rezolvă sarcinile de scris, iar învățătorii le evaluează munca.

La nivelul gimnazial este câte o clasă la fiecare an de studiu, iar în liceu, elevii învață la profilul pedagogic, reînființat, și la cel de științe ale naturii – engleză-bilingv. Atitudinea pozitivă, curiozitatea și perseverența caracterizează activitatea lor de zi cu zi. În fiecare an, elevii participă la concursuri naționale și internaționale, obținând rezultate care cresc renu-

mele școlii. Rezultatele statisticilor de la examenul de bacalaureat național atrag atenția asupra locului ocupat de Liceul Pedagogic „Benedek Elek”, aflându-se în rândul fruntașilor. 98% dintre elevi își continuă studiile într-o instituție de nivel superior.

Unitatea găzduiește mai multe evenimente culturale, care au loc în partea superioară a clădirii. Fiecare categorie de vârstă își poate găsi locul potrivit într-un spectacol, program, comemorare, cadrele didactice punând accent și pe astfel de activități. Acest spațiu îndeplinește și rolul de sală de sport, iar pentru derularea diferitelor activități de sport în aer liber elevilor le stă la dispoziție o pistă de zgură.

Principiul de bază dintotdeauna al școlii noastre este asigurarea educației de calitate. Din 2006 predăm limba engleză în clase bilingve. Am pregătit numeroși elevi care au promovat examenul Cambridge, de nivel mediu și avansat. Școala noastră a devenit centru oficial de pregătire și de examinare Cambridge în anul 2019.

Trecutul și prezentul școlii sunt reflectate și de opinia publică. Mai jos se pot citi aprecieri formulate de actuali și foști conducători, cadre didactice, părinți și elevi.

A fi noul conducător al Liceului Pedagogic „Benedek Elek”, în anul 2020, este nu numai o onoare, ci și o provocare. Cea mai mare sarcină este de a urmări obiectivele stabilite de predecesorii noștri: să avem în față, să păstrăm spiritul și să transmitem generațiilor următoare crezul formulat de Benedek Elek în Testament. Putem să creăm lucruri trainice numai cu încredere și cu iubire. Noi credem în puritatea sufletului de copil, în devotamentul părinților, în noi înșine, în faptul că strălucirea luminii interioare marchează drumul ce-l avem în față și, astfel, nu putem greși direcția. Astăzi avem nevoie de a accepta cu eleganță greutățile și de a rezolva pas cu pas problemele actuale. (*Sebestyén Jolán, director*)

În istoria didacticii, un loc de elită îl ocupă activitatea școlilor normale, adică activitatea acelor școli care „produc” dascăli și educatoare. A învăța într-o asemenea școală înseamnă pentru elevi mândrie și satisfacție, pentru părinți recunoaștere și deferență pentru cadrul didactic. Nu a fost, nu este și – în funcție de abnegația profesorilor de azi – nu va fi altfel la liceul nostru nici în viitor. Unitatea noastră este un exemplu elocvent pentru a demonstra că o școală nu este „mare” datorită clădirii impozante și pompei degajate spre exterior, ci mai degrabă datorită acelei atmosfere educaționale, acelei relații interumane, acelei atitudini centrate pe elev, chiar dacă în condiții mai modeste, aceasta se degajă și astăzi din climatul

educațional al școlii. Deși în trecutul nu prea îndepărtat, din cauza intențiilor de expansiune ale unor școli, pe de o parte, sau interpretării eronate a unei strategii educaționale municipale, pe de altă parte, funcționarea școlii a fost periclitată, totuși, Liceul Pedagogic „Benedek Elek” și-a demonstrat viabilitatea. (Bálint Mihály, fost director)

Mă gândesc cu drag la anii de liceu petrecuți între zidurile alma mater-ului (1957-1970), pentru că iubirea, răbdarea și energia profesorilor mei de odinioară au lăsat o amprentă eternă în sufletul meu. Din această epocă datează – pe lângă cuvintele frumoase ale mamei mele – iubirea față de poezii, importanța căutării sensurilor, năzuința spre frumos și bine. Fiind învățătoare (1978-2009), m-a însuflețit acel sentiment înălțător de onoare, de responsabilitate și de provocare, generat de intenția mea de a răspunde așteptărilor foștilor profesori. Erau ani trudnici, dar și frumoși, cu intensitatea emoțiilor orelor de prezentare, conducerea seminariilor din vacanțe... Am putut face parte dintr-o comunitate în care ne pregăteam cu devotament la ore, le pregăteam pe „micile învățătoare”, practice, și unde am devenit mai devotată valorilor lumii create de Dumnezeu. (Daradics Erzsébet, învățătoare pensionară)

Două fiice ale mele au avut posibilitatea de a învăța la Liceul Pedagogic „Benedek Elek”. Cea mare a terminat clasa de științe ale naturii-engleză intensiv. Cea mică a urmat profilul pedagogic, cu patru ani în urmă. Ca părinte eram liniștită, copilele mele cazate la internat frecventau școala cu plăcere, nu-mi era teamă că hoinăresc în timpul destinat învățării. Grație atenției profesorilor și diriginților, n-au avut probleme de acomodare. Au putut apela cu încredere la cadrele didactice sau la conducerea unității dacă au întâmpinat

difficultăți. Au primit încurajare și sprijin în rezolvarea problemelor sau în realizarea propriilor inițiative. După părerea mea, educația este centrată pe elev. Colectivul liceului face totul ca nu numai învățarea, ci și educarea să se desfășoare la nivel superior: au putut participa la concursuri naționale și internaționale, cu ajutorul dirigintei au avut posibilitatea de a da examene de competențe lingvistice, de a participa și de a organiza balul bobocilor în clasa a IX-a. Am participat la spectacole minunate care au demonstrat munca exigentă a elevilor și a profesorilor. (Csenger Erika, părinte)

Fiind elevă în clasa a VIII-a, stăteam cu ochii larg deschiși în fața clădirii galbene din Piața Márton Áron, nr. 2. În timp ce mă uitam la emblema mare: Liceul Pedagogic „Benedek Elek”, o mulțime de elevi ieșeau pe poartă râzând, luându-se de braț, zâmbind. I-am privit cu ochii mari, astfel, mi-am luat inima-n dinți și am intrat în curte, unde cei mici se jucau sub părul bătrân, pe bănci discutau elevi, profesorii se bucurau de razele soarelui, dar și interiorul clădirii forfotea de viață. Îmi făcea o deosebită plăcere să mă uit la acest ansamblu. Cei mici și cei mari, curtea năpădită de razele soarelui, marile clădiri, totul părea o cetate locuită de o familie numeroasă. Sunt mândră că fac parte din această mare familie și sunt elevă a liceului pedagogic. (Péter Boróka, elevă)

Rezultatele excelente obținute la concursuri și examene, locul ocupat în diferitele clasamente educaționale și numărul mare de elevi din județele învecinate sau mai îndepărtate demonstrează că Liceul Pedagogic „Benedek Elek”, indiferent de circumstanțe, se adaptează cu succes la noile provocări și își îndeplinește vocația, ceea ce dovedește remarcabil dreptul la existență în oferta educațională a municipiului Odorheiu Secuiesc și a județului Harghita.

Liceul „Miron Cristea”

100.

Subcetate

Unitatea școlară din comuna Subcetate, Liceul „Miron Cristea”, poartă, din anul 1990, numele primului patriarh originar din Toplița. Despre începuturile învățământului românesc din această localitate găsim informații în Conscripția episcopului Atanasie Rednic, în 1765, când la Subcetate exista o școală confesională, unde muncea dascălul George; de organizarea învățământului se ocupa preotul. Era, la acea vreme, una dintre cele 55 de școli românești din tot Ardealul. Biserica și școala au fost și la Subcetate, ca pretutindeni, un tot unitar, ai căror corifei, preoți și dascăli, au fost cei care s-au

ocupat, ca de la suflet la suflet, de viața spirituală a comunităților creștine. Comunitatea satească din Subcetate a avut, de-a lungul timpului, în fruntea sa preoți și dascăli inimoși și luminați, care au știut a sădi și cultiva în sufletele celor păstoriti alege virtuți: credința, iubirea de neam și limbă, dragostea și respectul pentru învățătură.

Primul edificiu destinat exclusiv învățământului s-a ridicat în perioada 1810-1815. Era din lemn, acoperit cu șindrilă, cu o singură încăpere, în care învățau toți copiii satului, instruiți de un singur învățător. Un nou edificiu școlar, în care va funcționa și Primăria, se va construi în-

tre 1868-1876. Primăria comunei s-a preocupat de construirea unor clădiri corespunzătoare în satul Călnaci, în anul 1925, și în satul Filpea, în anul 1930. În anul 1940, la școala din centru urmau cursurile 185 de elevi, în șapte clase, cu patru învățători. Școala primară din satul Călnaci era frecventată de 78 de elevi, cu un singur învățător, iar la Școala primară din satul Filpea erau circa 100 de elevi, tot cu un singur învățător.

După Al Doilea Război Mondial se fac demersuri și eforturi considerabile pentru construirea noii școli, ce va fi inaugurată în 1955, an în care s-a înființat în clădirea nou construită primul liceu din zona Topliței, unicul între Reghin și Gheorgheni, numit Școala Medie Mixtă din Subcetate. După trei ani, liceenii și profesorii lor au fost transferați la Toplița, în reședința de raion.

Învățământul liceal a fost reorganizat la Subcetate, înființându-se Școala Medie Mixtă (1961-1965). Instituția și-a schimbat numele de-a lungul timpului în: Liceu Teoretic, (Umanist, între 1965-1969), Liceul de Cultură Generală (1970-1973), Liceul Real (1974-1978), Liceul Industrial (1978-1990), Liceul Teoretic „Miron Cristea” (1990-1996), Grupul Școlar Industrial „Miron Cristea” (1996-2001), Grupul Școlar „Miron Cristea” (2002-2006), Liceul Tehnologic „Miron Cristea” (2006-2012), Liceul „Miron Cristea” (din 2012-prezent).

Clădirii i-au fost adăugate noi spații de învățământ: opt săli de clasă, între 1965-1967; alte patru săli de clasă și două ateliere școlare, între 1976-1980. În prezent, clădirea liceului se află în program de reabilitare prin Programul Național de Dezvoltare Locală.

În toți acești ani, din 1955 și până în prezent, Liceul din Subcetate a fost condus de profesorii: Ioan San-

du (1955-1956), Alexandru Conțiu (1956-1958), Victor Tatu (1961-1962), Dan Cremenciug (1962-1972), Alexandru Iliescu (1972-1974), Dumitru Gavril Țepeluș (1974-1982; 1988-2000), Doinița-Ana Dobrean (1982-1986), Gheorghe Laczkó-Cotfas (1986-1988), Vasile Dobrean (2000-prezent).

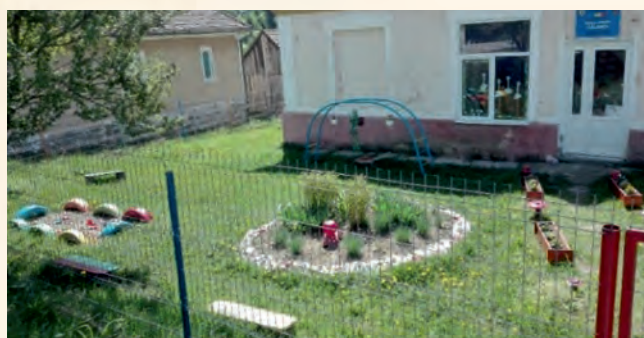
Și astăzi, după mai bine de 250 de ani de învățământ primar și gimnazial și după mai mult de 60 de ani de învățământ liceal la Subcetate, sânguința celor care propagă aici știința cărții se numește, ca întotdeauna, apostolat. Dăruirea și strădania profesorilor, învățătorilor și educatorilor de astăzi sunt vegheate parcă de duhul dascălilor de altădată, pătrunși de menirea lor, pe care și-o onorau prin atitudinea, viața și ținuta lor.

Liceul „Miron Cristea” cuprinde nivelul preșcolar (3 grupe, cu 45 de copii), primar (7 clase, cu 94 de elevi), gimnazial (4 clase, cu 76 de elevi), liceal-zi (4 clase cu specializările matematică-informatică și filologie, cu 81 de elevi), seral și cu frecvență redusă (5 clase cu specializările tehnician-mecanic, cu 122 elevi), fiindu-i subordonate și școlile primare din satele aparținătoare comunei Subcetate: Călnaci și Filpea. Personalul școlii este format din 35 de cadre didactice, profesori, învățători și educatori, precum și din personal auxiliar și nedidactic.

Rezultatele la învățătură ale elevilor noștri au fost întotdeauna meritorii, ei participând cu succes la examenele naționale și la olimpiadele școlare. Elevii școlii noastre beneficiază de o multitudine de programe și proiecte desfășurate la nivel național. În prezent se desfășoară proiectul de granturi Romania Secondary Education Project (ROSE), în valoare de 75.000 euro, proiect care susține diminuarea fenomenului de abandon școlar

și creșterea procentului de promovare la examenul național de bacalaureat.

Opinii:

Pentru că majoritatea timpului meu l-am petrecut în această școală, cu siguranță că părerile mele cu privire la activitatea școlii din Subcetate pot fi subiective, dar, desigur, rămân cu bucuria sufletească deoarece, prin întreaga mea activitate, am reușit să ajut peste 35 de generații de consăteni să capete cunoștințe temeinice pentru a încerca și pentru a reuși să își încerce „zborul” în hățișul lumii largi. La întâlnirile aniversare ale generațiilor de absolvenți își fac loc aprecierile lor pentru dascălii pe care i-au avut la Subcetate, pentru faptul că aici au avut posibilitatea reală de a se forma atât profesional, cât și moral. Noi, dascălii, suntem deosebit de mulțumiți când, peste ani, foștii noștri elevi ne spun un simplu MULȚUMESC! - *Director, prof. Vasile Dobrean*

Privind retrospectiv la anii pe care i-am petrecut în școala noastră, pot spune, cu toată sinceritatea, că munca la Liceul „Miron Cristea” din Subcetate este o permanentă provocare. O provocare pentru că, la înființarea liceului, în 1955, echipa de cadre didactice a fost formată din absolvenți ai unor universități de prestigiu, oameni de un mare profesionalism, echipă completată de-a lungul timpului de noi și noi profesori, învățători și educatori, care au ridicat ștacheta învățământului din localitate. La acest profesionalism, rămas ca etalon de la generațiile anterioare, se adaugă provocări binevenite, cum ar fi noile abordări în

domeniul educației, schimbările de paradigmă și fluxul informațional pe care beneficiarii primari și secundari ai educației îl pot accesa. Dar, dincolo de tot ce este provocare, pentru mine, Liceul „Miron Cristea” din Subcetate este locul către care mă îndrept cu drag, în fiecare zi, fizic sau doar cu gândul, locul pe care cu întreaga ființă îl numesc FAMILIE, copiii, părinții și colegii, familia cu toate provocările pe care ea le reprezintă. - *Director adjunct, prof. Anișoara Balog*

Port în sufletul meu tot respectul față de profesorii mei de la Subcetate pentru felul în care au modelat sensul existenței mele; ei sunt, cu siguranță, acolo, în timpurile și amintirile de la Subcetate”. - *Prof. univ. dr. psih. Pavel Mureșan, Toronto*

Generației mele i-a fost dat privilegiul de a-și cultiva pasiunea pentru cultură, poezie și frumos sub îndrumarea unor dascăli de aleasă vocație. Ce altă definiție poate fi dată vocației dacă nu puterea lăuntrică a profesorului de a intui că mintea tânărului nu este un creuzet, ci o torță pe care trebuie s-o aprinzi în așa fel încât la rândul ei să lumineze singură? Vă mulțumim, Domnilor Profesori de la Liceul din Subcetate... - *Conf. univ. dr. Doina Butiurcă*

Lista absolvenților liceului nostru, care au o cariera frumoasă, este impresionantă, mai ales pentru un liceu mic din mediul rural; putem totuși aminti cu mândrie pe:

Dan-Lazăr Trifan (n. 1951, Subcetate; domiciliul actual - Quebec, Canada), matematician/consultant internațional senior în sisteme informatice. Studii: Facultatea de Matematică din București, unde a studiat informatică, mecanică teoretică și magnetohidrodinamică, terminând cu o cercetare de vârf în teoria undelor de șoc în plasmă, avându-l profesor pe Ioan Roșca, (domnul profesor Ioan Roșca fiind și el absolvent al liceului nostru, prima promoție - 1965). După 10 ani petrecuți în compania IBM din Canada (2000-2010), a decis să fie consultant independent, înființând o firmă de consultanță în tehnologii informaționale.

Nicolae Cotfas (n. 1954, Subcetate), prof. univ. dr. Studii: Liceul din Subcetate, Facultatea de Matematică la Universitatea din București. A obținut în 1996 titlul de doctor în matematică la Universitatea din București, iar în 1998 un titlu de doctor în fizică la Institutul Național Politehnic din Grenoble. Activitate: profesor universitar doctor la Universitatea din București.

Localitatea Subcetate este locul obârșiei mele. Ea înseamnă familia mea, casa părintească, lumea satului de odinioară, învăluită în tainica liniște a credinței, atâtea amintiri dragi, dar și lumea satului de astăzi... Biografia mea s-a înrămurat la Subcetate... Am avut deseori prilejul

să ies din această matcă, cu ocazia studiilor universitare și a stagiilor de pregătire didactică, a unor proiecte școlare, dar și prin lecturile și călătoriile în țară și în Europa, dar casa, familia, satul meu au continuat să rămână, oriunde am fost și oricât de mult m-am entuziasmat de cele văzute, simbolul patriei mele. Satul l-am iubit, în primul rând, pentru Cerul din sufletul oamenilor lui, pentru sfințenia acestora dobândită prin iubire și iertare. Am învățat la școala din Subcetate, unde am dat și bacalaureatul în 1969. În 1957, când am intrat în clasa I, școala era liceu, singurul din raionul Toplița. Am avut colegi de clasă inteligenți, dornici și preocupați de învățătură, serioși, harnici, perseverenți și ambițioși, ceea ce s-a dovedit nu numai prin reușita la bacalaureat, ci și a celor 12 admiși, din 23 de absolvenți, în diferite facultăți, rezultatele confirmând așteptările profesorilor noștri. Am fost considerați „promoția de aur” a liceului și un imbold pentru generațiile care ne-au urmat. Licențiată în filologie la UBB Cluj, m-am întors în satul natal, unde am lucrat până la pensionare. Afirm că în fiecare zi de activitate prestată în această unitate școlară am simțit că este o datorie de onoare să muncesc în comuna mea natală, la liceul la care am învățat eu însămi. Nimic nu am făcut fără pasiune, fără iubire, fără entuziasm, doar din obligație sau din rutină.

Entuziasmul și încrederea în mine mi-au întreținut curajul și energia necesare, m-au ajutat să înving frica de greu, de necunoscut, de nou și m-au ajutat să îndrăznesc”-
Profesor pensionar Doinița-Ana Dobrean

Opinia unui părinte: Părinții mei, Andrei și Maria, dascăli în Subcetate, au fost cei care m-au sfătuit ca la absolvirea facultății să revin în comuna natală, pentru a fi împreună și a ne putea ajuta reciproc, dar și pentru a-i învăța matematică pe copiii din comuna noastră. Am avut elevi excepționali la matematică. Este vorba despre universitarii Ioan Roșca, Nicolae Cotfas, Pavel Mureșan, precum și mulți profesori de liceu, ingineri, economiști, ofițeri... *Profesor pensionar, Laczkó-Cotfas Gheorghe*

Bibliografie:

Doina Dobreanu și Vasile Dobreanu, Liceul din Subcetate, județul Harghita. Prezentare monografică. 1956-1958; 1961-2002, Editura Scoruș, 2002.

Doina Dobreanu și Vasile Dobreanu, Subcetate-Mureș. Prezentare monografică, Editura Cezara-Codruța Marica, 2017.

Grupul Școlar „Miron Cristea” și Asociația Culturală „Dobreanu”, Liceul din Subcetate, la 50 de ani, 2011.

Colegiul Național „Octavian Goga”

101.

Miercurea Ciuc

Colegiul Național „Octavian Goga” continuă și dezvoltă tradiția în plan educațional a Liceului de cultură generală nr. 2, atestat în 1971, devenit în 1974 Liceul Real-Umanist nr. 2, care în anul 1977 se transformă în Liceul Industrial nr. 3. A devenit, în anul 1990, Liceul Teoretic „Octavian Goga”, înscriindu-se pe coordonatele esențiale și înnoitoare ale învățământului românesc, iar în anul 1999 a primit titulatura Colegiul Național „Octavian Goga”.

Din 1971 până în prezent, Colegiul Național „Octavian Goga” a reprezentat templul în care cei care au intrat s-au transformat, cei care nu vedeau au început să vadă, cei care nu auzeau au început să audă, iar cei care aveau sufletele încătușate s-au umplut de iubire. La altarul acestui templu slujim noi, dascălii, care ne-am ales să schimbăm vieți, misiunea noastră fiind aceea de a oferi tuturor copiilor, indiferent de originea socială și culturală, un învățământ de calitate și șanse egale de reușită.

Colegiul Național „Octavian Goga” este una dintre cele două școli cu predare exclusivă în limba română din reședința de județ, în care domnește di-

versitatea sub toate formele ei. Serviciile educaționale prestate de noi sunt structurate pe trei niveluri de învățământ: primar, gimnazial și liceal. Actualmente, ca învățământ cu frecvență de zi, activăm în cadrul filiei teoretice. Avem la nivel liceal, în cadrul profilurilor real și umanist, specializările matematică-informatică, științe ale naturii, filologie, științe sociale. În colegiu, unitate pentru învățământul de masă, studiază 764 de elevi cuprinși în 32 de formațiuni de studiu.

Construcția școlară, cu o suprafață desfășurată de 9109 mp, reprezintă un complex alcătuit din 8 clădiri pentru: spații de învățământ, sală de sport, internat, cantină, centrală termică și spălătorie. Ca spații de învățământ, avem 32 de săli de clasă, 8 cabinete și laboratoare, iar ca spații auxiliare, bibliotecă școlară cu sală de lectură, cabinet medical, cabinet de asistență pedagogică, teren de sport, sală de clasă în natură, cabinet pentru cercul de astronomie, cabinete pentru Cercetașii României din Centrul Local Orion. Dintre elementele de dotare menționăm: PC-uri, videoproiectoare, copiatoare, câteva table interactive, mobilier școlar nou, mobilier nou pentru internat, 19800 de vo-

lume în biblioteca școlară, mijloace didactice specifice laboratoarelor de fizică, chimie și biologie.

Managerii unității și cele 46 de cadre didactice construiesc și își ghidează activitatea pentru a oferi tuturor elevilor un învățământ de calitate, pentru a oferi părinților garanția că aici găsesc parteneri de încredere cu care să colaboreze pentru evoluția copiilor lor, iar societății, promisiunea că de pe porțile acestei școli vor ieși oameni bine pregătiți și cu valori incontestabile. În acest sens, programele noastre educative se axează pe:

- promovarea tradițiilor, obiceiurilor, portului și folclorului - valori inestimabile ce definesc unicitatea fiecărui popor;

- stimularea interesului pentru valorile culturii, științei și sportului;

- promovarea unui stil de viață durabil, axat pe componente de natură ecologică și socială.

Prin multitudinea de activități organizate în cadrul proiectelor educaționale, însuflețite de elevi deosebiți, dascăli dedicați și părinți implicați, ne-am propus să contribuim la formarea demnității umane, să conturăm personalități puternice, capabile să gândească în mod critic și independent. Dintre proiectele noastre de suflet menționăm: „Muzeul din școală - Străbunii noștri - Rădăcini, „File de istorie, file de cultură, file de natură, cuvinte care zidesc...”, „ECO-sapiens gândind ECO-logic și acționând ECO-nomic!”, „Accentu-l cade pe tine!”, Concursul de dezbateri academice „LOGOS” și Concursul Național „La francophonie avant toute chose”.

An de an, școala noastră se dezvoltă, se modernizează și progresează atât ambiental, prin proiecte europene, guvernamentale de îmbunătățire a infrastructurii școlare, proiecte finanțate de Consiliul Local și Consiliul Județean, cât și prin rezultatele foarte bune la examenele naționale, concursuri și olimpiade. Putem spune că suntem o școală de top a învățământ-

tului harghitean, chiar dacă nu avem nicio selecție în ceea ce privește admiterea în învățământul liceal. Noi suntem o școală a tuturor, în care elevii își găsesc un loc unde se pot exprima liber și se pot remarca prin aptitudinile și talentele lor.

De-a lungul anilor, am descoperit cu mândrie că școala noastră a reprezentat punctul din care generații de absolvenți și-au aflat locul în fruntea societății civile românești și au dus faima școlii sau a țării peste hotare, în instituții de prestigiu. Absolvenții colegiului sunt personalități ale vieții științifice, culturale, sociale, sportive la nivel regional, național și internațional: actori, oameni de media, cercetători, profesori universitari, politicieni, IT-iști, artiști, sportivi multipli campioni naționali și mondiali.

Adăugăm câteva dintre gândurile unor elevi, părinți și profesori exprimate la adresa liceului nostru:

Colegiul Național „Octavian Goga” este mai mult decât o unitate de învățământ de învățământ, este o comunitate în care, odată intrat, nu mai ai cum să ieși, nu mai ai cum să o părăsești, nu mai ai cum să îți dezlipești sufletul de ea. Un loc în care cadrele didactice sunt pentru elevii lor nu doar modele demne de urmat, ci adevărate ancore pentru aceștia. Nu o dată, profesorii acestei Școli au întins o mână și s-au zbatut, cu timp și fără timp, pentru a acorda elevului aflat într-un impas toată atenția, pentru a-i fi sprijin. Despre calitatea umană a colectivului de cadre didactice se poate vorbi mult, spațiul limitat nu permite acum. În ceea ce privește calitatea profesională, tot ce trebuie făcut este să luăm orice generație și să comparăm, atât particular, cât și general, media de admitere cu media de absolvire și de bacalaureat. Aceste medii spun totul!

- Pr. Păncescu Ionel-Gheorghe

Alan Bloom a spus că „Educația este înaintarea din întuneric către lumină”, iar lecțiile primite în anii de școală sunt un capitol important în cartea care ne

spune povestea, capitol redactat de persoane extraordinare, pregătite, implicate și cu un suflet de aur – profesorii. Ei sunt călăuză noastră în călătoria către maturitate, oferindu-ne sfaturi și suport pe parcursul anilor de școală. Devotamentul profesorilor și implicarea elevilor de la Colegiul Național „Octavian Goga” au dus, de-a lungul anilor, la rezultate notabile și performanță. Fiind pusă față în față cu o etapă esențială în viața mea, examenul de capacitate, în timpul unei pandemii, emoțiile au fost incomensurabile. În ciuda condițiilor nefavorabile, profesorii au fost alături de mine și de colegii mei la fiecare pas, ne-au îndrumat și

ne-au pregătit pentru Evaluarea Națională, lucru care a dus la obținerea notei maxime. Școala trebuie să fie un mediu prietenos, un ambient al maturizării și socializării, o a doua casă și un spațiu care ne deschide porțile către viitor, ajutându-ne să ne găsim vocația. Colegiul unde studiez însumează aceste caracteristici, fapt ce mă face mândră să fiu eleva acestei unități de învățământ. - *Asandei Ioana-elevă în clasa a IX-a A*

Din primul moment în care am pășit în comunitatea Colegiului Național „Octavian Goga” m-am simțit inspirat, deoarece are o cultură organizațională bazată pe următoarele valori: excelență, creativitate, curaj, respect, onoare și optimism. Aceste valori au menirea de a maximiza potențialul fiecărui elev în parte. Colegiul

Național „Octavian Goga” este o școală grozavă, unde cadrele didactice și elevii sunt dispuși să-și asume riscuri și să accepte eșecul ca pe o oportunitate de a se dezvolta, totodată, momentele dificile nu sunt descurajante, ci mai degrabă provocări. Respectul reciproc promovează dezvoltarea elevilor, iar toți membrii personalului școlar lucrează împreună pentru binele copiilor. Profesorii, elevii și părinții sunt parteneri în procesul instructiv-educativ, se ajută reciproc și colaborează pentru a sprijini progresul elevilor. Această școală caută constant noi oportunități de a se deschide comunității și de a se integra în cerințele societății actuale. Este un loc în care lucrez cu plăcere, iubesc ceea ce fac și dispun de tot sprijinul necesar dezvoltării profesionale. - *Prof. Dáné Endre*

Colegiul Național „Mihai Eminescu”

102.

Toplița

Str. Ștefan cel Mare nr. 15,
Tel/Fax: 0266 341 804
e-mail: eminescu.toplita@yahoo.com

Colegiul Național „Mihai Eminescu” din Toplița este o unitate de învățământ cu tradiție din zona de nord a județului Harghita, fiind înființată, în anul 1925, ca Școală de Arte și Meserii de pe lângă Mănăstirea „Sfântu Ilie” din Toplița. Între anii 1948-1976, unitatea de învățământ a funcționat ca Școală Profesională Mixtă, iar din anul 1976 devine Liceu Industrial, pentru ca în anul 1990 să se transforme în Liceul Teoretic „Mihai Eminescu”, iar în 1997 să devină Colegiu Național. În prezent, liceul asigură pregătirea elevilor prin filierele: vocațională, tehnologică și școală postliceală.

Denumirea unității de învățământ stă sub semnul geniului tutelar al poeziei și culturii românești. Aflându-ne într-o zonă de interferență culturală și spirituală, ne-am ales modelul lui Eminescu, element unificator și sintetizator al specificului nostru național.

Colegiul Național „Mihai Eminescu” din Toplița are porțile deschise nu numai elevilor din orașul nostru, ci și celor din zonele învecinate: Gălăuțaș, Sărmaș, Bilbor, Subcetate, Corbu, Tulgheș; fiindcă localitatea se află la granița cu județul Mureș, atragem elevi și din localitățile apropiate ale acestui județ: Ciobotani, Stânceni, Neagra, Meștera, Lunca Bradului, Răstolița etc. Astfel, aproximativ 50% dintre elevii liceului nostru provin din mediul rural.

Structura actuală a liceului:

În prezent, unitatea de învățământ asigură pregătirea elevilor la nivel liceal, profesional și postliceal, prin filierele vocațională, tehnologică și școală postliceală:

a) Învățământ liceal:

- filiera vocațională – profil pedagogic, specializarea: învățător-educatoare;

- filiera tehnologică – profil servicii, specializarea: tehnician în activități economice;

- profil tehnic, specializarea: tehnician în instalații electrice/automatizări;

b) Învățământ postliceal - domeniul: sănătate și asistență pedagogică - asistent medical generalist;

c) Învățământ profesional - domeniul: mecanic; comerț.

În anul școlar 2020-2021, unitatea de învățământ funcționează cu 19 clase, dintre care 13 clase în învățământul liceal, 3 clase în învățământul profesional și 3 clase în învățământul postliceal, cu un număr total de 421 de elevi, repartizați astfel:

- clasele a IX-a A, a X-a A, a XI-a A, a XII-a A – profil pedagogic, specializarea învățători-educatoare;

- clasele a IX-a B, a X-a B, a XI-a B, a XII-a B – profil servicii, specializarea tehnician în activități economice;

- clasele a IX-a C, a X-a C, a XI-a C, a XII-a C – profil tehnic, specializarea tehnician în instalații electrice/ automatizări;

- clasele a IX-a D1, a X-a D, a XI-a D – profesional 3 ani, domeniul mecanică – lăcătuș mecanic, prestări servicii;

- clasa a IX-a D2 – profesional 3 ani, domeniul comerț - comerciant, vânzător;
- clasa a XII-a seral – profil tehnic - tehnician pentru întreținere și reparații;
- an I A, II.A, III.A, postliceal sanitar – asistent medical generalist.

Resurse umane:

Resursa umană a liceului este formată din 36 de angajați și 22 de persoane angajate în regim de plată cu ora, după cum urmează:

- personal didactic de predare: 20 de titulari, 2 suplinitori calificați, repartizați pe grade didactice astfel: doctorat: 1, gradul didactic I: 15, gradul didactic al II-lea: 6.

- personal didactic auxiliar: 6;

- personal nedidactic: 8.

Numărul mare de personal angajat în regim de plată cu ora provine din personalul didactic asociat care predă la învățământul postliceal.

Baza materială:

Unitatea școlară dispune de șase corpuri de clădire, în care există săli de clasă, cabinete de specialitate, laboratoare, cabinete metodice, laboratoare de informatică, ateliere, bibliotecă și sală de lectură, sală de sport, internat școlar. Distribuția spațiilor de învățământ este următoarea: 10 săli de clasă, 6 cabinete specializate (limba română, religie, limba engleză, științe sociale, geografie, matematică), două laboratoare de informatică, trei săli de aplicații pentru clasele de postliceal, calificarea

asistent medical generalist, trei laboratoare (chimie, fizică, biologie), patru laboratoare tehnologice (electrotehnică, mecanică, automatizări, prelucrarea lemnului), un atelier de electrotehnică/automatizări, un atelier de lăcătușerie, un atelier

de construcții, un atelier de tâmplărie manuală, un atelier de tâmplărie mecanică, un atelier de prelucrări mecanice, o sală de sport, un teren de sport.

Toate cabinetele și laboratoarele de specialitate sunt dotate cu echipamente și materiale didactice specifice calificărilor, calculatoare, videoproiector, ecran de proiecție, tablă interactivă, truse cu echipamente de specialitate, toate pentru buna funcționare a procesului instructiv-educativ.

Începând cu anul școlar 2009-2010, s-au extins spațiile de învățământ prin construirea unui nou corp de clădire, cu șase săli de clasă destinate cabinetelor de specialitate, anexe și grupuri sanitare, inaugurat în anul 2010 de ministrul învățământului de la acea vreme.

Biblioteca școlară, cu peste 16.237 de volume de lucrări de beletristică și de specialitate, a fost modernizată prin amenajarea spațiilor interioare, cu sală destinată lecturii individuale, fiind dotată cu calculator conectat la internet, imprimantă; evidența gestiunii privind rulajul cărților se face utilizând programul informatic.

Sala de sport a fost modernizată prin realizarea unei noi suprafețe plastificate a pardoselii existente, reabilitate fiind și grupurile sanitare și vestiarele fetelor și ale băieților.

Prin Proiectul PHARE RO 2004-2006, depus și câștigat de conducerea unității de învățământ, au fost dotate, la standarde europene, atelierele de tâmplărie, de prelucrări mecanice, de instalații electrice și automatizări, de construcții, instalații și lucrări publice.

Proiecte europene:

Dintre cele mai importante proiecte finanțate din fonduri europene, cu impact major în dezvoltarea unității de învățământ și la care conducerea acesteia a avut o contribuție semnificativă, amintim:

1. Proiectul PHARE - RO, 2004 - 2006 - Programul de coeziune economică și socială, componenta învățământului profesional și tehnic;
2. Proiectul LEONARDO DA VINCI - Programul de învățare pe tot parcursul vieții;
3. Proiectul „EUROSCOALA”;
4. Proiectul de granturi - Laboratorul multimedia - internet;

5. Proiectul Erasmus+ - Practica pedagogică în școli europene;

6. Proiectul ROSE.

Olimpiade și concursuri:

Anul școlar 2018-2019

Faza județeană: 8 elevi - premiul I; 5 elevi - premiul al II-lea; 6 elevi - premiul al III-lea; 9 elevi - mențiuni

Faza națională: - pedagogie/psihologie - premiul special

- Concurs național - Cultură și spiritualitate românească - premiul special

- Olimpiada Tehnologiei - electrotehnică - mențiuni

- Concursul de matematică aplicată - mențiuni

- Olimpiada Tehnologiei - economic - participant

- Concursul național - „Alege! Este dreptul tău.”

- participant

Anul școlar 2017-2018

Faza județeană: 5 elevi - premiul I; 5 elevi - premiul al II-lea; 6 elevi - premiul al III-lea; 6 elevi - mențiuni

Calificați la faza națională au fost 5 elevi, la disciplinele: pedagogie/psihologie, limba și literatura română, tehnologii - electrotehnică, Concursul național - „Alege! Este dreptul tău.”, Concursul național de eseuri în limba engleză.

103.

Colegiul Tehnic „Batthyány Ignác”

Gheorgheni

str. Lacu Roșu nr.149, Gheorgheni
E-mail: batthyany@yahoo.com,
www.batthyany.home.ro

Colegiul Tehnic „Batthyány Ignác” din Gheorgheni este școala care a preluat baza materială și personalul de la fostul Liceu Economic și de Drept Administrativ, care a fost reorganizat în 1984, an din care a funcționat cu clase cu profil agroindustrial. Denumirea de Grup Școlar Agricol a fost atribuită școlii în anul 1990, conform H.G. 521/1990. Liceul se situează în centrul orașului Gheorgheni, funcționând în trei corpuri de clădire: clădirea principală, corpul cu laboratoare tehnologice și clădirea internatului. Conform opțiunii consiliului profesoral, în anul 2000 se lansează procedura de schimbare a denumirii unității școlare din Grup Școlar Agricol în Colegiul Tehnic „Batthyány Ignác”, după numele unui reprezentant de marcă al

ilumiiniștilor transilvăneni și episcop de Alba-Iulia, care a dispus donarea terenului pe care se afla clădirea în care s-a desfășurat, din anul 1790 până în prezent, procesul de învățământ. Începând cu anul școlar 2006-2007, activitatea instructiv-educativă se desfășoară în noua clădire a unității de învățământ. Noua construcție este rezultatul unui proiect comun al Guvernului României și BERD.

**COLEGIUL TEHNIC
BATTHANY IGNÁC
TECHNIKAI KÖLLÉGIUM**

MISIUNEA
Școala urmărește să asigure premisele necesare dezvoltării unui sistem de învățământ profesional modern, de calitate, deschis, devenind astfel partener social responsabil pentru comunitatea locală și furnizor de servicii educaționale de calitate, în care tânărul va fi permanent și direct implicat în construirea propriului traseu de dezvoltare profesională.

KÜLDETÉS
Az Iskola-megteremtve egy modern, nyitott és minőségi szakoktatás feltételeit - a helyi közösség felelős társadalmi partnerévé válik, valamint olyan minőségi szakoktatást biztosító szolgáltatóvá, melyben a fiatal állandó és közvetlen módon vesz részt saját pályájának építésében.

MISSION
The school aims to provide the facilities necessary for a modern professional educational system ensuring quality and openness, and becoming thus a responsible social partner for the local community. An additional objective is to be a supplier of quality educational services in which the young students would be permanently and directly involved to build their own professional development.

VIZIUNEA
"Școala de azi
viitorul de mâine."
Szent-Györgyi Albert

JÖVŐKÉP
"Olyan a jövő,
amilyen a
ma iskolája."
Szent-Györgyi Albert

VISION
Future is the way
schools are today.
Szent-Györgyi Albert

**COLEGIUL TEHNIC
BATTHANY IGNÁC
TECHNIKAI KÖLLÉGIUM**

**SCHEMA CU REPARTIȚIA SPAȚIILOR
A TERMEK BEOSZTASA**

**Porter
Földszint**

1. Cabinet de limba și literatură română
Román kabinet
2. Sală de clasă
Osztályterem
3. Cabinet de matematică
Matematika kabinet
4. Cabinet de matematică
Matematika kabinet

**Corpul
A
Emlék**

11. Cabinet Socio - Uman
Társadalmi tudományok kabinet
12. Sală de clasă
Osztályterem
13. Cabinet de limba și literatură maghiară-Limbi străine
Magyar - Idegen nyelv kabinet
14. Cabinet de limba și literatură maghiară
Magyar kabinet
15. Laborator Firmă de Exercițiu
Tan-Cég
16. Cabinet de biologie
Biológia kabinet
17. Cabinet de geografie
Földrajz kabinet

**Corpul
B
Emlék**

21. Laborator de informatică
Informatika laboratórium
22. Laborator multimedia
Laborator multimedia
23. Sală festivă
Nagyterem
- Cancelerie (Sală profesorală)
Tanári
- Secretariat
Titkárság
- Contabilitate
Könyvelőség
- Director
Igazgató
- Director adjunct
Aligazgató

**Corpul
C
Emlék**

1. Laborator Tehnologic pentru Activități Economice
Technológiai laboratórium Gazdasági tevékenységek
2. Cabinet de economie
Gazdasági kabinet
3. Laborator Tehnologic Comerț și Servicii
Technológiai laboratórium Kereskedelem és Szolgáltatás
3. Cabinet de Limba Română
Román kabinet
4. Laborator Tehnologic Turism și Alimentație Publică
Technológiai laboratórium Turizmus és

Corpul C - Internatul

Destinația spațiului	Număr de săli
Dormitoare	32
Sala de masă	1
Bucătărie	1
Spălătorie	1
Biblioteca	1

De-a lungul timpului, unitatea școlară s-a evidențiat printr-un corp profesoral bine încheiat și absolvenți bine pregătiți, buni meseriași și studenți cu posibilități reale de afirmare. Din acest motiv, unitatea a înregistrat un aflux constant de elevi datorită și meseriilor care s-au diversificat, răspunzând în mare măsură nevoilor de calificare resimțite în economia și viața socială a județului.

Unitatea școlarizează în medie 700 de elevi la cursuri de zi, în domenii de interes: servicii, resurse naturale și protecția mediului, tehnic, turism și alimentație, comerț, igiena și estetica corpului omenesc. De asemenea, se oferă cursuri pentru completarea studiilor liceale prin învățământ seral, în domeniul serviciilor, respectiv comerț.

Pentru stabilirea ofertei educaționale se ține cont, în primul rând, de corelarea acesteia cu cererea de pe piața forței de muncă, având în vedere că piața muncii se află într-o continuă schimbare, iar adaptabilitatea și flexibilitatea sunt condiții esențiale de integrare socio-profesională a absolvenților noștri. În momentul de față, nivelurile de învățământ, profilurile/domeniile și calificările profesionale ce se regăsesc în paleta de oferte a unității sunt prezentate în schema de mai jos:

• Nivel 1:

Domeniul: Turism și alimentație/Lucrător în alimentație

Domeniul: Comerț/Lucrător în comerț

Domeniul: Estetica și igiena corpului omenesc/Lucrător în estetica și igiena corpului omenesc

• Nivel 2:

Domeniul: Turism și alimentație/Ospătar (chelner), vânzător în unități de alimentație

Domeniul: Comerț/Comerciant – vânzător mărfuri nealimentare

Domeniul: Turism și alimentație/Bucătar

• Nivel 3:

Profil: Servicii/Tehnician în activități economice
Tehnician în turism

Organizator banqueting

Tehnician în activități de comerț

Tehnician în gastronomie

Profil: Resurse naturale și protecția mediului

Tehnician analize produse alimentare

Tehnician veterinar pentru animale de companie

Profil: Tehnic

Tehnician operator procesare text–imagine

În urma integrării României în Uniunea Europeană, formarea inițială a tinerilor prin învățământul tehnic și profesional trebuie să aibă în vedere necesitatea dobândirii unor competențe și abilități-cheie precum tehnologia informaticii și comunicării, comunicarea în limbi străine, capacitatea de a exploata schimbările care au loc. Acestui scop servește existența a două firme de exercițiu, la profilul servicii, respectiv dorința de extindere a acestor activități concretizată prin înființarea unei firme de exercițiu cu activitate de bază în domeniul Turism și alimentație publică. Aceste valențe ale ofertei noastre asigură o trecere mai ușoară de la școală la locul

de muncă pentru actualii elevi - viitorii profesioniști.

În aceste condiții, Colegiul Tehnic „Batthyány Ignác” a depus și depune eforturi pentru a asigura baza materială necesară, cadre didactice care să deruleze activități, parteneriate cu angajatori care să ducă la îndeplinirea obiectivului prioritar al unității noastre de învățământ, acela de creștere a gradului de integrare socio-profesională a absolvenților.

Pentru elevii din alte localități și din mediul rural se asigură cazare în internatul liceului; la cantină pot lua masa elevii și cadrele didactice.

Se află în derulare realizarea unei baze sportive constând dintr-o sală de sport și terenuri de handbal și fotbal, care vor permite desfășurarea orelor de educație fizică și organizarea de competiții sportive.

Dobândirea de competențe de către elevi este asigurată de 53 de cadre didactice, preocupate de dezvoltarea bazei didactico-materiale și de perfecționarea lor în vederea aplicării noilor metode de predare.

Parteneriatul dintre școală și agenții economici pornește de la interesele reciproce. Toți cei implicați în acest amplu proces au conștientizat necesitatea realizării unui parteneriat colaborativ și durabil, cu implicații directe atât pentru angajatorii care au nevoie de absolvenți bine pregătiți, cât și pentru unitatea școlară care trebuie să răspundă comenzilor sociale și intereselor elevilor.

Suntem implicați în diverse programe și proiecte europene, de exemplu, programul Leonardo - ce prevede realizarea unui curriculum în domeniul Catering, pilotat în liceul nostru.

104.

Liceul Tehnologic

Corbu

Când vorbești despre învățământul de pe valea Bistricioarei, ai în vedere două aspecte: continuitatea și multiculturalitatea. Sat de graniță, Corbu poate vorbi despre învățământ și educație în strânsă legătură cu biserica. În patrimoniul cultural se păstrează o inscripție din anul 1930 despre locașul dăruit ca: focar de cultură și lumină, în care te rogi și lucrezi. Corpul principal al școlii, dintre cele patru clădiri în care se desfășoară activitatea, a fost terminat, cu ajutorul comunității, în anul școlar 1972-1973. Cea mai nouă structură, cea a școlii primare, localizată în Capu-Corbului, a fost inaugurată în anul 2012.

Despre liceu se vorbește din anii 1980-1981, când a fost înființată prima treaptă, cu profil silvic. În anul 1991 ia ființă învățământul complementar de doi ani, apoi, în 1992-1993, apare prima clasă de liceu, la învățământul seral, pentru ca în 1994-1995 să ia ființă prima clasă de liceu, la zi. Prima denumire a fost Liceul Agricol Corbu, iar din 1998 primește numele de Grup Școlar Agricol Corbu, având cursuri la zi și la seral, iar în 2012, actuala denumire,

Liceul Tehnologic Corbu. În anul școlar 2019-2020, în planul de școlarizare a apărut o clasă de școală profesională. Profilurile liceului au fost schimbate în funcție de factorii economici și de interesul copiilor. Elevii școlii au fost pregătiți pentru următoarele meserii: tehnician topograf, tehnician în zootehnie, tehnician în activități economice, tehnician în silvicultură și exploatare forestiere, tehnician operator în tehnică de calcul, tehnician agromontan, tehnician în activități de comerț, nivel 4. Din anul școlar 2012-2013, avem la zi și clase de filieră teoretică: științe ale naturii și științe sociale.

Zona defavorizată economic și migrarea tinerețului la oraș și în străinătate au dus și la depopularea școlii. Efectivele au cunoscut o scădere, astfel, de la 829 de elevi în anul școlar 2008-2009, s-a ajuns la 402 în anul școlar 2020-2021. Acești elevi sunt școlarizați în 20 de clase, începând cu învățământul preșcolar și până la cel postliceal. Sunt 41 de angajați, dintre care 29 sunt profesori, 22 având gradul didactic I. Pentru buna desfășurare a procesului instructiv-educativ, școala beneficiază de trei microbuze școlare, 89 de calculatoare, cabinete și laboratoare, centru de documentare și informare, 13429 de cărți, sală de sport, lot școlar, sisteme de supraveghere, plasme și retroproiectoare. În conformitate cu specificul școlii, avem o serie de parteneriate cu agenții economici pentru desfășurarea stagiului de pregătire practică.

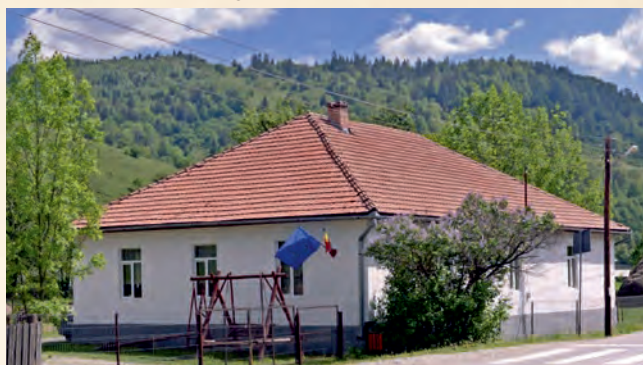
Credem în educația pe tot parcursul vieții, de aceea aplicăm, participăm sau implementăm proiecte naționale și internaționale: Erasmus+, VET

sau mobilități, Confucius, Ținte Noi Orizonturi. Ele aduc o nouă dimensiune calității de om a elevilor Liceului Tehnologic Corbu.

„Mă și revăd în clasa a IX-a, supărat că nu m-au lăsat părinții la un liceu renumit, la oraș. Și trebuie să recunosc faptul că pe tot parcursul liceului am fost măcinat de îndoială. Chiar și atunci când mă calificam și participam la faza națională a olimpiadelor (la biologie, în clasa a IX-a, la limba română, în clasa a XI-a și a XII-a). Dincolo de lumina educației, Liceul Corbu oferă ceva tot mai rar de găsit în prezent: căldură sufletească, înțelegere și compasiune pentru problemele elevilor săi, sprijin și motivație, încredere în potențialul nostru și încurajare pentru a ne lupta cu viața. Fiecare vorbă de încurajare și fiecare critică, fiecare succes și fiecare eșec au fost pietre solide în temelia omului care sunt astăzi. Nu consider că școala m-a făcut perfect, nici pe departe, la urma urmei, nici nu e acesta scopul ei, însă m-a făcut un om capabil

de îmbunătățire, dornic de a-mi atinge potențialul și chiar de a-i forța limitele.” (Andrei Pascariu, absolvent al Liceului Tehnologic Corbu, medic rezident)

„Ajunsă la facultate, m-am lovit de o situație care mi-a deschis ochii. Toți colegii mei erau de la licee cunoscute și se ajungea la discuții de genul „Ai făcut biologie cu x? I-am fost profesor în facultate”. Eu mereu le ziceam că sunt de la un liceu tehnologic de lângă Borsec și atât ajungea; de obicei, nu mai avea nimeni alte întrebări. Însă într-o joi, când aveam cursul de biologie generală, același model, aceeași întrebare și, evident, același răspuns din partea mea s-au repetat. Totuși, profesorul m-a uimit când m-a întrebat: „De la Liceul Tehnologic Corbu cumva? Liceul ăla scoate niște copii foarte buni.” În momentul acela nici nu știam ce să îi mai răspund, el a fost primul profesor universitar care știa de liceul meu. (Timea Kristea, biolog).

Liceul Tehnologic

Corund

105.

Viața economică și socială din Corund și împrejurimile sale, începuturile înființării școlii au fost determinate de cea mai importantă resursă minerală din regiune, sarea. Extragerea sării, transportul acesteia, înregistrările operațiunilor financiare legate de vânzarea sării au necesitat o oarecare educație. Fără o bază economică, rețeaua școlară care a definit viața intelectuală din Corund, „Ținutul sării”, nu s-ar fi putut dezvolta. Știm foarte puține lucruri despre începuturile școlii din Secuime, dar este foarte probabil că, pe lângă parohiile mai mari, au existat și școli. Perioada Reformei a lăsat urme adânci în istoria școlii. În fiecare localitate existau școli care aparțineau a două sau trei confesiuni, așa că școlile confesionale romano-catolice și unitariene au coexistat în Corund timp de secole. Majoritatea școlilor erau întreținute de comunitatea satului și subordonate parohiilor.

Prima înregistrare scrisă a școlii din Corund datează din 9 martie 1696. Aceasta a fost găsită de

directorul József György, în toamna anului 1994, în arhivele Bisericii Unitariene din Inlăceni, cu ajutorul pastorilor unitarieni László Farkas din Corund și Lajos Dancs din Inlăceni. Primele noastre date despre școala romano-catolică din Corund sunt din 1716, de pe vremea magistrului Gergely Tamási Altarjai (1716-1730). În timpul Contrareformei, după un proces lung, unitarienii din Corund și-au pierdut nu numai biserica, ci și școala. Un protocol din 21 mai 1720 consemnează faptul că școala a fost predată catolicilor, dar putea fi folosită din când în când și de către unitarieni. Foarte probabil că această școală a fost o clădire din piatră, care există și astăzi. Unitarienii și-au putut reporni propria școală în 1762. Locuitorii satului au preluat poverile grele, iar în secolul al XVIII-lea, pe lângă școli, se asigurau deja locuințe cadrelor didactice (classis). Descrierea „caselor-școală” a fost păstrată în procesele-verbale ale vizitațiilor. Magistrul școlar a aparținut organic lumii satelor secuiești. Dascălul

a fost ales de ziua Sfântului Mihail (29 septembrie) sau în ziua Sfântului Gheorghe (24 aprilie), pentru un an, iar apoi, probabil, pentru doi sau trei ani. Dascălul era o persoană bisericească, iar activitățile sale erau întotdeauna subordonate bisericii și pastorului. Dascălii din Corund au absolvit liceul romano-catolic din Odorheiu Secuiesc sau colegiile unitariene din Odorheiu Secuiesc și Cluj-Napoca. Dascălii nu numai că se ocupau de educația copiilor, ci îndeplineau și îndatoririle notariale și cantrice și chiar căsătoreau și botezau, dacă era necesar, în locul preotului care nu putea fi prezent. Procesele-verbale ale vizitelor anuale raportează despre munca profesorilor, pregătirea profesională și relația lor cu satul și copiii. Profesorul avea dreptul la o treime din taxa plătită bisericii, o mare parte din veniturile sale provenind din folosirea pământului bisericii, care avea 4-5 acri în Corund.

Sărăcia și condițiile economice dificile au influențat frecvența elevilor. Conceptul de an școlar, în sensul de azi, era necunoscut. Predarea era împărțită în semestre de iarnă și de vară. Data schimbării semestrului cădea, de obicei, în Duminica Florilor, atunci când se țineau examenele și serbările școlare care erau prezentate în fața președinților ecleziastici și laici. Progresul copiilor și continuarea studiilor au depins întotdeauna de conținutul educației. Școala nu era împărțită în clase, ci era grupată în funcție de discipline. Curriculumul consta, de obicei, din catehism și povești biblice. Alfabetizarea a fost, de asemenea, subordonată acestor discipline. Educația elementară se desfășura în limba maternă, dar părinții au cerut, în secolele al XVII-lea - al XVIII-lea, predarea latinei, deoarece era o condiție pentru continuarea studiilor.

În perioada 22-28 august 1841, Sinodul unitarian de la Corund a jucat un rol important în îmbunătățirea vieții școlare și generalizarea educației în limba maternă. Deciziile sinodului includ înființarea unui inspectorat școlar, construirea de școli, cu ajutorul guvernatorului, admiterea băieților și fetelor la

școală, pedepsirea părinților care nu-și lăsau copiii să frecventeze școala, înființarea de comitete și editarea manualelor. Contribuțiile financiare pentru funcționarea școlilor (de la penalități până la contribuții) au fost stabilite prin vot. O etapă importantă este decizia de a introduce educația în limba maternă. Protocolul prevede, printre altele, că „toate materiile ar trebui predate în limba maghiară, începând cu anul școlar 1841-1842”. La acest sinod au luat parte personalități proeminente, precum Samuel Brassai și János Kriza.

La sfârșitul secolului al XIX-lea, clădirea școlii s-a extins, iar numărul de clase și de elevi a crescut. Dacă în anul școlar 1903-1904, la școala publică, unde erau 90 de copii, predau doi dascăli, în anul școlar 1913-1914 erau patru profesori și 282 de elevi. Între cele două războaie mondiale, rețeaua școlară s-a extins din nou, iar învățământul public de șase clase s-a finalizat treptat. În 1927 a fost revendicat al șaselea post didactic, iar în 1928, al șaptelea. În 1926, de exemplu, patru educatori din clasele I - a IV-a predau unui număr de 184 de copii, în timp ce unui număr de 61 de elevi din ciclul superior le predau un singur profesor.

Cel de-al Doilea Război Mondial a provocat o nouă pauză în educație. Sărăcia și faptul că erau orfani au pus noi poveri atât pe umerii copiilor, cât și pe cei ai părinților. Reforma educației din 1948 a adus unele schimbări. Lipsa de profesori se rezolvă treptat, iar condițiile financiare ale educației se îmbunătățesc.

În anii 1950, aproximativ jumătate dintre elevii din clasa a IV-a continuă școala secundară superioară. Învățământul a devenit de șapte, apoi, din 1964, de opt ani. Din 15 septembrie 1962, școala se numește „Școala Gimnazială Mixtă din Corund”. În cei zece ani de funcționare, 147 de elevi și-au obținut diplomele de bacalaureat, iar peste 50% dintre ei au urmat studii superioare. Din 1970 până în 1989, unitatea a funcționat ca o școală de zece clase.

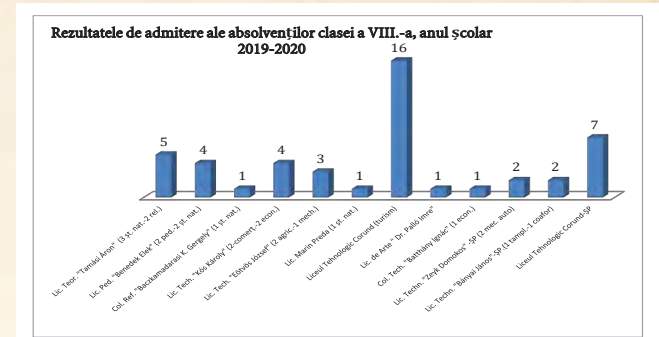
Din toamna anului 1990, după o pauză de 19 ani, învățământul liceal s-a reluat. După terminarea claselor a IX-a și a X-a, care erau obligatorii, elevii și-au continuat studiile într-un liceu teoretic, în timp ce absolvenților de clasa a VIII-a li s-au oferit noi oportunități: o clasă de filologie (uman) și o clasă de matematică-fizică (real). Din anul școlar 1999-2000, profilul a fost schimbat în specializarea turism și alimentație publică. Pe lângă diploma de bacalaureat, absolvenții liceului tehnologic primesc și o diplomă profesională, în diverse domenii (în ultimii ani, absolvenții noștri au obținut calificarea de tehnician în turism).

După terminarea clasei a VIII-a, în paralel cu învățământul liceal, a început și învățământul profesional, sub forma unei școli de ucenici de doi ani. Anual,

au început 2-3 clase învățământul profesional, în mai multe meserii, după necesitățile vremurilor. După desființarea școlii de ucenici, învățământul profesional a fost suspendat și el, pentru o scurtă perioadă, dar, prin aplicarea Legii educației din 2011, învățământul profesional funcționează, din nou, din anul 2014. Unitatea poate oferi, de asemenea, formare în industria alimentară (panificație și prelucrarea produselor lactate), în domeniul comercial (vânzător) și în industria lemnului, la nivel de școală profesională.

Odată cu reorganizarea rețelei școlare, din a doua jumătate a primului deceniu al anilor 2000, Liceului Tehnologic Corund (pe atunci Grupul Școlar Corund) i-au fost subordonate legal grădinițele, școala primară și unitățile de învățământ din localitățile comunei Corund. În urma reorganizării, Liceul Tehnologic Corund are cel mai mare număr de elevi dintre școlile din mediul rural din județul Harghita, după 2014, numărul de elevi depășind 800. Educația are loc în nouă structuri și clădiri, la nivel preșcolar, primar, gimnazial, liceal și profesional. În anul școlar 2019-2020, 63 de cadre didactice s-au ocupat de elevi, toate având studii superioare (14 educatoare, 15 învățătoare și 34 de profesori).

Absolvenții claselor a VIII-a, în majoritatea cazurilor, ajung în unitatea de învățământ dorită.

Liceul Tehnologic Corund este implicat activ în diverse proiecte și programe, dintre care cele mai semnificative sunt: proiectul „Fără frontiere” (școli partenere în Tatabánya, Zalaszentgrót, Eger), proiectul Erasmus+, cu o instituție portugheză, unde elevii de liceu din clasa a X-a au finalizat un stagiu de pregătire profesională de trei săptămâni, în orașul Setubal; proiectul ROSE, care vizează îmbunătățirea rezultatelor obținute la examenul de bacalaureat.

Unitatea încearcă să ajute copiii defavorizați, pe cei nevoiași și pe elevii cu nevoi educaționale speciale. Suntem ajutați de Asociația Caritas din Alba

Structurile Liceului Tehnologic Corund, în anul școlar 2019-2020:

	Total		Corund		Școala Gimnazială Valea lui Pavel		Școala Gimnazială Fântâna Brazilor		Școala Primară Atia	
	Nr. elevi	Nr. clase	Nr. elevi	Nr. clase	Nr. elevi	Nr. clase	Nr. elevi	Nr. clase	Nr. elevi	Nr. clase
Grădinița	217	11	189	8	14	1	10	1	4	1
Grădinița „Központi”	...	...	78	3	...	...	...	...	...	...
Grădinița „Tószegi”	...	...	52	2	...	...	...	...	...	...
Grădinița cu program prelungit	...	...	58	3	...	...	...	...	...	...
Primar	320	15	280	11	17	2	13	1	10	1
Gimnazial	175	11	143	7	21	2	11	2	...	...
Liceal (IX-XII)	73	4	73	4	...	...	...	...	...	...
Profesional (IX-XI)	48	3	48	3	...	...	...	...	...	...
Total/localitate			733	33	52	5	34	4	14	2
TOTAL/PJ	833	44								

Participarea elevilor la examenele naționale și rezultatele obținute arată o tendință de îmbunătățire continuă. Cu toate că examenul de bacalaureat este un test serios pentru absolvenții liceelor tehnologice din mediul rural, putem să afirmăm că elevii noștri promovează aceste examene aproape la același nivel cu liceele cu profil similar din județ.

Sesiunea	Promoția curentă	Promoția anterioară	Total
iunie-iulie	15,38%	28,57%	20%
august-septembrie	16,66%	40%	23,52%
Total 2020	30,76%	57,14%	40%

Iulia, printr-un acord de parteneriat. În clădirea școlii primare din Corund funcționează, de câțiva ani, un centru al Asociației Caritas, care se ocupă de elevii defavorizați și le oferă acestora un prânz cald.

În anul școlar 2019-2020 clădirea principală a Liceului Tehnologic Corund a fost renovată complet, un proiect similar fiind în faza de contractare pentru școala primară din Corund și școala primară din Valea lui Pavel. Actualmente, în Corund se construiesc o grădiniță și o creșă modernă. În ambele cazuri, Primăria comunei Corund a fost cea care a depus proiectele și documentația necesară.

Școala este situată în partea centrală a orașului, în zona cetății „Székelytámadt vár”. Principele ardelean Ștefan Báthory a încercat să transforme fosta mănăstire într-o cetate. Construcțiile s-ar fi ridicat între 1490-1492. Cetatea, în starea actuală, a fost construită de domnitorul János Zsigmond, între anii 1562 și 1565, pentru a înfrânge secuii care s-au răzvrătit împotriva sa, servind, astfel, ca sprijin pentru puterea domnească opresivă, timp de câteva decenii. După răscola din 1562, acest castel - numit de acum înainte „Székelytámadt vár” - a încercat să-i înfrângă pe secuii care cereau libertate.

În clădirea școlii, finalizată în 1890-1891, conform planurilor arhitectului Károly Meixner din Budapesta, a funcționat Școala Reală Maghiară Regală, iar între anii 1918-1938, Școala Medie de Prelucrare a Ceramicii și Pietrei. Școala Medie Agricolă, predecesorul propriu-zis al unității noastre, a fost înființată în 1948, dar a fost transformată în Școala de Horticultură în anul școlar 1954-1955. Aceasta, ulterior, a fuzionat cu Școala Medie de Contabilitate Agricolă. În 1998, liceului i s-a atribuit numele baronului József Eötvös, care a aprobat și construirea școlii.

Liceul nostru, chiar și după schimbarea regimului, și-a păstrat principalele specializări educaționale, iar numărul elevilor este de aproximativ 500. Activitatea educațională este asigurată de 41 de cadre didactice (profesori, ingineri și maiștri instructori) și un personal auxiliar alcătuit din 20 de angajați. Educația teoretică și practică se asigură în 17 săli de clasă, 11 laboratoare specializate, un atelier de mecanică și o fermă didactică. Instruirea se desfășoară atât la nivel liceal, cât și la nivelul școlii profesionale. În anul școlar 2020-2021, aici funcționează 10 clase profesionale și 9 clase de liceu. Specializările noastre sunt: tehnician în transporturi, tehnician mecatro-

nist, tehnician veterinar, tehnician în analize produse alimentare, mecanic auto, brutar-patiser, preparator produse făinoase, horticultor, lucrător în agroturism, tinichigiu-vopsitor auto, mecanic agricol.

În anul 2017 ne-am reînscris în programul A doua șansă. În cadrul acestui program, oferim oportunități celor care au abandonat sistemul de învățământ, pentru a putea să-și finalizeze studiile gimnaziale.

În cadrul unității funcționează și o școală profesională de șoferi. Elevii pot obține un permis de conducere de categoria B. Școala a aderat de două ori la programul Phare, reușind să-și îmbogățească dotările. Cu două proiecte de succes, cu sprijinul Fondului „Bethlen Gábor”, am renovat atelierul mecanic și ferma școlii în 2017-2018.

Mai multe proiecte câștigătoare ale fundației noastre școlare ajută la îmbunătățirea condițiilor de cazare în căminele noastre, susțin și răsplătesc cu burse elevii cu note bune la învățătură.

Unii dintre absolvenți își continuă studiile în instituțiile de învățământ superioare, în timp ce majoritatea ocupă locuri de muncă în domeniul corespunzător educației lor.

Pe viitor, profesiile din industria auto, alimentară și din agricultură vor fi piatra de temelie a școlii noastre. Echipamentele aparținând fiecărei specializări sunt esențiale pentru buna desfășurare a predării disciplinelor de specialitate. Încercăm să profităm de toate oportunitățile, să găsim resurse locale și de stat, să îmbunătățim clădirea școlii, laboratoarele specializate și să le dotăm cu echipamente, prin licitații și proiecte.

Elevii noștri participă în mod regulat și eficient la competițiile profesionale organizate de Ministerul Educației și de Inspectoratul Școlar Județean Harghita.

În opinia noastră, stagiile de pregătire practică efectuate în anii de studii și concursurile profesionale contribuie foarte mult la faptul că elevii noștri își pot găsi un loc de muncă în orice domeniu sau își pot începe propria afacere.

Părerii despre școală:

Liceul Tehnologic „Eötvös József” a fost o experiență pozitivă pentru mine, pentru că nu am crezut niciodată că există atât de mulți profesori și elevi iubitori în această școală. Pot aprecia cu adevărat faptul că profesorii ne susțin și, indiferent de problemele sau întrebările pe care le avem, există întotdeauna

cineva care ne poate ajuta să avansăm atât în învățare, cât și în viață. În decursul a patru ani, am reușit să cunosc școala și personalul didactic. Nu mi-aș putea dori ceva mai bun pentru mine. Am participat la o mulțime de programe, competiții și evenimente, care vor rămâne o amintire pentru totdeauna și, de aceea, îi sunt foarte recunoscătoare școlii mele. (Andrea-Diána Balázs, elevă, clasa a XII-a B)

Carierea didactică mi-am început-o la Liceul Tehnologic „Eötvös József” (fostul Grup Școlar Agricol). Aș putea spune că mare parte a vieții mi-am petrecut-o în această școală, predau aici de aproape patruzeci de ani. Școala nu înseamnă săli de clasă, mobilier, materiale didactice. Școala este o comunitate, existența sa este hotărâtă de elevii și profesorii săi. Școala noastră, întotdeauna, și-a asumat un rol important în învățământul profesional. A asigurat forța de muncă a zonei, cu specializările oferite (contabilitate, mecanică agricolă, industrie alimentară, horticultură, lăcătușerie, mai târziu, transport și mecanică auto). Ne pare bine că elevii noștri recunosc rolul școlii, al profesorilor în atingerea scopurilor și că nu consideră că reușita este doar rezultatul propriilor eforturi. Rolul nostru nu este numai predarea, ci și educația copiilor. În pofida greutăților sau poate chiar datorită lor, munca educațională este frumoasă și nobilă, dacă credem în ea. Simt bucurie când văd că elevii noștri reușesc în viață. Ei slujesc comunitatea cu onestitate.” (Zoltán Szász, profesor de fizică, fost director al școlii)

„Mă gândesc cu drag la această școală, ca fostă elevă; mă leagă de ea multe amintiri frumoase. Este și școala actuală a copilului meu. A oferit și continuă să ofere elevilor săi o educație generală și diverse modalități de formare profesională avansată. Corpul didactic al liceului se dedică elevilor, luptă pentru drepturile acestora și pentru școală. Aș dori ca această școală să ofere societății mulți profesioniști, așa cum a făcut-o și în trecut.” (Sarolta Nagy, președintele comitetului de părinți al școlii)

Liceul Tehnologic „Fogarasy Mihály”

107.

Gheorgheni

Școala noastră poartă numele episcopului romano-catolic Fogarasy Mihály, care a construit clădirea din surse materiale proprii, în 1876, sprijinind astfel școlile și educația fetelor. De-a lungul anilor, această școală a avut mai multe denumiri: Liceu Industrial, Grup Școlar Construcții de Mașini, adoptând denumirea actuală în urmă cu câțiva ani.

Din 1876 până în 1948, unitatea a funcționat ca școală romano-catolică, Școala de fete „Fogarasy”. În 1950 a avut loc organizarea instituțională și de infrastructură a învățământului profesional. Atunci, unitatea a primit clădirea Școlii de fete „Fo-

garasy”, care fusese naționalizată cu doi ani mai înainte, unde funcționa temporar și Consiliul Popular (Primăria). Aceasta a reușit să construiască ateliere, o sală de sport, o bucătărie și un internat, pe cont propriu. Cele mai importante specializări au fost prelucrarea lemnului, zidar, strungar, prelucrarea metalelor. Învățământul tehnic liceal a început în anul 1971. Între 1950 și 1989, mai mult de 20.000 de profesioniști s-au format pe băncile școlii.

După anul 1989, oferta educațională s-a schimbat treptat, în prim-plan fiind specializarea mecanic auto, la școala profesională, și tehnică de

calcul, la învățământul liceal. Numărul elevilor a scăzut treptat, ceea ce s-a produs și din cauza emigrației și a declinului demografic. În 2006, clădirea a fost readusă în proprietatea Bisericii Catolice, așa că era firesc să reînceapă educația religioasă. Astfel, pregătirea teologică a devenit o parte integrantă a vieții școlare.

Aderarea României la Uniunea Europeană a deschis posibilitatea de a accesa fonduri europene, care au fost însoțite de subvenții obținute din Ungaria. Astfel, am reușit să implementăm proiecte de dezvoltare profesională a elevilor și a cadrelor didactice în străinătate, cea mai recentă achiziție fiind un utilaj CNC.

Particularitatea școlii noastre este că, din 2006, există două dintre cele trei direcții educaționale: direcția vocațională și cea tehnologică, iar procesul de predare se desfășoară în două limbi.

Pregătirea tehnologică are loc la nivelul învățământului profesional (nivelul trei), liceal - zi și seral (nivelul patru) și la nivelul învățământului postliceal (nivelul cinci). Învățământul profesional are mai multe specializări: mecanic auto, mecanic utilaje și instalații în industrie, tâmplar universal, dulgher-tâmplar-parchetar. La nivel liceal, învățământ de zi, există specializarea tehnician mecatronist, iar la învățământul seral, tehnician mecanic pentru întreținere și reparații. Clasele postliceale oferă specializarea de analist programator. La nivel vocațional, școala noastră are clase de teologie romano-catolică. În anul școlar 2020-2021, aici funcționează cinci clase liceale, la zi, patru clase la seral, opt clase la școala profesională și o clasă postliceală. Școala noastră are 315 elevi, 35 de profesori și 7 maiștri instructori.

Buna funcționare a procesului didactic este asigurată de existența cabinetelor, laboratoarelor

și atelierelor de specialitate, în număr de 11: două de informatică, unul de biologie-geografie, unul de limba română, unul de limba maghiară, unul de limba engleză, unul de industria lemnului, două de mecanică, unul de psihologie și unul de desen tehnic. Elevii și profesorii au acces la două laboratoare: fizică și chimie, iar următoarele ateliere sunt oferite pentru aprofundarea formării profesionale practice: CNC, mecatronică, electric, mecanic auto, tâmplar, sudor, țesător, precum și două ateliere de lăcătușerie. În plus, școala noastră are internat, bucătărie, sală de mese, bibliotecă, sală de sport și sală festivă.

Asociația „Edutechnika”, înființată în 2002 ca organizație neguvernamentală ce funcționează pe lângă Liceul Tehnologic „Fogarasy Mihály” (pe atunci Grup Școlar Construcții de Mașini), contribuie la dezvoltarea și îmbunătățirea procesului educativ. Scopul ei este de a sprijini dezvoltarea învățământului profesional în cadrul învățământului tehnic specializat din bazinul Gheorgheni, cu accent pe educația profesională în limba maternă, organizarea de cursuri de formare profesională suplimentară, schimbul de experiență între elevi și formarea continuă a profesorilor.

În ultimii ani, clădirea istorică în care funcționează liceul a fost reparată de mai multe ori, din fondurile obținute din proiecte, iar elevii se străduiesc să își facă mediul de învățare mai frumos, sub îndrumarea atentă a profesorilor. În acest an școlar vor începe renovări majore în clădirea principală a școlii, din fonduri atribuite de guvernul maghiar.

Elevii noștri au obținut rezultate remarcabile la diferite concursuri școlare. În competițiile profesionale județene, elevii noștri au adus premiul I la toate disciplinele. În același timp, au obținut diplome de merit și locul al doilea și la etape naționale.

De asemenea, au obținut rezultate bune și la concursurile de cultură generală și de protejare a mediului, au participat la concursuri locale de recitare, desen și matematică. La etapa județeană, au ocupat locul al doilea în competiția literară „Ady Endre”. Au câștigat premiile al II-lea și al III-lea în cadrul Concursului TUDEK, faza națională, și premiul I la faza internațională, din Ungaria. Au câștigat primul loc la concursurile „Ökomaraton” și „Csűrös”.

Printre sportivii noștri cu rezultate remarcabile se numără Lázár Kain, fost membru al echipei naționale U21, și Forika Szabolcs, participant la campionate mondiale, Cupa Europei, Jocurile Olimpice pentru Tineret (FOTE), Cupa Continentală și competițiile naționale de schi fond.

Comparativ cu anii precedenți, rezultatele la examenul de bacalaureat din anul școlar 2019-2020 sunt în creștere. În ultimii ani, mai mulți copii cu nevoi educaționale speciale au învățat la Liceul Tehnologic „Fogarasy Mihály”. Aceștia s-au integrat cu succes în comunitate, finalizându-și studiile în liceul nostru.

Școala a avut mai multe proiecte culturale și profesionale: „Fără frontiere”, „Leonardo” și „Erasmus+”.

- În cadrul proiectului „Fără frontiere!”, au avut loc schimburi de experiență cu școli din Budapesta-Csepel, Győr, Debrecen, Tokaj, Kiskunfélegyháza, Szombathely, Tatabánya;

- În cadrul proiectului „Leonardo da Vinci”: Ungaria - Csepel, Budapesta; un proiect pentru

profesori-ingineri și elevi în Leipzig, Germania; un grup de elevi și profesori în Portugalia-Montijo; un grup, în Germania-Leipzig;

- În cadrul proiectului „Erasmus”: Vlăhița - Odorhei - Gheorgheni; două grupe în Portugalia - Montijo; două grupe în Polonia - Wrocław; două grupe în Spania - Granada.

Dintre absolvenții școlii noastre ne mândrim cu primari, avocați, preoți, profesori universitari, ingineri și mulți antreprenori ce reprezintă veriga-cheie în viața economică a orașului, muncitori calificați, meșteri, politicieni, profesori, informaticieni, oameni ai bisericii, asistenți sociali, istorici, asistenți medicali, muzicieni, care își folosesc cunoștințele profesionale pe meleagurile natale și lucrează pentru comunitatea lor: Zoltán Nagy (primar), frații Bagossy (muzicieni), Ferencz Emese (profesor), András Hunor (consilier bancar), Attila Ferenczi (director adjunct), Zoltán Kopacz (antreprenor), Szilveszter Sándor (maestru în fabricarea artizanală a ciocolatei), Róbert Galló (antreprenor), József Kovács (preot) etc.

Școala noastră își propune să le ofere elevilor săi o formare profesională care să le permită să intre cu ușurință pe piața muncii. Elevii își desfășoară practica în atelierele școlare și la agenții economici parteneri, având posibilitatea să-și transpună cunoștințele teoretice în practică. Atelierele școlii noastre au fost dotate cu tehnologie modernă, cu finanțare proprie și din proiecte. Suntem încântați că mulți dintre elevii noștri au devenit profesioniști excelenți sau antreprenori de succes. *(Jenő Benedicsics, director)*

În urmă cu 36 de ani, am trecut pragul școlii mele preferate, devenind profesor-inginer. Mă gândesc la această unitate de învățământ, care a suferit mai multe schimbări de denumiri, aproape ca la a doua mea casă. Multe s-au schimbat de-a lungul anilor, dar cele aproape patru decenii de activitate vorbesc de la sine, pentru că îmi place să intru în această școală. Îmi place ceea ce fac, aici uit de propriile griji, de necazurile mele. Sunt mândră de spiritualitatea, trecutul, tradițiile școlii și, în același timp, sunt fericită de dezvoltarea și de prosperitatea sa. Ideea unui nou loc de muncă nu mi-a trecut prin cap și pot spune că Liceul Tehnologic „Fogarasy Mihály” (Szaki), care mi se pare aproape ideal, a devenit o parte a vieții mele. *(Zsuzsánna Nagy, profesor-inginer)*

O școală diferită - așa trăiește această unitate de învățământ în amintirile mele, în care am lucrat ca profesor-inginer timp de 37 de ani. O școală care ne-a oferit o a doua casă nouă, tuturor - elevi, educatori, personal - indiferent de apartenența etnică, socială, confesională. O familie numeroasă care m-a învățat că nu este suficient să aud cuvântul celuilalt, ci trebuie să-l înțeleg, iar cei mai slabi nu trebuie compătimiți, ci ajutați. Împreună, am învățat să ne acceptăm, să respectăm opiniile celuilalt, să vedem și să respectăm Omul din fiecare dintre noi. Nu este o „școală de elită”, unde să poți lucra în condiții materiale și existențiale mai bune, dar, din fericire, atenția, grija, dragostea și credința că lucrul făcut cu onoare dă roade au format o comunitate în care elevii dezavantajați, copiii familiilor înstărite, educatorii și personalul lucrează împreună pentru a atinge un obiectiv comun. (Rozália Palavits, inginer-profesor pensionat)

Ca părinte, m-am confruntat cu o decizie dificilă atunci când a venit momentul să aleg o

școală pentru copilul meu. În cele din urmă, am optat pentru această școală și nu am regretat. Am constatat că profesorii au căutat să găsească valori specifice la fiecare copil și să le dezvolte individual. Programele culturale și activitățile caritabile organizate de școală au contribuit la îmbogățirea vieții spirituale a copilului meu și la dezvoltarea personalității sale. Această școală a oferit o bază solidă și o motivație pentru studiile ulterioare ale copilului meu, acum student în anul al III-lea. (Emese Koszti, mama lui Robert Koszti, absolvent al școlii în 2018)

Pentru mine, zilele petrecute în școală sunt plăcute și pentru că fac parte din echipa Suli Radio și pot alege muzica ce va fi ascultată în pauze de elevi. Am absolvit o școală profesională de trei ani, specializarea mecanic auto, unde am putut învăța elementele de bază ale profesiei. Consider că este o bună oportunitate că m-am înscris la acest liceu și voi susține examenul de bacalaureat, deoarece îmi oferă mai multe posibilități în carieră. (Tamás Andor, clasa a XII-a, mecatronică)

Liceul Tehnologic „Gábor Áron”

108.

Vlăhița

Liceul Tehnologic „Gábor Áron” se află în orașul Vlăhița, la poalele Munților Harghita, la o altitudine de 850 m. Populația actuală este de aproximativ 7000 de locuitori, iar orașul este situat între reședința de județ, Miercurea Ciuc, și municipiul Odorheiu Secuiesc. Orașul este format din cartierele Vlăhița, Băile Homorod, Minele Lueta. Zona noastră de școlarizare este Zona Homorodului Mic, cuprinzând următoarele localități: Vlăhița, Căpâlnița, Lueta, Merești, Crăciunel, Ocland.

Învățământul liceal din Vlăhița a fost înființat în anul școlar 1957-1958. În anul 1972, liceul de cultură generală se transformă în liceu metalurgic și trece sub tutela Ministerului Industriei Metalurgice. În paralel, funcționează câte două-trei clase liceale și una-două clase de școală profesională.

Pe 1 iunie 1990, școala a primit numele revoluționarului pașoptist Gábor Áron, cel care a apelat la cunoștințele și iscusința meșterilor turnători din localitatea noastră pentru a fabrica ghiulele de tun, indispensabile artileriei.

În anul școlar 2012-2013 s-a decis comasarea a trei unități școlare: Liceul Tehnologic „Gábor Áron”, cu 16 clase și un efectiv de 290 de elevi,

Școala Generală „Tamási Áron”, Vlăhița, cu 17 clase și 326 de elevi, Grădinița „Hófehérke”, cu 6 grupe și cu un efectiv de 120 de copii. Totalul de elevi după comasare a fost de 736, devenind un mare complex educativ în oraș, de la grădiniță până la liceu.

Școala Generală nr. 2 din Vlăhița funcționează și își desfășoară activitatea instructiv-educativă încă din anul 1852. Până în anul 1923 funcționează ca școală parohială, apoi devine instituție de stat. Școala generală și liceul teoretic își desfășoară împreună activitatea până în anul 1972. Pe 13 iunie 1990 își schimbă denumirea și devine Școala Generală „Tamási Áron”. În acel moment, cele 27 de clase aveau peste 700 de elevi, iar 30 de cadre didactice își desfășurau activitatea în cele trei clădiri.

Grădinița a fost înființată în anul 1948, sub patronajul Uzinei de Fier. Din 1 ianuarie 2005, Grădinița „Hófehérke” devine unitate autonomă, având 7 grupe de preșcolari. Grădinița avea 4 grupe cu program prelungit, cu limba de predare maghiară, precum și 2 grupe cu limba de predare maghiară și cu o grupă cu limba de predare română.

Situația actuală a unității

Liceul Tehnologic „Gábor Áron”, ca persoană juridică, împreună cu cele două structuri arondate, la începutul anului școlar 2020-2021 se prezintă astfel: 119 preșcolari înscriși în cele 6 grupe din cele două grădinițe (una cu program normal, cealaltă cu program prelungit), la Școala Gimnazială „Tamási Áron” avem, în ciclul primar 10 clase, în ciclul gimnazial 8 clase, cu un total de 327 de elevi, iar la nivel liceal avem 178 de elevi în 8 clase. Ne ocupăm împreună de 624 de copii. Personalul unității este format din 74 de angajați, dintre care 53 de cadre didactice, 13 la personal nedidactic și 8 la personal auxiliar.

În ultimii ani, școala a făcut eforturi susținute în vederea asigurării condițiilor de bază necesare formării profesionale în domeniile tehnic, turism și alimentație publică. În organizarea instruirii practice a elevilor, alături de atelierele-școală, un rol foarte important îl au cei peste 15 agenți economici din domeniile economic, tehnic, turism și alimentație publică cu care liceul are relații strânse de parteneriat.

Rezultate obținute în semestrul I al anului școlar 2019–2020

Am participat la concursuri, evenimente, fazele locale și județene ale olimpiadelor școlare. Astfel, am luat parte la Concursul de recitare „Ciripelő” (clasele I – a IV-a, a V-a – a VIII-a), obținând premii și mențiuni, Concursul de colectare a capacelor (clasele I – a IV-a), Concursul județean „Pe urmele lui Orbán Balázs” (clasele I – a IV-a), Concursul județean „Planetă viabilă pentru nepoți” (clasele I-a IV-a), Concursul „Mesék szárnyán”, Concursul jude-

țean „Ady Endre” (cls. a IX-a – a XII-a), Concursul de ortografie „Simonyi Zsigmond” (clasele a V-a – a VIII-a), Concursul de geografie-biologie „Élet a földön” (clasa a VII-a), Concursul „Săptămâna meseriilor”, în 2019 (anul III, școala profesională), concurs de muzică (clasa a VII-a – a VIII-a); concurs de desen (a V-a – a VIII-a); concursuri de educație fizică și sport (a V-a – a VIII-a); Concursul de matematică „Zrinyi Ilona”, Olimpiada de matematică (a V-a – a VIII-a), Concursul de matematică „Bolyai” (a V-a – a VIII-a), Olimpiada de fizică (a V-a – a VIII-a). Clasele liceale participă în programul „Határtalanul!”, școala noastră construind relații foarte bune cu două licee din Mátészalka și un liceu din Szerencs, Ungaria.

Baza materială

Calitatea procesului de predare-învățare-evaluare este influențată într-un mod hotărâtor de gradul de dotare cu mijloace de învățământ, iar dotarea școlii noastre nu este nici mai bună, nici mai rea decât media pe țară. Baza materială a Liceului Tehnologic „Gábor Áron”, împreună cu structurile arondate, este formată din: 43 de săli de clasă (cabine), 4 laboratoare, 2 cabinete de informatică, o sală de sport, două terenuri de sport, 7 ateliere-școală, o turnătorie – în conservare, cabinet de conducere auto, cabinet de psihologie, centru de documentare și informare, o sală festivă, două biblioteci școlare, internat, cantină, birouri, secretariat, cancelarii și, nu în ultimul rând, Muzeul etnografic al școlii, Muzeul micilor meșteșuguri și Muzeul școlar.

Personalități marcante care au absolvit școala noastră

Fără nicio ierarhizare și fără pretenția unei liste complete, putem aminti câteva personalități care și-au fundamentat cariera, evoluția profesională în cadrul școlii noastre: Lőrincz György (scriitor), Svella Károly (tehnician dentar), prof. univ. dr. Egyed Imre (medic), Herceg Mihály (profesor), dr. Simó András (medic), Máthé D. Olga (avocat), Sata Árpád (actor), ing. Lázár Zoltán, ing. Mihály Árpád, Mihály Albert-Török (specialist în siderurgie), Kovács Margit (profesor), Tankó István (profesor), dr. Mihály Margit (medic), Mihály Árpád (profesor), Máthé Lajos (electrician), György Márton (prelucrări mecanice), ing. Silye Ferenc (turnător), Egyed Gábor (preot), ing. Szeles Bálint (siderurgie), György-Mihály Levente (preot), Szentes Antal (politician), Benedek László (politician), Derzsi Dezső (actor), ing. Lázár Imre, Szabó László (prelucrări mecanice), ing. Both Tibor (metalurgie), dr. Herceg Mihály (medic), Sándor Lajos (politician), dr. Sándor Csaba (medic), dr. Demeter Csanád (profesor – istoric), dr. Herceg Zoltán (medic), dr. Tankó Levente (medic).

Am pășit pentru prima dată, în calitate de elevă, pe poarta Școlii Generale „Tamási Áron” în anul 1982. În septembrie 1995, învățătoare proaspăt repartizată, aveam aceleași emoții ca atunci când eram elevă. Din 2017 conduc Liceul Tehnologic „Gábor Áron”, care a devenit parte din viața mea. Colectivul Liceului „Gábor Áron”, elevii și părinții afirmă și reafirmă că a crea ceva mareț se poate numai cooperând, împreună.

nă. Mă implic pentru ca școala noastră să devină un loc unde elevii și dascălii să vină zi de zi cu plăcere, unde este o bucurie munca în comun, să învingem împreună greutățile și să simțim, tot împreună, gustul succesului. Școala noastră trăiește transformări uriașe! Ceea ce nu se schimbă: cei doi actori permanenți, profesorul și elevul. Iar scopul nu se schimbă, acela de a forma oameni cu gândire pozitivă, utili societății. Sunt convinsă că școala noastră este o unitate făuritoare de valori și de cultură, nu numai un centru

de servicii. Păstrăm cu pioșenie valorile transmise de înaintașii noștri. Unul din țelurile perene îl constituie păstrarea relațiilor strânse cu părinții, transmiterea și păstrarea istoriei și obiceiurilor noastre. Ne străduim ca elevii noștri să-i aibă ca modele de urmat pe Gábor Áron, meșterul secui făuritor de tunuri, și pe scriitorul Tamási Áron, întărind în acest fel dragostea lor față de ținutul natal. (*Tankó Csilla, directorul Liceului Tehnologic „Gábor Áron”*)

Despre școala mea!

Am pășit prima dată pe poarta Liceului Tehnologic „Gábor Áron” în anul 1973, iar până la pensionare (2006) am făcut parte din comunitatea școlii noastre. Am amintiri frumoase, clipe deosebite pe care le-am trăit în această școală, munca noastră cu elevii, greutățile pe care le-am depășit și satisfacțiile deosebite cu care am fost răsplătiți. În cele patru decenii de activitate, pe care încă nu le-am încheiat, fiind rugată să mai predau la câteva clase disciplina mea iubită, matematica, am considerat întotdeauna ca punct forte al școlii colectivitatea, relațiile dintre colegi, profesori și elevi, profesori și părinți. Conducerea actuală încearcă din răspuț să păstreze această direcție, să preia valorile păstrate și să pășească spre viitor. Consider că mai pot să-i ajut în acest demers. (*Vass Mária, profesoară de matematică, pensionară*)

Gânduri bune

În Liceul Tehnologic „Gábor Áron” educația se desfășoară de la nivelul de începători-grădiniță până la nivelul superior-liceu. Avem clase la toate nivelurile, elevi cu capacități și aptitudini dintre cele mai diferite. Această diversitate în pregătirea elevilor noștri se confirmă și prin faptul că, an de an, cei care își continuă studiile la alte licee din județ nu sunt cu nimic mai prejos în ceea ce privește pregătirea lor comparativ cu elevii de la alte școli. Elevii noștri, sub direcția îndrumare a profesorilor, învățătorilor, maiștrilor de specialitate participă continuu la cele mai diverse concursuri, competiții, olimpiade școlare, având rezultate bune, ajungând nu de puține ori la etapele zonale, județene și chiar la cele naționale. Adevărata menire a cadrelor didactice din liceul nostru este de a asigura tuturor elevilor din zona Homoroadelor pregătirea cea mai adecvată pentru a-și putea împlini visurile, pentru a-și găsi locul în societate, ca persoane bine pregătite pentru viitoarele locuri de muncă. Cu cât este mai mare reușita elevilor noștri în a-și găsi locul după terminarea studiilor, cu atât mai mare este pentru noi satisfacția muncii bine făcute. (*Csergő Ildikó, profesoară*)

În anii mei de liceu, atât școala, cât și noi, elevii, eram altfel. Clasele a IX-a și a X-a le-am urmat între anii 1984–1986 și am rămas cu o impresie profundă despre școala mea, despre profesorii mei, despre atmosfera din clasă. Deși era o altă lume, de exemplu, era obligatoriu să purtăm uniforma școlară și o bentiță în păr, cu toții eram conștienți de scopurile noastre. În anii de liceu, existau câte cinci clase paralele. Atunci aveam mai multă frică de profesori, le arătam mult mai mult respect. Acum uniforme nu sunt obligatorii, profesorii sunt mult mai apropiați de elevi. Ceea ce-mi place este grija cu care îi înconjoară unii profesori pe elevi. (*György Hajnal, părinte*)

Sunt elevă la Liceul Tehnologic „Gábor Áron” din Vlăhița și mă mândresc cu aceasta. Despre școala mea am numai păreri bune, deoarece colectivul de elevi este bun, avem profesori cu mult har și bine pre-

gătiți. De când sunt elevă aici, mi-am făcut un grup de prieteni cu care învăț, dar cu care îmi și petrec timpul liber. Îmi place să merg la școală, pentru că în viața oricărui elev este importantă școala, munca de acolo, adică învățarea și pregătirea pentru viață. (*Lőrincz Tünde Andrea, elevă în clasa a XII-a*)

Liceul Tehnologic „Joannes Kajoni”

109.

Miercurea Ciuc

Școala Profesională de Comerț, înființată la Gheorgheni în 1970, transformată apoi în Liceu Economic, a fost mutată la Miercurea Ciuc în anul 1985, iar în 1986 și-a găsit locul în clădirea în care funcționează și în prezent (Liceul Industrial nr. 2 de la acea vreme). Începând cu anul școlar 1993-1994, profilurile industriale și economice se despart, ambele devenind licee de sine stătătoare, iar liceul economic este denumit Grupul Școlar Economic, Administrativ și de Servicii „Joannes Kajoni” din Miercurea Ciuc. Liceul poartă numele călugărului franciscan Joannes Kajoni, om de știință, călugăr, una dintre personalitățile proeminente ale secolului al XII-lea, reprezentant ilustru în domeniul muzicii, al limbilor străine, istoriei, botanicii. De numele lui se leagă înființarea, în anul 1675, a Tipografiei Franciscane de la Șumuleu-Ciuc. Grupul Școlar a fost și a rămas, de-a lungul anilor, unul dintre centrele din județul Harghita cu cea mai mare populație școlară, cuprinzând ciclurile: liceal, postliceal și profesional, în domeniul serviciilor. Denumirea școlii se modifică în Liceul Tehnologic „Joannes Kajoni” pe 1 ianuarie 2013.

În prezent, liceul asigură instruire de specialitate de nivel 3 (școală profesională), nivel 4 (liceu) și nivel 5 (postliceal). La nivel de școală profesională, asigură următoarele domenii de pregătire: în turism și alimentație, meseriile de cofetar-patiser, bucătar, ospătar; în domeniul comerțului, meseria de comer-

ciant-vânzător, în cadrul esteticii și igienei corpului omenesc, meseria de frizer-coafor-manichiurist-pedichiurist.

La nivel de liceu tehnologic cu profil servicii, elevii sunt pregătiți în următoarele domenii: economic-administrativ, pentru meseriile de tehnician în activități economice și tehnician în administrație; la comerț și servicii, pentru meseriile de tehnician în achiziții și contractări și tehnician în activități de comerț, iar în cadrul turismului și alimentației, pentru meseriile de tehnician în turism; tehnician în gastronomie și tehnician în hotelărie. În clasele cu specializarea turism există grupe cu predare în regim intensiv a limbilor engleză și germană.

La nivel de școală postliceală în domeniul economic, liceul pregătește specialiști în comerț, pen-

tru meseriile de tehnician în activități comerciale și asistent de gestiune, iar în cadrul turismului și alimentației, în meseria de agent de turism - ghid.

În anul școlar 2020-2021, liceul are un efectiv de 669 de elevi și 25 de formațiuni de studiu. Personalul școlii este format din profesori (49 de persoane), personal didactic auxiliar (8 persoane) și personal nedidactic (9 persoane).

Unitatea școlară are în administrare două clădiri, proprietatea Consiliului Local Municipal Miercurea Ciuc. Clădirea A a fost construită în anul 1971, cu destinația „școală cu 12 săli de clasă”. Prin transformarea unor încăperi în săli de clasă, astăzi, această clădire dispune de 16 săli de clasă, un laborator de informatică, un cabinet de limbi străine, un cabinet de psihologie, un cabinet de chimie, un cabinet pentru consiliul elevilor, o sală multimedia (cu o capacitate de 70 locuri și acces la internet), șase birouri, o bibliotecă școlară, două săli profesionale, o arhivă, trei magazine și cinci grupuri sanitare. Liceul, fiind și centru de testare ECDL, aici mulți elevi obțin cu succes permisul aferent. Clădirea B, construită în anul 1973 ca internat, a fost transformată în spațiu didactic, dispunând de cinci ateliere, două săli de servire, laborator de chimie alimentară, o sală pentru firma de exercițiu, o sală de proiecte, șapte săli de clasă, o sală profesorală, trei grupuri sanitare, o magazie și un spațiu pentru spălătorie. Această clădire a fost cuprinsă în programul de reabilitare PHARE 0108.1, care a prevăzut recompartimentarea interioară, în urma căreia au rezultat opt săli de clasă, un laborator de cofetărie și bucătărie, sălile de servire și atelierele de manichiură și coafură. Cele două clădiri sunt construite pe terenul unui adevărat campus școlar care cuprinde mai multe instituții de învățământ.

Liceul este o școală bilingvă, având la fiecare nivel de studiu clase cu predare în limba română și în limba maghiară. Elevii găsesc aici un mediu familial, în care există respect reciproc și toți se simt bine, neexistând complexe provocate de posibilele bariere lingvistice. În școală există o cultură organizațională multiculturală, multilingvistică, o comunicare ecumenică, iar toleranța și respectul reciproc sunt valori prețioase.

Misiunea Liceului Tehnologic „Joannes Kajoni” este de promovare, identificare și dezvoltare a calităților și aptitudinilor fiecărui elev. Elevii sunt tratați în funcție de cum ar putea deveni, mai degrabă de-

cât de cum sunt ei în realitate, astfel, putând fi capabili să își aleagă viitorul cel mai potrivit și să se adapteze unei societăți dinamice.

Liceul Tehnologic „Joannes Kajoni” dorește să asigure un învățământ economic de calitate în contextul armonizării cu standardele Uniunii Europene, să formeze cei mai buni specialiști în domeniile economic, comerț, turism și alimentație și să se

mențină în topul liceelor de profil. Prin întreaga sa activitate, liceul își propune să formeze personalități puternice și să construiască un set de valori individuale de natură profesională, socială și multiculturală, în funcție de care elevii să se orienteze în viitoarea carieră.

Pe baza rezultatelor obținute de elevi, care evidențiază și calitatea resurselor umane, Liceul Tehnologic „Joannes Kajoni” este situat pe un loc fruntaș în ierarhia liceelor tehnologice din județ, ani la rând clasându-se pe primul loc, ca medie și ca procent de promovare la examenul de bacalaureat național, cu rezultate chiar peste media pe țară a liceelor tehnologice. Promovabilitatea se menține ridicată la fiecare formă și nivel de învățământ. Rezultatele cele mai bune sunt obținute la examenele pentru obținerea certificatelor de competențe profesionale, la toate nivelurile de învățământ. De-a lungul anilor, elevii liceului au participat cu succes la foarte multe concursuri economice și de specialitate organizate de universitățile din țară.

Unitatea și-a propus să devină o școală de prestigiu la nivel național și, de ce nu, la nivel european, acest obiectiv derivând chiar din viziunea școlii. În vederea formării profesionale inițiale la nivel european, a modernizării actului educațional și a dezvoltării continue, liceul pune accent deosebit pe realizarea de proiecte internaționale și parteneriate europene. Liceul Tehnologic „Joannes Kajoni” a obținut, în anul 2018, titlul de „Școală Europeană”, în competiția Ministerului Educației, titlu care certifică experiența bogată în derularea proiectelor internaționale și recunoașterea preocupării permanente pentru îmbunătățirea calității educației furnizate elevilor.

În perioada 2009-2014, anual, elevii liceului au avut posibilitatea de a participa la stagii de pregătire practică în Germania și Irlanda de Nord, în proiecte de mobilitate „Leonardo da Vinci”. Tradiția proiectelor europene a fost continuată în anii 2016-2018, prin implementarea proiectului „Experiențe euro-

pene în domeniul serviciilor – learning by doing”, în cadrul căruia 45 de elevi au efectuat stagii de pregătire practică, în trei fluxuri, în Țara Galilor, în vederea îmbunătățirii competențelor practice în domeniul serviciilor, dar și pentru o dezvoltare a conceptului de multiculturalitate.

Următorul program important în care s-a angajat școala este proiectul „Erasmus+” de parteneriat strategic „Business Without Borders”, de doi ani (2018-2020), proiect în care liceul este partener alături de școli din Ungaria, Italia (Sicilia), Portugalia și Cipru.

Plusul de la „ERASMUS+” înseamnă pentru tinerii absolvenți faptul că, pe lângă cele mai importante valori europene, în acest liceu se dezvoltă egalitatea de șanse, educația incluzivă și nediscriminatorie, o educație de calitate, performantă și o deschidere spre noi orizonturi de cunoaștere. Experiența dobândită într-un mediu cultural diferit încurajează elevii și îi face mai toleranți, ajutându-i să se adapteze mai bine la un viitor loc de muncă, în țară sau în străinătate. Creșterea numărului de mobilități contribuie la promovarea și susținerea înțelegerii și respectului între cetățenii Uniunii Europene și ar contribui, într-o etapă ulterioară, la o mobilitate sporită a lucrătorilor, așadar, la creșterea flexibilității pieței de muncă europene. Implicarea elevilor în mobilitate asigură coeziune socială și înțelegere reciprocă într-o societate cu un caracter din ce în ce mai multicultural și multiethnic.

Un alt merit al unității demn de menționat este titlul de „Școală-Ambasador a Parlamentului European”, câștigat în anul 2018, pentru implementarea

cu succes a programului EPAS, program care urmărește îmbunătățirea cunoștințelor tinerilor despre Europa și democrația parlamentară europeană.

Liceul are și numeroase proiecte internaționale, derulate în cooperare cu școli din Ungaria, proiectele „Fără Frontiere”, care ne unesc într-o comunitate conștientă de rădăcinile și de valorile sale. Există un parteneriat real și eficient între școală și agenții economici din comunitate, aceasta fiind o premisă importantă pentru realizarea echilibrului dintre teorie și practică. Colaborarea dintre școală și familie se realizează printr-o comunicare efektivă și eficientă.

Mulți profesori și elevi își amintesc cu drag și respect de fosta sau actuala lor școală:

Multe dintre experiențele mele dragi sunt legate de timpul petrecut la „Kajoni”. De-a lungul carierei mele, am reușit să lucrez cu cea mai caldă și mai săritoare comunitate de învățare. Programele care au fost inițiate și realizate împreună au fost adevărate experiențe. Zilele „Kajoni”, Balul părinților, Ultimul Clopoțel, activitățile Consiliului elevilor, relațiile de colaborare cu școlile înfrățite... (György Emőke Gabriella, profesor pensionar, directorul școlii în perioada 1 septembrie 2007 - 31 august 2012).

Trebuie să știți despre „Kajoni” că a fost cel mai bun liceu profesional din județ la acea vreme, nu știu dacă s-a schimbat acum, dar nu cred. Acest standard este valabil și astăzi, pentru că, dacă ne uităm doar în jur, foarte mulți angajați ai instituțiilor publice, ai băncilor, precum și ai companiilor sunt foști elevi ai liceului. Când, la terminarea clasei a XII-a, am ieșit pe poarta școlii, profesorii noștri ne-au pus în bagaj atât de multe, încât și acum ne putem folosi de ele. ... Chiar dacă, elevi fiind, nu am putut să înțelegem întocmai, ca adulți, am conștientizat că în școala aceea se realiza nu numai învățămământ, ci și educație, iar profesorii noștri ne-au educat prin exemplul personal autentic. Mulțumesc și sunt recunoscător pentru asta! (Szócs Szilveszter, fost elev al liceului)

Liceul Tehnologic „Kajoni” înseamnă o colectivitate de susținere și acceptare, în care cel mai important lucru este să putem pregăti noile generații pentru viața adultă, într-un sistem eficient, căutând și aplicând noi modalități de dobândire a cunoștin-

țelor și competențelor. Dorim să-i facem conștienți pe elevii noștri că învățarea nu înseamnă numai examene și calificări, că rolul programelor de cultură generală este de a cunoaște lumea și gândirea umană, de a avea o viziune asupra lumii, de a oferi o bază de perspectivă, iar disciplinele economice de speci-

alitate au menirea să dezvolte abilități economice și financiare cotidiene, necesare pentru realizarea și menținerea unui echilibru nu numai în domeniul financiar, ci și în viață. (*Sükösd Annamária, director, profesor economist*)

110.

Liceul Tehnologic „Kós Károly”

Odorheiu Secuiesc

„Din piatră, lemn, casă..., din cuvinte, cetate”

(Kós Károly)

Trecutul

De la bun început, școala noastră, Liceul Tehnologic „Kós Károly”, a fost înființată cu scopul de a corespunde cerințelor socio-economice ale orașului Odorheiu Secuiesc, întrucât s-a construit fabrica de matrițe, cea mai mare din oraș, una dintre cele mai performante uzine din acele vremuri, unde se fabricau matrițe și subansamble din aliaj. Conducerea de atunci a uzinei de matrițe – în frunte cu directorul Fábíán István - concepea asigurarea continuității unor specialiști competenți în acest domeniu prin înființarea unei noi unități de învățământ. Ideea a fost urmată în curând și de fapte, iar în 14 octombrie 1976 se publică decizia Consiliului de Miniștri care permite punerea „pietrei de temelie”.

Începând cu anul școlar 1976-1977, se înființează noua școală, numită pe atunci Școala Profesională Industrială Nr. 2. Întrucât noua unitate de învățământ nu avea infrastructură proprie (nu avea clădire proprie, internat, atelier, cantină), educația a început, temporar, la Liceul Profesional Nr. 1 (astăzi, Liceul Tehnologic „Bányai János”). Datorită unei echipe tinere și entuziaste de profesori, construcția școlii a început în anul 1977, în vechea grădină Ferenczy, iar până în anul 1978, datorită muncii fizice a cadrelor didactice și a elevilor, activitatea de construcție s-a accelerat atât de mult, încât în 3-4 ani,

până în decembrie 1981, școala noastră și-a consolidat forma actuală (atelier, clădirea școlii, pensiune, cantină, sală de sport), fiind gata să facă față provocărilor profesionale cerute de fabrica de matrițe.

În anul școlar 1982-1983, conform așteptărilor fabricii, încep cursuri de mecanică, de așchiere și turnare a metalelor, astfel, școala noastră a reușit să asigure pe termen lung consacrarea unor specialiști care, timp de zeci de ani, au asigurat forța de muncă la profilul mecanică a orașului.

Schimbarea regimului din anul 1989 a adus schimbări și în viața școlii, declinul industriei de metalurgie și de mașini-utilaje a forțat conducerea școlii din acel moment să găsească noi obiective semnificative pentru școală, în conformitate cu nevoile orașului. Astfel, în anul școlar 1994-1995, două clase cu profil economic (contabil) au reprezentat viitorul, care, treptat, au marginalizat clasele cu profil de mecanică și electrotehnică. În paralel cu orientarea către economie, încă din anul școlar 1990-1991, au început și cursurile pentru specializarea tehnician programator (postliceal). În acest scop, școala a fost dotată cu un laborator IT modern. Datorită acestuia, s-a putut înființa și o clasă de informatică în anul școlar 1997-1998.

În anul școlar 1992-1993, școala noastră a fost prima dintre unitățile de învățământ din Odorheiu Secuiesc în care a început învățământul gimnazial, clasele a V-a – a VIII-a. Educația în aceste clase a durat mai mult de zece ani - până la scăderea drastică a numărului de elevi din județ - până în anul școlar 2005-2006.

Una dintre cele mai mari sărbători o constituie ceremonia de inaugurare a liceului, din 27 mai 1994, când unității i se atribuie numele „Kós Károly”. De asemenea, această sărbătoare este încununată și de steagul roșu-negru-albastru deschis, conceput special pentru această ocazie, precum și de portretul lui Kós Károly, realizat de pictorul Maszelka János din Odorheiu Secuiesc.

Prezentul

„Am învățat să mă mulțumesc cu ce mi-a dat soarta: sănătate, familia mea și imensele frumuseți dăruite de Dumnezeu, pe care oamenii nu le pot strica și ridiculiza și care sunt atribuite fiecărui om ca un dar divin, doar trebuie să deschidă ochii pentru a le vedea, urechile pentru a le auzi și sufletele pentru a le primi.” (Kós Károly)

Liceul Tehnologic „Kós Károly” nu numai că se reînnoiește mental din vreme în vreme, ci se străduiește și „fizic” să facă față provocărilor secolului al XXI-lea. Renovarea completă a clădirii a început în anul 2008, în timpul mandatului profesorului Pálhegyi Pál, drept urmare, din 2015, ne putem mândri cu una dintre cele mai modern dotate și inovatoare unități de învățământ din Odorheiu Secuiesc.

În anul 2016, cu ocazia sărbătoririi a 40 de ani de la înființarea școlii noastre, am organizat Zilele „Kós Károly”, împărtaşind cu oaspeții noștri, autohtoni și de peste hotare, momente care au înveselit toți participanții, clipe memorabile prin spectacole de teatru, recitaluri, activități interactive de încheiere a comunității, precum și un program festiv de încheiere de înaltă calitate.

Liceul nostru este singura unitate de învățământ din oraș care oferă educație de specialitate economică și turistică, pregătind astfel profesioniști în localitatea Odorheiu Secuiesc și în împrejurimile sale. Astăzi, unitatea școlară funcționează cu 18 clase (12 clase liceale și 6 clase profesionale), unde 42 de profesori și 19 angajați din categoria personal auxiliar asigură accesul la o educație de calitate pentru aproape 500 de elevi. Datorită claselor liceale (economie, turism, comerț, administrație și organizator de evenimente - banqueting), elevii noștri au posibilitatea de continuare a studiilor după absolvire și promovarea examenului de bacalaureat, în princi-

pal, la universități care oferă pregătire profesională economică sau turistică (FSEGA, Sapientia etc.). Clasele profesionale (ospătar, bucătar, magazioner și comerciant) promovează elevi care, pe termen lung, reprezintă o soluție benefică în domeniul de specializare respectiv, atât în oraș, cât și în împrejurimi, contribuind astfel la buna funcționare a unităților comerciale, a lanțurilor de vânzare cu amănuntul și a industriei hoteliere.

Școala noastră nu numai că monitorizează cu mare atenție educația profesională a elevilor, ci pune un mare accent și pe activitățile cultural-artistice și sportive. Elevii își pot încerca îndemânarea, capacitățile în diferite activități - cercul tinerilor actori, concursuri literare, grupul dansatorilor populari, corul școlii, își pot etala talentele și pot spori reputația școlii noastre, participând la diferite competiții sportive (fotbal, handbal, baschet).

Viitorul

„Pot veni după mine tinerii și îmi pot continua munca, îmi pot urma calea pe care și eu am clădit-o cu credință și bunăvoință pentru poporul nostru, pentru semenii noștri maghiari, pentru fiii noștri.”

Trecutul și prezentul bogat al școlii noastre marchează așteptările, cerințele și obiectivele viitorului: transmiterea mai departe a spiritualității lui Kós Károly, citat mai sus. Mesajul universal valabil al acestei spiritualități este o luptă persistentă, de sacrificiu, nobilă pentru generațiile viitoare de elevi.

Viitorul Liceului Tehnologic „Kós Károly” constă în a promova tinerii care doresc să studieze aici cu profesori dedicați, profesioniști, talentați, într-o clădire dotată și modernă (internat modern, cantină, sală de sport spațioasă, teren cu gazon artificial), precum și în încercarea de a răspunde provocărilor vremurilor în permanentă schimbare.

Liceul Tehnologic „Kós Károly”

111.

Miercurea Ciuc

„Din piatră și lemn, locuință..., din cuvinte, cetate”. Acest motto al școlii noastre îi aparține lui Kós Károly, iar cu această „merindă” se poate îmbogăți elevul școlii noastre. Își poate lua în traista miraculoasă experiența, cunoștințele dobândite la noi și multe alte lucruri interesante care țin de statutul de elev, de adolescent.

Liceul Tehnologic „Kós Károly” din Miercurea Ciuc, în 2002, a primit numele marelui polihistor. Kós Károly a fost un remarcabil arhitect, grafician,

scriitor, o personalitate multilaterală, care rămâne un adevărat exemplu în ceea ce privește activitatea desfășurată, atitudinea umană, afecțiunea față de plaiul natal.

Școala noastră datează din 1968, când în Miercurea Ciuc au fost înființate primele clase de arte și meserii. Nu după mult timp, a fost construit Liceul Industrial Nr. 2, cunoscut sub numele de Liceul de Construcții. La sfârșitul anilor 1980, în această clădire a fost transferat și Liceul Economic. După 1989,

numărul claselor cu profil economic tot creștea, în defavoarea celor de construcții. Acest lucru a dus la solicitarea separării celor două profiluri, ceea ce s-a realizat la începutul anului școlar 1994-1995. Învățământul profesional cu profil economic și-a putut continua drumul, iar cel de construcții și-a început renașterea. Datorită acestei despărțiri există azi, în reședința de județ, învățământ profesional care oferă pregătire în domeniul construcțiilor. Pe parcurs, din 1999, a fost lansat un nou profil, cel de tehnician ecolog și protecția mediului, iar din anul școlar 2010-2011, cel de desenator pentru arhitectură și design.

În 2008 unitatea noastră a intrat în posesia a patru clădiri în care funcționează cele două inter-nate, cantina și sala de sport. În afară de sălile de curs, în școală se mai găsesc laboratoare de protecția mediului, de construcții și săli amenajate pentru disciplinele desen și arhitectură. Din păcate, în anii precedenți, atelierelor au fost defavorizate, li s-a alocat mai puțin spațiu, dar această problemă se rezolvă încet-încet, deoarece, în vara anului 2020, a început construirea unor noi ateliere. Tot în această perioadă au început lucrările de izolație și renovarea clădirii principale, finanțate de Uniunea Europeană și sprijinite de Consiliul Local al municipiului Miercurea Ciuc. În prezent, unitatea noastră își desfășoară activitatea cu 30 de profesori titulari și 20 de profesori suplinitori. În anul școlar 2020-2021, în 19 clase s-au înscris 509 elevi.

Elevii care optează pentru școala noastră pot alege dintre următoarele specializări:

- liceu tehnologic: tehnician pentru construcții, desenator tehnic pentru construcții și instalații, tehnician ecolog și protecția mediului, desenator pentru arhitectură și design.

- școală profesională: instalator instalații sanitare și de gaze, zidar, dulgher-tâmplar-parchetar, izolator.

- postliceală: tehnician cadastru-funciar topograf.

Rezultate: Elevii iau parte la diferite concursuri și, în general, obțin rezultate frumoase. E cert însă că elevii liceelor tehnologice obțin rezultate bune și

foarte bune la specializările la care urmează cursurile. Elevii din clasa de desenator tehnic pentru construcții și instalații, în 2017 și 2019, au obținut locul I, respectiv locul al III-lea la faza națională a Olimpiadei de construcții. Elevii de la profilul protecția mediului, pe lângă participarea la olimpiade, iau parte la diferite concursuri și conferințe, de exemplu, Tudományos Diákkörök Erdélyi Konferenciája (TUDEK), iar pentru cei premiați - Tudományos Diákkörök Országos Konferenciája (TUDOK), care se desfășoară la nivel internațional. La aceste conferințe, în 2004, am obținut rezultate foarte bune la secțiunile biologie și protecția mediului. Cele mai frumoase rezultate TUDEK din ultimii 5 ani: 2005, locul al II-lea; 2016, mențiune; 2017, locul I; 2018, locul al II-lea; TUDOK: 2018, locul al II-lea; 2019, locul al II-lea. Rezultate asemănătoare am avut și la Conferința Regională de Protecția Mediului (2019, locul al II-lea și al III-lea), la Concursul de Eseuri „Természet Világa” (2016, 2017, locul al III-lea; 2018, locul al II-lea), la Concursul „Csűrös István” (2016, locul al II-lea; 2017, 2019, locul I; 2018, locul al III-lea), la Concursul de Postere, organizat la Academia Maghiară de Științe (2016, locul I; 2017, locul al II-lea). Elevii de la specializarea arhitectură și design sunt participanți activi la diferite programe, fie că sunt organizate în țară, fie în străinătate. Dintre acestea, cel mai de seamă eveniment este Conferința Internațională de Arhitectură și Construcții (2018, premiu special; 2019, locul I).

Elevii din învățământul profesional obțin rezultate bune la concursurile care vizează profesia lor. Astfel, la concursul „Szakma Sztár”, în 2019, doi dintre elevii noștri au reușit să ajungă în finala de la Budapesta, unde au luat premiul I - la categoria instalatori, iar la categoria zidari, premiul al III-lea.

Proiecte: Activitatea din școala noastră este mai colorată datorită proiectelor. Acestea pot fi grupate în trei categorii:

- Proiecte care vizează dotarea școlii: Cel mai de seamă proiect a fost cel din 2015, finanțat de Guver-

nul Ungariei, în valoare de 14 milioane de forinți, pentru dotarea atelierelor, care a continuat în 2016, atelierul de dulgher-tâmplar fiind dotat în valoare de 6,82 milioane de forinți. În 2016, am câștigat la Olimpiada Kaufland 20000 de euro pentru dotare. Îmbunătățirea dotării laboratorului de protecția mediului a fost realizată de mai multe ori prin proiecte ale Consiliul Județean Harghita.

- Viața de licean devine mai bogată datorită proiectelor „Fără frontiere!”. În ultimii cinci ani, am realizat 29 astfel de proiecte cu diferite școli din Ungaria. Acest domeniu este vizat și în activitățile sprijinite de Consiliul Local și de Consiliul Județean, precum Balul Bobocilor, serbarea Majoratului, expozițiile de arte plastice, tabere, școala în pădure ș.a. Pregătirea pentru examenul de bacalaureat e susținută de consultații, tabere, sprijinite și ele de proiectele Consiliului Județean și de proiectul ROSE.

- Al treilea domeniu din cadrul proiectelor vizează formarea profesională a elevilor și schimbul de experiență. În anii precedenți, elevii de la profilul protecția mediului au avut șansa să-și desfășoare practica de trei săptămâni în Lisabona, Portugalia, prin proiectul Erasmus+ (2015, 2017, 2019). Elevii de la specializarea tehnician desenator pentru construcții și instalații, respectiv elevii de la profilul zidari și dulgheri, în 2018, au petrecut două săptămâni în Cottbus, Germania, pentru o experiență profesională.

Opinii:

„...până când va exista om pe Pământ, se va construi, așadar, de liceele tehnologice, de învățământul profesional în domeniul construcțiilor va fi mereu nevoie. Iar dacă privim faptul că școala nu transmite doar informații, ci și educă, atunci specializările de protecția mediului și de arhitectură fac completă oferta școlii noastre. Instruim în meserii și educăm. Încercăm să-i orientăm pe elevi spre tot ce e frumos și bun, printre altele, protecția mediului

înconjurător, ca nepoții și strănepoții noștri să aibă moștenire o Planetă viabilă.”

...și perioada trecută a relevat importanța din ce în ce mai mare a învățământului profesional. Va fi nevoie de muncitori bine instruiți din aceste licee și școli profesionale, de zidari, dulgheri, instalatori, ca locuințele noastre să fie construite, ca, prin munca lor, reputația acestei școli să fie cunoscută peste tot în lume. (Szén János, directorul școlii)

În 1994 am înființat o școală nouă de construcții, deoarece am considerat că poate fi asigurată instruirea de calitate în meserii. Am avut parte și de greutățile, dar și de bucuriile începutului. Nu a fost o misiune ușoară, dar mica noastră echipă însuflețită a trecut cu bine piedicile. Viața ne pune mereu în fața unor obstacole. Am încercat din răspuțuri să ne acomodăm flexibil la circumstanțele mereu schimbătoare, la așteptările pieței de muncă. Simt că am reușit. Pe parcursul anilor, colectivul nostru profesoral s-a îmbogățit atât cantitativ, cât și calitativ. Sunt de părere că în școala noastră se desfășoară o activitate de nivel înalt, iar elevii susțin că e un sentiment nobil să fii membru în această comunitate. Sper ca acest lucru să fie la fel și în viitor. Acestea sunt urările mele față de mult iubită mea școală. (Benkő Éva, director pensionar)

De aproape 20 de ani fac parte din comunitatea profesorilor de la Liceul „Kós Károly” din Miercurea Ciuc. Am urmărit maturizarea a patru generații, am luat parte la multe sărbători, întruniri; am putut vedea strălucirea victoriei în ochii concurenților, am fost veselă/tristă datorită/din cauza unor întâmplări plăcute/neplăcute; sarcinile cu care m-am confruntat au reprezentat o adevărată provocare pentru mine, însă m-au însuflețit să caut soluția ideală. Împreună cu elevii „platului-pălăriosului Kós” - care deja au devenit oameni responsabili, de încredere în specializările ingineri în construcții, în protecția me-

diului, profesori, medici, farmaciști, actori, informaticieni, instalatori, dulgheri – și eu înșami pot afirma că această școală ne-a format pe noi toți. Este un loc ce formează, modelează personalitatea; un loc unde profesorul cizelează elevii. Cu empatie, cu dăruire, cu sprijin emoțional, iar câteodată cu o încurajare care o depășește chiar și pe cea a părinților, îi călăuzește, îi îndrumă pe elevi. Între timp, ne schimbăm și noi, profesorii, ca să se adeverească cuvintele lui Kós Károly.... „Vor continua munca mea, iar viața mea va căpăta veșnicie prin ei...” (Kós Károly: „Régi Kalotaszeg, építészeti tanulmány”, 1911). (Bilibok Julianna, profesor de engleză și religie)

Ca părinte care ia parte activ în viața școlii, pot afirma că experiența profesorilor mai în vârstă și viziunea tinerelor cadre didactice determină această școală să urmeze o abordare practică a predării. În clasele de liceu, la specializările de protecția mediului, desenator tehnic și arhitectură, predarea diferă de cea tradițională din mai multe puncte de vedere. Se pune accent pe practica de pe teren, se bazează pe muncă reală, adică pe învățare-cunoaștere-practică.

Totodată, în clasele din învățământul profesional, încep să se instruiască în meserii noi, ținând astfel pasul cu lumea modernă. Drumul e lung, e mult de făcut, dar cu ajutorul profesorilor, dacă și elevii sunt parteneri, se pot însuși, din materia mult prea încărcată, cele necesare unui absolvent de liceu tehnologic: să aibă cunoștințe practice, nu doar teoretice. (István Róbert, președintele Consiliului Părinților)

Când eram în gimnaziu, nu aveam suficiente informații legate de Liceul Tehnologic „Kós Károly”, dar, când am început să aleg dintre liceele existente, această școală a fost prima luată în calcul. Mai târziu, când am aflat că am fost admis la specializarea unde m-am înscris, eram entuziasmat și abia așteptam să văd școala pentru prima dată. Pur și simplu nu pot exprima cât de extraordinară este această școală. Profesorii și metodele lor sunt excelente, predau într-un mod atractiv, suntem captați la ore. Mă simt foarte bine aici și de-abia aștept ca profesorii să mă surprindă cu noutăți. (Bors Konrád-Antal, X. C, președintele Consiliului Elevilor)

Liceul Tehnologic „Liviu Rebreanu”

112.

Bălan

Unde sunt familii, sunt și copii, unde sunt copii, sunt și școli.

Liceul și-a început activitatea în septembrie 1963, ca răspuns la cerințele dinamicii economico-sociale a zonei – mina de cupru de la Bălan – și a dezvoltării rețelei școlare. În acel moment existau elevi înscriși, dar nu exista clădirea. De aceea, până în septembrie 1969, elevii școlii au frecventat cursurile liceului care acum poartă numele de Colegiul Național „Octavian Goga” din Miercurea Ciuc.

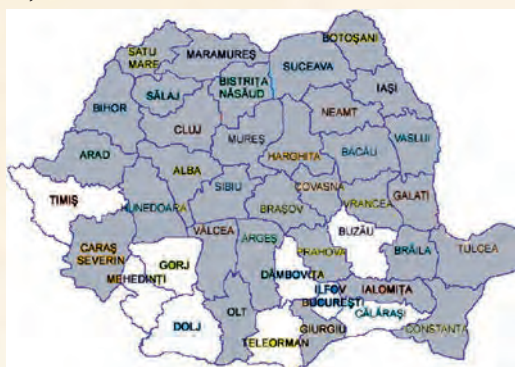
Infrastructura formată din clădirea principală, internat, ateliere, sală de sport și teren de sport a

fost dată în folosință în 1969, iar cantina a început să funcționeze în 1971. Astfel, un întreg campus școlar a fost pus la dispoziția elevilor. În prezent, campusul este reabilitat și dotat în totalitate la standarde europene, beneficiază de toate facilitățile, inclusiv de teren de sport cu nocturnă. Curtea este un parc superb, traversat într-o parte de un izvor și are zeci de specii de arbori, din care se aude cîrîpîtul zglobiu al păsărilor și unde, câteodată, se pot zări veverițe jucăușe. Este locul ideal pentru adolescenții din liceu.

Aflat într-un oraș minier cu peste 15.000 de locuitori, din care 8000 lucrau în mină, liceul a aparținut Ministerului Minelor și, prin profilul mine-petrol-geologie, a pregătit forță de muncă pentru singura întreprindere existentă în oraș.

Industria minieră era înfloritoare și profilul minier era căutat, mai ales că după obținerea calificării se asigurau și locuri de muncă. Cazarea, masa, rechizitele și uniforme erau gratuite pentru elevii care aveau bursă pe bază de contract. Acestea erau asigurate de Întreprinderea Minieră din fonduri-

le speciale ale Ministerului Minelor, Petrolului și Geologiei, până în anul școlar 1989 -1990 inclusiv. Datorită acestor avantaje, școala era căutată de elevi din toată țara. Deja din primul an de funcționare (1963-1964), elevii înscriși proveneau din 11 județe: Arad, Hunedoara, Sibiu, Cluj, Bistrița-Năsăud, Mureș, Covasna, Bacău, Neamț, Galați și Harghita, ajungând - până în 1989 - să fie înscriși la școală elevi din aproape toate județele țării, după cum se observă pe harta în care sunt colorate județele de domiciliu. Această performanță este specifică doar facultăților.

Activitatea educațională s-a desfășurat în limbile română și maghiară și a fost efectuată de cadre didactice în majoritate calificate, venite din toate colțurile țării. Ele au primit repartiție la Bălan după terminarea facultății sau erau angajate la Întreprinderea Minieră. După 1989, o parte dintre profesori au plecat aproape de domiciliile lor inițiale, dar cei mai mulți au rămas titulari în oraș.

Serviciile oferite au fost variate. În perioada 1969 – 1971, școala a funcționat ca Școală profesională de trei ani, iar apoi, până în 1991, au funcționat în paralel clase de liceu și școală profesională, cu profil mine-petrol-geologie.

După evenimentele din 1989, politica în domeniul mineritului s-a schimbat, s-au făcut dese restructurări și, în 2006, mina a fost închisă. Managementul școlii a ținut pas cu schimbările și, începând cu 1991, școala s-a restructurat, în continuare, prin înființarea de specializări/domenii noi, cum sunt: la liceu - filologie, matematică-fizică, electromecanici de mină, electronist-automatizări miniere, matematică-informatică, științele naturii, iar la școala profesională - electricieni și mecanici de mină. În anul școlar 1996-1997 s-a înființat o clasă la școala profesională (jumătate strungari, jumătate sudori), cu o durată de 3 ani, iar în anul școlar 1997-1998, o clasă de confecționeri îmbrăcăminte și una de tâmplari.

Ofertele școlare au vizat și segmentele de vârstă de peste 18 ani, prin înființarea, în 1999, a cla-

selor de învățământ postliceal - profil asistent de gestiune, suplimentat în anul 2000 cu profilul secretar-dactilograf-operator birotică. La cererea Întreprinderii Miniere Bălan, între anii 2000 și 2003, s-a înființat și școala de maiștri: mineri și electromecanici.

Liceul Tehnologic „Liviu Rebreanu” din Bălan, indiferent ce denumire a purtat, a avut și are parte de realizări și nerealizări, a avut perioade de avânt și perioade de stagnare, chiar regres, însă aceste alternanțe nu sunt specifice doar acestui liceu, ele caracterizează întregul sistem de învățământ din țară.

Statisticile arată că, până în anul 1990, numărul elevilor școlarizați simultan era în jur de 1000, internatul era ocupat de elevi, iar cantina funcționa din plin. Erau mulți elevi, dar în urma unor cercetări făcute s-a constatat că 92% dintre absolvenții clasei a VIII-a la cele două școli gimnaziale din oraș, cu medii cuprinse între 8 și 10, se înscriau la alte licee din județ.

După 1990 există o creștere calitativă, mai ales după înființarea unor clase cu profil teoretic la secția română. Încep să revină în localitate elevii care s-au înscris la alte licee și, treptat, s-a ajuns ca în anul 2002 să plece la alte licee doar elevii cu mediiile cele mai mici, deoarece numărul locurilor era mai mic decât numărul elevilor interesați. Oricum, pe parcursul semestrului I, elevii se întorceau prin transfer, iar efectivele claselor era cu mult peste 28, limita maximă prevăzută într-o clasă. Din păcate, nu s-a putut varia oferta educațională și la secția maghiară, din cauza numărului mai mic de elevi.

Acest progres a fost posibil datorită atmosferei de prietenie, respectului reciproc și muncii de echipă depuse de personalul didactic și nedidactic al școlii, pe de o parte, și a relațiilor de bună colaborare cu toate instituțiile din localitate, pe de altă parte.

Activitatea din școală a fost una centrată pe elev, iar rezultatele o confirmă. De-a lungul celor 50 de ani de existență, au fost rezultate comparabile cu cele ale multor licee din județ și din țară, remarcându-se la concursuri și olimpiade școlare:

- 79 de rezultate deosebite la concursuri și olimpiade județene și naționale de istorie, între anii 1988-2020;
- 41 la concursuri și olimpiade județene și naționale de tehnologie, între anii 2000-2014;
- 32 la concursuri județene, zonale și inter-județene sportive, între anii 2006-2020 (handbal, baschet, fotbal feminin și masculin, tenis de masă);
- Peste 100 de premii la concursuri online, olimpiade și concursuri literare județene, naționale

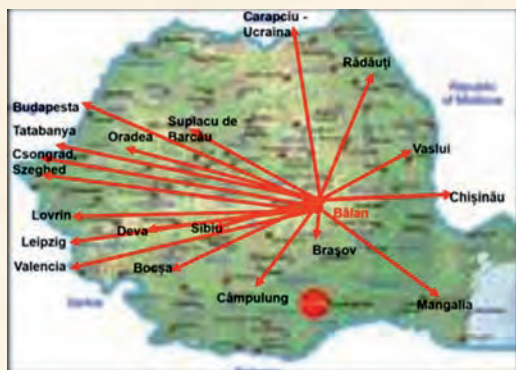
și internaționale, în perioada 1987-2020, la limba și literatura română;

- Locul I în Europa la concursul internațional pe teme de voluntariat de la Bratislava și Praga, din cadrul Proiectului internațional Acces, în anul 2010;

- 13 premii la concursul național Cultură și civilizație românească, materializare a multor luni de cercetare asiduă, în fiecare dintre anii 2006-2011;

- Peste 150 de premii obținute la concursuri naționale și internaționale de dans modern, în perioada 2001-2018;

- Peste 15 premii obținute la concursuri și tabere de mediu județene și naționale, în perioada 2002-2010.

În paralel cu activitatea didactică, după introducerea internetului, viața școlii și caracterul local se schimbă radical, lărgindu-se orizonturile, iar viața școlii prinde un caracter național și european. Se scriu, se câștigă și se implementează zeci și zeci de proiecte europene în care grupul-țintă este format din elevii liceului. Cu ajutorul lor se modernizează atât activitățile curriculare, cât și cele extracurriculare. Efectele acestor proiecte sunt atât de puternice asupra dezvoltării educației și personalității elevilor, încât ele nu se pot cuantifica. Însă se pot exemplifica unele aspecte care s-au schimbat odată cu apariția lor. Astfel:

Efecte asupra activităților curriculare:

- Între anii 2005-2011, prin programul Corpul Păcii, alături de profesorii de limba engleză, această limbă este predată elevilor și de către voluntari din SUA, prin îmbinarea metodelor formale și nonformale, fapt care a îmbunătățit considerabil competențele de comunicare ale elevilor școlii;

- Începând cu anul 2005, prin proiectele Leonardo și Erasmus, elevii claselor tehnice își aprofundează studiile pentru învățarea meseriei făcând practică în Germania, Ungaria, Spania, Lituania, iar cadrele didactice își dezvoltă abilitățile prin perfecționări în Germania, Portugalia, Spania și Italia;

- În perioada 2002-2006, prin proiecte europene sunt dotate ateliere de mecanică, electrotehnică,

confecții și alimentație publică pentru ca elevii școlii să poată accede pe piața muncii imediat ce părăsesc băncile școlii;

- Prin proiecte științifice și culturale, cadre didactice, împreună cu grupe de elevi, desfășoară activități de cercetare în domeniul chimiei și istoriei locale. Rezultatele cercetărilor istorice sunt materializate prin scrierea și publicarea a două cărți în limbile română, maghiară, engleză, germană și franceză. Aceste cărți sunt două ediții ale monografiei orașului Bălan, având titlul „Bălan – trecut, prezent și viitor” și „Leacuri băbești” folosite în Bălan;

- Prin proiecte culturale, grupuri de elevi ai liceului au lucrat în comun cu elevi ai altor licee din țară și străinătate: scriu ziare în mai multe limbi, desfășoară activități de cercetare pentru cunoașterea și înțelegerea valorilor U.E.;

- Prin proiecte educative, în perioada 2007-2008, elevii școlii au făcut consilierea profesională la fața locului, prin vizite la fabrici și facultăți de pe întreg teritoriul României.

- Elevii își aprofundează cunoștințele de literatură prin activități de teatru organizate în cadrul Cercului Astra, în colaborare cu biblioteca liceului.

Efecte asupra activităților extracurriculare:

- Prin proiecte culturale, începând cu anul 2002, an de an s-au făcut zeci de excursii tematice de mai multe zile în țară și străinătate, împreună cu elevii școlilor partenere și, începând cu anul 2009, s-au organizat tabere tematice de vară internaționale de câte 10 zile la Bălan și 10 zile la Balaton, Ungaria.

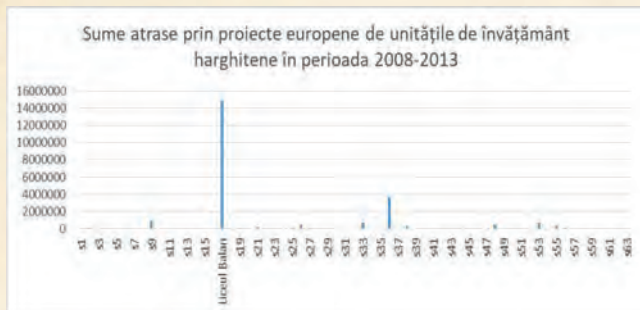
Liceul „Liviu Rebreanu” din Bălan s-a remarcat prin multe rezultate în județul Harghita. Astfel:

- este liceul în care învățământul dual a funcționat înainte ca acesta să se fi introdus în învățământ, prin parteneriatul cu firma S.C. MECATEX S.A. Gheorgheni, prin care elevii de la clasele tehnice produceau la comandă piese de schimb. În colaborare cu firma amintită, școala a avut materie primă și activitate la ateliere, iar elevii au învățat rigoarea muncii și importanța calității ei;

- este primul liceu care a introdus clasele bi-profil atât la învățământul tehnic, cât și la cel teoretic, după modelul liceelor din U.E.;

- aici a început activitatea în domeniul proiectelor europene din județul Harghita, activitate cu cel mai mare randament, după cum se poate vedea în urma unui studiu al Inspectoratului Școlar Județean Harghita privind activitatea unităților de învățământ harghitene în domeniul proiectelor, în

perioada 2008-2013. Graficul de mai jos este extras din studiul amintit și reprezintă sumele atrase de școlile harghitene în proiecte, în perioada 2008-2013.

Ca urmare a scăderii efectivelor de elevi, liceului i-au fost arondate două structuri: Grădinița „Floare de Colț”, în anul 2013, și „Școala Gimnazială Nr. 1”, în anul 2016.

Câteva cuvinte despre aceste unități:

Școala Generală nr. 1

Este prima școală din Bălan, înființată de proprietarii minei care, la început, a funcționat ca școală primară, frecventată de circa 45 de copii. În 1954 a fost construită partea veche a școlii, iar în 1968 „aripa nouă”, datorită creșterii numărului de elevi.

În prezent școala funcționează cu clasele primare - a VIII-a, cu predare în limba maghiară. La această școală a fost elev distinsul fizician Albert-László Barabási, cunoscut pentru cercetarea sa în domeniul teoriei rețelelor, în prezent profesor și director al Centrului de Cercetare a Rețelelor Complexe al Universității Northeastern, membru asociat al Centrului de Biologie Sistematică a Cancerului la Institutul Dana-Farber al Universității Harvard și profesor la Centrul de Științele Rețelelor la Universitatea Central Europeană din Budapesta.

Grădinița „Floare de colț”

A fost dată în folosință pe 15 august 1980, având 8 grupe de copii: 6 cu predare în limba română și 2 cu predare în limba maghiară, în care, datorită suprafeței generoase, din februarie 1981, au funcționat și grupe cu program prelungit. Grădinița își dezvoltă activitatea și în domeniul antepreșcolar, prin funcționarea unui Centru de zi pentru copii cu vârsta cuprinsă între 1-3 ani.

Impresii:

Liceul „Liviu Rebreanu” este un mediu foarte bun pentru dezvoltarea elevilor atât în plan educațional, cât și în plan emoțional. În cadrul acestei unități de învățământ elevii au ocazia de a participa

la diferite proiecte. Unul dintre aceste proiecte este Erasmus, precum și proiecte de care elevii liceului beneficiază pentru a face cât mai frumoasă alegerea unei meserii. - *Sofia Pîrvan, elevă în clasa a X-a*

Am văzut și am contribuit, timp de 38 de ani, la evoluția Liceului din Bălan. Școala a trecut prin multe transformări: denumiri, schimbări de profiluri și meserii, număr de elevi, reabilitări de clădiri etc.

Deși de la an la an schimbările erau frecvente, rezultatele s-au văzut în creșterea calității învățământului din unitate, statornicia cadrelor didactice și prestigiul școlii s-a făcut simțit pe plan național și internațional. Acest lucru a fost posibil datorită internetului, proiectelor și activităților didactice, culturale și sportive din școală.

Liceul a beneficiat de oameni inimoși, bine pregătiți, care au modelat caractere de-a lungul timpului, făcându-ne mândri de realizările lor. - *Rodica Roman, profesor și director pensionar*

„... prin copiii noștri, suntem puși să re trăim momente ale vieții în care ne-am aflat și noi, în alte vremuri, atunci când am fost liceeni, dar cu o intensitate, poate, mai mare, venită pe calea grijii pe care am purtat-o și o vom purta mereu lor, fiilor și fiicelor noastre.

... nu avem cum să nu ne amintim de emoțiile pe care le-am avut alături de ai noștri copii, atunci când plecau la ore și urmau să fie ascultați ori să primească notă la vreo lucrare sau teză, după ce, în prealabil, cu o zi înainte – ori mai multe?!, i-am văzut cum au stăruit în învățare, întârziind asupra lecțiilor din manuale ori a notițelor luate în caiete. I-am însoțit în bucurii și în orice alt fel de împrejurare, încercând să le fim aproape.

Acum, mulțumind dascălilor pentru grija ce au purtat-o copiilor noștri pe toată perioada anilor de studiu, urez succes tuturor absolvenților de liceu la examenul de bacalaureat și în viață, îndemnându-i să țină seama de cuvintele Mântuitorului, ce au fost adresate ucenicilor Săi: „Îndrăzniți! Eu am biruit lumea!” - *Daniel Întuneric, părinte*

Statuia caracteristică și unică a lui Petőfi Sándor din fața școlii noastre, realizată în 1957 de sculptorul popular Kosza János, a determinat în mare măsură decizia consiliului profesoral privind denumirea școlii. Prin atribuirea numelui poetului Petőfi Sándor, am clarificat simultan misiunea și obiectivul școlii noastre, pe care le-am formulat astfel:

*„sufletele noastre să se înalțe,
căci noi suntem lumina lămpii ”*

Am făcut acest lucru pentru că, în ultima jumătate de secol, nu numai că am format profesioniști, ci am încercat să transmitem și moștenirea intelectuală a marilor noștri predecesori – patriotismul aprins al lui Petőfi Sándor și credința de neînfrânt a lui Márton Áron au format pachetul spiritual luat de elevii noștri cu ei în viața reală. În aceste condiții, școala noastră rămâne o rază de lumină în bazinul Ciucului de Sus.

În Dănești, educația are o istorie de peste 400 de ani. Suntem mândri de primul document referitor la educație, datat 1614. Trecutul de patru secole ne obligă la supraviețuire, la păstrarea și continuarea educației în limba maternă, la păstrarea tradițiilor și a valorilor noastre naționale.

Școala noastră a fost numită „Liceu mixt” în anul școlar 1961-1962. În acea perioadă, liceul funcționa ca

o singură unitate, împreună cu școala primară, fiind o școală cu 12 clase. Și-a păstrat acest statut până în prezent, cu excepția perioadei cuprinse între 1978-1990.

Comunitatea locală întotdeauna a considerat că este important să se ofere educație de calitate tinerilor săi, așa că, din 1982, și-a început funcționarea grădinița cu program prelungit, prima din zona Ciucului de Sus, care a supraviețuit până în prezent.

Când am avut ocazia, am lansat educația alternativă în unitatea noastră. Prin urmare, începând din septembrie 2005, educația primară a trecut la sistemul „Step by Step”. Astfel, copiii au petrecut mult mai mult timp la școală, sub îndrumarea unor cadre didactice calificate, procesul de predare-învățare realizându-se cu ajutorul unor metode moderne. Din păcate, în ultimii ani, scăderea numărului de copii ne-a obligat să revenim la sistemul tradițional.

Satisfacerea nevoilor comunității locale este o sarcină fundamentală a colectivului didactic din școala noastră. Ne străduim în mod constant să oferim elevilor noștri o pregătire care să le permită realizarea în viață, formarea continuă și găsirea unui loc de muncă, integrarea lor în comunitatea locală. Menținem un contact direct cu toată comunitatea locală și depunem eforturi pentru a completa comunitatea noastră educațională cu tineri cu înaltă calificare. Suntem conștienți de faptul că, fiind liceu din mediul

rural, trebuie să ne străduim să oferim o educație de calitate care să nu ne dezavantajeze, ci să ofere oportunități egale tinerilor. Obiectivul principal al activității noastre educaționale este formarea unei personalități armonioase, libere, independente și echilibrate, a unui cetățean conștient, sigur pe el. Scopul este să menținem și să dezvoltăm unitatea noastră. Educația și exemplul personal sunt cei mai importanți factori în supraviețuirea noastră, în păstrarea identității secuiești, a limbii noastre materne și a tradițiilor noastre.

Cunoștințele curriculare sunt predate de profesori cu înaltă calificare. În ultima perioadă a crescut numărul celor care își continuă studiile la universitate. Elevii noștri sunt prezenți la sesiunile științifice și la concursuri, iar rezultatele obținute sunt semnificative raportat la numărul de elevi. Suntem conștienți că îmbrățișarea valorilor locale, promovarea lor poate fi un mod de viață pentru tinerii care doresc să rămână acasă. De asemenea, știm cât de importantă este cunoașterea altor țări, altor culturi, învățarea limbilor străine, dezvoltarea unor legături, cunoașterea economiei altor țări. În cadrul ciclului liceal formăm tehnicieni economici, organizatori de evenimente și tehnicieni agroturistici, la învățământul profesional, lucrători în agroturism și fermieri montani, deoarece considerăm că acesta este viitorul locuitorilor din zonele montane ale Uniunii Europene. În acest scop, participăm la mai multe proiecte internaționale. Datorită acestora, elevii noștri au luat parte la schimburi de experiență cu tineri din mai multe state ale Uniunii Europene, făcând cunoștință cu politicile educaționale, formarea profesională, mediul economic și modul de viață din alte țări. Trebuie să menționăm programele Leonardo da Vinci și Erasmus, dar am avut o mulțime de oportunități în cadrul programului statului maghiar „Határtalanul!”.

Am realizat un sondaj despre numărul de intelectuali născuți, crescuți și stabiliți în localitate și putem

afirma cu mândrie că, în ultimii 50 de ani, localitatea Dănești, cu un număr de aproximativ de 2.500 de locuitori, are aproape 300 de intelectuali. Aceasta este o dovadă a potențialului intelectual al localității, a nevoii de cunoaștere.

Alma Mater, veche de secole, transmite mereu un mesaj nou, ceva încurajator elevilor săi. Acest lucru este dovedit la întâlnirile de absolvire, organizate în mod regulat, la care foștii elevi se adună într-un număr foarte mare.

„Au existat și momente dificile. Interesul față de școală a scăzut când, după o decizie de la nivel superior, a fost schimbată denumirea liceului și a devenit Liceu Agroindustrial. Mulți elevi buni au optat pentru navetă sau pentru internat, pentru a-și continua studiile în Miercurea Ciuc. Nu mai era nevoie de internat, iar echipamentele valoroase cu care am dotat bucătăria și sălile a trebuit să le dăruim școlii. De asemenea, au scăzut și rezultatele de promovare a liceului. Dar colectivul liceului a avut întotdeauna puterea de a-și reveni și, chiar și în noile circumstanțe dure, a găsit o modalitate de a educa tinerii încredințați într-un spirit care să le permită să rămână oameni, maghiari, catolici și să continue lupta pe care au dus-o strămoșii noștri de-a lungul secolelor.” - Györgyicze Vilmos, fost director al liceului din Dănești

Liceul Tehnologic „Puskás Tivadar”

114.

Ditrău

Ditrău este situată la marginea nord-estică a Depresiunii Giurgeului, fiind cea mai nordică localitate a bazinului. S-a format din Lăzarea, comuna situată la sud de Ditrău, în secolul al XV-lea. Aici se află Liceul Tehnologic „Puskás Tivadar”.

Unitatea poartă numele renumitului inginer care a inventat ziarul telefonic, Puskás Tivadar, din 1997, iar în 2012 a devenit Liceul Tehnologic „Puskás Tivadar”.

Începuturile învățământului primar în comună se găsesc în secolul al XVI-lea. În secolul al XIX-lea, învățământul primar se extinde, sunt construite noi școli, în 1872 - în centrul comunei, în 1888 - în partea localității numită Felszeg. Comuna continua să se dezvolte rapid. Apare ideea introducerii învățământului secundar, astfel, în 1878 ia naștere în comună învățământul secundar.

Învățământul liceal începe în 1956, în luna decembrie, având loc inaugurarea liceului din Ditrău. După reorganizarea teritorial-administrativă a țării, în 1968 liceul primește denumirea „Liceul Real”. În 1974 apare Liceul Profesional, se înființează clase de tâmplărie și de croitorie. Extinderea internatului a devenit necesară, precum și înființarea de ateliere. Pe 1 aprilie 1979, numele unității se schimbă în Liceul Industrial Ditrău. Elevii ciclului liceal, pe lângă materiile teoretice, învață și materii practice, fiind instruiți pentru profesiile de tâmplar și lăcătuș. Paralel, din anul 1980, începe să funcționeze și învățământul seral pentru elevii care au terminat învățământul obligatoriu de 10 clase. În anul 1980 se aprobă și înființarea școlii de maiștri.

Începând cu anul școlar 1982-1983, se înființează clasele profesionale de tâmplărie și prelucrarea lemnului, care funcționează și acum.

În 1985, denumirea „Liceu Industrial Ditrău” se schimbă în „Grup Școlar Industrial Ditrău”. Numărul elevilor înscriși se mărește semnificativ (de exemplu, în anul 1985 funcționează 18 clase).

Schimbarea regimului aduce schimbări majore în domeniul educației. Sunt înființate, din nou, clase teoretice cu profil uman-real. Paralel cu învățământul teoretic funcționează și învățământul profesional și școala de maiștri. În anul 2005 sunt unite, din nou, școlile și grădinițele din Felszeg, Jolotca și Tilalmas; astfel, Liceul Tehnologic „Puskás Tivadar” cuprinde Grădinița „Csigabiga”, Școala Gimnazială „dr. Csiby Andor”, Școala Gimnazială din Jolotca și Grădinița din Tilalmas, toate aceste structuri formând o singură unitate de învățământ.

În prezent, funcționează clase de prelucrarea lemnului, cofetar-patiser, pădurar, turnătorie în cadrul învățământului dual, precum și clase de protecția mediului. Din anul 2021 va reporni și învățământul seral. Aceste profiluri atrag elevii din localitățile apropiate, astfel, în fiecare an se înscriu elevi din Jolotca, Remetea, Lăzarea, Gheorgheni, Joseni, Ciumani și Suseni.

În anul școlar 2020-2021, efectivul școlii este de 349 de elevi, 4 grupe de grădiniță, două grupe de ciclu primar (pregătitoare-clasa a IV-a), două grupe de învățământ gimnazial (a V-a – a VIII-a), trei clase de liceu, trei clase de învățământ dual și o clasă de seral. Din cauza scăderii numărului de elevi, la Școala Gimnazială „Dr. Csiby Andor” și la Școala Gimnazială din Jolotca funcționează și clase simultane. Aceste clase frecventează școala în cinci clădiri, elevii fiind primiți de o atmosferă caldă, familială. Clădirea școlii din Jolotca se află în renovare, iar clasele liceale se vor muta și ele într-o clădire nouă (în locul vechiului internat).

În ultimii ani, conducerea școlii a pus accent pe modernizarea instrumentelor necesare desfășurării actului didactic, pe achiziționarea de noi dispozitive. Elevii primesc în fiecare an manuale noi, avem laboratoare, săli de clasă dotate cu laptop, proiector, dispozitive moderne, de exemplu, laboratoarele de fizică-chimie, tehnologie, cabinetul de germană, cabinetul de română-maghiară ș.a. Școala noastră are și un centru de informare și documentare, o sală mai mare care funcționează ca bibliotecă școlară. Efectivul cadrelor didactice este de 36, majoritatea fiind calificate și titulare. Instruirea practică a elevilor reprezintă o componentă esențială a învățământului profesional de calitate, ceea ce se realizează prin parteneriate. Elevii noștri beneficiază de stagii de practică la mai multe brutării, fabrici renumite din zona Gheorgheni, precum și la Composesoratul localității Ditrău.

Pe lângă învățământul de calitate, punem accent deosebit și pe organizarea activităților extracurriculare. În fiecare an, elevii au ocazia de a participa la diferite activități, de exemplu, Zilele Puskás, organizate cu ocazia zilei de naștere a marelui inventator, precum și la frumoasele serbări, zile dedicate tradițiilor, concursuri, activități de voluntariat care au rolul de a da culoare activităților didactice obișnuite, tabăra de limba română, având

scopul de a dezvolta competențele de comunicare în limba română a elevilor, prin jocuri interesante și excursii, concursul de frumusețe al pomilor de Crăciun, prin care cultivăm simțul estetic al elevilor, concursul de recitare, organizat cu ocazia Zilei culturii maghiare, olimpiade, Zilele Iernii, Noaptea Profesior, care are rolul de a populariza învățământul profesional ș.a. În toate cele trei unități (Liceul Tehnologic „Puskás Tivadar”, Școala Gimnazială „Dr. Csiby Andor” și Școala Gimnazială din Jolotca) funcționează grupe active de dans popular, sub conducerea unui cadru didactic și a unui instructor de dans. Datorită activității lor, tradițiile sunt duse mai departe, serbările noastre sunt mai frumoase și mai atractive.

Școala noastră participă și la diferite proiecte, de exemplu, proiectul „Határtalanul!”, care are ca scop crearea de legături între maghiari, de a lega

prietenii, de a cunoaște mai bine cultura maghiarilor din diferite regiuni. Mai multe grupe de elevi au vizitat, în cadrul acestui program, orașe din Ungaria (Mátészalka, Magyarbánhegyes, Bátaszék) și, la rândul nostru, am găzduit și noi grupe de elevi și cadre didactice din țara vecină.

Școala este implicată și în proiectul Erasmus+, liceenii noștri având ocazia de a-și îmbogăți cunoștințele, de a acumula experiențe profesionale în Portugalia sau în Polonia.

Imaginea școlii este definită de gândire ecologică și pregătire profesională de calitate. Punem un accent mare pe ocrotirea mediului înconjurător, pe colectarea selectivă a deșeurilor, pe popularizarea modului de viață eco-bio. Ne-am dori ca elevii să-și aducă aminte cu plăcere, cu sentimente pozitive, de școala lor, iar cele învățate să le poată folosi, în mod conștient, în viața lor de adult.

Liceul Tehnologic „Sövér Elek”

115.

Joseni

Despre patronul spiritual al școlii

Sövér Elek (1937-1982) s-a născut la Joseni și tot aici și-a început studiile; le-a continuat la Târgu-Mureș, unde a susținut examenul de bacalaureat la Liceul de Arte. După ce și-a dat examenul de licență la Institutul de Învățământ Superior „Ion Andreescu”, la Facultatea de Pictură, a fost

transferat la Arad. De acolo, a venit acasă la Joseni, lucrând ca profesor de desen.

Personalitatea lui de profesor de desen și de artist a avut o influență foarte puternică asupra mentalității comunei, adică, datorită lui, mai mulți elevi au fost atrași spre cariera de artist. Această personalitate a însemnat o atitudine care a cucerit mediul înconjurător cu prestigiul lui. Omenia, atașamentul față de consătenii lui și față de tradițiile secuiești i-au cucerit nu numai pe prietenii sau pe colegii lui, ci și pe elevii săi. Din atașamentul față de patrie, din dragostea și respectul nemărginit față de oamenii în vârstă izvorăște o artă aparte care, pentru noi, reprezintă o moștenire spirituală. Acest lucru este garanția supraviețuirii lui pe teritoriul nostru secuiesc, acasă, la Joseni. Elevii lui îl consideră un părinte spiritual, în primul rând pictorii, dar și cei care au ales o altă profesie. A murit foarte tânăr, la 47 de ani, dar a rămas o persoană remarcabilă atât în domeniul picturii secuiești, cât și al picturii ardelenesti. (*Balázs József, profesor de desen*)

În Joseni, liceul și casa de cultură poartă numele pictorului Sövér Elek; există o placă de marmură așezată pe zidul casei sale natale, care îi păstrează memoria. Pe 14 martie 2002, o placă memorială a fost așezată pe peretele Liceului de Artă „Nagy István” din Miercurea Ciuc. Pe 10 mai 2002, a fost inaugurată o sală memorială în Joseni, în cinstea pictorului.

Scurt istoric al școlii

Conform surselor disponibile, încă din secolul al XV-lea existau, în multe sate transilvănene, câteva instituții de alfabetizare. Și pentru secui, procesul de educație școlară a început cu școlile de la țară. De obicei, aceste școli au fost construite pe lângă biserică. De la începutul secolului al XVI-lea până la sfârșitul secolului al XVII-lea, tot pe acest teritoriu vor fi construite parohia și casa institutorului. Din alte surse aflăm că satul asigură învățătorilor un imobil separat. Sursele dovedesc faptul că salariul unui învățător din acea perioadă a fost foarte mic. De la începutul anilor 1590, funcționarea școlii din Joseni pare una neîntreruptă. Cu ocazia efectuării inspecției armatei, comandată de Gábor Bethlen, în februarie 1614, printre locuitorii din Joseni se regăsește numele „György deák”.

După revoluție, în domeniul învățământului au avut loc schimbări majore. Orbán Balázs precizează că la Joseni, între anii 1849-1860, nu exista o viață semnificativă în ceea ce privește școala. După 1860, cu sprijinul episcopului catolic Haynald Lajos și cu ajutorul comunei, școlile vor fi readuse la viață. În 1867 a fost introdusă și aici legea lui Eötvös referitoare la obligativitatea educației. Conform legii, copiii între 6 și 12 ani au obligația să finalizeze cele șase clase primare. În Joseni, în momentul apariției acestei legi, au fost 769 de copii care aveau obligația să meargă la școală. Dintre aceștia, 399 erau băieți, iar 370 erau fete. Din anii 1860 poate fi observată o mai mare implicare din partea bisericii și din partea conducerii comunei în ceea ce privește o mai bună

funcționare a unităților școlare. Astfel, în anii 1880 a crescut numărul persoanelor care au știut să scrie și să citească.

Datele recensămintelor din 1881, 1900 și 1910 demonstrează în mod convingător acest lucru. În timp ce în 1881, în satul cu 5.064 suflete erau înregistrați 821 de cunoscători de carte, reprezentând 16,21% din populație, la momentul recensământului din 1900, din cei 5811 locuitori, 1991, adică 34,22%, știau să scrie și să citească. Și datele recensământului din 1910 arată că din cei 6.442 de locuitori 3.071 erau cunoscători de carte, adică 47,72 % din populație.

Rangul învățământului din Joseni este demonstrat de faptul că în 1900 existau două instituții de învățământ superior, cu profil economic, în județul Ciuc, primul la Miercurea Ciuc, cu 72 de studenți, și al doilea la Joseni, cu 28 de studenți. Numai acesta din urmă a fost finanțat de stat. În ciuda condițiilor dure, în anul școlar 1918-1919 a început învățământul de 10 clase. Cu toate acestea, nici chiar în anul școlar 1922-1923 situația nu s-a normalizat. Dintre cei 700 de copii din învățământul obligatoriu, doar „198 frecventau școala zilnic. Doar cei de religie greco-catolică erau obligați să frecventeze școala; majoritatea elevilor nu veneau la școală. Erau mobilate 9 săli de clasă”. Dintre acestea, 8 erau la școala Veress și una la școala din Alszege.

Școala de fete era ocupată de școala civică. S-a sugerat să se ridice o clădire nouă în locul școlii care fusese distrusă în timpul războiului. Cu toate acestea, autoritățile competente nu au ajuns la un acord. Construcția nu a început decât pe 1 octombrie, un an mai târziu.

În septembrie 1933, la invitația lui Gaál Tamás, Domokos Pál Péter a fost numit aici învățător. „De atunci a luptat cu noi și, dacă era necesar, a răbdat de foame”, până în martie 1936, când a solicitat concediu de studii, fiind ulterior transferat la

Cluj-Napoca, drept asistent al supraveghetorului bisericii. Una dintre cele mai dificile sarcini pentru educatori era eradicarea analfabetismului. Numărul analfabeților era cuprins între 300 și 400. Ei au fost învățați să citească și să scrie pretutindeni: la școală, acasă, în fabrici. După doi ani, susțineau un examen în fața unei comisii din alte localități. Oficial, la nivel național, eradicarea analfabetismului a fost finalizată în 1959. A fost repusă pe ordinea de zi în 1970, moment în care aproape toată lumea a primit un certificat de finalizare a claselor elementare.

Anul școlar 1961-1962 va aduce o schimbare fundamentală în învățământul din Joseni. A început educația la clasele liceale, care au funcționat până în anul 1974. Acest lucru a creat o schimbare semnificativă atât în munca elevilor, cât și în munca personalului didactic.

În anul 1980, urmare a politicii ceaușiste, rețeaua școlară românească a ajuns în pragul colapsului. Acest lucru s-a resimțit și în unitățile școlare din Joseni. Personalul administrativ a fost redus. Școlile au fost întreținute de elevi. Curățenia de vară, văruirea au fost efectuate de părinți și de personalul didactic.

Școala de azi

După schimbările din 1989, am reușit să modernizăm și să extindem spațiul clădirilor școlii, iar în toamna anului 1990 a început din nou educația la clasele liceale.

Astfel, în momentul de față, educația se desfășoară în condiții moderne, pe patru niveluri: opt grupe de preșcolari, douăsprezece clase primare, opt clase de gimnaziu și patru clase de liceu.

În acest an școlar, la cele nouă structuri avem 678 de elevi, dintre care 197 la ciclul preșcolar, 229 de elevi la ciclul primar, 164 de elevi la ciclul gimnazial și 88 de elevi la liceu.

La Joseni:

- la grădinița „Mesevár” sunt 17 preșcolari, într-o grupă mixtă;
- la grădinița „Bóbita” sunt 20 de preșcolari, într-o grupă mixtă;
- la grădinița „Manó” sunt 19 preșcolari, într-o grupă mixtă;
- la grădinița „Becevári” sunt 21 de preșcolari, într-o grupă mixtă;
- la școala din centru sunt 25 de preșcolari, într-o grupă mixtă; 49 de preșcolari în două grupe de creșă și 19 elevi în clasa I;
- la școala „Veress” învață 155 de elevi la ciclul primar, în șapte clase;
- în clădirea principală și în clădirea vecină, care îi aparține, sunt 48 de elevi în cele două clase pregătitoare, 164 de elevi în clasele gimnaziale și 88 de elevi în cele patru clase de liceu;

La Borzont:

- la grădinița „Méhecske” sunt 28 de preșcolari, într-o grupă mixtă;
- la școala „Gaál Tamás” sunt 26 de elevi de ciclul primar, în două clase simultane.

Părerii și experiențe legate de școala din Joseni

Benedek Tamás, elev în clasa a X-a, are următoarea părere despre școala noastră:

Eu am ales această școală pentru că în viitor aș vrea să mă ocup de turism, mă interesează foarte mult domeniul restaurante și hoteluri, iar această unitate de învățământ îmi oferă o șansă foarte bună să cunosc mai bine turismul; mai mult decât atât, profesorii sunt grozavi. Având în vedere faptul că această școală se află în mediul rural, are echipamente moderne necesare, la fel ca cele din mediul urban. Educația este eficientă, disciplinele de spe-

cialitate sunt utile. În opinia mea, dacă avem o asemenea posibilitate, trebuie să profităm de ea.

Din perspectiva profesorului, am sublinia câteva aspecte care sunt importante pentru noi. În primul rând, munca didactică se desfășoară într-o atmosferă plăcută. Un alt aspect de bază este cel care influențează viața noastră de zi cu zi, mai ales în perioada aceasta, când desfășurăm activitatea online, adică nu numai directorii școlii ne sprijină, ci și colegii noștri. Comunicarea funcționează foarte bine între elevi, colegi, diriginți și conducerea școlii. Putem spune că activitatea didactică și unitatea de învățământ pot fi caracterizate, pe scurt, prin disciplină, conștiinciozitate și consistență. Nu avem probleme notabile în ceea ce privește disciplina, un factor care ne ajută mult în munca pe care o desfășurăm

atât ca diriginți, cât și ca profesori. Cadrele didactice sunt pregătite și țin ore atractive. Pentru aceste lucruri, elevii ne oferă feedback, ei fiind pentru noi niște „oglinzi”, ne indică nu numai faptul că avem rezultate bune, ci și dacă am greșit cu ceva. Elevii noștri participă la foarte multe olimpiade, având șansa să evolueze și să-și dezvolte cunoștințele și abilitățile. În cadrul proiectelor ROSE și „Határtalanul!”, clasele noastre de liceu au primit mai multe șanse la educație. Echipamentele din școală sunt moderne, pentru fiecare specializare este amenajată câte o sală specială; astfel, totul este disponibil pentru a se realiza o educație modernă. În concluzie, putem spune că în această unitate de învățământ educația se bazează pe cooperare.

116.

Liceul Tehnologic „Székely Károly”

Miercurea Ciuc

Liceul Tehnologic „Székely Károly” din Miercurea Ciuc este urmașul de drept al Școlii feroviare înființate în Lunca de Sus, în anul 1948. Între anii 1980-1982, din cauza unor probleme tehnice, școala a funcționat, paralel, în Miercurea Ciuc și în Lunca de Sus. Grupul Școlar de Mașini nr. 4 și-a început activitatea în Miercurea Ciuc în 1983, ca unitate de învățământ independentă.

Păstrarea, îngrijirea și creșterea valorilor joacă un rol-cheie în viitorul unei regiuni definite din punct de vedere geografic și economic. Acest concept ne-a călăuzit când am decis ca școala să poarte numele lui Székely Károly. Timp de optsprezece ani, el a fost secretarul Asociației Meșteșugarilor din Miercurea Ciuc, prieten la bine și la rău al micilor

meșteșugari din zonă. Prin activitatea sa de secretar, cu deosebitul său scris de mână, a organizat într-un sistem toate inițiativele frumoase gândite de lideri excepționali. Figura sa definește cadrul acestui trecut, conținutul acestor lupte frumoase. Prin munca sa a devenit parte a meșteșugăritului local, cu toate aspectele profesionale, culturale, sociale ale acestuia.

La început, școala noastră a avut menirea să asigure forță de muncă pentru municipiu și pentru împrejurimi. Până în anul 1990, planul de școlarizare și numărul de elevi au fost definite de nevoile firmei-mamă, Fabrica de Tractoare Miercurea Ciuc. În anul 1992 am vizitat societăți economice nou înființate, care deja s-au orientat parțial spre servicii. Astfel, am introdus în oferta noastră profesională, pe lângă meseriile tradiționale, cum sunt cele de lăcătuș montator, sculer matrițer, strungar, sudor, fierar, și unele domenii noi: informatică, transporturi, electrician auto, design vestimentar, media, mecatronică, meca-

nică auto, tinichigerie-vopsitorie auto, electromecanică pentru aparatele casnice, rețele electrice.

Elaborarea planului de școlarizare al Liceului Tehnologic „Székely Károly” începe prin chestionarea firmelor partenere. Acest lucru se reflectă după trei ani, prin inserția profesională a elevilor de școală profesională, după patru ani, prin cea a absolvenților de liceu. Cei care decid ca după absolvirea liceului să-și continue studiile, o pot face în cadrul învățământului postliceal sau se pot înscrie, după bacalaureat, la studii superioare. Absolvenții școlii profesionale au, la rândul lor, posibilitatea de a-și continua studiile. Așadar, atât educația liceală, cât și cea profesională asigură baza unei cariere profesionale.

Activitatea diversificată de consiliere profesională a Liceului Tehnologic „Székely Károly” se axează pe corelarea sistemului de formare cu ne-

voile pieței muncii, asigurând astfel posibilități de angajare pentru absolvenți. Monitorizarea inserției profesionale sprijină deciziile aduse în planul de școlarizare, numărul de locuri și profilurile oferite. Unul dintre rezultatele acestei tendințe este numărul mare de absolvenți, care ocupă un loc de muncă în profesia absolvită, precum și prezența firmelor foștilor elevi printre partenerii actuali ai școlii.

Odată cu transformarea educației profesionale, am avut grijă și de dezvoltarea materială a unității. Una dintre sarcini a fost asigurarea echipamentelor moderne, a infrastructurii, a laboratoarelor și atelierelor, îngrijirea și dezvoltarea acestora. O serie de proiecte de succes ne-au ajutat în dezvoltarea echipamentelor audio-vizuale, în 1998, 1999, apoi în 2003 și 2004, la finalizarea atelierului de diagnostică a autovehiculelor.

<i>Premiul Szabó Judit</i>			<i>Premiul Székely Károly</i>
1997	Imre Hajnalka		
1998	Bene Attila		
1999	Tánczos Attila	1999	Juhász Csaba András, Mészáros Erika
2000	Gegő Rebeka Tünde	2000	Bakó Szabó László, Bíbó Domokos
2001	Lakatos Csaba	2001	Görbe István, Lőrincz Gábor
2002	Abrudbányai Sándor	2002	Antal Imre, Rácz Ildikó
2003	Bálint Réka	2003	András Levente, Bartis Csaba, Balog Endre
2004	Gergely Szilárd	2004	Biró Brigitta, Fogarasi Attila
2005	Bartis Csaba	2005	Barabás Csaba, Kerekes Attila
2006	Bodor Szilárd	2006	Balázs Barna, Bányai Gábor, Cerghezán Zsolt
2007	Tatár Tibor	2007	Gergely Levente, Tatár Tibor
2008	Erőss Lehel	2008	Benkő Loránd Ernő, Prigye Szabolcs
2009	Szócs Zsombor	2009	Szabó-Varga Katalin, Tánczos Tamás
2010	Nagy László	2010	Lakatos Tamás
2011	Lajos Henrietta	2011	Benkő Szilárd, Biliboc Cristian, Varga Loránd
2012	Kiss Mónika	2012	Mátyás Arnold
2013	Incze László	2013	Kovács Arnold
2014	Incze Csaba	2014	Fábián Balázs
2015	Máthé Noémi Bernadett	2015	Kosa Arnold István
2016	Polcovnicu Celina	2016	Karda Zsigmond
2017	Szabó Szilárd	2017	Dobos István
2018	Péter Bernadett	2018	Mihály Péter
2019	Dobos István	2019	Póra János
2020	Bíró Zsombor	2020	Szekeres Róbert

Am reușit, în 2004, să obținem o finanțare PHARE prin care am realizat formarea profesională. Recent, am echipat laboratoarele de media, auto și de electrician prin finanțări din partea autorităților locale și județene.

Sistemul nostru de proiecte include și partea de educație a activității liceului. În acest context, s-au dovedit a fi tradiționale programele „Economie prin învățare”, EBC*L, Erasmus Entre You, concursurile și programele de protecție a mediului, activitățile etnografice și de istorie locală „Kútő”, organizarea și dezvoltarea muzeului etnografic.

În ultimii 25 de ani, activitățile extracurriculare au format o parte integrantă a predării: concursurile de literatură, Sapi, Zrínyi, de creativitate tehnologică, redactarea revistei școlare SzékLap, grupurile de comunicare GTP și YOU TOO, excursii educative, serbări școlare - Kiskarácsony, Zilele școlii, Majoratul, Lăsarea secului. Toate aceste activități au eficientizat educația.

Școala

- oferă condiții materiale necesare formării în 14 săli de clasă, 12 laboratoare, o sală festivă, o bibliotecă, 12 ateliere școlare, o sală de sport, internat cu 120 de locuri și cantină;

- 35 de profesori asigură instruirea celor aproape 410 elevi;

- are legături cu 58 de agenți economici pentru asigurarea formării profesionale la locul de muncă.

Activitatea noastră a fost susținută de autoritățile locale și județene, de parteneri și de instituțiile colaboratoare. Școlile gimnaziale au contribuit la munca noastră prin consiliere și orientare școlară. Colaborăm cu liceele tehnologice și teoretice din județ, pe plan profesional și în cadrul unor proiecte. Inspectoratul Județean Harghita, Casa Corpului Didactic, Uniunea Cadrelor Didactice Maghiare sunt instituțiile prezente în organizarea procesului educațional și în formarea profesorilor. Școlile înfrățite din Ádánd, Seregélyes, Kaposvár, Galánta au contribuit la conștientizarea trecutului, culturii și limbii comune, precum și la extinderea cooperării profesionale. Cei mai eficienți parteneri ai formării profesionale sunt cele 58 de firme din sistemul nostru actual de parteneriat. Firmele partenere asigură formarea la locul de muncă, organizarea comună a examenelor profesionale, un ajutor financiar important și locuri de muncă pentru absolvenții noștri. Prezența și colaborarea lor fac posibilă continuarea și modernizarea educației profesionale moderne, în acord cu nevoile pieței.

„Doamna profesoară, vă raportează....”

Da, un elev de odinioară, care este legat de această școală prin mulți ani și multe experiențe raportează cu respect. Eram încă elev de școală gimnazială când am luat în folosință noua clădire a școlii, iar peste un an și-a început aici activitatea școala care atunci se numea Liceul Industrial Nr. 4. După doi ani de gimnaziu, am reușit la admiterea în acest liceu, care m-a atras prin faptul că, spre deosebire de un alt liceu renumit, mi-a oferit, pe lângă educația teoretică, și una profesională. Atmosfera a fost caracterizată de noutatea școlii, noutatea cadrelor didactice, noi energii, de avânt, de voință de învățare și de dorința de a dovedi. Rezultatele nu s-au lăsat așteptate, am adus premii de la nu puține olimpiade județene, lăsând în urmă școlile cu tradiție mai mare în domeniul teoretic și în cel profesional. Au trecut 30 de ani de când această școală educă și învață copiii poporului meșteșugar secuiască și a devenit una dintre acropolele sistemului educațional din Ciuc. Doamna profesoară, vă raportează că elevii din clasa a XII-a B, absolvenți în anul 1987, își salută școala care a împlinit 30 de ani, îi felicită pe profesorii din trecut și din prezent.” - Székely Lehel, absolvent al școlii și de Bacalaureat, 1987, *actualmente președintele Consiliului Părinților Liceului Tehnologic „Székely Károly”*

„Este ca și cum ar fi fost ieri; câteodată cred că nici nu a fost adevărat. A fost atât de frumos, atât de bine. Am fost pionieri. La propriu și la figurat. Am fost primii care au luat în folosință clădirea cu miros de vopsea, predată în condiții de șantier, cu întârziere de două trimestre. Am luat în posesie pereții, sălile, coridoarele, atelierele de la parter, laboratoarele de fizică și chimie de la etaj. Am populat sălile și am creat spații. Ne-am apucat imediat să ne personalizăm școala. Nu erau copaci. Ne-am dus dincolo de Madicsa și am adus puieți. Nu am avut teren de sport. Am luat în posesie pajiștea de dincolo de drum, am tras liniile și am marcat porțile cu pietre. Nu am avut flori. Am adus de acasă. Nu exista voie bună. Am făcut noi. În lipsa carnetului de elev sau a cravatei de pionier nu eram lăsați să trecem de poartă; am intrat pe geam. Doar copiii sunt capabili de astfel de minuni: după doar câteva săptămâni, școala ne-a aparținut. Copacii înalți simbolizează generațiile care au trecut de atunci prin școală. Copacii înalți ne mai arată că o parte din noi a rămas acolo pentru totdeauna. Ca frunza care toamna cade, dar totuși este fericită. Este fericită pentru că știe că o nouă generație îi va lua locul.” - Ráduly Róbert Kálmán, fost primar al municipiului Miercurea Ciuc

„... Să prosperi pe o pistă industrială... forța brută nu e de ajuns. Puterea mâinii trebuie combinată cu alfabetizarea intelectuală.” (Spaller József)

Dezvoltarea economică din Secuime și din Ardeal a fost asigurată, în cea mai mare parte, de

școlile industriale. Scopul principal a fost de a instrui acasă meșteșugari pentru a oferi oportunități de câștiguri în țară. În 1893, a fost înființată, în Odorheiu Secuiesc, Școala profesională de industria de lut și piatră, ai cărei profesori - Harghita (Scheffler) Nándor, József Maráth, Lajos Pillich, Ödön Harmath, Ferenc

Kóbori, József Spaller și alții - nu numai că au preluat munca de pionierat a formării profesionale, ci au jucat și un rol important în modelarea mentalității epocii. Mulți meșteșugari cu renume și elevi cu talente artistice au fost ajutați să lucreze. Cea mai strălucitoare zi din istoria Școlii profesionale a fost 9 iunie 1900, când arhiducele Iosif a vizitat școala. Din Buletinul școlii din 1899-1900, aflăm că „Atelierele, echipamentul, ordinea exemplară și curățenia găsite în unitate au primit cea mai mare apreciere din partea Majestății Sale și a anturajului său; cu grație a fost privit și suportul pentru apa sfințită, pictat artistic și realizat din marmură”, pe care l-a primit ca suvenir de la conducerea unității. Nándor Harghita, director și profesor, a comparat sistemele de învățământ industrial francez și autohton, constatând: „În umila mea viziune..., să nu creștem strict asistenți industriali în școlile profesionale, ci, acolo unde este posibil, proiectanți pricepuți, astfel încât să putem orienta industria țării noastre spre o direcție artistică”. Printre lucrările sale se numără Monumentul Mileniului, ridicat în Odorheiu Secuiesc (1897), monumentul Elisabetei, proiectat pentru satul Crăciunești, bustul Reginei Elisabeta, din comuna Hălmeag, poarta secuiască stilizată,

plasată în sediul comitatului Odorhei.

Școala profesională de odinioară era o adevărată instituție cu viziune agricolă. Citim adesea în buletinele școlare că se lucra la comandă. În principal, erau realizate teracote, boluri ornamentale, vase de flori, ornamente de perete (*Liceul Teoretic „Tamási Áron”, Primăria*).

Munca sârguincioasă a dat rezultate: orașul și împrejurimile sale cumpărau obiecte artistice de la școală (bolul de fructe deținut de familia Kabdebo, farfuria ornamentală „Leul rănit” a fost la expoziția de la Milano), erau comandate monumente funerare (monumentul medicului școlii, Albert Kassay, din cimitirul reformat), sobe frumoase. Activitatea școlii poate fi legată de aproape fiecare domeniu al vieții.

Printre elevii școlii pot fi menționați: Sándor Bánszky, János Csiszér (Zsákodi), Antal Orbán, Lajos Rápolthy, Lőrinc Siklódy, Zoltán Nagy, Károly Kiss.

Școala, transformată într-o școală secundară tehnică, în conformitate cu Legea educației publice din 1948, a avut doar ciclul superior. În anul școlar 1948-1949, școala a avut doar o clasă de industrie electrică, mecanică și de prelucrare a lemnului, iar din anul școlar 1949-1950, și o clasă de arhitectură. Învățământul profesional a continuat la oraș, oferind industriei muncitori calificați. Denumirea școlii s-a schimbat de mai multe ori: Școala Metalurgică din Odorheiu Secuiesc (1951-1955), Școala de Ucenici în metalurgie și prelucrarea lemnului (1955-1957), Școala de Meserii din Odorheiu Secuiesc (1957-1965), Școala Profesională din Odorheiu Secuiesc (1965-1974).

Aceste recalificări și schimbări de nume nu au afectat natura școlii, care, în timpul funcționării sale independente (1950-1974), a format mereu muncitori calificați pentru diverse profesii. Pe lângă clasele de lăcătuși, au apărut și clase de strungari

și de muncitori în prelucrarea prin așchiere. Au fost instruiți tâmplari și tapițeri pentru industria lemnului. La sfârșitul anilor 1950 a fost introdusă predarea disciplinelor de tip casnic (bucătar, patiser). În următorul deceniu, școala s-a îmbogățit cu profilul de muncitor în industria textilă și cel de electrician. Până în 1957, toți elevii școlii au primit bursă. Până în 1965, 1390 de tineri au terminat școala și au putut lucra ca muncitori calificați la diferite companii industriale.

Printre principalii angajatori au fost Compania Industrială Locală din Odorheiu Secuiesc și Fabrica de Mobilă. Odată cu anul școlar 1972-1973, în Corund a fost înființată o secție a școlii, o clasă de ceramică. În scopul învățământului teoretic profesional, școala a avut la dispoziție 7 săli de clasă și 11 ateliere în clădirea de pe strada Petőfi; în plus, pentru a asigura practica fără întrerupere, erau folosite două ateliere de tâmplărie din oraș și un atelier de lut.

La sfârșitul anilor 1960, școala secundară economică a orașului s-a implicat în învățământul profesional industrial, care, în 1969, pe lângă secțiile sale de contabilitate și administrație, a lansat o secție liceală de muncitori în prelucrare prin așchiere.

În 1974, profilul economic al școlii este desființat, cele două școli, care funcționaseră până atunci în clădiri separate, fiind mutate în noua clădire de pe strada Budvár, nr 8. În primul an școlar, predarea s-a realizat în zece săli de clasă, două laboratoare, o sală de clasă de specialitate și opt ateliere școlare, cu ajutorul a 47 de cadre didactice. Numărul elevilor era deja peste 1000. În sălile de clasă au fost predate aproximativ zece profesii diferite, au fost instruiți muncitori calificați pentru mai multe ramuri ale industriei (metalurgică, de prelucrare a lemnului, electrică, de textile și de construcții).

Unitatea primește o nouă denumire la începutul anului 1990: Grupul Școlar Industrial „dr. Bányai János”. Școala se străduiește să se adapteze la noile cerințe, la schimbările din acea perioadă, asigurându-și astfel nu numai existența, ci și continuitatea în tradiția educației industriale.

Denumirea actuală este Liceul Tehnologic „Bányai János”, iar profilul școlii cuprinde domenii precum: electronică/electrotehnică, coafură, sport, prelucrarea lemnului, industrie metalurgică. Încercăm să ne adaptăm nevoilor și cerințelor actuale ale industriei prin pregătirea unor specialiști buni, muncitori calificați, tehnicieni. Scopul nostru este acela de a oferi tinerilor cultură generală, cunoștințe profesionale și o pregătire de specialitate care

corespunde cerințelor europene. Liceul nostru este orientat atât spre meseriile tradiționale, practicate în această regiune, cât și spre o serie de profesii noi, adaptându-se astfel nevoilor de pe piața forței de muncă. Elevii noștri pot dobândi următoarele calificări profesionale: tehnician în informatică, tehnician în prelucrări pe mașini cu comandă numerică, electrician, coafor-cosmetician, tâmplar, frezor, rabotor. Tot aici funcționează și singura clasă cu profil sportiv din Secuime. Absolvenții noștri au șanse mari de a-și găsi un loc de muncă, deoarece alegerea meseriilor oferite de noi ține cont de așteptările antreprenorilor și de nevoile pieței forței de muncă din zonă.

Elevii pot participa la numeroase evenimente culturale, artistice sau științifice, pot face cunoștință cu școlile înfrățite din Miskolc, Fertőd, Hódmezővásárhely, dar participă cu succes și la fazele județene/naționale ale olimpiadelor și concursurilor de specialitate. La școala noastră, elevii își pot însuși cunoștințele tehnice de bază, necesare pregătirii unor desene, cunoașterii materialelor și a noilor tehnologii, realizării planurilor, precum și a unor studii. Pe piață apar din ce în ce mai multe materiale și tehnologii noi, iar rețelele vechi trebuie schimbate cu unele noi.

Pe lângă sălile de clasă, școala are trei laboratoare de informatică, un internat cu 120 de locuri, o sală de sport, o cantină, o bibliotecă, laboratoare de specialitate, o sală festivă și ateliere. În cadrul școlii funcționează și Fundația „Imecs”, prin care școala poate participa la o serie de proiecte (ROSE, Phare, REGIO, proiecte și excursii pentru elevi ale Asociației „Rákoczi”, programul „Fără frontiere!”), dar amintim și excursiile școlare organizate atât în țară, cât și în străinătate.

Ne dorim ca instruirea profesională să își recâștige prestigiul social și material binemeritat. Credem că valorile se obțin doar prin muncă de calitate, țara având mare nevoie de specialiști bine pregătiți. Școala noastră pregătește muncitori calificați care chiar realizează ceva. Sperăm ca, într-o bună zi, numele școlii noastre să însemne o școală care pregătește specialiști de încredere, iar absolvenții să fie mândri de școala lor.

Liceul Tehnologic „Tivai Nagy Imre”

118.

Sânmartin

Încă de la înființare, liceul din localitatea Sânmartin servește la educația elevilor din zonele Ciucului de Jos și Casinului. Școala, multă vreme considerată centrul Ciucului de Jos, a fost înființată la mijlocul secolului al XX-lea, în comuna Sânmartin. A primit denumirea „Tivai Nagy Imre” în anul 2001.

Tivai Nagy Imre a fost un cetățean activ al orașului Miercurea Ciuc, care, în timpul verii, a condus cu multă competență ferma-model de la Sâncrăieni, iarna fiind o figură definitorie a vieții publice din județ. De numele lui se leagă primele tipăriri, redactarea unor ziare și reviste de specialitate din comitat. Pe lângă numeroasele lucrări de economie, el a fost și un cronicar apreciat din Ținutul Ciucului. S-a născut pe 16 mai 1849, la Sâncrăieni, și a decedat la vârsta de 82 de ani, în Miercurea Ciuc, pe 27 iunie 1931.

În unitatea noastră își desfășoară activitatea Asociația „Tivai Nagy Imre” Társaság, care, pe lângă multe activități și scopuri educative, are în vedere cultivarea spiritului transmis de Tivai Nagy Imre. Societatea, care funcționează ca fundație școlară, are un trecut de mai multe decenii și a câștigat multe proiecte, a organizat sute de activități educative. Rădăcinile educației preuniversitare se găsesc în anul 1958, când s-a înființat singurul liceu din zona Ciucului de Jos.

Cu mulți ani în urmă, în 1823, baronul Szepessy Ignác, episcopul Transilvaniei, a înființat școala romano-catolică în comuna Sânmartin. Clădirea cea mai veche a școlii a fost construită în anii 1891-1892, iar până în 1948, anul naționalizării, a funcționat ca școală primară romano-catolică, cu 7 clase. Ca urmare a unor necesități educaționale, în anul 1958 se înființează liceul din Sânmartin, comuna având destule clădiri și dotări, deoarece avusesse statutul de district. De-a lungul anilor, școala noastră a avut mai multe denumiri, dar acest lucru nu a influențat în niciun fel procesul de predare-învățare, fiindcă de pe băncile acestei școli au ieșit mulți oameni faimoși. În zilele noastre, respectând dorințele locale și cerințele pieței muncii, există educație profesională și educație liceală.

Unitatea noastră de învățământ cuprinde două grădinițe (în Ciucani și în Sânmartin), clase primare, clase gimnaziale, clase profesionale a IX-a – a XI-a și clase liceale a IX-a – a XII-a. În anul școlar 2020-2021, 408 elevi frecventează cursurile școlii, iar 39 de cadre didactice își desfășoară aici activitatea. Munca lor este înlesnită de săli de clasă dotate cu diferite echipamente educaționale, cabinete de specialitate și o sală de informatică.

Fost notar public, dr. Nagy Jenő a construit clădirea stil castel care găzduiește grădinița din

Sânmartin, cu săli încăpătoare și un parc vechi de peste 100 de ani, care transformă procesul de educație într-unul mai prietenos, atractiv. Activitățile grădiniței din Ciucani se desfășoară la sediul Composesoratului Ciucani, două cadre didactice ocupându-se de educația copiilor. Clădirea cea mai nouă a unității noastre de învățământ, care găzduiește clasele primare, a fost construită în anul 2004. Are încălzire centrală, săli de clasă încăpătoare și prietenoase, un coridor larg, toalete moderne și o curte proprie. În această clădire își desfășoară activitatea educativă 7 învățători.

Clădirea care găzduiește elevii claselor gimnaziale a fost construită în anii 1961-1962, fiind renovată între anii 2010-2012.

Clădirea principală a unității de învățământ a fost construită între anii 1891-1892, fiind considerată cea mai veche clădire, iar în anul 2013 s-a finalizat renovarea exterioară și a acoperișului. În această clădire cu etaj își desfășoară cursurile clasele liceale și clasele profesionale. La parter se află secretariatul și birourile directorilor, la etaj, sala de informatică, dotată cu aparatură modernă. Interiorul clădirii principale, cu săli de clasă vechi și spațioase, se află în curs de renovare, de modernizare, sălile fiind încălzite cu sobe cu lemne. Și sala de sport este în curs de renovare, se execută lucrări de modernizare în sala profesorală și în vestiare. La etaj, deasupra sălii de sport, cu sprijinul considerabil al Fundației „Bethlen Gábor Alap” și al Consiliului Județean Harghita, s-a creat o bucătărie modernă, dedicată practicii profesionale.

În grădina de practică a școlii, elevii își însușesc toate cunoștințele legate de lucrările horticole, precum și pe cele referitoare la cultivarea plantelor. Activitatea este înlesnită de două solarii și de două sere mici pentru creșterea răsadurilor. În cadrul educației profesionale, am stabilit o strânsă colaborare cu agenții economici, astfel, elevii noștri pot obține experiență profesională la partenerii economici în timpul săptămânilor alocate practicii.

Complexul internatului și bucătăria acestuia aparțin unității noastre de învățământ, fiind construit în anul 1840, dar dat în funcțiune școlii în 1958. Acesta necesită lucrări de modernizare, acoperișul complexului fiind renovat recent cu sprijinul Consiliului Local. În curtea complexului se află o clădire cu etaj, clădirea fostului penitenciar, unde azi se găsește sediul Bibliotecii Comunale „Baka János”, care funcționează în colaborare cu biblioteca școlii, și unde, începând cu anul 2010, funcționează un centru multifuncțional, gazdă a mai multor expoziții și a unui mini-muzeu local.

În școala noastră, în ceea ce privește educația profesională, cursurile se desfășoară în două domenii: în cel al agriculturii și în cel al turismului și alimentației publice, în clase profesionale și în clase liceale. Elevii pot obține diplome de tehnician agromontan și lucrător în agroturism. În domeniul turismului și al alimentației publice, după parcurgerea celor trei ani de pregătire, se poate obține o diplomă de ospătar, vânzător în alimentație publică.

Durata cursurilor liceului tehnologic este de patru ani, la final, elevii obținând diplome de tehnician agromontan, de tehnician în agroturism, de tehnician în turism sau tehnician în gastronomie.

În luna decembrie a anului trecut, cei mici au organizat Târgul de Crăciun în centrul comunei Sânmartin, unde au comercializat produse artizanale și decorațiuni festive.

Annual, învățătorii și elevii claselor primare organizează activități atractive, spre bucuria celor interesați, cum ar fi sculptura din fructe sau concursul intitulat „Pe aripile basmelor”.

În anul școlar trecut, elevii noștri din clasele gimnaziale au participat la Concursul Comemorativ „Bolyai János”, organizat de Școala Gimnazială „Petőfi Sándor” din Miercurea Ciuc, desfășurat la sediul Universității Sapientia, unde au obținut locul I.

Premiul proiectului „Micul grădinar”, organizat și promovat de Consiliul Județean Harghita, a fost obținut de elevii noștri, trei ani la rând, datorită abilității și profesionalismului elevilor și cadrelor didactice.

Școala noastră găzduiește multe concursuri de matematică de rang înalt. La nivel de microregiune, organizăm concursul de matematică „Zrínyi Ilona”, iar la nivel regional, amintim Concursul Comemorativ „Dezső Gábor”. În școala noastră se derulează nenumărate programe educative. În cadrul proiectului „ROSE” pregătim elevii în mod eficient pentru examenul de bacalaureat. În cadrul proiectului POT se oferă elevilor din învățământul profesional oportunitatea de a-și aprofunda cunoștințele de specialitate. De-a lungul anului școlar trecut, am participat de mai multe ori la diferite excursii tematice în Ungaria și în Austria. De aceste programe s-au bucurat elevii claselor a VII-a – a XII-a. Scopul nostru bine definit este acela de a participa la diferite concursuri de cultură generală și competiții de specialitate. În ultimii ani am participat permanent la Concursul Comemorativ „Schnitta Sámuel”, organizat de Școala Populară și de Artă din Sfântu Gheorghe, unde elevii noștri au obținut rezultate admirabile. Elevii școlii noastre au participat cu

succes la competiția „Bölcs diákok” (Elevi înțelepți) și la olimpiadele județene.

Absolvenții noștri urmează drumuri diferite. Unii aleg să lucreze în domenii conform cunoștințelor de specialitate acumulate, în agricultură, în industria turismului, alții urmează cursurile unor facultăți. Deseori, ei obțin calificare de tehnician silvic sau de asistent medical. Printre absolvenții noștri se găsesc persoane care fac studii la diferite facultăți, cum ar fi cele de medicină, stomatologie, istorie, artă sau informatică.

„În această lume accelerată, în focul încrucișat al noilor provocări, școala încearcă să-și păstreze spiritualitatea și să educe generațiile tinere în spiritul valorilor de bază primite de la cadrele didactice, valori care, peste timp, vor determina concepțiile de viață, abilitățile de adaptare și rolul lor în societate.” (Vizi István, director)

„Liceul Tehnologic „Tivai Nagy Imre” are un loc special în inima mea. Începând din clasa I, eu am frecventat cursurile acestei școli, loc unde mi s-au acordat protecție, iubire și cunoștințe profunde. Aici am legat prietenii de durată, profesorii s-au dovedit a fi deschiși la problemele elevilor. Aici am găsit prieteni, am primit sfaturi, m-au ajutat și m-au încurajat în vederea atingerii scopurilor mele.” (Vitos Antónia, elevă, clasa a XII-a)

„De 8 ani sunt membră în colectivitatea profesorală a Liceului „Tivai Nagy Imre.” Pot afirma,

cu sinceritate, că această colectivitate este unită, primitoare, de ea aparțin cu dragă inimă și sunt foarte atașată. Un posibil impediment ar fi faptul că ne desfășurăm activitățile în clădiri separate, sala noastră profesorală nu este una comună pentru învățători și educatoare, dar sărbătorile (zilele de naștere, Crăciunul) ne reunesc. E bine să revii în acest Alma Mater.” (Miklós Laura, cadru didactic)

„Școala a fost a doua mea casă, de unde am pornit în calitate de elev și unde am revenit în calitate de profesor. Întotdeauna, această colectivitate m-a făcut să mă simt de parcă aș fi ajuns acasă, venind de acasă. Am făcut tot ce era posibil în interesul școlii și în interesul educației, am reușit să construim o nouă școală de-a lungul anilor.” (Ábrahám Lajos, profesor pensionar și fost elev al școlii)

„Despre Liceul Tehnologic „Tivai Nagy Imre” se poate spune că este centrat pe elev. Relația profesor-elev se bazează pe înțelegere, respect reciproc, atmosfera este familială. Cei doi copii ai mei sunt elevi ai școlii primare. Sunt conștient de valoarea pregătirii profesionale a cadrelor didactice și de metodele consecvente de predare-învățare ale profesorilor care îi pregătesc pe copiii mei pentru viață. În fiecare zi, ei merg entuziasmați la școală, ar merge și în această perioadă specială, când educația se desfășoară online. În opinia lor, este bine să fii elev al acestei școli.” (Birtalan Sándor, părinte, noul primar ales al localității Sânmartin)

Liceul Tehnologic „Venczel József”

119.

Miercurea Ciuc

Școala a primit, în anul 1997, numele sociologului Venczel József (1913-1972), originar din Miercurea Ciuc. Dr. Venczel József și-a găsit locul printre personalitățile marcante ale Muzeului Spiritualității Maghiare, pe 22 septembrie 2012, în urma decernării, de către Patrimoniul Național Maghiar și Asociația Europa, a premiului pentru întreaga sa activitate. În memoria sa, a fost inițiată acordarea unui premiu anual care să-i recompenseze material pe primii trei elevi cu rezultate deosebite în domeniul profesional.

Scurt istoric al școlii

În perioada 1972-1974, în urma aprobării planului național de construcție, a fost realizată clădirea actuală a școlii, la vremea respectivă fiind considerată cea mai modernă unitate de învățământ din Miercurea Ciuc.

Deși rădăcinile învățământului în domeniul prelucrării lemnului se află în trecut, începând cu anul 1855, învățământul profesional modern în acest domeniu a început în anul 1947, când s-a înființat Liceul Industrial de Prelucrare a Lemnului, ce funcționa pe atunci în aripa stângă a clădirii Colegiul „Márton Áron”, cu un număr de 21 de elevi. În paralel, în același loc, și-a început activitatea și a funcționat Liceul Tehnic de Silvicultură, iar în anul 1961, cele două s-au unit sub denumirea de Grup Școlar Forestier, cu limba de predare maghiară, cu specializările pădurar, silvicultor și lucrător în industria lemnului. În anul 1963, printr-un ordin emis de Ministerul Silviculturii, unitatea a fost desființată, urmând ca în anul 1971, în Miercurea Ciuc, care devenise reședința județului Harghita, să se reia învățământul profesional în dome-

niul industriei prelucrării lemnului, cu un număr de 580 de elevi.

Situația școlii în prezent

În anul școlar 2020-2021, unitatea funcționează cu 20 de clase, în care sunt înscriși 490 de elevi, în învățământul de zi (profesional și liceal), seral și postliceal, cu predare în limba maghiară (industrie alimentară, silvicultură, industria lemnului, laborant-chimist, horticultură, industria panificației). Important de reținut este faptul că, în zona Ciucului și nu numai, este singura unitate care asigură pregătirea, în limba maghiară, în domeniul industriei alimentare și al silviculturii. În prezent, clădirea școlii se află într-un proces de renovare și reabilitare energetică din fonduri UE și de stat.

Merite, reușite

În ultimii ani, Liceul Tehnologic „Venczel József” a luat parte la mai multe proiecte, dintre care putem aminti programul Erasmus, în cadrul căruia s-au derulat activități cu caracter de schimb de experiență între elevii școlii și elevi din Germania. De asemenea, în același spirit de deschidere a orizontului cultural și profesional al elevilor, s-au desfășurat și activitățile din cadrul programului „Határtalan!” (Fără frontiere). Aceste activități au oferit elevilor noștri posibilitatea vizitării a numeroase locuri și școli partenere din Ungaria, fapt ce a contribuit la dezvoltarea experienței lor personale și profesionale. Școala noastră este, de asemenea, parte a proiectului ROSE, inițiat de Ministerul Educației, care are ca scop pregătirea elevilor în vederea creșterii promovabilității la examenul de bacalaureat. În fiecare an, elevii noștri participă cu succes la concursuri de meserii, iar la finalizarea studiilor reușesc să se integreze pe piața autohtonă a muncii. Mulți dintre ei își continuă studiile, extinzându-și pregătirea de bază obținută în liceu, în cadrul unor instituții de învățământ superior de profil.

Opinii despre școală

Bálint Gabriella, directorul școlii: Liceul Tehnologic „Venczel József” nu este o școală perfectă, dar

pentru mulți profesori și elevi este locul în care vin cu plăcere, locul în care părinții își știu copiii în siguranță și în care elevii noștri își pun bazele propriei existențe, pregătindu-se pentru viața de adult și pentru încadrarea în societate, prin însușirea unei meserii, a unor cunoștințe și competențe necesare în acest sens.

Domokos Erika, profesor de chimie: Ca profesor, sarcina mea este ca, prin înțelegere, tact pedagogic și o atitudine empatică, să-i ajut pe elevi să-și descopere propriile valori, să mobilizeze acele resurse interioare care să-i ajute să adopte o viață echilibrată și fericită.

György Dávid, elev în clasa a XII-a C: Sunt mândru de școala mea, cred că aceasta mi-a oferit nu doar cunoștințe, ci și un model de educație pentru viață. Sunt profund recunoscător profesorilor mei și dirigintei pentru grija, afecțiunea și preocuparea de care m-am bucurat din partea lor. Prin sprijinul pe care mi l-a acordat, școala mi-a deschis numeroase oportunități. Pentru mine, școala e ca o a doua casă; în timpul petrecut aici am fost marcat de atmosfera familială și prietenoasă. Sunt mândru de cunoștințele pe care le-am acumulat pe parcursul anilor și, mai presus de orice, sunt recunoscător că această școală mi-a întărit visul din copilărie, și-anume că sunt capabil să fac ceva. În concluzie, cred că e bine să fii elev la Liceul „Venczel József”.

Tőke Ervin, fost elev al școlii: Anii de liceu reprezintă o experiență definitorie în viața fiecărui tânăr. Consider că profesorii pe care i-am avut la liceu au avut o influență pozitivă asupra parcursului meu ulterior, școala reprezentând în acest sens o adevărată „alma mater” pentru mine, fapt pentru care sunt profund recunoscător. Referitor la specialitățile care sunt promovate de această unitate, este evident faptul că, în contextul dezvoltării permanente a tehnologiei, omul zilelor noastre are nevoie de încurajarea unei gândiri orientate spre natură, precum și de sprijinirea, în orice domeniu, a capacităților sale creatoare.

Fondarea Liceului Tehnologic „Zeyk Domokos” din Cristuru Secuiesc ca unitate de învățământ autonomă a fost precedată de un lung șir de evenimente și decizii importante.

Pe 30 mai 2003, bunurile imobile și mobile ale Centrului de Plasament pentru Copii (fosta Casă de Copii Cristuru Secuiesc) au trecut din proprietatea Consiliului Județean Harghita în proprietatea Consiliului Local al orașului Cristuru Secuiesc. Pe 22 mai 2003, în urma unei decizii a Consiliului Local Cristuru Secuiesc, Grupul Școlar Cristuru Secuiesc a primit în folosință imobilul situat pe strada Harghitei, nr. 14, alături de toate clădirile și anexele aferente, precum și cu suprafața care le revenea acestora. Acest eveniment a fost celebrat în Aula Muzeului „Molnár István”, când s-a procedat la predarea-primirea unei chei-simbol a școlii din partea președintelui Consiliului Județean Harghita, ca semn al păstrării tradiției și obiceiurilor autohtone. Această cheie este predată de elevii claselor terminale colegilor care le calcă pe urme, creându-se, în acest sens, un moment simbolic important în cadrul festivităților de absolvire.

Unitatea de învățământ a primit numele renumitului erou local Zeyk Domokos, care a luptat în Revoluția de la 1848 în trupele conduse de generalul Bem József, la început ca locotenent, apoi ca maior. A fost înrudit, după mamă, cu familia Gyárfás, o renumită familie locală. El a fost acela care, pe 30 iulie 1849, l-a invitat pe marele poet revoluționar Petőfi Sándor să se cazeze la reședința familiei Gyárfás, cu o noapte înainte de bătălia de la Albești, unde marele poet și-a dat viața pentru libertate.

Școala s-a dezvoltat într-un timp foarte scurt. S-a format un corp profesoral omogen și merituos, iar în urma câștigării diferitelor proiecte de dezvoltare s-a reușit dotarea liceului cu toate mijloacele necesare activității de predare-învățare a meseriilor aferente școlii profesionale.

Suprafața unității, la ora actuală, însumează circa 2 hectare, posedând o clădire centrală, mai multe clădiri adiacente, precum sala de sport, internatul școlii, ateliere școlare, anexe gospodărești, sera etc., precum și diferite terenuri de sport: de fotbal, de handbal, de volei sau de tenis.

În cadrul unității învață 333 de elevi, ajutați de un corp profesoral format din 35 de cadre didactice, 5 cadre didactic auxiliare și 12 cadre nedidactice. Procesul de predare-învățare se desfășoară în 20 de săli de clasă, 6 laboratoare și 6 ateliere școlare, precum și la unitățile și firmele specializate din orașul Cristuru Secuiesc, pe baza unor contracte de parteneriat.

De la început până în prezent, unitatea noastră a format și specializat muncitori calificați în domenii tehnologice: mecanică, prelucrarea lemnului, industria textilă și de pielărie, servicii, comerț și tehnician economic, având clase de școală profesională și de liceu. Fiind o școală incluzivă, beneficiem și de un program de pregătire denumit „A doua șansă”, în care elevii care au abandonat anterior cursurile gimnaziale pot să-și finalizeze studiile învățământului obligatoriu de 10 clase.

Începând cu anul școlar 2019-2020, unitatea și-a extins activitatea, prin dobândirea a două structuri din cadrul ciclului primar și preșcolar: Școala Gim-

nazială „Tompá László” din Betești și Școala Gimnazială „Benedek Elek” din Fălticeni. Acest fapt a dus la extinderea corpului profesoral didactic cu 4 învățătoare și 2 educatoare, fiind lărgită și infrastructura unității, precum și varietatea activităților extracurriculare.

Prin sponsorizări și prin banii obținuți din diferite proiecte de dezvoltare s-a reușit renovarea clădirii centrale, construirea de ateliere școlare noi, modernizarea celor mai vechi, cumpărarea de aparatură, utilaje și materiale didactice moderne, pentru a asigura o activitate didactică de cea mai bună calitate.

Datorită câștigării mai multor proiecte Leonardo, elevii noștri au putut beneficia de mai multe schimburi de experiență cu elevi din diferite țări europene, cum ar fi Franța sau Ungaria, iar prin proiectele Erasmus s-au creat relații cu elevi din Germania, Ungaria, Italia, Portugalia sau Finlanda. Totodată, trebuie menționate și proiectele din cadrul programului „Határtalanul!”, în care elevii noștri s-au bucurat de schimburi de experiență și schimburi culturale cu elevi din mai multe orașe din Ungaria, cum ar fi Ózd, Karcag, Budapesta sau Hódmezővásárhely.

De-a lungul timpului am participat, am inițiat și am desfășurat programe de învățare pentru adulți. Mai multe despre toate acestea se pot afla de pe site-ul școlii (www.zeyk.ro), precum și de pe platforma TV a unității, Zeyk Tv, coordonată de dl profesor Balázs Mihály.

Am obținut rezultate foarte bune în pregătirea de specialitate a elevilor de la școala profesională, dovadă fiind faptul că reușita la examenele de certificare a competențelor profesionale este de aproape 100%, iar absolvenții ciclului liceal au obținut diploma de tehnician. An de an participăm la Concursul „Szakmasztár”, unde am obținut rezultate deosebite, mulți dintre elevii noștri primind premii de excelență.

Suntem mândri că nu putem intra în aproape nici o unitate comercială, firmă, bancă sau magazin local fără să ne întâlnim cu foștii noștri elevi care, angajați sau patroni, fac cinste școlii, muncind și activând cu seriozitate și cu spor.

Doamna director, Baciú Gyöngyvér evidențiază, pe lângă dezvoltarea infrastructurii clădirilor, extinderea bazei materiale specifice învățământului profesional, importanța participării la proiectele internaționale de anvergură atât a elevilor, cât și a personalului didactic. Accentuează faptul că la fel de importantă este și menținerea unei bune legături cu firmele partenere, cu fundațiile și cu celelalte unități de învățământ, pentru a dezvolta, în continuare, schimburile de experiență și dialogul permanent, cu

scopul de a pune bazele unei dezvoltări profesionale individuale și instituționale.

Klaudia Sebesi, elevă în clasa a XI-a, profilul Textil, menționează buna colaborare între colegii de clasă, specificând latura diferențiată a procesului educativ, în sensul în care, datorită acestor procese didactice, fiecare elev poate să-și dezvolte competențele profesionale, personalitatea și capacitățile în mod individual.

Kornis Melinda, consilier-pedagog școlar, bazându-se pe experiența anilor trecuți, își împărtășește sentimentul de împlinire profesională, evidențiind că activitatea de predare-învățare, participarea activă la desfășurarea proiectelor, munca depusă pentru diminuarea abandonului școlar i-au îmbogățit experiența profesională, considerându-se mulțumită că face parte dintr-o colectivitate profesorală eminentă.

„Mă gândesc cu satisfacție la ultima decadă a activității mele didactice pe care am petrecut-o în această unitate” - își începe depănarea amintirilor fostul director al școlii, actualmente pensionar, domnul Bartos László. „Am depășit greutățile începutului de drum, a fost o luptă nobilă, dar a meritat, pentru că am văzut, pas cu pas, dezvoltarea unității pe care am condus-o. Am dobândit renume atât pe plan local, cât și pe plan județean, am recuperat și am ajuns la o anume faimă, putând concura, cu șanse egale, și cu unități școlare care au avut un mare avans față de noi datorită vechimii acestora. Am reînnoit tradițiile unui învățământ profesional care, pe plan local, avea mai mult de 100 de ani vechime. Am transmis elevilor noștri dragostea față de învățătură și necesitatea de a se perfecționa pe tot parcursul vieții. A fost o mare bucurie pentru mine începutul acestui an școlar, deoarece liceul a sărbătorit împlinirea a 20 de ani de funcționare, bucurie care s-a împletit și cu o doză de tristețe din cauza faptului că, având în vedere circumstanțele actuale, acest eveniment a putut fi sărbătorit doar în suflet.” – își încheie gândurile domnul Bartos László.

„Este școala cea mai potrivită pentru fiica mea, un copil cu nevoi speciale. A fost integrată perfect într-o colectivitate care a primit-o cu multă dragoste și înțelegere, fiind înconjurată de oameni, adulți și elevi, ajutători și binevoitori” – declară un părinte mulțumit, Imreh Melinda.

...o istorie de peste un veac și jumătate...

Având rădăcinile puternic ancorate în cea de-a doua jumătate a secolului al XIX-lea, școala din Borsec s-a dezvoltat de-a lungul timpului, răspunzând nevoilor comunității.

Dacă la începuturi, clerul romano-catolic identifică necesitatea înființării unei școli în 1852, dezvoltarea așezării statornice și recunoașterea valorii izvoarelor de apă minerală determină adaptarea condițiilor de educație și extinderea spațiilor destinate învățării. Astfel, în anul 1911, se construiește o nouă școală, cu patru săli de clasă, cancelarie și locuință de serviciu pentru director. Populația școlară crește, iar în 1956 se finalizează construcția cu 11 săli de clasă, sală profesorală, laborator de fizică-chimie, se introduc apa potabilă și încălzirea centrală. După 15 ani, în 1971, imobilul se modifică prin supraetajare și extindere cu încă 6 săli, ca mai apoi, începând cu 1974, să fie construit atelierul școlar, terenul de sport „Kerek” (Rotund).

... nume și renume...

În anul 2005, școala din Borsec devine Grupul Școlar „Zimmethausen”, după numele fondatorului localității – Zimmethausen Antal – geolog, cetățean din Viena, care, sosind la Borsec, în 1804, încheie un contract de arendare cu posesorii din Ditrău și Lăzarea și pune bazele băii din Borsec și ale unei fabrici de sticle pentru îmbutelierea apei minerale. Muncitorii aduși din Silezia, Polonia, Steiermark și Bavaria se stabilesc aici, astfel că populația devine eterogenă.

„La Borsec toți sunt frați, de nu în Hristos, dar în borviz.” (Vasile Alecsandri, 1845)

De-a lungul anilor s-au schimbat regimurile, limbile de predare, iar astăzi predarea se face în

două limbi: română și maghiară. Ponderea cea mai mare a populației este de etnie maghiară, fapt ce determină ca predarea la secția română să se realizeze în regim simultan. În prezent, Liceul Tehnologic „Zimmethausen” (denumire primită în 2012) are toate nivelurile de învățământ, de la preșcolar – prin Grădinița „Poiana Zânelor”, până la nivelul liceal – secția maghiară.

Omul sfințește locul.

De-a lungul anilor, au trudit la crearea bunului nume al școlii, în calitate de directori, o serie de cadre didactice valoroase, ale căror nume se cuvine să le amintim: prof. Moga László – director al școlii timp de 25 de ani, prof. Farkas Aladár, prof. Ballai Elisabeta, prof. Kovács Julianna – 27 de ani.

Disponem de un corp profesoral valoros, caracterizat prin competență, profesionalism și dăruire, compus din 27 de cadre didactice calificate, cu grade didactice. La cele peste 20 de formațiuni de studiu slujesc cu mult tact și nesfârșită răbdare oameni dedicați, a căror credință este că pot modela, călăuzi, sprijini, susține, încuraja, dezvolta. Astfel, anual, liceul nostru face cinste comunității și județului prin reprezentarea cu succes la competiții școlare județene și naționale, chiar internaționale.

... școala – o a doua casă...

Dintotdeauna ne-am dorit ca mediul școlar să fie unul cât mai prietenos, ofertant, în măsură să sprijine constructiv procesul didactic. Activitatea din școala noastră se desfășoară în spații adecvate, în săli de clasă, laboratoare și cabinete dotate, specializate pe discipline. Disponem de un centru de documentare și informare. Elevii din ciclul liceal efectuează modulele practice în laboratoarele școlii. Prin proiectele câștigate, Asociația Școlară Borsec a contribuit continuu la dotarea școlii cu echipamente de înaltă tehnologie, completarea fondului de carte din cabinetele de limba română și limba maghiară. Fiind un liceu cu filieră tehnologică, este necesară existența unui spațiu potrivit pentru desfășurarea activităților practice. Acestei nevoi îi corespunde laboratorul tehnologic, recent reabilitat prin POR, dotat la standardele actuale din domeniul turismului și alimentației. Specializarea de tehnician în gastronomie este recomandată

tă elevilor care sunt interesați să lucreze în domeniul alimentației, să își dezvolte o afacere proprie sau să dobândească bazele coordonării unei unități dintr-o zonă turistică ofertantă.

Trăim într-o zonă cu un real potențial turistic, iar din analiza nevoilor referitoare la specialiști în domeniul alimentației rezultă faptul că această specializare este în concordanță cu ofertele de pe piața muncii din zonă, conducând implicit la creșterea calității serviciilor de acest tip.

... la școală și în afara ei...

Oferta curriculară a școlii noastre conține o variată gamă de programe opționale care acoperă toate ariile curriculare. Pe lângă acestea, liceul nostru organizează anual Concursul de creație literară „Ion Creangă”, ajuns la cea de-a XIII-a ediție. Ansamblul de dansuri populare „Czifrasarok” reprezintă cu cinste liceul nostru atât la competițiile locale și regionale, cât și la festivalurile internaționale din Turcia, Polonia, Ungaria. Elevii Liceului

Tehnologic „Zimmethausen” sunt implicați într-o bogată paletă de activități extrașcolare, menite să valorizeze aptitudinile fiecărui elev, să îi ofere posibilitatea descoperirii și cultivării talentului: cercul de pictură și modelaj, activități în parteneriat cu Școala populară de arte.

... privind către viitor...

Din toamna anului 2019, liceul dispune de o sală LEGO-SMART, dotată cu o tablă inteligentă, 25 de tablete, 15 seturi Lego Mats și 5 seturi Lego Story Starter. Astfel, oferta educațională s-a îmbogățit, varietatea mijloacelor didactice contribuind semnificativ la creșterea calității educației și, implicit, a randamentului școlar.

Misiunea noastră asumată este: Să fim pilonii secolului al XXI-lea! Ne dorim ca: „Școala să nu fie nimic altceva decât ateliere pline de activitate. Numai astfel vor putea să probeze toți, în propria lor practică, adevărul că: învățând pe alții, ne învățăm pe noi înșine. (Comenius)

Liceul Teoretic „Dr. Boros Fortunat”

122.

Zetea

Scurtă prezentare

Nu avem o dată precisă care să indice începuturile învățământului pe meleagurile noastre. Primele informații referitoare la școală apar la sfârșitul secolului al XVII-lea și sunt culese din primul registru matricol al iezuiților din Odorheiu Secuiesc, Album Gymnasii, din 1689. În acest registru apar ca absolvenți ai gimnaziului și elevi originari din Zetea. Se presupune că acești elevi și-au finalizat studiile primare în Zetea, în satul lor natal.

De asemenea, aflăm din registrele bisericii romano-catolice din Zetea că, până în anul 1700, școala funcționează cu un singur dascăl, iar în perioada de 1701–1826, cu două cadre didactice. Până în anul 1932, numărul cadrelor didactice se mărește la 6 persoane. În anul 1927, în ciclul gimnazial este aprobată funcționarea clasei a VII-a.

Pe 1 septembrie 1933, în comuna noastră a fost înființată o școală primară de stat cu limba de predare română. Așadar, în perioada 1933-1940 au funcționat două școli în localitate:

- școala primară cu limba de predare română - ca școală de stat;

- școala primară și gimnazială cu limba de predare maghiară - administrată de biserica romano-catolică.

După naționalizarea din anul 1948, școala devine unitate de stat, cu limba de predare maghiară, acest statut fiind valabil până în prezent. În perioada 1961-1973, unitatea a funcționat cu statut de liceu, având 210 absolvenți. Din toamna anului 1973, școala a devenit școală generală, iar acest statut se va menține până în toamna anului 1989, când unitatea reprimește statutul de liceu și aprobarea funcționării învățământului seral. Școala devine Liceul Teoretic „Dr. Boros Fortunat” pe 16 decembrie 1993.

În primii ani de funcționare, procesul didactic s-a derulat în două clase paralele, la filiera teoretică, cu profilurile real și uman. Odată cu diminuarea cla-

selor paralele, am rămas cu un singur profil: matematică-informatică. În anul școlar 2019-2020 am schimbat profilul școlii în cel tehnologic, cu specializările silvicultură și turism și alimentație. Din anul 1989 și până în prezent, în liceul nostru și-au finalizat studiile peste 600 de absolvenți.

Oferta educațională a unității de învățământ cuprinde toate nivelurile, începând cu învățământul preșcolar și terminând cu cel liceal. Structurile liceului sunt amplasate în mai multe puncte ale comunei – în centru, strada Belső, Tofălău, Tofălău-Superior, Hegy, Sub Cetate și Izvoare. Numărul total de prescolari și elevi este de 758, dintre care 184 sunt prescolari, 280 de elevi în ciclul primar, 226 în ciclul gimnazial și 68 în ciclul liceal, educați de un corp didactic format din 13 educatoare, 15 învățători și 29 de profesori.

Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă

123.

Bilbor

Înființată în anul 1960, Școala Ajutătoare Bilbor a funcționat cu internat în care erau școlarizați copii cu deficiență mintală din toată țara. Anterior acestei date, spațiile existente au avut și alte destinații, precum: cazarmă militară, stațiune balneoclimaterică și cămin-spital pentru copiii neuropsihici. De-a lungul timpului, unitatea a avut mai multe denumiri: Școala Ajutătoare, Școala Specială, Școala Gimnazială Specială, astăzi numindu-se Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă Bilbor.

Școala a funcționat 40 de ani cu internat și cantină proprii, dar în anul 2001 s-a scindat în două instituții: Școala Specială și Centrul de Plasament.

Având o vechime de 60 de ani, școala noastră a avut, de la începutul apariției sale, un rol bine conturat în educația și instruirea copiilor cu deficiențe mintale. Astăzi, oferim servicii educaționale copiilor cu nevoi speciale, în spații modernizate și dotate corespunzător (săli de clasă, cabinet de informatică, cabinet logopedic, săli de terapii speci-

fice și de compensare, sală multisenzorială, sală de gimnastică).

Dacă de-a lungul anilor, numărul elevilor înscriși la școala din Bilbor a fost de 100-200/an școlar, începând cu anul 2015, unitatea oferă servicii educaționale pentru 200 de copii cu CES, din învățământul de masă din județ, prin cadre didactice specializate în domeniul psihopedagogiei speciale, la Bilbor beneficiind de aceste servicii 25 de elevi. (prof. Vodă Teodora-Veronica, director)

„Întreaga mea activitate didactică am desfășurat-o în această unitate, începând cu anul 1984. Pentru tânăra ieșită proaspăt de pe băncile liceului pedagogic, munca în această unitate a fost o adevărată provocare; ceea ce la început mi s-a părut dificil, pe parcurs a devenit parte din viața mea. Aici am înțeles că satisfacția profesională nu vine numai prin prisma rezultatelor școlare de performanță. Mi-am dat seama că e nevoie de mine aici și că pot să-mi dedic eforturile modelării acestor caractere cu care natura a fost mai puțin darnică.” (Truța Sanda-Gabriela, profesor-educator)

Îmi amintesc cu drag de generațiile de copii, de colegi și de timpul în care am profesat la Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă, Bilbor. În unitate am găsit personal prietenos, implicat, perseverent, cooperant. Terapia educațională din cadrul procesului instructiv-educativ presupune colaborare, programele fiind bazate pe capacități. Păstrez amintiri frumoase. Toată prețuirea pentru întreg personalul didactic! (Țifrea. D. Maria, profesor psihopedagog pensionar)

Mi-am petrecut 8 ani (clasele I - a VIII-a) la Școala Specială Bilbor și Centrul de Plasament Bilbor, cu bune și mai puțin bune. Luând în considerare că viața într-un centru de plasament nu e atât de simplă pe cât pare, grija ce mi-a fost acordată de profesori și de educatori a susținut formarea mea ca om. Datorită acestor oameni frumoși, mi-am continuat studiile, terminând liceul la seral, și am urmat mai multe cursuri, din dorința de a merge mai departe pentru a mă dezvolta profesional. E foarte ușor să o iei pe căi greșite neavând sprijinul financiar și emoțional de care ai atâta nevoie în anii copilăriei. Sincer, mulțumesc foarte mult școlii și tuturor celor care m-au făcut om, așa cum încercă și cu alți copii. (János Ilyés, elev)

Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă

124.

Ocland

Situată în centrul comunei Ocland, unitatea noastră este dedicată acelor elevi ai căror cerință educativă specială se datorează deficienței de intelect sau dificultății de învățare. Pe parcursul celor nouă ani de școlarizare, asigurăm dezvoltarea, educarea și instruirea elevilor înscriși. Având ca limbă de predare maghiara, suntem singura unitate cu asemenea profil din țară.

Școala a fost înființată în anul 1963, ca unitatea pentru elevi surdo-muți. Profilul s-a schimbat după doi ani de existență, iar după creșterea numărului de elevi, unitate a căpătat și statutul de casă de copii. De atunci, elevii aflați în grija statului petrec și perioadele vacanțelor în localitate. După o nouă reorganizare, prin înființarea centrului de plasament, în anul 2000, educația a fost separată de celelalte servicii sociale asigurate până atunci.

Aceste două instituții de sine stătătoare reprezintă, în prezent, spațiul de educare și dezvoltare pentru cei 48 de elevi școlarizați pe baza certificatelor de orientare școlară emise de Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională.

Elevii participă la programe pe tot parcursul zilei. Înainte de masă, activitățile din cadrul orelor convenționale sunt completate de intervențiile profesorului de psihopedagogie specială și se asigură competențele necesare formării unui bagaj de cultură generală. După-amiaza, se desfășoară activități pe baza unui program de intervenție și recuperare personalizată. Aceste activități reprezintă bazele unei integrări sociale de succes. Astfel, scopul activității noastre este dezvoltarea personalității elevilor cu dizabilități, a capacității de a trăi independent, precum și pregătirea lor pentru muncă și viață. După absolvirea clasei a VIII-a, elevii își continuă studiile la școala profesională, fără susținerea vreunui examen.

Pentru realizarea acestor scopuri, școala dispune de 12 săli dotate corespunzător, cabinete de psihopedagogie specială și de informatică, teren și sală de sport. În prezent, dotarea și reabilitarea spațiilor se realizează printr-un proiect al finanțatorului unității, Consiliul Județean Harghita.

Cu toate că media de vârstă a corpului profesoral este relativ mică, acesta posedă o experiență bogată în tratarea elevilor cu cerințe educaționale speciale. Din corpul profesoral fac parte și cei 44 de profesori de sprijin ai școlii, care desfășoară activități cu elevi integrați individual sau în grup în 24 de școli de masă din județ. De serviciile lor beneficiază peste 300 de elevi, astfel, școala este parte integrantă din sistemul de învățământ din județul Harghita.

Suntem o comunitate deschisă, care întinde o mână de ajutor tuturor. Izolarea geografică relativă a locului este compensată suficient de atmosfera prietenoasă, aproape familială, ce cuprinde spațiul școlii.

Grădinița de pe lângă Unitatea Militară Nr. 01788, „Prichindeii”

125.

Lunca de Sus

Grădinița a fost înființată în anul 2002, conform statutului de organizare transmis unității noastre cu adresa nr. S/B 5/4472 din 24.09.2002, de către Ministerul Apărării Naționale, care a aprobat funcționarea grădiniței cu program normal ca o măsură de protecție socială a cadrelor militare din zonă. S-a dorit a fi o alternativă viabilă la învățământul preșcolar de stat existent în localitate, al cărui orar nu acoperea pro-

gramul de lucru al părinților.

Și-a început activitatea pe 01.01.2003, ca anexă a Unității Militare 01159. Pe 01.08.2003, grădinița a fost arondată Unității Militare 01788 și își are sediul la etajul vilei 1, str. Principală, nr.153, Lunca de Sus, spațiile aferente grădiniței fiind în proprietatea Ministerului Apărării Naționale. Este autorizată din punct de vedere sanitar, a primit autorizația de încredere în

anul 2004 și acreditarea în anul 2011, fiind evaluată de către A.R.A.C.I.P. în anul 2016. În cadrul grădiniței există o grupă mixtă, numărul copiilor fiind fluctuant din cauza mișcărilor de personal din unitățile din garnizoană.

Unitatea de învățământ este o anexă a Unității Militare nr. 01788, a fost recent renovată, în exterior și interior. Cheltuielile curente cu utilitățile, apă, canal, gunoi, energie electrică, lemne de foc sunt suportate din bugetul Unității Militare. Clădirea este racordată la rețeaua publică de apă potabilă și canalizare. Mobilierul este adecvat vârstei copiilor. Grădinița este dotată cu un calculator conectat la internet, un fond de carte, planșe și jucării. Asigurarea unor condiții de calitate pentru educarea și îngrijirea copiilor repre-

zintă o prioritate a echipei manageriale. Programul grădiniței este adaptat cerințelor și nevoilor părinților care sunt cadre militare în garnizoană, precum și ale celor care nu lucrează în sistemul militar. Opțional, se asigură cazare, în special în perioada desfășurării de activități cu specific militar care depășesc programul zilnic (alarme, trageri etc). Din bugetul unității militare se asigură atât fondurile necesare pentru cheltuielile curente ale grădiniței, cât și pentru cheltuielile cu personalul. În cadrul unității noastre nu se percep taxe de școlarizare. Grădinița cuprinde o singură grupă combinată, care în anul școlar 2020-2021 are înscriși 13 preșcolari, o educatoare-coordonator și o îngrijitoare.

Grădinița de pe lângă Unitatea Militară Nr. 01165

126.

Odorheiu Secuiesc

Grădinița a fost înființată în anul 2002, conform statutului de organizare transmis unității noastre de către Ministerul Apărării Naționale, care a aprobat funcționarea grădiniței cu program prelungit ca o măsură de protecție socială a cadrelor militare din zonă.

Și-a început activitatea pe 02.12.2002, ca anexă a Unității Militare Nr. 01165. Grădinița își are sediul în incinta Căminului Militar, strada Bethlen Gábor, nr. 1, Odorheiu Secuiesc. Face parte din rețeaua grădinițelor particulare din județul Harghita, este autorizată din punct de vedere sanitar, a primit autorizația de încredere în anul 2004, acreditarea în anul 2011 și a fost evaluată de A.R.A.C.I.P. în anul școlar 2016-2017. În cadrul grădiniței există o grupă mixtă, numărul copiilor fiind fluctuant din cauza mișcărilor de personal din cadrul unităților din garnizoană.

Unitatea de învățământ este o anexă a Unității Militare Nr. 01165. Cheltuielile curente cu utilitățile - apă, canal, gunoi, energie electrică - sunt

suportate din bugetul unității militare. Clădirea este racordată la rețeaua publică de apă potabilă și canalizare. Mobilierul este adecvat vârstei copiilor. Grădinița este dotată cu un calculator conectat la internet, un fond de carte, planșe și jucării. Asigurarea unor condiții de calitate privind educarea și îngrijirea copiilor reprezintă o prioritate a echipei manageriale. Programul grădiniței este adaptat cerințelor și nevoilor părinților, care sunt cadre militare în garnizoană, dar și părinților care nu lucrează în sistemul militar. Opțional, se asigură cazare, în special în perioada desfășurării de activități cu specific militar care depășesc programul zilnic (alarme, trageri etc). Resursele financiare sunt asigurate din bugetul unității militare, atât pentru cheltuielile curente ale grădiniței, cât și pentru cheltuielile cu personalul. În cadrul unității noastre nu se percep taxe de școlarizare.

Grădinița cuprinde o singură grupă combinată care, în anul școlar 2020-2021, are înscriși 9 preșcolari, două educatoare - dintre care una este coordonator, precum și o bucătăreasă.

Grădinița „Nardini”

127.

Odorheiu Secuiesc

Grădinița „Nardini” funcționează din anul 1992, sub ocrotirea Surorilor Franciscane din Mellersdorf, în inima orașului, pe str. Petőfi Sándor, nr.3.

Grădinița are ca scop creșterea și educarea copilului într-un mediu familial, în colaborare cu familia, integrând religia în viața copilului. Activitățile religioase au mare importanță în activitățile de zi cu zi.

În prezent, funcționează patru grupe mixte (Sfântul Francisc, Sfântul Anton, Sfântul Nicolae și Sfânta Elisabeta), cu un total de 88 de copii. Avem dormitoare pentru somnul de amiază al copiilor și o sală de sport de 73 mp. Suprafața utilă este de 1020 mp.

Pentru creșterea și educarea armonioasă a copiilor avem opt educatoare specializate, două îngrijitoare și un psihopedagog. Avem ca scop integrarea, acceptarea minorităților și respectarea semenilor. În momentul de față, am reușit să integrăm cinci copii cu nevoi speciale în grupele noastre mixte. Drept do-

vedă a profesionalismului nostru, avem părinți care și-au înscris al patrulea copil în anul școlar 2020-2021.

Grădinița dispune de toate dotările necesare. În activitățile noastre joacă un mare rol metoda Pedagogiei Kett. Această pedagogie este legată de numele pedagogului Franz Kett, având la bază religia. Metoda pune accent pe trăiri, incluzând și părțile senzoriale ale corpului. Pentru copii, această metodă reprezintă trăire, bucurie, se liniștesc, sunt mai puțin agresivi.

Așteptăm cu mare drag toți copiii ai căror părinți aleg viața religioasă și sprijină educația oferită de grădinița noastră.

Numele meu este Pál-Katona Katalin-Tímea; din 2014 sunt educatoare în cadrul Grădiniței „Nardini”. Sunt mamă a trei copii, pe care, fără nicio îndoială, îi voi înscrie tot aici, unde vor fi crescuți în prezența lui Isus și a două educatoare într-o grupă, în clase cu toate dotările și mobilier frumos.

Sunt multe activități la care participă și părinții: serbarea zilei de naștere a copiilor, activități comune, scenete, serbări, excursii de final de an. Momentan, aceste activități sunt suspendate din cauza pandemiei.

Școala Postliceală „F.E.G. Education”

128.

Filiala Odorheiu Secuiesc

Școala Postliceală „FEG Education” s-a înființat la Iași, în anul 1998, la inițiativa unui grup de cadre didactice dornice să creeze o alternativă viabilă la învățământul de stat și cel particular. Identificând existența unor nevoi de formare profesională și în alte zone ale țării, FEG EDUCATION a înființat filiale în București, Brașov, Ploiești, Bacău, Sibiu, Târgoviște, Râmnicu-Vâlcea, Giurgiu, Pitești, Cluj-Napoca, Suceava, Constanța, Buzău, Târgu-Secuiesc.

Școala Postliceală „FEG Education” - filiala Odorheiu Secuiesc s-a înființat în 2011, deservind o zonă care cuprinde partea de sud-est a județului Harghita, zona Odorheiului și a Cristurului, școală structurată pe următoarele specializări: asistenți de farmacie și asistenți medicali generaliști, cu limba de predare maghiară, cele șase formațiuni de studiu, câte trei clase pe fiecare specializare, cu un număr total de 127 elevi, unsprezece cadre didactice și medici, funcționând în incinta Liceului „Marin Preda” din Odorheiu Secuiesc.

În acest moment, este singura școală din județul Harghita care asigură instruirea de specialitate de nivel 5: asistent medical de farmacie.

Rezultatele la examenul de certificare a calificării profesionale a absolvenților învățământului postliceal de nivelul 5 are o rată a promovării de 100%. Majoritatea absolvenților se angajează în domeniu, la farmacii, cabinete medicale.

„Școala postliceală creează oportunități! Oferim elevilor noștri de toate vârstele posibilitatea să-și îmbunătățească nivelul de viață printr-o meserie care asigură un viitor imaginat.” - Mózes Csongor, director

„Sunt bucuroasă că fac parte din echipa FEG, unde există o comunicare eficientă între cadrele didactice și elevi și unde realizăm multe activități extracurriculare cu elevi motivați.” - Kovács Emőke, cadru didactic

„Mă bucur că am ales această unitate de învățământ, deoarece cadrele didactice sunt profesioniste. Consider că pot să mă dezvolt din punct de vedere profesional.” - Lőrincz Jácinta, elevă

Școala Postliceală „Louis Pasteur” din Miercurea Ciuc s-a înființat în anul școlar 2000-2001, patronată de Asociația Școala Postliceală „Louis Pasteur”, și a fost acreditată prin Ordinul Ministrului nr. 4120/11.05.2009. Misiunea școlii este de a forma specialiști în domeniul medical și social (asistenți medicali generaliști), care să facă față schimbărilor cotidiene ale vieții sociale, prin promovarea sănătății, prevenirea îmbolnăvirilor, îngrijirea celor bolnavi somatic, mintal, cu handicap, de toate vârstele, în orice tip de unități sau comunități.

La specializarea asistent medical generalist, durata pregătirii este de 3 ani și se desfășoară în limba maghiară. În anul școlar 2020-2021, școala funcționează cu un efectiv de 173 de elevi, în 6 clase. Școala își desfășoară activitatea în clădirea Colegiului Național „Márton Áron” și asigură mijloacele didactice necesare pentru desfășurarea în condiții optime a procesului de învățământ. Pentru a obține performanțe în pregătirea viitorilor asistenți medicali, selectarea elevilor și a cadrelor didactice este riguroasă. În prezent, la școală predau 19 cadre didactice, dintre care 7 medici, 8 profesori și 4 asistenți medicali. Alături de învățământul teoretic, se pune accent pe pregătirea practică a elevilor. Aceasta se realizează atât în sala de demonstrații a școlii, cât și în unitățile sanitare, spitale, laboratoare cu care școala are contract. Școala ține să fie în relații foarte bune cu comunitatea locală și cu agenții

medicali din zonă, pentru buna desfășurare a procesului instructiv-educativ și facilitarea angajării absolvenților școlii. Din cei aproape 1000 de absolvenți, 70% lucrează în domeniul medical. Atmosfera din școală este pozitivă, o atmosferă intelectuală sănătoasă, fiind rezultatul seriozității elevilor și preocupărilor personalului didactic, centrat pe activitatea profesională. Relațiile dintre elevi, profesori și conducerea școlii, fiind foarte bune, democratice, bazate pe respect reciproc, pe colaborare, empatie și toleranță - valori umane fundamentale, hotărâsc eficiența activităților procesului instructiv-educativ.

Școala Postliceală „Louis Pasteur” din Miercurea Ciuc are un rol important în pregătirea profesională a tinerilor din zonă, într-un domeniu foarte important pentru noi toți: sănătatea.

Clubul Sportiv Școlar

„Învingătorii nu renunță niciodată. Cei care renunță nu câștigă niciodată.” (Németh Pál)

Principala activitate a școlii noastre este crearea unui cadru pentru sportul de performanță în bazinul Gheorgheni și pregătirea pentru practicarea sportului după juniorat, dar, totodată, simțim nevoia de a determina cât mai mulți tineri să îndrăgească mișcarea și sportul, atât de importante pentru un stil de viață sănătos.

Clubul Sportiv Școlar Gheorgheni, cu mai mult de șase decenii de existență, a devenit o parte integrantă a vieții orașului nostru, iar bazele noastre sportive au fost întotdeauna deschise publicului dornic de a face sport, am găzduit diverse evenimente sportive în oraș, profesorii noștri fiind dispuși să participe la organizarea și desfășurarea acestora.

66 de ani pentru sport

Clubul Sportiv Școlar Gheorgheni a fost înființat

în anul 1954, ca secție a Liceului Teoretic „Salamon Ernő”, la inițiativa domnului Basilides Tibor senior. A devenit unitate independentă în anul 1971, sub denumirea Școala Sportivă Gheorgheni, iar în anul 1978 a devenit Clubul Sportiv Școlar Gheorgheni. În cei 66 de ani de existență, unitatea a fost condusă de cinci directori: Basilides Tibor senior (perioada 1954-1973), Nagy Zoltán (perioada 1973-1978), Basilides Csaba (perioada 1978-2007), Jánosi Béla (perioada 2007-2020), iar actualul director, din septembrie 2020, este Jánosi István.

Unitatea a pornit cu două grupe de gimnastică în anul 1954, iar în anul 1960 activitatea s-a lărgit cu secțiile de hochei pe gheață, schi fond și baschet feminin; în 1969 s-a aprobat înființarea secției de tenis de câmp; în anul 1975 s-a înființat secția de schi alpin; secția de fotbal s-a înființat tot în anul 1975, dar în 1989 s-a și desființat.

Dintre antrenorii emeriți care au colaborat pentru rezultatele obținute de sportivii secțiilor clubului nostru și se bucură de faimă și recunoaștere la nivel național și internațional pot fi amintiți: Basilides Tibor senior, Nagy Zoltán, Basilides Csaba, Elekes Antal, Hoffman Ferenc, Basilides Tibor jr., Ferencz József, Kercsó Árpád, Kercsó Csaba, Marosi Sándor, Gyulai Adalbert, Jánosi Béla, Hoffman Gabriella, Molnár Levente.

De-a lungul anilor, mai mult de 300 de sportivi ai clubului nostru au fost selecționați în loturile naționale și olimpice ale României, au participat la competiții internaționale de prestigiu și s-au întors acasă cu mai multe medalii (Campionat European, Campionat Mondial, Cupa Europei, Cupă Mondială, Jocurile Olimpice de Tineret, Festivalul Olimpic al Tineretului European, Balcaniadă).

La Jocurile Olimpice de vară și de iarnă au participat următorii sportivi ai clubului: Fórika Ferenc, Tamás József, Kiss Gyula, Tankó Elemér, Antal Zsolt, György Mónika, Ferencz Réka, Sára Tímea (schi fond), Ferencz Réka (biatlon), Molnár Levente, Stroia Nicu Florin, Urzică Marius (gimnastică), Marosi Katalin (tenis de câmp, ca reprezentant al Ungariei).

Succesele remarcabile ale sportivilor noștri, pe scurt:

- Gimnastică: Molnár Levente (antrenor: Hoffman Ferenc): campion mondial universitar, medaliat cu bronz la Campionatele Europene de juniori și seniori. Marius Urzică (antrenor: Ferencz József): multiplu campion european și mondial, campion olimpic.

- Biatlon: Ferencz Réka (antrenor: Gyulai Adalbert): campioană mondială de junioare, locul I la Cupa Europeană și Cupa Mondială de biatlon, locul 10 la Jocurile Olimpice de Iarnă.

- Schi fond: Sára Tímea (antrenor: Jánosi Béla): locul I la Cupa Mondială și Cupa Europeană de junioare, Sára Erzsébet (antrenor: Jánosi István): medaliată cu bronz la Campionatele Europene de junioare, Darvas Zsanett (antrenor: Jánosi István): locul I la Cupa Europeană de junioare, Fórika Szabolcs (antrenor: Jánosi István): medaliat cu argint la Cupa Europeană de juniori.

- La Festivalul Olimpic al Tineretului European au participat următorii sportivi, de la secția schi fond: Benedek Loránd, György Mónika, Ferencz Réka, Sára Tímea, Ferencz Katalin, Sára Péter, Bajkó Réka, Sára Erzsébet, Vakaria Edit, Kacsó Bernadett, György Sándor, Darvas Zsanett, Kémenes Anna, Vakaria Áron, Fórika Szabolcs, iar Lőrincz Eszter la secția schi alpin.

- La Jocurile Olimpice de Tineret de iarnă a participat de la secția hochei pe gheață sportivul Antal Csongor.

De-a lungul anilor, majoritatea sportivilor selecționați în loturile naționale ale României au provenit de la secția de hochei pe gheață (aproape 200), în fie-

care an, mai mulți jucători luând parte la campionatele mondiale de juniori cu reprezentativa României.

În zilele noastre

În prezent, în cadrul Clubului Sportiv Școlar Gheorgheni sunt 328 de sportivi, împărțiți în 25 de grupe, îndrumați de 13 profesori-antrenori, în ramurile sportive schi fond, schi alpin, hochei pe gheață, baschet și tenis de câmp.

La secția de schi fond avem 74 de sportivi, în patru grupe de începători, o grupă de avansați, două grupe de performanță, cu profesorii: Jánosi Béla, Jánosi István, Romfeld László și Kolumbán Csaba.

În cadrul secției de schi alpin practică sportul 34 de copii, în două grupe de începători: o grupă de avansați și o grupă de performanță, sub îndrumarea profesorilor Elekes László și Balázs Lehel.

Cei mai mulți sportivi sunt la secția de hochei pe gheață: în trei grupe de începători, două de avansați și o grupă de performanță, 136 de copii învață secretele celui mai popular sport din Gheorgheni, sub îndrumarea antrenorilor Farkas Csaba Levente, Molnár Szabolcs și Daradics Csaba.

La secția de baschet sunt 58 de sportivi dornici de a-și însuși tainele baschetului, organizați în două grupe de începători, o grupă de avansați și o grupă de performanță, sub conducerea profesorilor Kercsó Zoltán și Hobaj Levente.

În cadrul secției de tenis de câmp avem 26 de sportivi, grupați în două grupe de începători, o grupă de avansați și o grupă de performanță, antrenori: Elekes Éva, Elekes László și Elekes Krisztina.

Unde trăim și muncim

Sediul și bazele noastre sportive se află în centrul orașului Gheorgheni, în curtea Liceului Teoretic „Salamon Ernő”. Cu sprijinul Ministerului Educației și al Inspectoratului Școlar Județean Harghita, începând din anul 2012, avem propriul sediu, în care sunt amplasate birourile, sala de forță, spațiile de depozitare, arhiva, vestiarele, opt camere cu trei paturi, unde putem să cazăm echipele de sportivi care sosesc la meciuri sau concursuri. Antrenamentele se desfășoară, în principal, în bazele noastre sportive, printre care se află și o sală de gimnastică proprie, construită în anul 1977, unde se țin antrenamentele de baschet și, ocazional, cele de tenis de câmp. Din anul 2008, avem în administrarea noastră Sala de sport „Basilides Tibor”, sală în care, înainte de masă, se desfășoară orele de educație fizică ale școlilor învecinate, iar după-amiaza se țin antrenamentele secției de baschet. Secția de tenis de câmp dispune de patru te-

renuri de tenis cu zgură, înconjurate de o pistă de alergare și de schi role, unde se antrenează secțiile de schi fond și schi alpin, cu ocazia antrenamentelor pe uscat. Avem un teren de baschet în aer liber și un teren multifuncțional îngrădit și iluminat. În afară de aceste baze, pe Vârful Bucin am amenajat un teren de schi fond, unde putem organiza și concursuri de nivel național.

Gânduri despre Clubul Sportiv Școlar

Tradițiile au un rol important în viața unui oraș, atât cele culturale și religioase, cât și cele sportive. Județul nostru poate să se mândrească, cu certitudine, deoarece patru școli sportive oferă oportunități pentru practicarea mai multor ramuri sportive în regim competițional sau de a încerca diferite sporturi de echipă sau individuale cu tradiție în zona noastră, cum ar fi hocheiul pe gheață, schiul alpin, schiul fond sau biatlonul. Clubul nostru, încă de la începuturi, se concentrează nu numai pe sportul de performanță, ci este leagănul, nucleul vieții sportive din orașul Gheorgheni și a dat comunității noastre un număr mare de sportivi, modele de urmat de către tinerii din oraș. Transmiterea către sportivi a fair-play-ului, realizarea obiectivelor, a performanțelor și educația morală reprezintă prioritatea unității noastre și a colegilor. Cred că acest lucru este necesar pentru tineretul de azi, ca să îndrăznească să viseze și să creeze ceva ieșit din comun. Consider că este important să fim mândri de rezultatele sportive și să transmitem dragostea față de sport generațiilor care urmează, pentru că nu există viață împlinită fără sport. *Mens sana in corpore sano* (D. J. Juvenalis) (*István János, director*)

În mod oficial, Clubul Sportiv Școlar Gheorgheni este o unitate de învățământ care funcționează în subordinea Ministerului Educației. Dar dacă întrebăm pe oricine din orașul nostru sau chiar din județul nostru, toată lumea ne cunoaște ca fiind „școala sportivă”. Dacă aș vrea să caracterizez școala sportivă, aș putea folosi expresia „mai mult decât o unitate de învățământ”. Este ca o familie. Toți actualii și foștii sportivi, antrenori, părinți pot spune cu mândrie că aparțin acestei familii. Această familie i-a pregătit pentru viață prin sport. I-a învățat să piardă cu capul sus. Dar, în același timp, i-a învățat să se ridice după un eșec. I-a învățat să câștige cu umilință. I-a învățat pe copii să-și urmeze visurile, să aibă încredere în coechipierii lor, în profesorii lor, dar mai ales în ei înșiși. Membrii familiei noastre sunt recunoscători. Acel zâmbet copilăresc, ce provine din recunoștință și realizări, strălucește mai puternic decât orice medalie. Aceste zâmbete revigorează, ne oferă putere pentru viitor

și, de fapt, aceste zâmbete ne caracterizează. Această este „școala sportivă”, aceasta este școala noastră. (Zoltán Kercsó, profesor secția baschet)

În opinia mea, trebuie să fim recunoscători Clubului Sportiv Școlar pentru că ne-a oferit o mulțime de oportunități, pe mai multe planuri. Am avut posibilitatea să facem sport, să ne dezvoltăm în cadrul antrenamentelor, meciurilor, taberelor de pregătire. Alăturându-ne Clubului Sportiv Școlar, am devenit membri ai unei echipe, ai unei comunități, unde mergem cu plăcere pentru a ne antrena după-amiaza. În calitate de sportivi, am avut ocazia de a participa la o mulțime de meciuri și competiții, legând noi prietenii și câștigând experiență, învățând să fim independenți. Antrenamentele ne-au învățat să ne programăm timpul. Mulți dintre noi am devenit sportivi când eram mici, astfel, prin intermediul Clubului Sportiv Școlar, antrenorii noștri ne-au învățat, pe lângă micile detalii ale ramurii sportive, să fim perseverenți, să luptăm pentru obiectivele noastre, să lucrăm în echipă și, cel mai important, faptul că, prin muncă consecventă, putem realiza orice. Personal, sunt recunoscătoare că aparțin acestui club și mă bucur pentru copiii și tinerii care locuiesc aici și care au posibilitatea de a practica sportul. (Villő Béres, sportivă a secției de baschet)

Pot să spun cu mândrie că am trăit cea mai mare parte a vieții mele ca membru activ al Clubului Sportiv Școlar. În al 13-lea an de la înființarea unității, în speranța și cu dorința de a practica sportul de performanță, m-am înscris în grupa de începători a secției de schi fond. Datorită atașamentului față de sportivi și a profesionalismului cadrelor didactice de atunci, dar și din dragostea mea față de sport, am decis să-mi dedic viața sportului de performanță. După absolvirea Institutului de Educație Fizică și Sport din București, m-am întors la școala sportivă, unde am avut ocazia să devin coleg cu foștii mei antrenori. Este interesant că majoritatea foștilor și actualilor antrenori ai clubu-

lui, în tinerețe, au fost sportivi la secțiile școlii sportive. Progresul realizat, atât la nivelul rezultatelor, cât și al bazei sportive, se datorează dorinței de afirmare și atitudinii deosebite a personalului didactic, a celui didactic auxiliar și nedidactic – altfel spus, lucrului în echipă. Mă simt norocos, pentru că dacă aș avea șansa de a începe din nou, fără ezitare, aș alege aceeași carieră minunată. (Béla Jánosi, profesor pensionar fost director al unității)

Ca sportiv de primă generație a secției de schi alpin, am devenit membru activ al acestei echipe vibrante, pline de acțiune, motivate, care a devenit cunoscută în regiune ca „Școala Sportivă”. Îmi amintesc că, sportivă fiind, eram mereu mândri că suntem „sportivi școlari” - acest cuvânt parcă era vrăjit pe atunci. Mai târziu, toți cei trei copii ai mei, urmând tradiția familiei, au devenit membri ai familiei numeroase a Clubului Sportiv Școlar, un jucător de hochei și doi schiori alpini. Așadar, nu era ceva ieșit din comun dacă aproape în fiecare weekend de iarnă, încă de la primele ore ale dimineții, eram în drum spre o competiție de schi. Alteori, patinoarul devenea a doua noastră casă. Momente de bucurie, mari dezamăgiri, antrenamente dificile, succese imense, accidentări, recuperare, meciuri câștigate, curse nereușite, cupe, medalii, diplome au venit rând pe rând în viața noastră... Cei ai căror copii fac sport știu foarte bine despre ce vorbesc, ei știu că este un mod de viață, o valoare de nedescris, pe care toți ar trebui să o experimenteze. Mă gândesc cu inima plină de recunoștință la toți foștii și actualii profesori ai Clubului Sportiv Școlar, care, împreună cu noi, părinții, educă tinerii pentru viață, pentru perseverență, pentru luptă, pentru a putea gestiona atât eșecurile, cât și succesele și - în multe cazuri - pentru o vocație pentru tot restul vieții. Îi doresc Clubului Sportiv Școlar cât mai mulți tineri talentați, perseverenți, iubitori de sport și, nu în ultimul rând, de succes, ce realizează, continuă și transmit mai departe visurile antrenorilor și profesorilor! (Gyöngyvér Balázs, fostă sportivă, actualmente părinte)

Clubul Sportiv Școlar

Odorheiu Secuiesc

131.

Potrivit unor surse, clubul a fost înființat în anul 1956, după altele, în 1957, sub denumirea „Előre”, pe lângă Liceul „Tamási Áron”, director fiind profesorul de educație fizică Attila Ádám. În anul 1969, Clubul Sportiv Școlar a devenit o unitate independentă, primul director fiind Béla Török, profesor cu specializa-

rea atletism. El a condus clubul între anii 1969 și 1976, perioadă în care au existat următoarele secții: atletism (Béla Török, Dezső Kebele, András Öreg), lupte (András Elekes, Tibor Verestőy, Árpád Szörny, Ernő Téglás), fotbal (Géza Lőrincz, József Péter), tenis de masă (Ferenc Nagy, János Pál), hochei pe gheață (András Tarcsi,

Mihály Veress), handbal (Dénes Szabó, Ignác Tamás, Imre Mészáros), sărituri cu schiurile (József Eröss, Árpád Ilyés), gimnastică masculină (Csaba Sántha).

În perioada 1976–1988, director este Kovács János, specializarea lupte. Sunt înființate noi secții, schi alpin (Valeriu Alexandrescu), gimnastică feminină (Katalin Kovács), și crește numărul specialiștilor: Alpár Máthé, Zoltán Jakócs, József Nagy - atletism, János Kovács, András Kémenes, Csaba Bodrogi - lupte, István Mátyás - gimnastică, Liviu Vladu - handbal, Ferenc Bálint, Attila Lőrincz - fotbal, Maria Vladu - tenis de masă.

În anul 1980, ne-a fost dată în administrare Sala sporturilor, s-a construit tribuna de la Stadionul municipal; sub tribună au primit o sală sportivă de la lupte, am primit o sală comună pentru tenisul de masă și gimnastică.

În perioada 1988-1998, conducerea școlii este preluată de Liviu Vladu, catedra de hochei pe gheață este transformată în hochei pe iarbă, András Tarcsi este ajutat de antrenorul István Bán Széll. La secția de atletism vin doi profesori, Márta Szabó și Attila Bartus, la handbal: Lajos Bakó, Magda Ilyés Miklós, Ildikó Balázsi, Sándor Gálovits.

Din 1998 până în 2008, conducerea a fost deținută de prof. Péter József; au loc transformări de secții: la fotbal vine Attila Szabó, la lupte László Katona, la handbal Béla Rigó, Loránt Sipos; se înființează secția de șah cu antrenorul István Balázs; la tenis de masă, tânărul antrenor István György.

Inundația din anul 2005 ne-a pus în față probleme foarte mari, practic, au fost distruse Sala sporturilor, sala de tenis de masă, pista de atletism, sala de lupte. Pentru reabilitarea lor am primit fonduri de la Guvernul României, de la Consiliul local, ONG-uri.

În perioada 2008 – 2016, noul director este prof. Bakó Lajos și vin profesori/antrenori tineri: la atletism László Buti, la lupte Szabolcs László, la handbal Zsolt Mester, Aliz Sándor, Levente Kocs, Levente Szabó; se înființează secția de tenis, cu dna prof. Erzsébet Orbán. Attila Bartus devine directorul școlii în anul 2016.

Cei mai importanți sunt sportivii noștri, de care suntem foarte mândri - îi nominalizăm pe cei mai buni dintre cei buni:

-handbaliștii Ilyés Ferenc, Bartok Csaba, Bakó Botond și Kerekes Éva,

-atleții Anton Valentin, Cseresznyés Zsolt, Bartus Attila, Kuti László, Nunu Mihaela, Bálint Noémi, Karamán Hunor, Telekfalvi Krisztina,

-luptătorii Csaba Bodrogi, László Miklós, Attila Jakab, Szabolcs László, Krisztián Kovács, Sándor Molnos, László Gergely, László Szabó, Endre Elekes, Csaba Roland Sándor, Zsolt Fancsali, Béla Üveges, Lajos Sándor,

-sportivii de la tenis de masă András Fejér, Zoltán Fejér, Szilárd György, Barna Lőrincz, Levente Sánduly, Szabolcs Tamás,

-șahistii Nóra Árgyó, Andrea Ádám, Éva Rendi,

-sportivii de la secția hochei pe iarbă, care dau majoritatea lotului național de juniori.

Menționăm că aici sunt sportivii care au fost și sunt multipli campioni naționali, internaționali, membrii loturilor de juniori ai României la Campionatele Balcanice, Europene, Mondiale și chiar la Jocurilor Olimpice. Pe lângă acești sportivi excepționali, avem mulți sportivi medaliați la finalele Campionatelor Naționale.

În această perioadă, sunt schimbări la catedrele de șah și tenis de masă: la șah vine fosta sportivă Éva Rendi, la tenis de masă, tot un fost sportiv, Szilárd György.

Momentan, la Clubul Sportiv Școlar din Odorheiu Secuiesc sunt 8 secții, 37 de grupe, 508 sportivi înscriși și pregătiți de personalul didactic și didactic auxiliar:

- atletism: Zoltán Jakócs, Attila Bartus și László Buti

- lupte: Csaba Bodrogi, László Katona și Szabolcs László

- hochei pe iarbă: István Bán Széll

- handbal: Lajos Bakó, Loránt Sipos, Levente Orbán, Zsolt Mester, Aliz Sándor

- fotbal: Attila Szabó

- șah: Éva Rendi

- tenis de masă: István György

- tenis: Erzsébet Orbán

În vara anului 1967, după multe intervenții la Ministerul Învățământului, inspectorul Marinel Oancea a reușit să înființeze o secție sportivă, pe lângă Liceul Teoretic Toplița, denumit înainte Liceul „Vasile Roaită”, care a fost înființat în anul 1958, cu sprijinul profesorului de educație fizică și sport, Varga Titus, cu două ramuri de sport: volei (cu două catedre: una de fete, unde titular era prof. Ioan Moldovan, și una de băieți, unde a activat prof. Lucian Samson) și schi fond, unde a fost titular profesorul Stan Damian-Alexandru. Luând în considerare aceste informații, se poate afirma că 1 septembrie 1967 este data la care a luat naștere precursora Clubului Sportiv Școlar Toplița, așa-numita secție sportivă, care a funcționat, de-a lungul anilor, mai precis până în anul 1994, pe lângă diferite școli și licee din oraș (Școala Generală Nr. 8 și Grupul Școlar „O.C. Tăslăuanu”), până a devenit o unitate școlară cu personalitate juridică, actualul Club Sportiv Școlar din Toplița.

Pe parcursul anilor, la această unitate școlară sportivă au lucrat antrenori pricepuți: Petru Lăcătuș, Szabó Mihály, Pompiliu Buterez (originar din Brăila), Ilyés Elemér și Valer Ianoși (fotbal), Szabó Mihály, Petru Lăcătuș și Chitta Anton (înot), Cornelius Bâra, Stan Damian, Mesaroș Alecsandru, Vasile Runcan, Petru Dobrea și Orbán Berta (schi fond), Șerban Cojocar (fost monitor de schi din Brașov), Mesaroș Alecsandru, Pop Benedek Ionel, Bodor Franceska și Kis Vilmos (schi alpin), Ioan Rizea, Ilyés Elemér, Cristian Ilie Coșarcă, Livia Dobrea și Ionuț Țăran (sanie), Ioan Moldovan, Lucian Samson, Chitta Anton, Mugurel Rugină, Alecsandru Mesaroș, Marius Macarie, Ovidiu Macarie, Pană (Pantea) Maria, Ioan Rizea, Musulin (Lörincz) Érika, Pușcaș Marin, Mariș (Precup) Emilia și Stoian (Iacob) Mariana (volei).

De-a lungul celor 53 de ani de existență ai unității școlare, am înregistrat rezultate notabile, obținute în urma unui efort comun al sportivilor și al antrenorilor. Chiar dacă, la început, baza sportivă avută la dispoziție nu a fost la nivelul cerințelor

sportului de performanță contemporan, conducerea C.S.S. Toplița, oricare a fost ea, s-a străduit să îmbunătățească permanent condițiile de antrenament și refacere pentru sportivii clubului. Antrenorii de la C.S.S. Toplița au făcut/fac selecție prin școlile din oraș (Școlile Gimnaziale Nr. 4, 6 și 8, Liceul Teoretic „O. C. Tăslăuanu”, Colegiul Național „Mihai Eminescu”) ori la cele situate în apropierea municipiului (Școala Gimnazială „Sf. Andrei”, Sârmaș, Școala Gimnazială Nr. 2 din Hodoșa, Școala Gimnazială „O.C. Tăslăuanu”, Bilbor, Liceul Tehnologic „Miron Cristea”, Subcetate).

Într-un document intern, denumit „Proiectul Clubului Sportiv Școlar Toplița”, în capitolul „Misiunea C.S.S. și finalitățile activității” se precizează: „În virtutea R.O.A.F. al Cluburilor Sportive Școlare, aprobat prin O.M. nr 5035/14 noiembrie 2001, fiind o unitate de învățământ, unitatea noastră are menirea de a da posibilitatea elevilor din orașul Toplița și din localitățile din zonă, cu aptitudini și calități fizice și moral-volitice corespunzătoare, să se inițieze și apoi să se perfecționeze în patru ramuri sportive cu foarte mare tradiție în zonă și să devină sportivi de performanță sau mare performanță, așa cum foarte mulți dintre foștii elevi ai clubului au devenit”.

Momentan, C.S.S. Toplița oferă condiții optime de pregătire pentru majoritatea sportivilor săi, dispunând de o sală de sport, o sală de pregătire fizică aflată în sediul administrativ al clubului (într-o clădire reabilitată), de aparate și instalații sportive, materiale și echipament sportiv de peste 2,5 milioane lei. De asemenea, merită să menționăm și faptul că C.S.S. Toplița deține și un microbuz cu 19+1 locuri.

Pe lângă toate acestea, mai greu este cu asigurarea condițiilor de pregătire și concurs pentru sportivii și tehnicienii de la sporturile de iarnă, care, știm cu toții, sunt foarte costisitoare.

Totuși, C.S.S. Toplița rămâne un adevărat centru sportiv al județului Harghita.

În anul școlar 2019-2020, la Clubul Sportiv Școlar Toplița existau patru secții pe ramură de sport: sanie, schi alpin, schi fond și volei.

A fost fondat în 1968, la propunerea inspectorului de specialitate Ákos Bálint. Unitatea a sărbătorit 50 de ani de existență în 2018, perioadă în care a trecut printr-o călătorie dificilă. S-au format și au dispărut secții, sediul a fost mutat de mai multe ori, însă mii de tineri sportivi din Ciuc au obținut medalii la campionatele naționale, au intrat în echipele de tineret și adulți, sporind renumele C.S.S. În cei cincizeci de ani, școala a avut opt directori. Postul actual de director este ocupat de Márton Simon. În prezent, există cursuri/traininguri de schi alpin, judo, patinaj artistic, patinaj viteză și short-track, schi fond, biatlon și hochei pe gheață.

Schi alpin

Schiul alpin este un sport de iarnă care constă în coborârea pe pante pe zăpadă, prin anumite puncte de trecere obligatorii, numite „porți”, cu schiuri cu legături cu călcâi fix. Schiatul a evoluat de la schiul fond, datorită dezvoltării infrastructurii echipamentelor de transport al oamenilor (teleferice), în stațiunile de munte, prin acestea, schiorii erau duși până în vârful celor mai înalte pante, astfel încât bucuria coborârii pantelor lungi, care altădată erau prea greu de urcat, se putea face de mai multe ori. Acest sport este popular oriunde ninge sau există zăpadă combinată cu pante ale munților, precum și infrastructura necesară.

Hochei pe gheață

Hocheiul pe gheață este un sport de iarnă olimpic, de echipă, folosind croșe și un puc. Hocheiul pe

gheață este unul dintre cele mai pasionante sporturi de echipe și, în mod sigur, cel mai rapid. O echipă este alcătuită din maximum 20 de jucători și 3 portari în competiția masculină și din 18 jucători și 2 portari la feminin. În timpul jocului, o echipă nu poate avea mai mult de 6 jucători pe gheață: un portar, 2 fundași și 3 atacanți.

Judo

Judo este o artă marțială japoneză modernă (Gendai budō). Principiile sale se bazează pe folosirea supleții în locul forței brute, fiind eliminate loviturile și unele accidentări, cum ar fi luxarea degetelor. În judo se folosesc proiectări, secerări, fixări la sol, strangulări și luxări.

Schi fond

Schiul fond este un sport de iarnă practicat cu schiuri cu legături cu călcâi mobil. Acesta este popular în țările cu suprafețe întinse pe care se găsește zăpadă, în principal în Europa de Nord și Canada.

Patinaj viteză

Patinajul viteză este un sport de iarnă, care constă în curse pe diferite distanțe pe o pistă acoperită cu gheață. Pista are forma ovală, iar patinatorii ating viteze de peste 60 km/h.

Patinaj Artistic

Patinajul artistic este un sport de iarnă care constă în executarea de elemente specifice precum sărituri, piruete ș.a. pe o suprafață acoperită de gheață. Cele 4 discipline în care se poate concura la nivel Olimpic sunt proba de individual masculin, individual feminin, perechi și dans pe gheață. Disciplinele non-olimpice includ patinajul sincronizat. În competițiile de seniori, patinatorii execută de regulă două programe: programul scurt și programul liber care, depinzând de disciplină, pot include elemente precum piruete, sărituri, pași, ridicări, sărituri aruncate, „spirală morții”, secvențe de pași ș.a.

(după: www.cssm-ciuc.ro/ro/index.php)

Palatul Copiilor din Miercurea Ciuc face parte din rețeaua palatelor și cluburilor copiilor din România, ca parte integrantă a învățământului. Este un centru de resurse educaționale și de servicii care dorește să devină prima opțiune de petrecere a timpului liber, în mod creativ și util. Astfel, își aduce contribuția la realizarea idealului educațional românesc: „dezvoltarea liberă, integrală și armonioasă a individualității umane, formarea personalității autonome și creative.” Palatul Copiilor organizează și desfășoară activități instructiv-educative specifice, în afara cursurilor școlare, prin care se aprofundează și se completează cunoștințele, se dezvoltă aptitudini potrivit vocației elevilor, se organizează petrecerea timpului liber în mod plăcut.

Misiunea unității noastre este să fie deschisă și să utilizeze metode specifice învățământului extrașcolar, incluzând noile tehnologii informaționale, pentru a îmbunătăți eficiența învățării prin care formăm copiii și tinerii cunoștințe, priceperi și deprinderi care le permit să-și descopere mai ușor vocația. Serviciul educațional oferit, prin statutul său și modul de organizare, este unic pe piața educațională, ceea ce îi conferă un mare avantaj.

Prin întreaga lor activitate, palatele și cluburile copiilor contribuie substanțial la stimularea și dezvoltarea creativității, la formarea gustului pentru frumos

și educarea sensibilității, iar participarea elevilor la activitățile cercurilor artistice, precum și la spectacolele sau concursurile cuprinse în Programul activităților extrașcolare, elaborat anual de Ministerul Educației, le oferă posibilitatea de a-și dezvolta spiritul de competiție, de a-și canaliza energia creatoare către lucruri cu adevărat importante pentru ei, combinația complexă de cunoștințe, aptitudini, valori, atitudini, dorințe care îl sprijină pe individ să acționeze eficient, într-o manieră realistă, în general, dar și într-un domeniu anume.

Susținem promovarea ofertei educaționale prin încurajarea elevilor să se implice în diferite activități extrașcolare menite să le stimuleze creativitatea și interesul pentru proiecte de educație nonformală și competiții școlare cuprinse în calendarele Ministerului Educației și ale federațiilor de specialitate. Menționăm că unitatea noastră funcționează la Miercurea Ciuc, dar avem filiale și la Bălan, Gheorgheni și Toplița.

Copiii și tinerii manifestă interes și seriozitate față de Palatul Copiilor și entuziasm în derularea activităților. Activitățile noastre se desfășoară în cadrul cercurilor cultural-artistice, tehnico-aplicative și sportive. La Palatul Copiilor din Miercurea Ciuc și în filiale funcționează cercurile: etnografie/jocuri-jucării, muzică vocal-instrumentală, muzică populară, orientare sportivă, jocuri logice, metaloplastie/electro, aeromodelism/robotică, automodelism, desen/foto, aerobic, educație pentru cetățenie democratică, tenis

de masă, schi alpin, dans popular, atelierul fanteziei, navomodelism, gimnastică ritmică, foto-turism, fotbal, sculptură/ modelaj, dans modern. La aceste cercuri sunt înscrși 1800 de copii și elevi care se împart în 25 de cercuri, fiind coordonați de 25 profesori.

Primum cu brațele deschise fiecare copil care dorește să-și petreacă timpul liber util și plăcut. Dorind să atragem elevii către artă, sport, tehnologie, către frumos, să le stimulăm creativitatea, am elaborat

Gyermekek Háza CSÍKSZEREDA Toplicea urto 20.

Ime	Telefon
ADÁM KATALIN	0749 529 768
ADÁM REBEKA	0740 938 459
BIRTA MELANIA	0721 182 522
ENE ANCA MELANIA	0746 530 551
GARGALY ELIZABETHA	0745 503 348
KELLERSEN LEVENTE	0745 515 585
KARLISZONY KÁLMÁN	0742 173 888
KIS JÁNOS	0744 174 947
KISKARAHY SZALAY ZOLTÁN	0752 455 388
KRISTÓ RÓBERT	0744 696 448
PÁLFI AGNES	0756 349 204
SALAMON GABRIELLA	0740 149 155
SZABÓ HÁNDOR	0743 495 536
VÁRCSA INGYKA	0744 239 771

GYERGYÓSENTMIKLÓS Gyikósd sugdrit 17.

Ime	Telefon
CSAVAR ANDRÁS	0741 343 595
CZIRJÁK ISTVÁN	0746 167 481
HAJOSIK JUDITH	0741 304 931
VADÁSZ SZATMÁRI ISTVÁN	0741 956 781

MAROSHEVIZ Vizek urto 14.

Ime	Telefon
BRAIC VIOREL	0740 631 128
RIGDA ATTILA	0756 784 254
MÉCSER GHEORGHE-BLIN	0743 775 341
VULCAN MĂDIBANA	0743 778 872

BALÁNBÁNYA Virög urto 7.

Ime	Telefon
HAJOSIK JUDITH	0741 304 931
GARGALY ELIZABETHA	0742 173 888
SZABÓ HÁNDOR	0743 495 536
VÁRCSA INGYKA	0744 239 771

GYERMEKEK HÁZA
BEMUTAKOZÓ

programe amuzante și atractive. Această perspectivă mai neobișnuită are menirea de a susține și eforturile de integrare a elevilor cu cerințe educaționale speciale din cadrul cercului, dar și educația inter- și transculturală, încă puțin abordată în cadrul programelor școlare actuale. Este prioritară elaborarea unor mecanisme instituționale incluzive, care asigură participarea copiilor proveniți din familii vulnerabile, a copiilor marginalizați la activitățile unității noastre.

Eficacitatea, rezultatele Palatului Copiilor se măsoară prin participarea la concursuri, spectacole, festivaluri și expoziții. Suntem foarte mândri de realizările excelente ale copiilor din comunitatea noastră la aceste evenimente competiționale. Pe lângă acestea, există și activități ale cercurilor a căror utilitate este dovedită de numărul mare de copii care participă.

„Sute de copii, în special din învățământul primar și din grădinițe, participă în fiecare an la activitățile de jocuri și meșteșuguri populare. Pe tot parcursul anului, aceste activități sunt organizate pe baza tradițiilor, obiceiurilor populare, religioase și evenimentelor locale. Copiii își modelează relația cu viața, folosind materiale naturale, învățând despre meșteșuguri populare, tehnici vechi de artizanat și practicând jocuri tradiționale pentru copii. Activitățile bazate pe tradiție, taberele de vară dedicate meșteșugurilor și dansului popular conectează copiii cu trecutul istoric, ajută la adaptarea la prezent și la modelarea cu har a mediului nostru. Aceste activități extrașcolare îi ajută pe elevii noștri să devină oameni integri în comunitatea lor, pe drumul către maturitate.” (Kati Ádám, conducător de cerc)

Dezvoltarea talentelor aduce beneficii societății, dar și comunităților noastre restrânse. Iată două afirmații care atestă abordarea noastră:

„Palatul Copiilor a fost un loc determinant pentru copilăria mea. Deja din grădiniță am frecventat în mod regulat cercurile de dansuri populare, schi, meșteșuguri populare și cursurile de flaut, care au devenit elemente importante în viața mea. De aici provin majoritatea prietenilor mei, de aici am cele mai multe amintiri din care mă hrănesc și astăzi. Sunt recunoscătoare că de trei ani fac parte din rândul cadrelor didactice. Este o plăcere pentru mine să pot da mai departe tot ce am dobândit în domeniul culturii populare. Există atât de multă bucurie în a cânta, a dansa și a colinda împreună cu copiii!” (Rebeka Ádám, profesor)

„Palatul Copiilor înseamnă foarte mult pentru mine, în principal pentru că a fost primul pas în cariera mea de sportiv. Sub îndrumarea profesorului de schi, am putut să învăț elementele de bază și trucurile schiului alpin și, astfel, să cunosc mai profund un sport care mi-a plăcut imediat și să planific o viață în jurul lui. Activitățile de schi din Palatul Copiilor mi-au oferit multe realizări și motivația de a atinge noi obiective. Antrenamentele se desfășurau într-o atmosferă de bună dispoziție, formându-se astfel o echipă coezivă și stimulativă, o mică familie, benefică pentru formarea personalității mele. Per ansamblu, cred că datorez Palatului Copiilor angajamentul meu puternic față de sport, de schiul alpin și motivația de a duce o viață activă.” (Hunor Szőke, campion, membru al echipei naționale de schi alpin din România)

Clubul Copiilor „Cimbora”

135.

Odorheiu Secuiesc

Cu un trecut de peste 60 de ani, Casa Pionierilor de odinioară, ulterior Casa Elevilor, a primit oficial denumirea de Clubul Copiilor „Cimbora”, (anul începerii activității este 1953, predecesor instituțional fiind Casa Pionierilor și Șoimilor). La ora actuală, unitatea funcționează cu două filiale, la Cristuru Secuiesc și la Vlăhița.

Alegerea numelui nu este întâmplătoare: în intenția noastră, Clubul Copiilor trebuie să fie unul dintre cei mai buni prieteni pentru elevii care frecventează diferitele cercuri de activitate ale acestuia. Considerăm că este important ce pregătire intelectuală și spirituală primesc elevii în timpul petrecut la noi. Scopul nostru este ca elevii din cadrul cercurilor să își petreacă timpul liber cu folos, desfășurând anu-

mite activități profesionale. Transparența, toleranța, creativitatea și creșterea nevoii de autoeducare sunt principiile de bază ale activității noastre educaționale. Scopul este de a pregăti o generație inteligentă și sănătoasă.

Profesorii îndrumători sunt cadre didactice pregătite, majoritatea cu 10-25 de ani de experiență practică. Corpul profesoral este alcătuit din 18 persoane, dintre care 14 sunt profesori titulari, o persoană este suplinitor calificat, iar trei sunt suplinitori necalificați. Suntem sprijiniți de personalul auxiliar și cel nedidactic (5 angajați). În anul școlar 2020-2021, la Odorheiu Secuiesc, 833, la Cristuru Secuiesc, 498, iar la Vlăhița, 533 de elevi frecventează activitățile cercurilor profesionale. Posibilitățile de formare profesională sunt, în

general, reduse, motiv pentru care unitatea de învățământ trebuie să acorde o atenție deosebită căutării posibilităților de formare oportune actuale și creării condițiilor de participare la acestea. Activitatea ne este sprijinită de Asociația „Cimbora”.

Locul activităților educativ-profesionale:

Majoritatea activităților se desfășoară la sediile noastre, profesorii noștri ținând cursuri în școlile din Odorheiu Secuiesc, Vlăhița și Cristuru Secuiesc.

Scopul activității educative și de formare desfășurate în unitate:

Cercurile profesionale, în viața copiilor și tinerilor, capătă o importanță din ce în ce mai accentuată, fiindcă oferă un fel de management al talentelor.

Denumirea și scopul cercurilor:

Cercurile care funcționează la Odorheiu Secuiesc: aeromodelism, electrotehnică, electronică, navomodelism, desen, artă textilă, informatică, fotografie, dansuri populare.

Cercuri care funcționează la Cristuru Secuiesc: instrumente populare, etnografie/folclor, atelier de fantezie, aeromodelism.

Cercuri care funcționează la Vlăhița: foto/turism, cor/grup vocal, atelier de fantezie, informatică, instrumente de suflat.

Scopul cercurilor profesionale:

- stârnirea interesului față de domeniul de activitate ales;
- stimularea fanteziei creatorului;
- punerea bazelor educației ulterioare;
- dezvoltarea îndemânării, creativității, precum și a aptitudinilor personale;
- transmiterea cunoștințelor de bază;

- transferul valorilor etice și morale;
- transmiterea normelor corecte de conduită și comportament;
- transmiterea recunoașterii și importanței valorilor umane reale.

Clubul Copiilor „Cimbora”, Cristuru Secuiesc

Considerăm că, în toate domeniile vieții școlare, este foarte importantă educarea în spirit democratic. Suntem atenți la modul de viață sănătos, la importanța întăririi integrității fizice și spirituale, prin organizarea de cursuri, evenimente, concursuri.

Dezvoltăm:

- modul de gândire – pentru ca elevii să devină înțelepți, critici, creativi;
- capacitatea lor de comunicare;
- necesitatea continuă de educare;
- capacitatea de decizie;
- interesul față de problemele lumii;
- străduința pentru un stil de viață sănătos;
- voința;
- autocunoașterea și autocontrolul;
- transformarea talentului în abilitate.

Cu ajutorul celor mai sus menționate avem ca scop:

- Să devină credibili.
- Să fie deschiși și toleranți.
- Să aibă o autoevaluare corectă.
- Să dispună de autocontrol, sârguință, corectitudine.
- Să fie punctuali, ordonați, respectuoși.
- Să fie educați și cu o capacitate bună de organizare.
- Să fie responsabili față de sine și față de cei din jur.

• Să înțeleagă și să pună în practică colaborarea cu ceilalți.

Sarcinile noastre de bază sunt:

- dezvoltarea interesului față de tehnică și tehnologia modernă;
- asigurarea practicii corespunzătoare în întreținerea și repararea aparatelor și echipamentelor aparținând cercurilor profesionale;
- formarea unei capacități de comunicare corespunzătoare;

- dezvoltarea gândirii creative, încurajarea căutării și aplicării soluțiilor inovatoare;
- păstrarea tradițiilor populare;
- eforturi pentru creație/muncă exigentă;
- cunoașterea reglementărilor privind protecția muncii, tehnica de siguranță și protecția mediului în timpul activităților profesionale;
- încurajarea utilizării și manipulării adecvate, economice și ecologice a materialelor.

136.

Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională Harghita

Miercurea Ciuc

Miercurea Ciuc,
Str. M. Sadoveanu, nr. 54,
tel./fax: 0266-317048,
e-mail: cjrae_hr@yahoo.com

Cine suntem?

„...unități conexe ale învățământului preuniversitar, cu personalitate juridică, subordonate Ministerului Educației, coordonate metodologic de inspectoratele școlare județene...”

Asigurăm servicii educaționale specifice copiilor/elevilor, cadrelor didactice, părinților și membrilor comunității, cu scopul facilitării accesului tuturor la o educație de calitate, precum și asistență necesară în acest sens.

Specialiștii rețelei sunt psihologi, pedagogi, psihopedagogi și sociologi.

Cui ne adresăm?

Școlarilor și preșcolarilor, cadrelor didactice, părinților.

Domeniile noastre de activitate:

- cunoaștere/autocunoaștere
- dezvoltarea capacității de comunicare
- dezvoltarea deprinderilor de gestionare a conflictelor

- tehnici de învățare
- explorarea sistemului de valori
- orientarea în carieră
- prevenirea și diminuarea factorilor care determină tulburări comportamentale, comportamente de risc, disconfort psihic
- adaptarea elevilor la mediul școlar, eșecul/abandonul școlar
- optimizarea relației școală-elevi-părinți
- activități corective ale unor capacități
- educație pentru sănătate
- prevenirea consumului de droguri
- igienă mentală
- cercetări și studii pe teme sociologice, psihologice și pedagogice
- depistarea, evaluarea și identificarea tulburărilor de limbaj și de comunicare
- corectarea tulburărilor de limbaj și de comunicare prin programe de intervenție specifice

Modalități de intervenție

- Consiliere psihopedagogică (individuală și de grup)
- Consiliere psihologică
- Examinări psihopedagogice
- Informări și prelegeri
- Programe de prevenție
- Terapie logopedică

530241 str. Toplița nr. 20, Miercurea Ciuc,
<https://ccd.eduhr.ro/>

Motto:

Așadar, să ne străduim cu toții ca, îndemnați de exemplul altora, să ajungem cât mai sus, chiar cu prețul celor mai mari dificultăți. (Apáczai Csere János)

Scurtă prezentare

Casa Corpului Didactic din județul Harghita a fost înființată prin ordin al ministrului educației în anul 1990. Este centru de resurse profesionale, având misiunea de a promova inovația și reforma în educație, de a asigura cadrul pentru dezvoltarea personală și profesională a personalului din învățământul preuniversitar, în corelație cu standardele profesionale pentru cariera didactică, standardele de calitate și competențele profesionale, precum și în conformitate cu politicile și strategiile naționale în domeniul educației. Casa Corpului Didactic are ca obiectiv principal formarea continuă a personalului din învățământul preuniversitar.

În anul 1997, instituției i s-a atribuit denumirea Casa Corpului Didactic „Apáczai Csere János”, apoi, în anul 1999, a fost inaugurat bustul marelui pedagog, creația sculptorului Bodó Levente.

În cei 30 de ani de la înființare, clădirea din Miercurea Ciuc, strada Toplița, numărul 20, s-a transformat, dintr-un internat în paragină, într-un centru de formare elegant, cu tehnologie performantă, adecvată secolului al XXI-lea, unde personalul din învățământul harghitean poate participa la activități de formare pe tot parcursul anului.

Aula Magna, cu o capacitate de 180 de locuri, și sala Bolyai, cu 84 de locuri, găzduiesc evenimente naționale și internaționale. Sala Concordia, cu 25 de locuri, sălile Scientia și Revelatio, dotate cu mobilier modular, și sala de informatică Neumann, utilată cu aparatură electronică de ultimă generație, sunt locul desfășurării cursurilor de formare și perfecționare continuă.

Biblioteca oferă posibilitatea documentării și informării, este locul ideal pentru lectură, lansări de carte, expoziții de cărți sau organizarea de diverse manifestări culturale.

În clădirea nou amenajată, pentru cei care vin la formare de la distanțe mai mari, oferim 53 de locuri de cazare în cele 10 camere cu 2-4 paturi și cele 2 apartamente.

Dovada faptului că această instituție din județul Harghita a devenit un centru de resurse profesionale, în ultimii 30 de ani, este feedback-ul participanților la cursuri, conferințe, simpozioane, mese rotunde sau alte evenimente culturale. Aici, formările și instruirile acreditate sunt frecventate în medie de 400-500 de profesori pe an, iar programele avizate de Ministerul Educației sunt acum onorate de prezența a peste 1.500 de cadre didactice din învățământul preuniversitar. În ultimii ani, formatorii noștri sunt solicitați și în județele Covasna, Mureș, Cluj.

Pe lângă proiecte educaționale mai mici, care au avut ca scop organizarea unor programe de formare continuă pentru grupuri restrânse de cursanți, Casa Corpului Didactic „Apáczai Csere János” a participat și la câteva proiecte finanțate de Banca Mondială sau Uniunea Europeană, cum ar fi programul PHARE, sau a avut calitatea de instituție parteneră, de exemplu, în proiectul „Profesionalizarea carierei didactice – noi competențe pentru actorii ai schimbărilor în educație din județele Harghita și Neamț” (POS-DRU/87/1.3/S/62468), cu participarea a 1300 de cadre didactice din județul Harghita, la trei programe de formare continuă acreditate, totalizând 290 de ore de formare și 90 de credite profesionale transferabile, programele având ca formatori profesori ai Universității Transilvania din Brașov, precum și formatori locali. Un alt proiect de proporții a fost și proiectul „Profesionalism la toate nivelurile învățământului preuniversitar” (POS-DRU/87/1.3/S/63038), unde, în calitate de instituție parteneră, am asigurat formarea a 400 de manageri școlari, 350 de contabili, 310 bibliotecari școlari și 400 de secretari școlari din județele Neamț și Harghita. Și în acest moment, instituția noastră asigură spațiul și resursa umană necesară desfășurării proiectului „Curriculum relevant, educație deschisă pentru toți” – CRED, (SMIS 2014+: 118327), având ca beneficiar Ministerul Educației și Cercetării, și este instituție parteneră

în proiectul „REAL – Școală deschisă pentru toate vârstele” (POCU/665/6/23/133608), beneficiar fiind Inspectoratul Școlar Județean Harghita.

La începutul celui de-al treilea deceniu al secolului al XXI-lea, Casa Corpului Didactic „Apáczai Csere János” din Miercurea Ciuc își dorește să fie un centru profesional județean și regional pentru abordarea modernă a educației centrate pe copil, sprijin profe-

sional pentru inițiative pedagogice specifice acestei ere, inițiator și partener în proiectele educaționale. Programele de formare continuă organizate de Casa Corpului Didactic „Apáczai Csere János” au menirea de a contribui la schimbarea paradigmei pedagogice, de a promova modernitatea și inovația în procesul de educație, precum și bunăstarea celor implicați în formarea noii generații.

Inspectoratul Școlar Județean Harghita

138.

Miercurea Ciuc

Istoria Inspectoratului Școlar Județean Harghita merită a fi cercetată, adusă la lumină și cunoscută. Această instituție, deși a fost mereu subordonată ministerului învățământului, a știut să țină legătura cu reprezentanții unităților de învățământ din județ și să transpună reglementările și noutățile impuse fără a isca prea mari conflicte, menținând un echilibru sănătos între minister și școli, ținându-se cont de specificul acestui județ.

În județul nostru, inspectoratul școlar a funcționat încă din secolele precedente, chiar dacă avea de îndeplinit alte roluri decât în prezent.

În secolul al XVIII-lea, unul dintre beneficiile absolutismului luminat a fost secularizarea educației, statului revenindu-i obligația să trateze educația ca pe o problemă publică. La sfârșitul anilor 1760, împărăteasa Maria Tereza a început modernizarea politicii de educație publică a Imperiului Habsburgic și a învățământului public. În vara anului 1777 a fost aprobat primul document valabil la nivel național (al administrației publice maghiare), Ratio Educationis, care a stabilit pentru prima dată un sistem unificat de educație și a înființat conducerea superioară de stat, condusă de oficiali laici, directori și inspectori școlari.

Transilvania a fost ridicată la rangul de Mare Ducat de împărăteasa Maria Tereza, în 1765. Învățământul public transilvănean a fost reglementat de Norma Regia, document aprobat de împăratul Iosif al II-lea, în 1781, cu intenția de a crea un cadru pentru un sistem școlar unificat, condus și supravegheat de stat, în locul învățământului fragmentat confesional anterior. Acesta a fost, de fapt, un manual de reguli educaționale care se aplica doar liceelor. O Instrucțiune din 1789 cerea numirea unor inspectori școlari, pe lângă „inspectorii școlari-șefi”. Această Instrucțiune nu s-a concretizat decât în a doua jumătate a secolului al XIX-lea, la fel ca și aspectul privind supravegherea școlii locale laice.

După Revoluția din 1848–1849, până la compromisul (Ausgleich) din 1867, supravegherea școlii transilvănene a intrat în competența districtului școlar transilvănean, cu sediul la Sibiu. Astfel, din 1849, în conformitate cu efortul centralizator al neoabsolutismului, statul și-a exercitat supravegherea centrală asupra educației și formării. Acest lucru s-a aplicat nu numai școlilor catolice și protestante, ci și în cazul educației la domiciliu și al educației familiale.

După 1868, au fost create districte școlare în fiecare județ, astfel au fost înființate și districtele școlare din Secuime. Districtele școlare erau conduse de inspectori școlari numiți de ministru, care erau și președinți ai consiliilor școlare.

La începutul secolului al XX-lea, inspectoratul școlar purta denumirea de revizorat școlar.

Între cele două războaie mondiale au existat atât un inspectorat de stat, cât și unul bisericesc, întrucât școlile confesionale funcționau încă la acea vreme. De exemplu, în cazul orașului Vlăhița, școlile confesionale au fost inspectate de un episcop-inspector și de un inspector de stat (auditor) (inspectorii de stat aparțineau de Brașov).

În lista de fonduri a arhivelor județului Harghita se găsesc următoarele:

1. Revizoratul Școlar al județului Odorhei (anii 1919–1946);

2. Revizoratul Școlar al județului Ciuc (anii 1920–1950).

În anul 1948, în județul nostru, au fost emise mai multe adrese ale inspectoratului școlar și sindicatului școlar prin care a fost întocmită evidența persoanelor analfabete cu vârsta cuprinsă între 8 și 85 de ani. De exemplu, în comuna Dealu, din totalul de 2451 de locuitori, 1848 știau să citească și să scrie, existând 75 de analfabeți (fără a-i lua în calcul pe copiii de 0-8 ani).

Dintr-un registru de procese-verbale din anul 1961 reiese că școala din Ulcani a fost inspectată de doi inspectori școlari, Hermann Gusztáv și Triebel József, care au constatat, printre altele, că directorul s-a confruntat cu mai multe dificultăți, una fiind, de exemplu, numărul insuficient de cadre didactice calificate. Dintr-un proces-verbal datat 08.03.1964 reiese că profesorii aveau de elaborat diferite documente, precum: planificările calendaristice, planurile comisiilor metodice, planurile de muncă ale diriginților, iar directorul - planul general de muncă. Dintr-un alt proces-verbal, încheiat în data de 29.11.1968, reiese că această școală a fost inspectată de doi inspectori școlari, Fülöp Zoltán și Sántha Ioan, inspecția tematică axându-se pe verificarea școlarizării elevilor, îndrumarea înscrierii adulților la învățământul fără frecvență, pentru a-și completa studiile, precum și situația încheierii semestrului I.

Dintr-o altă sursă aflăm că, pe baza legii învățământului, începând cu anul școlar 1964-1965, devine obligatorie absolvirea a opt clase, iar vârsta elevilor pentru înscrierea copiilor în clasa I a fost de 6 ani. Începând cu anul 1971, elevii claselor a VII-a – a VIII-a erau obligați să participe la ore de practică industrială și agricolă, în școli înființându-se ateliere școlare, scopul acestora fiind obișnuirea elevilor cu producția. Tot de educația prin muncă a ținut și practica elevilor efectuată anual, toamna, în agricultură.

Inspectoratul Școlar Județean Harghita a fost înființat în 1968 și nu a avut doar rolul de a asigura respectarea legislației în județ, ci și de a asigura nivelul corespunzător de cunoștințe al elevilor, de a diminua abandonul școlar, de a organiza examenele naționale în județ, de a numi cadrele didactice necesare pe post/catedre sau de a rezolva unele conflicte iscate în unitățile de învățământ.

Inspectori școlari generali și generali adjuncți (1968-1989)

<i>Anii</i>	<i>Inspectori generali</i>	<i>Inspectori generali adjuncți</i>
martie-septembrie 1968	Albert Dávid	Kristó Andrei Moraru Aurel
octombrie 1968	Ilyés Ladislau	Kristó Andrei Moraru Aurel
noiembrie 1969	Ilyés Ladislau	Moraru Aurel Buzoianu Eugen
ianuarie 1972	Ilyés Ladislau	Moraru Aurel
noiembrie 1976	Ilyés Ladislau	Haba Elena
iunie 1979	Ilyés Ladislau	Feleki Adina
decembrie 1979	Lászlófy Pál	Feleki Adina
mai 1984	Becze Anton	Croitor Irina
noiembrie 1984	Vrabie Nicu	Croitor Irina
-decembrie 1989		

Inspectori școlari generali

(1990-până în prezent)

Beder Tibor (1990-2002)

Kálmán Ungvári Zsófia (2002-2005)

Bondor Ștefan (2005-2009)

Ianoși Anda Elena (2009-2010)

Ferencz-Salamon Alpár-László (2010-2012)

Bartolf Hedwig (2012-2015)

Gârbea Petru-Ioan (2015-2019)

Demeter Levente (2019-până în prezent)

Inspectori școlari generali adjuncți

(1990-până în prezent)

Kovács János (1990-1991)

Hăgătiș Ioan (1990-1991)

Costea Constantin-Ioan (1991-2009)

File István (1991-1995)

Burus Siklódi Botond (1995-1996)

Bondor István (2002-2005)

Bartolf Hedwig (2005-2009)

Mîndru Elena (2009-2010)

Kálmán Ungvári Zsófia (2009-2010)

Ványolós István (2010-2011)

Parfeni Aurora (2010-2016; 2017)

Bucur Georgeta (2016-2017)

Vodă Lică Adrian (2017)

Glodeanu Cristinel-Fănel (2017-până în prezent)

Doi foști colegi ne mărturisesc despre cum era să fii inspector școlar înainte și după Revoluția din decembrie 1989:

Inspectoratul Școlar Județean Harghita, în ultimii 25 de ani, a fost puternic ancorat în implementarea schimbărilor ce au avut loc în încercările de reformare a învățământului. Încet, dar cu profesionalism și dăruire, au fost înregistrate rezultate foarte bune, unele fiind apreciate ca bune practici pentru inspectoratele din țară, ceea ce s-a datorat, în primul rând, conceptului de echipă care a stat la baza activității instituției. Spiritul de echipă și profesionalismul inspectorilor școlari au făcut să apară schimbările de care era nevoie:

- schimbarea atitudinii despre rolul inspecției și al inspectoratului școlar, în general;
- relația director-inspector școlar, profesor-inspector școlar, profesor-elev;
- promovarea autoevaluării în rândul unităților de învățământ;
- eficientizarea parteneriatului educațional;
- îmbunătățirea comunicării interinstituționale și la nivelul comunității;

- atragerea și conlucrarea cu diferiți factori educaționali, inclusiv familia;

- atenție sporită modificării legislației.

Dar se impune a menționa grija pentru asigurarea unei infrastructuri corespunzătoare și a condițiilor igienico-sanitare, deși fondurile necesare nu erau cele așteptate.

Consider că rolul inspectoratelor școlare este în creștere, ele vor continua să fie o necesară „curea de transmisie” care pune în mișcare complexul sistem al educației naționale. *(Constantin-Ioan Costea)*

Pe 1 decembrie 1979 am fost numit în funcția de inspector școlar de geografie la Inspectoratul Școlar Județean Harghita și am îndrumat formarea continuă a cadrelor didactice. Până în toamna anului 1984, am

reușit să punem activitatea inspectoratului școlar pe o fundație care a oferit o oportunitate pentru o aprofundare a educației în limba maghiară. După schimbările din 1989, activitatea inspectoratului școlar a luat o direcție complet nouă. Sub îndrumarea lui Tibor Beder, am devenit inspector școlar general adjunct. Esența muncii mele a fost refacerea și dezvoltarea rețelei școlare județene, lansarea de noi investiții și implementarea noilor sisteme de examene și concursuri. În decembrie 1991, funcția de inspector școlar general adjunct maghiar a fost desființată, așa că am devenit directorul Liceului de Artă din Miercurea Ciuc. *(János Kovács)*

În momentul de față, Inspectoratul Școlar Județean Harghita îndeplinește, conform Legii Educației Naționale nr. 1/2011, mai multe activități principale: de aplicare a politicilor ministerului în județ, de coordonare a concursurilor și examenelor naționale, de mediere a conflictelor, de acordare de consiliere și asistență unităților de învățământ, de monitorizare a activităților unităților de învățământ, precum și de colectare a datelor statistice.

La Inspectoratul Școlar Județean Harghita activează, în prezent, un inspector școlar general, un inspector școlar general adjunct, 21 de inspectori școlari, precum și 15 angajați aparținând personalului nedidactic: un contabil-șef, contabili, responsabili cu salarizarea, cu achizițiile publice, doi auditori, două secretare, un tehnician, doi informaticieni și un șofer.

Prezentările unităților de învățământ au fost elaborate de:

Albert Ibolya
Ambrus Hajnalka
Ambrus Krisztina-Dóra
Andrási Annamária
Antal Cristina
Antal Csilla
Antal Enikő
Antal Éva
Antal Teréz
Asaftei Monalisa-Geanina
Axinte Simona Elena
Bakos Zsófia
Balázs Gyöngyvér
Balázs Kinga
Balázs Réka Emese
Balázs-Gudor Margit
Balázs-Gudor Margit
Bálint Hajnal
Bálint Hajnalka
Bálint Mihály
Bandas Luminița-Ramona
Baricz Loredana
Bartolf Hedwig
Bartus Attila
Bălan Melania-Delia
Bekő Melinda Erzsébet
Benedek József-Gyula
Berekméri Dalma
Béres Villő
Biás Ákos
Bilibok Julianna
Biró Izabella
Birta Mária
Bodor Annamária
Bogos Rozália
Böjte Mária
Bors Kinga
Bota Adrien
Bucur Carmen Mariana
Bucur Georgeta
Buzilă Ionela- Adriana
Cioloca Anastasia Mălina
Citirigă Dumitru
Cîrceanu Claudia
Cristina Hadâmbu
Császár Tünde-Márta
Csatlos Blaga Maria

Csibi Gabriella
Csiszér Mária
Dobrea Vasile
Dumbravă Magdalena-Camelia
Eckstein Zsehránszky Zsófia
Egyed Hajnal
Engi Hajnalka
Erőss Márta
Erzsébet Fülöp
Fancsali Éva
Farkas Ildikó
dr. Farkas Zoltán-Béla
Fehér Ileana
Ferencz Edith
Ferencz Lilla
Ferencz S. Alpár
Ferencz-Csiki Gabriella
Fikó Emőke
Finta-Román Szidónia
Fodor Tünde
Gál Erika
Gáll Enikő
Gáll Ildikó
Gáll Laura
Gergely Cristina
Groza Ileana
György Éva
György Kinga
Hajnalka Ambrus
Hângan Daniela
Hîngan Ana Maria
Hîrlav Maria
Hobaj Levente
Hobaj Levente
Hodgyai Mária Magdolna
Ianoși Anda Elena
Imecs-Gáll Izabella
Iozsef Imre
István Mátyus
Jánosi András
Jánosi Béla,
Jánosi István,
Jimon Mircea-Gheorghe-Iuliu
Juliánna Simó
Kalamár Mária
Karda Simon Edit
Kardos Ibolya

Kedves Ildikó
Kedves Tihamér
Kercsó Zoltán
Köllő Sándor
Koncsag Magdalena
Koncz Melinda
Kondratovici Lenuța
Kopacz Edwárd - László
Kovács Dorina
dr. Lakatos Sándor
Lalau Renáta
Lapohos Anna-Mária
Laurențiu Mirela
Lestyán Éva
Lőrincz Erika
Lőrincz Juli
Lőrincz Zoltán
Lőrinczi Cristina-Ibolya
Lőrinczi Laura
Lukács Kinga
Macarie Olimpiu - Marius
Marosfői Enikő
Márton Adriana
Mereș Erika
Mezei Mihaela
Mihály Katalin
Miklós Réka
Miron Carmen-Luminița
Mondics Mirela Alina
Mózes Anna-Katalin
Nagy Edith
Nagy Réka-Emese
Nagy Zsuzsanna
Nan Cosmina-Maria
Neagu Daniela
Nechifor Minodora
Nedelka Krisztina
Nemes Réka
Nemțoc Mirela
Nuț Ștefan
Oanea Sergiu Manuel
Oniga Nicoleta
Orbán Emőke
Orbán Erika-Gabriella
Orbán-Bakk Zita
Orza Zsuzsanna
Pál Aranka

Pál Csaba
Páll Zselyke
Panaite Liliana Izabela
Péter Edit
Péter-Bartha Emese-Katalin
Petres Katalin
Petruț Camelia-Mirela
Pîrvan Sorina - Gabriela
Popa Noémi-Magdolna
Popoviciu Vasile
Puskás Erika
Pușcaș Marin
Rabya Edith
Rațiu Aurel
Rokai Janos
Roșca Radu-Traian
Rugină Ionela Cornelia
Rusu-Curcă Mihaela
Salamon Boróka
Sándor György
Sava Cornelia-Elena
Silye Erika
dr. Simó Ildikó
Simon Katalin
Sipos István
Sükösd Annamária
Szabó Éva
Szabó Iboyka
Szabó Nándor
Szabó-Balázs Beáta Tímea
dr. Szatmári Ilona
Szász Enikő
Szécsi Annamária
Szén János
Szenek Monica-Odette
Szenner Judit
Szilágyi Zita
Szócs Enikő
Tamás Levente
Tamás Tünde
Tamás Zoltán
Tánczos Viktória Anna
Tankó Éva
Tankó Gabriella
Tankó Mária Gabriella
Tankó Mária-Edit
Tarkó Ildikó
Tăran Liliana

Teodora-Veronica Vodă,
Teslovan Maria
Tifán Irén
Tikosi Csilla
Trinfa Pálma
Truța Ioana - Teodora
Truța Sanda-Gabriela
Truța Viorel
Tun Daniel-Liviu
Tusa Tünde
Țepeș Iuliana
Ursu Florica
Varga Gyöngyi
Varga László
dr. Vașloban Claudia
Veress Anna-Aranka
Vitályos-Bartalis Réka
Vîlcan Daniela-Fana
Vîlcan Gabriela
Vîlcan I. Mihaela
Vodă Dana
Vogel Zsuzsa
Vornicu Monica
Zoltáni Hajnal

